SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
dodatak
MEĐUNARODNI UGOVORI

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
додатак
МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ

Година XVIII/XIV
Четвртак, 8. маја 2014. године

Број/Broj
6

Godina XVIII/XIV
Četvrtak, 8. maja/svibnja 2014. godine

ISSN 1512-7532

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

37

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине, у вези са чланом 3. и 6. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Службени гласник БиХ", бр. 29/00 и 32/13) и члана 32. става 1. а) Пословника о раду Предсједништва Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 10/13, 32/13 и 22/14), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О ПРИХВАТАЊУ ПРИСТУПАЊА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ ВИЈЕТНАМ У ЧЛАНСТВО ХАШКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О УКИДАЊУ ПОТРЕБЕ ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ СТРАНИХ ЈАВНИХ ИСПРАВА

I

Прихвата се приступање Социјалистичке Републике Вијетнам у чланство Хашке конвенције о укидању потребе легализације страних јавних исправа од 05.10.1961. године.

II

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори".

Број 01-50-1-709-18/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 3. i 6. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", br. 29/00 i 32/13) i člana 32. stava 1. a) Poslovnika o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 10/13, 32/13 i 22/14), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O PRIHVATANJU PRISTUPANJA SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAM U ČLANSTVO HAŠKE KONVENCIJE O UKIDANJU POTREBE LEGALIZACIJE STRANIH JAVNIH ISPRAVA

I

Prihvata se pristupanje Socijalističke Republike Vijetnam u članstvo Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 5.10.1961. godine.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovor".

Broj 01-50-1-709-18/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s člankom 3. i 6. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", br. 29/00 i 32/13) i članka 32. stavka 1. a) Poslovnika o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 10/13., 32/13 i 22/14), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRIHVAĆANJU PRISTUPANJA SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAM U ČLANSTVO HAAŠKE KONVENCIJE O UKIDANJU POTREBE LEGALIZACIJE STRANIH JAVNIH ISPRAVA

I.

Prihvaća se pristupanje Socijalističke Republike Vijetnam u članstvo Haaške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 5.10.1961. godine.

II.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori".

Broj 01-50-1-709-18/14.
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

38

На основу члана V 3. d) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-1326/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗБЈЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И ИМОВИНУ

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Македоније о избјегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и имовину, потписан у Сарајеву, 24. септембра 2013. године, на српском, хрватском, босанском, македонском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗБЈЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И ИМОВИНУ

Савјет министара Босне и Херцеговине и
Влада Републике Македоније

Желећи да закључе Споразум о избјегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и имовину,

споразумјеле су се о слиједећем:

Члан 1.

ЛИЦА НА КОЈА СЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ СПОРАЗУМ

Овај споразум се примјењује на лица која која су резиденти једне или обје државе игивирнице.

Члан 2.

ПОРЕЗИ НА КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ СПОРАЗУМ

1. Овај споразум се примјењује на порезе на доходак и на имовину, које заводи Држава уговорница или њене политичке јединице или локалне власти, независно од начина наплате.

2. Порезима на доходак и на имовину сматрају се сви порези који се заводе на укупан доходак, на укупну имовину или на дијелове дохотка или имовине, укључујући и порезе на приходе од отуђења покретне или непокретне имовине, порезе на укупне износе плата или наканда које исплаћују предузећа, као и порезе на прираст имовине.

3. Порези на које се примјењује овај споразум су, посебно:

- у Босни и Херцеговини
(a) порез на доходак физичких лица,
(b) порез на добит,
(c) порез на имовину
(у даљем тексту: "босанскохерцеговачки порез").
- у Македонији
(a) порез на доходак физичких лица,
(b) порез на добит,
(c) порез на имовину
(у даљем тексту: "македонски порез")

4. Овај споразум се примјењује на исте или битно сличне порезе који се послије потписивања овог споразума заведу поред или умјесто постојећих пореза. Надлежни органи Држава уговорница обавјештавају једни друге о значајним промјенама у њиховим пореским законима.

Члан 3.

ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

1. За потребе овог споразума, уколико контекст другачије не захтијева:

a) Изрази "Држава уговорница" и "друга Држава уговорница" означавају Босну и Херцеговину или Републику Македонију, зависно од контекста,

b) Израз "Босна и Херцеговина" означава територију, териоријално море и приобалне области државе Босне и Херцеговине дан којима она има јурисдикцију исуверено право у сврху истраживања, искориштавлаја и очувања природних богатстава, у скалду с међународним законом,

c) Израз "Македонија" означава територију Републике Македоније, у географском смислу означава њено копно, језерске воде и дно над којим има јурисдикцију и суверена права у сврху истраживања, искориштавања и очувања и управљања природним богатствима, у складу с међународном јурисдикцијом и домаћим законом;

d) Израз "политичка јединица" у случају Босне и Херцеговине означава ентитете: Федерацију Босне и Херцеговине и Републику Српску, и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине,

e) Израз "државаљнин" означава физичко лице које има држављанство Државе уговорнице,

f) Израз "лице" обухвата физичко лице, компанију или друштво лица,

g) Израз "компанија" означава правно лице или лице које се сматра правним у пореске сврхе,

h) Изрази "предузеће Државе уговорнице" или "предузеће друге Државе уговорнице" означавају предузеће којим управља резидент Државе уговорнице, односно

предузеће којим управља резидент друге Државе уговорнице,

i) Израз "међународни саобраћај" означава саобраћај поморским бродом, авионом или друмским возилом који обавља предузеће чије се сједиште налази у Држави уговорници, осим ако се поморски брод, авион или друмско возило користи искључиво између мјеста у другој Држави уговорници,

j) Израз "надлежни орган" означава:

- у Босни и Херцеговини, Министарство финансија и трезора, односно његовог овлаштеног представника,

- у Македонији Министарство финансија, или његовог овлаштеног представника.

2. Када држава уговорница примјењује овај споразум, сваки израз који у њему није дефинисан има, уколико контекст другачије не захтијева, значење према закону те државе за потребе пореза на које се овај споразум примјењује и значење према важећим пореским законима које примјењује та држава има предност у односу на значење које том изразу дају други закони те државе.

Члан 4.
РЕЗИДЕНТ

1. Израз "резидент Државе уговорнице" за потребе овог споразума означава лице које, према законима те државе, подлијеже опорезивању у тој држави по основу свог пребивалишта, боравишта, мјеста оснивања, сједишта управе или другог мјерила сличне природе и укључује ту државу, њену политичку јединицу или јединицу локалне самоуправе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлијеже опорезивању само на доходак из извора у тој држави или само на имовину која се у њој налази.

2. Ако је, према одредбама става 1 овог члана, физичко лице резидент обје Државе уговорнице, њен статус се одређује на слиједећи начин:

a) сматра се да је резидент само државе у којој има стално мјесто становања, ако има стално мјесто становања у обје државе, сматра се да је резидент само државе са којом су њене личне и економске везе тјешње (средиште животних интереса),

b) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално мјесто становања, сматра се да је резидент само државе у којој има уобичајено мјесто становања,

c) ако има уобичајено мјесто становања у обје државе или га нема ни у једној од њих, сматра се да је резидент само државе чији је држављанин,

d) ако је држављанин обје државе или ни једне од њих, надлежни органи дражва уговорница ријешиће питање заједничким договором.

3. Ако је, према одредбама става 1, лице, осим физичког, резидент обје Државе уговорнице, сматра се да је резидент Државе уговорнице у којој се налази њено мјесто стварне управе.

Члан 5.
СТАЛНА ЈЕДИНИЦА

1. Израз "стална јединица", за потребе овог споразума, означава стално мјесто пословања преко кога предузеће потпуно или дјелимично обавља пословање.

2. Под изразом "стална јединица" подразумијева се, посебно:

a) сједиште управе,

b) огранак,

c) пословница,

d) фабрика,

e) радионица, и

f) рудник, нафтни или плински извор, каменолом, или било које друго мјесто искоришћавања природних богатстава.

3. Градилиште, грађевински, монтажни или инсталациони пројекат или надзор у вези с тим активностима чине сталну јединицу, али само ако такви радови или активности трају у периоду дужем од двананест мјесеци.

4. Изузетно од претходних одредаба овог члана, од изразом стална јединица не подразумијева се:

a) коришћење објеката и опреме исључиво у сврхе ускладиштења, излагања или испоруке добара или робе која припада предузећу,

b) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво у сврху ускладиштења, излагања или испоруке,

c) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво са сврхом да је друго предузеће преради,

d) одржавање сталног мјеста пословања искључиво у сврху куповине добара или робе или прибављања обавјештења за предузеће,

e) одржавање сталног мјеста пословања искључиво у сврху рекламирања, пружања информација, научног истраживања или сличних активности за предузеће, припремног или помоћног карактера,

f) одржавање сталног мјеста пословања искључиво ради дјелатности наведених у тачкама од a) до e), у било којој комбинацији, под условом да је укупна дјелатност сталног мјеста пословања које настаје из ове комбинације припремног или помоћног карактера.

5. Изузетно од одредаба ставова 1 и 2 овог члана, када лице – осим заступника са самосталним статусом, на кога се примјењује став 6 овог члана - ради у име предузећа и има и уобичајно користи у Држави уговорници овлаштење да закључује уговоре у име предузећа, сматра се да то предузеће има сталну јединицу у тој држави у односу на дјелатности које то лице обавља за предузеће, осим као су дјелатности тог лица ограничене на дјелатности наведене у ставу 4 овог члана које, ако би се обављале преко сталног мјеста пословања, не би ово стално мјесто пословања чиниле сталном јединицом према одредбама наведеног става.

6. Не сматра се да предузеће има сталну пословну јединицу у Држави уговорници замо зато што у тој држави обавља своје послове преко посредника, генералног комисионог заступника или другог посредника са самосталним статусом ако та лица дјелују у оквиру своје редовне пословне дјелатности.

7. Чињеница да компанија која је резидент Државе уговорнице конторлише или је под контролом компаније која је резидент друге Државе уговорнице или која обавља пословање у тој другој држави (преко сталне јединице или на други начин), сама по себи није довољна да се једна компанија сматра сталном јединицом друге компаније.

Члан 6.
ДОХОДАК ОД НЕПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ

1. Доходак којег оствари резидент Државе уговорнице од непокретне имовине (укључујући доходак од пољопривреде или шумарства), која се налазе у другој Држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Израз "непокретна имовина" има значење које има према прописима државе уговорнице у којој се односна имовина налази. Овај израз у сваком случају укључује

имовину која припада непокретној имовини, сточни фонд и опрему која се користи у пољопривреди и шумарству, права на која се примјењују одредбе општег закона о својини, плодоуживање имовине и права на промјењива или стална плаћања као накнаде за коришћење или право на коришћење минералних налазишта, извора и других природних богатстава. Поморски бродови, авиони и друмска возила не сматрају се некретнинама.

3. Одредбе става 1 примјењују се на доходак који се оствари непосредним коришћењем, изнајмљивањем или другим начином коришћења непокретне имовине.

4. Одредбе става 1 и 3 овог члана примјењују се и на доходак од непокретне имовине предузећа и на доходак од непокетне имовине која се користи за обављање самосталних личних дјелатности.

Члан 7.
ДОБИТ ОД ПОСЛОВАЊА

1. Добит предузећа Државе уговорнице опрезује се само у тој држави, осим ако предузеће обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази. Ако предузеће обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице, добит предузећа може се опорезовати у тој другој држави, али само до износа који се приписује тој сталној јединици.

2. Зависно од одредаба става 3 овог члана, када предузеће Државе уговорнице обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази, у свакој Држави уговорници се тој сталној јединици приписује добит коју би могла оставарити да је била одвојено или посебно предузеће које се бави истим или сличним дјелатностима под истим или сличним условима и да је пословала потпуно самостално са предузећем чија је стална јединица.

3. При одређивању добити сталне јединице, признају се као одбици трошкови који су направљени за потребе сталне јединице, укључујући и трошкове управљања и опште административне трошкове, било у држави у којој се налази стална јединица или на другом мјесту.

4. Ако је уобичајено да се у Држави уговорници добит која се приписује сталној јединици одређује на основу расподјеле укупне добити предузећа на његове посебне дијелове, рјешење из става 2 не спријечава ту Државу уговорницу та таквом уобичајеном расподјелом одреди добит која се опорезује. Усвојени метод расподјеле, међутим, треба бити такав да резултат буде у складу са начелима која су садржана у овом члану.

5. Сталној јединци не приписује се добит ако та стална јединица само купује добра или робу за предузеће.

6. За потребе претходних ставова, добит која се приписује сталној јединици одређује се истом методом из године у годину, осим ако постоји оправдан и довољан разлог да се поступи другачије.

7. Када добит обухвата поједини доходак који су регулисани посебним члановима овог споразума, одредбе овог члана не утичу на одредбе тих чланова.

Члан 8.
МЕЂУНАРОДНИ САОБРАЋАЈ

1. Добит од кориштења поморских бродова, авиона или друмских возила у међународном саобраћају опрезује се само у Држави уговорници у којој се налази сједиште стварне управе предузећа.

2. Ако се сједиште стварне управе предузећа које се бави пловидбом, налази на поморском броду,сматра се да се налази у Држави уговорници у којој се налази матична лука поморског брода или, ако нема матичне луке, у Држави уговорници чији је резидент корисник поморског брода.

3. Одредбе става 1 примјењују се на добит од учешћа у пулу, заједничком пословању или међународној пословној агенцији.

Члан 9.
ПОВЕЗАНА ПРЕДУЗЕЋА

1. Ако

а) предузеће Државе уговорнице учествује непосредно или посредно у управљању, контороли или имовини предузећа друге Државе уговорнице, или

b) иста лица учествују непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа Државе уговорнице и предузећа друге Државе уговорнице,

и ако су у оба случаја између та два предузећа у њиховим трговинским и финансијским односима договорени или наметнути услови који се разликују од услова који би били договорени између независних предузећа, добит коју би, да нема тих услова, остварило једно од предузећа, али је због тих услова није остварило, може се укључити у добит тог предузећа и сходно томе опорезовати.

2. Ако Држава уговорница укључује у добит предузећа те државе добит за коју је предузеће друге Државе уговорнице опорезивано у тој другој држави, и сходно томе је опорезује, и ако је тако укључена добит она добит коју би предузеће првопоменуте државе остварило да су услови договорени између та два предузећа били они које би договорила независна предузећа, та друга држава врши одговарајуће корекције износа пореза који је у њој утврђен на ту добит. Приликом вршења те корекције, водиће се рачуна о осталим одредбама овог уговора, и ако је то потребно, надлежни органи Држава уговорница међусобно ће се консултовати.

Члан 10.
ДИВИДЕНДЕ

1. Дивиденде које исплаћује комапнија резидент Државе уговорнице резиденту друге Државе уговорнице могу се опорезовати у тој другој држави.

2. Дивиденде се могу опорезовати и у Држави уговорници чији је резидент комапнија која исплаћује дивиденде, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник дивиденди, утврђени порез не може бити већи од:

а) пет процената бруто износа дивиденди ако је стварни власник компанија (осим партнерства) која посједује директно најмање 25 процената имовине предузећа које исплаћује дивиденде,

b) 15 процеанта бруто износа дивиденди у свим осталим случајевима.

Овај став не утиче на опорезивање компаније из које се исплаћују дивиденде.

3. Израз "дивиденде" у овом члану означава доходак од акција или других права учешћа у добити која нису потраживања дуга, као и доходак од других права комапније који је порески изједначен са дохотком акција у законима државе чији је резидент компанија која врши расподјелу.

4. Одредбе ставова 1 и 2 не примјењују се ако стварни власник дивиденди, који је резидент Државе уговорнице, обавља пословање у тој другој Држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде, преко сталне јединице или обавља самосталне личне дјелатности преко сталне базе у тој држави, а имовина на основу које се дивиденде стварно исплаћују припадају тој сталној

јединици или сталној бази. У том се случају примјењују одредбе члана 7. или члана 14. овог споразума, у зависности до случаја.

5. Ако компанија која је резидент државе Уговорнице остварује добит или доходак из друге Државе уговорнице, та друга Држава уговорница не може завести порез на дивиденде које исплаћује компанија, осим ако су те дивиденде исплаћене резиденту те друге државе или ако мовина на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази која се налази у тој другој држави, нити да нерасподјељену добит компаније опорезује порезом на нерасподјељену добит компаније, чак и ако се исплаћене дивиденде или нерасподјељена добит у потпуности или дјелимично састоје од добити или дохотка који су настали у тој другој држави.

Члан 11.
КАМАТЕ

1. Камата која настаје у Држави уговорници а исплаћује се резиденту друге Државе уговорнице, може се опорезовати у тој другој држави.

2. Камата се може опорезовати и у Држави уговорници у којој настаје, сагласно законима те државе, али ако је прималац стварни власник те камате, утврђени порез не може бити већи од 10 процената бруто износа камате.

3. Израз "камата" у овом члану, означава доходак од потраживања дуга било које врсте, независно од тога да ли су обезбјеђена залогом и да ли се на основу њих стиче право на учешће у добити дужника, а нарочито доходак од државних хартија од вриједности и доходак од обвезница или обвезница зајма, укључујући и премије и награде на такве хартије до вриједности или обвезнице. Затезна камата се не сматра каматом у сврхе овог члана.

4. Одредбе става 1 и 2 овог члана се не примјењују ако стварни власник камате, који је резидент Државе уговорнице, обавља пословање у другој Држави уговорници у којој камата настаје, преко сталне јединце или врши самосталне личне дјелатности из сталне базе која се налази у тој држави, а потраживање дуга на који се плаћа камата је стварно повезано са таквом сталном јединицом или сталном базом. У том случају примјењују се одредбе члана 7 или члана 14 овог споразума, у зависности од случаја.

5. Сматра се да камата настаје у Држави уговорници кад је исплатилац камате та држава, њена политичка јединица, локална власт или резидент те државе. Ако лице које плаћа камату, без обзира на то да ли је резидент Државе уговорнице, има у тој Држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је настао дуг на који се плаћа камата, а ту камату сноси та стална јединица или стална база, сматра се да камата настаје у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ камате, због посебног односа између платиоца и стварног власника или између њих и трећег лица, имајући у виду потраживање дуга за које се она плаћа, прелази износ који би био уговорен између платиоца камате и стварног власника, одредбе овог члана примијењују се само на износ који би био уговорен да таквог односа нема. У том случају, више плаћени износ опорезује се сагласно са законима сваке Државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог споразума.

Члан 12.
АУТОРСКЕ НАКНАДЕ

1. Ауторске накнаде које настају у Држави уговорници, а исплаћују се резиденту друге Државе уговорнице, могу се опорезовати у тој другој држави.

2. Ауторске накнаде се могу опорезовати и у Држави уговорници у којој настају, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник ауторских наканда, порез не може бити већи од 10 процената бруто износа ауторских накнада.

3. Израз "ауторске накнаде", у овом члану, означава плаћања било које врсте примљена као наканада за коришћење или право на коришћење било којег ауторског права на књижевно, умјетничко или научно дјело, укључујући кинематографске филмове и филмове или траке за телевизијско или радио емитовање, било којег патента, трговинског знака, пројекта, или модела, плана, тајне формуле или поступка, као и за коришћење или право на коришћење било које индустријске, трговинске или научне опреме, или за информацију у вези са индустријским, трговинским или научним искуством.

4. Одредбе ставова 1 и 2 овог члана не примјењују се ако стварни власник ауторских накнада, резидент Државе уговорнице, обавља пословање у другој Држави уговорници у којој ауторске накнаде настају преко сталане јединице која се налази у тој другој држави, или обавља у тој другој држави самосталне личне дјелатности из сталне базе која се налази у тој држави, а право или имовина на основу којих се ауторске наканде плаћају стварно припадају тој сталној јединици или сталној бази. У том случају примјењују се одредбе члана 7. или члана 14, зависно од случаја.

5. Сматра се да ауторске накнаде настају у Држави уговорници када је исплатилац сама та држава, њена политичка јединица или локална власт или резидент те државе. Ако лице које плаћа ауторске накнаде, без обзира на то да ли је резидент Државе уговорнице, има у Држави уговорници сталну јединицу или стлану базу везано са којом је настала обавеза плаћања ауторских наканада, а те ауторске накнаде падају на терет те сталне јединице или сталне базе, сматра се да ауторске накнаде настају у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ ауторских накнада, због посебног односа између платиоца и стварног власника или међу њих и трећег лица узимајући у обзир коришћење, право или информацију за које се оне плаћају, прелази износ који би био уговорен између платиоца и стварног корисника да таквог односа нема, одредбе овог члана примјењују се на износ који би тада био уговорен, У том смислу, више плаћени знос опорезује се у складу са законима сваке Државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог споразума.

Члан 13.
ДОБИТ ОД ИМОВИНЕ

1. Добит коју оствари резидент Државе уговорнице од отуђења непокретне имовине наведене у члану 6, а која се налази у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.

2. Добит до отуђења покретне имовине која представља дио имовине намијењене за пословање сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази коју користи резидент Државе уговорнице у другој Држави уговорници за обављање самосталних личних дјелатности, укључујући и добит од отуђења сталне

јединице (саме или заједно с предузећем) или сталне базе, може се опорезовати у тој другој држави.

3. Добит од отуђења поморских бродова, авиона или цестовних возила који се користе у међународном саобраћају, или покретне имовине која која служи за коришћење таквих поморских бродова, авиона или друмских возила, опорезује се само у Држави уговорници у којој се налази мјесто сталне управе предузећа.

4. Добит од отуђења било које имовине, осим имовине поменуте у ставовима 1, 2 и 3, овог члана опорезује се само у Држави уговорници чији је резидент лице које је отуђило имовину.

Члан 14.
САМОСТАЛНЕ ЛИЧНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

1. Доходак којег оставари резидент Државе уговорнице од професионалних дјелатности или од других самосталних дјелатности опорезује се само у тој држави, осим:

а) ако за обављање својих дјелатности има сталну базу коју редовно користи у другој држави уговорници, у којем се случају само дио дохотка који се приписује тој сталној бази може опорезоваи у тој другој држави, или

b) ако борави у другој Држави уговорници у периоду или периодима који укупно износе 183 дана или више у односној фискалној години, у том случају само дио дохотка који се остварује од дјелатности које се обављају у тој другој Држави уговорници може се опорезовати у тој другој држави.

2. Израз "професионалне дјелатности" обухвата посебно научне, књижевне, умјетничке, образовне или наставне дјелантости, као и самосталне дјелатности љекара, правника, инжињера, архитеката, стаматолога и рачуновођа.

Члан 15.
РАДНИ ОДНОС

1. Зависно од одредаба члана 16, 18, 19, 20. и 21 овог споразума, зараде, накнаде и друга слична примања која резидент Државе уговорнице оствари из радног односа, опорезују се само у тој држави, осим ако се рад обавља у другој Држави уговорници. Ако се рад обавља у другој Држави уговорници, таква примања која се у њој остварују могу се опорезовати у тој другој држави.

2. Изузетно од одредаба става 1, примања која резидент Државе уговорнице оствари из радног односа у другој Држави уговорници опорезује се само у првоспоменутој држави:

а) ако прималац борави у другој држави у периоду или периодима који не прелазе укупно 183 дана у периоду од дванаест мјесеци који почиње или се завршава у односној фискалној години,

b) ако се примања исплаћују од стране или у име послодавца који није резидент друге државе, и

с) ако примања не падају на терет сталне јединице или сталне базе коју послодавац има у тој другој држави.

3. Изузетно од претходних одредаба овог члана, примања остварена у односу на рад обављен на поморском броду, авиону или друмском возилу у међународном саобраћају могу се опорезовати у Држави уговорници у којој се налази стварна управа предузећа.

Члан 16.
ПРИМАЊА ДИРЕКТОРА

Примања директора и друга слична примања која оствари резидент Државе уговорнице, у својству члана одбора директора компаније која је резидент друге Државе уговорнице, могу се опорезивати у тој другој држави.

Члан 17.
УМЈЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. Изузетно од одредаба члана 14. и 15, доходак којег оствари резидент државе уговорнице у другој држави уговорници личним обављањем дјелатности извођача као што је позоришни, филмски, радио или телевизијски умјетник или музичар или спортиста, може се опорезовати у тој другој држави.

2. Ако доходак од лично обављених дјелатности извођача или спортисте не припада лично извођачу или спортсти, него другом лицу, тај доходак се, изузетно од одредаба чланова **7**, 14. и 15, може опорезивати у тој Држави уговорници у којој се дјелатности извођача или спортисте обављају.

3. Изузетно од одредаба ставова 1 и 2, доходак којег оствари резидент Државе уговорнице од лично обављених дјелатности извођача или спортисте опорезује се само у тој држави ако су те дјелатности обављене у другој Држави уговорници и оквиру програма културне или спортске размјене које су одобриле обје Државе уговорнице.

Члан 18.
ПЕНЗИЈЕ

Зависно од одредаба става 2 члана 19. овог споразума, пензије и друга слична примања која се исплаћују резиденту Државе уговорнице по основу ранијег радног односа, опорезују се само у тој држави.

Члан 19.
УСЛУГЕ ЗА ПОТРЕБЕ ВЛАДЕ

1. а) Зараде и друга слична примања, осим пензије, које Држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт плаћа физичком лицу за услуге учињене тој држави или тој политичкој јединици или локалној власти, опорезују се само у тој држави.

б) Међутим, те зараде и слична примања, опорезују се само у другој Држави уговрници ако су услуге пружене у тој држави, а физичко лице је резидент те државе које је:

(i) држављанин те државе, или које

(ii) није постало резидент те државе само због вршења услуге.

2. а) Пензија коју физичком лицу плаћа Држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт директно или из фондова за услуге учињене тој држави или њеној политичкој јединици или локалној власти, опорезује се само у тој држави.

б) Међутим, пензија се опорезује само у другој Држави уговорници ако је физичко лице резидент и држављанин те државе.

3. Одредбе члана 15, 16, 17. и 18, примјењују се на зараде и друга слична примања и пензије за услуге учињене у тој држави у вези са пословањем које обавља држава уговорница или њена политичка јединца или локална власт.

Члан 20.
СТУДЕНТИ

1. Студент или лице на стручној обуци које је непосредно прије одласка у Државу уговорницу било резидент или јесте резидент друге Државе угворнице, а борави у првоспоментуој држави искључиво ради образовања или обучавања, не опорезује се у тој држави за примања која добије за издражвање, образовање или обучавање, под условом да су та примања из извора ван те државе.

2. Студент или лице на стучној обуци из става 1 има право у току образовања или обучавања на иста изузећа, ослобађања или умањења пореза на помоћ у новцу, стипендије и примања из радног односа који нису обухваћени ставом 1 овог члана, као и резиденти Државе уговорнице у којој борави.

Члан 21.
ПРОФЕСОРИ И НАСТАВНИЦИ

1. Физичко лице које борави у Држави уговорници ради држања наставе или ангажовања у истраживачком раду на универзитету, вишој коли, школи или другој признатој образовној институцији у тој држави и које јесте или је непосредно прије тог боравка било резидент друге Државе уговорнице, изузима се од опроезивања у првоспменутој Држави уговорници на примања за такву наставу или истраживачки рад за период који није дужи од двије године од дана његовог првог боравка у том циљу, под условом да је та примања остварило изван те државе.

2. Одредбе става 1 се не примјењују на доходак од истраживања ако је такво истраживање спроведено не у јавном интересу већ прије свега за приватну корист одређеног лица или групе лица.

Члан 22.
ОСТАЛИ ДОХОДАК

1. Дијелови дохотка резидента Државе уговорнице, без обзира на то гдје настају, који нису регулисани у претходним члановима овог споразума опорезују се само у тој држави.

2. Одредбе става 1 овог члана не примјењују се на доходак, изузимајући доходак од непокретне имовине дефинисане у ставу 2 члана 6, овог споразума, ако прималац тог дохотка, резидент Државе уговорнице, обавља пословање у тој дугој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази или обавља у тој другој држави самосталне личне дјелатности из сталне базе која се у њој налази, а право или имовина на основу којих се доходак плаћа стварно су повезани са сталном јединицом или сталном базом. У том случају, примјењују се одредбе члана 7. или 14, у зависности од случаја.

Члан 23.
ИМОВИНА

1. Имовина која се састоји од непокретне имовине наведне у члану 6. овог споразума, коју посједује резидент Државе уговорнице и која се налази у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.

2. Имовина која се састоји од покретне имовине која представља дио имовине намијењене пословању сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази која служи резиденту Државе уговорнице у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.

3. Имовина која се састоји од поморских бродова, авиона или друмских возила или покретне имовине која служи за коришћење тих поморских бродова, авиона или друмских возила, опорезује се само Држави уговорници у којој се налази сједиште стварне управе предузећа.

4. Сва остала имовина резидента Државе уговорнице опорезује се само у тој држави.

Члан 24.
ОТКЛАЊАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Ако резидент Државе уговорнице остварује доходак или посједује имовину која, у складу са одредбама овог споразума, може бити опорезована у другој Држави уговорници, првопоменута држава одобрава:

а) као одбитак од пореза на доходак тог резидента износ једнак дохотку плаћеном у тој другој држави,

b) као одбитак од пореза на имовину тог резидента, износ једнак порезу на имовину плаћеном у тој другој држави.

Тај одбитак ни у једном случају неће бити већи од дијела пореза на доходак или пореза на имовину, како је обрачунат прије извшеног одбијања, који одговара, зависно од случаја, дохотку или имовини који се могу опорезивати у тој другој држави.

2. Ако су у складу с било којом одредбом овог споразума доходак којег оствари или имовина коју посједује резидент Босне и Херцеговине изузети до пореза у Босни и Херцеговини, Босна и Херцеговина може, при обрачунавању пореза на преостали доходак или имовину тог резидента, узети у обир изузети доходак или имовину.

3. Ради признавања ако кредита у Држави уговорници, сматра се да порез који је плаћен у другој Држави уговорници обухвата и през који би био плаћен у тој држави да није умањен или отписан у складу са њеним законским одредбама о пореским потицајима.

Члан 25.
ЈЕДНАК ТРЕТМАН

1. Држављани Државе уговорнице не подлијежу у другој Држави уговорници опорезивању или захтјеву у вези са опорезивањем које је другачије или теже од опорезивања или захјева у вези са опорезивањем, посебно у односу на резидентност, којима држављани те друге државе, у истим условима, подлијежу или могу подлијегати.

2. Опрезивање сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници не може бити неповољније у тој другој држави од опорезивања предузећа те друге државе која обављају исту дјелатност. Ова одредба не може се тумачити тако да обавезује Државу уговорницу да резидентима друге Државе уговорнице одобрава лична ослобађања, олакшице и умањења за сврхе опорезивања због личног статуса или породичних обавеза које одобрава својим резидентима.

3. Камата, ауторска права, накнаде и друге исплате које предузеће Државе уговорнице плаћа резиденту друге Државе уговорнице, при утврђивању опорезиве добити тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су плаћене резиденту првоспоменуте државе, осим када се примјењују одребе члана 9, члана 11. став 6 или члана 12. став 6 овог споразума. Такође, дугови предузећа Државе уговорнице према резиденту друге Државе уговорнице, при утврђивању опорезиве имовине тог предузећа, одбијају се под истим условима, као да су били уговорени са резидентом првоспоменуте државе.

4. Предузећа Државе уговорнице чију имовину поптуно или дјелимично посједују или конторлишу, посредно или непосредно, један или више резидената друге Државе уговорнице, у првоспоменутој држави уговорници не подлијежу опорезивању или обавези у вези с опорезивањем, које је другачије или теже од опрезивања или обавеза у вези са опорезивањем коме друга слична предузећа првопоменуте државе подлијежу или могу подлијегати.

5. Одредбе овог члана примјењују се на порезе наведене у члану 2. овог споразума.

Члан 26.

ПРОЦЕДУРА ЗАЈЕДНИЧКОГ ДОГОВАРАЊА

1. Ако лице сматра да мјере једне или обје Државе уговорнице доводе или ће довести до тога да не буде опорезвано у складу са одредбама овог спразума, оно може, без обзира на правна средства предвиђена унтурашњим законом тих држава, да изложи свој случај надлежном органу Државе уговорнице чији је резидент. Случај мора бити изложен у року од три године од дана првог обавјештења о мјери која доводи до опорезивања које није у складу с одредбма овог споразума.

2. Ако надлежни орган сматра да је приговор оправдан и ако није у могућности да сам дође до задовољавајућег рјешења, настојаће да случај ријеши заједничким договором с надлежним органом друге Државе уговорнице ради избјегавања опорезивања које није у складу с овим споразумом. Постигнути договор примјењује се без обзира на временска ограничења у унтурашњем закону Држава уговорница.

3. Надлежни органи Држава уговорница настоје да заједничким договором отклоне тешкоће или нејасноће које настају при тумачењу или примјени овог споразума. Они се могу и заједнички савјетовати ради отклањања двоструког опорезивања у случајевима који нису предвиђени овим споразумом.

4. Надлежни органи држава уговорница могу непосредно међусобно комуницирати директно, укључујући путем заједничке комисије која се састоји од њих самих или њиховијх представника, у сврху достизања споразума у смислу претходних ставова.

Члан 27.

РАЗМЈЕНА ОБАВЈЕШТЕЊА

1. Надлежни органи Држава уговорница размјењују обавјештења за примјену одредаба овог споразума или унутрашњег закона држава који се односе на порезе обухваћене овим споразумом, ако опорезивање предвиђено тим законима није у супротности са овим споразумом. Размјена обавјештења није ограничена чланом 1. и 2 овог споразума. Обавјештења које прими Држава уговорница сматраће се тајном исто као и обавјештења добивена према законима те државе и могу се саопштити само лицима и органима (укључујући судове и управне органе) који су надлежни за утврђивање или наплату, или спровођење одлука или кривично гоњење или рјешавање жалби у односу на порезе поменуте обухваћене овим споразумом. Та лица или органи користе обавјештења у јавном судском поступку или у судским одлукама.

2. Одредбе става 1 не могу се ни у ком случају тумачити као обавеза надлежних органима Државе уговорнице да:

а) предузима управне мјере супротне законима и управној пракси те или друге Државе уговорнице;

b) даје обавјештења која се не могу добити на основу закона или редовним управним поступком те или друге Државе уговорнице.

с) даје обавјештења која откривају трговинску, пословну, индустријску, комерцијалну или професионалну тајну или пословни поступак или информацију чије би откривање било супротно јавном поретку (ордре публиц).

Члан 28.

ЧЛАНОВИ ДИПЛОМАТСКИХ МИСИЈА И КОНЗУЛАТА

Одредбе овог споразума не утичу на пореске повластице чланова дипломатских мисија или конзулата предвиђене општим правилима међународног права или одредбама посебних уговора.

Члан 29.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

1. Свака од Држава уговорница ће обавијестити другу, дипломатским путем о обављању процедура потребних у складу са домаћим законом за ступање на снагу овог споразума. Споразум ће ступити на снагу на датум посљедњег од обавјештења а његове одредбе ће имати дејство у односу на:

а) порезе задржане на извору, на доходак плаћен или кредитован на дан или након 1. јанаура календарске године након године у којој овај споразум ступи на снагу,

b) у односу на све остале порезе на доходак и порезе на имовину, на доходак или имовину у било којој години опорезивања која почиње на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој овај споразум ступи на снагу.

Члан 30.

ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА

Овај уговор споразум остаје на снази док га не откаже једна од држава уговорница. Држава уговорница може отказати овај споразум дипломатиским путем достављањем писменог обавјештења о престанку његовог важења најкасније шест мјесеци прије краја било које календарске године по истеку пете године од дана ступања на снагу овог споразума. У том случају, овај споразум престаје да се примјењује:

а) у односу на порезе задржане на извору, на доходак плаћен или кредитован на дан или након 1. јанаура календарске године након године у којој је дато обавјештење,

b) у односу на остале порезе на доходак и порезе на имовину, на доходак и на имовину у било којој години опорезивања која почиње на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој је дато обавјештење.

У потврду чега су доле потписани, пуноважно за то овлаштени, потписали овај споразум.

Сачињено у Сарајеву, дана 24.09.2013. године, у два оригинална примјека на босанском/ хрватском/српском, македонском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако вјеродостојни. У случају неслагања, мјеродаван је енглески текст.

За Савјет министара Босне и Херцеговине	За Владу Републике Македоније
Никола Шпирић	**Зоран Ставрески**

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-30/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1326/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE NA DOHODAK I IMOVINU

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Makedonije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu, potpisan u Sarajevu, 24. septembra 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom, makedonskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE NA DOHODAK I IMOVINU

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i

Vlada Republike Makedonije

Želeći da zaključe Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu,

sporazumjele su se o slijedećem:

Član 1.

LICA NA KOJA SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

Ovaj sporazum se primjenjuje na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Član 2.

POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na poreze na dohodak i na imovinu, koje zavodi Država ugovornica ili njene političke jedinice ili lokalne vlasti, nezavisno od načina naplate.

2. Porezima na dohodak i na imovinu smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak, na ukupnu imovinu ili na dijelove dohotka ili imovine, uključujući i poreze na prihode od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine, poreze na ukupne iznose plata ili naknada koje isplaćuju preduzeća, kao i poreze na prirast imovine.

3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj sporazum su, posebno:

- u Bosni i Hercegovini

(a) porez na dohodak fizičkih lica,

(b) porez na dobit,

(c) porez na imovinu

(u daljem tekstu: "bosanskohercegovački porez").

- u Makedoniji

(a) porez na dohodak fizičkih lica,

(b) porez na dobit,

(c) porez na imovinu

(u daljem tekstu: "makedonski porez")

4. Ovaj sporazum se primjenjuje na iste ili bitno slične poreze koji se poslije potpisivanja ovog sporazuma zavedu pored ili umjesto postojećih poreza. Nadležni organi Država ugovornica obavještavaju jedni druge o značajnim promjenama u njihovim poreskim zakonima.

Član 3.

OPŠTE DEFINICIJE

1. Za potrebe ovog sporazuma, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva:

a) Izrazi "Država ugovornica" i "druga Država ugovornica" označavaju Bosnu i Hercegovinu ili Republiku Makedoniju, zavisno od konteksta,

b) Izraz "Bosna i Hercegovina" označava teritoriju, teriorijalno more i priobalne oblasti države Bosne i Hercegovine dan kojima ona ima jurisdikciju i suvereno pravo u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja prirodnih bogatstava, u skladu s međunarodnim zakonom,

c) Izraz "Makedonija" označava teritoriju Republike Makedonije, u geografskom smislu označava njeno kopno, jezerske vode i dno nad kojim ima jurisdikciju i suverena prava u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja i upravljanja prirodnim bogatstvima, u skladu s međunarodnom jurisdikcijom i domaćim zakonom;

d) Izraz "politička jedinica" u slučaju Bosne i Hercegovine označava entitete: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku, i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine,

e) Izraz "državaljnin" označava fizičko lice koje ima državljanstvo Države ugovornice,

f) Izraz "lice" obuhvata fizičko lice, kompaniju ili društvo lica,

g) Izraz "kompanija" označava pravno lice ili lice koje se smatra pravnim u poreske svrhe,

h) Izrazi "preduzeće Države ugovornice" ili "preduzeće druge Države ugovornice" označavaju preduzeće kojim upravlja rezident Države ugovornice, odnosno preduzeće kojim upravlja rezident druge Države ugovornice,

i) Izraz "međunarodni saobraćaj" označava saobraćaj pomorskim brodom, avionom ili drumskim vozilom koji obavlja preduzeće čije se sjedište nalazi u Državi ugovornici, osim ako se pomorski brod, avion ili drumsko vozilo koristi isključivo između mjesta u drugoj Državi ugovornici,

j) Izraz "nadležni organ" označava:

- u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo finansija i trezora, odnosno njegovog ovlaštenog predstavnika,

- u Makedoniji Ministarstvo finansija, ili njegovog ovlaštenog predstavnika.

2. Kada država ugovornica primjenjuje ovaj sporazum, svaki izraz koji u njemu nije definisan ima, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva, značenje prema zakonu te države za potrebe poreza na koje se ovaj sporazum primjenjuje i značenje prema važećim poreskim zakonima koje primjenjuje ta država ima prednost u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Član 4.

REZIDENT

1. Izraz "rezident Države ugovornice" za potrebe ovog sporazuma označava lice koje, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, mjesta osnivanja, sjedišta uprave ili drugog mjerila

slične prirode i uključuje tu državu, njenu političku jedinicu ili jedinicu lokalne samouprave. Ovaj izraz ne obuhvata lice koje u toj državi podliježe oporezivanju samo na dohodak iz izvora u toj državi ili samo na imovinu koja se u njoj nalazi.

2. Ako je, prema odredbama stava 1 ovog člana, fizičko lice rezident obje Države ugovornice, njen status se određuje na slijedeći način:

a) smatra se da je rezident samo države u kojoj ima stalno mjesto stanovanja, ako ima stalno mjesto stanovanja u obje države, smatra se da je rezident samo države sa kojom su njene lične i ekonomske veze tješnje (središte životnih interesa),

b) ako ne može da se odredi u kojoj državi ima središte životnih interesa ili ako ni u jednoj državi nema stalno mjesto stanovanja, smatra se da je rezident samo države u kojoj ima uobičajeno mjesto stanovanja,

c) ako ima uobičajeno mjesto stanovanja u obje države ili ga nema ni u jednoj od njih, smatra se da je rezident samo države čiji je državljanin,

d) ako je državljanin obje države ili ni jedne od njih, nadležni organi dražva ugovornica riješiće pitanje zajedničkim dogovorom.

3. Ako je, prema odredbama stava 1, lice, osim fizičkog, rezident obje Države ugovornice, smatra se da je rezident Države ugovornice u kojoj se nalazi njeno mjesto stvarne uprave.

Član 5.
STALNA JEDINICA

1. Izraz "stalna jedinica", za potrebe ovog sporazuma, označava stalno mjesto poslovanja preko koga preduzeće potpuno ili djelimično obavlja poslovanje.

2. Pod izrazom "stalna jedinica" podrazumijeva se, posebno:

a) sjedište uprave,

b) ogranak,

c) poslovnica,

d) fabrika,

e) radionica, i

f) rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom, ili bilo koje drugo mjesto iskorišćavanja prirodnih bogatstava.

3. Gradilište, građevinski, montažni ili instalacioni projekat ili nadzor u vezi s tim aktivnostima čine stalnu jedinicu, ali samo ako takvi radovi ili aktivnosti traju u periodu dužem od dvananest mjeseci.

4. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, od izrazom stalna jedinica ne podrazumijeva se:

a) korišćenje objekata i opreme isključivo u svrhe uskladištenja, izlaganja ili isporuke dobara ili robe koja pripada preduzeću,

b) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo u svrhu uskladištenja, izlaganja ili isporuke,

c) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo sa svrhom da je drugo preduzeće preradi,

d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za preduzeće,

e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu reklamiranja, pružanja informacija, naučnog istraživanja ili sličnih aktivnosti za preduzeće, pripremnog ili pomoćnog karaktera,

f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi djelatnosti navedenih u tačkama od a) do e), u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koje nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.

5. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2 ovog člana, kada lice – osim zastupnika sa samostalnim statusom, na koga se primjenjuje stav 6 ovog člana - radi u ime preduzeća i ima i uobičajno koristi u Državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime preduzeća, smatra se da to preduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za preduzeće, osim kao su djelatnosti tog lica ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4 ovog člana koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama navedenog stava.

6. Ne smatra se da preduzeće ima stalnu poslovnu jedinicu u Državi ugovornici zamo zato što u toj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog posrednika sa samostalnim statusom ako ta lica djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.

7. Činjenica da kompanija koja je rezident Države ugovornice kontorliše ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge Države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Član 6.
DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva), koja se nalaze u drugoj Državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izraz "nepokretna imovina" ima značenje koje ima prema propisima države ugovornice u kojoj se odnosna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju uključuje imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivedi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe opšteg zakona o svojini, plodouživanje imovine i prava na promjenjiva ili stalna plaćanja kao naknade za korišćenje ili pravo na korišćenje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava. Pomorski brodovi, avioni i drumska vozila ne smatraju se nekretninama.

3. Odredbe stava 1 primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.

4. Odredbe stava 1 i 3 ovog člana primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine preduzeća i na dohodak od nepoketne imovine koja se koristi za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti.

Član 7.
DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit preduzeća Države ugovornice oprezuje se samo u toj državi, osim ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi. Ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice, dobit preduzeća može se oporezovati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

2. Zavisno od odredaba stava 3 ovog člana, kada preduzeće Države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj Državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla ostavariti da je bila odvojeno ili posebno preduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa preduzećem čija je stalna jedinica.

3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, priznaju se kao odbici troškovi koji su napravljeni za potrebe stalne jedinice, uključujući i troškove upravljanja i opšte administrativne

troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.

4. Ako je uobičajeno da se u Državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti preduzeća na njegove posebne dijelove, rješenje iz stava 2 ne spriječava tu Državu ugovornicu ta takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje. Usvojeni metod raspodjele, međutim, treba biti takav da rezultat bude u skladu sa načelima koja su sadržana u ovom članu.

5. Stalnoj jedinci ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za preduzeće.

6. Za potrebe prethodnih stavova, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.

7. Kada dobit obuhvata pojedini dohodak koji su regulisani posebnim članovima ovog sporazuma, odredbe ovog člana ne utiču na odredbe tih članova.

Član 8.
MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ

1. Dobit od korištenja pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila u međunarodnom saobraćaju oprezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

2. Ako se sjedište stvarne uprave preduzeća koje se bavi plovidbom, nalazi na pomorskom brodu, smatra se da se nalazi u Državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u Državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.

3. Odredbe stava 1 primjenjuju se na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Član 9.
POVEZANA PREDUZEĆA

1. Ako

a) preduzeće Države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća druge Države ugovornice, ili

b) ista lica učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća Države ugovornice i preduzeća druge Države ugovornice,

i ako su u oba slučaja između ta dva preduzeća u njihovim trgovinskim i finansijskim odnosima dogovoreni ili nametnuti uslovi koji se razlikuju od uslova koji bi bili dogovoreni između nezavisnih preduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od preduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog preduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako Država ugovornica uključuje u dobit preduzeća te države dobit za koju je preduzeće druge Države ugovornice oporezivano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi preduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva preduzeća bili oni koje bi dogovorila nezavisna preduzeća, ta druga država vrši odgovarajuće korekcije iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora, i ako je to potrebno, nadležni organi Država ugovornica međusobno će se konsultovati.

Član 10.
DIVIDENDE

1. Dividende koje isplaćuje komapnija rezident Države ugovornice rezidentu druge Države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Dividende se mogu oporezovati i u Državi ugovornici čiji je rezident komapnija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik dividendi, utvrđeni porez ne može biti veći od:

a) pet procenata bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija (osim partnerstva) koja posjeduje direktno najmanje 25 procenata imovine preduzeća koje isplaćuje dividende,

b) 15 proceanta bruto iznosa dividendi u svim ostalim slučajevima.

Ovaj stav ne utiče na oporezivanje kompanije iz koje se isplaćuju dividende.

3. Izraz "dividende" u ovom članu označava dohodak od akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nisu potraživanja duga, kao i dohodak od drugih prava komapnije koji je poreski izjednačen sa dohotkom akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.

4. Odredbe stavova 1 i 2 ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, preko stalne jedinice ili obavlja samostalne lične djelatnosti preko stalne baze u toj državi, a imovina na osnovu koje se dividende stvarno isplaćuju pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom se slučaju primjenjuju odredbe člana 7. ili člana 14. ovog sporazuma, u zavisnosti do slučaja.

5. Ako kompanija koja je rezident države Ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge Države ugovornice, ta druga Država ugovornica ne može zavesti porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako movina na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Član 11.
KAMATE

1. Kamata koja nastaje u Državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge Države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Kamata se može oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaje, saglasno zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik te kamate, utvrđeni porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa kamate.

3. Izraz "kamata" u ovom članu, označava dohodak od potraživanja duga bilo koje vrste, nezavisno od toga da li su obezbjeđena zalogom i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma, uključujući i premije i nagrade na takve hartije do vrijednosti ili obveznice. Zatezna kamata se ne smatra kamatom u svrhe ovog člana.

4. Odredbe stava 1 i 2 ovog člana se ne primjenjuju ako stvarni vlasnik kamate, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice ili vrši samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koji se plaća kamata je stvarno povezano

sa takvom stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju primjenjuju se odredbe člana 7 ili člana 14 ovog sporazuma, u zavisnosti od slučaja.

5. Smatra se da kamata nastaje u Državi ugovornici kad je isplatilac kamate ta država, njena politička jedinica, lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u toj Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je nastao dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica ili stalna baza, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

6. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog člana primijenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju, više plaćeni iznos oporezuje se saglasno sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Član 12.

AUTORSKE NAKNADE

1. Autorske naknade koje nastaju u Državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge Države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Autorske naknade se mogu oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik autorskih nakanda, porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa autorskih naknada.

3. Izraz "autorske naknade", u ovom članu, označava plaćanja bilo koje vrste primljena kao nakanada za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo kojeg autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući kinematografske filmove i filmove ili trake za televizijsko ili radio emitovanje, bilo kojeg patenta, trgovinskog znaka, projekta, ili modela, plana, tajne formule ili postupka, kao i za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo koje industrijske, trgovinske ili naučne opreme, ili za informaciju u vezi sa industrijskim, trgovinskim ili naučnim iskustvom.

4. Odredbe stavova 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi, ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske nakande plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom slučaju primjenjuju se odredbe člana 7. ili člana 14, zavisno od slučaja.

5. Smatra se da autorske naknade nastaju u Državi ugovornici kada je isplatilac sama ta država, njena politička jedinica ili lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stlanu bazu vezano sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih nakanada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice ili stalne baze, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili među njih i trećeg lica uzimajući u obzir korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog korisnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog člana primjenjuju se na iznos koji bi tada bio ugovoren, U tom smislu, više plaćeni znos oporezuje se u skladu sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Član 13.

DOBIT OD IMOVINE

1. Dobit koju ostvari rezident Države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u članu 6, a koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Dobit do otuđenja pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koju koristi rezident Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti, uključujući i dobit od otuđenja stalne jedinice (same ili zajedno s preduzećem) ili stalne baze, može se oporezovati u toj drugoj državi.

3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova, aviona ili cestovnih vozila koji se koriste u međunarodnom saobraćaju, ili pokretne imovine koja koja služi za korišćenje takvih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi mjesto stalne uprave preduzeća.

4. Dobit od otuđenja bilo koje imovine, osim imovine pomenute u stavovima 1, 2 i 3 ovog člana oporezuje se samo u Državi ugovornici čiji je rezident lice koje je otuđilo imovinu.

Član 14.

SAMOSTALNE LIČNE DJELATNOSTI

1. Dohodak kojeg ostavari rezident Države ugovornice od profesionalnih djelatnosti ili od drugih samostalnih djelatnosti oporezuje se samo u toj državi, osim:

a) ako za obavljanje svojih djelatnosti ima stalnu bazu koju redovno koristi u drugoj državi ugovornici, u kojem se slučaju samo dio dohotka koji se pripisuje toj stalnoj bazi može oporezovai u toj drugoj državi, ili

b) ako boravi u drugoj Državi ugovornici u periodu ili periodima koji ukupno iznose 183 dana ili više u odnosnoj fiskalnoj godini, u tom slučaju samo dio dohotka koji se ostvaruje od djelatnosti koje se obavljaju u toj drugoj Državi ugovornici može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Izraz "profesionalne djelatnosti" obuhvata posebno naučne, književne, umjetničke, obrazovne ili nastavne djelantosti, kao i samostalne djelatnosti ljekara, pravnika, inžinjera, arhitekata, stamatologa i računovođa.

Član 15.

RADNI ODNOS

1. Zavisno od odredaba člana 16, 18, 19, 20. i 21 ovog sporazuma, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici. Ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Izuzetno od odredaba stava 1, primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa u drugoj Državi ugovornici oporezuje se samo u prvospomenutoj državi:

a) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ne prelaze ukupno 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj fiskalnoj godini,

b) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i

c) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice ili stalne baze koju poslodavac ima u toj drugoj državi.

3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, primanja ostvarena u odnosu na rad obavljen na pomorskom brodu, avionu ili drumskom vozilu u međunarodnom saobraćaju mogu

se oporezovati u Državi ugovornici u kojoj se nalazi stvarna uprava preduzeća.

Član 16.
PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident Države ugovornice, u svojstvu člana odbora direktora kompanije koja je rezident druge Države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Član 17.
UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba člana 14. i 15, dohodak kojeg ostvari rezident države ugovornice u drugoj državi ugovornici ličnim obavljanjem djelatnosti izvođača kao što je pozorišni, filmski, radio ili televizijski umjetnik ili muzičar ili sportista, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Ako dohodak od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste ne pripada lično izvođaču ili sportsti, nego drugom licu, taj dohodak se, izuzetno od odredaba članova 7, 14. i 15, može oporezivati u toj Državi ugovornici u kojoj se djelatnosti izvođača ili sportiste obavljaju.

3. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2, dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste oporezuje se samo u toj državi ako su te djelatnosti obavljene u drugoj Državi ugovornici i okviru programa kulturne ili sportske razmjene koje su odobrile obje Države ugovornice.

Član 18.
PENZIJE

Zavisno od odredaba stava 2 člana 19. ovog sporazuma, penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu Države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi.

Član 19.
USLUGE ZA POTREBE VLADE

1. a) Zarade i druga slična primanja, osim penzije, koje Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast plaća fizičkom licu za usluge učinjene toj državi ili toj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuju se samo u toj državi.

b) Međutim, te zarade i slična primanja, oporezuju se samo u drugoj Državi ugovrnici ako su usluge pružene u toj državi, a fizičko lice je rezident te države koje je:

(i) državljanin te države, ili koje

(ii) nije postalo rezident te države samo zbog vršenja usluge.

2. a) Penzija koju fizičkom licu plaća Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast direktno ili iz fondova za usluge učinjene toj državi ili njenoj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuje se samo u toj državi.

b) Međutim, penzija se oporezuje samo u drugoj Državi ugovornici ako je fizičko lice rezident i državljanin te države.

3. Odredbe člana 15, 16, 17. i 18, primjenjuju se na zarade i druga slična primanja i penzije za usluge učinjene u toj državi u vezi sa poslovanjem koje obavlja država ugovornica ili njena politička jedinca ili lokalna vlast.

Član 20.
STUDENTI

1. Student ili lice na stručnoj obuci koje je neposredno prije odlaska u Državu ugovornicu bilo rezident ili jeste rezident druge Države ugvornice, a boravi u prvospomentuoj državi isključivo radi obrazovanja ili obučavanja, ne oporezuje se u toj državi za primanja koja dobije za izdražvanje, obrazovanje ili obučavanje, pod uslovom da su ta primanja iz izvora van te države.

2. Student ili lice na stučnoj obuci iz stava 1 ima pravo u toku obrazovanja ili obučavanja na ista izuzeća, oslobađanja ili umanjenja poreza na pomoć u novcu, stipendije i primanja iz radnog odnosa koji nisu obuhvaćeni stavom 1 ovog člana, kao i rezidenti Države ugovornice u kojoj boravi.

Član 21.
PROFESORI I NASTAVNICI

1. Fizičko lice koje boravi u Državi ugovornici radi držanja nastave ili

angažovanja u istraživačkom radu na univerzitetu, višoj koli, školi ili drugoj priznatoj obrazovnoj instituciji u toj državi i koje jeste ili je neposredno prije tog boravka bilo rezident druge Države ugovornice, izuzima se od oproezivanja u prvospmenutoj Državi ugovornici na primanja za takvu nastavu ili istraživački rad za period koji nije duži od dvije godine od dana njegovog prvog boravka u tom cilju, pod uslovom da je ta primanja ostvarilo izvan te države.

2. Odredbe stava 1 se ne primjenjuju na dohodak od istraživanja ako je takvo istraživanje sprovedeno ne u javnom interesu već prije svega za privatnu korist određenog lica ili grupe lica.

Član 22.
OSTALI DOHODAK

1. Dijelovi dohotka rezidenta Države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nisu regulisani u prethodnim članovima ovog sporazuma oporezuju se samo u toj državi.

2. Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2 člana 6, ovog sporazuma, ako primalac tog dohotka, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj dugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju, primjenjuju se odredbe člana 7. ili 14, u zavisnosti od slučaja.

Član 23.
IMOVINA

1. Imovina koja se sastoji od nepokretne imovine navedne u članu 6. ovog sporazuma, koju posjeduje rezident Države ugovornice i koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Imovina koja se sastoji od pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene poslovanju stalne jedinice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koja služi rezidentu Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

3. Imovina koja se sastoji od pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila ili pokretne imovine koja služi za korišćenje tih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

4. Sva ostala imovina rezidenta Države ugovornice oporezuje se samo u toj državi.

Član 24.
OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA

1. Ako rezident Države ugovornice ostvaruje dohodak ili posjeduje imovinu koja, u skladu sa odredbama ovog sporazuma, može biti oporezovana u drugoj Državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava:

a) kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta iznos jednak dohotku plaćenom u toj drugoj državi,

b) kao odbitak od poreza na imovinu tog rezidenta, iznos jednak porezu na imovinu plaćenom u toj drugoj državi.

Taj odbitak ni u jednom slučaju neće biti veći od dijela poreza na dohodak ili poreza na imovinu, kako je obračunat prije izvšenog odbijanja, koji odgovara, zavisno od slučaja, dohotku ili imovini koji se mogu oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako su u skladu s bilo kojom odredbom ovog sporazuma dohodak kojeg ostvari ili imovina koju posjeduje rezident Bosne i Hercegovine izuzeti do poreza u Bosni i Hercegovini, Bosna i Hercegovina može, pri obračunavanju poreza na preostali dohodak ili imovinu tog rezidenta, uzeti u obir izuzeti dohodak ili imovinu.

3. Radi priznavanja ako kredita u Državi ugovornici, smatra se da porez koji je plaćen u drugoj Državi ugovornici obuhvata i prez koji bi bio plaćen u toj državi da nije umanjen ili otpisan u skladu sa njenim zakonskim odredbama o poreskim poticajima.

Član 25.

JEDNAK TRETMAN

1. Državljani Države ugovornice ne podliježu u drugoj Državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi sa oporezivanjem koje je drugačije ili teže od oporezivanja ili zahjeva u vezi sa oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države, u istim uslovima, podliježu ili mogu podlijegati.

2. Oprezivanje stalne jedinice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja preduzeća te druge države koja obavljaju istu djelatnost. Ova odredba ne može se tumačiti tako da obavezuje Državu ugovornicu da rezidentima druge Države ugovornice odobrava lična oslobađanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.

3. Kamata, autorska prava, naknade i druge isplate koje preduzeće Države ugovornice plaća rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su plaćene rezidentu prvospomenute države, osim kada se primjenjuju odrebe člana 9, člana 11. stav 6 ili člana 12. stav 6 ovog sporazuma. Takođe, dugovi preduzeća Države ugovornice prema rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive imovine tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima, kao da su bili ugovoreni sa rezidentom prvospomenute države.

4. Preduzeća Države ugovornice čiju imovinu poptuno ili djelimično posjeduju ili kontorlišu, posredno ili neposredno, jedan ili više rezidenata druge Države ugovornice, u prvospomenutoj državi ugovornici ne podliježu oporezivanju ili obavezi u vezi s oporezivanjem, koje je drugačije ili teže od oprezivanja ili obaveza u vezi sa oporezivanjem kome druga slična preduzeća prvopomenute države podliježu ili mogu podlijegati.

5. Odredbe ovog člana primjenjuju se na poreze navedene u članu 2. ovog sporazuma.

Član 26.

PROCEDURA ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje Države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezvano u skladu sa odredbama ovog sprazuma, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unturašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu Države ugovornice čiji je rezident. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbma ovog sporazuma.

2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rješenja, nastojaće da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge Države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim sporazumom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unturašnjem zakonu Država ugovornica.

3. Nadležni organi Država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog sporazuma. Oni se mogu i zajednički vijećeovati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim sporazumom.

4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobnokomunicirati direktno, uključujući putem zajedničke komisije koja se sastoji od njih samih ili njihovijh predstavnika, u svrhu dostizanja sporazuma u smislu prethodnih stavova.

Član 27.

RAZMJENA OBAVJEŠTENJA

1. Nadležni organi Država ugovornica razmjenjuju obavještenja za primjenu odredaba ovog sporazuma ili unutrašnjeg zakona država koji se odnose na poreze obuhvaćene ovim sporazumom, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim sporazumom. Razmjena obavještenja nije ograničena članom 1. i 2 ovog sporazuma. Obavještenja koje primi Država ugovornica smatraće se tajnom isto kao i obavještenja dobivena prema zakonima te države i mogu se saopštiti samo licima i organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za utvrđivanje ili naplatu, ili sprovođenje odluka ili krivično gonjenje ili rješavanje žalbi u odnosu na poreze pomenute obuhvaćene ovim sporazumom. Ta lica ili organi koriste obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama.

2. Odredbe stava 1 ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza nadležnih organima Države ugovornice da:

a) preduzima upravne mjere suprotne zakonima i upravnoj praksi te ili druge Države ugovornice;

b) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili redovnim upravnim postupkom te ili druge Države ugovornice.

c) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili

d) informaciju čije bi otkrivanje bilo suprotno javnom poretku (ordre public).

Član 28.

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog sporazuma ne utiču na poreske povlastice članova diplomatskih misija ili konzulata predviđene opštim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Član 29.

STUPANJE NA SNAGU

1. Svaka od Država ugovornica će obavijestiti drugu, diplomatskim putem o obavljanju procedura potrebnih u skladu sa domaćim zakonom za stupanje na snagu ovog sporazuma. Sporazum će stupiti na snagu na datum posljednjeg od obavještenja a njegove odredbe će imati dejstvo u odnosu na:

a) poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. janaura kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu,

b) u odnosu na sve ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak ili imovinu u bilo kojoj godini

oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu.

Član 30.
PRESTANAK VAŽENJA

Ovaj ugovor sporazum ostaje na snazi dok ga ne otkaže jedna od država ugovornica. Država ugovornica može otkazati ovaj sporazum diplomatiskim putem dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske godine po isteku pete godine od dana stupanja na snagu ovog sporazuma. U tom slučaju, ovaj sporazum prestaje da se primjenjuje:

a) u odnosu na poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. janaura kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje,

b) u odnosu na ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak i na imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje.

U potvrdu čega su dolje potpisani, punovažno za to ovlašteni, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Sarajevu dana 24.09.2013. godine, u dva originalna primjeka na bosanskom/ hrvatskom/srpskom, makedonskom i engleskom jeziku, s tim što su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja, mjerodavan je engleski tekst.

Za Vijeće ministara Bosne i Hercegovine	Za Vladu Republike Makedonije
Nikola Špirić	**Zoran Stavreski**

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-30/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1326/13 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE NA DOHODAK I IMOVINU

Članak 1.

Ratificira se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Makedonije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu, potpisan u Sarajevu, 24. rujna 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom, makedonskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE NA DOHODAK I IMOVINU

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i
Vlada Republike Makedonije

Želeći da zaključe Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu,

sporazumjele su se o slijedećem:

Članak 1.
OSOBE NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

Ovaj sporazum se primjenjuje na osobe koje su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Članak 2.
POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na poreze na dohodak i na imovinu, koje zavodi Država ugovornica ili njene političke jedinice ili lokalne vlasti, neovisno od načina naplate.

2. Porezima na dohodak i na imovinu smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak, na ukupnu imovinu ili na dijelove dohotka ili imovine, uključujući i poreze na prihode od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine, poreze na ukupne iznose plata ili nakanda koje isplaćuju poduzeća, kao i poreze na prirast imovine.

3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj sporazum su, posebno:

- u Bosni i Hercegovini
(a) porez na dohodak fizičkih osoba,
(b) porez na dobit,
(c) porez na imovinu
(u daljem tekstu: "bosanskohercegovački porez").
- u Makedoniji
(a) porez na dohodak fizičkih osoba,
(b) porez na dobit,
(c) porez na imovinu
(u daljem tekstu: "makedonski porez")

4. Ovaj sporazum se primjenjuje na iste ili bitno slične poreze koji se poslijepotpisivanja ovog sporazuma zavedu pored ili umjesto postojećih poreza. Nadležni organi Država ugovornica izvještavaju jedni druge o značajnim promjenama u njihovim poreznim zakonima.

Članak 3.
OPĆE DEFINICIJE

1. Za potrebe ovog sporazuma, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva:

a) Izrazi "Država ugovornica" i "druga Država ugovornica" označavaju Bosnu i Hercegovinu ili Republiku Makedoniju, zavisno od konteksta,

b) Izraz "Bosna i Hercegovina" označava teritoriju, teriorijalno more i priobalne oblasti države Bosne i Hercegovine dan kojima ona ima jurisdikciju i suvereno pravo

u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja prirodnih bogatstava, sukladno međunarodnim zakonima,

c) Izraz "Makedonija" označava teritoriju Republike Makedonije, u zemljopisnom smislu označava njeno kopno, jezerske vode i dno nad kojim ima jurisdikciju i suverena prava u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja i upravljanja prirodnim bogatstvima, sukladno međunarodnoj jurisdikciji i domaćem zakonu;

d) Izraz "politička jedinica" u slučaju Bosne i Hercegovine označava entitete: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku, i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine,

e) Izraz "državaljnin" označava fizičku osobu koja ima državljanstvo Države ugovornice,

f) Izraz "osoba" obuhvata fizičku osobu, kompaniju ili društvo osoba,

g) Izraz "kompanija" označava pravnu osobu ili osobu koja se smatra pravnom u porezne svrhe,

h) Izrazi "poduzeće Države ugovornice" ili "poduzeće druge Države ugovornice" označavaju poduzeće kojim upravlja rezident Države ugovornice, odnosno poduzeće kojim upravlja rezident druge Države ugovornice,

i) Izraz "međunarodni promet" označava promet pomorskim brodom, avionom ili drumskim vozilom koji obavlja poduzeće čije se sjedište nalazi u Državi ugovornici, osim ako se pomorski brod, avion ili cestovno vozilo koristi isključivo između mjesta u drugoj Državi ugovornici,

j) Izraz "nadležni organ" označava:

- u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo financija i trezora, odnosno njegovog ovlaštenog predstavnika,
- u Makedoniji Ministarstvo financija, ili njegovog ovlaštenog predstavnika.

2. Kada država ugovornica primjenjuje ovaj sporazum, svaki izraz koji u njemu nije definiran ima, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva, značenje prema zakonu te države za potrebe poreza na koje se ovaj sporazum primjenjuje i značenje prema važećim poreznim zakonima koje primjenjuje ta država ima prednost u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Članak 4.
REZIDENT

1. Izraz "rezident Države ugovornice" za potrebe ovog sporazuma označava osobu koja, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, mjesta osnivanja, sjedišta uprave ili drugog mjerila slične prirode i uključuje tu državu, njenu političku jedinicu ili jedinicu lokalne samouprave. Ovaj izraz ne obuhvata osobu koja u toj državi podliježe oporezivanju samo na dohodak iz izvora u toj državi ili samo na imovinu koja se u njoj nalazi.

2. Ako je, prema odredbama stavka 1 ovog članka, fizička osoba rezident obje Države ugovornice, njen status se određuje na slijedeći način:

a) smatra se da je rezident samo države u kojoj ima stalno mjesto stanovanja, ako ima stalno mjesto stanovanja u obje države, smatra se da je rezident samo države sa kojom su njene lične i ekonomske veze tješnje (središte životnih interesa),

b) ako ne može da se odredi u kojoj državi ima središte životnih interesa ili ako ni u jednoj državi nema stalno mjesto stanovanja, smatra se da je rezident samo države u kojoj ima uobičajeno mjesto stanovanja,

c) ako ima uobičajeno mjesto stanovanja u obje države ili ga nema ni u jednoj od njih, smatra se da je rezident samo države čiji je državljanin,

d) ako je državljanin obje države ili ni jedne od njih, nadležni organi dražva ugovornica riješiće pitanje zajedničkim dogovorom.

3. Ako je, prema odredbama stavka 1, osoba, osim fizičke, rezident obje Države ugovornice, smatra se da je rezident Države ugovornice u kojoj se nalazi njeno mjesto stvarne uprave.

Članak 5.
STALNA JEDINICA

1. Izraz "stalna jedinica", za potrebe ovog sporazuma, označava stalno mjesto poslovanja preko koga poduzeće potpuno ili djelimično obavlja poslovanje.

2. Pod izrazom "stalna jedinica" podrazumijeva se, posebno:

a) sjedište uprave,
b) ogranak,
c) poslovnica,
d) tvornica,
e) radionica, i
f) rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom, ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstavka.

3. Gradilište, građevinski, montažni ili instalacijski projekt ili nadzor u vezi s tim aktivnostima čine stalnu jedinicu, ali samo ako takvi radovi ili aktivnosti traju u periodu dužem od dvananest mjeseci.

4. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog članka, od izrazom stalna jedinica ne podrazumijeva se:

a) korištenje objekata i opreme isključivo u svrhe uskladištenja, izlaganja ili isporuke dobara ili robe koja pripada poduzeću,

b) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada poduzeću isključivo u svrhu uskladištenja, izlaganja ili isporuke,

c) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada poduzeću isključivo sa svrhom da je drugo poduzeće preradi,

d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za poduzeće,

e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu reklamiranja, pružanja informacija, naučnog istraživanja ili sličnih aktivnosti za poduzeće, pripremnog ili pomoćnog karaktera,

f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi djelatnosti navedenih u točkama od a) do e), u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koje nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.

5. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2 ovog članka, kada osoba – osim zastupnika sa samostalnim statusom, na koga se primjenjuje stav 6 ovog članka - radi u ime poduzeća i ima i uobičajno koristi u Državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime poduzeća, smatra se da to poduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za poduzeće, osim kao su djelatnosti te osobe ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4 ovog članka koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama navedenog stavka.

6. Ne smatra se da poduzeće ima stalnu poslovnu jedinicu u Državi ugovornici zamo zato što u toj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog posrednika sa samostalnim statusom ako te osobe djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti

7. Činjenica da kompanija koja je rezident Države ugovornice kontrolira ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge Države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama

po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Članak 6.
DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva), koja se nalaze u drugoj Državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izraz "nepokretna imovina" ima značenje koje ima prema propisima države ugovornice u kojoj se odnosna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju uključuje

imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivedi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe općeg zakona o svojini, plodouživanje imovine i prava na promjenjiva ili stalna plaćanja kao naknade za korištenje ili pravo na korišćenje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava. Pomorski brodovi, avioni i cestovna vozila ne smatraju se nekretninama.

3. Odredbe stavka 1 primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.

4. Odredbe stavka 1 i 3 ovog članka primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine poduzeća i na dohodak od nepoketne imovine koja se koristi za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti.

Članak 7.
DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit poduzeća Države ugovornice oprezuje se samo u toj državi, osim ako poduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi. Ako poduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice, dobit poduzeća može se oporezovati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

2. Zavisno od odredaba stavka 3 ovog članka, kada poduzeće Države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj Državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla ostavkariti da je bila odvojeno ili posebno poduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa poduzećem čija je stalna jedinica.

3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, priznaju se kao odbici troškovi koji su napravljeni za potrebe stalne jedinice, uključujući i troškove upravljanja i opće administrativne troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.

4. Ako je uobičajeno da se u Državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti poduzeća na njegove posebne dijelove, rješenje iz stavka 2 ne spriječava tu Državu ugovornicu ta takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje. Usvojeni metod raspodjele, međutim, treba biti takav da rezultat bude u skladu sa načelima koja su sadržana u ovom članku.

5. Stalnoj jedinci ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za poduzeće.

6. Za potrebe prethodnih stavaka, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.

7. Kada dobit obuhvata pojedini dohodak koji su regulisani posebnim člancima ovog sporazuma, odredbe ovog članaka ne utiču na odredbe tih članaka.

Članak 8.
MEĐUNARODNI PROMET

1. Dobit od korištenja pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila u međunarodnom prometu oprezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave poduzeća.

2. Ako se sjedište stvarne uprave poduzeća koje se bavi plovidbom, nalazi na pomorskom brodu,smatra se da se nalazi u Državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u Državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.

3. Odredbe stavka 1 primjenjuju se na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Članak 9.
POVEZANA PODUZEĆA

1. Ako

a) poduzeće Države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontoroli ili imovini poduzeća druge Države ugovornice, ili

b) iste osobe učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini poduzeća Države ugovornice i poduzeća druge Države ugovornice,

i ako su u oba slučaja između ta dva poduzeća u njihovim trgovinskim i financijskim odnosima dogovoreni ili nametnuti uvjeti koji se razlikuju od uvjeta koji bi bili dogovoreni između nezavisnih poduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od poduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog poduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako Država ugovornica uključuje u dobit poduzeća te države dobit za koju je poduzeće druge Države ugovornice oporezivano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi poduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva poduzeća bili oni koje bi dogovorila nezavisna poduzeća, ta druga država vrši odgovarajuće korekcije iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora, i ako je to potrebno, nadležni organi Država ugovornica međusobno će se konsultirati.

Članak 10.
DIVIDENDE

1. Dividende koje isplaćuje komapnija rezident Države ugovornice rezidentu druge Države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Dividende se mogu oporezovati i u Državi ugovornici čiji je rezident komapnija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik dividendi, utvrđeni porez ne može biti veći od:

a) pet procenata bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija (osim partnerstva) koja posjeduje izravno najmanje 25 procenata imovine poduzeća koje isplaćuje dividende,

b) 15 proceanta bruto iznosa dividendi u svim ostalim slučajevima.

Ovaj stavak ne utiče na oporezivanje kompanije iz koje se isplaćuju dividende.

3. Izraz "dividende" u ovom članu označava dohodak od akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nisu potraživanja duga, kao i dohodak od drugih prava komapnije koji je poreski izjednačen sa dohotkom akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.

4. Odredbe stavova 1 i 2 ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, koji je rezident Države ugovornice, obavlja

poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, preko stalne jedinice ili obavlja samostalne lične djelatnosti preko stalne baze u toj državi, a imovina na osnovu koje se dividende stvarno isplaćuju pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom se slučaju primjenjuju odredbe članaka 7. ili 14. ovog sporazuma, u zavisnosti do slučaja.

5. Ako kompanija koja je rezident države Ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge Države ugovornice, ta druga Država ugovornica ne može zavesti porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako movina na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Članak 11.
KAMATE

1. Kamata koja nastaje u Državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge Države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Kamata se može oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaje, saglasno zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik te kamate, utvrđeni porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa kamate.

3. Izraz "kamata" u ovom članku, označava dohodak od potraživanja duga bilo koje vrste, neovisno od toga da li su obezbjeđena zalogom i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma, uključujući i premije i nagrade na takvi vrijednosni papiri ili obveznice. Zatezna kamata se ne smatra kamatom u svrhe ovog članka.

4. Odredbe stavka 1 i 2 ovog članka se ne primjenjuju ako stvarni vlasnik kamate, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice ili vrši samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koji se plaća kamata je stvarno povezano sa takvom stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju primjenjuju se odredbe članaka 7 ili 14 ovog sporazuma, u zavisnosti od slučaja.

5. Smatra se da kamata nastaje u Državi ugovornici kad je isplatilac kamate ta država, njena politička jedinica, lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u toj Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je nastao dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica ili stalna baza, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

6. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog članka primijenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju, više plaćeni iznos oporezuje se saglasno sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Članak 12.
AUTORSKE NAKNADE

1. Autorske naknade koje nastaju u Državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge Države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Autorske naknade se mogu oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik autorskih nakanda, porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa autorskih naknada.

3. Izraz "autorske naknade", u ovom članku, označava plaćanja bilo koje vrste primljena kao nakanada za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo kojeg autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući kinematografske filmove i filmove ili trake za televizijsko ili radio emitovanje, bilo kojeg patenta, trgovinskog znaka, projekta, ili modela, plana, tajne formule ili postupka, kao i za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo koje industrijske, trgovinske ili naučne opreme, ili za informaciju u vezi sa industrijskim, trgovinskim ili naučnim iskustvom.

4. Odredbe stavaka 1 i 2 ovog članka ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi, ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske nakande plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom slučaju primjenjuju se odredbe članaka 7. ili 14, zavisno od slučaja.

5. Smatra se da autorske naknade nastaju u Državi ugovornici kada je isplatilac sama ta država, njena politička jedinica ili lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stlanu bazu vezano sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih nakanada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice ili stalne baze, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili među njih i trećih osoba uzimajući u obzir korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog korisnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog članka primjenjuju se na iznos koji bi tada bio ugovoren, U tom smislu, više plaćeni znos oporezuje se u skladu sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Članak 13.
DOBIT OD IMOVINE

1. Dobit koju ostvari rezident Države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u članku 6, a koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Dobit do otuđenja pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koju koristi rezident Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti, uključujući i dobit od otuđenja stalne jedinice (same ili zajedno s poduzećem) ili stalne baze, može se oporezovati u toj drugoj državi.

3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova, aviona ili cestovnih vozila koji se koriste u međunarodnom prometu, ili pokretne imovine koja koja služi za korištenje takvih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi mjesto stalne uprave poduzeća.

4. Dobit od otuđenja bilo koje imovine, osim imovine pomenute u stavovima 1, 2 i 3, ovog članka oporezuje se samo

u Državi ugovornici čiji je rezident osoab koja je otuđila imovinu.

Članak 14.
SAMOSTALNE LIČNE DJELATNOSTI

1. Dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od profesionalnih djelatnosti ili od drugih samostalnih djelatnosti oporezuje se samo u toj državi, osim:

a) ako za obavljanje svojih djelatnosti ima stalnu bazu koju redovno koristi u drugoj državi ugovornici, u kojem se slučaju samo dio dohotka koji se pripisuje toj stalnoj bazi može oporezovai u toj drugoj državi, ili

b) ako boravi u drugoj Državi ugovornici u periodu ili periodima koji ukupno iznose 183 dana ili više u odnosnoj fiskalnoj godini, u tom slučaju samo dio dohotka koji se ostvaruje od djelatnosti koje se obavljaju u toj drugoj Državi ugovornici može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Izraz "profesionalne djelatnosti" obuhvata posebno znanstvene, književne, umjetničke, obrazovne ili nastavne djelantosti, kao i samostalne djelatnosti ljekara, pravnika, inžinjera, arhitekata, stamatologa i računovođa.

Članak 15.
RADNI ODNOS

1. Zavisno od odredaba članaka 16, 18, 19, 20. i 21 ovog sporazuma, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici. Ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Izuzetno od odredaba stavka 1, primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa u drugoj Državi ugovornici oporezuje se samo u prvospomenutoj državi:

a) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ne prelaze ukupno 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj fiskalnoj godini,

b) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i

c) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice ili stalne baze koju poslodavac ima u toj drugoj državi.

3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog članka, primanja ostvarena u odnosu na rad obavljen na pomorskom brodu, avionu ili cestovnom vozilu u međunarodnom prometu mogu se oporezovati u Državi ugovornici u kojoj se nalazi stvarna uprava poduzeća.

Članak 16.
PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident Države ugovornice, u svojstvu člana odbora direktora kompanije koja je rezident druge Države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Članak 17.
UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba članaka 14. i 15, dohodak kojeg ostvari rezident države ugovornice u drugoj državi ugovornici osobnim obavljanjem djelatnosti izvođača kao što je pozorišni, filmski, radio ili televizijski umjetnik ili muzičar ili sportista, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Ako dohodak od osobno obavljenih djelatnosti izvođača ili sportaša ne pripada osobno izvođaču ili sportašu, nego drugoj osobi, taj dohodak se, izuzetno od odredaba članaka 7, 14. i 15, može oporezivati u toj Državi ugovornici u kojoj se djelatnosti izvođača ili sportaša obavljaju.

3. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2, dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od osobno obavljenih djelatnosti izvođača ili sportaša oporezuje se samo u toj državi ako su te djelatnosti obavljene u drugoj Državi ugovornici i okviru programa kulturne ili sportske razmjene koje su odobrile obje Države ugovornice.

Članak 18.
MIROVINE

Zavisno od odredaba stavka 2 članka 19. ovog sporazuma, mirovine i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu Države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi.

Članak 19.
USLUGE ZA POTREBE VLADE

1. a) Zarade i druga slična primanja, osim penzije, koje Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast plaća fizičkoj osobi za usluge učinjene toj državi ili toj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuju se samo u toj državi.

b) Međutim, te zarade i slična primanja, oporezuju se samo u drugoj Državi ugovrnici ako su usluge pružene u toj državi, a fizička osobaje rezident te države koje je:

(i) državljanin te države, ili koje

(ii) nije postalo rezident te države samo zbog vršenja usluge.

2. a) Mirovine koju fizičkoj osobi plaća Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast izravno ili iz fondova za usluge učinjene toj državi ili njenoj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuje se samo u toj državi.

b) Međutim, mirovine se oporezuje samo u drugoj Državi ugovornici ako je fizička osoba rezident i državljanin te države.

3. Odredbe članaka 15, 16, 17. i 18, primjenjuju se na zarade i druga slična primanja i mirovine za usluge učinjene u toj državi u vezi sa poslovanjem koje obavlja država ugovornica ili njena politička jedinca ili lokalna vlast.

Članak 20.
STUDENTI

1. Student ili osoba na stručnoj obuci koje je neposredno prije odlaska u Državu ugovornicu bilo rezident ili jeste rezident druge Države ugvornice, a boravi u prvospomentuoj državi isključivo radi obrazovanja ili obučavanja, ne oporezuje se u toj državi za primanja koja dobije za izdražvanje, obrazovanje ili obučavanje, pod uvjetom da su ta primanja iz izvora van te države.

2. Student ili osoba na stučnoj obuci iz stavka 1 ima pravo u tijeku obrazovanja ili obučavanja na ista izuzeća, oslobađanja ili umanjenja poreza na pomoć u novcu, stipendije i primanja iz radnog odnosa koji nisu obuhvaćeni stavom 1 ovog članka, kao i rezidenti Države ugovornice u kojoj boravi.

Članak 21.
PROFESORI I NASTAVNICI

1. Fizička osoba koja boravi u Državi ugovornici radi držanja nastave ili angažovanja u istraživačkom radu na univerzitetu, višoj koli, školi ili drugoj priznatoj obrazovnoj instituciji u toj državi i koje jeste ili je neposredno prije tog boravka bilo rezident druge Države ugovornice, izuzima se od oproezivanja u prvospmenutoj Državi ugovornici na primanja za takvu nastavu ili istraživački rad za period koji nije duži od dvije godine od dana njegovog prvog boravka u tom cilju, pod uslovom da je ta primanja ostvarilo izvan te države.

2. Odredbe stavka 1 se ne primjenjuju na dohodak od istraživanja ako je takvo istraživanje sprovedeno ne u javnom interesu već prije svega za privatnu korist određene osobe ili grupe osoba.

Članak 22.

OSTALI DOHODAK

1. Dijelovi dohotka rezidenta Države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nisu regulisani u prethodnim člancima ovog sporazuma oporezuju se samo u toj državi.

2. Odredbe stavka 1 ovog članka ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2 članka 6, ovog sporazuma, ako primalac tog dohotka, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj dugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju, primjenjuju se odredbe članka 7. ili 14, u zavisnosti od slučaja.

Članak 23.

IMOVINA

1. Imovina koja se sastoji od nepokretne imovine navedne u članku 6. ovog sporazuma, koju posjeduje rezident Države ugovornice i koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

2. Imovina koja se sastoji od pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene poslovanju stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koja služi rezidentu Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

3. Imovina koja se sastoji od pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila ili pokretne imovine koja služi za korištenje tih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave poduzeća.

4. Sva ostala imovina rezidenta Države ugovornice oporezuje se samo u toj državi.

Članak 24.

OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA

1. Ako rezident Države ugovornice ostvaruje dohodak ili posjeduje imovinu koja, u skladu sa odredbama ovog sporazuma, može biti oporezovana u drugoj Državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava:

a) kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta iznos jednak dohotku plaćenom u toj drugoj državi,

b) kao odbitak od poreza na imovinu tog rezidenta, iznos jednak porezu na imovinu plaćenom u toj drugoj državi.

Taj odbitak ni u jednom slučaju neće biti veći od dijela poreza na dohodak ili poreza na imovinu, kako je obračunat prije izvšenog odbijanja, koji odgovara, zavisno od slučaja, dohotku ili imovini koji se mogu oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako su u skladu s bilo kojom odredbom ovog sporazuma dohodak kojeg ostvari ili imovina koju posjeduje rezident Bosne i Hercegovine izuzeti do poreza u Bosni i Hercegovini, Bosna i Hercegovina može, pri obračunavanju poreza na preostali dohodak ili imovinu tog rezidenta, uzeti u obir izuzeti dohodak ili imovinu.

3. Radi priznavanja ako kredita u Državi ugovornici, smatra se da porez koji je plaćen u drugoj Državi ugovornici obuhvata i prez koji bi bio plaćen u toj državi da nije umanjen ili otpisan u skladu sa njenim zakonskim odredbama o poreskim poticajima.

Članak 25.

JEDNAK TRETMAN

1. Državljani Države ugovornice ne podliježu u drugoj Državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi sa oporezivanjem koje je drugačije ili teže od oporezivanja ili zahjeva u vezi sa oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države, u istim uslovima, podliježu ili mogu podlijegati.

2. Oprezivanje stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja poduzeća te druge države koja obavljaju istu djelatnost. Ova odredba ne može se tumačiti tako da obavezuje Državu ugovornicu da rezidentima druge Države ugovornice odobrava lična oslobađanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.

3. Kamata, autorska prava, naknade i druge isplate koje poduzeće Države ugovornice plaća rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog poduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su plaćene rezidentu prvospomenute države, osim kada se primjenjuju odrebe članka 9, članka 11. stav 6 ili članka 12. stav 6 ovog sporazuma. Takođe, dugovi poduzeća Države ugovornice prema rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive imovine tog poduzeća, odbijaju se pod istim uslovima, kao da su bili ugovoreni sa rezidentom prvospomenute države.

4. Poduzeća Države ugovornice čiju imovinu poptuno ili djelimično posjeduju ili kontorlišu, posredno ili neposredno, jedan ili više rezidenata druge Države ugovornice, u prvospomenutoj državi ugovornici ne podliježu oporezivanju ili obavezi u vezi s oporezivanjem, koje je drugačije ili teže od oprezivanja ili obaveza u vezi sa oporezivanjem kome druga slična poduzeća prvopomenute države podliježu ili mogu podlijegati.

5. Odredbe ovog članaka primjenjuju se na poreze navedene u članku 2. ovog sporazuma.

Članak 26.

PROCEDURA ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje Države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezvano u skladu sa odredbama ovog sprazuma, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unturašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu Države ugovornice čiji je rezident. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbma ovog sporazuma.

2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rješenja, nastojaće da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge Države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim sporazumom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unturašnjem zakonu Država ugovornica.

3. Nadležni organi Država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog sporazuma. Oni se mogu i zajednički vijećeovati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim sporazumom.

4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobnokomunicirati izravno, uključujući putem zajedničke komisije koja se sastoji od njih samih ili njihovijh predstavnika, u svrhu dostizanja sporazuma u smislu prethodnih stavova.

Članak 27.

RAZMJENA OBAVJEŠTENJA

1. Nadležni organi Država ugovornica razmjenjuju obavještenja za primjenu odredaba ovog sporazuma ili unutrašnjeg zakona država koji se odnose na poreze

obuhvaćene ovim sporazumom, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim sporazumom. Razmjena obavještenja nije ograničena člankom 1. i 2 ovog sporazuma. Obavještenja koje primi Država ugovornica smatraće se tajnom isto kao i obavještenja dobivena prema zakonima te države i mogu se saopštiti samo licima i organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za utvrđivanje ili naplatu, ili sprovođenje odluka ili krivično gonjenje ili rješavanje žalbi u odnosu na poreze pomenute obuhvaćene ovim sporazumom. Ta lica ili organi koriste obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama.

2. Odredbe stavka 1 ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza nadležnih organima Države ugovornice da:

a) poduzima upravne mjere suprotne zakonima i upravnoj praksi te ili druge Države ugovornice;

b) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili redovnim upravnim postupkom te ili druge Države ugovornice.

c) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili informaciju čije bi otkrivanje bilo suprotno javnom poretku (ordre public).

Članak 28.

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog sporazuma ne utiču na poreske povlastice članova diplomatskih misija ili konzulata predviđene općim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Članak 29.

STUPANJE NA SNAGU

1. Svaka od Država ugovornica će obavijestiti drugu, diplomatskim putem o obavljanju procedura potrebnih u skladu s domaćim zakonom za stupanje na snagu ovog sporazuma. Sporazum će stupiti na snagu na datum posljednjeg od obavještenja a njegove odredbe će imati dejstvo u odnosu na:

a) poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. siječnja kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu,

b) u odnosu na sve ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak ili imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. siječnja kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu.

Članak 30.

PRESTANAK VAŽENJA

Ovaj ugovor sporazum ostaje na snazi dok ga ne otkaže jedna od država ugovornica. Država ugovornica može otkazati ovaj sporazum diplomatiskim putem dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske godine po isteku pete godine od dana stupanja na snagu ovog sporazuma. U tom slučaju, ovaj sporazum prestaje da se primjenjuje:

a) u odnosu na poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. siječnje kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje,

b) u odnosu na ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak i na imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. siječnja kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje.

U potvrdu čega su dole potpisani, punovažno za to ovlašteni, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Sarajevu dana 24. 09. 2013. godine, u dva originalna primjeka na bosanskom/ hrvatskom/srpskom, makedonskom i engleskom jeziku, s tim što su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja, mjerodavan je engleski tekst.

Za Vijeće ministara Bosne i Hercegovine	Za Vladu Republike Makedonije
Nikola Špirić	**Zoran Stavreski**

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-30/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, s. r.

39

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-39/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ БЕЗБЈЕДНОСНОГ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

Ратификује се Безбједносни споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Србије, потписан у Београду 07. новембра 2013. године на српском, хрватском и босанском језику, те на службеном језику Републике Србије - српском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

БЕЗБЈЕДНОСНИ СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Савјет министара Босне и Херцеговине и Влада Републике Србије (даље у тексту: Стране),

Препознајући потребу да се успоставе правила заштите тајних података приликом њихове узајамне размјене у области политичке, војне, економске, правне, научне и технолошке или било које друге сарадње, као и тајних података који настају у процесу такве сарадње,

Са намјером да се обезбиједи узајамна заштита свих тајних података, који су као такви означени у држави једне Стране и пренијети држави друге Стране,

Узимајући у обзир узајамне интересе у заштити тајних података, у складу са законодавством држава Страна,

Споразумјеле су се о сљедећем:

Члан 1.

Примјена

1. Стране ће преузети одговарајуће мјере у складу са државним законодавством и поштујући државне интересе и безбиједност, обезбједити заштиту и размјену тајних података који се размјене или настају у складу са овим споразумом.
2. Ниједна Страна се не позива на овај Споразум да би добила тајне податке које је држава друге Стране примила од треће Стране.
3. Безбједносно обавјештајне службе Страна могу размјењивати оперативне и обавјештајне податке непосредно у складу са државним законодавством.

Члан 2.

Дефиниције

У смислу овог Споразума:

а) "Тајни подаци" су информације или материјали, без обзира на њихов облик или природу, који су под заштитом од неовлашћеног руковања и који су правовремено означени степеном тајности у складу са законодавством дражава Страна;

б) "Надлежни безбједносни орган" је државни безбједносни орган који је одговоран за примјену и надзор над овим Споразумом;

ц) "Страна пошиљалац" је држава Стране која шаље тајне податке држави друге Стране;

д) "Страна прималац" је држава Стране којој је држава друге Стране пренијела тајне податке;

е) "Трећа Страна" је било која међународна организација или држава која није једна од Страна у овом Споразуму;

ф) "Уговор који садржи тајне податке" је уговор између два или више Уговарача држава Страна којим се одређују и дефинишу права и обавезе које се узајамно спроводе а који садржи или укључује тајне податке;

г) "Уговарач" је физичко или правно лице које испуњава услове у складу са државним законодавством Страна да закључује уговор који садржи тајне податке;

х) "Потребно је да зна" је принцип по коме се приступ тајним подацима одобрава само оном лицу које има оправдану потребу за таквим податком, ради вршења своје службене дужности;

и) "Безбједносна дозвола за физичко лице" је документ издат од надлежног безбједносног органа за приступ тајним подацима у складу са државним законодавством Страна;

ј) "Безбједносна дозвола за правно лице" је документ издат од надлежног безбједносног органа и који доказује да правно лице државе Стране испуњава физичке и организационе услове да користи и чува тајне податке у складу са државним законодавством Страна.

Члан 3.

Надлежни безбједносни органи

1. Надлежни безбједоносни органи за примјену овог Споразума су:

За Босну и Херцеговину:

Министарство безбједности

Сектор за заштиту тајних података - Државни безбједносни орган

Трг БиХ број 1

71000 Сарајево

За Републику Србију

Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података

Немањина 22-26

11000 Београд

2. Државе Страна информишу једна другу дипломатским путем о евентуалним измјенама у вези са својим надлежним безбједносним органом.

Члан 4.

Степени тајности и еквиваленти

Стране се слажу да су следећи нивои степена тајности еквивалентни и да одговарају нивоима степена тајности у законодавству њихових држава:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	**РЕПУБЛИКА СРБИЈА**
ВРЛО ТАЈНО	ДРЖАВНА ТАЈНА
ТАЈНО	СТРОГО ПОВЕРЉИВО
ПОВЈЕРЉИВО	ПОВЕРЉИВО
ИНТЕРНО	ИНТЕРНО

Члан 5.

Безбједносни принципи

1. Државе Страна ће преузимати адекватне мјере, у складу са својим законодавством, у циљу заштите тајних података на које се односи овај Споразум. Таквим тајним подацима биће обезбијеђена иста заштита као тајним подацима одговарајућег степена тајности Стране примаоца.
2. Стране ће означавати све тајне податке који су послати, створени или развијени у примјени овог Споразума, у складу са Чланом 4. овог Споразума.
3. Надлежни безбједносни орган Стране примаоца промијениће или укинути степен тајности искључиво на захтјев надлежног безбједносног органа Стране пошиљаоца.
4. Пренесени тајни подаци користиће се само у сврху за коју су достављени.
5. Приступ тајним подацима ће бити ограничен на физичка лица по принципу "потребно је да зна", која имају одговарајућу безбједносну дозволу у складу са државним законодавством Страна, а која су у складу са тим упозната са својим обавезама.
6. Страна прималац неће одобрити приступ тајним подацима у смислу овог Споразума било којој трећој Страни без претходног писаног одобрења Стране пошиљаоца.
7. Да би се постигли и одржали упоредни безбједносни стандарди надлежни безбједносни органи, ће на захтјев, обезбједити једни другима податке о својим безбједносним стандардима, процедурама и мјерама заштите тајних података.
8. Надлежни безбједносни органи обавјештавају једни друге о промјенама у важећем законодавству, а у циљу обезбјеђивања блиске сарадње на примјени овог

Споразума могу одржавати консултације на захтјев једног од њих.

Члан 6.

Помоћ у процедурама безбједносне провјере

1. Надлежни безбједносни орган, узимајући у обзир законодавство своје државе, ће на захтјев помагати другој Страни у току процедура безбједносне провјере за лица која бораве или су боравили на територији државе као и при провјери правних лица а ради издавања безбједносне дозволе за приступ тајним подацима за физичка односно правна лица.
2. Стране признају безбједносне дозволе за физичка и правна лица које су издате у складу са законодавством државе друге Стране. Безбједносне дозволе за приступ тајним подацима ће бити еквивалентне у складу са чланом 4. овог Споразума.
3. Надлежни безбједносни органи ће обавијестити један другог о свим промјенама које се односе на безбједносне дозволе за физичка и правна лица, нарочито у случајевима њиховог укидања.

Члан 7.

Превод, умножавање и уништавање

1. Тајни подаци ће се преводити и умножавати у складу са државним законодавством Стране примаоца.
2. Тајни подаци који су означени ВРЛО ТАЈНО / ДРЖАВНА ТАЈНА, преводе се или умножавају само уз писано одобрење надлежног безбједносног органа Стране пошиљаоца.
3. Преводи тајних података и умножени тајни подаци ће се штити на исти начин као и оригинал. Број копија ће се свести искључиво на онај који је потребан у службене сврхе.
4. Преводи носе ознаку на језику превода која указује да садрже тајне податке Стране пошиљаоца.
5. Тајни подаци се уништавају у складу са државним законодавством Страна на начин да се спријечи њихово дјелимично или потпуно обнављање.
6. Тајни подаци који су означени ВРЛО ТАЈНО / ДРЖАВНА ТАЈНА и ТАЈНО / СТРОГО ПОВЕРЉИВО неће се уништавати, вратиће се надлежном безбједносном органу Стране пошиљаоца.
7. Надлежном безбједносном органу Стране пошиљаоца достављају се копије извјештаја о уништавању тајних података.

Члан 8.

Преношење тајних података

1. Тајни подаци се обично преносе између држава Страна дипломатским путем осим ако се другачије не споразумеју надлежни безбједносни органи.
2. Страна прималац потврђује у писаној форми пријем тајних података.
3. Државе Страна могу слати тајне податке електронским путем у складу са безбједносним процедурама које су одобрили надлежни безбједносни органи.

Члан 9.

Уговор који садржи тајне податке

1. Прије започињања преговора за закључење уговора који садржи тајне податке између потенцијалних уговарача из држава Страна, сваки уговарач информише надлежни безбједносни орган о степену тајности податка који ће уговор садржати.
2. На захтјев једног од надлежних безбједносних органа, други надлежни безбједносни орган потврђује у писаној форми да предложени уговарачи као и лица која учествују у започињању преговора за закључење уговора или у испуњавању уговора који садржи тајне податке имају безбједносну дозволу за физичка или правна лица одговарајућег степена тајности.
3. Сваки уговор који садржи тајни податак а који је закључен у складу са овим Споразумом укључује:
   а) обавезу уговарача да обезбиједи неопходне услове за руковање и чување тајних података одговарајућег степена тајности;
   б) обавезу уговарача да обезбиједи да лица која обављају дужности које захтјевају приступ тајним подацима имају одговарајуће безбједносне дозволе за физичка, односно правна лица;
   ц) обавезу уговарача да обезбиједи да сва лица која имају приступ тајним подацим буду обавијештена о њиховим обавезама у вези са заштитом тајних података у складу са државним законодавством Страна;
   д) обавезу уговарача да обавља периодичне инспекције својих просторија;
   е) списак тајних података и списак области у којима могу настати тајни подаци;
   ф) процедуре обавјештавања о промјенама степена тајности података;
   г) средства за пренос тајних података;
   х) процедуру за пренос тајних података;
   и) овлашћена физичка или правна лица која су одговорна за координацију чувања тајних података у вези са уговором који садржи тајни податак;
   ј) обавезу обавјештавања о било каквом стварном или могућем губитку, неовлашћеном откривању или угрожавању тајних података;
   к) обавезу уговарача да поштује процедуре за руковање тајним подацима.
4. Уколико уговарач намјерава ангажовати правно или физичко лице приликом провођења уговора који садржи тајне податке дужан је обавјестити уговарача из државе Стране и тражити његов пристанак. Било који подуговарач мора да испуњава одговарајуће безбједносне услове у складу са уговором који садржи тајне податке.
5. Копија сваког уговора који садржи тајни податак се прослеђује надлежном безбједносном органу државе Стране гдје се рад обавља, да би се обезбиједио адекватан безбједносни надзор и контрола.
6. Представници надлежних безбједносних органа могу посјетити једни друге да би се анализирала ефикасност мјера које су уговарачи прихватили ради заштите тајних података у примјени уговора који садржи тајни податак. Захтјев за посјету се подноси, најмање седам дана унапријед.

Члан 10.

Посјете

1. Посјете држављана државе једне Стране држави друге Стране, које укључују приступ тајним подацима, морају бити претходно одобрене у писаној форми од стране надлежног безбједносног органа Стране домаћина.
2. Посјете које укључују приступ тајним подацима биће одобрене од једне Стране посјетиоцима из државе друге Стране само ако:

а) је издата одговарајућа безбједносна дозвола за физичка, односно правна лица од стране надлежног безбједносног органа државе која шаље представнике;
б) су овлашћени да примају или да имају приступ тајним подацима у складу са њиховим државним законодавством.

3. Посјете које укључују приступ тајним подацима држављанима треће стране одобравају се само заједничким договором између држава Страна.
4. Надлежни безбједносни орган државе која шаље представнике обавјештава надлежни безбједносни орган државе домаћина о планираној посјети путем захтјева за посјету, који треба да се прими најмање петнаест дана прије него што посјета услиједи.
5. У хитним случајевима, захтјев за посјету се шаље најмање седам дана унапријед.
6. Захтјев за посјету укључује:
   а) име и презиме посјетиоца, мјесто и датум рођења, држављанство, број пасоша или личне карте;
   б) назив органа или правног лица које посјетилац представља или којем припада;
   ц) име и адресу правног лица које се посјећује;
   д) безбједносну дозволу за физичка, односно правна лица и њено важење;
   е) циљ и сврха посјете;
   ф) очекивани датум и трајање захтјеване посјете. У случају поновних посјета, наводи се и укупан период у којем ће се посјете обављати;
   г) датум, потпис и печат надлежног безбједносног органа.
7. Једном кад се посјета одобри, надлежни безбједносни орган државе домаћина обезбјеђује копију захтјева за посјету правном лицу које се посјећује.
8. Важење одобрења посјете не прелази једну годину.
9. Државе Страна могу саставити списак лица која су овлашћена да иду у поновне посјете. Спискови важе за почетни период од дванаест мјесеци. Услови посјета се директно уговарају са одговарајућим контакт особама у органу, односно правном лицу којег посјећују ова физичка лица, у складу са условима и одредбама који су договорени.

Члан 11.

Повреда и угрожавање безбједности

1. У случају повреде или угрожавања безбједности који резултирају стварним или могућим угрожавањем тајних података који су настали или примљени од државе друге Стране или сумње да су тајни подаци откривени неовлашћеним лицима, надлежни безбједносни орган државе Стране гдје је дошло до повреде или угрожавања обавијештава надлежни безбједносни орган државе друге Стране, без одлагања, и спроводи одговарајући поступак.
2. Ако до повреде или угрожавања безбједности дође у било којој Трећој страни, надлежни безбједносни орган Стране пошиљаоца ће предузети мјере у складу са ставом 1. овог члана.
3. Држава друге Стране, по захтјеву, ће сарађивати у истрази.
4. У сваком случају, држава друге Стране се обавјештава о резултатима истраге и добија коначан извјештај о разлозима и обиму штете.

Члан 12.

Трошкови

Свака Страна сноси своје трошкове који настају у вези са примјеном и надзором овог Споразума.

Члан 13.

Рјешавање спорова

Било који спор у вези са тумачењем или примјеном одредби у овом Споразуму рјешаваће се кроз преговоре надлежних безбједносних органа.

Члан 14.

Извршни споразуми

Ради примјене овог Споразума надлежни органи могу закључити посебне извршне споразуме.

Члан 15.

Завршне одредбе

1. Овај Споразум се закључује на неодређени временски период и ступа на снагу првог дана другог мјесеца након пријема посљедњег писаног обавјештења, посланог дипломатским путем, којим једна од Страна обавјештава другу Страну да су испуњени услови предвиђени државним законодавством Страна за ступање овог Споразума на снагу.
2. Овај Споразум може бити измијењен и допуњен на основу писане сагласности Страна.
3. Једна или друга Страна може, у свако доба, писаним обавјештењем, дипломатским путем, да обавијести другу Страну о својој намјери да откаже овај Споразум. У том случају, Споразум престаје да важи шест мјесеци од датума када друга Страна прими то обавјештење.
4. У случају престанка важења овог Споразума, сви тајни подаци ће остати заштићени све до укидања степена тајности у складу са одредбама из овог Споразума, осим уколико Страна пошиљалац не ослободи Страну примаоца од ове обавезе.

Урађено у Београду, дана 7. новембра 2013. године у два оригинала, сваки на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини и српском језику гдје су сви текстови аутентични.

За Босну и Херцеговину
Мато Милетић

За Републику Србију
Горан Матић

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-28/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-39/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SIGURNOSNOG SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Član 1.

Ratifikuje se Sigurnosni sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije, potpisan u Beogradu 7. novembra 2013. godine na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, te na službenom jeziku Republike Srbije - srpskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SIGURNOSNI SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Srbije

(dalje u tekstu: Strane),

Prepoznajući potrebu da se uspostave pravila zaštite tajnih podataka prilikom njihove uzajamne razmjene u oblasti političke, vojne, ekonomske, pravne, naučne i tehnološke ili bilo koje druge saradnje, kao i tajnih podataka koji nastaju u procesu takve saradnje,

Sa namjerom da se osigura uzajamna zaštita svih tajnih podataka, koji su kao takvi označeni u državi jedne Strane i prenijeti državi druge Strane,

Uzimajući u obzir obostrane interese u zaštiti tajnih podataka, u skladu sa zakonodavstvom država Strana,

Sporazumjele su se o slijedećem:

Član 1.
Primjena

1. Strane će preuzeti odgovarajuće mjere u skladu sa državnim zakonodavstvom i poštujući državne interese i sigurnost, osigurati zaštitu i razmjenu tajnih podataka koji se razmjene ili nastaju u skladu sa ovim Sporazumom.
2. Nijedna Strana se ne poziva na ovaj Sporazum da bi dobila tajne podatke koje je država druge Strane primila od treće Strane.
3. Sigurnosno obavještajne službe Strana mogu razmjenjivati operativne i obavještajne podatke neposredno u skladu sa državnim zakonodavstvom.

Član 2.
Definicije

U smislu ovog Sporazuma:

a) "Tajni podaci" su informacije ili materijali, bez obzira na njihov oblik ili prirodu, koji su pod zaštitom od neovlaštenog rukovanja i koji su pravovremeno označeni stepenom tajnosti u skladu sa zakonodavstvom država Strana;
b) "Nadležni sigurnosni organ" je državni sigurnosni organ koji je odgovoran za primjenu i nadzor nad ovim Sporazumom;
c) "Strana pošiljalac" je država Strane koja šalje tajne podatke državi druge Strane;
d) "Strana primalac" je država Strane kojoj je država druge Strane prenijela tajne podatke;
e) "Treća Strana" je bilo koja međunarodna organizacija ili država koja nije jedna od Strana u ovom Sporazumu;
f) " Ugovor koji sadrži tajne podatke" je ugovor između dva ili više Ugovarača država Strana kojim se određuju i definišu pravila i obaveze koje se uzajamno provode a koji sadrži ili uključuje tajne podatke;
g) "Ugovarač" je fizičko ili pravno lice koje ispunjava uslove u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana da zaključuje ugovor koji sadrži tajne podatke;
h) "Potrebno je da zna" je princip po kome se pristup tajnim podacima odobrava samo onom licu koje ima opravdanu potrebu za takvim podatkom, radi vršenja svoje službene dužnosti;
i) "Sigurnosna dozvola za fizičko lice" je dokument izdat od nadležnog sigurnosnog organa za pristup tajnim podacima u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana;
j) "Sigurnosna dozvola za pravno lice" je dokument izdat od nadležnog sigurnosnog organa i koji dokazuje da pravno lice države Strane ispunjava fizičke i organizacione uslove da koristi i čuva tajne podatke u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana.

Član 3.
Nadležni sigurnosni organi

1. Nadležni sigurnosni organi za primjenu ovog Sporazuma su:

Za Bosnu i Hercegovinu:
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Sektor za zaštitu tajnih podataka - Državni sigurnosni organ
Trg BiH broj 1
71000 Sarajevo

Za Republiku Srbiju:
Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka
Nemanjina 22-26
11000 Beograd

2. Države Strana informišu jedna drugu diplomatskim putem o eventualnim izmjenama u vezi sa svojim nadležnim sigurnosnim organom.

Član 4.
Stepeni tajnosti i ekvivalenti

Strane se slažu da su slijedeći nivoi stepena tajnosti ekvivalentni i da odgovaraju nivoima stepena tajnosti u zakonodavstvu njihovih država:

BOSNA I HERCEGOVINA	REPUBLIKA SRBIJA
VRLO TAJNO	ДРЖАВНА ТАЈНА
TAJNO	СТРОГО ПОВЕРЉИВО
POVJERLJIVO	ПОВЕРЉИВО
INTERNO	ИНТЕРНО

Član 5.

Sigurnosni principi

1. Države Strana će preuzimati adekvatne mjere, u skladu sa svojim zakonodavstvom, u cilju zaštite tajnih podataka na koje se odnosi ovaj Sporazum. Takvim tajnim podacima bit će osigurana ista zaštita kao tajnim podacima odgovarajućeg stepena tajnosti Strane primaoca.
2. Strane će označavati sve tajne podatke koji su poslati, stvoreni ili razvijeni u primjeni ovog Sporazuma, u skladu sa Članom 4. ovog Sporazuma.
3. Nadležni sigurnosni organ Strane primaoca promijenit će ili ukinuti stepen tajnosti isključivo na zahtjev nadležnog sigurnosnog organa Strane pošiljaoca.
4. Preneseni tajni podaci koristit će se samo u svrhu za koju su dostavljeni.
5. Pristup tajnim podacima će biti ograničen na fizička lica po principu "potrebno je da zna", koja imaju odgovarajuću sigurnosnu dozvolu u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana, a koja su u skladu sa tim upoznata sa svojim obavezama.
6. Strana primalac neće odobriti pristup tajnim podacima u smislu ovog Sporazuma bilo kojoj trećoj Strani bez prethodnog pisanog odobrenja Strane pošiljaoca.
7. Da bi se postigli i održali uporedni sigurnosni standardi nadležni sigurnosni organi, će na zahtjev, osigurati jedni drugima podatke o svojim sigurnosnim standardima, procedurama i mjerama zaštite tajnih podataka.
8. Nadležni sigurnosni organi obavještavaju jedni druge o promjenama u važećem zakonodavstvu, a u cilju osiguravanja bliske saradnje na primjeni ovog Sporazuma mogu održavati konsultacije na zahtjev jednog od njih.

Član 6.

Pomoć u procedurama sigurnosne provjere

1. Nadležni sigurnosni organ, uzimajući u obzir zakonodavstvo svoje države, će na zahtjev pomagati drugoj Strani u toku procedura sigurnosne provjere za lica koja borave ili su boravila na teritoriji države kao i pri provjeri pravnih lica a radi izdavanja sigurnosne dozvole za pristup tajnim podacima za fizička odnosno pravna lica.
2. Strane priznaju sigurnosne dozvole za fizička i pravna lica koje su izdate u skladu sa zakonodavstvom države druge Strane. Sigurnosne dozvole za pristup tajnim podacima će biti ekvivalentne u skladu sa Članom 4. ovog Sporazuma.
3. Nadležni sigurnosni organi će obavijestiti jedan drugog o svim promjenama koje se odnose na sigurnosne dozvole za fizička i pravna lica, naročito u slučajevima njihovog ukidanja.

Član 7.

Prevod, umnožavanje i uništavanje

1. Tajni podaci će se prevoditi i umnožavati u skladu sa državnim zakonodavstvom Strane primaoca.
2. Tajni podaci koji su označeni VRLO TAJNO/ДРЖАВНА ТАЈНА, prevode se ili umnožavaju samo uz pismeno odobrenje nadležnog sigurnosnog organa Strane pošiljaoca.
3. Prevodi tajnih podataka i umnoženi tajni podaci će se štiti na isti način kao i original. Broj kopija će se svesti isključivo na onaj koji je potreban u službene svrhe.
4. Prevodi nose oznaku na jeziku prevoda koja ukazuje da sadrže tajne podatke Strane pošiljaoca.
5. Tajni podaci se uništavaju u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana na način da se spriječi njihovo djelimično ili potpuno obnavljanje.
6. Tajni podaci koji su označeni VRLO TAJNO/ДРЖАВНА ТАЈНА i TAJNO/СТРОГО ПОВЕРЉИВО neće se uništavati, vratit će se nadležnom sigurnosnom organu Strane pošiljaoca.
7. Nadležnom sigurnosnom organu Strane pošiljaoca dostavljaju se kopije izvještaja o uništavanju tajnih podataka.

Član 8.

Prenošenje tajnih podataka

1. Tajni podaci se obično prenose između država Strana diplomatskim putem osim ako se drugačije ne sporazumiju nadležni sigurnosni organi.
2. Strana primalac potvrđuje u pismenoj formi prijem tajnih podataka.
3. Države Strana mogu slati tajne podatke elektronskim putem u skladu sa sigurnosnim procedurama koje su odobrili nadležni sigurnosni organi.

Član 9.

Ugovor koji sadrži tajne podatke

1. Prije započinjanja pregovora za zaključenje ugovora koji sadrži tajne podatke između potencijalnih ugovarača iz država Strana, svaki ugovarač informiše nadležni sigurnosni organ o stepenu tajnosti podatka koji će ugovor sadržati.
2. Na zahtjev jednog od nadležnih sigurnosnih organa, drugi nadležni sigurnosni organ potvrđuje u pismenoj formi da predloženi ugovarači kao i lica koja učestvuju u započinjanju pregovora za zaključenje ugovora ili u ispunjavanju ugovora koji sadrži tajne podatke imaju sigurnosnu dozvolu za fizička ili pravna lica odgovarajućeg stepena tajnosti.
3. Svaki ugovor koji sadrži tajni podatak a koji je zaključen u skladu sa ovim Sporazumom uključuje:
   a) obavezu ugovarača da osigura neophodne uslove za rukovanje i čuvanje tajnih podataka odgovarajućeg stepena tajnosti;
   b) obavezu ugovarača da osigura da lica koja obavljaju dužnosti koje zahtijevaju pristup tajnim podacima imaju odgovarajuće sigurnosne dozvole za fizička, odnosno pravna lica;
   c) obavezu ugovarača da osigura da sva lica koja imaju pristup tajnim podacima budu obaviještena o njihovim obavezama u vezi sa zaštitom tajnih podataka u skladu sa državnim zakonodavstvom Strana;
   d) obavezu ugovarača da obavlja periodične inspekcije svojih prostorija;
   e) spisak tajnih podataka i spisak oblasti u kojima mogu nastati tajni podaci;
   f) procedure obavještavanja o promjenama stepena tajnosti podataka;
   g) sredstva za prenos tajnih podataka;
   h) proceduru za prenos tajnih podataka;
   i) ovlaštena fizička ili pravna lica koja su odgovorna za koordinaciju čuvanja tajnih podataka u vezi sa ugovorom koji sadrži tajni podatak;
   j) obavezu obavještavanja o bilo kakvom stvarnom ili mogućem gubitku, neovlaštenom otkrivanju ili ugrožavanju tajnih podataka;
   k) obavezu ugovarača da poštuje procedure za rukovanje tajnim podacima.
4. Ukoliko ugovarač namjerava angažovati pravno ili fizičko lice prilikom provođenja ugovora koji sadrži tajne podatke dužan je obavijestiti ugovarača iz države Strane i tražiti njegov pristanak. Bilo koji podugovarač mora da

ispunjava odgovarajuće sigurnosne uslove u skladu sa ugovorom koji sadrži tajne podatke.

5. Kopija svakog ugovora koji sadrži tajni podatak se prosljeđuje nadležnom sigurnosnom organu države Strane gdje se rad obavlja, da bi se osigurao adekvatan sigurnosni nadzor i kontrola.
6. Predstavnici nadležnih sigurnosnih organa mogu posjetiti jedni druge da bi se analizirala efikasnost mjera koje su ugovarači prihvatili radi zaštite tajnih podataka u primjeni ugovora koji sadrži tajni podatak. Zahtjev za posjetu se podnosi najmanje sedam dana unaprijed.

Član 10.
Posjete

1. Posjete državljana države jedne Strane državi druge Strane, koje uključuju pristup tajnim podacima, moraju biti prethodno odobrene u pismenoj formi od strane nadležnog sigurnosnog organa Strane domaćina.
2. Posjete koje uključuju pristup tajnim podacima bit će odobrene od jedne Strane posjetiocima iz države druge Strane samo ako:
   a) je izdata odgovarajuća sigurnosna dozvola za fizička, odnosno pravna lica od strane nadležnog sigurnosnog organa države koja šalje predstavnike;
   b) su ovlašteni da primaju ili da imaju pristup tajnim podacima u skladu sa njihovim državnim zakonodavstvom.
3. Posjete koje uključuju pristup tajnim podacima državljanima treće strane odobravaju se samo zajedničkim dogovorom između država Strana.
4. Nadležni sigurnosni organ države koja šalje predstavnike obavještava nadležni sigurnosni organ države domaćina o planiranoj posjeti putem zahtjeva za posjetu, koji treba da se primi najmanje petnaest dana prije nego što posjeta uslijedi.
5. U hitnim slučajevima, zahtjev za posjetu se šalje najmanje sedam dana unaprijed.
6. Zahtjev za posjetu uključuje:
   a) ime i prezime posjetioca, mjesto i datum rođenja, državljanstvo, broj pasoša ili lične karte;
   b) naziv organa ili pravnog lica koje posjetilac predstavlja ili kojem pripada;
   c) ime i adresu pravnog lica koje se posjećuje;
   d) sigurnosnu dozvolu za fizička, odnosno pravna lica i njeno važenje;
   e) cilj i svrha posjete;
   f) očekivani datum i trajanje zahtjevane posjete. U slučaju ponovnih posjeta, navodi se i ukupan period u kojem će se posjete obavljati;
   g) datum, potpis i pečat nadležnog sigurnosnog organa.
7. Jednom kad se posjeta odobri, nadležni sigurnosni organ države domaćina osigurava kopiju zahtjeva za posjetu pravnom licu koje se posjećuje.
8. Važenje odobrenja posjete ne prelazi jednu godinu.
9. Države Strana mogu sastaviti spisak lica koja su ovlaštena da idu u ponovne posjete. Spiskovi važe za početni period od dvanaest mjeseci. Uslovi posjeta se direktno ugovaraju sa odgovarajućim kontakt osobama u organu, odnosno pravnom licu kojeg posjećuju ova fizička lica, u skladu sa uslovima i odredbama koji su dogovoreni.

Član 11.
Povreda i ugrožavanje sigurnosti

1. U slučaju povrede ili ugrožavanja sigurnosti koji rezultiraju stvarnim ili mogućim ugrožavanjem tajnih podataka koji su nastali ili primljeni od države druge Strane ili sumnje da su tajni podaci otkriveni neovlaštenim licima, nadležni sigurnosni organ države Strane gdje je došlo do povrede ili ugrožavanja obavještava nadležni sigurnosni organ države druge Strane, bez odlaganja, i provodi odgovarajući postupak.
2. Ako do povrede ili ugrožavanja sigurnosti dođe u bilo kojoj Trećoj strani, nadležni sigurnosni organ Strane pošiljaoca će preduzeti mjere u skladu sa stavom 1. ovog člana.
3. Država druge Strane, po zahtjevu, će sarađivati u istrazi.
4. U svakom slučaju, država druge Strane se obavještava o rezultatima istrage i dobija konačan izvještaj o razlozima i obimu štete.

Član 12.
Troškovi

Svaka Strana snosi svoje troškove koji nastaju u vezi sa primjenom i nadzorom ovog Sporazuma.

Član 13.
Rješavanje sporova

Bilo koji spor u vezi sa tumačenjem ili primjenom odredbi u ovom Sporazumu rješavat će se kroz pregovore nadležnih sigurnosnih organa.

Član 14.
Izvršni sporazumi

Radi primjene ovog Sporazuma nadležni organi mogu zaključiti posebne izvršne sporazume.

Član 15.
Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređen vremenski period i stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon prijema posljednjeg pismenog obavještenja, poslanog diplomatskim putem, kojim jedna od Strana obavještava drugu Stranu da su ispunjeni uslovi predviđeni državnim zakonodavstvom Strana za stupanje ovog Sporazuma na snagu.
2. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen i dopunjen na osnovu pismene saglasnosti Strana.
3. Jedna ili druga Strana može, u svako doba, pismenim obavještenjem, diplomatskim putem, da obavijesti drugu Stranu o svojoj namjeri da otkaže ovaj Sporazum. U tom slučaju, Sporazum prestaje da važi šest mjeseci od datuma kada druga Strana primi to obavještenje.
4. U slučaju prestanka važenja ovog Sporazuma, svi tajni podaci će ostati zaštićeni sve do ukidanja stepena tajnosti u skladu sa odredbama iz ovog Sporazuma, osim ukoliko Strana pošiljalac ne oslobodi Stranu primaoca od ove obaveze.

Urađeno u Beogradu, dana 7. novembra 2013. godine u dva originala, svaki na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i srpskom jeziku gdje su svi tekstovi autentični.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Srbiju
Mato Miletić	**Goran Matić**

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-28/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-39/14 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SIGURNOSNOG SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Članak 1.

Ratificira se Sigurnosni sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije, potpisan u Beogradu, 7. studenoga 2013. godine, na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku, te na službenom jeziku Republike Srbije - srpskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SIGURNOSNI SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Srbije

(u daljnjem tekstu: Stranke),

Prepoznajući potrebu utvrđivanja pravila zaštite povjerljive informacije prilikom njihove međusobne razmjene u političkoj, vojnoj, ekonomskoj, pravnoj, naučnoj i tehnološkoj ili bilo kojoj drugoj vrsti suradnje, kao i povjerljive informacije koje se generiraju u procesu takve suradnje,

S ciljem da se osigura uzajamna zaštita svih povjerljivih informacija, koji su identificirane kao takve u državi jedne Stranke i prenijeti državi druge Stranke,

Uzimajući u obzir međusobne interese u zaštiti povjerljivih informacija, u skladu sa zakonodavstvom države Stranke,

Sporazumjele su se o slijedećem:

Članak 1.
Primjena

1. Stranke će preuzeti odgovarajuće mjere u skladu sa državnim zakonodavstvom i poštujući državne interese i sigurnost, obezbijediti zaštitu i razmjenu povjerljivih informacija koji se razmjene ili nastaju u skladu sa ovim Ugovorom.
2. Niti jedna Stranka se ne poziva na ovaj Ugovor da bi dobila povjerljive informacije koje je država druge Stranke primila od treće Stranke.
3. Sigurnosno obavještajna tijela Stranaka mogu razmjenjivati operativne i obavještajne podatke neposredno u skladu sa državnim zakonodavstvom.

Članak 2.
Definicije

U smislu ovog Ugovora:

a) "Povjerljive informacije" su informacije ili materijali, bez obzira na njihov oblik ili prirodu, koji su pod zaštitom od neovlaštenog rukovanja i koji su pravovremeno označeni stupnjem tajnosti u skladu sa zakonodavstvom država Stranaka;
b) "Nadležno sigurnosno tijelo" je državno sigurnosno tijelo koje je odgovorno za primjenu i nadzor nad ovim Ugovorom;
c) "Strani pošiljalac" je država Stranka koja šalje povjerljive informacije državi druge Stranke;
d) "Stranka primatelj" je država Stranka kojoj je država druge Stranke prenijela povjerljive informacije;
e) "Treća Stranka" je bilo koja međunarodna organizacija ili država koja nije jedna od Stranaka u ovom Ugovoru;
f) " Ugovor koji sadrži povjerljive informacije" je ugovor između dva ili više Ugovarača država Stranaka kojim se određuju i definiraju pravila i obveze koje se međusobno sprovode a koji sadrži ili uključuje povjerljive informacije;
g) "Ugovarač" je fizička ili pravna osoba koje ispunjava uvjete u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka da zaključuje ugovor koji sadrži povjerljive informacije;
h) "Potrebito je da zna" je princip po kome se pristup povjerljivim informacijama odobrava samo onoj osobi koje ima opravdanu potrebu za takvim podatkom, radi vršenja svoje službene dužnosti;
i) "Sigurnosna dozvola za fizičku osobu" je dokument izdat od nadležnog sigurnosnog tijela za pristup povjerljivim informacijama u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka;
j) "Sigurnosna dozvola za pravnu osobu" je dokument izdat od nadležnog sigurnosnog tijela koji dokazuje da pravna osoba države Stranke ispunjava fizičke i organizacione uvjete da koristi i čuva povjerljive informacije u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka.

Članak 3.
Nadležno sigurnosno tijelo

1. Nadležno sigurnosno tijelo za primjenu ovog Sporazuma su:

Za Bosnu i Hercegovinu:

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Sektor za zaštitu tajnih podataka –Državno sigurnosno tijelo

Trg BiH broj 1

71000 Sarajevo

Za Republiku Srbiju:

Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka

Nemanjina 22-26
11000 Beograd

1. Države Stranke informiraju se međusobno diplomatskim putem o eventualnim izmjenama u vezi sa svojim nadležnim sigurnosnim tijelom.

Članak 4.
Stupnji tajnosti i ekvivalenti

Ugovorene stranke su suglasne da su slijedeći stupnjevi klasifikacijskim razinama tajnosti ekvivalent i odgovarajuća razina stupnja tajnosti u zakonodavstvu njihovih država:

BOSNA I HERCEGOVINA	REPUBLIKA SRBIJA
VRLO TAJNO	ДРЖАВНА ТАЈНА
TAJNO	СТРОГО ПОВЕРЉИВО
POVJERLJIVO	ПОВЕРЉИВО
INTERNO	ИНТЕРНО

Članak 5.
Sigurnosna načela

1. Države Stranke će preuzimati odgovarajuće mjere, sukladno sa svojim zakonodavstvom, u cilju zaštite povjerljivih informacija na koje se odnosi ovaj Ugovor. Takvim povjerljivim informacijama bit će osigurana ista zaštita kao povjerljivim informacijama odgovarajućeg stupnja tajnosti Stranke primatelja.
2. Stranke će označiti sve povjerljive informacije koje su poslane, stvorene ili razvijene u primjeni ovog Ugovora, u skladu sa Člankom 4. ovog Ugovora.
3. Nadležno sigurnosno tijelo Stranke primatelja promijeniti će ili ukinuti stupanj tajnosti isključivo na zahtjev nadležnog sigurnosnog tijela Stranke pošiljatelja.
4. Prenesene povjerljive informacije koristit će se samo u svrhu za koju su dostavljeni.
5. Pristup povjerljivim informacijama će biti ograničen na fizičke osobe po načelu "potrebito je da zna", koja imaju odgovarajuću sigurnosnu dozvolu u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka, a koja su u skladu sa tim upoznata sa svojim obvezama.
6. Stranka primatelj neće odobriti pristup povjerljivim informacijama u smislu ovog Sporazuma bilo kojoj trećoj Stranci bez prethodnog pisanog odobrenja Stranke pošiljatelja.
7. Da bi se postigli i održali uporedni sigurnosni standardi nadležno sigurnosno tijelo, će na zahtjev, osigurati međusobno podatke o svojim sigurnosnim standardima, procedurama i mjerama zaštite povjerljivih informacija.
8. Nadležna sigurnosna tijela informiraju se međusobno o promjenama u važećem zakonodavstvu, a u cilju obskrbe bliske suradnje na primjeni ovog Ugovora mogu održavati konsultacije na zahtjev jednog od njih.

Članak 6.
Pomoć u provjeri sigurnosne procedure

1. Nadležno sigurnosno tijelo, uzimajući u obzir zakonodavstvo svoje države, će na zahtjev pomagati drugoj Stranci tijekom procedura sigurnosne provjere za osobe koje borave ili su boravili na području države kao i pri provjeri pravnih osoba, a radi izdavanja sigurnosne dozvole za pristup povjerljivim informacijama za fizičke odnosno pravne osobe.
2. Stranke priznaju sigurnosne dozvole za fizičke i pravne osobe koje su izdate u skladu sa zakonodavstvom države druge Stranke. Sigurnosne dozvole za pristup povjerljivim informacijama će biti ekvivalent u skladu sa Člankom 4. ovog Ugovora.
3. Nadležno sigurnosno tijelo će informirati jedno drugo o svim promjenama koje se odnose na sigurnosne dozvole za fizičke i pravne osobe, naročito u slučajevima njihovog ukidanja.

Članak 7.
Prevod, umnožavanje i uništavanje

1. Povjerljive informacije će se prevoditi i množiti u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranke primatelja.
2. Provjerljivi podatci koji su obilježeni VRLO TAJNO/ДРЖАВНА ТАЈНА, prevode se ili umnožavaju samo uz pisano odobrenje nadležnog sigurnosnog tijela Stranke pošiljatelja.
3. Prevod povjerljivih informacija i umnožene povjerljive informacije će se štititi na isti način kao i original. Broj preslika će se svesti isključivo na onaj koji je potrebitan u službene svrhe.
4. Prevodi nose oznaku na jeziku prevoda koja ukazuje da sadrže povjerljive informacije Stranke pošiljatelja.
5. Povjerljive informacije se uništavaju u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka na način da se spriječi njihovo djelimično ili potpuno obnavljanje.
6. Povjerljive informacije koje su označene VRLO TAJNO/ДРЖАВНА ТАЈНА i TAJNO/СТРОГО ПОВЕРЉИВО neće se uništavati, vratit će se nadležnom sigurnosnom tijelu Stranke pošiljatelja.
7. Nadležnom sigurnosnom tijelu Stranke pošiljatelja dostavljaju se preslike izvještaja o uništavanju povjerljivih informacija.

Članak 8.
Prenošenje povjerljivih informacija

1. Povjerljive informacije se obično prenose između država Stranaka diplomatskim putem osim ako se drugačije ne sporazumiju nadležna sigurnosna tijela.
2. Stranka primatelj pismeno potvrdi prijem povjerljivih informacija.
3. Države Stranke mogu slati povjerljive informacije elektronskim putem u skladu sa sigurnosnim procedurama koje je odobrilo nadležno sigurnosno tijelo.

Članak 9.
Ugovor koji sadrži povjerljive informacije

1. Prije početka pregovora za zaključenje ugovora koji sadrži povjerljive informacije između potencijalnih ugovarača iz država Stranaka, svaki ugovarač informira nadležno sigurnosno tijelo o stupnju povjerljivosti informacija koji će ugovor sadržati.
2. Na zahtjev jednog od nadležnih sigurnosnih tijela, drugo nadležno sigurnosno tijelo potvrđuje u pisanoj formi da predloženi ugovarači kao i osobe koje sudjeljuju u otpočinjanju pregovora za zaključenje ugovora ili u ispunjavanju ugovora koji sadrži povjerljive informacije imaju sigurnosnu dozvolu za fizičke ili pravne osobe odgovarajućeg stupnja povjerljivosti.
3. Svaki ugovor koji sadrži povjerljivu informaciju, a koji je zaključen u skladu sa ovim Ugovorom uključuje:
   a) obvezu ugovarača da obezbijedi neophodne uvjete za rukovanje i čuvanje povjerljivih informacija odgovarajućeg stupnja povjerljivosti;
   b) obvezu ugovarača da osigura da osobe koje obavljaju dužnosti koje zahtijevaju pristup povjerljivim informacijama imaju odgovarajuće sigurnosne dozvole za fizičke, odnosno pravne osobe;
   c) obvezu ugovarača da osigura da sve osobe koje imaju pristup povjerljivim informacijama budu

informirane o njihovim obvezama u vezi sa zaštitom povjerljivih informacija u skladu sa državnim zakonodavstvom Stranaka;

d) obvezu ugovarača da obavlja periodične inspekcije svojih prostorija;

e) popis povjerljivih informacija i popis oblasti u kojima mogu nastati povjerljive informacije;

f) procedure informiranja o promjenama stupnja povjerljivosti informacija;

g) sredstva za prenos povjerljivih informacija;

h) postupci za prenos povjerljivih informacija;

i) ovlaštene fizičke ili pravne osobe koje su odgovorne za koordinaciju čuvanja povjerljivih informacija u vezi sa ugovorom koji sadrži povjerljivu informaciju;

j) obvezu informiranja o bilo kakvom stvarnom ili mogućem gubitku, neovlaštenom otkrivanju ili ugrožavanju povjerljivih informacija;

k) obvezu ugovarača da poštuje procedure za rukovanje povjerljivim informacijama.

4. Ako ugovarač namjerava uključiti pravnu ili fizičku osobu prilikom provođenja ugovora koji sadrži povjerljive informacije dužan je informirati ugovarača iz države Stranke i tražiti njezin pristanak. Bilo koji podugovarač mora da ispunjava odgovarajuće sigurnosne uvjete u skladu sa ugovorom koji sadrži povjerljive informacije.
5. Preslika svakog ugovora koji sadrži povjerljivu informaciju se proslijeđuje nadležnom sigurnosnom tijelu države Stranke gdje se rad izvodi, da bi se osiguralo adekvatno sigurnosno praćenje i kontrola.
6. Predstavnici nadležnih sigurnosnih tijela mogu posjetiti jedni druge da bi se analizirala učinkovitost mjera koje su ugovarači prihvatili radi zaštite povjerljivih informacija u primjeni ugovora koji sadrži povjerljivu informaciju. Zahtjev za posjetu se podnosi, najmanje sedam dana unaprijed.

Članak 10.

Posjete

1. Posjete državljana države jedne Stranke državi druge Stranke, koje uključuju pristup povjerljivim informacijama, moraju biti prethodno odobrene u pisanoj formi od strane nadležnog sigurnosnog tijela Stranke domaćina.
2. Posjete koje uključuju pristup povjerljivim informacijama bit će odobrene od jedne Stranke posjetiteljima iz države druge Stranke samo ako:

a) je izdata odgovarajuća sigurnosna dozvola za fizičke, odnosno pravne osobe od strane nadležnog sigurnosnog tijela države koja šalje predstavnike;

b) su ovlašteni da primaju ili da imaju pristup povjerljivim informacijama u skladu sa njihovim državnim zakonodavstvom.

3. Posjete koje uključuju pristup povjerljivim informacijama državljanima treće strane odobravaju se samo zajedničkim dogovorom između država Stranaka.
4. Nadležno sigurnosno tijelo države koja šalje predstavnike informira nadležno sigurnosno tijelo države domaćina o planiranoj posjeti putem zahtjeva za posjetu, koji treba da se primi najmanje petnaest dana prije nego što posjeta slijedi.
5. U slučaju nužde, zahtjev za posjetu se šalje najmanje sedam dana unaprijed.
6. Zahtjev za posjetu uključuje:

a) ime i prezime posjetitelja, mjesto i datum rođenja, državljanstvo, broj putovnice ili osobne iskaznice;

b) naziv organa ili pravne osobe koje posjetitelj predstavlja ili kojem pripada;

c) ime i adresu pravne osobe koja se posjećuje;

d) sigurnosnu dozvolu za fizičku, odnosno pravnu osobu i njezino važenje;

e) cilj i svrha posjete;

f) očekivani datum i trajanje zahtjevane posjete. U slučaju ponovnih posjeta, navodi se i ukupan period u kojem će se posjete obavljati;

g) datum, potpis i pečat nadležnog sigurnosnog tijela.

7. Jednom kad se posjeta odobri, nadležno sigurnosno tijelo države domaćina osigurava presliku zahtjeva za posjetu pravnoj osobi koja se posjećuje.
8. Važenje odobrenja posjete ne prelazi jednu godinu.
9. Države Stranke mogu sastaviti spisak osoba koja su ovlaštena da idu u ponovne posjete. Popisi važe za početni period od dvanaest mjeseci. Uvjeti posjeta se direktno ugovaraju sa odgovarajućim kontakt osobama u tijelu, odnosno pravnoj osobi koju posjećuju ove fizičke osobe, u skladu sa uvjetima i odredbama koji su dogovoreni.

Članak 11.

Povreda i ugrožavanje sigurnosti

1. U slučaju povrede ili ugrožavanja sigurnosti koji rezultiraju stvarnim ili mogućim ugrožavanjem povjerljivih informacija koji su nastali ili primljeni od države druge Stranke ili sumnje da su povjerljive informacije otkriveni neovlaštenim osobama, nadležno sigurnosno tijelo države Stranke gdje je došlo do povrede ili ugrožavanja informira nadležno sigurnosno tijelo države druge Stranke, bez odlaganja, i sprovodi odgovarajući postupak.
2. Ako do povrede ili ugrožavanja sigurnosti dođe u bilo kojoj Trećoj strani, nadležno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja će poduzeti mjere u skladu sa stavkom 1. ovog članka.
3. Država druge Stranke, po zahtjevu, će surađivati u istrazi.
4. U svakom slučaju, država druge Stranke se informira o rezultatima istrage i dobija krajnji izvještaj o razlozima i volumenu oštećenja.

Članak 12.

Troškovi

Svaka Stranka snosi svoje troškove koji nastaju u vezi sa primjenom i nadzorom ovog Ugovora.

Članak 13.

Rješavanje sporova

Bilo koji spor u vezi sa tumačenjem ili primjenom odredbi u ovom Ugovoru rješavat će se kroz pregovore nadležnih sigurnosnih tijela.

Članak 14.

Izvršni ugovori

Radi primjene ovog Ugovora nadležna tijela mogu zaključiti posebne izvršne ugovore.

Članak 15.

Završne odredbe

1. Ovaj Ugovor se zaključuje na neodređeni vremenski period i stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon prijema posljednje pisane obavijesti, poslane diplomatskim putem, kojim jedna od Stranaka informira drugu Stranku da su ispunjeni uvjeti predviđeni državnim zakonodavstvom Stranaka za stupanje ovog Ugovora na snagu.
2. Ovaj Ugovor može biti izmijenjen i dopunjen na osnovu pisane suglasnosti Stranaka.

3. Jedna ili druga Stranka može, u svako doba, pisanom informacijom, diplomatskim putem, da informira drugu Stranku o svojoj nakani da otkaže ovaj Ugovor. U tom slučaju, Ugovor prestaje da važi šest mjeseci od datuma kada druga Stranka primi tu obavijest.
4. U slučaju prestanka važenja ovog Ugovora, sve povjerljive informacije će ostati zaštićene sve do ukidanja stupnja povjerljivosti u skladu sa odredbama iz ovog Ugovora, osim ukoliko Stranka pošiljatelj ne oslobodi Stranku primatelja od ove obveze.

Urađeno u Beogradu, dana 7. studenoga 2013. godine u dva originala, svaki na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i srpskom jeziku gdje su svi tekstovi autentični.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Srbiju
Mato Miletić	**Goran Matić**

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-28/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

40

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-45/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ МЕМОРАНДУМА О РАЗУМИЈЕВАЊУ ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О УЧЕШЋУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У ПРОГРАМУ МЕДИА 2007

Члан 1.

Ратификује се Меморандум о разумијевању између Европске уније и Босне и Херцеговине о учешћу Босне и Херцеговине у програму МЕДИА 2007, потписан у Бриселу, 10. јула 2013. године, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Меморандума у преводу гласи:

МЕМОРАНДУМ О РАЗУМИЈЕВАЊУ
ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О УЧЕШЋУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У ПРОГРАМУ МЕДИА 2007

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА, даље у тексту "Комисија", у име Европске уније,

с једне стране и

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА,

с друге стране;

Будући да:

(1) Оквирни споразум од 22. новембра 2004. године између Европске заједнице и БиХ утврђује опште принципе за учешће Босне и Херцеговине у програмима заједнице, препуштајући Комисији и надлежним органима Босне и Херцеговине да утврде посебне одредбе и услове, укључујући финансијски допринос у погледу таквог учешћа у сваком посебном програму.

(2) **Програм** МЕДИА 2007 је успостављен одлуком бр. 1718/2006/ЕЦ Европског парламента и Савјета од 15. новембра 2006. године;

СУ СЕ ДОГОВОРИЛЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

Члан 1.

Босна и Херцеговина учествује у **Програму** МЕДИА 2007 (у даљем тексту "Програм"), у складу са условима утврђеним у Оквирном споразуму од 22. новембра 2004. године између Европске заједнице и Босне и Херцеговине о општим принципима за учешће Босне и Херцеговине у програмима заједнице, и према одредбама и условима који су изложени у Анексима I, II и III овог Меморандума о разумијевању.

Члан 2.

Овај меморандум се примјењује за вријеме трајања програма. Међутим, уколико Европска унија одлучи да продужи трајање без значајних промјена у Програму, овај меморандум ће се такође аутоматски продужити сходно томе, ако га ниједна страна не откаже, у року од једног мјесеца након продужења одлуке.

Анекси I, II и III чине интегрални дио овог меморандума о разумијевању.

Овај меморандум о разумијевању се може допунити и измијенити само у писаном облику уз обострани пристанак страна.

Овај меморандум о разумијевању ступа на снагу на датум писане нотификације којом Босна и Херцеговина обавјештава Комисију путем дипломатских канала да су њени интерни законски услови за његово ступање на снагу испуњени. До његовог ступања на снагу, Меморандум о разумијевању се привремено примјењује, почевши од буџетске 2012. године.

У случају да Босна и Херцеговина обавијести Комисију да неће ратификовати потписани Меморандум о разумијевању, привремена примјена престаје од буџетске године након овог обавјештења. Обавјештење о престанку привремене примјене не утиче на обавезе страна у погледу пројеката и активности који се финансирају из општег буџета Европске уније за годину у којој је послато обавјештење, нити на уплату доприноса Босне и Херцеговине за исту.

Сачињено у Бриселу	Сачињено у Бриселу
дана 10. јула 2013. г.	дана 10. јула 2013. г.
За Босну и Херцеговину	За Комисију,
Игор Давидовић	у име Европске уније
[име]	Јан Трусзцзунски
	[име]

АНЕКС I

Одредбе и услови за учешће Босне и Херцеговине у програму МЕДИА 2007

1. Осим ако није другачије предвиђено у овом меморандуму о разумијевању, Босна и Херцеговина ће учествовати у активностима програма МЕДИА 2007 (у даљем тексту "Програм") у складу с циљевима, критеријумима, поступцима и роковима одређеним одлуком бр. 1718/2006/ЕЦ Европског парламента и Савјета од 15. новембра 2006. године којом се успоставља овај програм Европске уније.

2. Босна и Херцеговина ће сваке године за учешће у Програму уплатити допринос у општи буџет Европске уније у складу са модалитетима описаним у Анексу II.

3. Одредбе и услови за подношење, оцјену и одабир пријава које се односе на прихватљиве кандидате Босне и Херцеговине ће бити исти као они који се примјењују на прихватљиве кандидате Европске уније.

4. Босна и Херцеговина ће консултовати Комисију с циљем успостављања " Креативе Еуропе деск " за период 2014-2020. Неће бити деска за програм МЕДИА у Босни и Херцеговини за период обухваћен овим меморандумом о разумијевању.

5. Не доводећи у питање одговорности Комисије и Ревизорски суд Европске уније у односу на надзор и оцјењивање Програма, учешће Босне и Херцеговине у Програму се непрестано надзире на основу партнерства које укључује Комисију и Босну и Херцеговину. Босна и Херцеговина подноси Комисији мјеродавне извјештаје и учествује у другим конкретним активностима које је Европска унија предвидјела у том контексту.

Правила која се односе на финансијску контролу, поврат средстава и остале мјере против превара су утврђена у Анексу III.

6. Језик који ће се користи у свим контактима са Комисијом, у погледу процеса аплицирања, уговора, извјештаја који се достављају и других административних аранжмана за Програм, ће бити један од службених језика Европске уније.

7. Европска унија и Босна и Херцеговина могу прекинути активности у оквиру овог меморандума о разумијевању у било којем тренутку дванаест мјесеци послије достављања писаног обавјештења. Пројекти и активности који су у току у тренутку престанка се настављају све до њиховог завршетка према условима утврђеним у овом меморандуму о разумијевању, као и уговорним аранжманима који се примјењују на те пројекте и активности те одредбама Анекса III.

АНЕКС II

Финансијски допринос Босне и Херцеговине програму МЕДИА 2007

1. Годишњи финансијски допринос који ће Босна и Херцеговина уплаћивати у буџет Европске уније за учешће у свим активностима програма МЕДИА 2007 ће износити 40 000 евра.

2. Босна и Херцеговина ће финансирати поменути допринос дијелом из државног буџета Босне и Херцеговине, а дијелом из претприступних фондова Босне и Херцеговине, зависно о годишњим поступцима програмирања у оквиру Уредбе Савјета (ЕЦ) 1085/2006 од 17. јула 2006. године. Тражени претприступни фондови ће бити пребачени Босни и Херцеговини сваке године према Споразуму о финансирању, као поврат дијела годишњег финансијског доприноса уплаћеног у одговору на годишње позиве за добивање средстава од Комисије.

3. Привремени распоред о претприступним фондовима је сљедећи:

Година 2013 (ИПА 2011)
36 000.

Преостали дио доприноса Босне и Херцеговине ће бити покривен из државног буџета Босне и Херцеговине.

Уколико ови индикативни износи не буду потврђени у поступку претприступног годишњег програмирања, државни буџет Босне и Херцеговине ће покрити разлику између укупног финансијског доприноса наведеног у тачки 1. овога члана и претприступне помоћи која је доступна.

4. Финансијски пропис који се примјењује на општи буџет Европске уније ће се прије свега примјењивати на управљање доприносом Босне и Херцеговине.

Путни трошкови и дневнице представника и стручњака из Босне и Херцеговине настали за потребе њиховог учешћа као посматрача у раду одбора, који се спомиње у **члану 11. одлуке** бр. 1718/2006/ЕЦ Европског парламента и Савјета од 15. новембра 2006. године, или учешћа на другим састанцима везаним уз провођење Програма ће Комисија надокнадити на истој основи и у складу са поступцима који су тренутно на снази за представнике и стручњаке из земаља чланица Европске уније.

5. Након потписивања овог меморандума о разумијевању и на почетку сваке сљедеће године, Комисија ће у Босну и Херцеговину послати позив за обезбјеђивање средстава која одговарају њеном доприносу буџету Програма према овом меморандуму о разумијевању.

Овај допринос се исказује у еврима и уплаћује на еурски банковни рачун Комисије.

Босна и Херцеговина уплаћује свој допринос до 1. априла, под условом да је Комисија послала позив за обезбјеђивање средстава прије 1. марта, или најкасније мјесец дана након што позив за обезбјеђивање средстава буде послат.

Свако кашњење у плаћању доприноса доводи до плаћања камата од стране Босне и Херцеговине на преостали износ од датума доспијећа. Каматна стопа одговара стопи коју примјењује Европска централна банка на своје главне операције рефинансирања, како је објављено у серији Ц Службеног гласника Европске уније, која је на снази првог календарског дана у мјесецу у којем пада датум доспијећа, увећана за 3,5 одстотних бодова.

АНЕКС III

Финансијска контрола, поврат средстава и остале мјере против превара

I. КОНТРОЛЕ И МЈЕРЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРОТИВ ПРЕВАРА

(1) У складу са финансијским прописом који се примјењује на општи буџет Европске уније, те у складу са осталим правилима на која се односи овај меморандум о разумијевању, уговори склопљени са корисницима Програма из Босне и Херцеговине предвиђају провођење финансијских или других ревизија које проводе представници Комисије или друга лица овлашћена од стране Комисије за њихово провођење и то у било које вријеме у просторијама корисника и њихових подизвођача.

(2) Представници Комисије и друга лица која је овластила Комисија морају имати одговарајући приступ просторима, пословима и документима, као и свим

информацијама потребним за провођење таквих ревизија, укључујући и оне у електронском облику. Ово право на приступ изричито се наводи у уговорима склопљеним ради провођења инструмената наведених у овом меморандуму. Европски ревизорски суд има иста права као и Комисија.

(3) У оквиру овог меморандума, Комисија/ОЛАФ (Европска канцеларија за борбу против превара) овлашћена је за провођење провјера и инспекцијског надзора на лицу мјеста на територији Босне и Херцеговине, у складу са процедуралним одредбама Уредбе Савјета (Еуратом, ЕЦ) бр. 2185/96 од 11. новембра 1996. године.

Ове провјере и инспекцијски надзори припремају се и проводе у уској сарадњи са надлежним органима овлашћенима од стране Босне и Херцеговине, а који требају бити правовремено обавијештени о предмету, сврси и правној основи тих провјера и инспекцијских надзора, како би се могла пружити сва потребна помоћ.

Ако органи Босне и Херцеговине на које се то односи то желе, провјере и инспекцијски надзори на лицу мјеста могу се проводити заједно са њима.

Ако учесници програма одбију извршавање провјере или инспекцијског надзора на лицу мјеста, органи Босне и Херцеговине, дјелујући у складу са националним прописима, пружају Комисијиним/ОЛАФ-овим инспекторима потребну помоћ у извршавању дужности при провођењу провјера или инспекцијског надзора на лицу мјеста.

Комисија/ОЛАФ обавјештава органе Босне и Херцеговине што је прије могуће о свим неправилностима или сумњи на неправилности које су примјетили током провјере или инспекцијског надзора на лицу мјеста. У сваком случају, Комисија/ОЛАФ је дужна обавијестити горе споменути орган о резултату таквих провјера и инспекција.

II. ИНФОРМИСАЊЕ И КОНСУЛТАЦИЈЕ

(1) У сврху правилног провођења овога анекса, надлежни органи у Босни и Херцеговини и Европској унији требају редовно размјењивати информације и на захтјев једне од страна, одржавати консултације.

(2) Надлежни органи Босне и Херцеговине без одгађања обавјештавају Комисију о свакој чињеници или сумњи на неправилност о којима имају сазнање у вези склапања и провођења уговора склопљених у провођењу инструмената наведених у овоме меморандуму.

III. УПРАВНЕ МЈЕРЕ И КАЗНЕ

Не доводећи у питање примјену кривичног закона Босне и Херцеговине, Комисија може наметнути управне мјере и казне у складу са финансијским прописима који се примјењују на општи буџет Европске уније.

IV. ПОВРАТ СРЕДСТАВА

Одлуке Комисије донесене у оквиру овог меморандума које намећу новчану обавезу лицима поред држава се проводе у Босни и Херцеговини. Извршење се проводи у складу са правилима грађанског поступка који је на снази у Босни и Херцеговини. Државни орган који у ту сврху одреди Савјет министара Босне и Херцеговине и о којем се обавјештава Комисија, одлуци прилаже рјешење о извршењу без других формалности осим потврде о вјеродостојности одлуке. По извршењу ових формалности на захтјев Комисије, Комисија може приступити извршењу у складу са националним законодавством подношењем предмета непосредно надлежном органу. Законитост одлуке Комисије подлијеже контроли Суда Европске уније.

Судске одлуке које доноси Суд Европске уније према арбитражној клаузули садржаној у уговору склопљеном у оквиру овог меморандума се проводе под истим условима.

V. НЕПОСРЕДНА КОМУНИКАЦИЈА

Комисија комуницира непосредно са учесницима програма у Босни и Херцеговини и њиховим подизвођачима. Они могу непосредно доставити Комисији све потребне информације и документацију које су дужни доставити на основу инструмената из овог меморандума и уговора склопљених ради њиховог провођења.

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-25/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-45/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU EVROPSKE UNIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O UČEŠĆU BOSNE I HERCEGOVINE U PROGRAMU MEDIA 2007

Član 1.

Ratifikuje se Memorandum o razumijevanju između Evropske unije i Bosne i Hercegovine o učešću Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007, potpisan u Briselu, 10. jula 2013. godine, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Memoranduma u prijevodu glasi:

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU EVROPSKE UNIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O UČEŠĆU BOSNE I HERCEGOVINE U PROGRAMU MEDIA 2007

EVROPSKA KOMISIJA, dalje u tekstu "Komisija", u ime Evropske unije,

s jedne strane i

BOSNA I HERCEGOVINA,

s druge strane;

Budući da:

(1) Okvirni sporazum od 22. novembra 2004. godine između Evropske zajednice i BiH utvrđuje opće principe za učešće Bosne i Hercegovine u programima zajednice,

prepuštajući Komisiji i nadležnim tijelima Bosne i Hercegovine da utvrde posebne odredbe i uvjete, uključujući finansijski doprinos u pogledu takvog učešća u svakom posebnom programu.

(2) **Program** MEDIA 2007 je uspostavljen odlukom br. 1718/2006/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 15. novembra 2006. godine;

SU SE DOGOVORILE KAKO SLIJEDI:

Član 1.

Bosna i Hercegovina učestvuje u **Programu** MEDIA 2007 (u daljem tekstu "Program"), u skladu sa uvjetima utvrđenim u Okvirnom sporazumu od 22. novembra 2004. godine između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim principima za učešće Bosne i Hercegovine u programima zajednice, i prema odredbama i uvjetima koji su izloženi u Aneksima I, II i III ovog memoranduma o razumijevanju.

Član 2.

Ovaj memorandum se primjenjuje za vrijeme trajanja programa. Međutim, ukoliko Evropska unija odluči da produži trajanje bez značajnih promjena u Programu, ovaj memorandum će se također automatski produžiti shodno tome, ako ga nijedna strana ne otkaže, u roku od jednog mjeseca, nakon produženja odluke.

Aneksi I, II i III čine integralni dio ovog memoranduma o razumijevanju.

Ovaj memorandum o razumijevanju se može dopuniti i izmijeniti samo u pisanom obliku uz obostrani pristanak strana.

Ovaj memorandum o razumijevanju stupa na snagu na datum pisane notifikacije kojom Bosna i Hercegovina obavještava Komisiju putem diplomatskih kanala da su njeni interni zakonski uvjeti za njegovo stupanje na snagu ispunjeni. Do njegovog stupanja na snagu, Memorandum o razumijevanju se privremeno primjenjuje, počevši od budžetske 2012. godine.

U slučaju da Bosna i Hercegovina obavijesti Komisiju da neće ratifikovati potpisani Memorandum o razumijevanju, privremena primjena prestaje od budžetske godine nakon ovog obavještenja. Obavještenje o prestanku privremene primjene ne utiče na obaveze strana u pogledu projekata i aktivnosti koji se finansiraju iz općeg budžeta Evropske unije za godinu u kojoj je poslano obavještenje, niti na uplatu doprinosa Bosne i Hercegovine za istu.

Sačinjeno u Briselu	Sačinjeno u Briselu
dana 10. jula 2013. g.	dana 10. jula 2013. g.
Za Bosnu i Hercegovinu	Za Komisiju,
Igor Davidović	u ime Evropske unije
[ime]	Jan Truszczynski
	[ime]

ANEKS I

Odredbe i uvjeti za učešće Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007

1. Osim ako nije drugačije predviđeno u ovom memorandumu o razumijevanju, Bosna i Hercegovina će učestvovati u aktivnostima programa MEDIA 2007 (u daljem tekstu "Program") u skladu s ciljevima, kriterijima, postupcima i rokovima određenim odlukom br. 1718/2006/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 15. novembra 2006. godine kojom se uspostavlja ovaj program Evropske unije.

2. Bosna i Hercegovina će svake godine za učešće u Programu uplatiti doprinos u opći budžet Evropske unije u skladu sa modalitetima opisanim u Aneksu II.

3. Odredbe i uvjeti za podnošenje, ocjenu i odabir prijava koje se odnose na prihvatljive kandidate Bosne i Hercegovine će biti isti kao oni koji se primjenjuju na prihvatljive kandidate Evropske unije.

4. Bosna i Hercegovina će konsultirati Komisiju s ciljem uspostave "Creative Europe desk" za period 2014.-2020. Neće biti deska za program MEDIA u Bosni i Hercegovini za period obuhvaćen ovim memorandumom o razumijevanju.

5. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Revizorski sud Evropske unije u odnosu na nadzor i ocjenjivanje Programa, učešće Bosne i Hercegovine u Programu se neprestano nadzire na osnovu partnerstva koje uključuje Komisiju i Bosnu i Hercegovinu. Bosna i Hercegovina podnosi Komisiji mjerodavne izvještaje i učestvuje u drugim konkretnim aktivnostima koje je Evropska unija predvidjela u tom kontekstu.

Pravila koja se odnose na finansijsku kontrolu, povrat sredstava i ostale mjere protiv prevara su utvrđena u Aneksu III.

6. Jezik koji će se koristi u svim kontaktima sa Komisijom, u pogledu procesa apliciranja, ugovora, izvještaja koji se dostavljaju i drugih administrativnih aranžmana za Program, će biti jedan od službenih jezika Evropske unije.

7. Evropska unija i Bosna i Hercegovina mogu prekinuti aktivnosti u okviru ovog memoranduma o razumijevanju u bilo kojem trenutku dvanaest mjeseci poslije dostavljanja pisane obavijesti. Projekti i aktivnosti koji su u toku u trenutku prestanka se nastavljaju sve do njihovog završetka prema uvjetima utvrđenim u ovom memorandumu o razumijevanju, kao i ugovornim aranžmanima koji se primjenjuju na te projekte i aktivnosti te odredbama Aneksa III.

ANEKS II

Finansijski doprinos Bosne i Hercegovine programu MEDIA 2007

1. Godišnji finansijski doprinos koji će Bosna i Hercegovina uplaćivati u budžet Evropske unije za učešće u svim aktivnostima programa MEDIA 2007 će iznositi 40 000 eura.

2. Bosna i Hercegovina će finansirati pomenuti doprinos dijelom iz državnog budžeta Bosne i Hercegovine, a dijelom iz pretpristupnih fondova Bosne i Hercegovine, ovisno o godišnjim postupcima programiranja u okviru Uredbe Vijeća (EC) 1085/2006 od 17. jula 2006. godine. Traženi pretpristupni fondovi će biti prebačeni Bosni i Hercegovini svake godine prema Sporazumu o finansiranju, kao povrat dijela godišnjeg finansijskog doprinosa uplaćenog u odgovoru na godišnje pozive za dobivanje sredstava od Komisije.

3. Privremeni raspored o pretpristupnim fondovima je sljedeći:

Godina 2013 (IPA 2011)
36 000.

Preostali dio doprinosa Bosne i Hercegovine će biti pokriven iz državnog budžeta Bosne i Hercegovine.

Ukoliko ovi indikativni iznosi ne budu potvrđeni u postupku pretpristupnog godišnjeg programiranja, državni budžet Bosne i Hercegovine će pokriti razliku između ukupnog finansijskog doprinosa navedenog u tački 1. ovoga člana i pretpristupne pomoći koja je dostupna.

4. Finansijski propis koji se primjenjuje na opći budžet Evropske unije će se prije svega primjenjivati na upravljanje doprinosom Bosne i Hercegovine.

Putni troškovi i dnevnice predstavnika i stručnjaka iz Bosne i Hercegovine nastali za potrebe njihovog učešća kao posmatrača u radu odbora, koji se spominje u članu 11. odluke br. 1718/2006/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 15.

novembra 2006. godine, ili učešća na drugim sastancima vezanim uz provedbu Programa će Komisija nadoknaditi na istoj osnovi i u skladu sa postupcima koji su trenutno na snazi za predstavnike i stručnjake iz zemalja članica Evropske unije.

5. Nakon potpisivanja ovog memoranduma o razumijevanju i na početku svake sljedeće godine, Komisija će u Bosnu i Hercegovinu poslati poziv za osiguranje sredstava koja odgovaraju njenom doprinosu budžetu Programa prema ovom memorandumu o razumijevanju.

Ovaj doprinos se iskazuje u eurima i uplaćuje na eurski bankovni račun Komisije.

Bosna i Hercegovina uplaćuje svoj doprinos do 1. aprila, pod uvjetom da je Komisija poslala poziv za osiguranje sredstava prije 1. marta, ili najkasnije mjesec dana nakon što poziv za osiguranje sredstava bude poslan.

Svako kašnjenje u plaćanju doprinosa dovodi do plaćanja kamata od strane Bosne i Hercegovine na preostali iznos od datuma dospijeća. Kamatna stopa odgovara stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne operacije refinansiranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Evropske unije, koja je na snazi prvog kalendarskog dana u mjesecu u kojem pada datum dospijeća, uvećana za 3,5 postotnih bodova.

ANEKS III

Finansijska kontrola, povrat sredstava i ostale mjere protiv prevara

I. KONTROLE I MJERE EVROPSKE UNIJE PROTIV PREVARA

(1) U skladu sa finansijskim propisom koji se primjenjuje na opći budžet Evropske unije, te u skladu sa ostalim pravilima na koja se odnosi ovaj memorandum o razumijevanju, ugovori sklopljeni sa korisnicima Programa iz Bosne i Hercegovine predviđaju provedbu finansijskih ili drugih revizija koje provode predstavnici Komisije ili druge osobe ovlaštene od strane Komisije za njihovo provođenje i to u bilo koje vrijeme u prostorijama korisnika i njihovih podizvođača.

(2) Predstavnici Komisije i druge osobe koje je ovlastila Komisija moraju imati odgovarajući pristup prostorima, poslovima i dokumentima, kao i svim informacijama potrebnim za provođenje takvih revizija, uključujući i one u elektronskom obliku. Ovo pravo na pristup izričito se navodi u ugovorima sklopljenim radi provedbe instrumenata navedenih u ovom memorandumu. Evropski revizorski sud ima ista prava kao i Komisija.

(3) U okviru ovog memoranduma, Komisija/OLAF (Evropski ured za borbu protiv prevara) ovlaštena je za provođenje provjera i inspekcijskog nadzora na licu mjesta na teritoriju Bosne i Hercegovine, u skladu sa proceduralnim odredbama Uredbe Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. novembra 1996. godine.

Ove provjere i inspekcijski nadzori pripremaju se i provode u uskoj saradnji sa nadležnim tijelima ovlaštenima od strane Bosne i Hercegovine, a koja trebaju biti pravovremeno obaviještena o predmetu, svrsi i pravnoj osnovi tih provjera i inspekcijskih nadzora, kako bi se mogla pružiti sva potrebna pomoć.

Ako tijela Bosne i Hercegovine na koja se to odnosi to žele, provjere i inspekcijski nadzori na licu mjesta mogu se provoditi zajedno sa njima.

Ako učesnici programa odbiju izvršavanje provjere ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta, tijela Bosne i Hercegovine, djelujući u skladu sa nacionalnim propisima, pružaju Komisijinim/OLAF-ovim inspektorima potrebnu pomoć u izvršavanju dužnosti pri provođenju provjera ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta.

Komisija/OLAF obavještava tijela Bosne i Hercegovine što je prije moguće o svim nepravilnostima ili sumnji na nepravilnosti koje su primjetili tokom provjere ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta. U svakom slučaju, Komisija/OLAF je dužna obavijestiti gore spomenuto tijelo o rezultatu takvih provjera i inspekcija.

II. INFORMIRANJE I KONSULTACIJE

(1) U svrhu pravilne provedbe ovoga aneksa, nadležna tijela u Bosni i Hercegovini i Evropskoj uniji trebaju redovno razmjenjivati informacije i na zahtjev jedne od strana, održavati konsultacije.

(2) Nadležna tijela Bosne i Hercegovine bez odgađanja obavještavaju Komisiju o svakoj činjenici ili sumnji na nepravilnost o kojima imaju saznanje u vezi sklapanja i provedbe ugovora sklopljenih u provedbi instrumenata navedenih u ovome memorandumu.

III. UPRAVNE MJERE I KAZNE

Ne dovodeći u pitanje primjenu krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, Komisija može nametnuti upravne mjere i kazne u skladu sa finansijskim propisima koji se primjenjuju na opći budžet Evropske unije.

IV. POVRAT SREDSTAVA

Odluke Komisije donesene u okviru ovog memoranduma koje nameću novčanu obavezu osobama pored država se provode u Bosni i Hercegovini. Izvršenje se provodi u skladu sa pravilima građanskog postupka koji je na snazi u Bosni i Hercegovini. Državno tijelo koje u tu svrhu odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i o kojem se obavještava Komisija, odluci prilaže rješenje o izvršenju bez drugih formalnosti osim potvrde o vjerodostojnosti odluke. Po izvršenju ovih formalnosti na zahtjev Komisije, Komisija može pristupiti izvršenju u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom podnošenjem predmeta neposredno nadležnom tijelu. Zakonitost odluke Komisije podliježe kontroli Suda Evropske unije.

Sudske odluke koje donosi Sud Evropske unije prema arbitražnoj klauzuli sadržanoj u ugovoru sklopljenom u okviru ovog memoranduma se provode pod istim uvjetima.

V. NEPOSREDNA KOMUNIKACIJA

Komisija komunicira neposredno sa učesnicima programa u Bosni i Hercegovini i njihovim podizvođačima. Oni mogu neposredno dostaviti Komisiji sve potrebne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na osnovu instrumenata iz ovog memoranduma i ugovora sklopljenih radi njihove provedbe.

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-25/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-45/14. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O SUDJELOVANJU BOSNE I HERCEGOVINE U PROGRAMU MEDIA 2007

Članak 1.

Ratificira se Memorandum o razumijevanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007, potpisan u Bruxellesu, 10. srpnja 2013. godine, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Memoranduma u prijevodu glasi:

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O SUDJELOVANJU BOSNE I HERCEGOVINE U PROGRAMU MEDIA 2007

EUROPSKA KOMISIJA, dalje u tekstu "Komisija", u ime Europske unije,

s jedne strane i

BOSNA I HERCEGOVINA,

s druge strane;

Budući da:

(1) Okvirni sporazum od 22. studenoga 2004. godine između Europske zajednice i BiH utvrđuje opće principe za sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programima zajednice, prepuštajući Komisiji i nadležnim tijelima Bosne i Hercegovine utvrditi posebne odredbe i uvjete, uključujući financijski doprinos u pogledu takvog učešća u svakom posebnom programu.

(2) **Program** MEDIA 2007 je uspostavljen odlukom br. 1718/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2006. godine;

SU SE DOGOVORILE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Bosna i Hercegovina sudjeluje u **Programu** MEDIA 2007 (u daljem tekstu "Program"), sukladno uvjetima utvrđenim u Okvirnom sporazumu od 22. studenoga 2004. godine između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim principima za sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programima zajednice, i prema odredbama i uvjetima koji su izloženi u Aneksima I, II i III ovog memoranduma o razumijevanju.

Članak 2.

Ovaj memorandum se primjenjuje za vrijeme trajanja programa. Međutim, ukoliko Europska unija odluči da produži trajanje bez značajnih promjena u Programu, ovaj memorandum će se također automatski produžiti shodno tomu, ako ga nijedna strana ne otkaže, u roku od jednog mjeseca, nakon produženja odluke.

Aneksi I, II i III čine integralni dio ovog memoranduma o razumijevanju.

Ovaj memorandum o razumijevanju se može dopuniti i izmijeniti samo u pisanom obliku uz obostrani pristanak strana.

Ovaj memorandum o razumijevanju stupa na snagu na datum pismene notifikacije kojom Bosna i Hercegovina obavješćuje Komisiju putem diplomatskih kanala da su njeni interni zakonski uvjeti za njegovo stupanje na snagu ispunjeni. Do njegovog stupanja na snagu, memorandum o razumijevanju se privremeno primjenjuje, počevši od proračunske 2012. godine.

U slučaju da Bosna i Hercegovina obavijesti Komisiju da neće ratificirati potpisani Memorandum o razumijevanju, privremena primjena prestaje od proračunske godine nakon ove obavijesti. Obavijest o prestanku privremene primjene ne utječe na obveze strana u pogledu projekata i aktivnosti koji se financiraju iz općeg proračuna Europske unije za godinu u kojoj je poslana obavijest, niti na uplatu doprinosa Bosne i Hercegovine za istu.

Sačinjeno u Bruxellesu	Sačinjeno u Bruxellesu
dana 10. srpnja 2013. g.	dana 10. srpnja 2013. g.
Za Bosnu i Hercegovinu	Za Komisiju,
Igor Davidović	u ime Europske unije
[ime]	Jan Truszczynski
	[ime]

ANEKS I.
Odredbe i uvjeti za učešće Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007

1. Osim ako nije drugačije predviđeno u ovom memorandumu o razumijevanju, Bosna i Hercegovina će sudjelovati u aktivnostima programa MEDIA 2007 (u daljnjem tekstu "Program") sukladno ciljevima, kriterijima, postupcima i rokovima određenim odlukom br. 1718/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2006. godine kojom se uspostavlja ovaj program Europske unije.

2. Bosna i Hercegovina će svake godine za sudjelovanje u Programu uplatiti doprinos u opći proračun Europske unije sukladno modalitetima opisanim u Aneksu II.

3. Odredbe i uvjeti za podnošenje, ocjenu i odabir prijava koje se odnose na prihvatljive kandidate Bosne i Hercegovine će biti isti kao oni koji se primjenjuju na prihvatljive kandidate Europske unije.

4. Bosna i Hercegovina će konsultirati Komisiju s ciljem uspostave "Creative Europe desk" za period 2014.-2020. Neće biti deska za program MEDIA u Bosni i Hercegovini za razdoblje obuhvaćeno ovim memorandumom o razumijevanju.

5. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Revizorski sud Europske unije u odnosu na nadzor i ocjenjivanje Programa, sudjelovanje Bosne i Hercegovine u Programu se neprestano nadzire na osnovu partnerstva koje uključuje Komisiju i Bosnu i Hercegovina. Bosna i Hercegovina podnosi Komisiji mjerodavna izvješća i sudjeluje u drugim konkretnim aktivnostima koje je Europska unija predvidjela u tom kontekstu.

Pravila koja se odnose na financijsku kontrolu, povrat sredstava i ostale mjere protiv prijevara su utvrđena u Aneksu III.

6. Jezik koji će se koristi u svim kontaktima sa Komisijom, u pogledu procesa apliciranja, ugovora, izvješća koja se dostavljaju i drugih administrativnih aranžmana za Program, će biti jedan od službenih jezika Europske unije.

7. Europska unija i Bosna i Hercegovina mogu prekinuti aktivnosti u okviru ovog memoranduma o razumijevanju u bilo kojem trenutku dvanaest mjeseci poslije dostavljanja pisane

obavijesti. Projekti i aktivnosti koji su u tijeku u trenutku prestanka se nastavljaju sve do njihovog završetka prema uvjetima utvrđenim u ovom Memorandumu o razumijevanju, kao i ugovornim aranžmanima koji se primjenjuju na te projekte i aktivnosti te odredbama Aneksa III.

ANEKS II.
Financijski doprinos Bosne i Hercegovine programu MEDIA 2007

1. Godišnji financijski doprinos koji će Bosna i Hercegovina uplaćivati u proračun Europske unije za sudjelovanje u svim aktivnostima programa MEDIA 2007 će iznositi 40 000 eura.

2. Bosna i Hercegovina će financirati pomenuti doprinos dijelom iz državnog proračuna Bosne i Hercegovine, a dijelom iz pretpristupnih fondova Bosne i Hercegovine, ovisno o godišnjim postupcima programiranja u okviru Uredbe Vijeća (EC) 1085/2006 od 17. srpnja 2006. godine. Traženi pretpristupni fondovi će biti prebačeni Bosni i Hercegovini svake godine prema Sporazumu o financiranju, kao povrat dijela godišnjeg financijskog doprinosa uplaćenog u odgovoru na godišnje pozive za dobivanje sredstava od Komisije.

3. Privremeni raspored o pretpristupnim fondovima je sljedeći:

Godina 2013 (IPA 2011)
36 000.

Preostali dio doprinosa Bosne i Hercegovine će biti pokriven iz državnog proračuna Bosne i Hercegovine.

Ukoliko ovi indikativni iznosi ne budu potvrđeni u postupku pretpristupnog godišnjeg programiranja, državni proračun Bosne i Hercegovine će pokriti razliku između ukupnog financijskog doprinosa navedenog u točki 1. ovoga članka i pretpristupne pomoći koja je dostupna.

4. Financijski propis koji se primjenjuje na opći proračun Europske unije će se prije svega primjenjivati na upravljanje doprinosom Bosne i Hercegovine.

Putni troškovi i dnevnice troškove predstavnika i stručnjaka iz Bosne i Hercegovine nastali za potrebe njihovog učešća kao posmatrača u radu odbora, koji se spominje u članku 11. odluke br. 1718/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2006 godine, ili učešća na drugim sastancima vezanim uz provedbu Programa će Komisija nadoknaditi na istoj osnovi i sukladno postupcima koji su trenutno na snazi za zastupnike i stručnjake iz zemalja članica Europske unije.

5. Nakon potpisivanja ovog memoranduma o razumijevanju i na početku svake sljedeće godine, Komisija će u Bosnu i Hercegovinu poslati poziv za osiguranje sredstava koja odgovaraju njenom doprinosu proračunu Programa prema ovom memorandumu o razumijevanju.

Ovaj doprinos se iskazuje u eurima i uplaćuje na eurski bankovni račun Komisije.

Bosna i Hercegovina uplaćuje svoj doprinos do 1. travnja, pod uvjetom da je Komisija poslala poziv za osiguranje sredstava prije 1. ožujka, ili najkasnije mjesec dana nakon što poziv za osiguranje sredstava bude poslan.

Svako kašnjenje u plaćanju doprinosa dovodi do plaćanja kamata od strane Bosne i Hercegovine na preostali iznos od datuma dospijeća. Kamatna stopa odgovara stopi koju primjenjuje Europska središnja banka na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Europske unije, koja je na snazi prvog kalendarskog dana u mjesecu u kojem pada datum dospijeća, uvećana za 3,5 postotnih bodova.

ANEKS III.
Financijska kontrola, povrat sredstava i ostale mjere protiv prijevara

I. KONTROLE I MJERE EUROPSKE UNIJE PROTIV PRIJEVARA

(1) Sukladno financijskim propisom koji se primjenjuje na opći proračun Europske unije, te sukladno ostalim pravilima na koja se odnosi ovaj memorandum o razumijevanju, ugovori sklopljeni sa korisnicima Programa iz Bosne i Hercegovine predviđaju provedbu financijskih ili drugih revizija koje provode zastupnici Komisije ili druge osobe ovlaštene od strane Komisije za njihovo provođenje i to u bilo koje vrijeme u prostorijama korisnika i njihovih podizvođača.

(2) Zastupnici Komisije i druge osobe koje je ovlastila Komisija moraju imati odgovarajući pristup prostorima, poslovima i dokumentima, kao i svim informacijama potrebnim za provedbu takvih revizija, uključujući i one u elektronskom obliku. Ovo pravo na pristup izričito se navodi u ugovorima sklopljenim radi provedbe instrumenata navedenih u ovom memorandumu. Europski revizorski sud ima ista prava kao i Komisija.

(3) U okviru ovog memoranduma, Komisija/OLAF (Europski ured za borbu protiv prijevara) ovlaštena je za provođenje provjera i inspekcijskog nadzora na licu mjesta na teritoriju Bosne i Hercegovine, sukladno proceduralnim odredbama Uredbe Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. godine.

Ove provjere i inspekcijski nadzori pripremaju se i provode u uskoj suradnji sa nadležnim tijelima ovlaštenima od strane Bosne i Hercegovine, a koja trebaju biti pravovremeno obaviještena o predmetu, svrsi i pravnom temelju tih provjera i inspekcijskih nadzora, kako bi se mogla pružiti sva potrebna pomoć.

Ako tijela Bosne i Hercegovine na koja se to odnosi to žele, provjere i inspekcijski nadzori na licu mjesta mogu se provoditi zajedno sa njima.

Ako sudionici programa odbiju izvršavanje provjere ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta, tijela Bosne i Hercegovine, djelujući sukladno nacionalnim propisima, pružaju Komisijinim/OLAF-ovim inspektorima potrebnu pomoć u izvršavanju dužnosti pri provođenju provjera ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta.

Komisija/OLAF obavješćuje tijela Bosne i Hercegovine što je prije moguće o svim nepravilnostima ili sumnji na nepravilnosti koje su primjetili tijekom provjere ili inspekcijskog nadzora na licu mjesta. U svakom slučaju, Komisija/OLAF je dužna obavijestiti gore pomenuto tijelo o rezultatu takvih provjera i inspekcija.

II. INFORMIRANJE I KONZULTACIJE

(1) U svrhu pravilne provedbe ovoga Aneksa, nadležna tijela u Bosni i Hercegovini i Europskoj uniji trebaju redovito razmjenjivati informacije i na zahtjev jedne od strana, održavati konzultacije.

(2) Nadležna tijela Bosne i Hercegovine bez odgađanja obavješćuju Komisiju o svakoj činjenici ili sumnji na nepravilnost o kojima imaju saznanje u svezi sklapanja i provedbe ugovora sklopljenih u provedbi instrumenata navedenih u ovome memorandumu.

III. UPRAVNE MJERE I KAZNE

Ne dovodeći u pitanje primjenu kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, Komisija može nametnuti upravne mjere i kazne sukladno financijskim propisima koji se primjenjuju na opći proračun Europske unije.

IV. POVRAT SREDSTAVA

Odluke Komisije donesene u okviru ovog memoranduma koje nameću novčanu obvezu osobama pored država se provode u Bosni i Hercegovini. Izvršenje se provodi sukladno pravilima građanskog postupka koji je na snazi u Bosni i Hercegovini. Državno tijelo koje u tu svrhu odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i o kojem se obavješćuje Komisija, odluci prilaže rješenje o izvršenju bez drugih formalnosti osim potvrde o vjerodostojnosti odluke. Po izvršenju ovih formalnosti na zahtjev Komisije, Komisija može pristupiti izvršenju sukladno nacionalnom zakonodavstvu podnošenjem predmeta neposredno nadležnom tijelu. Zakonitost odluke Komisije podliježe kontroli Suda Europske unije.

Sudske odluke koje donosi Sud Europske unije prema arbitražnoj klauzuli sadržanoj u ugovoru sklopljenom u okviru ovog memoranduma se provode pod istim uvjetima.

V. NEPOSREDNA KOMUNIKACIJA

Komisija komunicira neposredno sa sudionicima programa u Bosni i Hercegovini i njihovim podizvođačima. Oni mogu neposredno dostaviti Komisiji sve potrebne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju instrumenata iz ovog Memoranduma i ugovora sklopljenih radi njihove provedbe.

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-25/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

41

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-80/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014.године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА О КРЕДИТУ ЗА ПРОЈЕКАТ ИЗМЕЂУ KfW, ФРАНКФУРТ НА МАЈНИ ("KfW") И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, КОЈУ ЗАСТУПА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА ("КОРИСНИК КРЕДИТА") И ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, КОЈУ ЗАСТУПА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА, И ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ Д.Д. САРАЈЕВО (ЕП БиХ) ("АГЕНЦИЈА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА") ЗА ИЗНОС ОД 65.000.000 ЕВРА - *ВЈЕТРОЕЛЕКТРАНА ПОДВЕЛЕЖЈЕ* -

Члан 1.

Ратификује се Уговор о кредиту за пројекат између KfW, Франкфурт на Мајни ("KfW") и Босне и Херцеговине, коју заступа Министарство финансија и трезора ("корисник кредита"), и Федерације Босне и Херцеговине, коју заступа Федерално министарство финансија, и Електропривреде Босне и Херцеговине д.д. Сарајево (ЕП БиХ) ("Агенција за реализацију пројекта") за износ од 65.000.000 евра-*Вјетроелектрана Подвележје*, потписан у Сарајеву, 16. децембра 2013.године, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у преводу гласи:

Писмени превод са енглеског на српски језик

УГОВОР О КРЕДИТУ

ЗА ПРОЈЕКАТ ЗАКЉУЧЕН ДАНА 16.12.2013. ИЗМЕЂУ KfW, ФРАНКФУРТ НА МАЈНИ ("KfW") И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, КОЈУ ЗАСТУПА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА ("КОРИСНИК КРЕДИТА") И ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, КОЈУ ЗАСТУПА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ Д.Д. САРАЈЕВО (ЕП БиХ) ("АГЕНЦИЈА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА") ЗА ИЗНОС ОД 65.000.000 ЕВРА - ВЈЕТРОПОСТРОЈЕЊЕ ПОДВЕЛЕЖЈЕ -

(БМЗ-Но.2012 67.103)

Преамбула

Основу за овај Уговор о кредиту за пројекат (у даљем тексту "**Уговор о кредиту за пројекат**") чини размјена дипломатских нота које тек требају закључити Влада Савезне Републике Њемачке и Савјет министара Босне и Херцеговине у вези са предложеним вјетропостројењем Подвележје (заједно: "**размјена нота** ").

Под условом да Савезна Република Њемачка осигура бонификацију камате и уколико је сваки дио *КфW*-овог потраживања проистеклог из овог уговора покривен једном или више полиса осигурања за извозни кредит прихватљивим за *КфW* (у даљем тексту заједно се наводе као "**осигурање извозног кредита**"), *КфW* ће одобрити кредит према условима из одредаба овог Уговора о кредиту за пројекат. Одредбе и услови Уговора прецизирани у овом уговору испуњавају захтјеве Организације за економску сарадњу и развој (*ОЕЦД*) за признавање као Званичне помоћи за развој (*ОДА*) који су важећи на дан потписивања овог Уговора о кредиту за пројекат.

1. Кредит

1.1 *Износ. КфW* ће одобрити кредит Кориснику кредита у укупном износу који није већи од

65.000.000,00 евра ("**Кредит")**

који се састоји од једног Дијела I у износу до

13.000.000,00 евра ("**Дио I")**

и једног Дијела ИИ у износу до

52.000.000,00 евра ("**Дио II").**

1.2 Усмјеравање и намјена кредита. Корисник кредита, посредством Федерације Босне и Херцеговине, кредит у потпуности усмјерава на Агенцију за реализацију пројекта у складу са условима прецизираним у члану 2. Агенција за реализацију пројекта кредит користи искључиво за финансирање изградње вјетропостројења Подвележје ("**ВП Подвележје**") са инсталираним

капацитетом од најмање 36 MW ("**Пројекат**"), под условом да се Дио ИИ искључиво користи за финансирање набавке и услуга пружених на основу једног уговора о извозу или различитих уговора о извозу за које тек треба да буде поднесена понуда за склапање уговора (у даљем тексту се заједно називају "**уговор о извозу**") и чије финансирање ће бити покривено *осигурањем извозног кредита*.

Агенција за реализацију пројекта и *КфW* дефинисаће у посебном уговору детаље у вези са пројектом, осигурањем извозног кредита и извозним уговором и, ако је потребно, гаранције које произилазе из услова и одредаба осигурања извозног кредита, као и робу и услуге које треба финансирати из кредита ("**посебни уговор**").

1.3 Порези, дажбине, царине. Порези и друге јавне дажбине, као и царина, не смију се финансирати из кредита.

2. Усмјеравање кредита према Агенцији за реализацију пројекта

2.1 *Супсидијарни уговор*. Корисник кредита, посредством Федерације Босне и Херцеговине, у потпуности усмјерава кредит према Агенцији за реализацију пројекта на основу супсидијарних уговора, под условима и одредбама прописаним у члану 5.1. и члану 6.1. овог уговора (у даљем тексту појединачно и заједно "**супсидијарни уговори**").

2.2 *Овјерени превод*. Прије прве исплате из кредита, Корисник кредита доставља *КфW* -у овјерени превод супсидијарних уговора из члана 2.1 на енглески или њемачки језик.

2.3 *Солидарна одговорност*. Агенција за реализацију пројекта и Корисник кредита биће солидарно одговорни према *КфW*-у за сваку обавезу плаћања и сваку другу обавезу Корисника кредита према овом уговору.

3. Исплата кредита Кориснику

3.1 *Захтјев за исплату кредита*. Чим се испуне сви предуслови за исплату предвиђени чланом 3.3, *КфW* ће, на захтјев Агенције за реализацију пројекта, извршити исплату кредита у складу са напредовањем пројекта, уз услов (И) да је све захтјеве за исплату потписала Агенција за реализацију пројекта, Федерално министарство финансија или његови овлашћени представници и да их је потписао и поднио министар финансија и трезора или његови овлашћени представници, (ИИ) да се Дио ИИ исплаћује у складу са реализацијом набавке и услуга како је договорено Уговором о извозу, и (ИИИ) да ће се исплате вршити према плану исплата садржаном у Анексу 1 Уговора о кредиту за пројекат. *КфW* ће искључиво вршити исплате највише до износа одређених за сваких пола године. Уколико Агенција за реализацију пројекта захтијева плаћање мањих износа у периоду од пола године, неисплаћени износи се могу тражити у наредним полугодишњим периодима. Уз изузетак посљедње исплате, *КфW* нема обавезу да изврши плаћања у износу мањем од 250.000,00 евра.

3.2 *Смањење трошкова пројекта*. У случају смањења цијене набавки и услуга договорених Уговором о извозу, примјењује се сљедеће:

а) Ако се укупна цијена робе и услуга које треба финансирати из Дијела ИИ овог уговора на начин договорен Уговорима о извозу смањи за вријеме периода исплате, *КфW* ће у складу с тим умањити Дио ИИ.

б) Ако се укупна цијена робе и услуга које треба пружити према Уговору о извозу и финансирати из Дијела ИИ Уговора смањи након цјелокупне исплате Дијела ИИ, Корисник кредита ће без одлагања, на захтјев *КфW*-а, извршити повраћај плаћања који је процентуално једнак дијелу износа који је финансирао *КфW* а за који је укупна цијена робе и услуга финансираних из кредита смањена. У складу с тим, до износа у којем се врши повраћај Дијела ИИ, Корисник кредита ће унапријед извршити плаћање компензације на начин прецизиран у члану 6.4 в) Уговора.

3.3 *Рок за тражење исплате*. *КфW* може одбити вршење исплата након 30. децембра 2016. године. Ако се касни са закључењем Уговора о извозу, *КфW* ће испитати да ли, и под којим условима, овај рок може бити продужен.

3.4 *Предуслови за исплату*. *КфW* је дужан да изврши плаћања свих износа према овом Уговору о кредиту за пројекат само након испуњавања сљедећих предуслова у облику и садржају прихватљивим за *КфW*:

а) Корисник кредита и Агенција за реализацију пројекта су показали, у основи износећи своја правна мишљења у облику предвиђеном у Анексу 2, односно, Анексу 3, и предочавањем овјерених копија (од којих је свака преведена на њемачки или енглески језик) свих докумената на које се то правно мишљење односи, да

аа) су и Корисник кредита и Агенција за реализацију пројекта испунили све услове прописане уставним правом и другим законским одредбама за пуноважно преузимање свих својих обавеза према овом Уговору о кредиту за пројекат, и

бб) *КфW* се ослобађа свих пореза на приход од камата, свих дажбина, такси и сличних трошкова у Босни и Херцеговини приликом додјеле кредита;

б) поднесен је узорак потписа из члана 12.1 (*Заступање Корисника кредита, Федерације Босне и Херцеговине и Агенције за реализацију пројекта);*

в) у случају плаћања из Дијела II: Осигурање извозног кредита прихватљиво за *КфW* за сва потраживања *КфW*-а по основу Дијела II, као и преузимање обавезе од стране извозника у вези са осигурањем извозног кредита (Изјава извозника) има снагу и ефекат без ограничења, а *КфW* је примио потписани оригинал *осигурања извозног кредита*;

г) *КфW* је примио писмену потврду Корисника кредита да је Уговор о извозу ступио на снагу и да је прибавио све потребне дозволе и овлашћења у вези са куповином и увозом опреме и реализацијом и функционисањем пројекта;

д) Корисник кредита је платио управљачку провизију из члана 4.2;

ђ) није било разлога за раскид нити је постојао ризик од раскида;

е) нису се појавиле никакве ванредне околности које онемогућавају или озбиљно угрожавају реализацију, функционисање или намјену пројекта или извршавање обавеза плаћања које је преузео Корисник кредита или Агенција за реализацију пројекта према овом Уговору о кредиту за пројекат;

ж) *КфW* је примио посљедње финансијске извјештаје Корисника кредита и писмени извјештај Агенције за реализацију пројекта у којем се, у облику и садржају који су прихватљиви за *КфW*, детаљно приказује и доказује да се Агенција за реализацију пројекта придржава финансијских показатеља дефинисаних у посебном уговору ("**финансијски показатељи**"), укључујући основицу Агенције за реализацију пројекта за обрачун финансијских показатеља; и

з) *КфW* је примио један оригиналан документ овог Уговора о кредиту за пројекат који су обје стране потписале и парафирале.

Прије вршења исплате из кредита, *КфW* има право да захтијева додатну документацију и доказе за које оправдано сматра да су неопходни.

3.5 *Посебан уговор*. У посебном уговору ће Агенција за реализацију пројекта и *КфW* прецизирати поступак исплате, укључујући конкретне предуслове за исплату и посебно доказе које Агенција за реализацију пројекта треба поднијети како би доказала да се тражени износи кредита користе у сврху предвиђену овим Уговором о кредиту за пројекат.

3.6 *Одустајање од исплате*. У зависности од испуњења обавеза из члана 10, Корисник кредита може одустати од исплате неисплаћених износа кредита уз сагласност *КфW* у замјену за плаћање компензације за неприхватање на основу члана 3.7.

3.7 *Накнада за неприхватање*. Ако Корисник кредита одустане од исплате износа кредита за који је већ одређена каматна стопа или ако тај износ кредита уопште није исплаћен или није исплаћен у року наведеном у члану 3.2 због разлога за које се *КфW* не може сматрати одговорним, Корисник кредита ће на захтјев брзо платити *КфW*-у износ који је потребан да би се *КфW*-у надокнадио било који губитак, расходи или трошкови које је *КфW* претрпио као резултат неприхватања одређеног износа кредита. *КфW* ће прорачунати износ компензације за неприхватање и о томе информисати Корисника кредита.

4. Накнаде

4.1 *Накнада за преузимање обавезе*. Корисник кредита ће платити неповратну накнаду за преузимање обавезе у износу од 0,25% годишње на неисплаћене кредитне износе. Накнада за преузимање обавезе ће се обрачунати за период који почиње прије (И) истека периода од три мјесеца након ступања на снагу овог Уговора о кредиту за пројекат у складу са чланом 13.12 или (ИИ) истека периода од девет мјесеци након потписивања овог Уговора о кредиту за пројекат, и траје до дана потпуне исплате кредита, или потпуног отказивања, у зависности од случаја..

Накнада за преузимање обавезе доспијева на наплату сваких пола године уназад, 30. марта и 30. септембра сваке године (сваки је "**датум плаћања**"). Први пут доспијева на наплату на датум плаћања након датума ступања на снагу овог Уговора о кредиту за пројекат на основу члана 13.12.

4.2 *Накнада за управљање*. Корисник кредита ће *КфW*-у платити неповратну, једнократну, паушалну накнаду за управљање у износу од 0,5% главнице кредита наведеног у члану 1.1. Накнада за управљање доспијева (И) прије прве исплате из кредита или (ИИ) након истека периода од три мјесеца послије ступања на снагу овог Уговора о кредиту за пројекат на основу члана 13.12. Након што Уговор о кредиту за пројекат буде потписан, накнада за управљање ће доспјети у потпуности без обзира на то да ли ће кредит бити исплаћен у потпуности или не, и хоће ли уопште бити исплаћен.

5. Камате

5.1 *Камате (фиксна каматна стопа на сваку исплату из кредита)*. Корисник кредита ће платити камату на кредит у складу са сљедећим одредбама:

а) *Каматна стопа*. Корисник кредита ће платити камату на сваки исплаћени износ кредита по стопи коју одреди *КфW* два радна дана банке (како је дефинисано чланом 13.1) прије исплате односног кредитног износа, израчунатој на основу промјењиве стопе примјењиве на односни каматни период ("**фиксна каматна стопа** "), објављене на Рojтерсовој страници *ИЦАПЕУРО* или, ако ова страница не пружи неопходне податке или ако је немогуће учитати на Блумберговој страници *ИЦАЕ* или, ако ова страница не пружи неопходне податке или ако је немогуће учитати, *КфW* ће израчунати каматну стопу на основу ефективних трошкова финансирања *КфW*-а на европском тржишту капитала за услове који највише одговарају односним периодима фиксних каматних стопа, узимајући у обзир доступна средства гранта њемачке владе, плус / минус маржа од x% годишње. Фиксна каматна стопа ће, међутим, бити најмање 1% годишње. Тако одређена Фиксна каматна стопа примјењиваће се до пријема посљедње рате отплате у складу са *планом отплате*, као што је дефинисано у члану 6.1.

б) *Консолидација*. Ако се из кредита изврши више од једне исплате, *КфW* ће консолидовати каматне стопе фиксне за сваки износ кредита у јединствену каматну стопу након сваке исплате. Ова консолидована фиксна каматна стопа одговараће пондерисаном просјеку индивидуалних каматних стопа, заокруженом на 1/10,000 једног процента ако је прва изостављена децимала нижа од 5 или заокруженом на 1/10,000 једног процента ако је прва брисана децимала једнака или већа од 5, и биће основа за даље обрачуне камате од датума сваке исплате до сљедеће исплате. Након што је кредит исплаћен у потпуности, просјечна каматна стопа израчуната како је описано, примјењиваће се до пријема посљедње рате отплате, у складу са *планом отплате*, како је дефинисано у члану 6.1.

в) Обавјештење о каматној стопи. *КфW* ће Корисника кредита без одлагања обавијестити о фиксној каматној стопи у складу са чланом 5.1 а). *КфW* ће Корисника кредита обавијестити о каматној стопи консолидованој у складу са чланом 5.1 б) на сљедећи датум плаћања камате.

5.2 *Обрачун камате и датуми плаћања камате*. Камата на исплаћени износ кредита биће зарачуната од датума (искључујући) на који је односни износ кредита исплаћен са *КфW*-овог рачуна кредита за Корисника кредита, до датума (укључујући), на који су односне отплате приписане налогу *КфW*-а наведеном у члану 7.3. Камата ће бити израчуната у складу са чланом 7.1 (Обрачун). Камата ће бити плаћена уназад на датуме плаћања (дефинисане у члану 4.1), осим ако, у складу са планом отплате Дијела II дефинисаном у члану 6.1 б) отплате за тај дио доспијевају на датуме који нису *датуми плаћања*, и у том случају се камата на Дио I наставља плаћати на *датуме плаћања*, док се камата на Дио II плаћа заједно са датумима плаћања Дијела II према *плану отплате* наведеном у члану 6.1 б) у даљем тексту.

6. Отплата и пријевремена отплата

6.1 *План отплате*. Корисник кредита ће отплаћивати кредит како слиједи:

а) *План отплате за Дио I*:

Датум плаћања	Рата
30. март 2017.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2017.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2018.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2018.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2019.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2019.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2020.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2020.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2021.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2021.	541.666,67 *ЕУР*

Датум плаћања	Рата
30. март 2022.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2022.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2023.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2023.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2024.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2024.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2025.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2025.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2026.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2026.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2027.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2027.	541.666,67 *ЕУР*
30. март 2028.	541.666,67 *ЕУР*
30. септембар 2028.	541.666,67 *ЕУР*

б) *План отплате Дијела II*. Корисник кредита отплаћује Дио II кредита у 24 једнаке узастопне полугодишње рате, од којих прва доспијева шест мјесеци након што пројекат постане спреман за функционисање, али најкасније 30. 3. 2017. године. Материјални докази о спремности пројекта за функционисање морају бити достављени без одлагања у складу са потврдом приложеном уз овај уговор као Анекс 4. Чим се одреди план отплате Дијела ИИ, *КфW* о томе обавјештава Корисника кредита, чиме план отплате постаје саставни дио овог Уговора о кредиту за пројекат.

6.2 *Неисплаћени износи кредита*. Неисплаћени износи кредита биће поравнати у односу на односну посљедњу доспјелу рату отплате у складу са планом отплате, осим ако *КфW* у складу са својом одлуком, не изабере неку другу могућност поравнања у појединачним случајевима.

6.3 *Исплате након почетка отплате*. Ако су износи кредита исплаћени након почетка отплате, то неће утицати на план отплате како је наведено у члану 6.1 све док је односна доспјела рата отплате у складу са планом отплате мања од већ исплаћених износа кредита. Ако рата отплате доспјела за плаћање премашује неотплаћени износ кредита, *КфW* ће одузети износ једнак разлици од доспјеле рате отплате, подијелити га са остатком рата отплате које су још неотплаћене, и додати ту суму свакој неотплаћеној рати отплате. *КфW* задржава право да одгоди разматрање исплата извршених унутар 45 дана прије односног датума плаћања за одређивање неотплаћеног износа кредита, до другог датума плаћања након исплате.

6.4 *Пријевремена отплата*. На пријевремену отплату примјењиваће се сљедеће:

а) *Право на пријевремену отплату*. Корисник кредита може, у зависности од тачака од (б) до (д) у даљем тексту, извршити пријевремену отплату у односу на износ кредита, под условом да таква пријевремена отплата буде најмање у износу 1 рате отплате у складу са чланом 6.1.

б) *Обавјештење*. Пријевремено плаћање кредита у складу са чланом 6.4 а) зависи од обавјештења о пријевременој отплати коју Корисник кредита упућује *КфW*-у, најкасније петнаестог радног дана банке (као што је дефинисано чланом 13.1) у Франкфурту на Мајни, прије планираног датума пријевремене отплате. Такво обавјештење је неопозиво; у обавјештењу мора бити наведен датум на који ће се пријевремена отплата извршити и износ, а иста обавезује Корисника кредита да *КфW*-у плати наведени износ на наведени датум.

в) *Компензација за пријевремену отплату*. Ако Корисник кредита пријевремено отплати било који износ кредита који сноси камату по фиксној каматној стопи, Корисник кредита мора на захтјев *КфW*-у без одлагања платити такав износ који је потребан да би се компензовали било какви губици, расходи или трошкови које *КфW* претрпи као резултат пријевремене отплате. *КфW* ће утврдити износ компензације за пријевремену отплату и о томе обавијестити Корисника кредита.

г) *Доспјели износи*. Корисник кредита ће уз пријевремену отплату платити и сљедеће износе, у складу с чланом 6.4 а) до в):

аа) сваку компензацију за пријевремену отплату насталу као резултат пријевремене отплате у складу са чланом 6.4. в); и

бб) сву камату обрачунату на пријевремено отплаћени износ кредита до датума пријевремене отплате.

д) *Поравнање*. Члан 6.2 (Неисплаћени износи кредита) примјењиваће се *мутатис мутандис* на поравнање пријевременог плаћања.

6.5 *Ревидирани план отплате*. У случају да се примјењује члан 3.2 (*Смањење пројектних трошкова*), члан 6.2 (*Неисплаћени износи кредита*), члан 6.3 (*Исплате након почетка отплате*) или члан 6.4 (*Пријевремена отплата*), *КфW* ће Кориснику кредита послати ревидирани план отплате који ће постати саставни дио овог Уговора о кредиту за пројекат и који ће замијенити план отплате који важи до тог тренутка.

7. Обрачуни и плаћања уопштено

7.1 *Обрачун*. Камата, накнада за прихватање, затезна камата у складу са чланом 7.5, паушална компензација за закашњеле износе у складу са чланом 7.6, накнада за неприхватање и накнада за пријевремену отплату биће израчунате на основу године од 360 дана, са мјесецима од 30 дана.

7.2 *Датум доспијећа*. Уколико плаћање, које се мора извршити у вези са овим Уговором о кредиту за пројекат, пада на дан који није радни дан банке (као што је дефинисано у члану 13.1), Корисник кредита мора такву исплату извршити наредног радног дана банке. Уколико наредни радни дан банке пада у сљедећем мјесецу, односна исплата биће извршена на посљедњи радни дан банке тада текућег календарског мјесеца.

7.3 *Број рачуна, вријеме кредитирања*. Корисник кредита ће бити ослобођен обавеза плаћања у складу са овим Уговором о кредиту за пројекат ако и чим су односни износи дозначени *КфW*-у на слободно располагање, без одбијања у еврима и најкасније у 10 сати прије подне у Франкфурту на Мајни, на рачун *КфW*-а *ИБАН ДЕ* 43 5002 0400 3119 9336 65 код *КфW*-а, Франкфурт на Мајни, са додатном референцом на датум доспијећа, "Реф. ГГГГММДД".

7.4 *Противзахтјеви Корисника кредита*. Корисник кредита нема право остваривати било каква права задржавања или поравнања или упоредивих права у односу на обавезе плаћања према овом Уговору о кредиту за пројекат, осим уколико таква права нису призната правоснажном пресудом или уколико им се *КфW* не противи.

7.5 *Затезна камата*. Уколико било какве доспјеле рате отплате или пријевремене отплате у складу са чланом 6.4 (*Пријевремена отплата*) нису на располагању *КфW*-у, *КфW* може, без претходног подсјећања, зарачунати затезну камату по стопи од 300 базних поена годишње изнад основне стопе за период који почиње на датум доспијећа и завршава на датум када су таква плаћања дозначена на рачун *КфW*-а дефинисаном у члану 7.3. Ова стопа мора

бити најмање једнака кредитној каматној стопи. " **Основна стопа** " је каматна стопа коју објави Њемачка централна банка (*Деутсцхе Бундесбанк*) као основну стопу која преовлађује на односни датум доспијећа. Таква затезна камата мора бити плаћена одмах након првог захтјева *КфW*-а.

7.6 *Паушална компензација*. За закашњеле износе (с изузетком таквих рата отплате и пријевремене отплате као што је дефинисано у члану 7.5 (*Затезна камата*), *КфW* може, без претходног обавјештења, захтијевати паушалну компензацију по стопи од 300 базних поена годишње изнад основне стопе примјењиве на односни датум доспијећа, за период који почиње на датум доспијећа и завршава на датум плаћања таквих закашњелих износа. Паушална компензација мора бити без одлагања плаћена након првог захтјева *КфW*-а. Корисник кредита је слободан да докаже да никаква штета заправо није настала или да штете нису настале у изјављеним износима.

7.7 *Поравнање*. *КфW* има право поравнати плаћања примљена у односу на доспјела плаћања према овом Уговору о кредиту за пројекат или према другим уговорима о кредиту закљученим између *КфW*-а и Корисника кредита.

7.8 *Обрачуни КфW-а*. Изостанак очигледне грешке одредница *КфW*-а и обрачун износа према овом Уговору о кредиту за пројекат и у вези с њим чини *прима фаце* доказ.

8. Негативни залог и једнакост (*пари пассу*)

8.1 *Забрана залога или хипотеке*. Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за реализацију пројекта не могу заложити, ставити под хипотеку или отуђити пројектну имовину прије отплате кредита у потпуности, нити Корисник кредита може склопити неки други уговор или договор који може резултирати осигурањем или било каквим другим приоритетом плаћања у односу на било коју обавезу било које особе без претходне сагласности *КфW*-а.

8.2 *Пари пассу*. У мјери дозвољеној законом, Корисник кредита се обавезује да ће извршити обавезе према овом Уговору о кредиту за пројекат једнако са осталим постојећим или будућим неосигураним и несубординираним обавезама плаћања.

9. Трошкови и јавне таксе

9.1 *Забрана одбитака или задржавања*. Корисник кредита ће извршити сва плаћања према овом Уговору о кредиту за пројекат, без одбијања на рачун пореза, других јавних или других трошкова. У случају да је Корисник кредита законски или због других разлога обавезан да изврши таква одбијања или задржавања плаћања, Корисник кредита *КфW*-у плаћа све неопходне додатне износе како би нето износ преостао након задржавања или одбитака одговарао износу који би требао бити плаћен према овом Уговору о кредиту за пројекат као да такав одбитак или задржавање није извршено.

9.2 *Трошкови*. Корисник кредита сносиће све трошкове настале у вези са исплатом кредита, а нарочито новчане дознаке и трошкове преноса (укључујући надокнаде за конверзију), као и све трошкове и расходе настале у вези са одржавањем и извршењем овог Уговора о кредиту за пројекат и свих других докумената повезаних с овим Уговором о кредиту за пројекат, као и свих права која произилазе из овог Уговора о кредиту за пројекат.

9.3 *Порези и други трошкови*. Корисник кредита сносиће све трошкове пореза и осталих трошкова насталих изван Савезне Републике Њемачке у вези са закључењем и извршењем овог Уговора о кредиту за пројекат. Ако *КфW* унапријед плати такве порезе или трошкове, Корисник кредита дозначиће их без одлагања на захтјев на *КфW*- ов рачун као што је дефинисано у члану 7.3. Члан 7. примјењује се *мутатис мутандис*.

9.4 *Повећани трошкови*. Ако због

а) испуњавања захтјева или обавеза које објави било која централна банка или други фискални, монетарни или други орган након датума овог Уговора о кредиту за пројекат,

или

б) било какве промјене закона или његовог тумачења и администрације,

или

в) ступања на снагу, завршетка или измјене и допуне било ког важећег билатералног или мултилатералног уговора или споразума, нарочито о двоструком опорезивању,

КфW претрпи додатне трошкове или губитке, или није у могућности да прибави договорену маржу на рефинансирање трошкова због закључивања и финансирања овог Уговора о кредиту за пројекат ("**повећани трошкови**"), *КфW* о томе обавјештава Корисника кредита. Сваки такав захтјев *КфW*-а укључује и обавијест *КфW*-а у којој се наводи основа оваквог захтјева и детаљно одређује обрачун таквих износа. Корисник кредита без одлагања на захтјев обештећује *КфW* у односу на било које и све такве повећане трошкове. Члан 7. примјењује се *мутатис мутандис*.

10. Посебне обавезе

10.1 *Реализација пројекта и посебне информације*. Агенција за реализацију пројекта ће:

а) припремити, провести, водити и одржавати пројекат у складу са финансијским и техничким праксама и бити у складу са концептом пројекта договореним између Агенције за реализацију пројекта и *КфW*-а;

б) припремање и надгледање изградње пројекта додијелити независним, квалификованим инжењерима консултантима или консултантима, а спровођење пројекта квалификованим фирмама;

в) додијелити уговоре за робе и услуге који ће бити финансирани из кредита након претходног међународног тендерског поступка, док ће у Посебном уговору дефинисати даљње захтјеве за *осигурање извозног кредита* за Дио ИИ који су прихватљиви *КфW*-у, а Посебни уговор биће саставни дио тендерске документације у међународном тендерском поступку за набавку роба и услуга;

г) само уз претходни пристанак *КфW*-а уговорити било какву измјену и / или допуну Уговора о извозу која може утицати на извршење или замишљено функционисање пројекта, количину роба и услуга, укупну цијену, услове плаћања, гаранције или било коју другу материјалну одредбу Уговора о извозу;

д) водити, или инсистирати на вођењу књига и евиденције које ће недвосмислено приказивати све трошкове роба и услуга неопходних за пројекат и које јасно означавају робе услуге финансиране из овог кредита;

ђ) омогућити представницима *КфW*-а да, у било ком тренутку, провјере споменуте књиге и евиденције и сваку другу документацију важну за спровођење пројекта, те да обиђу пројекат и све радове у вези са њим;

е) осигурати *КфW*-у приступ свим информацијама и евиденцијама о пројекту и сваком даљем напредовању за које то *КфW* може затражити;

ж) поднијети *КфW*-у све информације о свом финансијском положају које *КфW* може затражити, и поштовати у свим случајевима *финансијске показатеље* дефинисане у Посебном уговору;

з) што прије, ау сваком случају у периоду од шест мјесеци након завршетка сваке финансијске године, *КфW*-у послати ревидиране годишње финансијске извештаје са билансом стања и билансом успјеха и релевантне напомене, који морају пружити истинит, поштен и цјелокупан увид у финансијско стање Агенције за реализацију пројекта и који морају бити у складу са стандардним рачуноводственим принципима, те ће *КфW*-у достављати све периодичне извјештаје наведене у Посебном уговору између Агенције за реализацију пројекта и *КфW*-а; и

и) одмах и на властиту иницијативу, прослиједити *КфW*-у сва питања које Агенција за реализацију пројекта прими од *ОЕЦД*-а или његових чланова према такозваном "Споразуму за транспарентност неповезаних *ОДА* кредита "након додјеле уговора за набавке и услуге које ће се финансирати из кредита и координисати одговоре на сваки такав захтјев са *КфW*-ом.

10.2 *Посебни уговор*. Агенција за реализацију пројекта и *КфW* детаље члана 11.1 прецизирају Посебним уговором.

10.3 *Потпуно финансирање пројекта и информације о неповољним околностима*. Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за реализацију пројекта

а) осигуравају потпуно финансирање пројекта, те ће, на захтјев *КфW*-а, *КфW*-у поднијети доказ да су трошкови који не подлијежу финансирању из средстава кредита подмирени

и

б) на властиту иницијативу без одлагања обавијестити *КфW* (И) о настанку или потенцијалном настанку *случаја неиспуњења уговорне обавезе* и (ИИ) о свим околностима које нарушавају или озбиљно угрожавају спровођење, функционисање или намјену пројекта.

10.4 *Помоћ у реализацији пројекта*. Корисник кредита и Федерација Босне и Херцеговине пружиће помоћ Агенцији за реализацију пројекта у поштовању инжењерских и финансијских пракси у спровођењу пројекта и пословању Агенције за реализацију пројекта, те у испуњавању обавеза Агенције за реализацију пројекта према овом Уговору о кредиту за пројекат, а нарочито ће Агенцији за реализацију пројекта одобрити све дозволе неопходне за спровођење пројекта; и

10.5 *Поштовање прописа*. Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за извршење пројекта обезбиједиће да особе којима повјере припрему и спровођење пројекта, додјељивање уговора о набавкама и услугама који ће се финансирати, као и захтијевање исплата износа из кредита, не траже, не прихватају, не чине, не одобравају, не обећавају нити прихватају обећање за незаконите исплате или друге предности у вези са овим задацима.

10.6 *Превоз робе*. Одредбе дефинисане у Размјени нота са којима су упознати Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за реализацију пројекта, примјењиваће се на превоз роба које ће се финансирати из кредита.

10.7 *Прање новца*. Агенција за извршење пројекта у потпуности поштује стандарде против прања новца и финансирања тероризма у складу са тренутним препорукама Радне групе за финансијско дјеловање (*ФАТФ*) 40 *ОЕЦД*-а за финансијске институције, и спроводи, одржава и ако је потребно побољшава своје интерне стандарде и смјернице како би избјегла да буду злоупотребљени за прање новца и / или промет дрогама, те како би замрзнула финансијску имовину појединаца и група (укључујући споредне кориснике кредита) ако се појаве индикације да је иста повезана с прањем новца.

Агенција за реализацију пројекта без одлагања, на захтјев *КфW*-а, ставља *КфW*-у на располагање све информације и документе које *КфW* захтијева, у циљу испуњења своје обавезе спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и за стални надзор над пословним односом са Агенцијом за реализацију пројекта, што је неопходно у ту сврху.

У закључивању и у спровођењу овог Уговора о кредиту за пројекат, Агенција за реализацију пројекта дјелује у своје име и за сопствени рачун. У складу са њемачким правом или правом земље оснивања Агенције за реализацију пројекта,

аа) сопствена средства Агенције за реализацију пројекта или износи уложени у финансирање Пројекта неће бити незаконитог поријекла, и, нарочито, с тим да овај списак није потпун, неће бити повезана са трговином дрогом, корупцијом, активношћу организованог криминала или тероризмом;

бб) дионичарски капитал Агенције за реализацију пројекта неће ни у једном тренутку бити незаконитог поријекла и, нарочито, с тим да овај списак није потпун, неће бити повезан са трговином дрогом, корупцијом, активношћу организованог криминала или тероризмом;

вв) Агенција за извршење пројекта неће учествовати у стицању, посједовању или употреби имовине незаконитог поријекла, и, нарочито, с тим да овај списак није потпун, неће бити повезана са трговином дрогом, корупцијом, активношћу организованог криминала или тероризмом; и

гг) Агенција за реализацију пројекта неће учествовати у финансирању тероризма.

11. Раскид уговора

11.1 *Неиспуњавање уговорне обавезе*. *КфW* може остварити права дефинисана у члану 11.2 (Законске посљедице у случају неиспуњења уговорне обавезе) уколико се појави било какав догађај који чини материјални разлог (*wицхтигер Грунд*). Посебно сваки од сљедећих догађаја чини материјални разлог:

а) ако Корисник кредита и/или (у зависности од члана 2.3) Агенција за реализацију пројекта не изврше плаћање доспјелих обавеза према *КфW*-у;

б) ако Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и / или Агенције за реализацију пројекта прекрше обавезе према овом Уговору о кредиту за пројекат или према Посебним уговорима који се односе на овај Уговор о кредиту за пројекат;

в) ако овај Уговор о кредиту за пројекат или било који његов дио престане да буде обавезујући за Корисника кредита, Федерацију Босне и Херцеговине и/или Агенцију за реализацију пројекта или престане да буде извршив према Кориснику кредита, Федерацији Босне и Херцеговине и / или Агенцији за реализацију пројекта;

г) ако се докаже да је нека изјава, потврда, информација, представљање или гаранција коју *КфW* сматра важном за одобрење и одржавање кредита нетачна, обмањујућа или непотпуна;

д) ако настану неке изузетне околности које одгоде или онемогуће извршење обавеза према овом Уговору о кредиту за пројекат;

ђ) ако Агенција за реализацију пројекта не поштује *финансијске показатеље* или обавезе извјештавања у складу са овим Уговором о кредиту за пројекат;

е) ако је према оправданој процјени *КфW*-а финансијска ситуација Агенције за реализацију пројекта битно погоршана или ако су настале друге изузетне околности које могу довести до одлагања или спречавања извршења било које обавезе према овом Уговору о кредиту за пројекат;

ж) ако Корисник кредита није у могућности да плати своје доспјеле дугове (или се сматра да није у могућности да то уради према важећем закону), ако постоји могућност да неће моћи да плати своје доспјеле дугове, или ако започне преговоре са било којим повјериоцем о мораторијуму, одрицању било које такве задужености или о суспензији плаћања било каквих својих дугова;

з) Агенција за реализацију пројекта је распустила или суспендовала своје пословање одлуком или снагом закона;

и) ако Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и/или Агенција за реализацију пројекта нису у могућности да докажу да су износи кредита коришћени за предвиђену намјену;

ј) ако *осигурање извозног кредита* за потраживања *КфW*-а у оквиру Дијела II више није на снази без ограничења;

к) ако је Уговор о извозу поништен, опозван или раскинут из било којег разлога осим због испуњавања његових услова, или ако исти престане бити потпуно на снази из било ког разлога или ако настану догађаји који према оправданој процјени *КфW*-а спречавају или озбиљно угрожавају завршетак или предвиђено функционисање пројекта.

л) ако настане било који од сљедећих догађаја у односу на Агенцију за реализацију пројекта:

аа) Агенција за реализацију пројекта, према важећем закону, постане неликвидна, банкротира или није у могућности да плати своје доспјеле дугове (или се сматра да је тако према важећем закону);

бб) у случају захтјева, подношења докумената суду или матичару или наредбе за покретање поступка неликвидности, банкрота или сличних поступака или за ликвидацију или распуштање, или захтјев за именовање ликвидатора, стечајног управника, судског извршитеља, принудног управника, административног извршитеља, администратора или сличног службеника у складу са било којим релевантним законима о неликвидности, банкроту или сличним законима (осим ако је поднесак одбијен или повучен унутар периода од тридесет дана);

вв) у случају налога за безбједносне мјере према важећем закону о неликвидности или сличном закону;

гг) у случају покретања поступка неликвидности или одбијања захтјева за поступак неликвидности због мањкавости;

дд) у случају покретања преговора с једним или више повјерилаца Агенције за реализацију пројекта (са изузетком *КфW*-а) о одрицању од неотплаћених дугова или одгода плаћања или о мораторијуму или погодби;

љ) *Промјена корпоративне структуре*. Уколико се деси један од сљедећих догађаја без претходне сагласности *КфW*-а:

аа) промјена правног облика Агенције за извршење пројекта;

бб) промјена власништва у односу на удјеле у Агенцији за реализацију пројекта;

вв) ако Агенција за извршење пројекта склопи нови међукомпанијски уговор или ако је било који постојећи међукомпанијски уговор раскинут или битно измијењен;

и ако *КфW* оправдано сматра да поменути догађаји могу угрозити могућност Агенције за реализацију пројекта да извршава своје обавезе према овом Уговору о кредиту за пројекат.

11.2 *Правне посљедице случаја неиспуњавања уговорне обавезе*.

а) Уколико настане један од случајева дефинисаних у члану 11.1, и уколико исти није елиминисан у периоду од пет дана (у случају члана 11.1 а), или ако у свим осталим случајевима наведеним у члану 11.1 ти случајеви нису елиминисани у периоду који одреди *КфW*, али који не може бити краћи од 30 дана, *КфW* може раскинути овај Уговор о кредиту за пројекат или било који његов дио уз посљедицу да

аа) оконча своје обавезе према овом Уговору о кредиту за пројекат, и

бб) може захтијевати цјелокупну или дјелимичну отплату неотплаћеног износа кредита са обрачунатом каматом и било којим и свим износима доспјелим према овом Уговору о кредиту за пројекат. Чланови 7.5 (*Затезна камата*) и 7.6 (*Паушална компензација*) примјењују се на убрзане износе *мутатис мутандис*.

б) Независно од било којег права *КфW*-а на раскид према члану 11.2 а), ако настане један од догађаја наведених у члану 11.1 ђ), *КфW* може од Корисника кредита тражити додатно осигурање.

11.3 *Надокнада штете*. У случају да је овај Уговор о кредиту за пројекат раскинут у потпуности или дјелимично, Корисник кредита ће платити накнаду за неприхватање у складу са чланом 3.6 (Накнада за неприхватање) и/или накнаду за пријевремено плаћање у складу са чланом 6.4 в) (Накнада за пријевремену отплату).

12. Заступање и изјаве

12.1 *Заступање Корисника кредита, Федерације Босне и Херцеговине и Агенције за реализацију пројекта*. Министар финансија и трезора и особе које он или она именује *КфW*-у, и чије узорке потписа он или она потврди, заступаће Корисника кредита у спровођењу овог Уговора о кредиту за пројекат. Право заступања неће престати све док *КфW* не прими изричит опозив права на заступање од представника Корисника кредита овлашћеног у том тренутку. Министар финансија Федерације Босне и Херцеговине и особе које он или она именује *КфW*-у, и чије узорке потписа он или она потврди, заступаће Федерацију Босне и Херцеговине у спровођењу овог Уговора о кредиту за пројекат. Право заступања неће престати све док *КфW* не прими изричит опозив права на заступање од представника Федерације Босне и Херцеговине овлашћеног у том тренутку. Генерални директор Агенције за реализацију пројекта и особе које он или она именује *КфW*-у, и чије узорке потписа он или она потврди, заступаће Агенцију за реализацију пројекта у спровођењу овог Уговора о кредиту за пројекат. Право заступања неће престати све док *КфW* не прими изричит опозив права заступања од представника овлашћених у том тренутку.

12.2 *Адресе*. Обавијести или изјаве у вези са овим Уговором о кредиту за пројекат морају бити у писаном облику. Морају бити послане као оригинали или - уз изузетак захтјева за исплату - факсимилом. Сва обавјештења или изјаве дате у складу са овим Уговором о

кредиту за пројекат морају бити послане на сљедеће адресе:

За *КфW*:	*КфW* *Аттн. Департмент ЛЕа3* *Постфацх 11 11 41* *60046 Франкфурт ам Маин* *Герману* *Факс: +49 69 7431-2944*
За корисника кредита:	Министарство финансија и трезора Трг Босне и Херцеговине 1 71000 Сарајево Босна и Херцеговина Факс: +387 33 202 930
За Федерацију Босне и Херцеговине:	Федерално министарство финансија Мехмеда Спахе 5 71000 Сарајево Босна и Херцеговина Факс: +387 33 203 152
За Агенцију за реализацију пројекта:	ЈП Електропривреда БиХ д.д. На пажњу Јединице за спровођење пројекта Вилсоново шеталиште 15 71000 Сарајево Босна и Херцеговина Факс: +387 33 751 033

13. Опште одредбе

13.1 *Радни дан банке*. Позивање у овом Уговору о кредиту за пројекат на "**радни дан банке**" је позивање на дан, осим суботе или недјеље, на који су све комерцијалне банке у Франкфурту на Мајни, у Њемачкој, отворене за опште пословање.

13.2 *Мјесто извршења*. Мјесто извршавања свих обавеза према овом Уговору о кредиту за пројекат је Франкфурт на Мајни, Савезна Република Њемачка.

13.3 *Дјелимично неважење и пропусти*. Ако било која одредба овог Уговора о кредиту за пројекат јесте или постане неважећа, или уколико постоји пропуст у било којој одредби овог Уговора о кредиту за пројекат, то неће утицати на валидност осталих одредаба Уговора. Уговорне стране у овом Уговору о кредиту за пројекат замијениће сваку неважећу одредбу важећом одредбом законски која ће бити што је више могуће слична духу и намјени неважеће одредбе. Уговорне стране ће сваки пропуст у одредбама надокнадити законски важећом одредбом која ће бити што је више могуће слична духу и намјени овог Уговора о кредиту за пројекат.

13.4 *Законска независност*. Овај уговор и Уговор о извозу су законски засебни уговори. Приликом извршавања својих обавеза према овом уговору, Корисник кредита не може износити одбрану насталу у вези са Уговором о извозу.

13.5 *Писани облик и измјене*. Измјене и допуне овом уговору морају бити извршене у писаном облику. Уговорне стране морају писмено објавити свако одрицање од овог захтјева. Измјене овог Уговора о кредиту за пројекат које утичу само на законске односе између *КфW*-а и Корисника кредита не захтијевају пристанак Агенције за реализацију пројекта.

13.6 *Додјељивање*. Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за реализацију пројекта не могу додијелити или пренијети, заложити или ставити под хипотеку било какво потраживање према овом Уговору о кредиту за пројекат. Ради јасноће, ништа у овом уговору не искључује нити ограничава право *КфW*-а да додијели сва или дио својих потраживања и права према овом уговору пружаоцу услуга *осигурања извозног кредита* у вези са условима и одредбама Осигурања извозног кредита..

13.7 *Важећи закон*. Овај Уговор о кредиту за пројекат руководи се законима Савезне Републике Њемачке.

13.8 *Период ограничења*. Сва потраживања *КфW*-а према овом Уговору о кредиту за пројекат истичу након пет година од краја године у којој је такво потраживање настало и у којој је *КфW* постао свјестан околности које чине такво потраживање или у којој их је могао постати свјестан без грубог немара.

13.9 *Одрицање од имунитета*. У мјери у којој Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и/или Агенција за реализацију пројекта могу сада или у будућности, у било којем правосудном систему тражити за себе или своју имовину имунитет од тужбе, извршења, припајања или другог законског процеса и у мјери у којој у било којој таквој судској надлежности себи или својој имовини може приписати имунитет, Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и / или Агенција за реализацију пројекта се овим неопозиво слажу да неће тражити имунитет и овим се неопозиво одричу таквог имунитета у највећој могућој мјери дозвољеној законима таквог правосудног система.

13.10 *Правни спорови.*

а) *Арбитража*. Сви спорови произашли из или у вези са овим Уговором о кредиту за пројекат ријешиће искључиво и правоснажно арбитражни трибунал. У том смислу, примјењиваће се сљедеће:

аа) Арбитражни трибунал састојаће се од једног или три арбитра који ће бити именовани и који ће дјеловати у складу са Правилима арбитраже Међународне трговинске коморе (*ИЦЦ*), уз повремене измјене.

бб) Поступак арбитраже проводиће се у Франкфурту на Мајни. Поступак ће се водити на енглеском језику.

б) *Надлежност*. Надаље, *КфW* има право да покрене законске поступке пред судовима опште надлежности (*ордентлицхе Герицхте*) у Франкфурту на Мајни или пред било којим другим надлежним судом, осим ако је питање спора већ предмет арбитражног поступка између уговорних страна. Корисник кредита, Федерација Босне и Херцеговине и Агенција за извршење пројекта неопозиво прихватају надлежности било ког таквог суда.

13.11 *Пренос информација*. *КфW* има право да издаваоцу осигурања извозног кредита, извознику и Савезној Републици Њемачкој пренесе информације у вези са закључивањем и спровођењем овог Уговора о кредиту за пројекат. *КфW*, издавалац *осигурања извозног кредита* и Савезна Република Њемачка имају право на просљеђивање информација везаних за кредит и пројекат, укључујући и додјељивање уговора о испорукама и услугама које ће се финансирати из кредита, међународним организацијама укљученим у прикупљање статистичких података, нарочито оних у вези са питањима сервисирања дуга и / или оним организацијама повезаним са прикупљањем и објављивањем података у вези са додјељивањем уговора о набавкама и услугама које ће се финансирати из кредита. Наведено право на просљеђивање информација међународним организацијама укључује и право директног просљеђивања таквих информација члановима таквих организација.

13.12 *Ступање на снагу*. Овај Уговор о кредиту за пројекат неће ступити на снагу и постати ефективан све док не ступи на снагу и Размјена нота на којим се исти заснива, док се не добије пристанак Парламента Босне и Херцеговине, и док Предсједништво Босне и Херцеговине не донесе одлуку о ратификацији овог уговора о кредиту за пројекат у складу са важећим процедурама ратификације и док та ратификација не буде објављена у Гласнику ("Службени гласник БиХ").

Овај Уговор о кредиту за пројекат састављен је у 4 оригинална примјерка на енглеском језику.

Сарајево, 16.12.2013.г.
Christop Tiskens, директор КфW
банке за југоисточну Европу и
Турску,
Степхан Леудесдорфф, директор КфW
уреда у Сарајеву
КфW
Никола Шпирић, министар
Босна и Херцеговина (Корисник кредита)
коју заступа Министарство финансија и трезора
Анте Крајина, министар
Федерација Босне и Херцеговине
коју заступа Федерално министарство финансија
Елведин Грабовица, генерални директор
Един Мујагић, извршни директор финансија
Електропривреда Босне и Херцеговине д.д. Сарајево
(Агенција за реализацију пројекта)

Прилог 1
План исплате кредита

До краја сваког испод наведеног периода исплате, Корисник може затражити исплату износа кредита који укупно не прелазе испод наведени износ за свако период исплате.

Период	**до**	**Максимални укупни износ који је могуће исплатити до краја сваког периода исплате (акумулирани)** (сви износи су у еврима)
1.	30. марта 2014.	13,000,000
2.	30. септембра 2014.	26,000,000
3.	30. марта 2015.	39,000,000
4.	30. септембра 2015.	52,000,000
5.	30. марта 2016.	65,000,000

Прилог 2
Образац правног мишљења Правног савјетника Корисника (владино)

[Заглавље писма Правног савјетника]
КфW (датум)
Одјељење [ ]
Н/п: [ ]
Палменгартенстрассе 5 - 9
Поштански број: 11 11 41
60325 Франкфурт на Мајни / Њемачка
Савезна Република Њемачка

Уговор о кредиту за пројекат од дана.... и израђен између *КфW*-а, [...] ("Корисник") и [...] На износ који укупно не прелази __.000.000, - евра.

Поштована господо,

Ја сам [Министар правде...] [Правни савјетник] [Управник правног одјељења..... (молимо, наведите министарство или друго тијело)] Босне и Херцеговине. У овом својству дјелујем у вези са Уговором о кредиту за пројекат ("Уговор о кредиту за пројекат"), од дана.., И израђен између Корисника, [....] И Вас у погледу кредита којег Ви додјељујете Кориснику у износу који укупно не прелази __.000.000, - евра.

1. Прегледани документи

Прегледао сам:

1.1 првобитно потписани оригинал Уговора о кредиту за пројекат;

1.2 уставотворне документе Корисника, нарочито:

(а) Устав Босне и Херцеговине, од дана....., прописно објављен у....., бр....., страна....., са свим измјенама и допунама;

(б) Закон(е) бр..... од дана....., прописно објављен(е)....., бр....., страна....., са свим измјенама и допунама [*молимо, уколико постоје, овдје убаците законе (нпр. законе о прорачуну) у Босни и Херцеговини који се тичу посуђивања новца*];

(в) ..... [*молимо, овдје наведите друге документе, нпр. декрете или резолуције државних или управних тијела Босне и Херцеговине који су повезани са закључењем уговора о кредитима Босне и Херцеговине уопштено или у вези са закључењем Уговора о кредиту за пројекат]; и*

(г) Споразум о финансијској сарадњи између Владе Босне и Херцеговине и Владе Савезне Републике Њемачке, од дана..... ("Споразум о сарадњи ")

и сличне друге законе, регулативе, потврде, записе, регистрације и документе те сам провео такве увиде како сам сматрао потребним или пожељним у сврху давања овог мишљења.

2. Мишљење

За сврхе Члана …. Уговора о кредиту за пројекат, мишљења сам да под законима Босне и Херцеговине на овај датум:

2.1 У складу са Чланом.... Устава / Чланом.... Закона о.... *[молимо наведите како је погодно], Корисник има право да ступи у Уговор о кредиту за пројекат те је предузео све потребне активности како би одобрио потписивање, доставу и изведбу Уговора о кредиту за пројекат, нарочито на основу*:

(а) Закона бр..... од дана..... парламента Босне и Херцеговине, који ратификује (ју) Уговор о кредиту за пројекат / одобрава (ју) Кориснику потписивање, доставу и изведбу Уговора о кредиту за пројекат /..... [*молимо уметните како је погодно*];

(б) Резолуције(а) бр..... од дана..... Кабинета Министара / државног савјета за кредите /..... [*молимо уметните државна или управна тијела Босне и Херцеговине како је погодно*];

(в) ..... [*молимо, наведите друге резолуције, одлуке итд.]*.

2.2 Гђа/Г..... (и гђа/г.....) је (су) прописно овлашћен/а..... *[нпр. законом усљед његове/њене позиције (као Министар/ка.. / као..), владином резолуцијом...., уз пуномоћ.... од дана..., итд.]* за самостално / заједничко потписивање Уговора о кредиту за пројекат у име Корисника. Уговор о кредиту за пројекат којег потписује гђа. / г..... (и гђа/г.....) прописно је потписан у име Корисника и чини законски обавезујуће обавезе Корисника, које су законски утјериве против њега у складу са његовим условима.

*[**Алтернатива 1** за Одјељак 2.3., која се користи уколико је, уз додатак документима наведенима у Одјељку 2.1. и 2.2., потребно добити одређена службена овлашћења под законима Босне и Херцеговине:]*

2.3 За потписивање и извођење Уговора о кредиту за пројекат (укључујући без ограничења добијање и пренос *КфW*-у свих доспјелих износа у наведеним валутама)

Корисника, добијена су сљедећа одобрења, овлашћења, лиценце, регистрације и/или сагласности те су у потпуности на снази:

(а) Одобрење..... [Централне банке / Националне банке /.....], од дана....., бр.....;

(б) Сагласност..... [Министра / Министарства.....], од дана....., бр.....; и

(в) ..... *[молимо, наведите сва друга службена овлашћења, лиценце и/или сагласности]*.

Никаква друга службена овлашћења, сагласности, регистрације и / или одобрења било којег државног органа или агенције (укључујући Централну / Националну банку Босне и Херцеговине) или суда нису потребна или препоручљива у вези с потписивањем и изведбом Уговора о кредиту за пројекат (укључујући без ограничења добијање и пренос *КфW*-у свих доспјелих износа у наведеним валутама) Корисника нити за ваљаност и проведивост Корисникових обавеза под Уговором о кредиту за пројекат.

*[**Алтернатива 2** за Одјељак 2.3, која се користи уколико, уз додатак документима у Одјељку 2.1. и 2.2, **није потребно** добити службена овлашћења итд. под законима Босне и Херцеговине:]*

2.3 Никаква друга службена овлашћења, сагласности, регистрације и / или одобрења било којег државног органа или агенције (укључујући Централну / Националну банку Босне и Херцеговине) или суда нису потребна или препоручљива у вези с потписивањем и изведбом Уговора о кредиту за пројекат (укључујући без ограничења добијање и пренос *КфW*-у свих доспјелих износа у наведеним валутама) Корисника нити за ваљаност и проведивост Корисникових обавеза под Уговором о кредиту за пројекат.

2,4 У вези с ваљаношћу или проведивошћу Уговора о кредиту за пројекат, није потребно да плате државне таксене марке или сличан порез или таксу.

2.5 Избор њемачког закона за управљање Уговором о кредиту за пројекат те подложност арбитражи према Члану 13.10. Уговора о кредиту за пројекат су ваљани и обавезујући. Арбитражне одлуке против Корисника ће се признати и провести у Босни и Херцеговини у складу са сљедећим правилима:.... [молимо, уметните примјењиви споразум (ако постоји), нпр Њујоршка конвенција из 1958, и / или основне принципе који се тичу признавања и спровођења арбитражних одлука у Босни и Херцеговини].

2.6 Судови Босне и Херцеговине слободни су дати процјену исказану у валути или валутама одређеном у Уговору о кредиту за пројекат.

2.7 Кредит Корисника под Уговором о кредиту за пројекат и потписивање и изведба Уговора о кредиту за пројекат Корисника творе приватна и комерцијална дјела, а не државна или јавна дјела. Ни Корисник ни ниједан дио његове имовине нема права на имунитет од арбитраже, тужбе, извршења, припајања или других правних процеса.

2.8 Споразум о сарадњи је у потпуности на снази под Уставом и законима Босне и Херцеговине. [У складу са Чланом 3. Споразума о сарадњи] [Уколико Споразум о сарадњи није ступио на снагу, али постоји споразум о двоструком опорезивању] У складу са …….. [молимо наведите споразум или примјењиве законе и регулативе] / од Корисника се неће захтијевати никакви одбици или задржавања за било која плаћања Корисника, која мора учинити под Уговором о кредиту за пројекат, а у случају да се овакви одбици или задржавања накнадно наметну, одредбе Члана 9.1. Уговора о кредиту за пројекат ће дјеловати тако да, сходно овоме, од Корисника захтијевају обештећење *КфW*-а.

2.9 *КфW* није и неће се сматрати пребивалиштем, држављанином, изводитељима послова нити бити подложан порезима Босне и Херцеговине само из разлога потписивања, извршења или спровођења Уговора о кредиту за пројекат. Није потребно нити препоручљиво лиценцирати, квалификовати или на други начин *КфW*-у дати права на пословање нити именовање извршитеља или представника *КфW*-а у Босни и Херцеговини.

Према томе, обавезе Корисника под Уговором о кредиту за пројекат чине директне и безусловне, правне, ваљане и обавезујуће обавезе Корисника, које су законски утјериве против њега у складу са њиховим одговарајућим условима.

Ово правно мишљење је ограничено на законе Босне и Херцеговине.

.....,.....

(мјесто) (датум)

[*Потпис*]

Име и презиме:

Прилози:

Напомена: Молимо, приложите овјерене копије докумената и законских одредби наведених у горњим Одјељцима 1.2. (а) до 1.2. (в) и Одјељцима 2.1. до 2.3. и 2.8. (у погледу подужих закона или Устава Босне и Херцеговине, копија релевантних одредби биће довољна) те, такође, *КфW*-у предајте овјерене енглеске или њемачке преводе сваког од наведених докумената уколико ти документи нису објављени на енглеском или њемачком као службеном језику.

Прилог 3

Образац правног мишљења Правног савјетника Агенције за реализацију пројекта (невладино)

[Заглавље писма издавача правног мишљења]

……

(датум)

КфW

Палменгартенстраße 5 - 9

Поштански број: 11 11 41

Д-60325 Франкфурт на Мајни

Савезна Република Њемачка

Уговор о кредиту за пројекат....., од дана …… израђен између *КфW*-а, Франкфурт на Мајни (*КфW*) и ["@"], [Мјесто] ("Корисник") и ["@"], [Мјесто] ("Агенција за реализацију пројекта") на износ који не прелази___ …….. евра.

Поштована господо,

Ја сам Правни савјетник / Управник правног одјељења Агенције за реализацију пројекта. У овом својству дјелујем у вези са Уговором о кредиту за пројекат ("Уговор о кредиту за пројекат") од дана …… и израђеног између Корисника, Агенције за реализацију пројекта и Вас у погледу кредита којег Ви додјељујете Кориснику у износу који не прелази ……. евра.

У сврху давања овог мишљења, прегледао сам:

А. првобитно потписани оригинал Уговора о кредиту за пројекат;

Б. конституционалне документе Агенције за реализацију пројекта, нарочито,

(1) Закон(е) бр. ……., од дана …….., прописно објављен(е) у …….., бр. ……, страна ……., са свим измјенама и допунама [молимо, ако постоје, овдје убаците законе који оснивају

Агенцију за реализацију пројекта и/или који управљају њеном организацијом и њеним активностима],

(2) Статуте (……или Меморандуме и Оснивачке акте ……) Агенције за реализацију пројекта, који су тренутно на снази, објављени / регистровани у / с ……..,

(3) ……. [молимо, овдје наведите друге конституционалне документе Агенције за реализацију пројекта];

[B. ..... [молимо, наведите друге документе, нпр. безбједносни документи (*сецуриту доцумент*), земљишне књиге, уколико су релевантни. Молимо, побрините се да се испод изражена мишљења односе и на сваки други документ којег Агенција за реализацију пројекта извршава и који је овдје наведен.]

и сличне друге законе, регулативе, потврде, записе, регистрације и документе које сам сматрао потребним или пожељним прегледати. Такође, провео сам такве увиде како сам сматрао потребним или пожељним у сврху давања овог мишљења.

У складу с тим, за сврхе Члана..... Уговора о кредиту за пројекат, мишљења сам да под законима [Босне и Херцеговине] на овај датум:

(а) Агенција за реализацију пројекта је [наведите; нпр јавна / приватна фирма / предузеће] прописно основана и ваљано дјелује под законима..., прописно регистрована у [Трговачком / Комерцијалном] регистру у …….. под бр. …….., има пуну моћ и овлашћење ступити у Уговор о кредиту за пројекат те је предузела све потребне активности како би одобрила потписивање, доставу и извођење Уговора о кредиту за пројекат, нарочито:

(1) Резолуције (а) бр..... од дана..... Надзорног одбора [или: Управног одбора / Управног савјета /..... / молимо, уметните како је погодно] Агенције за реализацију пројекта;

(2) ……. [друге резолуције, одлуке итд.] ……;

Агенција за реализацију пројекта има све потребне сагласности, дозволе, одобрења, лиценце и овлашћења, која су потребна за пословање Агенције за реализацију пројекта у складу са сопственим конституционалним документима, од државних и управних тијела, између осталих.

(б) Гђа/Г. …… (и гђа/г. ……..) је (су) прописно овлашћен / а од стране..... самостално/заједнички потписати Уговор о кредиту за пројекат у име Агенције за реализацију пројекта. Уговор о кредиту за пројекат којег потписује гђа/г. ……. (и гђа/г. ……) прописно је потписан у име Агенције за реализацију пројекта и чини законски обавезујуће обавезе Агенције за реализацију пројекта, које су законски утјериве против ње у складу са њиховим условима;

(в) За потписивање и извођење Уговора о кредиту за пројекат (укључујући без ограничења добијање и пренос *КфW*-у свих доспјелих износа у наведеним валутама) Агенције за реализацију пројекта, добијена су сљедећа службена овлашћења, лиценце, регистрације и / или сагласности те су у потпуности на снази:

(1) Одобрење ……..…… [Централне банке/Националне банке /……..] од дана ……, бр. …….;

(2) Сагласност …… [државног органа/Министра ……], од дана ……, бр. ……..;

(3) ……. [молимо, наведите друга службена овлашћења, лиценце и/или сагласности] ……;

У … и, према мом најбољем знању и увјерењу, свакој држави у којој Агенција за реализацију пројекта послује, нису потребне или препоручљиве никакве друге службене сагласности, лиценце, регистрације и / или одобрења било којег државног органа или агенције (укључујући Централну банку / Националну банку...) или суда у вези с потписивањем или извођењем уговора Агенције за реализацију пројекта нити за ваљаност и проведивост њених обавеза под Уговором о кредиту за пројекат. У вези с ваљаношћу или проведивошћу Уговора о кредиту за пројекат, није потребно да плате државне таксене марке или сличан порез или таксу;

(г) Избор њемачког закона за управљање Уговором о кредиту за пројекат те подложност арбитражи и надлежности у складу са Чланом..... Уговора о кредиту за пројекат су ваљани и обавезујући. Арбитражне одлуке и пресуде добијене на судовима у Савезној Републици Њемачкој против Агенције за реализацију пројекта ће се признати и спровести у... у складу са сљедећим правилима: ……..;

(д) Судови... слободни су дати процјену исказану у валути или валутама одређеним у Уговору о кредиту за пројекат;

(ђ) Преузимање Корисникових обавеза од стране Агенције за реализацију пројекта под Уговором о кредиту за пројекат и потписивање, достава и изведба усмјереног Уговора о кредиту за пројекат Агенције за реализацију пројекта творе приватна и комерцијална дјела, а не државна или јавна дјела. Ни Агенција за реализацију пројекта нити ниједан дио њене имовине нема права на имунитет од арбитраже, тужбе, извршења, припајања или других правних процеса.

е) У складу с..... [молимо, наведите споразум или примјењиве законе и регулативе], од Агенције за реализацију пројекта се неће захтијевати никакви одбици или задржавања за било која плаћања, која Агенција за реализацију пројекта мора учинити под Уговором о кредиту за пројекат, а у случају да се овакви одбици или задржавања накнадно наметну, одредбе Члана..... Уговора о кредиту за пројекат ће дјеловати тако да, сходно овоме, од Агенције за реализацију пројекта захтијевају обештећење *КфW*-а;

ж) *КфW* није и неће се сматрати пребивалиштем, држављанином, изводиљима послова нити бити подложан порезима... само из разлога потписивања, извршења или спровођења Уговора о кредиту за пројекат. Није потребно ни препоручљиво лиценцирати, квалификовати или на други начин *КфW*-у дати права на пословање нити именовање извршитеља или представника *КфW*-а у...;

[(з) .....[молимо, наведите безбједносни документ (*сецуриту доцумент*) наведен под Одјељком В изнад, ако је примјењиво] твори ваљани и проведиви првостепени..... [молимо наведите] којег је Агенција за реализацију пројекта ваљано извршила и усавршила.

Према томе, обавезе Агенције за реализацију пројекта под Уговором о кредиту за пројекат чине директне и безусловне, правне, ваљане и обавезујуће обавезе Агенције за реализацију пројекта, које јесу или ће бити, у погледу обавеза плаћања, најмање у рангу *пари пассу* са свим тренутним и будућим задужењима Агенције за реализацију

пројекта те су законски утјериве против Агенције за реализацију пројекта у складу са њиховим условима.

Ово правно мишљење ограничено је на законе ……

…….……..

……

(мјесто) (датум) (име и презиме)

Водитељ правног одјељења

/ Правни савјетник

Молимо, приложите овјерене копије докумената и законских одредби наведених Напомена: у горњим Одјељцима 1.2. (а) до 1.2. (в) и Одјељцима 2.1. до 2.3., 2.7. и 2.9. (у погледу подужих закона или Устава Босне и Херцеговине, копија релевантних одредби биће довољна) те, такође, *КфW*-у предајте овјерене енглеске или њемачке преводе сваког од наведених докумената уколико ти документи нису објављени на енглеском или њемачком као службеном језику.

Прилог 4

[Заглавље Агенције за реализацију пројекта]

Кредитансталт фир Wиедерауфбау
Поштански број 11 11 41
60046 Франкфурт на Мајни
Њемачка

Потврда о издавању Увјерења о преузимању

Кратки опис пројекта: _____

Датум Уговора о кредиту: _____

Уговор: _____

Према Клаузули 6.1. Уговора о кредиту за пројекат, ми овиме потврђујемо да смо издали Увјерење о преузимању добара и услуга достављених под наведеним уговором ……

_____ _____

(Мјесто) (Датум)

_____

(Потпис Агенције за реализацију пројекта)

_____ _____

(Мјесто) (Датум)

_____

[Потпис извозника и савјетника за спровођење]

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-20/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-80/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O KREDITU ZA PROJEKAT IZMEĐU KfW, FRANKFURT NA MAJNI ("KfW") I BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA ("KORISNIK KREDITA") I FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA, I ELEKTROPRIVREDE BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO (EP BiH) ("AGENCIJA ZA REALIZACIJU PROJEKTA") ZA IZNOS OD 65.000.000 EURA - VJETROELEKTRANA PODVELEŽJE -

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor o kreditu za projekat između KfW, Frankfurt na Majni ("KfW") i Bosne i Hercegovine, koju zastupa Ministarstvo finansija i trezora ("korisnik kredita") i Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno ministarstvo finansija, i Elektroprivrede Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo (EP BiH) ("Agencija za realizaciju projekata") za iznos od 65.000.000 eura-Vjetroelektrana Podveležje, potpisan u Sarajevu, 16. decembra 2013.godine, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

Prijevod s engleskog na bosanski jezik

UGOVOR O KREDITU

ZA PROJEKAT ZAKLJUČEN DANA 16.12.2013. IZMEĐU KfW, FRANKFURT NA MAJNI ("KfW") I BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA ("KORISNIK KREDITA") I FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA I ELEKTROPRIVREDE BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO (EP BIH) ("AGENCIJA ZA REALIZACIJU PROJEKTA") ZA IZNOS OD 65.000.000 EURA - VJETROPOSTROJENJE PODVELEŽJE -

(BMZ-No.2012 67 103)

Preambula

Osnovu za ovaj Ugovor o kreditu za projekt (u daljnjem tekstu "**Ugovor o kreditu za projekat")** čini razmjena diplomatskih nota koju tek trebaju zaključiti vlada Savezne Republike Njemačke i Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine u vezi sa predloženim vjetropostrojenjem Podveležje (zajedno: **"razmjena nota").**

Pod uslovom da Savezna Republika Njemačka osigura bonifikaciju kamate i ukoliko je svaki dio KfW-ovog potraživanja proisteklog iz ovog ugovora pokriven jednom ili više polica osiguranja za izvozni kredit prihvatljivim za KfW (u daljnjem tekstu zajedno se navode kao **"osiguranje izvoznog kredita")**, KfW će odobriti kredit prema slovima iz odredaba ovog Ugovora o kreditu za projekat. Odredbe i uslovi Ugovora precizirani u ovom ugovoru ispunjavaju zahtjeve Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) za priznavanje kao Zvanične pomoći za razvoj (ODA) koji su važeći na dan potpisivanja ovog Ugovora o kreditu za projekat.

1. Kredit

1.1 *Iznos*. KfW će odobriti kredit Korisniku kredita u ukupnom iznosu koji nije veći od

65.000.000,00 eura ("**Kredit")**

koji se sastoji od jednog Dijela I u iznosu do
13.000.000,00 eura ("**Dio I")**
i jednog Dijela II u iznosu do
52.000.000,00 eura ("**Dio II").**

1.2 *Usmjeravanje i namjena kredita*. Korisnik kredita, posredstvom Federacije Bosne i Hercegovine, kredit u cjelosti usmjerava na Agenciju za realizaciju projekta u skladu sa uslovima preciziranim u članu 2. Agencija za realizaciju projekta kredit koristi isključivo za finansiranje izgradnje vjetropostrojenja Podveležje ("**VP Podveležje**") sa instaliranim kapacitetom od najmanje 36 MW ("**Projekat")**, pod uslovom da se Dio II isključivo koristi za finansiranje nabavke i usluga pruženih na osnovu jednog ugovora o izvozu ili različitih ugovora o izvozu za koje tek treba da bude podnesena ponuda za sklapanje ugovora (u daljnjem tekstu se zajedno nazivaju **"ugovor o izvozu")** i čije finansiranje će biti pokriveno *osiguranjem izvoznog kredita*.

Agencija za realizaciju projekta i KfW definisat će u posebnom ugovoru detalje u vezi sa projektom, osiguranjem izvoznog kredita i izvoznim ugovorom i, ako je potrebno, garancije koje proizilaze iz uslova i odredaba *osiguranja izvoznog kredita*, kao i robu i usluge koje treba finansirati iz kredita ("**posebni ugovor").**

1.3 *Porezi, dažbine, carine*. Porezi i druge javne dažbine, kao i carina, ne smiju se finansirati iz kredita.

2. Usmjeravanje kredita prema Agenciji za realizaciju projekta

2.1 *Supsidijarni ugovor*. Korisnik kredita, posredstvom Federacije Bosne i Hercegovine, u cjelosti usmjerava kredit prema Agenciji za realizaciju projekta na osnovu supsidijarnih ugovora, pod uslovima i odredbama propisanim u članu 5.1. i članu 6.1. ovog ugovora (u daljnjem tekstu pojedinačno i zajedno **"supsidijarni ugovori").**

2.2 *Ovjereni prijevod*. Prije prve isplate iz kredita, Korisnik kredita dostavlja KfW-u ovjereni prijevod supsidijarnih ugovora iz člana 2.1 na engleski ili njemački jezik.

2.3 *Solidarna odgovornost*. Agencija za realizaciju projekta i Korisnik kredita bit će solidarno odgovorni prema KfW-u za svaku obavezu plaćanja i svaku drugu obavezu Korisnika kredita prema ovom ugovoru.

3. Isplata kredita Korisniku

3.1 *Zahtjev za isplatu kredita*. Čim se ispune svi preduslovi za isplatu predviđeni članom 3.3, KfW će, na zahtjev Agencije za realizaciju projekta, izvršiti isplatu kredita u skladu sa napredovanjem projekta, uz uslov (i) da je sve zahtjeve za isplatu potpisala Agencija za realizaciju projekta, Federalno ministarstvo finansija ili njegovi ovlašteni predstavnici i da ih je potpisao i podnio ministar finansija i trezora ili njegovi ovlašteni predstavnici, (ii) da se Dio II isplaćuje u skladu sa realizacijom nabavke i usluga kako je dogovoreno Ugovorom o izvozu, i (iii) da će se isplate vršiti prema planu isplata sadržanom u Aneksu 1 Ugovora o kreditu za projekat. KfW će isključivo vršiti isplate najviše do iznosa određenih za svako pola godine. Ukoliko Agencija za realizaciju projekta zahtijeva plaćanje manjih iznosa u periodu od pola godine, neisplaćeni iznosi se mogu tražiti u narednim polugodišnjim periodima. Uz izuzetak posljednje isplate, KfW nema obavezu da izvrši plaćanja u iznosu manjem od 250.000,00 eura.

3.2 *Smanjenje troškova projekta*. U slučaju smanjenja cijene nabavki i usluga dogovorenih Ugovorom o izvozu, primjenjuje se slijedeće:

a) Ako se ukupna cijena robe i usluga koje treba finansirati iz Dijela II ovog ugovora na način dogovoren Ugovorima o izvozu smanji za vrijeme perioda isplate, KfW će u skladu s tim umanjiti Dio II.

b) Ako se ukupna cijena robe i usluga koje treba pružiti prema Ugovoru o izvozu i finansirati iz Dijela II Ugovora smanji nakon cjelokupne isplate Dijela II, Korisnik kredita će bez odlaganja, na zahtjev KfW-a, izvršiti povrat plaćanja koji je procentualno jednak dijelu iznosa koji je finansirao KfW a za koji je ukupna cijena robe i usluga finansiranih iz kredita smanjena. U skladu s tim, do iznosa u kojem se vrši povrat Dijela II, Korisnik kredita će unaprijed izvršiti plaćanje kompenzacije na način preciziran u članu 6.4 c) Ugovora.

3.3 *Rok za traženje isplate*. KfW može odbiti vršenje isplata nakon 30. decembra 2016. godine. Ako se kasni sa zaključenjem Ugovora o izvozu, KfW će ispitati da li, i pod kojim uslovima, ovaj rok može biti produžen.

3.4 *Preduslovi za isplatu*. KfW je dužan da izvrši plaćanja svih iznosa prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat samo nakon ispunjavanja sljedećih preduslova u obliku i sadržaju prihvatljivim za KfW:

a) Korisnik kredita i Agencija za realizaciju projekta su pokazali, u osnovi iznoseći svoja pravna mišljenja u obliku predviđenom u Aneksu 2, odnosno, Aneksu 3, i predočavanjem ovjerenih kopija (od kojih je svaka prevedena na njemački ili engleski jezik) svih dokumenata na koji se to pravno mišljenje odnosi, da

aa) su i Korisnik kredita i Agencija za realizaciju projekta ispunili sve uslove propisane ustavnim pravom i drugim zakonskim odredbama za pravovaljano preuzimanje svih svojih obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat, i

bb) KfW se oslobađa svih poreza na prihod od kamata, svih dažbina, taksi i sličnih troškova u Bosni i Hercegovini prilikom dodjele kredita;

b) podnesen je uzorak potpisa iz člana 12.1 (*Zastupanje Korisnika kredita, Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za realizaciju projekta);*

c) u slučaju plaćanja iz Dijela II: Osiguranje izvoznog kredita prihvatljivo za KfW za sva potraživanja KfW-a po osnovu Dijela II, kao i preuzimanje obaveze od strane izvoznika u vezi sa *osiguranjem izvoznog kredita* (Izjava izvoznika) ima snagu i efekat bez ograničenja, a KfW je primio potpisani original *osiguranja izvoznog kredita*;

d) KfW je primio pismenu potvrdu Korisnika kredita da je Ugovor o izvozu stupio na snagu i da je pribavio sve potrebne dozvole i ovlaštenja u vezi sa kupovinom i uvozom opreme i realizacijom i funkcioniranjem projekta;

e) Korisnik kredita je platio upravljačku proviziju iz člana 4.2;

f) nije bilo razloga za raskid niti je postojao rizik od raskida;

g) nisu se pojavile nikakve vanredne okolnosti koje onemogućavaju ili ozbiljno ugrožavaju realizaciju, funkcioniranje ili namjenu projekta ili izvršavanje obaveza plaćanja koje je preuzeo Korisnik kredita ili Agencija za realizaciju projekta prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat;

h) KfW je primio posljednje finansijske izvještaje Korisnika kredita i pismeni izvještaj Agencije za realizaciju projekta u kojem se, u obliku i sadržaju koji su prihvatljivi za KfW, detaljno prikazuje i dokazuje da se Agencija za realizaciju projekta pridržava finansijskih pokazatelja definisanih u posebnom ugovoru ("**finansijski pokazatelji**"), uključujući osnovicu Agencije za realizaciju projekta za obračun finansijskih pokazatelja; i

i) KfW je primio jedan originalan dokument ovog Ugovora o kreditu za projekat koji su obje strane potpisale i parafirale.

Prije vršenja isplate iz kredita, KfW ima pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju i dokaze za koje opravdano smatra da su neophodni.

3.5 *Poseban ugovor*. U posebnom ugovoru će Agencija za realizaciju projekta i KfW precizirati postupak isplate, uključujući konkretne preduslove za isplatu i posebno dokaze koje Agencija za realizaciju projekta treba podnijeti kako bi dokazala da se traženi iznosi kredita koriste u svrhu predviđenu ovim Ugovorom o kreditu za projekat.

3.6 *Odustajanje od isplate*. Ovisno o ispunjenju obaveza iz člana 10., Korisnik kredita može odustati od isplate neisplaćenih iznosa kredita uz saglasnost KfW u zamjenu za plaćanje kompenzacije za neprihvatanje na osnovu člana 3.7.

3.7 *Naknada za neprihvatanje*. Ako Korisnik kredita odustane od isplate iznosa kredita za koji je već određena kamatna stopa ili ako taj iznos kredita uopće nije isplaćen ili nije isplaćen u roku navedenom u članu 3.2 zbog razloga za koje se KfW ne može smatrati odgovornim, Korisnik kredita će na zahtjev brzo platiti KfW-u iznos koji je potreban da bi se KfW-u nadoknadio bilo koji gubitak, rashodi ili troškovi koje je KfW pretrpio kao rezultat neprihvatanja određenog iznosa kredita. KfW će proračunati iznos kompenzacije za neprihvatanje i o tome informirati Korisnika kredita.

4. Naknade

4.1 *Naknada za preuzimanje obaveze*. Korisnik kredita će platiti nepovratnu naknadu za preuzimanje obaveze u iznosu od 0,25% godišnje na neisplaćene kreditne iznose. Naknada za preuzimanje obaveze će se obračunati za period koji počinje prije (i) isteka perioda od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekat u skladu sa članom 13.12 ili (ii) isteka perioda od devet mjeseci nakon potpisivanja ovog Ugovora o kreditu za projekat, i traje do dana potpune isplate kredita, ili potpunog otkazivanja, ovisno o slučaju..

Naknada za preuzimanje obaveze dospijeva na naplatu svakih pola godine unazad, 30. marta i 30. septembra svake godine (svaki je "**datum plaćanja**"). Prvi put dospijeva na naplatu na *datum plaćanja* nakon datuma stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekat na osnovu člana 13.12.

4.2 *Naknada za upravljanje*. Korisnik kredita će KfW-u platiti nepovratnu, jednokratnu, paušalnu naknadu za upravljanje u iznosu od 0,5 % glavnice kredita navedenog u članu 1.1. Naknada za upravljanje dospijeva (i) prije prve isplate iz kredita ili (ii) nakon isteka perioda od tri mjeseca poslije stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekat na osnovu člana 13.12. Nakon što Ugovor o kreditu za projekat bude potpisan, naknada za upravljanje će dospjeti u cjelosti bez obzira da li će kredit biti isplaćen u cjelosti ili ne, i hoće li uopće biti isplaćen.

5. Kamate

5.1 *Kamate (fiksna kamatna stopa na svaku isplatu iz kredita)*. Korisnik kredita će platiti kamatu na kredit u skladu sa sljedećim odredbama:

a) *Kamatna stopa*. Korisnik kredita će platiti kamatu na svaki isplaćeni iznos kredita po stopi koju odredi KfW dva radna dana banke (kako je definisano članom 13.1) prije isplate odnosnog kreditnog iznosa, izračunatoj na osnovu promjenjive stope primjenjive na odnosno kamatno razdoblje ("**fiksna kamatna stopa**"), objavljene na Reutersovoj stranici "ICAPEURO" ili, ako ova stranica ne pruži neophodne podatke ili ako je nemoguće učitati na Blumbergovoj stranici "ICAE" ili, ako ova stranica ne pruži neophodne podatke ili ako je nemoguće učitati, KfW će izračunati kamatnu stopu na osnovu efektivnih troškova finansiranja KfW-a na evropskom tržištu kapitala za uslove koji najviše odgovaraju odnosnim razdobljima fiksnih kamatnih stopa, uzimajući u obzir dostupna sredstva granta njemačke vlade, plus/minus marža od x% godišnje. Fiksna kamatna stopa će, međutim, biti najmanje 1% godišnje. Tako određena Fiksna kamatna stopa primjenjivat će se do primitka posljednje rate otplate u skladu s planom otplate, kao što je definisano u članu 6.1.

b) *Konsolidacija*. Ako se iz kredita izvrši više od jedne isplate, KfW će konsolidirati kamatne stope fiksne za svaki iznos kredita u jedinstvenu kamatnu stopu nakon svake isplate. Ova konsolidirana fiksna kamatna stopa odgovarat će ponderiranom prosjeku individualnih kamatnih stopa, zaokruženom na 1/10,000 jednog procenta ako je prva izostavljena decimala niža od 5 ili zaokruženom na 1/10,000 jednog procenta ako je prva brisana decimala jednaka ili veća od 5, i bit će osnova za daljnje obračune kamate od datuma svake isplate do sljedeće isplate. Nakon što je kredit isplaćen u cjelosti, prosječna kamatna stopa izračunata kako je gore opisano, primjenjivat će se do primitka posljednje rate otplate, u skladu s *planom otplate*, kako je definisano u članu 6.1.

c) *Obavijest o kamatnoj stopi*. KfW će Korisniku kredita neodložno obavijestiti o fiksnoj kamatnoj stopi u skladu s članom 5.1 a). KfW će Korisnika kredita obavijestiti o kamatnoj stopi konsolidiranoj u skladu s članom 5.1 b) na sljedeći datum plaćanja kamate.

5.2 *Obračun kamate i datumi plaćanja kamate*. Kamata na isplaćeni iznos kredita bit će zaračunata od datuma (isključujući) na koji je odnosni iznos kredita isplaćen s KfW-ovog računa kredita za Korisnika kredita, do datuma (uključujući), na koji su odnosne otplate pripisane računu KfW-a navedenom u članu 7.3. Kamata će biti izračunata u skladu s članom 7.1 (Obračun). Kamata će biti plaćena unazad na datume plaćanja (definisane u članu 4.1), osim ako, u skladu sa planom otplate Dijela II definisanom u članu 6.1 b) otplate za taj dio dospijevaju na datume koji nisu *datumi plaćanja*, i u tom slučaju se kamata na Dio I nastavlja plaćati na *datume plaćanja*, dok se kamata na Dio II plaća zajedno s datumima plaćanja Dijela II prema *planu otplate* navedenom u članu 6.1 b) u daljnjem tekstu.

6. Otplata i prijevremena otplata

6.1 *Plan otplate*. Korisnik kredita će otplaćivati kredit kako slijedi:

a) *Plan otplate za Dio I*:

Datum plaćanja	Rata
30. mart 2017.	541.666,67 EUR
30. septembar 2017.	541.666,67 EUR
30. mart 2018.	541.666,67 EUR
30. septembar 2018.	541.666,67 EUR
30. mart 2019.	541.666,67 EUR
30. septembar 2019.	541.666,67 EUR
30. mart 2020.	541.666,67 EUR
30. septembar 2020.	541.666,67 EUR
30. mart 2021.	541.666,67 EUR
30. septembar 2021.	541.666,67 EUR
30. mart 2022.	541.666,67 EUR
30. septembar 2022.	541.666,67 EUR
30. mart 2023.	541.666,67 EUR
30. septembar 2023.	541.666,67 EUR
30. mart 2024.	541.666,67 EUR
30. septembar 2024.	541.666,67 EUR
30. mart 2025.	541.666,67 EUR

Datum plaćanja	Rata
30. septembar 2025.	541.666,67 EUR
30. mart 2026.	541.666,67 EUR
30. septembar 2026.	541.666,67 EUR
30. mart 2027.	541.666,67 EUR
30. septembar 2027.	541.666,67 EUR
30. mart 2028.	541.666,67 EUR
30. septembar 2028.	541.666,67 EUR

b) *Plan otplate Dijela II*. Korisnik kredita otplaćuje Dio II kredita u 24 jednake uzastopne polugodišnje rate, od kojih prva dospijeva šest mjeseci nakon što projekat postane spreman za funkcionisanje, ali najkasnije 30. 3. 2017. godine. Materijalni dokazi o spremnosti projekta za funkcionisanje moraju biti dostavljeni bez odlaganja u skladu sa potvrdom priloženom uz ovaj ugovor kao Aneks 4. Čim se odredi plan otplate Dijela II, KfW o tome obavještava Korisnika kredita, čime plan otplate postaje sastavni dio ovog Ugovora o kreditu za projekat.

6.2 *Neisplaćeni iznosi kredita*. Neisplaćeni iznosi kredita bit će poravnati u odnosu na odnosnu posljednju dospjelu ratu otplate u skladu s planom otplate, osim ako KfW u skladu sa svojom odlukom, ne izabere neku drugu mogućnost poravnanja u pojedinačnim slučajevima.

6.3 *Isplate nakon početka otplate*. Ako su iznosi kredita isplaćeni nakon početka otplate, to neće utjecati na plan otplate kako je navedeno u članu 6.1 sve dok je odnosna dospjela rata otplate u skladu s planom otplate manja od već isplaćenih iznosa kredita. Ako rata otplate dospjela za plaćanje premašuje neotplaćeni iznos kredita, KfW će oduzeti iznos jednak razlici od dospjele rate otplate, podijeliti ga sa ostatkom rata otplate koje su još neotplaćene, i dodati tu sumu svakoj neotplaćenoj rati otplate. KfW zadržava pravo da odgodi razmatranje isplata izvršenih unutar 45 dana prije odnosnog datuma plaćanja za određivanje neotplaćenog iznosa kredita, do drugog datuma plaćanja nakon isplate.

6.4 *Prijevremena otplata*. Na prijevremenu otplatu primjenjivat će se slijedeće:

a) *Pravo na prijevremenu otplatu*. Korisnik kredita može, ovisno o tačkama od (b) do (e) u daljnjem tekstu, izvršiti prijevremenu otplatu u odnosu na iznos kredita, pod uslovom da takva prijevremena otplata bude najmanje u iznosu jedne rate otplate u skladu s članom 6.1.

b) *Obavijest*. Prijevremeno plaćanje kredita u skladu s članom 6.4 a) ovisi o obavijesti o prijevremenoj otplati koju Korisnika kredita upućuje KfW-u, najkasnije petnaestog radnog dana banke (kao što je definisano članom 13.1) u Frankfurtu na Majni, prije planiranog datuma prijevremene otplate. Takva obavijest je neopoziva; u obavijesti mora biti naveden datum na koji će se prijevremena otplata izvršiti i iznos, a ista obvezuje Korisnika kredita da KfW-u plati navedeni iznos na navedeni datum.

c) *Kompenzacija za prijevremenu otplatu*. Ako Korisnik kredita prijevremeno otplati bilo koji iznos kredita koji snosi kamatu po fiksnoj kamatnoj stopi, Korisnik kredita mora na zahtjev KfW-u neodložno platiti takav iznos koji je potreban da bi se kompenzirali bilo kakvi gubici, rashodi ili troškovi koje KfW pretrpi kao rezultat prijevremene otplate. KfW će utvrditi iznos kompenzacije za prijevremenu otplatu i o tome obavijestiti Korisnika kredita.

d) *Dospjeli iznosi*. Korisnik kredita će uz prijevremenu otplatu platiti i slijedeće iznose, u skladu s članom 6.4 a) do c):

aa) svaku kompenzaciju za prijevremenu otplatu nastalu kao rezultat prijevremene otplate u skladu s članom 6.4. c); i

bb) svu kamatu obračunatu na prijevremeno otplaćeni iznos kredita do datuma prijevremene otplate.

e) *Poravnanje*. Član 6.2 (*Neisplaćeni iznosi kredita*) primjenjivat će se *mutatis mutandis* na poravnanje prijevremenog plaćanja.

6.5 *Revidirani plan otplate*. U slučaju da se primjenjuje član 3.2 (*Smanjenje projektnih troškova*), član 6.2 (*Neisplaćeni* iznosi kredita), član 6.3 (*Isplate nakon početka otplate*) ili član 6.4 (*Prijevremena otplata*), KfW će Korisniku kredita poslati revidirani plan otplate koji će postati sastavni dio ovog Ugovora o kreditu za projekat i koji će zamijeniti plan otplate koji vrijedi do tog trenutka.

7. Obračuni i plaćanja općenito

7.1 *Obračun*. Kamata, naknada za prihvatanje, zatezna kamata u skladu s članom 7.5, paušalna kompenzacija za zakašnjele iznose u skladu s članom 7.6, naknada za neprihvatanje i naknada za prijevremenu otplatu bit će izračunate na osnovu godine od 360 dana, sa mjesecima od 30 dana.

7.2 *Datum dospijeća*. Ukoliko se plaćanje koje se mora izvršiti u vezi s ovim Ugovorom o kreditu za projekat pada na dan koji nije radni dan banke (kao što je definisano u članu 13.1), Korisnik kredita mora takvu isplatu izvršiti narednog radnog dana banke. Ukoliko naredni radni dan banke pada u slijedećem mjesecu, odnosna isplata bit će izvršena na posljednji radni dan banke tada tekućeg kalendarskog mjeseca.

7.3 *Broj računa, vrijeme kreditiranja*. Korisnik kredita će biti oslobođen obaveza plaćanja u skladu s ovim Ugovorom o kreditu za projekat ako i čim su odnosni iznosi doznačeni KfW-u na slobodno raspolaganje, bez odbijanja u EUR-ima i najkasnije u 10 sati prijepodne u Frankfurtu na Majni, na račun KfW-a IBAN DE 43 5002 0400 3119 9336 65 kod KfW-a, Frankfurt na Majni, s dodatnom referencom na datum dospijeća, "Ref. YYYYMMDD".

7.4 *Protuzahtjevi Korisnika kredita*. Korisnik kredita nema pravo ostvarivati bilo kakva prava zadržavanja ili poravnanja ili uporedivih prava u odnosu na obaveze plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat, osim ukoliko takva prava nisu priznata pravosnažnom presudom ili ukoliko im se KfW ne protivi.

7.5 *Zatezna kamata*. Ukoliko bilo kakve dospjele rate otplate ili prijevremene otplate u skladu s članom 6.4 (*Prijevremena otplata*) nisu na raspolaganju KfW-u, KfW može, bez prethodnog podsjećanja, zaračunati zateznu kamatu po stopi od 300 baznih bodova godišnje iznad *osnovne stope* za razdoblje koje počinje na datum dospijeća i završava na datum kada su takva plaćanja doznačena na račun KfW-a definisanom u članu 7.3. Ova stopa mora biti najmanje jednaka kreditnoj kamatnoj stopi. "**Osnovna stopa**" je kamatna stopa koju objavi Njemačka centralna banka (Deutsche Bundesbank) kao osnovnu stopu koja prevladava na odnosni datum dospijeća. Takva zatezna kamata mora biti plaćena odmah nakon prvog zahtjeva KfW-a.

7.6 *Paušalna kompenzacija*. Za zakašnjele iznose (s izuzetkom takvih rata otplate i prijevremene otplate kao što je definisano u članu 7.5 (*Zatezna kamata*), KfW može, bez prethodne obavijesti, zahtijevati paušalnu kompenzaciju po stopi od 300 baznih bodova godišnje iznad *osnovne stope* primjenjive na odnosni datum dospijeća, za razdoblje koje počinje na datum dospijeća i završava na datum plaćanja takvih zakašnjelih iznosa. Paušalna kompenzacija mora biti neodložno plaćena nakon prvog zahtjeva KfW-a. Korisnik kredita je slobodan da dokaže da nikakva šteta zapravo nije nastala ili da štete nisu nastale u izjavljenim iznosima.

7.7 *Poravnanje*. KfW ima pravo poravnati plaćanja primljena u odnosu na dospjela plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat ili prema drugim ugovorima o kreditu zaključenim između KfW-a i Korisnika kredita.

7.8 *Obračuni KfW-a*. Izostanak očigledne greške odrednica KfW-a i obračun iznosa prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat i u vezi s njim čini prima facie dokaz.

8. Negativni zalog i jednakost (pari passu)

8.1 *Zabrana zaloga ili hipoteke*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta ne mogu založiti, staviti pod hipoteku ili otuđiti projektnu imovinu prije otplate kredita u cijelosti, niti Korisnik kredita može sklopiti neki drugi ugovor ili dogovor koji može rezultirati osiguranjem ili bilo kakvim drugim prioritetom plaćanja u odnosu na bilo koju obavezu bilo koje osobe bez prethodne saglasnosti KfW-a.

8.2 *Pari passu*. U mjeri dopuštenoj zakonom, Korisnik kredita se obavezuje da će izvršiti obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat jednako s ostalim postojećim ili budućim neosiguranim i nesubordiniranim obavezama plaćanja.

9. Troškovi i javne takse

9.1 *Zabrana odbitaka ili zadržavanja*. Korisnik kredita će izvršiti sva plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat, bez odbijanja na račun poreza, drugih javnih ili drugih troškova. U slučaju da je Korisnik kredita zakonski ili zbog drugih razloga obavezan da izvrši takva odbijanja ili zadržavanja plaćanja, Korisnik kredita KfW-u plaća sve neophodne dodatne iznose kako bi neto iznos preostao nakon zadržavanja ili odbitaka odgovarao iznosu koji bi trebao biti plaćen prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat kao da takav odbitak ili zadržavanje nije izvršeno.

9.2 *Troškovi*. Korisnik kredita će snositi sve troškove nastale u vezi s isplatom kredita, a naročito novčane doznake i troškove prijenosa (uključujući naknade za konverziju), kao i sve troškove i rashode nastale u vezi s održavanjem i izvršenjem ovog Ugovora o kreditu za projekat i svih drugih dokumenata povezanih s ovim Ugovorom o kreditu za projekat, kao i svih prava koja proizilaze iz ovog Ugovora o kreditu za projekat.

9.3 *Porezi i drugi troškovi*. Korisnik kredita će snositi sve troškove poreza i ostalih troškova nastalih izvan Savezne Republike Njemačke u vezi sa zaključenjem i izvršenjem ovog Ugovora o kreditu za projekat. Ako KfW unaprijed plati takve poreze ili troškove, Korisnik kredita će ih doznačiti bez odlaganja na zahtjev na KfW-ov račun kao što je definisano u članu 7.3. Član 7. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

9.4 *Povećani troškovi*. Ako zbog

a) ispunjavanja zahtjeva ili obaveza koje objavi bilo koja centralna banka ili drugi fiskalni, monetarni ili drugi organ nakon datuma ovog Ugovora o kreditu za projekat,

ili

b) bilo kakve promjene zakona ili njegovog tumačenja i administracije,

ili

c) stupanja na snagu, okončanja ili izmjene i dopune bilo kojeg važećeg bilateralnog ili multilateralnog ugovora ili sporazuma, naročito o dvostrukom oporezivanju,

KfW pretrpi dodatne troškove ili gubitke, ili nije u mogućnosti da pribavi dogovorenu maržu na refinansiranje troškova zbog zaključivanja i finansiranja ovog Ugovora o kreditu za projekat ("**povećani troškovi**"), KfW o tome obavještava Korisnika kredita. Svaki takav zahtjev KfW-a uključuje i obavijest KfW-a u kojoj se navodi osnova ovakvog zahtjeva i detaljno određuje obračun takvih iznosa. Korisnik kredita neodložno na zahtjev obeštećuje KfW u odnosu na bilo koje i sve takve povećane troškove. Član 7. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

10. Posebne obaveze

10.1 *Realizacija projekta i posebne informacije*. Agencija za realizaciju projekta će

a) pripremiti, provesti, voditi i održavati projekat u skladu sa finansijskim i tehničkim praksama i u biti u skladu s konceptom projekta dogovorenim između Agencije za realizaciju projekta i KfW-a;

b) pripremanje i nadgledanje izgradnje projekta dodijeliti neovisnim, kvalificiranim inženjerima konsultantima ili konsultantima, a provedbu projekta kvalificiranim firmama;

c) dodijeliti ugovore za robe i usluge koji će biti finansirani iz kredita nakon prethodnog međunarodnog tenderskog postupka, dok će u Posebnom ugovoru definisati daljnje zahtjeve za *osiguranje izvoznog kredita* za Dio II koji su prihvatljivi KfW-u, a Posebni ugovor će biti sastavni dio tenderske dokumentacije u međunarodnom tenderskom postupku za nabavku roba i usluga;

d) samo uz prethodni pristanak KfW-a ugovoriti bilo kakvu izmjenu i/ili dopunu Ugovora o izvozu koja može utjecati na izvršenje ili zamišljeno funkcionisanje projekta, količinu roba i usluga, ukupnu cijenu, uslove plaćanja, garancije ili bilo koju drugu materijalnu odredbu Ugovora o izvozu;

e) voditi, ili insistirati na vođenju knjiga i evidencije koje će nedvosmisleno prikazivati sve troškove roba i usluga neophodnih za projekat i koje jasno označavaju robe usluge finansirane iz ovog kredita;

f) omogućiti predstavnicima KfW-a da, u bilo kojem trenutku, provjere spomenute knjige i evidencije i svaku drugu dokumentaciju važnu za provedbu projekta, te da obiđu projekat i sve radove u vezi s njim;

g) osigurati KfW-u pristup svim informacijama i evidencijama o projektu i svakom daljnjem napredovanju za koje to KfW može zatražiti;

h) podnijeti KfW-u sve informacije o svom finansijskom položaju koje KfW može zatražiti, i poštivati u svim slučajevima *financijske pokazatelje* definisane u Posebnom ugovoru;

i) što prije, a u svakom slučaju u razdoblju od šest mjeseci nakon završetka svake finansijske godine, KfW-u poslati revidirane godišnje finansijske izvještaje sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i relevantne napomene, koji moraju pružiti istinit, pošten i cjelokupan uvid u finansijsko stanje Agencije za realizaciju projekta i koji moraju biti u skladu sa standardnim računovodstvenim principima, te će KfW-u dostavljati sve periodične izvještaje navedene u Posebnom ugovoru između Agencije za realizaciju projekta i KfW-a; i

j) odmah i na vlastitu inicijativu, proslijediti KfW-u sve upite koje Agencija za realizaciju projekta primi od OECD-a ili njegovih članova prema takozvanom "Sporazumu za transparentnost nepovezanih ODA kredita" nakon dodjele ugovora za nabavke i usluge koje će se finansirati iz kredita i koordinirat će odgovore na svaki takav upit s KfW-om.

10.2 *Posebni ugovor*. Agencija za realizaciju projekta i KfW detalje člana 11.1 preciziraju Posebnim ugovorom.

10.3 *Potpuno finansiranje projekta i informacije o nepovoljnim okolnostima*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta

a) osiguravaju potpuno finansiranje projekta, te će, na zahtjev KfW-a, KfW-u podnijeti dokaz da su troškovi koji ne podliježu finansiranju iz sredstava kredita podmireni

i

b) na vlastitu inicijativu neodložno obavijestiti KfW (i) o nastanku ili potencijalnom nastanku *slučaja neispunjenja ugovorne obaveze* i (ii) o svim okolnostima koje narušavaju ili ozbiljno ugrožavaju provedbu, funkcionisanje ili namjenu projekta.

10.4 *Pomoć u realizaciji projekta*. Korisnik kredita i Federacija Bosne i Hercegovine pružit će pomoć Agenciji za realizaciju projekta u poštivanju inženjerskih i finansijskih praksi u provedbi projekta i poslovanju Agencije za realizaciju projekta, te u ispunjavanju obaveza Agencije za realizaciju projekta prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat, a naročito će Agenciji za realizaciju projekta odobriti sve dozvole neophodne za provedbu projekta; i

10.5 *Poštivanje propisa*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za izvršenje projekta osigurat će da osobe kojima povjere pripremu i provedbu projekta, dodjeljivanje ugovora o nabavkama i uslugama koji će se finansirati, kao i zahtijevanje isplata iznosa iz kredita, ne traže, ne prihvataju, ne čine, ne odobravaju, ne obećavaju niti prihvataju obećanje za nezakonite isplate ili druge prednosti u vezi sa ovim zadacima.

10.6 *Prijevoz robe*. Odredbe definisane u Razmjeni nota s kojima su upoznati Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta, primjenjivat će se na prijevoz roba koje će se finansirati iz kredita.

10.7 *Pranje novca*. Agencija za izvršenje projekta u potpunosti poštuje standarde protiv pranja novca i finansiranja terorizma u skladu s trenutnim preporukama Radne grupe za finansijsko djelovanje (FATF) 40 OECD-a za finansijske institucije, i provodi, održava i ako je potrebno poboljšava svoje interne standarde i smjernice kako bi izbjegla da budu zloupotrebljeni za pranje novca i/ili promet drogama, te kako bi zamrznula finansijsku imovinu pojedinaca i grupa (uključujući sporedne korisnike kredita) ako se pojave indikacije da je ista povezana s pranjem novca.

Agencija za realizaciju projekta neodložno, na zahtjev KfW-a, stavlja KfW-u na raspolaganje sve informacije i dokumente koje KfW zahtijeva, u cilju ispunjenja svoje obaveze sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i za stalni nadzor nad poslovnim odnosom sa Agencijom za realizaciju projekta, što je neophodno u tu svrhu.

U zaključivanju i u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekat, Agencija za realizaciju projekta djeluje u svoje ime i za vlastiti račun. U skladu s njemačkim pravom ili pravom zemlje osnivanja Agencije za realizaciju projekta,

aa) vlastita sredstva Agencije za realizaciju projekta ili iznosi uloženi u finansiranje Projekta neće biti nezakonitog porijekla, i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezana sa trgovinom drogom, korupcijom, aktivnošću organiziranog kriminala ili terorizmom;

bb) dioničarski kapital Agencije za realizaciju projekta neće ni u jednom trenutku biti nezakonitog porijekla i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezan sa trgovinom drogom, korupcijom, aktivnošću organiziranog kriminala ili terorizmom;

cc) Agencija za izvršenje projekta neće sudjelovati u stjecanju, posjedovanju ili upotrebi imovine nezakonitog porijekla, i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezana sa trgovinom drogom, korupcijom, aktivnošću organiziranog kriminala ili terorizmom; i

dd) Agencija za realizaciju projekta neće sudjelovati u finansiranju terorizma..

11. Raskid Ugovora

11.1 *Neispunjavanje ugovorne obaveze*. KfW može ostvariti prava definisana u članu 11.2 (Zakonske posljedice u slučaju neispunjenja ugovorne obaveze) ukoliko se pojavi bilo kakav događaj koji čini materijalni razlog (*wichtiger Grund*). Posebno svaki od sljedećih događaja čini materijalni razlog:

a) ako Korisnik kredita i/ili (ovisno o članu 2.3) Agencija za realizaciju projekta ne izvrše plaćanje dospjelih obaveza prema KfW-u;

b) ako Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencije za realizaciju projekta prekrše obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat ili prema Posebnim ugovorima koji se odnose na ovaj Ugovor o kreditu za projekt;

c) ako ovaj Ugovor o kreditu za projekat ili bilo koji njegov dio prestane da bude obavezujući za Korisnika kredita, Federaciju Bosne i Hercegovine i/ili Agenciju za realizaciju projekta ili prestane da bude izvršiv prema Korisniku kredita, Federaciji Bosne i Hercegovine i/ili Agenciji za realizaciju projekta;

d) ako se dokaže da je neka izjava, potvrda, informacija, predstavljanje ili garancija koju KfW smatra važnom za odobrenje i održavanje kredita netačna, obmanjujuća ili nepotpuna;

e) ako nastanu neke izuzetna okolnosti koje odgode ili onemoguće izvršenje obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat;

f) ako Agencija za realizaciju projekta ne poštuje *finansijske pokazatelje* ili obaveze izvještavanja u skladu sa ovim Ugovorom o kreditu za projekat;

g) ako je prema opravdanoj procjeni KfW-a finansijska situacija Agencije za realizaciju projekata bitno pogoršana ili ako su nastale druge izuzetne okolnosti koje mogu dovesti do odgađanja ili sprječavanja izvršenja bilo koje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat;

h) ako Korisnik kredita nije u mogućnosti da plati svoje dospjele dugove (ili se smatra da nije u mogućnosti da to uradi prema važećem zakonu), ako postoji mogućnost da neće moći da plati svoje dospjele dugove, ili ako započne pregovore s bilo kojim vjerovnikom o moratoriju, odricanju bilo koje takve zaduženosti ili o suspenziji plaćanja bilo kakvih svojih dugova;

i) Agencija za realizaciju projekta je raspustila ili suspendirala svoje poslovanje odlukom ili snagom zakona;

j) ako Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta nisu u mogućnosti da dokažu da su iznosi kredita korišteni za predviđenu namjenu;

k) ako *osiguranje izvoznog kredita* za potraživanja KfW-a u okviru Dijela II više nije na snazi bez ograničenja;

l) ako je Ugovor o izvozu poništen, opozvan ili raskinut iz bilo kojeg razloga osim zbog ispunjavanja njegovih uslova, ili ako isti prestane biti potpuno na snazi iz bilo kojeg razloga ili ako nastanu događaji koji prema opravdanoj procjeni KfW-a sprječavaju ili ozbiljno ugrožavaju završetak ili predviđeno funkcionisanje projekta.

m) ako nastane bilo koji od sljedećih događaja u odnosu na Agenciju za realizaciju projekta:

aa) Agencija za realizaciju projekta, prema važećem zakonu, postane nelikvidna, bankrotira ili nije u mogućnosti platiti svoje dospjele dugove (ili se smatra da je tako prema važećem zakonu);

bb) u slučaju zahtjeva, podnošenja dokumenata sudu ili matičaru ili naredbe za pokretanje postupka nelikvidnosti, bankrota ili sličnih postupaka ili za likvidaciju ili raspuštanje, ili zahtjev za imenovanje likvidatora, stečajnog upravitelja, sudskog izvršitelja, prinudnog upravnika, administrativnog izvršitelja, administratora ili sličnog službenika u skladu s bilo

kojim relevantnim zakonima o nelikvidnosti, bankrotu ili sličnim zakonima (osim ako je podnesak odbijen ili povučen unutar razdoblja od trideset dana);

cc) u slučaju naloga za sigurnosne mjere prema važećem zakonu o nelikvidnosti ili sličnom zakonu;

dd) u slučaju pokretanja postupka nelikvidnosti ili odbijanja zahtjeva za postupak nelikvidnosti zbog manjkavosti;

ee) u slučaju pokretanja pregovora s jednim ili više vjerovnika Agencije za realizaciju projekta (s izuzetkom KfW-a) o odricanju od neotplaćenih dugova ili odgoda plaćanja ili o moratoriju ili pogodbi;

n) *Promjena korporativne strukture*. Ukoliko se desi jedan od sljedećih događaja bez prethodne saglasnosti KfW-a:

aa) promjena pravnog oblika Agencije za izvršenje projekta;

bb) promjena vlasništva u odnosu na udjele u Agenciji iza realizaciju projekta;

cc) ako Agencija za izvršenje projekta sklopi novi međukompanijski ugovor ili ako je bilo koji postojeći međukompanijski ugovor raskinut ili bitno izmijenjen;

i ako KfW opravdano smatra da gore spomenuti događaji mogu ugroziti mogućnost Agencije za realizaciju projekta da izvršava svoje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt.

11.2 *Pravne posljedice slučaja neispunjavanja ugovorne obaveze*.

a) Ukoliko nastane jedan od slučajeva definisanih u članu 11.1, i ukoliko isti nije eliminisan u periodu od pet dana (u slučaju člana 11.1 a), ili ako u svim ostalim slučajevima navedenim u članu 11.1 ti slučajevi nisu eliminisani u periodu koji odredi KfW, ali koji ne može biti kraće od 30 dana, KfW može raskinuti ovaj Ugovor o kreditu za projekat ili bilo koji njegov dio uz posljedicu da

aa) okonča svoje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat, i

bb) može zahtijevati cjelokupnu ili djelomičnu otplatu neotplaćenog iznosa kredita s obračunatom kamatom i bilo kojim i svim iznosima dospjelim prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat. Članovi 7.5 (*Zatezna kamata*) i 7.6 (*Paušalna kompenzacija*) primjenjuju se na ubrzane iznose *mutatis mutandis*.

b) Neovisno o bilo kojem pravu KfW-a na raskid prema članu 11.2 a), ako nastane jedan od događaja navedenih u članu 11.1 f), KfW može od Korisnika kredita tražiti dodatno osiguranje.

11.3 Nadoknada štete. U slučaju da je ovaj Ugovor o kreditu za projekat raskinut u cijelosti ili djelomično, Korisnik kredita će platiti naknadu za neprihvatanje u skladu s članom 3.6 (Naknada za neprihvatanje) i/ili naknadu za prijevremeno plaćanje u skladu s članom 6.4 c) (Naknada za prijevremenu otplatu).

12. Zastupanje i izjave

12.1 *Zastupanje Korisnika kredita, Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za realizaciju projekta*. Ministar finansija i trezora i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Korisnika kredita u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekat. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava na zastupanje od predstavnika Korisnika kredita ovlaštenog u tom trenutku. Ministar finansija Federacije Bosne i Hercegovine i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Federaciju Bosne i Hercegovine u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekat. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava na zastupanje od predstavnika Federacije Bosne i Hercegovine ovlaštenog u tom trenutku. Generalni direktor Agencije za realizaciju projekta i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Agenciju za realizaciju projekta u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekat. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava zastupanja od predstavnika ovlaštenih u tom trenutku.

12.2 *Adrese*. Obavijesti ili izjave u vezi s ovim Ugovorom o kreditu za projekat moraju biti u pisanom obliku. Moraju biti poslane kao originali ili – uz izuzetak zahtjeva za isplatu - faksimilom. Sve obavijesti ili izjave date u skladu s ovim Ugovorom o kreditu za projekat moraju biti poslane na slijedeće adrese:

Za KfW:	KfW Attn. Department LEa3 Postfach 11 11 41 60046 Frankfurt am Main Germany Faks: +49 69 7431-2944
Za korisnika kredita:	Ministarstvo finansija i trezora Trg Bosne i Hercegovine 1 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks: +387 33 202 930
Za Federaciju Bosne i Hercegovine:	Federalno ministarstvo finansija Mehmeda Spahe 5 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks: +387 33 203 152
Za Agenciju za realizaciju projekta:	JP Elektroprivreda BiH d.d. Na pažnju Jedinice za provedbu projekta Vilsonovo šetalište 15 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks. +387 33 751 033

13. Opće odredbe

13.1 *Radni dan banke*. Pozivanje u ovom Ugovoru o kreditu za projekat na "**radni dan banke**" je pozivanje na dan, osim subote ili nedjelje, na koji su sve komercijalne banke u Frankfurtu na Majni, u Njemačkoj, otvorene za opće poslovanje.

13.2 *Mjesto izvršenja*. Mjesto izvršavanja svih obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat je Frankfurt na Majni, Savezna Republika Njemačka.

13.3 *Djelomično neваženje i propusti*. Ako bilo koja odredba ovog Ugovora o kreditu za projekat jeste ili postane nevažeća, ili ukoliko postoji propust u bilo kojoj odredbi ovog Ugovora o kreditu za projekat, to neće utjecati na validnost ostalih odredaba Ugovora. Ugovorne strane u ovom Ugovoru o kreditu za projekat zamijenit će svaku nevažeću odredbu zakonski važećom odredbom koja će biti što je više moguće slična duhu i namjeni nevažeće odredbe. Ugovorne strane će svaki propust u odredbama nadoknaditi zakonski važećom odredbom koja će biti što je više moguće slična duhu i namjeni ovog Ugovora o kreditu za projekat.

13.4 *Zakonska neovisnost*. Ovaj ugovor i Ugovor o izvozu su zakonski zasebni ugovori. Prilikom izvršavanja svojih obaveza prema ovom ugovoru, Korisnik kredita ne može iznositi odbranu nastalu u vezi sa Ugovorom o izvozu.

13.5 *Pisani oblik i izmjene*. Izmjene i dopune ovom ugovoru moraju biti izvršene u pisanom obliku. Ugovorne

strane moraju pismeno objaviti svako odricanje od ovog zahtjeva. Izmjene ovog Ugovora o kreditu za projekat koje utječu samo na zakonske odnose između KfW-a i Korisnika kredita ne zahtijevaju pristanak Agencije za realizaciju projekta.

13.6 *Dodjeljivanje*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta ne mogu dodijeliti ili prenijeti, založiti ili staviti pod hipoteku bilo kakvo potraživanje prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat. Radi jasnoće, ništa u ovom ugovoru ne isključuje niti ograničava pravo KfW-a da dodijeli sva ili dio svojih potraživanja i prava prema ovom ugovoru pružaocu usluga *osiguranja izvoznog kredita* u vezi sa uslovima i odredbama Osiguranja izvoznog kredita.

13.7 *Važeći zakon*. Ovaj Ugovor o kreditu za projekat rukovodi se zakonima Savezne Republike Njemačke.

13.8 *Period ograničenja*. Sva potraživanja KfW-a prema ovom Ugovoru o kreditu za projekat ističu nakon pet godina od kraja godine u kojoj je takvo potraživanje nastalo i u kojoj je KfW postao svjestan okolnosti koje čine takvo potraživanje ili u kojoj ih je mogao postati svjestan bez grubog nemara.

13.9 *Odricanje od imuniteta*. U mjeri u kojoj Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta mogu sada ili u budućnosti, u bilo kojem pravosudnom sistemu tražiti za sebe ili svoju imovinu imunitet od tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugog zakonskog procesa i u mjeri u kojoj u bilo kojoj takvoj sudskoj nadležnosti sebi ili svojoj imovini može pripisati imunitet, Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta se ovim neopozivo slažu da neće tražiti imunitet i ovim se neopozivo odriču takvog imuniteta u najvećoj mogućoj mjeri dozvoljenoj zakonima takvog pravosudnog sistema.

13.10 *Pravni sporovi.*

a) *Arbitraža*. Svi sporovi proizašli iz ili u vezi sa ovim Ugovorom o kreditu za projekat riješit će isključivo i pravosnažno arbitražni tribunal. U tom smislu, primjenjivat će se slijedeće:

aa) Arbitražni tribunal sastojat će se od jednog ili tri arbitra koji će biti imenovani i koji će djelovati u skladu s Pravilima arbitraže Međunarodne trgovinske komore (ICC), s povremenim izmjenama.

bb) Postupak arbitraže provodit će se u Frankfurtu na Majni. Postupak će se voditi na engleskom jeziku.

b) *Nadležnost*. Nadalje, KfW ima pravo da pokrene zakonske postupke pred sudovima opće nadležnosti (*ordentliche Gerichte*) u Frankfurtu na Majni ili pred bilo kojim drugim nadležnim sudom, osim ako je pitanje spora već predmet arbitražnog postupka između ugovornih strana. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za izvršenje projekta neopozivo prihvataju nadležnosti bilo kojeg takvog suda.

13.11 *Prijenos informacija*. KfW ima pravo da izdavaocu *osiguranja izvoznog kredita*, izvozniku i Saveznoj Republici Njemačkoj prenese informacije u vezi sa zaključivanjem i provedbom ovog Ugovora o kreditu za projekat. KfW, izdavalac *osiguranja izvoznog kredita* i Savezna Republika Njemačka imaju pravo na prosljeđivanje informacija vezanih za kredit i projekat, uključujući i dodjeljivanje ugovora o isporukama i uslugama koje će se finansirati iz kredita, međunarodnim organizacijama uključenim u prikupljanje statističkih podataka, naročito onih u vezi sa pitanjima servisiranja duga i/ili onim organizacijama povezanim sa prikupljanjem i objavljivanjem podataka u vezi sa dodjeljivanjem ugovora o nabavkama i uslugama koje će se finansirati iz kredita. Gore navedeno pravo na prosljeđivanje informacija međunarodnim organizacijama uključuje i pravo direktnog prosljeđivanja takvih informacija članovima takvih organizacija.

13.12 *Stupanje na snagu*. Ovaj Ugovor o kreditu za projekat neće stupiti na snagu i postati efektivan sve dok ne stupi na snagu i Razmjena nota na kojim se isti zasniva, dok se ne dobije pristanak Parlamenta Bosne i Hercegovine, i dok Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ne donese odluku o ratifikaciji ovog Ugovora o kreditu za projekat u skladu sa važećim procedurama ratifikacije i dok ta ratifikacija ne bude objavljena u Glasniku ("Službeni glasnik BiH").

Ovaj Ugovor o kreditu za projekat je sastavljen u 4 originalna primjerka na engleskom jeziku.

Sarajevo, 16.12.2013. g.
Christop Tiskens, direktor KfW
banke za jugoistočnu Evropu i
Tursku,
Stephan Leudesdorff, direktor KfW
ureda u Sarajevu
KfW
Nikola Špirić, ministar
Bosna i Hercegovina (Korisnik kredita)
koju zastupa Ministarstvo finansija i trezora
Ante Krajina, ministar
Federacija Bosne i Hercegovine
koju zastupa Federalno ministarstvo
finansija
Elvedin Grabovica, generalni direktor,
Edin Mujagić, izvršni direktor finansija
Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d.
Sarajevo (Agencija za realizaciju projekta)

Prilog 1
Plan isplate kredita

Do kraja svakog ispod navedenog razdoblja isplate, Korisnik može zatražiti isplatu iznosa kredita koji ukupno ne prelaze ispod navedeni iznos za svako razdoblje isplate.

Razdoblje	**do**	**Maksimalni ukupni iznos koji je moguće isplatiti do kraja svakog razdoblja isplate (akumulirani)** (svi iznosi su u eurima)
1.	30. marta 2014.	13,000,000
2.	30. septembra 2014.	26,000,000
3.	30. marta 2015.	39,000,000
4.	30. septembra 2015.	52,000,000
5.	30. marta 2016.	65,000,000

Prilog 2
Obrazac pravnog mišljenja Pravnog savjetnika Korisnika (vladino)

[Zaglavlje pisma Pravnog savjetnika]
KfW (datum)
Odjel [ ]
N/p: [ ]
Palmengartenstrasse 5 - 9
Postfach 11 11 41
60325 Frankfurt na Majni / Njemačka
Savezna Republika Njemačka

Ugovor o kreditu za projekat od dana.... i izrađen između KfW-a, [...] ("Korisnik") i [...] na iznos koji ukupno ne prelazi __.000.000,-- eura.

Poštovana gospodo,

Ja sam [Ministar pravde...] [Pravni savjetnik] [Upravitelj pravnog odjela..... (*molimo, navedite ministarstvo ili drugo tijelo)]* Bosne i Hercegovine. U ovom svojstvu djelujem u svezi Ugovora o kreditu za projekat ("**Ugovor o kreditu za**

projekat"), od dana.., i izrađen između Korisnika, [....] i Vas u pogledu kredita kojeg Vi dodjeljujete Korisniku u iznosu koji ukupno ne prelazi __.000.000,-- eura.

1. Pregledani dokumenti

Pregledao sam:

1.1 izvorno potpisani original Ugovora o kreditu za projekat;

1.2 ustavotvorne dokumente Korisnika, posebno:

(a) Ustav Bosne i Hercegovine, od dana....., propisno objavljen u....., br....., stranica....., sa svim izmjenama i dopunama;

(b) Zakon(e) br..... od dana....., propisno objavljen(e)....., br....., stranica....., sa svim izmjenama i dopunama [*molimo, ukoliko postoje, ovdje umetnite zakone (npr. zakone o proračunu) u Bosni i Hercegovini koji se tiču posuđivanja novca*];

(c) ..... [*molimo ovdje navedite druge dokumente, npr. dekrete ili rezolucije državnih ili upravnih tijela Bosne i Hercegovine koji su povezani sa zaključenjem ugovora o kreditima Bosne i Hercegovine općenito ili u vezi sa zaključenjem Ugovora o kreditu za projekat*];

(d) Sporazum o finansijskoj saradnji između Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Savezne Republike Njemačke, od dana..... ("Sporazum o saradnji")

i slične druge zakone, regulative, potvrde, zapise, registracije i dokumente, te sam proveo takve uvide kako sam smatrao da je potrebno ili poželjno u svrhu davanja ovog mišljenja.

2. Mišljenje

Za svrhe Člana …. Ugovora o kreditu za projekat, mišljenja sam da pod zakonima Bosne i Hercegovine na ovaj datum:

2.1 U skladu s Članom.... Ustava/Članom.... Zakona o.... *[molimo navedite kako je prikladno]* Korisnik ima pravo stupiti u Ugovor o kreditu za projekat, te je poduzeo sve potrebne aktivnosti kako bi odobrio potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekat, posebno na temelju:

(a) Zakona br..... od dana..... Parlamenta Bosne i Hercegovine, koji ratificira(ju) Ugovor o kreditu za projekat/odobrava(ju) Korisniku potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekat/..... [*molimo umetnite kako je prikladno*];

(b) Rezolucije(a) br..... od dana..... Kabineta Ministara/državnog vijeća za kredite/..... [*molimo umetnite državna ili upravna tijela Bosne i Hercegovine kako je prikladno*];

(c) ..... [*molimo navedite druge rezolucije, odluke itd.]*.

2.2 Gđa./G..... (i gđa./g.....) je (su) propisno ovlašten/a..... *[npr. zakonom uslijed njegove/njene pozicije (kao Ministar/ica../kao..), vladinom rezolucijom...., uz punomoć.... od dana..., itd.]* za samostalno/zajedničko potpisivanje Ugovora o kreditu za projekat u ime Korisnika. Ugovor o kreditu za projekat koji potpisuje gđa./g..... (i gđa./g.....), propisno je potpisan u ime Korisnika i čini zakonski obavezujuće obaveze Korisnika koje su zakonski utjerive protiv njega u skladu s njegovim uslovima.

*[**Alternativa 1** za Odjeljak 2.3. koja se koristi ukoliko je, uz dodatak dokumentima navedenima u Odjeljku 2.1. i 2.2., potrebno dobiti određena službena ovlaštenja pod zakonima Bosne i Hercegovine:]*

2.3 Za potpisivanje i izvedbu Ugovora o kreditu za projekat (uključujući bez ograničenja dobijanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika, dobijena su sljedeća odobrenja, ovlaštenja, licence, registracije i/li saglasnosti te su u potpunosti na snazi:

(a) Odobrenje..... [Centralne banke/Nacionalne banke/.....], od dana....., br.....;

(b) Saglasnost..... [Ministra/Ministarstva.....], od dana....., br.....; i

(c) ..... *[molimo navedite sva druga službena ovlaštenja, licence i/li saglasnosti].*

Nikakva druga službena ovlaštenja, saglasnosti, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu/Nacionalnu banku Bosne i Hercegovine) ili suda nisu potrebna ili preporučljiva u vezi s potpisivanjem i izvedbom Ugovora o kreditu za projekat (uključujući bez ograničenja dobijanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika niti za valjanost i provedivost Korisnikovih obaveza pod Ugovorom o kreditu za projekat.

*[**Alternativa 2** za Odjeljak 2.3. koja se koristi ukoliko, uz dodatak dokumentima navedenima u Odjeljku 2.1. i 2.2., **nije potrebno** dobiti službena ovlaštenja itd. pod zakonima Bosne i Hercegovine:]*

2.3 Nikakva druga službena ovlaštenja, saglasnosti, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu/Nacionalnu banku Bosne i Hercegovine) ili suda nisu potrebna ili preporučljiva u vezi s potpisivanjem i izvedbom Ugovora o kreditu za projekat (uključujući bez ograničenja dobijanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika niti za valjanost i provedivost Korisnikovih obaveza pod Ugovorom o kreditu za projekat.

2.4 U vezi s valjanošću ili provedivošću Ugovora o kreditu za projekat nije potrebno platiti državne biljege ili sličan porez ili taksu.

2.5 Izbor njemačkog zakona za upravljanje Ugovorom o kreditu za projekat te podložnost arbitraži u skladu s Članom 13.10. Ugovora o kreditu za projekat su valjani i obavezujući. Arbitražne odluke protiv Korisnika će se priznati i provesti u Bosni i Hercegovini u skladu sa sljedećim pravilima:.... [molimo umetnite primjenjivi sporazum (ako postoji), npr. Njujorška konvencija iz 1958., i/li osnovne principe koji se tiču priznavanja i provedbe arbitražnih odluka u Bosni i Hercegovini].

2.6 Sudovi Bosne i Hercegovine slobodni su da daju prosudbu iskazanu u valuti ili valutama određenima u Ugovoru o kreditu za projekat.

2.7 Kredit Korisnika pod Ugovorom o kreditu za projekat i potpisivanje i izvedba Ugovora o kreditu za projekat Korisnika tvore privatna i komercijalna djela, a ne državna ili javna djela. Ni Korisnik niti ijedan dio njegove imovine nema prava na imunitet od arbitraže, tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugih pravnih procesa.

2.8 Sporazum o saradnji je u potpunosti na snazi pod Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine. [U skladu s Članom 3. Sporazuma o saradnji] [Ukoliko Sporazum o saradnji nije stupio na snagu, ali postoji sporazum o dvostrukom oporezivanju] U skladu s …….. [molimo navedite sporazum ili primjenjive zakone i regulative] / od Korisnika se neće zahtijevati nikakvi odbici ili zadržavanja za bilo koja plaćanja Korisnika koja mora učiniti pod Ugovorom o kreditu za projekat, a u slučaju da se ovakvi odbici ili zadržavanja naknadno nametnu, odredbe Člana 9.1. Ugovora o kreditu za projekat će djelovati tako da, shodno ovome, od Korisnika zahtijevaju obeštećenje KfW-a.

2.9 KfW nije i neće se smatrati prebivaocem, državljaninom, izvodiocem poslova niti će biti podložan porezima Bosne i Hercegovine samo iz razloga potpisivanja, izvršenja ili provedbe Ugovora o kreditu za projekat. Nije

potrebno niti preporučljivo licencirati, kvalificirati ili na drugi način KfW-u dati prava na poslovanje niti imenovanje izvršioca ili predstavnika KfW-a u Bosni i Hercegovini.

Prema tome, obaveze Korisnika pod Ugovorom o kreditu za projekat čine izravne i bezuslovne, pravne, valjane i obavezujuće obaveze Korisnika, koje su zakonski utjerive protiv njega u skladu s njihovim odgovarajućim uslovima.

Ovo pravno mišljenje je ograničeno na zakone Bosne i Hercegovine.

.....,.....

Ime i prezime:

Prilozi:

Napomena: Molimo priložite ovjerene kopije dokumenata i zakonskih odredbi navedenih u gornjim Odjeljcima 1.2. (a) do 1.2. (c) i Odjeljcima 2.1. do 2.3. i 2.8. (u pogledu podužih zakona ili Ustava Bosne i Hercegovine, kopija relevantnih odredbi bit će dovoljna), te, također, KfW-u predajte ovjerene prijevode na engleski ili njemački jezik svakog od navedenih dokumenata ukoliko ti dokumenti nisu objavljeni na engleskom ili njemačkom kao službenom jeziku.

Prilog 3

Obrazac pravnog mišljenja Pravnog savjetnika Agencije za realizaciju projekta
(nevladino)

[Zaglavlje pisma izdavača pravnog mišljenja]

……

(datum)

KfW

Palmengartenstraße 5 - 9

Postfach 11 11 41

D-60325 Frankfurt na Majni

Savezna Republika Njemačka

Ugovor o kreditu za projekat....., od dana …… izrađen između KfW-a, Frankfurt na Majni ("KfW") i ["@"], [Mjesto] ("Korisnik") i ["@"], [Mjesto] ("Agencija za realizaciju projekta") na iznos koji ne prelazi ___ …….. eura.

Poštovana gospodo,

Ja sam Pravni savjetnik / Upravitelj pravnog odjela Agencije za realizaciju projekta. U ovom svojstvu djelujem u vezi s Ugovorom o kreditu za projekat ("Ugovor o kreditu za projekat"), od dana …… i izrađenog između Korisnika, Agencije za realizaciju projekta i Vas u pogledu kredita kojeg Vi dodjeljujete Korisniku u iznosu koji ne prelazi ……. eura.

U svrhu davanja ovog mišljenja pregledao sam:

A. izvorni potpisani original Ugovora o kreditu za projekat;

B. konstitucionalne dokumente Agencije za realizaciju projekta, posebno:

(1) Zakon(e) br. ……., od dana …….., propisno objavljen(e) u …….., br. ……..……, stranica ……., sa svim izmjenama i dopunama [molimo, ako postoje, ovdje umetnite zakone koji osnivaju Agenciju za realizaciju projekta i/li koji upravljaju njenom organizacijom i njenim aktivnostima],

(2) Statute (……. ili Memorandume i Osnivačke akte ……) Agencije za realizaciju projekta koji su trenutno na snazi, objavljeni/registrirani u/s ……..,

(3) ……. [molimo ovdje navedite druge konstitucionalne dokumente Agencije za realizaciju projekta];

[C. ..... [molimo navedite druge dokumente, npr. sigurnosne dokumente (security document), zemljišne knjige, ukoliko su relevantni. Molimo pobrinite se da se ispod izražena mišljenja odnose i na svaki drugi dokument koji Agencija za realizaciju projekta izvršava i koji je ovdje naveden.]

i slične druge zakone, regulative, potvrde, zapise, registracije i dokumente koje sam smatrao da je potrebno ili poželjno pregledati. Također, proveo sam takve uvide kako sam smatrao potrebnim ili poželjnim u svrhu davanja ovog mišljenja.

U skladu s tim, za svrhe Člana …… Ugovora o kreditu za projekat, mišljenja sam da pod zakonima [Bosne i Hercegovine] na ovaj datum:

(a) Agencija za realizaciju projekta je [navedite; npr. javna/privatna firma/preduzeće] propisno osnovana i valjano djeluje pod zakonima …, propisno registrirana u [Trgovačkom/Komercijalnom] registru u …….. pod br. …….., ima punu moć i ovlast da stupi u Ugovor o kreditu za projekat, te je poduzela sve potrebne aktivnosti kako bi odobrila potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekat, posebno:

(1) Rezolucije(a) br. …….. od dana …….. Nadzornog odbora [ili: Upravnog odbora/Upravnog vijeća/……/molimo umetnite kako je prikladno] Agencije za realizaciju projekta;

(2) ……. [druge rezolucije, odluke itd.] ……;

Agencija za realizaciju projekta ima sve potrebne saglasnosti, dopuštenja, odobrenja, licence i ovlaštenja koji su potrebni za poslovanje Agencije za realizaciju projekta u skladu s vlastitim konstitucionalnim dokumentima, od državnih i upravnih tijela, između ostalih.

(b) Gđa/G. …… (i gđa./g. ……..) je (su) propisno ovlašten/a/i od strane …….. da samostalno/zajednički potpiše/u Ugovor o kreditu za projekat u ime Agencije za realizaciju projekta. Ugovor o kreditu za projekat koji potpisuje gđa./g. ……. (i gđa./g. ……) propisno je potpisan u ime Agencije za realizaciju projekta i čini zakonski obavezujuće obaveze Agencije za realizaciju projekta koje su zakonski utjerive protiv nje u skladu s njihovim uslovima;

(c) Za potpisivanje i izvedbu Ugovora o kreditu za projekat (uključujući bez ograničenja dobijanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Agencije za realizaciju projekta, dobijena su sljedeća službena ovlaštenja, licence, registracije i/li saglasnosti te su u potpunosti na snazi:

(1) Odobrenje ……..…… [Centralne banke/Nacionalne banke/……..] od dana ……, br. …….;

(2) Saglasnost …… [državnog tijela/Ministra ……], od dana ……, br. ……..;

(3) ……. [molimo navedite druga službena ovlaštenja, licence i/li saglasnosti] ……;

U … i, prema mom najboljem znanju i uvjerenju, svakoj državi u kojoj Agencija za realizaciju projekta posluje, nisu potrebne ili preporučljive nikakve druge službene saglasnosti, licence, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu banku/Nacionalnu banku...) ili suda u vezi s potpisivanjem ili izvedbom ugovora Agencije za realizaciju projekta niti za valjanost i provedivost njenih obaveza pod Ugovorom o kreditu za projekat. U vezi s valjanošću ili provedivošću Ugovora o kreditu za projekat nije potrebno platiti državne biljege ili sličan porez ili ptaksu;

(d) Izbor njemačkog zakona za upravljanje Ugovorom o kreditu za projekat te podložnost arbitraži i nadležnosti u skladu s Članom..... Ugovora o kreditu za projekat su valjani i obavezujući. Arbitražne odluke i presude dobijene na sudovima

u Saveznoj Republici Njemačkoj protiv Agencije za realizaciju projekta će se priznati i provesti u... u skladu sa sljedećim pravilima: ……..;

(e) Sudovi... slobodni su da daju prosudbu iskazanu u valuti ili valutama određenima u Ugovoru o kreditu za projekat;

(f) Preuzimanje Korisnikovih obaveza od strane Agencije za realizaciju projekta pod Ugovorom o kreditu za projekat i potpisivanje, dostava i izvedba usmjerenog Ugovora o kreditu za projekat Agencije za realizaciju projekta tvore privatna i komercijalna djela, a ne državna ili javna djela. Ni Agencija za realizaciju projekta niti ijedan dio njene imovine nema prava na imunitet od arbitraže, tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugih pravnih procesa.

(g) U skladu s …….. [molimo navedite sporazum ili primjenjive zakone i regulative], od Agencije za realizaciju projekta se neće zahtijevati nikakvi odbici ili zadržavanja za bilo koja plaćanja koja Agencija za realizaciju projekta mora učiniti pod Ugovorom o kreditu za projekat, a u slučaju da se ovakvi odbici ili zadržavanja naknadno nametnu, odredbe Člana..... Ugovora o kreditu za projekat će djelovati tako da, shodno ovome, od Agencije za realizaciju projekta zahtijevaju obeštećenje KfW-a;

(h) KfW nije i neće se smatrati prebivaocem, državljaninom, izvodiocem poslova niti će biti podložan porezima... samo iz razloga potpisivanja, izvršenja ili provedbe Ugovora o kreditu za projekat. Nije potrebno ni preporučljivo licencirati, kvalificirati ili na drugi način KfW-u dati prava na poslovanje niti imenovanje izvršioca ili predstavnika KfW-a u...;

[(i) .....[molimo, navedite sigurnosni dokument (security document) naveden pod Odjeljkom C iznad, ako je primjenjivo] tvori valjani i provedivi prvostepeni.....[molimo navedite] koji je Agencija za realizaciju projekta valjano izvršila i usavršila.

Prema tome, obaveze Agencije za realizaciju projekta pod Ugovorom o kreditu za projekat čine izravne i bezuslovne, pravne, valjane i obavezujuće obaveze Agencije za realizaciju projekta, koje jesu ili će biti, u pogledu obaveza plaćanja, najmanje u rangu pari passu sa svim trenutnim i budućim zaduženjima Agencije za realizaciju projekta, te su zakonski utjerive protiv Agencije za realizaciju projekta u skladu s njihovim uslovima.

Ovo pravno mišljenje ograničeno je na zakone …… ……..……..
…… ……
(mjesto)(datum) (ime i prezime)
Voditelj pravnog odjela
/ Pravni savjetnik

Napomena: Molimo priložite ovjerene kopije dokumenata i zakonskih odredbi navedenih u gornjim Odjeljcima 1.2. (a) do 1.2. (c) i Odjeljcima 2.1. do 2.3., 2.7. i 2.9. (u pogledu podužih zakona ili Ustava Bosne i Hercegovine kopija relevantnih odredbi bit će dovoljna), te, također, KfW-u predajte ovjerene prijevode na engleski ili njemački jezik svakog od navedenih dokumenata ukoliko ti dokumenti nisu objavljeni na engleskom ili njemačkom kao službenom jeziku.

Prilog 4

[Zaglavlje pisma Agencije za realizaciju projekta]
Kreditanstalt für Wiederaufbau
Postfach 11 11 41
60046 Frankfurt na Majni
Njemačka
Potvrda o izdavanju Uvjerenja o preuzimanju
Kratki opis projekta: _____
Datum Ugovora o kreditu: _____
Ugovor: _____

Prema Klauzuli 6.1. Ugovora o kreditu za projekat, mi ovime potvrđujemo da smo izdali Uvjerenje o preuzimanju dobara i usluga dostavljenih pod iznad navedenim ugovorom ……

_____ _____
(Mjesto) (Datum)
_____
(Potpis Agencije za realizaciju projekta)
_____ _____
(Mjesto) (Datum)
_____
[Potpis izvoznika i savjetnika za provedbu]

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-20/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-80/14. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O KREDITU ZA PROJEKT IZMEĐU KfW, FRANKFURT NA MAJNI ("KfW") I BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA MINISTARSTVO FINANCIJA I TREZORA ("KORISNIK KREDITA") I FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA I ELEKTROPRIVREDE BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO (EP BIH) ("AGENCIJA ZA REALIZACIJU PROJEKTA") ZA IZNOS OD 65.000.000 EURA - VJETROELEKTRANA PODVELEŽJE -

Članak 1.

Ratificira se Ugovor o kreditu za projekt između KfW, Frankfurt na Majni ("KfW") i Bosne i Hercegovine, koju zastupa Ministarstvo financija i trezora ("korisnik kredita"), i Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno ministarstvo financija, i Elektroprivrede Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo (EP BiH) ("Agencija za realizaciju projekta") za iznos 65.000.000 eura-Vjetroelektrana Podveležje, potpisan u Sarajevu, 16. prosinca 2013.godine, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

Prijevod s engleskog na hrvatski jezik

UGOVOR O KREDITU

ZA PROJEKT ZAKLJUČEN DANA 16.12.2013. IZMEĐU KfW, FRANKFURT NA MAJNI ("KfW") I BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA MINISTARSTVO FINANCIJA I TREZORA ("KORISNIK KREDITA") I FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, KOJU ZASTUPA FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA I ELEKTROPRIVREDE BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO (EP BiH) ("AGENCIJA ZA REALIZACIJU PROJEKTA") ZA IZNOS OD 65.000.000 EURA - VJETROPOSTROJENJE PODVELEŽJE -

(BMZ-No.2012 67 103)

Preambula

Osnovu za ovaj Ugovor o kreditu za projekt (u daljnjem tekstu "**Ugovor o kreditu za projekt")** čini razmjena diplomatskih nota koju tek trebaju zaključiti vlada Savezne Republike Njemačke i Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine u vezi s predloženim vjetropostrojenjem Podveležje (zajedno: **"razmjena nota").**

Pod uvjetom da Savezna Republika Njemačka osigura bonifikaciju kamate i ukoliko je svaki dio KfW-ovog potraživanja proisteklog iz ovog ugovora pokriven jednom ili više polica osiguranja za izvozni kredit prihvatljivim za KfW (u daljnjem tekstu zajedno se navode kao **"osiguranje izvoznog kredita")**, KfW će odobriti kredit prema uvjetima iz odredaba ovog Ugovora o kreditu za projekt. Odredbe i uvjeti Ugovora precizirani u ovom ugovoru ispunjavaju zahtjeve Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) za priznavanje kao Službene pomoći za razvoj (ODA) koji su važeći na dan potpisivanja ovog Ugovora o kreditu za projekt.

1. Kredit

1.1 *Iznos*. KfW će odobriti kredit Korisniku kredita u ukupnom iznosu koji nije veći od

65.000.000,00 eura ("**Kredit")**

koji se sastoji od jednog Dijela I u iznosu do

13.000.000,00 eura ("**Dio I")**

i jednog Dijela II u iznosu do

52.000.000,00 eura ("**Dio II").**

1.2 *Usmjeravanje i namjena kredita*. Korisnik kredita, posredstvom Federacije Bosne i Hercegovine, kredit u cjelosti usmjerava na Agenciju za realizaciju projekta u skladu s uvjetima navedenim u članku 2. Agencija za realizaciju projekta kredit koristi isključivo za financiranje izgradnje vjetropostrojenja Podveležje ("**VP Podveležje**") s instaliranim kapacitetom od najmanje 36 MW ("**Projekt")**, pod uvjetom da se Dio II isključivo koristi za financiranje nabavke i usluga pruženih na osnovu jednog ugovora o izvozu ili različitih ugovora o izvozu za koje se tek treba podnijeti ponuda za sklapanje ugovora (u daljnjem tekstu se zajedno nazivaju **"ugovor o izvozu")** i čije financiranje će biti pokriveno *osiguranjem izvoznog kredita*.

Agencija za realizaciju projekta i KfW definirat će u posebnom ugovoru detalje u vezi projekta, osiguranjem izvoznog kredita i izvoznim ugovorom i, ako je potrebno, garancije koje proizilaze iz uvjeta i odredaba *osiguranja izvoznog kredita*, kao i robu i usluge koje treba financirati iz kredita ("**posebni ugovor").**

1.3 *Porezi, dažbine, carine*. Porezi i druge javne dažbine, kao i carina, ne smiju se financirati iz kredita

2. Usmjeravanje kredita prema Agenciji za realizaciju projekta

2.1 *Supsidijarni ugovor*. Korisnik kredita, posredstvom Federacije Bosne i Hercegovine, u cijelosti usmjerava kredit prema Agenciji za realizaciju projekta na osnovu supsidijarnih ugovora, pod uvjetima i odredbama propisanim u članku 5.1. i članku 6.1. ovog ugovora (u daljnjem tekstu pojedinačno i zajedno "**supsidijarni ugovori").**

2.2 *Ovjereni prijevod*. Prije prve isplate iz kredita, Korisnik kredita dostavlja KfW-u ovjereni prijevod supsidijarnih ugovora iz članka 2.1 na engleski ili njemački jezik.

2.3 *Solidarna odgovornost*. Agencija za realizaciju projekta i Korisnik kredita bit će solidarno odgovorni prema KfW-u za svaku obavezu plaćanja i svaku drugu obavezu Korisnika kredita prema ovom ugovoru.

3. Isplata kredita Korisniku

3.1 *Zahtjev za isplatu kredita*. Čim se ispune svi preduvjeti za isplatu predviđeni člankom 3.3, KfW će, na zahtjev Agencije za realizaciju projekta, izvršiti isplatu kredita u skladu s napredovanjem projekta, uz uvjet (i) da je sve zahtjeve za isplatu potpisala Agencija za realizaciju projekta, Federalno ministarstvo financija ili njegovi ovlašteni predstavnici i da ih je potpisao i podnio ministar financija i trezora ili njegovi ovlašteni predstavnici, (ii) da se Dio II isplaćuje u skladu s realizacijom nabavke i usluga kako je dogovoreno Ugovorom o izvozu, i (iii) da će se isplate vršiti prema planu isplata sadržanom u Prilogu 1 Ugovora o kreditu za projekt. KfW će isključivo vršiti isplate najviše do iznosa određenih za svako pola godine. Ukoliko Agencija za realizaciju projekta zahtijeva plaćanje manjih iznosa u periodu od pola godine, neisplaćeni iznosi se mogu tražiti u narednim polugodišnjim razdobljima. Uz izuzetak posljednje isplate, KfW nema obavezu izvršiti plaćanja u iznosu manjem od 250.000,00 eura.

3.2 *Smanjenje troškova projekta*. U slučaju smanjenja cijene nabavki i usluga dogovorenih Ugovorom o izvozu, primjenjuje se sljedeće:

a) Ako se ukupna cijena robe i usluga koje treba financirati iz Dijela II ovog ugovora na način dogovoren Ugovorima o izvozu smanji za vrijeme razdoblja isplate, KfW će u skladu s tim umanjiti Dio II.

b) Ako se ukupna cijena robe i usluga koje treba pružiti prema Ugovoru o izvozu i financirati iz Dijela II Ugovora smanji nakon cjelokupne isplate Dijela II, Korisnik kredita će bez odlaganja, na zahtjev KfW-a, izvršiti povrat plaćanja koji je procentualno jednak dijelu iznosa koji je financirao KfW a za koji je ukupna cijena robe i usluga financiranih iz kredita smanjena. U skladu s tim, do iznosa u kojem se vrši povrat Dijela II, Korisnik kredita će unaprijed izvršiti plaćanje kompenzacije na način naveden u članku 6.4 c) Ugovora.

3.3 *Rok za traženje isplate*. KfW može odbiti vršenje isplata nakon 30. prosinca 2016. Godine. Ako se kasni sa zaključenjem Ugovora o izvozu, KfW će ispitati da li, i pod kojim uvjetima, ovaj rok može biti produžen.

3.4 *Preduvjeti za isplatu*. KfW je dužan izvršiti plaćanja svih iznosa prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt samo nakon ispunjavanja sljedećih preduvjeta u obliku i sadržaju prihvatljivim za KfW:

a) Korisnik kredita i Agencija za realizaciju projekta su pokazali, u osnovi iznoseći svoja pravna mišljenja u obliku predviđenom u Prilogu 2, odnosno, Prilogu 3, i predočavanjem

ovjerenih kopija (od kojih je svaka prevedena na njemački ili engleski jezik) svih dokumenata na koji se to pravno mišljenje odnosi, da

aa) su i Korisnik kredita i Agencija za realizaciju projekta ispunili sve uvjete propisane ustavnim pravom i drugim zakonskim odredbama za pravovaljano preuzimanje svih svojih obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt, i

bb) KfW se oslobađa svih poreza na prihod od kamata, svih dažbina, taksi i sličnih troškova u Bosni i Hercegovini prilikom dodjele kredita;

b) podnesen je uzorak potpisa iz članka 12.1 (*Zastupanje Korisnika kredita, Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za realizaciju projekta);*

c) u slučaju plaćanja iz Dijela II: Osiguranje izvoznog kredita prihvatljivo za KfW za sva potraživanja KfW-a po osnovu Dijela II, kao i preuzimanje obaveze od strane izvoznika u vezi s *osiguranjem izvoznog kredita* (Izjava izvoznika) ima punu snagu i učinak bez ograničenja, a KfW je primio potpisani original *osiguranja izvoznog kredita*;

d) KfW je primio pismenu potvrdu Korisnika kredita da je Ugovor o izvozu stupio na snagu i da je pribavio sve potrebne dozvole i ovlaštenja u vezi s kupovinom i uvozom opreme i realizacijom i funkcioniranjem projekta;

e) Korisnik kredita je platio upravljačku proviziju iz članka 4.2;

f) nije bilo razloga za raskid niti je postojao rizik od raskida;

g) nisu se pojavile nikakve vanredne okolnosti koje onemogućavaju ili ozbiljno ugrožavaju realizaciju, funkcioniranje ili namjenu projekta ili izvršavanje obaveza plaćanja koje je preuzeo Korisnik kredita ili Agencija za realizaciju projekta prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt;

h) KfW je primio posljednje financijske izvještaje Korisnika kredita i pismeni izvještaj Agencije za realizaciju projekta u kojem se, u obliku i sadržaju koji su prihvatljivi za KfW, detaljno prikazuje i dokazuje da se Agencija za realizaciju projekta pridržava financijskih pokazatelja navedenih u posebnom ugovoru ("**financijski pokazatelji**"), uključujući osnovicu Agencije za realizaciju projekta za obračun financijskih pokazatelja; i

i) KfW je primio jedan originalan dokument ovog Ugovora o kreditu za projekt koji su obje strane potpisale i parafirale.

Prije vršenja isplate iz kredita, KfW ima pravo zahtijevati dodatnu dokumentaciju i dokaze za koje opravdano smatra da su neophodni.

3.5 *Poseban ugovor*. U posebnom ugovoru će Agencija za realizaciju projekta i KfW precizirati postupak isplate, uključujući konkretne preduvjete za isplatu i posebno dokaze koje Agencija za realizaciju projekta treba podnijeti kako bi dokazala da se traženi iznosi kredita koriste u svrhu predviđenu ovim Ugovorom o kreditu za projekt.

3.6 *Odustajanje od isplate*. Ovisno o ispunjenju obaveza iz članka 10., Korisnik kredita može odustati od isplate neisplaćenih iznosa kredita uz suglasnost KfW-a u zamjenu za plaćanje kompenzacije za neprihvaćanje na osnovu članka 3.7.

3.7 *Naknada za neprihvaćanje*. Ako Korisnik kredita odustane od isplate iznosa kredita za koji je već određena kamatna stopa ili ako taj iznos kredita uopće nije isplaćen ili nije isplaćen u roku navedenom u članku 3.2 zbog razloga za koje se KfW ne može smatrati odgovornim, Korisnik kredita će na zahtjev brzo platiti KfW-u iznos koji je potreban da bi se KfW-u nadoknadio bilo koji gubitak, rashodi ili troškovi koje je KfW pretrpio kao rezultat neprihvaćanja određenog iznosa kredita. KfW će proračunati iznos kompenzacije za neprihvaćanje i o tome obavijestiti Korisnika kredita.

4. Naknade

4.1 *Naknada za preuzimanje obaveze*. Korisnik kredita će platiti nepovratnu naknadu za preuzimanje obaveze u iznosu od 0,25% godišnje na neisplaćene kreditne iznose. Naknada za preuzimanje obaveze će se obračunati za razdoblje koje počinje prije (i) isteka razdoblja od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekt u skladu s člankom 13.12 ili (ii) isteka razdoblja od devet mjeseci nakon potpisivanja ovog Ugovora o kreditu za projekt, i traje do dana potpune isplate kredita, ili potpunog otkazivanja, ovisno o slučaju..

Naknada za preuzimanje obaveze dospijeva na naplatu svakih pola godine unazad, 30. ožujka i 30. rujna svake godine (svaki je "**datum plaćanja**"). Prvi put dospijeva na naplatu na *datum plaćanja* nakon datuma stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekt na osnovu članka 13.12.

4.2 *Naknada za upravljanje*. Korisnik kredita će KfW-u platiti nepovratnu, jednokratnu, paušalnu naknadu za upravljanje u iznosu od 0,5 % glavnice kredita navedenog u članku 1.1. Naknada za upravljanje dospijeva (i) prije prve isplate iz kredita ili (ii) nakon isteka razdoblja od tri mjeseca poslije stupanja na snagu ovog Ugovora o kreditu za projekt na osnovu članka 13.12. Nakon potpisivanja Ugovor o kreditu za projekt, naknada za upravljanje će dospjeti u cijelosti bez obzira da li će kredit biti isplaćen u cijelosti ili ne, i hoće li uopće biti isplaćen.

5. Kamate

5.1 *Kamate (fiksna kamatna stopa na svaku isplatu iz kredita)*. Korisnik kredita će platiti kamatu na kredit u skladu sa sljedećim odredbama:

a) *Kamatna stopa*. Korisnik kredita će platiti kamatu na svaki isplaćeni iznos kredita po stopi koju odredi KfW dva radna dana banke (kako je definirano člankom 13.1) prije isplate odnosnog kreditnog iznosa, izračunatoj na osnovu promjenjive stope primjenjive na odnosno kamatno razdoblje ("**fiksna kamatna stopa**"), objavljene na Reutersovoj stranici "ICAPEURO" ili, ako ova stranica ne pruži neophodne podatke ili ako je nemoguće učitati na Blumbergovoj stranici "ICAE" ili, ako ova stranica ne pruži neophodne podatke ili ako je nemoguće učitati, KfW će izračunati kamatnu stopu na osnovu efektivnih troškova financiranja KfW-a na europskom tržištu kapitala za uvjete koji najviše odgovaraju odnosnim razdobljima fiksnih kamatnih stopa, uzimajući u obzir dostupna sredstva granta njemačke vlade, plus/minus marža od x% godišnje. Fiksna kamatna stopa će, međutim, biti najmanje 1% godišnje. Tako određena Fiksna kamatna stopa primjenjivat će se do primitka posljednje rate otplate u skladu s *planom otplate*, kao što je definirano u članku 6.1.

b) *Konsolidacija*. Ako se iz kredita izvrši više od jedne isplate, KfW će konsolidirati kamatne stope fiksne za svaki iznos kredita u jedinstvenu kamatnu stopu nakon svake isplate. Ova konsolidirana fiksna kamatna stopa odgovarat će ponderiranom prosjeku individualnih kamatnih stopa, zaokruženom na 1/10,000 jednog postotnog boda ako je prva izostavljena decimala niža od 5 ili zaokruženom na 1/10,000 jednog postotnog boda ako je prva brisana decimala jednaka ili veća od 5, i bit će osnova za daljnje obračune kamate od datuma svake isplate do sljedeće isplate. Nakon što je kredit isplaćen u cijelosti, prosječna kamatna stopa izračunata kako je gore opisano, primjenjivat će se do primitka posljednje rate otplate, u skladu s *planom otplate*, kako je definirano u članku 6.1.

c) *Obavijest o kamatnoj stopi*. KfW će Korisnika kredita neodložno obavijestiti o fiksnoj kamatnoj stopi u skladu s člankom 5.1 a). KfW će Korisnika kredita obavijestiti o kamatnoj stopi konsolidiranoj u skladu s člankom 5.1 b) na sljedeći datum plaćanja kamate.

5.2 *Obračun kamate i datumi plaćanja kamate*. Kamata na isplaćeni iznos kredita bit će zaračunata od datuma (isključujući) na koji je odnosni iznos kredita isplaćen s KfW-ovog računa kredita za Korisnika kredita, do datuma (uključujući), na koji su odnosne otplate pripisane računu KfW-a navedenom u članku 7.3. Kamata će biti izračunata u skladu s člankom 7.1 (Obračun). Kamata će biti plaćena unazad na datume plaćanja (definirane u članku 4.1), osim ako, u skladu s planom otplate Dijela II definiranom u članku 6.1 b) otplate za taj dio dospijevaju na datume koji nisu *datumi plaćanja*, i u tom slučaju se kamata na Dio I nastavlja plaćati na *datume plaćanja*, dok se kamata na Dio II plaća zajedno s datumima plaćanja Dijela II prema *planu otplate* navedenom u članku 6.1 b) u daljnjem tekstu.

6. Otplata i prijevremena otplata

6.1 *Plan otplate*. Korisnik kredita će otplaćivati kredit kako slijedi:

a) *Plan otplate za Dio I*:

Datum plaćanja	Rata
30. ožujak 2017.	541.666,67 EUR
30. rujan 2017.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2018.	541.666,67 EUR
30. rujan 2018.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2019.	541.666,67 EUR
30. rujan 2019.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2020.	541.666,67 EUR
30. rujan 2020.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2021.	541.666,67 EUR
30. rujan 2021.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2022.	541.666,67 EUR
30. rujan 2022.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2023.	541.666,67 EUR
30. rujan 2023.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2024.	541.666,67 EUR
30. rujan 2024.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2025.	541.666,67 EUR
30. rujan 2025.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2026.	541.666,67 EUR
30. rujan 2026.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2027.	541.666,67 EUR
30. rujan 2027.	541.666,67 EUR
30. ožujak 2028.	541.666,67 EUR
30. rujan 2028.	541.666,67 EUR

b) *Plan otplate Dijela II*. Korisnik kredita otplaćuje Dio II kredita u 24 jednake uzastopne polugodišnje rate, od kojih prva dospijeva šest mjeseci nakon što projekt postane spreman za rad, ali najkasnije 30. 03. 2017. godine. Materijalni dokazi o spremnosti projekta za rad moraju biti dostavljeni bez odlaganja u skladu s potvrdom priloženom uz ovaj ugovor kao Prilog 4. Čim se odredi plan otplate Dijela II, KfW o tome obavještava Korisnika kredita, čime plan otplate postaje sastavni dio ovog Ugovora o kreditu za projekt.

6.2 *Neisplaćeni iznosi kredita*. Neisplaćeni iznosi kredita bit će poravnati u odnosu na odnosnu posljednju dospjelu ratu otplate u skladu s planom otplate, osim ako KfW u skladu sa svojom odlukom, ne izabere neku drugu mogućnost poravnanja u pojedinačnim slučajevima.

6.3 *Isplate nakon početka otplate*. Ako su iznosi kredita isplaćeni nakon početka otplate, to neće utjecati na plan otplate kako je navedeno u članku 6.1 sve dok je odnosna dospjela rata otplate u skladu s planom otplate manja od već isplaćenih iznosa kredita. Ako rata otplate dospjela za plaćanje premašuje neotplaćeni iznos kredita, KfW će oduzeti iznos jednak razlici od dospjele rate otplate, podijeliti ga s ostatkom rata otplate koje su još neotplaćene, i dodati taj iznos svakoj neotplaćenoj rati otplate. KfW zadržava pravo odgoditi razmatranje isplata izvršenih unutar 45 dana prije odnosnog datuma plaćanja za određivanje neotplaćenog iznosa kredita, do drugog datuma plaćanja nakon isplate.

6.4 *Prijevremena otplata*. Na prijevremenu otplatu primjenjivat će se slijedeće:

a) *Pravo na prijevremenu otplatu*. Korisnik kredita može, ovisno o točkama od (b) do (e) u daljnjem tekstu, izvršiti prijevremenu otplatu u odnosu na iznos kredita, pod uvjetom da takva prijevremena otplata bude najmanje u iznosu jedne rate otplate u skladu s člankom 6.1.

b) *Obavijest*. Prijevremeno plaćanje kredita u skladu s člankom 6.4 a) ovisi o obavijesti o prijevremenoj otplati koju Korisnika kredita upućuje KfW-u, najkasnije petnaestog radnog dana banke (kao što je definirano člankom 13.1) u Frankfurtu na Majni, prije planiranog datuma prijevremene otplate. Takva obavijest je neopoziva; u obavijesti mora biti naveden datum na koji će se prijevremena otplata izvršiti i iznos, a ista obvezuje Korisnika kredita da KfW-u plati navedeni iznos na navedeni datum.

c) *Kompenzacija za prijevremenu otplatu*. Ako Korisnik kredita prijevremeno otplati bilo koji iznos kredita koji snosi kamatu po fiksnoj kamatnoj stopi, Korisnik kredita mora na zahtjev KfW-u neodložno platiti takav iznos koji je potreban da bi se kompenzirali bilo kakvi gubici, rashodi ili troškovi koje KfW pretrpi kao rezultat prijevremene otplate. KfW će utvrditi iznos kompenzacije za prijevremenu otplatu i o tome obavijestiti Korisnika kredita.

d) *Dospjeli iznosi*. Korisnik kredita će uz prijevremenu otplatu platiti i slijedeće iznose, u skladu s člankom 6.4 a) do c):

aa) svaku kompenzaciju za prijevremenu otplatu nastalu kao rezultat prijevremene otplate u skladu s člankom 6.4. c); i

bb) svu kamatu obračunatu na prijevremeno otplaćeni iznos kredita do datuma prijevremene otplate.

e) *Poravnanje*. Članak 6.2 (*Neisplaćeni iznosi kredita*) primjenjivat će se *mutatis mutandis* na poravnanje prijevremenog plaćanja.

6.5 *Revidirani plan otplate*. U slučaju da se primjenjuje članak 3.2 (*Smanjenje projektnih troškova*), članak 6.2 (*Neisplaćeni* iznosi kredita), članak 6.3 (*Isplate nakon početka otplate*) ili članak 6.4 (*Prijevremena otplata*), KfW će Korisniku kredita poslati revidirani plan otplate koji će postati sastavni dio ovog Ugovora o kreditu za projekt i koji će zamijeniti plan otplate koji vrijedi do tog trenutka.

7. Obračuni i plaćanja općenito

7.1 *Obračun*. Kamata, naknada za prihvaćanje, zatezna kamata u skladu s člankom 7.5, paušalna kompenzacija za zakašnjele iznose u skladu s člankom 7.6, naknada za neprihvaćanje i naknada za prijevremenu otplatu bit će izračunate na osnovu godine od 360 dana, s mjesecima od 30 dana.

7.2 *Datum dospijeća*. Ukoliko se plaćanje koje se mora izvršiti u vezi s ovim Ugovorom o kreditu za projekt pada na dan koji nije radni dan banke (kao što je definirano u članku

13.1), Korisnik kredita mora takvu isplatu izvršiti narednog radnog dana banke. Ukoliko naredni radni dan banke pada u sljedećem mjesecu, odnosna isplata bit će izvršena na posljednji radni dan banke tada tekućeg kalendarskog mjeseca.

7.3 *Broj računa, vrijeme kreditiranja*. Korisnik kredita će biti oslobođen obaveza plaćanja u skladu s ovim Ugovorom o kreditu za projekt ako i čim su odnosni iznosi doznačeni KfW-u na slobodno raspolaganje, bez odbijanja u EUR-ima i najkasnije u 10 sati prijepodne u Frankfurtu na Majni, na račun KfW-a IBAN DE 43 5002 0400 3119 9336 65 kod KfW-a, Frankfurt na Majni, s dodatnom referencom na datum dospijeća, "Ref. GGGGMMDD".

7.4 *Protuzahtjevi Korisnika kredita*. Korisnik kredita nema pravo ostvarivati bilo kakva prava zadržavanja ili poravnanja ili usporedivih prava u odnosu na obaveze plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt, osim ukoliko takva prava nisu priznata pravosnažnom presudom ili ukoliko im se KfW ne protivi.

7.5 *Zatezna kamata.* Ukoliko bilo kakve dospjele rate otplate ili prijevremene otplate u skladu s člankom 6.4 (Prijevremena otplata) nisu na raspolaganju KfW-u, KfW može, bez prethodnog podsjećanja, zaračunati zateznu kamatu po stopi od 300 baznih bodova godišnje iznad osnovne stope za razdoblje koje počinje na datum dospijeća i završava na datum kada su takva plaćanja doznačena na račun KfW-a navedeno u članku 7.3. Ova stopa mora biti najmanje jednaka kreditnoj kamatnoj stopi. "Osnovna stopa" je kamatna stopa koju objavi Njemačka centralna banka (Deutsche Bundesbank) kao osnovnu stopu koja prevladava na odgovarajući datum dospijeća. Takva zatezna kamata mora biti plaćena odmah nakon prvog zahtjeva KfW-a.

7.6 *Paušalna kompenzacija.* Za zakašnjele iznose (s izuzetkom takvih rata otplate i prijevremene otplate kao što je navedeno u članku 7.5 (Zatezna kamata), KfW može, bez prethodne obavijesti, zahtijevati paušalnu kompenzaciju po stopi od 300 baznih bodova godišnje iznad osnovne stope primjenjive na odgovarajući datum dospijeća, za razdoblje koje počinje na datum dospijeća i završava na datum plaćanja takvih zakašnjelih iznosa. Paušalna kompenzacija mora biti neodložno plaćena nakon prvog zahtjeva KfW-a. Korisnik kredita je slobodan dokazati da nikakva šteta zapravo nije nastala ili da štete nisu nastale u izjavljenim iznosima.

7.7 *Poravnanje*. KfW ima pravo poravnati plaćanja primljena u odnosu na dospjela plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt ili prema drugim ugovorima o kreditu zaključenim između KfW-a i Korisnika kredita.

7.8 Obračuni KfW-a. Izostanak očigledne greške odrednica KfW-a i obračun iznosa prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt i u vezi s njim čini prima facie dokaz.

8. Negativni zalog i jednakost (*pari passu*)

8.1 *Zabrana zaloga ili hipoteke*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta ne mogu založiti, staviti pod hipoteku ili otuđiti projektnu imovinu prije otplate kredita u cijelosti, niti Korisnik kredita može sklopiti neki drugi ugovor ili dogovor koji može rezultirati osiguranjem ili bilo kakvim drugim prioritetom plaćanja u odnosu na bilo koju obavezu bilo koje osobe bez prethodne suglasnosti KfW-a.

8.2 *Pari passu*. U mjeri dopuštenoj zakonom, Korisnik kredita se obvezuje izvršavati obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt jednako s ostalim postojećim ili budućim neosiguranim i ne subordiniranim obavezama plaćanja.

9. Troškovi i javne takse

9.1 *Zabrana odbitaka ili zadržavanja*. Korisnik kredita će izvršiti sva plaćanja prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt, bez odbijanja na račun poreza, drugih javnih ili drugih troškova. U slučaju da je Korisnik kredita zakonski ili zbog drugih razloga obavezan izvršiti takva odbijanja ili zadržavanja plaćanja, Korisnik kredita KfW-u plaća sve neophodne dodatne iznose kako bi neto iznos preostao nakon zadržavanja ili odbitaka odgovarao iznosu koji bi trebao biti plaćen prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt kao da takav odbitak ili zadržavanje nije izvršeno.

9.2 *Troškovi*. Korisnik kredita će snositi sve troškove nastale u vezi s isplatom kredita, a naročito novčane doznake i troškove prijenosa (uključujući naknade za pretvorbu), kao i sve troškove i rashode nastale u vezi s održavanjem i izvršenjem ovog Ugovora o kreditu za projekt i svih drugih dokumenata povezanih s ovim Ugovorom o kreditu za projekt, kao i svih prava koja proizlaze iz ovog Ugovora o kreditu za projekt.

9.3 *Porezi i drugi troškovi*. Korisnik kredita će snositi sve troškove poreza i ostalih troškova nastalih izvan Savezne Republike Njemačke u vezi sa zaključenjem i izvršenjem ovog Ugovora o kreditu za projekt. Ako KfW unaprijed plati takve poreze ili troškove, Korisnik kredita će ih doznačiti bez odlaganja na zahtjev na KfW-ov račun kao što je navedeno u članku 7.3. Članak 7. primjenjuje *mutatis mutandis*.

9.4 *Povećani troškovi*. Ako zbog

a) ispunjavanja zahtjeva ili obaveza koje objavi bilo koja središnja banka ili drugi fiskalni, monetarni ili drugi organ nakon datuma ovog Ugovora o kreditu za projekt,

ili

b) bilo kakve promjene zakona ili njegovog tumačenja i administracije,

ili

c) stupanja na snagu, okončanja ili izmjene i dopune bilo kojeg važećeg bilateralnog ili multilateralnog ugovora ili sporazuma, naročito o dvostrukom oporezivanju,

KfW pretrpi dodatne troškove ili gubitke, ili nije u mogućnosti pribaviti dogovorenu maržu na refinanciranje troškova zbog zaključivanja i financiranja ovog Ugovora o kreditu za projekt ("**povećani troškovi**"), KfW o tome obavještava Korisnika kredita. Svaki takav zahtjev KfW-a uključuje i obavijest KfW-a u kojoj se navodi osnova ovakvog zahtjeva i detaljno određuje obračun takvih iznosa. Korisnik kredita neodložno na zahtjev obeštećuje KfW u odnosu na bilo koje i sve takve povećane troškove. Članak 7. primjenjuje *mutatis mutandis*.

10. Posebne obaveze

10.1 *Realizacija projekta i posebne informacije*. Agencija za realizaciju projekta će

a) pripremiti, provesti, voditi i održavati projekt u skladu s financijskim i tehničkim praksama i u biti u skladu s konceptom projekta dogovorenim između Agencije za realizaciju projekta i KfW-a;

b) pripremanje i nadgledanje izgradnje projekta dodijeliti neovisnim, kvalificiranim inženjerima konzultantima ili savjetnicima, a provedbu projekta kvalificiranim tvrtkama;

c) dodijeliti ugovore za robe i usluge koji će biti financirani iz kredita nakon prethodnog međunarodnog tenderskog postupka, dok će u Posebnom ugovoru odrediti daljnje zahtjeve za *osiguranje izvoznog kredita* za Dio II koji su prihvatljivi KfW-u, a Posebni ugovor će biti sastavni dio tenderske dokumentacije u međunarodnom tenderskom postupku za nabavku roba i usluga;

d) samo uz prethodni pristanak KfW-a ugovoriti bilo kakvu izmjenu i/ili dopunu Ugovora o izvozu koja može utjecati na izvršenje ili zamišljeni rad projekta, količinu roba i usluga, ukupnu cijenu, uvjete plaćanja, garancije ili bilo koju drugu materijalnu odredbu Ugovora o izvozu;

e) voditi, ili insistirati na vođenju knjiga i evidencije koje će nedvosmisleno prikazivati sve troškove roba i usluga neophodnih za projekt i koje jasno označavaju robe i usluge financirane iz ovog kredita;

f) omogućiti predstavnicima KfW-a da, u bilo kojem trenutku, provjere spomenute knjige i evidencije i svaku drugu dokumentaciju važnu za provedbu projekta, te da posjete projekt i sve vezane radove;

g) osigurati KfW-u pristup svim informacijama i evidencijama o projektu i svakom daljnjem napredovanju, prema zahtjevu KfW-a;

h) podnijeti KfW-u sve informacije o svom financijskom položaju koje KfW može zatražiti, i poštivati u svim slučajevima *financijske pokazatelje* određene u Posebnom ugovoru;

i) što prije, a u svakom slučaju u razdoblju od šest mjeseci nakon završetka svake financijske godine, KfW-u poslati revidirane godišnje financijske izvještaje s bilancom stanja i bilancom uspjeha i relevantne napomene, koji moraju pružiti istinit, pošten i cjelokupan uvid u financijsko stanje Agencije za realizaciju projekta i koji moraju biti u skladu sa standardnim računovodstvenim načelima, te će KfW-u dostavljati sve periodične izvještaje navedene u Posebnom ugovoru između Agencije za realizaciju projekta i KfW-a; i

j) odmah i na vlastitu inicijativu, proslijediti KfW-u sve upite koje Agencija za realizaciju projekta primi od OECD-a ili njegovih članova prema takozvanom "Sporazumu za transparentnost nepovezanih ODA kredita" nakon dodjele ugovora za nabavke i usluge koje će se financirati iz kredita i koordinirat će odgovore na svaki takav upit s KfW-om.

10.2 Posebni ugovor. Agencija za realizaciju projekta i KfW detalje članka 11.1 određuju Posebnim ugovorom.

10.3 Potpuno financiranje projekta i informacije o nepovoljnim okolnostima. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta

a) osiguravaju potpuno financiranje projekta, te će, na zahtjev KfW-a, KfW-u podnijeti dokaz da su troškovi koji ne podliježu financiranju iz sredstava kredita podmireni

i

b) na vlastitu inicijativu neodložno obavijestiti KfW (i) o nastanku ili potencijalnom nastanku *slučaja neispunjenja ugovorne obaveze* i (ii) o svim okolnostima koje narušavaju ili ozbiljno ugrožavaju provedbu, rad ili namjenu projekta.

10.4 *Pomoć u realizaciji projekta*. Korisnik kredita i Federacija Bosne i Hercegovine pružit će pomoć Agenciji za realizaciju projekta u poštivanju inženjerskih i financijskih praksi u provedbi projekta i poslovanju Agencije za realizaciju projekta, te u ispunjavanju obaveza Agencije za realizaciju projekta prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt, a naročito će Agenciji za realizaciju projekta odobriti sve dozvole neophodne za provedbu projekta; i

10.5 *Poštivanje propisa*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za izvršenje projekta osigurat će da osobe kojima povjere pripremu i provedbu projekta, dodjeljivanje ugovora o nabavkama i uslugama koji će se financirati, kao i zahtijevanje isplata iznosa iz kredita, ne traže, ne prihvaćaju, ne čine, ne odobravaju, ne obećavaju niti prihvaćaju obećanje za nezakonite isplate ili druge prednosti u vezi s ovim zadacima.

10.6 *Prijevoz robe*. Odredbe navedene u Razmjeni nota s kojima su upoznati Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta, primjenjivat će se na prijevoz roba koje će se financirati iz kredita.

10.7 *Pranje novca*. Agencija za izvršenje projekta u potpunosti poštuje standarde protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu s trenutnim preporukama Radne grupe za financijsko djelovanje (FATF) 40 OECD-a za financijske institucije, i provodi, održava i ako je potrebno poboljšava svoje interne standarde i smjernice kako bi izbjegla njihovu zloupotrebu za pranje novca i/ili promet drogama, te kako bi zamrznula financijsku imovinu pojedinaca i grupa (uključujući sporedne korisnike kredita) ako se pojave naznake da je ista povezana s pranjem novca.

Agencija za realizaciju projekta neodložno, na zahtjev KfW-a, stavlja KfW-u na raspolaganje sve informacije i dokumente koje KfW zahtijeva, u cilju ispunjenja svoje obaveze sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, kao i za stalni nadzor nad poslovnim odnosom s Agencijom za realizaciju projekta, što je neophodno u tu svrhu.

U zaključivanju i u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekt, Agencija za realizaciju projekta djeluje u svoje ime i za vlastiti račun. U skladu s njemačkim pravom ili pravom zemlje osnivanja Agencije za realizaciju projekta,

aa) vlastita sredstva Agencije za realizaciju projekta ili iznosi uloženi u financiranje Projekta neće biti nezakonitog porijekla, i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezana s trgovinom drogom, korupcijom, aktivnostima organiziranog kriminala ili terorizmom;

bb) dioničarski kapital Agencije za realizaciju projekta neće ni u jednom trenutku biti nezakonitog porijekla i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezan s trgovinom drogom, korupcijom, aktivnostima organiziranog kriminala ili terorizmom;

cc) Agencija za izvršenje projekta neće sudjelovati u stjecanju, posjedovanju ili upotrebi imovine nezakonitog porijekla, i, naročito, s tim da ovaj popis nije potpun, neće biti povezana s trgovinom drogom, korupcijom, aktivnostima organiziranog kriminala ili terorizmom; i

dd) Agencija za realizaciju projekta neće sudjelovati u financiranju terorizma

11. Raskid Ugovora

11.1 *Neispunjavanje ugovorne obaveze*. KfW može ostvariti prava određena u članku 11.2 (Zakonske posljedice u slučaju neispunjenja ugovorne obaveze) ukoliko se pojavi bilo kakav događaj koji čini materijalni razlog (*wichtiger Grund*). Konkretno, svaki od sljedećih događaja čini materijalni razlog:

a) ako Korisnik kredita i/ili (ovisno o članku 2.3) Agencija za realizaciju projekta ne izvrše plaćanje dospjelih obaveza prema KfW-u;

b) ako Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencije za realizaciju projekta prekrše obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt ili prema Posebnim ugovorima koji se odnose na ovaj Ugovor o kreditu za projekt;

c) ako ovaj Ugovor o kreditu za projekt ili bilo koji njegov dio prestane biti obavezujući za Korisnika kredita, Federaciju Bosne i Hercegovine i/ili Agenciju za realizaciju projekta ili prestane biti izvršiv prema Korisniku kredita, Federaciji Bosne i Hercegovine i/ili Agenciji za realizaciju projekta;

d) ako se dokaže da je neka izjava, potvrda, informacija, predstavljanje ili garancija koju KfW smatra važnom za odobrenje i održavanje kredita netočna, obmanjujuća ili nepotpuna;

e) ako nastanu neke izuzetne okolnosti koje odgode ili onemoguće izvršenje obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt;

f) ako Agencija za realizaciju projekta ne poštuje *financijske pokazatelje* ili obaveze izvještavanja u skladu s ovim Ugovorom o kreditu za projekt;

g) ako je prema opravdanoj procjeni KfW-a financijska situacija Agencije za realizaciju projekta bitno pogoršana ili ako su nastale druge izuzetne okolnosti koje mogu dovesti do odgađanja ili sprječavanja izvršenja bilo koje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt;

h) ako Korisnik kredita nije u mogućnosti platiti svoje dospjele dugove (ili se smatra da nije u mogućnosti to izvršiti prema važećem zakonu), ako postoji mogućnost da neće moći platiti svoje dospjele dugove, ili ako započne pregovore s bilo kojim vjerovnikom o moratoriju, odricanju bilo koje takve zaduženosti ili o suspenziji plaćanja bilo kakvih svojih dugova;

i) Agencija za realizaciju projekta je raspustila ili suspendirala svoje poslovanje odlukom ili snagom zakona;

j) ako Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta nisu u mogućnosti dokazati da su iznosi kredita korišteni za predviđenu namjenu;

k) ako *osiguranje izvoznog kredita* za potraživanja KfW-a u okviru Dijela II više nije na snazi bez ograničenja;

l) ako je Ugovor o izvozu poništen, opozvan ili raskinut iz bilo kojeg razloga osim zbog ispunjavanja njegovih uvjeta, ili ako isti prestane biti potpuno na snazi iz bilo kojeg razloga ili ako nastanu događaji koji prema opravdanoj procjeni KfW-a sprječavaju ili ozbiljno ugrožavaju završetak ili predviđeni rad projekta.

m) ako nastane bilo koji od sljedećih događaja u odnosu na Agenciju za realizaciju projekta:

aa) Agencija za realizaciju projekta, prema važećem zakonu, postane nelikvidna, bankrotira ili nije u mogućnosti platiti svoje dospjele dugove (ili se smatra da je tako prema važećem zakonu);

bb) u slučaju zahtjeva, podnošenja dokumenata sudu ili matičaru ili naredbe za pokretanje postupka nelikvidnosti, stečaja ili sličnih postupaka ili za likvidaciju ili raspuštanje, ili zahtjev za imenovanje likvidatora, stečajnog upravitelja, sudskog izvršitelja, prinudnog upravnika, administrativnog izvršitelja, administratora ili sličnog službenika u skladu s bilo kojim relevantnim zakonima o nelikvidnosti, stečaju ili sličnim zakonima (osim ako je podnesak odbijen ili povučen unutar razdoblja od trideset dana);

cc) u slučaju naloga za sigurnosne mjere prema važećem zakonu o nelikvidnosti ili sličnom zakonu;

dd) u slučaju pokretanja postupka nelikvidnosti ili odbijanja zahtjeva za postupak nelikvidnosti zbog manjkavosti;

ee) u slučaju pokretanja pregovora s jednim ili više vjerovnika Agencije za realizaciju projekta (s izuzetkom KfW-a) o odricanju od neotplaćenih dugova ili odgoda plaćanja ili o moratoriju ili pogodbi;

n) *Promjena korporativne strukture*. Ukoliko se dogodi jedan od sljedećih događaja bez prethodne suglasnosti KfW-a:

aa) promjena pravnog oblika Agencije za izvršenje projekta;

bb) promjena vlasništva u odnosu na udjele u Agenciji i za realizaciju projekta;

cc) ako Agencija za izvršenje projekta sklopi novi međukompanijski ugovor ili ako je bilo koji postojeći međukompanijski ugovor raskinut ili bitno izmijenjen;

i ako KfW opravdano smatra da gore spomenuti događaji mogu ugroziti mogućnost Agencije za realizaciju projekta da izvršava svoje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt.

11.2 *Pravne posljedice slučaja neispunjavanja ugovorne obaveze*.

a) Ukoliko nastane jedan od slučajeva navedenih u članku 11.1, i ukoliko isti nije uklonjen u razdoblju od pet dana (u slučaju članka 11.1 a), ili ako u svim ostalim slučajevima navedenim u članku 11.1 ti slučajevi nisu uklonjeni u razdoblju koji odredi KfW, ali koje ne može biti kraće od 30 dana, KfW može raskinuti ovaj Ugovor o kreditu za projekt ili bilo koji njegov dio uz posljedicu da

aa) okonča svoje obaveze prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt, i

bb) može zahtijevati cjelokupnu ili djelomičnu otplatu neotplaćenog iznosa kredita s obračunatom kamatom i bilo kojim i svim iznosima dospjelim prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt. Članovi 7.5 (*Zatezna kamata*) i 7.6 (*Paušalna kompenzacija*) primjenjuju se na ubrzane iznose *mutatis mutandis*.

b) Neovisno o bilo kojem pravu KfW-a na raskid prema članku 11.2 a), ako nastane jedan od događaja navedenih u članku 11.1 f), KfW može od Korisnika kredita tražiti dodatno osiguranje.

11.3 Nadoknada štete. U slučaju cjelovitog ili djelomičnog raskidanja ovog Ugovora o kreditu za projekt, Korisnik kredita će platiti naknadu za neprihvaćanje u skladu s člankom 3.6 (Naknada za neprihvaćanje) i/ili naknadu za prijevremeno plaćanje u skladu s člankom 6.4 c) (Naknada za prijevremenu otplatu).

12. Zastupanje i izjave

12.1 *Zastupanje Korisnika kredita, Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za realizaciju projekta*. Ministar financija i trezora i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Korisnika kredita u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekt. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava na zastupanje od predstavnika Korisnika kredita ovlaštenog u tom trenutku. Ministar financija Federacije Bosne i Hercegovine i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Federaciju Bosne i Hercegovine u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekt. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava na zastupanje od predstavnika Federacije Bosne i Hercegovine ovlaštenog u tom trenutku. Generalni direktor Agencije za realizaciju projekta i osobe koje on ili ona imenuje KfW-u, i čije uzorke potpisa on ili ona potvrdi, zastupat će Agenciju za realizaciju projekta u provedbi ovog Ugovora o kreditu za projekt. Pravo zastupanja neće prestati sve dok KfW ne primi izričit opoziv prava zastupanja od predstavnika ovlaštenih u tom trenutku.

12.2 *Adrese*. Obavijesti ili izjave u vezi s ovim Ugovorom o kreditu za projekt moraju biti u pisanom obliku. Moraju biti poslane kao originali ili – uz izuzetak zahtjeva za isplatu - faksimilom. Sve obavijesti ili izjave date u skladu s ovim Ugovorom o kreditu za projekt moraju biti poslane na sljedeće adrese:

Za KfW:	KfW Attn. Department LEa3 Postfach 11 11 41 60046 Frankfurt am Main Germany Faks: +49 69 7431-2944
Za korisnika kredita:	Ministarstvo finansija i trezora Trg Bosne i Hercegovine 1

	71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks: +387 33 202 930
Za Federaciju Bosne i Hercegovine:	Federalno ministarstvo financija Mehmeda Spahe 5 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks: +387 33 203 152
Za Agenciju za realizaciju projekta:	JP Elektroprivreda BiH d.d. Na pažnju Jedinice za provedbu projekta Vilsonovo šetalište 15 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina Faks. +387 33 751 033

13. Opće odredbe

13.1 *Radni dan banke*. Pozivanje u ovom Ugovoru o kreditu za projekt na "**radni dan banke**" je pozivanje na dan, osim subote ili nedjelje, na koji su sve komercijalne banke u Frankfurtu na Majni, u Njemačkoj, otvorene za opće poslovanje.

13.2 *Mjesto izvršenja*. Mjesto izvršavanja svih obaveza prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt je Frankfurt na Majni, Savezna Republika Njemačka.

13.3 *Djelomično neваženje i propusti*. Ako bilo koja odredba ovog Ugovora o kreditu za projekt jeste ili postane nevažeća, ili ukoliko postoji propust u bilo kojoj odredbi ovog Ugovora o kreditu za projekt, to neće utjecati na valjanost ostalih odredaba Ugovora. Ugovorne strane u ovom Ugovoru o kreditu za projekt zamijenit će svaku nevažeću odredbu zakonski važećom odredbom koja će biti što je više moguće slična duhu i namjeni nevažeće odredbe. Ugovorne strane će svaki propust u odredbama nadoknaditi zakonski važećom odredbom koja će biti što je više moguće slična duhu i namjeni ovog Ugovora o kreditu za projekt.

13.4 *Zakonska neovisnost*. Ovaj ugovor i Ugovor o izvozu su zakonski zasebni ugovori. Prilikom izvršavanja svojih obaveza prema ovom ugovoru, Korisnik kredita ne može iznositi odbranu nastalu u vezi s Ugovorom o izvozu.

13.5 *Pisani oblik i izmjene*. Izmjene i dopune ovom ugovoru moraju biti izvršene u pisanom obliku. Ugovorne strane moraju pismeno objaviti svako odricanje od ovog zahtjeva. Izmjene ovog Ugovora o kreditu za projekt koje utječu samo na zakonske odnose između KfW-a i Korisnika kredita ne zahtijevaju pristanak Agencije za realizaciju projekta.

13.6 *Dodjeljivanje*. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za realizaciju projekta ne mogu dodijeliti ili prenijeti, založiti ili staviti pod hipoteku bilo kakvo potraživanje prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt. Radi jasnoće, ništa u ovom ugovoru ne isključuje niti ograničava pravo KfW-a da dodijeli sva ili dio svojih potraživanja i prava prema ovom ugovoru pružatelju usluga *osiguranja izvoznog kredita* u vezi s uvjetima i odredbama Osiguranja izvoznog kredita.

13.7 *Važeći zakon*. Ovaj Ugovor o kreditu za projekt rukovodi se zakonima Savezne Republike Njemačke.

13.8 *Razdoblje ograničenja*. Sva potraživanja KfW-a prema ovom Ugovoru o kreditu za projekt ističu nakon pet godina od kraja godine u kojoj je takvo potraživanje nastalo i u kojoj je KfW postao svjestan okolnosti koje čine takvo potraživanje ili u kojoj ih je mogao postati svjestan bez grubog nemara.

13.9 *Odricanje od imuniteta*. U mjeri u kojoj Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta mogu sada ili u budućnosti, u bilo kojem pravosudnom sustavu tražiti za sebe ili svoju imovinu imunitet od tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugog zakonskog procesa i u mjeri u kojoj u bilo kojoj takvoj sudskoj nadležnosti sebi ili svojoj imovini može pripisati imunitet, Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i/ili Agencija za realizaciju projekta se ovim neopozivo slažu da neće tražiti imunitet i ovim se neopozivo odriču takvog imuniteta u najvećoj mogućoj mjeri dozvoljenoj zakonima takvog pravosudnog sustava.

13.10 *Pravni sporovi*.

a) *Arbitraža*. Svi sporovi proizašli iz ili u vezi s ovim Ugovorom o kreditu za projekt riješit će isključivo i pravosnažno arbitražni sud. U tom smislu, primjenjivat će se sljedeće:

aa) Arbitražni sud sastojat će se od jednog ili tri arbitra koji će biti imenovani i koji će djelovati u skladu s Pravilima arbitraže Međunarodne trgovinske komore (ICC), s povremenim izmjenama.

bb) Postupak arbitraže provodit će se u Frankfurtu na Majni. Postupak će se voditi na engleskom jeziku.

b) *Nadležnost*. Nadalje, KfW ima pravo pokrenuti zakonske postupke pred sudovima opće nadležnosti (*ordentliche Gerichte*) u Frankfurtu na Majni ili pred bilo kojim drugim nadležnim sudom, osim ako je pitanje spora već predmet arbitražnog postupka između ugovornih strana. Korisnik kredita, Federacija Bosne i Hercegovine i Agencija za izvršenje projekta neopozivo prihvaćaju nadležnosti bilo kojeg takvog suda.

13.11 *Prijenos informacija*. KfW ima pravo izdavatelju *osiguranja izvoznog kredita*, izvozniku i Saveznoj Republici Njemačkoj prenijeti informacije vezane za zaključivanje i provedbu ovog Ugovora o kreditu za projekt. KfW, izdavatelj *osiguranja izvoznog kredita* i Savezna Republika Njemačka imaju pravo na prosljeđivanje informacija vezanih za kredit i projekt, uključujući i dodjeljivanje ugovora o isporukama i uslugama koje će se financirati iz kredita, međunarodnim organizacijama uključenim u prikupljanje statističkih podataka, naročito onih u vezi s pitanjima servisiranja duga i/ili onim organizacijama povezanim s prikupljanjem i objavljivanjem podataka u vezi s dodjeljivanjem ugovora o nabavkama i uslugama koje će se financirati iz kredita. Gore navedeno pravo na prosljeđivanje informacija međunarodnim organizacijama uključuje i pravo direktnog prosljeđivanja takvih informacija članovima takvih organizacija.

13.12 *Stupanje na snagu*. Ovaj Ugovor o kreditu za projekt neće stupiti na snagu sve dok ne stupi na snagu i Razmjena nota na kojim se isti zasniva, dok se ne dobije pristanak Parlamenta Bosne i Hercegovine, i dok Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ne donese odluku o ratifikaciji ovog Ugovora o kreditu za projekt u skladu s važećim postupcima ratifikacije i dok ta ratifikacija ne bude objavljena u Glasniku ("Službeni glasnik BiH").

Ovaj Ugovor o kreditu za projekt je sastavljen u 4 originalna primjerka na engleskom jeziku.

Sarajevo, 16.12.2013. g.

Christop Tiskens, direktor KfW banke
za jugoistočnu Evropu i Tursku
Stephan Leudesdorff, direktor KfW
ureda u Sarajevu
KfW

Nikola Špirić, ministar
Bosna i Hercegovina (Korisnik kredita)
koju zastupa Ministarstvo financija i trezora

Ante Krajina, ministar
Federacija Bosne i Hercegovine
koju zastupa Federalno ministarstvo financija
Elvedin Grabovica, generalni direktor
Edin Mujagić, izvršni direktor finansija
Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d.
Sarajevo (Agencija za realizaciju projekta)

Plan isplate kredita

Do kraja svakog ispod navedenog razdoblja isplate, Korisnik može zatražiti isplatu iznosa kredita koji ukupno ne prelaze ispod navedeni iznos za svako razdoblje isplate.

Razdoblje	**do**	**Maksimalni ukupni iznos koji je moguće isplatiti do kraja svakog razdoblja isplate (akumulirani)** (svi iznosi su u eurima)
1.	30. ožujka 2014.	13,000,000
2.	30. rujna 2014.	26,000,000
3.	30. ožujka 2015.	39,000,000
4.	30. rujna 2015.	52,000,000
5.	30. ožujka 2016.	65,000,000

Prilog 2
Obrazac pravnog mišljenja Pravnog savjetnika Korisnika (vladino)

[Zaglavlje pisma Pravnog savjetnika]
(datum)
KfW
Odjel [ ]
N/p: [ ]
Palmengartenstrasse 5 - 9
Postfach 11 11 41
60325 Frankfurt na Majni / Njemačka
Savezna Republika Njemačka

Ugovor o kreditu za projekt od dana.... i izrađen između KfW-a, [...] ("Korisnik") i [...] na iznos koji ukupno ne prelazi __.000.000,-- eura.

Poštovana gospodo,

Ja sam [Ministar pravde...] [Pravni savjetnik] [Upravitelj pravnog odjela..... (*molimo, navedite ministarstvo ili drugo tijelo)]* Bosne i Hercegovine. U ovom svojstvu djelujem u svezi Ugovora o kreditu za projekt ("**Ugovor o kreditu za projekt")**, od dana.., i izrađen između Korisnika, [....] i Vas u pogledu kredita kojeg Vi dodjeljujete Korisniku u iznosu koji ukupno ne prelazi __.000.000,-- eura.

1. Pregledani dokumenti

Pregledao sam:

1.1 izvorno potpisani original Ugovora o kreditu za projekt;

1.2 ustavotvorne dokumente Korisnika, posebice:

(a) Ustav Bosne i Hercegovine, od dana....., propisno objavljen u....., br....., stranica....., sa svim izmjenama i dopunama;

(b) Zakon(e) br..... od dana....., propisno objavljen(e)....., br....., stranica....., sa svim izmjenama i dopunama [*molimo, ukoliko postoje, ovdje umetnite zakone (npr. zakone o proračunu) u Bosni i Hercegovini koji se tiču posuđivanja novca*];

(c) ..... [*molimo, ovdje navedite druge dokumente, npr. dekrete ili rezolucije državnih ili upravnih tijela Bosne i Hercegovine koji su povezani sa zaključenjem ugovora o kreditima Bosne i Hercegovine općenito ili u vezi sa zaključenjem Ugovora o kreditu za projekt*]; i

(d) Sporazum o financijskoj suradnji između Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Savezne Republike Njemačke, od dana..... ("Sporazum o suradnji")

i slične druge zakone, regulative, potvrde, zapise, registracije i dokumente te sam proveo takve uvide kako sam smatrao potrebnim ili poželjnim u svrhu davanja ovog mišljenja.

2. Mišljenje

Za svrhe Članka …. Ugovora o kreditu za projekt, mišljenja sam da pod zakonima Bosne i Hercegovine na ovaj datum:

2.1 U skladu s Člankom.... Ustava / Člankom.... Zakona o.... *[molimo navedite kako je prikladno]*, Korisnik ima pravo stupiti u Ugovor o kreditu za projekt te je poduzeo sve potrebne aktivnosti kako bi odobrio potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekt, posebice temeljem:

(a) Zakona br..... od dana..... parlamenta Bosne i Hercegovine, koji ratificira(ju) Ugovor o kreditu za projekt / odobrava(ju) Korisniku potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekt /..... [*molimo umetnite kako je prikladno*];

(b) Rezolucije(a) br..... od dana..... Kabineta Ministara / državnog vijeća za kredite /..... [*molimo umetnite državna ili upravna tijela Bosne i Hercegovine kako je prikladno*];

(c) ..... [*molimo, navedite druge rezolucije, odluke itd.].*

2.2 Gđa./G..... (i gđa./g.....) je (su) propisno ovlašten/a..... *[npr. zakonom uslijed njegove/njezine pozicije (kao Ministar/ica.. / kao..), vladinom rezolucijom...., uz punomoć.... od dana..., itd.]* za samostalno / zajedničko potpisivanje Ugovora o kreditu za projekt u ime Korisnika. Ugovor o kreditu za projekt kojeg potpisuje gđa./g..... (i gđa./g.....) propisno je potpisan u ime Korisnika i čini zakonski obvezujuće obveze Korisnika, koje su zakonski utjerive protiv njega u skladu s njegovim uvjetima.

*[**Alternativa 1** za Odjeljak 2.3., koja se koristi ukoliko je, uz dodatak dokumentima navedenima u Odjeljku 2.1. i 2.2., potrebno dobiti određena službena ovlaštenja pod zakonima Bosne i Hercegovine:]*

2.3 Za potpisivanje i izvedbu Ugovora o kreditu za projekt (uključujući bez ograničenja dobivanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika, dobivena su sljedeća odobrenja, ovlaštenja, licence, registracije i/li suglasnosti te su u potpunosti na snazi:

(a) Odobrenje..... [Centralne banke/Nacionalne banke/.....], od dana....., br.....;

(b) Suglasnost..... [Ministra / Ministarstva.....], od dana....., br.....; i

(c) ..... *[molimo, navedite sva druga službena ovlaštenja, licence i/li suglasnosti].*

Nikakva druga službena ovlaštenja, suglasnosti, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu / Nacionalnu banku Bosne i Hercegovine) ili suda nisu potrebna ili preporučljiva u vezi s potpisivanjem i izvedbom Ugovora o kreditu za projekt (uključujući bez ograničenja dobivanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika niti za valjanost i provedivost Korisnikovih obveza pod Ugovorom o kreditu za projekt.

*[**Alternativa 2** za Odjeljak 2.3., koja se koristi ukoliko, uz dodatak dokumentima navedenima u Odjeljku 2.1. i 2.2., **nije potrebno** dobiti službena ovlaštenja itd. pod zakonima Bosne i Hercegovine:]*

2.4 Nikakva druga službena ovlaštenja, suglasnosti, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu / Nacionalnu banku Bosne i Hercegovine) ili suda nisu potrebna ili preporučljiva u vezi s potpisivanjem i izvedbom Ugovora o kreditu za projekt (uključujući bez ograničenja dobivanje i prijenos KfW-u svih

dospjelih iznosa u navedenim valutama) Korisnika niti za valjanost i provedivost Korisnikovih obveza pod Ugovorom o kreditu za projekt.

2,4 U vezi s valjanošću ili provedivošću Ugovora o kreditu za projekt, nije potrebno platiti državne biljege ili sličan porez ili pristojbu.

2.5 Izbor njemačkog zakona za upravljanje Ugovorom o kreditu za projekt te podložnost arbitraži u skladu s Člankom 13.10. Ugovora o kreditu za projekt su valjani i obvezujući. Arbitražne odluke protiv Korisnika će se priznati i provesti u Bosni i Hercegovini u skladu sa sljedećim pravilima:.... [molimo, umetnite primjenjivi sporazum (ako postoji), npr. Njujorška konvencija iz 1958., i/li osnovne principe koji se tiču priznavanja i provedbe arbitražnih odluka u Bosni i Hercegovini].

2.6 Sudovi Bosne i Hercegovine slobodni su dati prosudbu iskazanu u valuti ili valutama određenima u Ugovoru o kreditu za projekt.

2.7 Kredit Korisnika pod Ugovorom o kreditu za projekt i potpisivanje i izvedba Ugovora o kreditu za projekt Korisnika tvore privatna i komercijalna djela, a ne državna ili javna djela. Ni Korisnik ni ijedan dio njegove imovine nema prava na imunitet od arbitraže, tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugih pravnih procesa.

2.8 Sporazum o suradnji je u potpunosti na snazi pod Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine. [U skladu s Člankom 3. Sporazuma o suradnji] [Ukoliko Sporazum o suradnji nije stupio na snagu, ali postoji sporazum o dvostrukom oporezivanju] U skladu s …….. [molimo navedite sporazum ili primjenjive zakone i regulative] / od Korisnika se neće zahtijevati nikakvi odbitci ili zadržavanja za bilo koja plaćanja Korisnika, koja mora učiniti pod Ugovorom o kreditu za projekt, a u slučaju da se ovakvi odbitci ili zadržavanja naknadno nametnu, odredbe Članka 9.1. Ugovora o kreditu za projekt će djelovati tako da, shodno ovome, od Korisnika zahtijevaju obeštećenje KfW-a.

2.9 KfW nije i neće se smatrati prebivateljem, državljaninom, izvoditeljem poslova niti biti podložan porezima Bosne i Hercegovine samo iz razloga potpisivanja, izvršenja ili provedbe Ugovora o kreditu za projekt. Nije potrebno niti preporučljivo licencirati, kvalificirati ili na drugi način KfW-u dati prava na poslovanje niti imenovanje izvršitelja ili predstavnika KfW-a u Bosni i Hercegovini.

Prema tome, obveze Korisnika pod Ugovorom o kreditu za projekt čine izravne i bezuvjetne, pravne, valjane i obvezujuće obveze Korisnika, koje su zakonski utjerive protiv njega u skladu s njihovim odgovarajućim uvjetima.

Ovo pravno mišljenje je ograničeno na zakone Bosne i Hercegovine.

.....,.....

(mjesto) (datum)

[*Potpis*]

Ime i prezime:

Prilozi:

Napomena: Molimo, priložite ovjerene preslike dokumenata i zakonskih odredbi navedenih u gornjim Odjeljcima 1.2. (a) do 1.2. (c) i Odjeljcima 2.1. do 2.3. i 2.8. (u pogledu podužih zakona ili Ustava Bosne i Hercegovine, preslika relevantnih odredbi bit će dostatna) te, također, KfW-u predajte ovjerene engleske ili njemačke prijevode svakog od navedenih dokumenata ukoliko ti dokumenti nisu objavljeni na engleskom ili njemačkom kao službenom jeziku.

Prilog 3

Obrazac pravnog mišljenja Pravnog savjetnika Agencije za realizaciju projekta

(nevladino)

[Zaglavlje pisma izdavača pravnog mišljenja]

……

(datum)

KfW

Palmengartenstraße 5 - 9

Postfach 11 11 41

D-60325 Frankfurt na Majni

Savezna Republika Njemačka

Ugovor o kreditu za projekt....., od dana …… izrađen između KfW-a, Frankfurt na Majni ("KfW") i ["@"], [Mjesto] ("Korisnik") i ["@"], [Mjesto] ("Agencija za realizaciju projekta") na iznos koji ne prelazi ___ …….. eura.

Poštovana gospodo,

Ja sam Pravni savjetnik / Upravitelj pravnog odjela Agencije za realizaciju projekta. U ovom svojstvu djelujem u svezi s Ugovorom o kreditu za projekt ("Ugovor o kreditu za projekt") od dana …… i izrađenog između Korisnika, Agencije za realizaciju projekta i Vas u pogledu kredita kojeg Vi dodjeljujete Korisniku u iznosu koji ne prelazi ……. eura.

U svrhu davanja ovog mišljenja, pregledao sam:

A. izvorni potpisani original Ugovora o kreditu za projekt;

B. konstitucionalne dokumente Agencije za realizaciju projekta, posebice,

(1) Zakon(e) br. ……., od dana …….., propisno objavljen(e) u …….., br. ……, stranica ……., sa svim izmjenama i dopunama [molimo, ako postoje, ovdje umetnite zakone koji osnivaju Agenciju za realizaciju projekta i/li koji upravljaju njezinom organizacijom i njezinim aktivnostima],

(2) Statute (……. ili Memorandume i Osnivačke akte …….) Agencije za realizaciju projekta, koji su trenutno na snazi, objavljeni/registrirani u/s ……..,

(3) ……. [molimo, ovdje navedite druge konstitucionalne dokumente Agencije za realizaciju projekta];

[C. ..... [molimo, navedite druge dokumente, npr. sigurnosni dokumenti (security document), zemljišne knjige, ukoliko su relevantni. Molimo, pobrinite se da se ispod izražena mišljenja odnose i na svaki drugi dokument kojeg Agencija za realizaciju projekta izvršava i koji je ovdje naveden.]

i slične druge zakone, regulative, potvrde, zapise, registracije i dokumente koje sam smatrao potrebnim ili poželjnim pregledati. Također, proveo sam takve uvide kako sam smatrao potrebnim ili poželjnim u svrhu davanja ovog mišljenja.

U skladu s tim, za svrhe Članka …… Ugovora o kreditu za projekt, mišljenja sam da pod zakonima [Bosne i Hercegoine] na ovaj datum:

(a) Agencija za realizaciju projekta je [navedite; npr. javna/privatna tvrtka/poduzeće] propisno osnovana i valjano djeluje pod zakonima …, propisno registrirana u [Trgovačkom/Komercijalnom] registru u …….. pod br. …….., ima punu moć i ovlast stupiti u Ugovor o kreditu za projekt te je poduzela sve potrebne aktivnosti kako bi odobrila potpisivanje, dostavu i izvedbu Ugovora o kreditu za projekt, posebice:

(1) Rezolucije(a) br. …….. od dana …….. Nadzornog odbora [ili: Upravnog odbora/Upravnog

vijeća/……/molimo, umetnite kako je prikladno] Agencije za realizaciju projekta;

(2) ……. [druge rezolucije, odluke itd.] ……;

Agencija za realizaciju projekta ima sve potrebne suglasnosti, dopuštenja, odobrenja, licence i ovlaštenja, koji su potrebni za poslovanje Agencije za realizaciju projekta u skladu s vlastitim konstitucionalnim dokumentima, od državnih i upravnih tijela, između ostalih.

(b) Gđa/G. …… (i gđa./g. ……..) je (su) propisno ovlašten/a od strane …….. samostalno/zajednički potpisati Ugovor o kreditu za projekt u ime Agencije za realizaciju projekta. Ugovor o kreditu za projekt kojeg potpisuje gđa./g. ……. (i gđa./g. ……) propisno je potpisan u ime Agencije za realizaciju projekta i čini zakonski obvezujuće obveze Agencije za realizaciju projekta, koje su zakonski utjerive protiv nje u skladu s njihovim uvjetima;

(c) Za potpisivanje i izvedbu Ugovora o kreditu za projekt (uključujući bez ograničenja dobivanje i prijenos KfW-u svih dospjelih iznosa u navedenim valutama) Agencije za realizaciju projekta, dobivena su sljedeća službena ovlaštenja, licence, registracije i/li suglasnosti te su u potpunosti na snazi:

(1) Odobrenje ……..…… [Centralne banke/Nacionalne banke/……..] od dana ……, br. …….;

(2) Suglasnost …… [državnog tijela/Ministra ……], od dana ……, br. ……..;

(3) ……. [molimo, navedite druga službena ovlaštenja, licence i/li suglasnosti] ……;

U … i, prema mom najboljem znanju i uvjerenju, svakoj državi u kojoj Agencija za realizaciju projekta posluje, nisu potrebne ili preporučljive nikakve druge službene suglasnosti, licence, registracije i/li odobrenja bilo kojeg državnog tijela ili agencije (uključujući Centralnu banku / Nacionalnu banku...) ili suda u vezi s potpisivanjem ili izvedbom ugovora Agencije za realizaciju projekta niti za valjanost i provedivost njezinih obveza pod Ugovorom o kreditu za projekt. U vezi s valjanošću ili provedivošću Ugovora o kreditu za projekt, nije potrebno platiti državne biljege ili sličan porez ili pristojbu;

(d) Izbor njemačkog zakona za upravljanje Ugovorom o kreditu za projekt te podložnost arbitraži i nadležnosti u skladu s Člankom..... Ugovora o kreditu za projekt su valjani i obvezujući. Arbitražne odluke i presude dobivene na sudovima u Saveznoj Republici Njemačkoj protiv Agencije za realizaciju projekta će se priznati i provesti u... u skladu sa sljedećim pravilima: ……..;

(e) Sudovi... slobodni su dati prosudbu iskazanu u valuti ili valutama određenima u Ugovoru o kreditu za projekt;

(f) Preuzimanje Korisnikovih obveza od strane Agencije za realizaciju projekta pod Ugovorom o kreditu za projekt i potpisivanje, dostava i izvedba usmjerenog Ugovora o kreditu za projekt Agencije za realizaciju projekta tvore privatna i komercijalna djela, a ne državna ili javna djela. Ni Agencija za realizaciju projekta niti ijedan dio njezine imovine nema prava na imunitet od arbitraže, tužbe, izvršenja, pripajanja ili drugih pravnih procesa.

(g) U skladu s …….. [molimo, navedite sporazum ili primjenjive zakone i regulative], od Agencije za realizaciju projekta se neće zahtjevati nikakvi odbitci ili zadržavanja za bilo koja plaćanja, koja Agencija za realizaciju projekta mora učiniti pod Ugovorom o kreditu za projekt, a u slučaju da se ovakvi odbitci ili zadržavanja naknadno nametnu, odredbe Članka..... Ugovora o kreditu za projekt će djelovati tako da, shodno ovome, od Agencije za realizaciju projekta zahtjevaju obeštećenje KfW-a;

(h) KfW nije i neće se smatrati prebivateljem, državljaninom, izvoditeljem poslova niti biti podložan porezima... samo iz razloga potpisivanja, izvršenja ili provedbe Ugovora o kreditu za projekt. Nije potrebno ni preporučljivo licencirati, kvalificirati ili na drugi način KfW-u dati prava na poslovanje niti imenovanje izvršitelja ili predstavnika KfW-a u...;

[(i) .....[molimo, navedite sigurnosni dokument (security document) naveden pod Odjeljkom C iznad, ako je primjenjivo] tvori valjani i provedivi prvostupanjski.....[molimo navedite] kojeg je Agencija za realizaciju projekta valjano izvršila i usavršila.

Prema tome, obveze Agencije za realizaciju projekta pod Ugovorom o kreditu za projekt čine izravne i bezuvjetne, pravne, valjane i obvezujuće obveze Agencije za realizaciju projekta, koje jesu ili će biti, u pogledu obveza plaćanja, najmanje u rangu pari passu sa svim trenutnim i budućim zaduženjima Agencije za realizaciju projekta te su zakonski utjerive protiv Agencije za realizaciju projekta u skladu s njihovim uvjetima.

Ovo pravno mišljenje ograničeno je na zakone ……

…… ……
(mjesto) (datum) (ime i prezime)
Voditelj pravnog odjela
/ Pravni savjetnik

Napomena: Molimo, priložite ovjerene preslike dokumenata i zakonskih odredbi navedenih u gornjim Odjeljcima 1.2. (a) do 1.2. (c) i Odjeljcima 2.1. do 2.3., 2.7. i 2.9. (u pogledu podužih zakona ili Ustava Bosne i Hercegovine, preslika relevantnih odredbi bit će dostatna) te, također, KfW-u predajte ovjerene engleske ili njemačke prijevode svakog od navedenih dokumenata ukoliko ti dokumenti nisu objavljeni na engleskom ili njemačkom kao službenom jeziku.

Prilog 4

[Zaglavlje pisma Agencije za realizaciju projekta]
Kreditanstalt für Wiederaufbau
Postfach 11 11 41
60046 Frankfurt na Majni
Njemačka

Potvrda o izdavanju Uvjerenja o preuzimanju

Kratki opis projekta: _____
Datum Ugovora o kreditu: _____
Ugovor: _____

Prema Klauzuli 6.1. Ugovora o kreditu za projekt, mi ovime potvrđujemo da smo izdali Uvjerenje o preuzimanju dobara i usluga dostavljenih pod iznad navedenim ugovorom ……

_____ _____
(Mjesto) (Datum)

_____
(Potpis Agencije za realizaciju projekta)
(Mjesto) (Datum)

_____
[Potpis izvoznika i savjetnika za provedbu]

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH" - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-20/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, s. r.

42

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-43/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ ПРОТОКОЛА МИНИСТАРСТВА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МИНИСТАРСТВА ЗА НАЦИОНАЛНУ ЕКОНОМИЈУ МАЂАРСКЕ О САРАДЊИ МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 1.

Ратификује се Протокол Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и Министарства за националну економију Мађарске о сарадњи малих и средњих предузећа, потписан у Сарајеву, 13. септембра 2013. године, на српском, хрватском, босанском и мађарском језику.

Члан 2.

Текст Протокола гласи:

ПРОТОКОЛ
МИНИСТАРСТВА ЗА НАЦИОНАЛНУ ЕКОНОМИЈУ МАЂАРСКЕ И МИНИСТАРСТВА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О САРАДЊИ МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА

Министарство за националну економију Мађарске и Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: СТРАНЕ), одлучни по питању даљег јачања и развоја економске сарадње у интересу подршке и развоја малих и средњих предузећа (у даљем тексту: МСП),

ПОШТУЈУЋИ принцип равноправности и узајамних интереса,

СВЈЕСНИ значаја друштвене и економске улоге МСП у развоју двије земље,

С ОБЗИРОМ на формирање добрих билатералних односа као и остваривања регионалних и кохезионих циљева,

УВЈЕРЕНИ да сарадња између МСП и даље доприноси глобалном економском развоју и продубљивању односа између Мађарске и Босне и Херцеговине,

С НАМЈЕРОМ да пруже подршку јачању конкурентности мађарских и босанскохерцеговачких предузећа на регионалном и глобалном тржишту, обезбиједе размјену информација, искуства и узајамну заштиту интереса унутар сектора МСП,

споразумјели су се о сљедећем:

Члан 1.
ПРИНЦИПИ

СТРАНЕ се обавезују да испоштују сљедеће принципе:

- поштивање националних закона и прописа;
- потпуна независност СТРАНА на пољу спровођења политике о пружању подршке и развоја МСП;
- формирање облика сарадње на основу принципа једнаких права, партнерских односа и узајамних интереса између предузећа у сектору индустрије, трговине, привреде, науке и образовања, услуга, инвестирања и у другим привредним гранама.

Члан 2.
ЦИЉЕВИ

СТРАНЕ су сагласне по питању остваривања сљедећих циљева:

1. поспјешивање односа и сарадње између СТРАНА, у складу са новом политиком ЕУ у вези са МСП, међусобна размјена искуства о научним и развојним процесима, као и о развоју способности предузетника, формирању разних видова подр предузетницима, о пружању подршке облицима сарадње између интересних организација предузетника/послодаваца и органа власти;
2. размјена искуства и јачање свих видова сарадње између владиног и невладиног сектора у интересу подршке и развоја МСП;
3. размјена искуства у вези са примјењивањем програма, средстава и модела који служе за развој/јачање већ постојећих и оснивање нових предузећа;
4. иницирање и израда заједничких програма у циљу развоја пословне инфраструктуре и пратећих услуга, као нпр. инкубатор куће, «пословни анђели», трговински паркови итд.;
5. поспјешивање сарадње на пољу иновативне дјелатности МСП, трансфера технологије, обука предузетничког знања, рада истраживачких центара, као и стручних организација;
6. поспјешивање оснивања МСП на подручју мале привреде и туризма, у интересу очувања културе, традиције и обичаја обје државе, свих регија или локалних заједница;
7. подршка видова сарадње МСП у интересу повећања робног промета, као и израда заједничких програма, пројеката уз кориштење фондова Европске уније;
8. размјена информација о политици Владе Мађарске и Савјета министара Босне и Херцеговине у вези са поспјешивањем развоја и подстицаја МСП, као и о тржишним, финансијским и пореским условима;

9. поспјешивање и подршка успостављања пословних односа између МСП двије земље;
10. размјена искуства, пружање помоћи и савјетовање у интересу израде програма у интересу јачања иновативности и конкурентности МСП;
11. организација заједничких манифестација с циљем успостављања пословних односа, заједничко ушешће на међународним семинарима, конференцијама, сајмовима и подршка истих;
12. подршка добрих односа између МСП двије земље у интересу заједничког појављивања на тржишту трећих земаља.

Члан 3.
РАДНА ГРУПА

Стране ће да формирају мађарску и босанскохерцеговачку заједничку радну групу у интересу сарадње МСП (у даљем тексту: Радна група), која ће дјеловати под надзором потписника овог Протокола.

Радну групу ће водити копредсједници које именују институције потписнице Протокола. У Радној групи на позив копредсједника, зависно од теме могу да судјелују представници државних и ентитетских институција и Брчко Дистрикта, невладиних организација које играју активну улогу у пружању подршке МСП, као и представници послодаваца и синдикалних организација. Радна група ће да засједа на основу сагласне одлуке два копредсједника, годишње најмање једанпут наизмјенично: једном у Мађарској, једном у Босни и Херцеговини. О сједницама Радне групе биће састављен Протокол/Меморандум.

Члан 4.
ДЈЕЛАТНОСТ И УЛОГА РАДНЕ ГРУПЕ

Радна група, у складу са ПРИНЦИПИМА (члан 1.) и ЦИЉЕВИМА (члан 2.) овог Протокола, израдиће План рада за период од најмање годину дана ради прегледа тема од заједничког интереса.

Члан 5.
СТУПАЊЕ НА СНАГУ ПРОТОКОЛА

Овај Протокол ступа на снагу даном потписивања и закључен је на период од пет (5) година. Обје стране могу да раскину или измијене овај Протокол у сваком термину након истека рока од шест (6) мјесеци од писменог захтјева упућеног другој страни.

Уколико у року од пет (5) година не поднесе писмени захтјев о његовом престанку, овај Протокол ће да важи наредних пет (5) година.

Члан 6.
РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Све спорове настале између СТРАНА на основу тумачења или примјене Протокола рјешавају двојица копредсједника договорно.

Потписано у Сарајеву, дана 13. септембра 2013. год.,у четири оригинална примјерка сваки на хрватском/босанском/српском и мађарском језику, при чему су сва четири примјерака аутентична.

За Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	За Министарство за националну економију Мађарске
Мирко Шаровић, с.р.	**Арон Марк Леннер**, с.р.

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-27/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-43/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI PROTOKOLA MINISTARSTVA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE I MINISTARSTVA ZA NACIONALNU EKONOMIJU MAĐARSKE O SARADNJI MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Član 1.

Ratifikuje se Protokol Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske o saradnji malih i srednjih preduzeća, potpisan u Sarajevu, 13. septembra 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom i mađarskom jeziku.

Član 2.

Tekst Protokola glasi:

PROTOKOL
MINISTARSTVA ZA NACIONALNU EKONOMIJU MAĐARSKE I MINISTARSTVA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE O SARADNJI MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Ministarstvo za nacionalnu ekonomiju Mađarske i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: STRANE), odlučni po pitanju daljnjeg jačanja i razvoja ekonomske saradnje u interesu podrške i razvoja malih i srednjih preduzeća (u daljnjem tekstu: MSP),

POŠTUJUĆI princip ravnopravnosti i uzajamnih interesa,

SVJESNI značaja društvene i ekonomske uloge MSP u razvoju dvije zemlje,

OBZIROM na formiranje dobrih bilateralnih odnosa kao i ostvarivanja regionalnih i kohezionih ciljeva,

UVJERENI da saradnja između MSP i dalje doprinosi globalnom ekonomskom razvoju i produbljivanju odnosa između Mađarske i Bosne i Hercegovine,

S NAMJEROM da pruže podršku jačanju konkurentnosti mađarskih i bosanskohercegovačkih preduzeća na regionalnom i globalnom tržištu, osiguraju razmjenu informacija, iskustva i uzajamnu zaštitu interesa unutar sektora MSP,

sporazumjeli su se o sljedećem:

Član 1.
PRINCIPI

STRANE se obavezuju da ispoštuju sljedeće principe:

- poštivanje nacionalnih zakona i propisa;
- potpuna neovisnot STRANA na polju provođenja politike o pružanju podrške i razvoja MSP;
- formiranje oblika saradnje na osnovu principa jednakih prava, partnerskih odnosa i uzajamnih interesa između preduzeća u sektoru industrije, trgovine, privrede, nauke i obrazovanja, usluga, investiranja i u drugim privrednim granama.

Član 2.
CILJEVI

STRANE su saglasne po pitanju ostvarivanja sljedećih ciljeva:

1. pospješivanje odnosa i saradnje između STRANA, u skladu s novom politikom EU vezano za MSP, međusobna razmjena iskustva o naučnim i razvojnim procesima, kao i o razvoju sposobnosti preduzetnika, formiranju raznih vidova podrške preduzetnicima, o pružanju podrške oblicima saradnje između interesnih organizacija preduzetnika/poslodavaca i organa vlasti;
2. razmjena iskustva i jačanje svih vidova saradnje između vladinog i nevladinog sektora u interesu podrške i razvoja MSP;
3. razmjena iskustva vezano za primjenjivanje programa, sredstava i modela koji služe za razvoj/jačanje već postojećih i osnivanje novih preduzeća;
4. iniciranje i izrada zajedničkih programa u cilju razvoja poslovne infrastrukture i pratećih usluga, kao npr. inkubator kuće, "poslovni anđeli", trgovinski parkovi itd.;
5. pospješivanje saradnje na polju inovativne djelatnosti MSP, transfera tehnologije, obuka preduzetničkog znanja, rada istraživačkih centara, kao i stručnih organizacija;
6. pospješivanje osnivanja MSP na području male privrede i turizma, u interesu očuvanja kulture, tradicije i običaja obje države, svih regija ili lokalnih zajednica;
7. podrška vidova saradnje MSP u interesu povećanja robnog prometa, kao i izrada zajedničkih programa, projekata uz korištenje fondova Evropske unije;
8. razmjena informacija o politici Vlade Mađarske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine vezano za pospješivanje razvoja i podsticaja MSP, kao i o tržišnim, finansijskim i poreskim uslovima;
9. pospješivanje i podrška uspostavljanja poslovnih odnosa između MSP dvije zemlje;
10. razmjena iskustva, pružanje pomoći i savjetovanje u interesu izrade programa u interesu jačanja inovativnosti i konkurentnosti MSP;
11. organizacija zajedničkih manifestacija s ciljem uspostavljanja poslovnih odnosa, zajedničko ušešće na međunarodnim seminarima, konferencijama, sajmovima i podrška istih;
12. podrška dobrih odnosa između MSP dvije zemlje u interesu zajedničkog pojavljivanja na tržištu trećih zemalja.

Član 3.
RADNA GRUPA

Strane će formirati mađarsku i bosanskohercegovačku zajedničku radnu grupu u interesu saradnje MSP (u daljnjem tekstu: Radna grupa), koja će djelovati pod nadzorom potpisnika ovog Protokola.

Radnu grupu će voditi kopredsjednici koje imenuju institucije potpisnice Protokola. U Radnoj grupi na poziv kopredsjednika, zavisno od teme mogu sudjelovati predstavnici državnih i entitetskih institucija i Brčko Distrikta, nevladinih organizacija koje igraju aktivnu ulogu u pružanju podrške MSP, kao i predstavnici poslodavaca i sindikalnih organizacija. Radna grupa zasjedat će na osnovu saglasne odluke dva kopredsjednika, godišnje najmanje jedanput naizmjenično: jednom u Mađarskoj, jednom u Bosni i Hercegovini. O sjednicama Radne grupe bit će sastavljen Protokol/Memorandum.

Član 4.
DJELATNOST I ULOGA RADNE GRUPE

Radna grupa, u skladu s PRINCIPIMA (član 1.) i CILJEVIMA (član 2.) ovog Protokola, izradit će Plan rada za period od najmanje godinu dana radi pregleda tema od zajedničkog interesa.

Član 5.
STUPANJE NA SNAGU PROTOKOLA

Ovaj Protokol stupa na snagu danom potpisivanja i zaključen je na period od pet (5) godina. Obje strane mogu raskinuti ili izmijeniti ovaj Protokol u svakom terminu nakon isteka roka od šest (6) mjeseci od pismenog zahtjeva upućenog drugoj strani.

Ukoliko u roku od pet (5) godina ne podnese pismeni zahtjev o njegovom prestanku, ovaj Protokol važit će narednih pet (5) godina.

Član 6.
RJEŠAVANJE SPOROVA

Sve sporove nastale između STRANA na osnovu tumačenja ili primjene Protokola rješavaju dvojica kopredsjednika dogovorno.

Potpisano u Sarajevu, dana 13. septembra 2013. god., u četiri originalna primjerka svaki na hrvatskom/bosanskom/srpskom i mađarskom jeziku, pri čemu su sva četiri primjeraka autentična.

Za Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	Za Ministarstvo za nacionalnu ekonomiju Mađarske
Mirko Šarović, s. r.	**Aron Mark Lenner**, s. r.

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-27/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-43/14 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI PROTOKOLA MINISTARSTVA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE I MINISTARSTVA ZA NACIONALNU EKONOMIJU MAĐARSKE O SURADNJI MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

Članak 1.

Ratificira se Protokol Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske o suradnji malih i srednjih poduzeća, potpisan u Sarajevu, 13. rujna 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom i mađarskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Protokola glasi:

PROTOKOL

MINISTARSTVA ZA NACIONALNU EKONOMIJU MAĐARSKE I MINISTARSTVA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

Ministarstvo za nacionalnu ekonomiju Mađarske i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: STRANE), odlučni po pitanju daljnjeg jačanja i razvitka ekonomske suradnje u interesu podrške i razvitka malih i srednjih poduzeća (u daljnjem tekstu: MSP),

POŠTUJUĆI princip ravnopravnosti i uzajamnih interesa,

SVJESNI značaja društvene i ekonomske uloge MSP u razvitku dviju zemalja,

OBZIROM na formiranje dobrih bilateralnih odnosa kao i ostvarivanja regionalnih i kohezionih ciljeva,

UVJERENI da suradnja između MSP i dalje doprinosi globalnom ekonomskom razvitku i produbljivanju odnosa između Mađarske i Bosne i Hercegovine,

S NAMJEROM da pruže podršku jačanju konkurentnosti mađarskih i bosanskohercegovačkih poduzeća na regionalnom i globalnom tržištu, osiguraju razmjenu informacija, iskustva i uzajamnu zaštitu interesa unutar sektora MSP,

sporazumjeli su se o slijedećem:

Članak 1.

PRINCIPI

STRANE se obvezuju da ispoštuju slijedeće principe:

- poštivanje nacionalnih zakona i propisa;
- potpuna neovisnot STRANA na polju provođenja politike o pružanju podrške i razvitka MSP;
- formiranje oblika suradnje na temelju principa jednakih prava, partnerskih odnosa i uzajamnih interesa između poduzeća u sektoru industrije, trgovine, gospodarstva, znanosti i obrazovanja, usluga, investiranja i u drugim gospodarskim granama.

Članak 2.

CILJEVI

STRANE su suglasne po pitanju ostvarivanja slijedećih ciljeva:

1. pospješivanje odnosa i suradnje između STRANA, sukladno novoj politici EU u svezi s MSP, međusobna razmjena iskustva o znanstvenim i razvojnim procesima, kao i o razvitku sposobnosti poduzetnika, formiranju raznih vidova podrške poduzetnicima, o pružanju podrške oblicima suradnje između interesnih organizacija poduzetnika/poslodavaca i organa vlasti;
2. razmjena iskustva i jačanje svih vidova suradnje između vladinog i nevladinog sektora u interesu podrške i razvitka MSP;
3. razmjena iskustva u svezi s primjenjivanjem programa, sredstava i modela koji služe za razvitak/jačanje već postojećih i osnivanje novih poduzeća;
4. iniciranje i izrada zajedničkih programa u cilju razvitka poslovne infrastrukture i pratećih usluga, kao npr. inkubator kuće, "poslovni anđeli", trgovinski parkovi itd.;
5. pospješivanje suradnje na polju inovativne djelatnosti MSP, transfera tehnologije, obuka poduzetničkog znanja, rada istraživačkih centara, kao i stručnih organizacija;
6. pospješivanje osnivanja MSP na području malog gospodarstva i turizma, u interesu očuvanja kulture, tradicije i običaja obiju država, svih regija ili lokalnih zajednica;
7. podrška vidova suradnje MSP u interesu povećanja robnog prometa, kao i izrada zajedničkih programa, projekata uz korištenje fondova Europske unije;
8. razmjena informacija o politici Vlade Mađarske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u svezi s pospješivanjem razvitka i poticaja MSP, kao i o tržišnim, financijskim i poreskim uvjetima;
9. pospješivanje i podrška uspostavljanja poslovnih odnosa između MSP dviju zemalja;
10. razmjena iskustva, pružanje pomoći i savjetovanje u interesu izrade programa u interesu jačanja inovativnosti i konkurentnosti MSP;
11. organizacija zajedničkih manifestacija s ciljem uspostave poslovnih odnosa, zajedničko ušešće na međunarodnim seminarima, konferencijama, sajmovima i podrška istih;
12. podrška dobrih odnosa između MSP dviju zemalja u interesu zajedničkog pojavljivanja na tržištu trećih zemalja.

Članak 3.

RADNA SKUPINA

Strane će formirati mađarsku i bosanskohercegovačku zajedničku radnu skupinu u interesu suradnje MSP (u daljnjem tekstu: Radna skupina), koja će djelovati pod nadzorom potpisnika ovoga Protokola.

Radnu skupinu će voditi kopredsjednici koje imenuju institucije potpisnice Protokola. U Radnoj skupini na poziv kopredsjednika, ovisno o temi mogu sudjelovati predstavnici

državnih i entitetskih institucija i Brčko Distrikta, nevladinih organizacija koje igraju aktivnu ulogu u pružanju podrške MSP, kao i predstavnici poslodavaca i sindikalnih organizacija. Radna skupina zasjedat će na temelju suglasne odluke dva kopredsjednika, godišnje najmanje jedanput naizmjenično: jednom u Mađarskoj, jednom u Bosni i Hercegovini. O sjednicama Radne skupine bit će sastavljen Protokol/Memorandum.

Članak 4.

DJELATNOST I ULOGA RADNE SKUPINE

Radna skupina, sukladno PRINCIPIMA (članak 1.) i CILJEVIMA (članak 2.) ovoga Protokola, izradit će Plan rada za razdoblje od najmanje godinu dana radi pregleda tema od zajedničkog interesa.

Članak 5.

STUPANJE NA SNAGU PROTOKOLA

Ovaj Protokol stupa na snagu danom potpisivanja i zaključen je na razdoblje od pet (5) godina. Obje strane mogu raskinuti ili izmijeniti ovaj Protokol u svakom terminu nakon isteka roka od šest (6) mjeseci od pismenog zahtjeva upućenog drugoj strani.

Ukoliko u roku od pet (5) godina ne podnese pismeni zahtjev o njegovu prestanku, ovaj Protokol važit će narednih pet (5) godina.

Članak 6.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Sve sporove nastale između STRANA na temelju tumačenja ili primjene Protokola rješavaju dvojica kopredsjednika dogovorno.

Potpisano u Sarajevu, dana 13. rujna 2013. god., u četiri originalna primjeraka svaki na hrvatskom/bosanskom/srpskom i mađarskom jeziku, pri čemu su sva četiri primjerka autentična.

Za Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	Za Ministarstvo za nacionalnu ekonomiju Mađarske
Mirko Šarović, v. r.	**Aron Mark Lenner**, v. r.

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-27/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

43

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-44/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ОЕБС - ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ЕВРОПСКУ БЕЗБЈЕДНОСТ И САРАДЊУ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ И БЕЗБЈЕДНОСТИ

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и ОЕБС – Организације за европску безбједност и сарадњу у области одбране и безбједности, потписан у Сарајеву, 09. октобра 2013., године на српском, хрватском, босанском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ОЕБС - ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ЕВРОПСКУ БЕЗБЈЕДНОСТ И САРАДЊУ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ И БЕЗБЈЕДНОСТИ

Узимајући у обзир преузете обавезе, у складу са Завршним актом Конференције за европску безбједност и сарадњу, ОЕБС-овим Кодексом понашања у војнополитичким аспектима безбједности, Бечким документом о мјерама изградње повјерења и безбједности, Општим оквирним споразумом за мир у БиХ и другим документима ОЕБС-а, ОЕБС-овим документом о малом оружју и лаком наоружању, ОЕБС-овим документом о залихама конвенционалне муниције, те осталим пропратним документима ОЕБС-а,

Обавезавши се да ће Босна и Херцеговина, јачањем властитих одбрамбених и безбиједносних капацитета, допринијети стварању и одржавању трајне стабилности и безбједности у земљи, а тиме и окружењу,

Желећи да унаприједе сарадњу у области одбране и безбједности Савјет министара Босне и Херцеговине и ОЕБС, представљени од стране Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, у даљњем тексту "стране", споразумјеле су се како слиједи:

Члан 1.

(Предмет)

Предмет овог споразума је дефинисање оквира за техничку сарадњу страна у спровођењу активности, процедура и обавеза у области одбране и безбједности, у оквиру одбрамбене и безбиједносне политике и унапређења услова складиштења конвенционалног наоружања и муниције, као и осталих области сарадње о којој се стране споразумију.

Члан 2.

(Циљеви сарадње)

Стране ће сарађивати на испуњењу програма и пројеката заједничке сарадње у области:

1. Одбрамбене и безбиједносне политике,

2. Унапређења безбједности складиштења и чувања наоружања и муниције, као и смањење ризика по здравље и живот становника Босне и Херцеговине, смањењем ризика набавке малог оружја и лаког наоружања и конвенционалне муниције, омогућавањем техничке и финансијске помоћи

ОЕБС-а у унапређењу управљања и безбједности перспективног малог оружја и лаког наоружања;

3. Осталих области сарадње о којој се стране споразумију.

Стране ће своју сарадњу заснивати на принципу заједничких консултација на основу равноправности и заједничких интереса, а све своје активности вршиће у складу са правилима и принципима међународног права, стандардима и обавезама према ОЕБС-у и у оквиру домаћег законодавства.

Овај споразум неће утицати на права и обавезе које произлазе из других међународних споразума.

Члан 3.
(Примјена Споразума)

Овај споразум је основ за сарадњу страна ради примјене пројеката свих аспеката који се односе за одбрану и безбједност.

Стране су сагласне да ће се на основу овог споразума моћи да закључују посебни спроведбени протоколи, ради спровођења појединачних пројеката о којима се стране усагласе.

Проведбени протокол потписује министар ресорног министарства.

Члан 4.
(Надлежни органи за примјену)

Надлежни органи за примјену овог споразума су:

- У Босни и Херцеговини: Министарство одбране БиХ (у даљем тексту "МО БиХ") и

Министарство безбједности БиХ (у даљем тексту "МБ БиХ");

- Мисија ОЕБС-а у Босни и Херцеговини.

Члан 5.
(Порези и царине)

ОЕБС има право на поврат ПДВ-а за снабдијевање добрима и услугама потребним за примјену овог споразума и проведбених протокола из члана 3.

Од увозних дажбина и других индиректних пореза ослобађа се роба при увозу за потребе војних, полицијских снага и деминирање територије Босне и Херцеговине.

ОЕБС ће обезбиједити све неопходне документе за поврат пореза и ослобађање од увозних дажбина.

Члан 6.
(Финансијске обавезе)

Све финансијске обавезе страна, које проистичу из примјене пројеката усаглашених између страна, регулишу се проведбеним протоколима.

Члан 7.
(Планирање сарадње)

На основу овог споразума, стране припремају годишњи план сарадње за наредну годину.

Надлежни органи страна припремиће пројектне приједлоге, који ће бити усаглашени најдаље до 15. децембра текуће године за наредну годину, уколико се стране другачије не договоре.

Члан 8.
(Спорови)

Било који спор који проистиче из тумачења или примјене овог споразума, стране ће рјешавати пријатељским консултацијама и преговорима без уплитања било које треће стране.

Члан 9.
(Привилегије и имунитет)

Споразум о сарадњи сачињен је без пристрасности према одређеним привилегијама и имунитетима који се примјењују на Мисију ОЕБС-а у Босни и Херцеговини и њене званичнике.

Члан 10.
(Завршне одредбе)

Овај споразум ће се привремено примјењивати од дана потписивања, док Споразум не ступи на снагу његовом ратификацијом, у складу са домаћим законодавством.

Свака страна има право да оконча овај споразум писаним обавјештењем другој страни дипломатским путем. Отказивање ступа на снагу шест (6) мјесеци након датума обавјештавања.

У случају престанка овог споразума све започете а недовршене активности биће довршене у складу са потписаним важећим документима за примјену.

Потписано у Сарајеву, 09.10.2013. године, у два истовјетна примјерка на енглеском, српском, босанском и хрватском језику.

Споразум је једнако вјеродостојан на свим језицима.

У име Савјета министара БиХ:	У име ОЕБС-а:
Министар одбране	Шеф Мисије ОЕБС-а у БиХ
Зекеријах Осмић	Госп. **Флечер Бертон**, амбасадор

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-26/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-44/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I OSCE - ORGANIZACIJE ZA EVROPSKU SIGURNOST I SARADNJU U OBLASTI ODBRANE I SIGURNOSTI

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i OSCE - Organizacije za evropsku sigurnost i saradnju u oblasti odbrane i sigurnosti, potpisan u Sarajevu, 09. oktobra 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I OSCE - ORGANIZATION FOR SECURITY AND CO-OPERATION IN EUROPE U OBLASTI ODBRANE I SIGURNOSTI

Uzimajući u obzir preuzete obaveze u skladu sa Završnim aktom Konferencije za sigurnost i saradnju u Evropi, OSCE-ovim Kodeksom ponašanja o vojnopolitičkim aspektima sigurnosti, Bečkim dokumentom o mjerama izgradnje povjerenja i sigurnosti, Općim okvirnim sporazumom za mir BiH i drugim dokumentima OSCE-a, Dokumentom OSCE-a o malom oružju i lakom naoružanju, Dokumentom OSCE-a o zalihama konvencionalne municije, te ostalim propratnim dokumentima OSCE-a,

Obavezavši se da će Bosna i Hercegovina, jačanjem vlastitih odbrambenih i sigurnosnih kapaciteta, doprinijeti stvaranju i održavanju trajne stabilnosti i sigurnosti u državi, a time i okruženju,

Želeći da unaprijede saradnju u oblasti odbrane i sigurnosti, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i OSCE, predstavljeni od strane Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, u daljnjem tekstu "strane", sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.
(Predmet)

Predmet ovog Sporazuma je definiranje okvira za tehničku saradnju strana u provedbi aktivnosti, procedura i obaveza u oblasti odbrane i sigurnosti, u okviru odbrambene i sigurnosne politike i unapređenja uvjeta skladištenja konvencionalnog naoružanja i municije, kao i ostalih oblasti saradnje o kojoj se strane sporazumiju.

Član 2.
(Ciljevi saradnje)

Strane će sarađivati na ispunjenju programa i projekata zajedničke saradnje u oblasti:

1. Odbrambene i sigurnosne politike;
2. Unapređenja sigurnosti skladištenja i čuvanja naoružanja i municije, kao i smanjenja rizika po zdravlje i život stanovnika Bosne i Hercegovine smanjenjem rizika nabavke malog oružja i lakog naoružanja i konvencionalne municije osiguranjem tehničke i finansijske pomoći OSCE-a u unapređenju upravljanja i sigurnošću perspektivnog malog oružja i lakog naoružanja;
3. Ostalih područja saradnje o kojoj se strane sporazumiju.

Strane će svoju saradnju zasnivati na principu zajedničkih konsultacija na osnovu ravnopravnosti i zajedničkih interesa, a sve svoje aktivnosti će vršiti u skladu sa pravilima i principima međunarodnog prava, standardima i obavezama prema OSCE-u i u okviru domaćeg zakonodavstva.

Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obaveze koje proizilaze iz drugih međunarodnih sporazuma.

Član 3.
(Primjena Sporazuma)

Ovaj Sporazum je osnova za saradnju strana, radi primjene projekata svih aspekata u vezi s odbranom i sigurnošću.

Strane su saglasne s time da će se, na osnovu ovog Sporazuma, moći zaključivati posebni provedbeni protokoli u cilju implementacije pojedinačnih projekata o kojima se strane usaglase.

Provedbeni protokol potpisuje ministar resornog ministarstva.

Član 4.
(Organi nadležni za primjenu)

Organi nadležni za primjenu ovog Sporazuma su:

- U Bosni i Hercegovini: Ministarstvo odbrane BiH (u daljnjem tekstu "MO BiH") i Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu "MS BiH")
- Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini

Član 5.
(Porezi i carine)

OSCE ima pravo na povrat PDV-a za snabdijevanje dobrima i uslugama potrebnim za primjenu ovog Sporazuma i provedbenih protokola iz člana 3.

Od uvoznih dažbina i drugih indirektnih poreza, treba biti oslobođena roba pri uvozu za potrebe vojnih snaga, policijskih snaga i deminiranje u Bosni i Hercegovini.

OSCE će osigurati sve neophodne dokumente za povrat poreza i oslobađanje od uvoznih dažbina.

Član 6.
(Finansijske obaveze)

Sve finansijske obaveze strana, koje proizilaze iz primjene projekata usaglašenih između strana, reguliraju se implementacijskim protokolima.

Član 7.
(Planiranje saradnje)

Na osnovu ovog Sporazuma, strane pripremaju godišnji plan saradnje za sljedeću godinu.

Nadležni organi strana pripremit će projektne prijedloge, koji trebaju biti usaglašeni najdalje do 15. decembra tekuće godine za sljedeću godinu, ukoliko se strane drugačije ne dogovore.

Član 8.
(Sporovi)

Bilo koji spor koji proizilazi iz tumačenja ili primjene ovog Sporazuma, strane će rješavati prijateljskim konsultacijama i pregovorima, bez uplitanja bilo koje treće strane.

Član 9.
(Privilegije i imunitet)

Ovaj Sporazum o saradnji sačinjen je bez pristrasnosti prema određenim privilegijama i imunitetima, koji se primjenjuju na Misiju OSCE-a u Bosni i Hercegovini i njene zvaničnike.

Član 10.
(Završne odredbe)

Ovaj Sporazum se privremeno primjenjuje od dana potpisivanja, dok Sporazum ne stupi na snagu njegovom ratifikacijom, u skladu sa domaćim zakonodavstvom.

Svaka strana ima pravo da okonča ovaj Sporazum pisanom obaviješću drugoj strani, diplomatskim putem. Otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma obavještavanja.

U slučaju prestanka važenja ovog Sporazuma, sve započete, a nedovršene aktivnosti, bit će dovršene u skladu sa potpisanim važećim dokumentima za primjenu.

Potpisano u Sarajevu, **09.10.2013 godine**, u dva istovjetna primjerka na engleskom, bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

Sporazum je jednako vjerodostojan na svim jezicima.

U ime Vijeća ministara BiH:
ministar odbrane
Zekerijah Osmić

U ime OSCE-a:
šef Misije OSCE-a u BiH,
gospodin **Fletcher Burton**,
ambasador

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-26/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-44/14 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I OESS - ORGANIZACIJE ZA EUROPSKU SIGURNOST I SURADNJU U OBLASTI OBRANE I SIGURNOSTI

Članak 1.

Ratificira se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i OESS-a - Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u oblasti obrane i sigurnosti, potpisan u Sarajevu, 09. listopada 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I OESS - ORGANIZACIJE ZA EUROPSKU SIGURNOST I SURADNJU U OBLASTI OBRANE I SIGURNOSTI

Uzimajući u obzir preuzete obveze sukladno Završnom aktu Konferencije za europsku sigurnost i suradnju, OESS-ovom Kodeksu ponašanja u vojnopolitičkim aspektima sigurnosti, Bečkim dokumentom o mjerama izgradnje povjerenja i sigurnosti, Općim okvirnim sporazumom za mir BiH i drugim dokumentima OESS-a, OESS-ovom dokumentu o malom oružju i lakom naoružanju, OESS-ovom dokumentu o pričuvama konvencionalnoga streljiva, te ostalim popratnim dokumentima OESS-a,

Obvezavši se da će Bosna i Hercegovina, jačanjem vlastitih obrambenih i sigurnosnih kapaciteta, doprinijeti stvaranju i održavanju trajne stabilnosti i sigurnosti u zemlji, a time i okruženju,

Želeći promicati suradnju u oblasti obrane i sigurnosti Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i OESS, predstavljeni od strane Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini, u daljnjem tekstu "strane", sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.
(Predmet)

Predmet je ovoga Sporazuma definiranje okvira za tehničku suradnju strana u provedbi aktivnosti, procedura i obveza u oblasti obrane i sigurnosti, u okviru obrambene i sigurnosne politike i promicanja uvjeta skladištenja konvencionalnog naoružanja i streljiva, kao i ostalih područja suradnje o kojoj se strane sporazumiju.

Članak 2.
(Ciljevi suradnje)

Strane će surađivati na ispunjenju programa i projekata zajedničke suradnje u oblasti:

1. Obrambene i sigurnosne politike,
2. Promicanja sigurnosti skladištenja i čuvanja naoružanja i streljiva, kao i smanjenja rizika po zdravlje i život pučanstva Bosne i Hercegovine smanjenjem rizika nabavke malog oružja i lakog naoružanja i konvencionalnoga streljiva osiguranjem tehničke i financijske pomoći OESS-a u promicanju upravljanja i sigurnosti perspektivnog malog oružja i lakog naoružanja;
3. Ostala područja suradnje o kojoj se strane sporazumiju.

Strane će svoju suradnju zasnivati na načelu zajedničkih konzultacija na temelju ravnopravnosti i zajedničkih interesa, a sve će svoje aktivnosti vršiti sukladno pravilima i načelima međunarodnoga prava, standardima i obvezama prema OESS-u i u okviru domaćega zakonodavstva.

Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze koje proizlaze iz drugih međunarodnih sporazuma.

Članak 3.
(Primjena Sporazuma)

Ovaj je Sporazum temelj za suradnju strana radi primjene projekata svih aspekata vezanih za obranu i sigurnost.

Strane su suglasne da će se na temelju ovoga Sporazuma moći zaključivati posebni provedbeni protokoli glede provedbe pojedinačnih projekata o kojima se strane usuglase.

Provedbeni protokol potpisuje ministar resornoga ministarstva.

Članak 4.
(Nadležna tijela za primjenu)

Nadležna tijela za primjenu ovoga Sporazuma su:

- U Bosni i Hercegovini: Ministarstvo obrane BiH (u daljnjem tekstu "MO BiH") i Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu "MS BiH);
- Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini.

Članak 5.
(Porezi i carine)

OESS ima pravo na povrat PDV-a na opskrbu dobrima i uslugama potrebnim za primjenu ovoga Sporazuma i provedbenih protokola iz članka 3.

Od uvoznih pristojba i drugih neizravnih poreza oslobađa se roba pri uvozu za potrebe vojnih, policijskih snaga i deminiranje Bosne i Hercegovine.

OESS će osigurati sve neophodne dokumente za povrat poreza i oslobađanje od uvoznih pristojba.

Članak 6.
(Financijske obveze)

Sve financijske obveze strana koje proistječu iz primjene projekata usuglašenih između strana, reguliraju se provedbenim protokolima.

Članak 7.
(Planiranje suradnje)

Na temelju ovoga Sporazuma, strane pripremaju godišnji plan suradnje za sljedeću godinu.

Nadležna će tijela strana pripremiti projektne prijedloge, koji će se usuglasiti najkasnije do 15. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu, ukoliko se strane drugačije ne dogovore.

Članak 8.
(Sporovi)

Bilo koji spor koji proistječe iz tumačenja ili primjene ovoga Sporazuma, strane će rješavati prijateljskim konzultacijama i pregovorima, bez uplitanja bilo koje treće strane.

Članak 9.
(Privilegije i imunitet)

Ovaj je Sporazum o suradnji sačinjen bez pristranosti prema određenim privilegijama i imunitetima, koji se primjenjuju na Misiju OESS-a u Bosni i Hercegovini i njene dužnosnike.

Članak 10.
(Završne odredbe)

Ovaj se Sporazum privremeno primjenjuje od dana potpisivanja, dok Sporazum ne stupi na snagu njegovom ratifikacijom, sukladno domaćem zakonodavstvu.

Svaka strana ima pravo okončati ovaj Sporazum pisanom obavijesti drugoj strani, diplomatskim putem. Otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci nakon nadnevka obavjesti.

U slučaju prestanka važenja ovoga Sporazuma, sve započete, a nedovršene aktivnosti, bit će dovršene sukladno potpisanim važećim dokumentima za primjenu.

Potpisano u Sarajevu, 09.10.2013. godine u dva istovjetna primjerka na engleskom, bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

Sporazum je jednako vjerodostojan na svim jezicima.

U ime Vijeća ministara BiH:	U ime OESS-a, voditelj Misije
ministar obrane	OESS-a u BiH
Zekerijah Osmić	veleposlanik **Fletcher Burton**

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-26/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

44

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-1252/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Члан 1.

Ратификује се Уговор између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима, потписан у Скопљу, 12. марта 2013. године, на српском, босанском, хрватском и македонском језику.

Члан 2.

Текст Уговора гласи:

УГОВОР
ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Босна и Херцеговина и Република Македонија (у даљњем тексту: државе уговорнице),

у жељи да сарадња између двије државе даље јача и да узајамни правни саобраћај буде још ефикаснији, одлучиле су да се измијени и допуни Уговор између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима, сачињен у Скопљу, 13. септембра 2005. године, и у том циљу договориле се:

Члан 1.

Члан 4. Уговора мијења се и гласи:

"Члан 4.

(1) Ради пружања правне помоћи, према овом уговору, судови и други надлежни органи држава уговорница међусобно комуницирају преко својих надлежних органа, и то:

1) За Босну и Херцеговину - преко Министарства правде Босне и Херцеговине;

2) За Републику Македонију - преко Министарства правде Републике Македоније.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, ради пружања правне помоћи у управним стварима, као и код достављања позива за оставинску расправу или узимања насљедничке изјаве у оставинском поступку, судови и други надлежни органи једне државе уговорнице могу непосредно да комуницирају са судовима, другим надлежним органима и странкама у другој држави уговорници.

(3) Одредбе става (1) овог члана не искључују комуникацију дипломатским, односно конзуларним путем, ако за то постоје оправдани разлози.

(4) У хитним случајевима, у кривичним стварима, судови и други надлежни органи држава уговорница могу комуницирати и преко Међународне организације криминалистичке полиције (ИНТЕРПОЛ).

(5) У случајевима из става (4) овог члана, судови и други надлежни органи држава уговорница обавезни су да примјерак замолнице у кривичним стварима доставе министарству правде."

Члан 2.

У члану 23. додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) За упис чињенице развода брака у матичне књиге, на основу правоснажне судске одлуке није потребно да се проведе поступак признања предвиђен чланом 28. Уговора."

Досадашњи ст. (2) и (3) постају ст. (3) и (4).

Члан 3.

У члану 24. став (2) Уговора мијења се и гласи:

"(2) Судском одлуком у смислу става (1) овог члана сматра се и поравнање закључено пред судом, као и одлука другог органа која је у држави у којој је донесена изједначена са судском одлуком, односно судским поравнањем, ако се њом регулишу односи у статусним, породичним и имовинско-правним односима са међународним елементом."

Члан 4.

Члан 30. мијења се и гласи:

"Члан 30.

(1) Општи видови правне помоћи обухваћају:

1) извршење процесних радњи, као што су саслушање окривљеног, свједока и вјештака, увиђај, претрес просторија и лица, заплјену, односно привремено одузимање предмета, достављање аката, писмених материјала и других предмета који су у вези са кривичним поступком у држави молиљи, као и друге радње које су неопходне за извршење замолнице;

2) примјену мјера, као што су надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација и оптичка снимања лица, контролисана испорука, пружање симулираних пословних услуга, склапање симулираних правних послова, ангажовање прикривеног исљедника, рачунарско претраживање и обрада података;

3) размјену обавјештења и достављање писмена и предмета који су у вези са кривичним поступком у држави молиљи, достављање података без замолнице, кориштење аудио и видео конференцијске везе, формирање заједничких истражних тимова;

4) привремену предају лица лишеног слободе ради испитивања пред надлежним органом државе молиље.

(2) Уз замолницу за претрес лица или просторија или запљену, односно привремено одузимање предмета, прилаже се један примјерак или овјерен препис одлуке органа који моли ову радњу.

(3) Предмете и оригинале аката и писмена који су достављени ради извршења замолнице, страна молиља вратиће што прије замољеној држави, уколико их се она не одрекне."

Члан 5.

У члану 34. став (3) Уговора мијења се и гласи:

"(3) Сагласност за присуствовање представника заинтересованих правосудних органа и других лица државе молиље у смислу става (2) овог члана, у Босни и Херцеговини даје Министарство правде Босне и Херцеговине, а у Републици Македонији Министарство правде Републике Македоније, уз претходно прибављено мишљење органа замољене државе пред којим се води поступак."

Члан 6.

Послије члана 34. додаје се члан 34а. који гласи:

"Заједнички истражни тимови

Члан 34а.

(1) Ако то оправдавају околности случаја, споразумом надлежних правосудних органа држава уговорница могу се формирати заједнички истражни тимови ради предузимања координираних и усклађених истражних радњи, нарочито када се ради о тешким облицима криминала.

(2) Заједнички истражни тим формира се за сваки конкретан случај, на начин што захтјев путем Министарства правде подноси надлежни орган који предлаже формирање заједничког истражног тима, а исти се доставља Министарству правде друге државе уговорнице, које тај захтјев просљеђује надлежном органу те државе.

(3) Одлуку о прихватању захтјева за формирање заједничког истражног тима доноси надлежни орган замољене државе, који истовремено и формира дио тима стране уговорнице.

(4) Споразум о формирању заједничког истражног тима закључују руководиоци правосудних органа из чијег састава је састављен заједнички истражни тим.

(5) Заједнички истражни тим доставиће извјештај о свом раду Министарству правде.

(6) Споразумом о формирању заједничког истражног тима, одређује се вођа тима, чланови и делегирани чланови тима, надлежност и вријеме дјеловања тима.

(7) Делегирани чланови тима имају право да присуствују свим истражним радњама које спроводи заједнички истражни тим, осим оним којима то није дозвољено по домаћем праву државе на чијој територији се проводи истражна радња.

(8) Заједнички истражни тим предузима процесне и друге радње не територији држава уговорница.

(9) Заједнички истражни тим дјелује и поступа у складу са кривичним законодавством државе уговорнице на чијој се територији предузима истражна радња у циљу прикупљања података и доказа.

(10) Информације које би биле важне надлежним органима двају држава уговорница, а до којих су чланови или делегирани чланови тима дошли у току свог рада у

тиму, могу се, уз сагласност обе стране користити и за кривично гоњење у случајевима за које није формиран заједнички истражни тим."

Члан 7.

Члан 35. мијења се и гласи:

"Члан 35.

(1) Државе уговорнице обавјештавају једна другу о свим осудама држављана друге државе уговорнице, без обзира да ли је то лице и држављанин државе пресуђења. Обавјештења о осудама државе уговорнице достављају преко органа из члана 4. став (1) овог уговора.

(2) Правосудни орган једне државе уговорнице пред којим се води кривични поступак може од државног органа друге државе уговорнице надлежног за вођење казнене евиденције непосредно да затражи извод из казнене евиденције.

(3) Државе уговорнице, на молбу, доставиће једна другој податке о лицима која су држављани друге државе уговорнице, а која се налазе под истрагом или против којих је покренут кривични поступак на територији друге државе уговорнице.

(4) Уз писмена из става (1), (2) и (3) овог члана не прилаже се превод на језик друге државе уговорнице."

Члан 8.

Послије члана 35. додаје се члан 35а. који гласи:

"Достављање података и без замолнице

Члан 35а.

(1) Државе уговорнице ће без претходно упућене замолнице достављати једна другој податке о кривичним дјелима и учиниоцима до којих су дошле, уколико сматрају да би ти подаци могли бити од користи за покретање или вођење кривичног поступка или би могли довести до упућивања замолнице сходно одредбама овог уговора.

(2) Достављање података из става (1) овог члана врши се само у случају да то не омета вођење кривичног поступка пред домаћим правосудним органима."

Члан 9.

У члану 37. додају се нови ст. (2) до (3) који гласе:

"(2) Осим услова из става (1) овог члана, приликом доношења одлуке о уступању гоњења цијениће се и сљедеће околности:

1) могућност обезбјеђења присуства окривљеног лица,

2) могућност извршења пресуде уколико иста буде донесена,

3) у којој држави ће бити остварена боља рехабилитација лица уколико буде осуђено,

4) мјесто гдје се налази главни или највећи дио доказног материјала,

5) да ли се окривљено лице у замољеној држави налази на издржавању казне или треба да издржава казну која подразумијева лишење слободе,

6) могућност обезбјеђења имовинскоправних захтјева и других интереса оштећеног.

(3) Приликом доношења одлуке о уступању кривичног гоњења за кривична дјела против човјечности и међународног хуманитарног права посебно ће се цијенити пребивалиште и држављанство осумњиченог, окривљеног или оптуженог лица."

Досадашњи став (2) постаје став (4).

Члан 10.

У члану 38. став (2) тачка 4) Уговора мијења се и гласи:

"4) изјаве оштећених или писану информацију о разлозима због којих изјаву није могуће прибавити."

Члан 11.

Послије члана 38. додаје се члан 38а. који гласи:

"Захтјев за притварање прије подношења замолнице

Члан 38а.

(1) У хитним случајевима надлежни органи држава уговорница могу поднијети захтјев за привремено притварање прије подношења замолнице.

(2) Захтјев садржи:

1) податке потребне за утврђивање истовјетности лица за које ће бити захтијевано уступање кривичног гоњења,

2) чињенични опис и правну квалификацију дјела,

3) изјаву о постојању судске одлуке или оптужног акта,

4) изјаву да ће бити поднесена замолница.

(3) Захтјев се подноси надлежном органу замољене државе преко министарства правде или преко Међународне организације криминалистичке полиције (ИНТЕРПОЛ).

(4) У случају да се захтјев подноси преко Међународне организације криминалистичке полиције (ИНТЕРПОЛ) примјерак замолнице обавезно се доставља министарству правде."

Члан 12.

Поједина питања која нису уређена овим уговором, као и промјене органа сарадње између држава уговорница рјешаваће се размјеном нота дипломатским путем.

Члан 13.

(1) Овај уговор подлијеже потврђивању.

(2) Уговор ступа на снагу тридесетог дана од дана пријема посљедње од нота којима се државе уговорнице узајамно обавјештавају о спроведеном поступку потврђивања у складу са њиховим законодавством.

(3) Уговор се закључује на неодређено вријеме. Свака држава уговорница може отказати Уговор у писаној форми, дипломатским путем, са отказним роком од шест мјесеци од дана пријема обавјештења о отказивању.

Овај уговор је сачињен у Скопљу, дана 12.03.2013. године, у по два истовјетна примјерка, сваки на службеним језицима Босне и Херцеговине (српском, босанском и хрватском) и на македонском језику, с тим да су сви текстови једнако вјеродостојни.

За Босну и Херцеговину
Бариша Чолак

За Републику Македонију
Блерим Бецети

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-31/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1252/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM I KRIVIČNIM STVARIMA

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, potpisan u Skoplju 12. marta 2013.godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom i makedonskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM I KRIVIČNIM STVARIMA

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija (u daljnjem tekstu: države ugovornice),

u želji da saradnja između dvije države dalje jača i da uzajamni pravni saobraćaj bude još efikasniji, odlučile su da se izmijeni i dopuni Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, sačinjen u Skoplju 13. septembra 2005. godine, i u tom cilju dogovorile se:

Član 1.

Član 4. Ugovora mijenja se i glasi:

"Član 4.

(1) Radi pružanja pravne pomoći, prema ovom ugovoru, sudovi i drugi nadležni organi država ugovornica međusobno komuniciraju preko svojih nadležnih organa, i to:

1) Za Bosnu i Hercegovinu - preko Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine;

2) Za Republiku Makedoniju - preko Ministarstva pravde Republike Makedonije.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, radi pružanja pravne pomoći u upravnim stvarima, kao i kod dostavljanja poziva za ostavinsku raspravu ili uzimanja nasljedničke izjave u ostavinskom postupku, sudovi i drugi nadležni organi jedne države ugovornice mogu neposredno da komuniciraju sa sudovima, drugim nadležnim organima i strankama u drugoj državi ugovornici.

(3) Odredbe stava (1) ovog člana ne isključuju komuniciranje diplomatskim, odnosno konzularnim putem, ako za to postoje opravdani razlozi.

(4) U hitnim slučajevima, u krivičnim stvarima, sudovi i drugi nadležni organi država ugovornica mogu komunicirati i preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).

(5) U slučajevima iz stava (4) ovog člana, sudovi i drugi nadležni organi država ugovornica obavezni su da primjerak zamolnice u krivičnim stvarima dostave ministarstvu pravde."

Član 2.

U članu 23. dodaje se novi stav (2) koji glasi:

"(2) Za upis činjenice razvoda braka u matične knjige, na osnovu pravosnažne sudske odluke nije potrebno da se provede postupak priznanja predviđen članom 28. Ugovora."

Dosadašnji st. (2) i (3) postaju st. (3) i (4).

Član 3.

U članu 24. stav (2) Ugovora mijenja se i glasi:

"(2) Sudskom odlukom u smislu stava (1) ovog člana smatra se i poravnanje zaključeno pred sudom, kao i odluka drugog organa koja je u državi u kojoj je donesena izjednačena sa sudskom odlukom, odnosno sudskim poravnanjem, ako se njom reguliraju odnosi u statusnim, porodičnim i imovinsko-pravnim odnosima sa međunarodnim elementom."

Član 4.

Član 30. mijenja se i glasi:

"Član 30.

(1) Opći vidovi pravne pomoći obuhvaćaju:

1) izvršenje procesnih radnji, kao što su saslušanje okrivljenog, svjedoka i vještaka, uviđaj, pretres prostorija i lica, zapljenu, odnosno privremeno oduzimanje predmeta, dostavljanje akata, pismenih materijala i drugih predmeta koji su u vezi sa krivičnim postupkom u državi molilji, kao i druge radnje koje su neophodne za izvršenje zamolnice;

2) primjenu mjera, kao što su nadzor i snimanje telefonskih i drugih razgovora ili komunikacija i optička snimanja lica, kontrolirana isporuka, pružanje simuliranih poslovnih usluga, sklapanje simuliranih pravnih poslova, angažovanje prikrivenog isljednika, računarsko pretraživanje i obrada podataka;

3) razmjenu obavještenja i dostavljanje pismena i predmeta koji su u vezi sa krivičnim postupkom u državi molilji, dostavljanje podataka bez zamolnice, korištenje audio i video konferencijske veze, formiranje zajedničkih istražnih timova;

4) privremenu predaju lica lišenog slobode radi ispitivanja pred nadležnim organom države molilje.

(2) Uz zamolnicu za pretres lica ili prostorija ili zapljenu, odnosno privremeno oduzimanje predmeta, prilaže se jedan primjerak ili ovjeren prijepis odluke organa koji moli ovu radnju.

(3) Predmete i izvornike akata i pismena koji su dostavljeni radi izvršenja zamolnice, strana molilja vratiće što prije zamoljenoj državi, ukoliko ih se ona ne odrekne."

Član 5.

U članu 34. stav (3) Ugovora mijenja se i glasi:

"(3) Saglasnost za prisustvovanje predstavnika zaintersiranih pravosudnih organa i drugih lica države molilje u smislu stava (2) ovog člana, u Bosni i Hercegovini daje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, a u Republici Makedoniji Ministarstvo pravde Republike Makedonije, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa zamoljene države pred kojim se vodi postupak."

Član 6.

Poslije člana 34. dodaje se član 34a. koji glasi:

"Zajednički istražni timovi

Član 34a.

(1) Ako to opravdavaju okolnosti slučaja, sporazumom nadležnih pravosudnih organa država ugovornica mogu se formirati zajednički istražni timovi radi preduzimanja koordiniranih i usklađenih istražnih radnji, naročito kada se radi o teškim oblicima kriminala.

(2) Zajednički istražni tim formira se za svaki konkretan slučaj, na način što zahtjev putem Ministarstva pravde podnosi nadležni organ koji predlaže formiranje zajedničkog istražnog tima, a isti se dostavlja Ministarstvu pravde druge države ugovornice, koje taj zahtjev prosljeđuje nadležnom organu te države.

(3) Odluku o prihvatanju zahtjeva za formiranje zajedničkog istražnog tima donosi nadležni organ zamoljene države, koji istovremeno i formira dio tima strane ugovornice.

(4) Sporazum o formiranju zajedničkog istražnog tima zaključuju rukovodioci pravosudnih organa iz čijeg sastava je sastavljen zajednički istražni tim.

(5) Zajednički istražni tim dostaviće izvještaj o svome radu Ministarstvu pravde.

(6) Sporazumom o formiranju zajedničkog istražnog tima, određuje se vođa tima, članovi i delegirani članovi tima, nadležnost i vrijeme djelovanja tima.

(7) Delegirani članovi tima imaju pravo da prisustvuju svim istražnim radnjama koje provodi zajednički istražni tim, osim onim kojima to nije dozvoljeno po domaćem pravu države na čijoj teritoriji se provodi istražna radnja.

(8) Zajednički istražni tim preduzima procesne i druge radnje ne teritoriji država ugovornica.

(9) Zajednički istražni tim djeluje i postupa u skladu sa krivičnim zakonodavstvom države ugovornice na čijoj se teritoriji preduzima istražna radnja u cilju prikupljanja podataka i dokaza.

(10) Informacije koje bi bile važne nadležnim organima dvaju država ugovornica, a do kojih su članovi ili delegirani članovi tima došli u toku svog rada u timu, mogu se, uz saglasnost obje strane koristiti i za krivično gonjenje u slučajevima za koje nije formiran zajednički istražni tim."

Član 7.

Član 35. mijenja se i glasi:

"Član 35.

(1) Države ugovornice obavještavaju jedna drugu o svim osudama državljana druge države ugovornice, bez obzira da li je to lice i državljanin države presuđenja. Obavještenja o osudama države ugovornice dostavljaju preko organa iz člana 4. stav (1) ovog ugovora.

(2) Pravosudni organ jedne države ugovornice pred kojim se vodi krivični postupak može od državnog organa druge države ugovornice nadležnog za vođenje kaznene evidencije neposredno da zatraži izvod iz kaznene evidencije.

(3) Države ugovornice, na molbu, dostavit će jedna drugoj podatke o licima koja su državljani druge države ugovornice, a koja se nalaze pod istragom ili protiv kojih je pokrenut krivični postupak na teritoriji druge države ugovornice.

(4) Uz pismena iz stava (1), (2) i (3) ovog člana ne prilaže se prijevod na jezik druge države ugovornice."

Član 8.

Poslije člana 35. dodaje se član 35a. koji glasi:

"Dostavljanje podataka i bez zamolnice

Član 35a.

(1) Države ugovornice će bez prethodno upućene zamolnice dostavljati jedna drugoj podatke o krivičnim djelima i učiniocima do kojih su došle, ukoliko smatraju da bi ti podaci mogli biti od koristi za pokretanje ili vođenje krivičnog postupka ili bi mogli dovesti do upućivanja zamolnice shodno odredbama ovog ugovora.

(2) Dostavljanje podataka iz stava (1) ovog člana vrši se samo u slučaju da to ne ometa vođenje krivičnog postupka pred domaćim pravosudnim organima."

Član 9.

U članu 37. dodaju se novi st. (2) do (3) koji glase:

"(2) Osim uslova iz stava (1) ovog člana, prilikom donošenja odluke o ustupanju gonjenja cijeniće se i slijedeće okolnosti:

1) mogućnost osiguranja prisustva okrivljenog lica,

2) mogućnost izvršenja presude ukoliko ista bude donesena,

3) u kojoj državi će biti ostvarena bolja rehabilitacija lica ukoliko bude osuđeno,

4) mjesto gdje se nalazi glavni ili najveći dio dokaznog materijala,

5) da li se okrivljeno lice u zamoljenoj državi nalazi na izdržavanju kazne ili treba da izdržava kaznu koja podrazumijeva lišenje slobode,

6) mogućnost osiguranja imovinsko-pravnih zahtjeva i drugi interesi oštećenog.

(3) Prilikom donošenja odluke o ustupanju krivičnog gonjenja za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava posebno će se cijeniti prebivalište i državljanstvo osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog lica."

Dosadašnji stav (2) postaje stav (4).

Član 10.

U članu 38. stav (2) tačka 4) Ugovora mijenja se i glasi:

"4) izjave oštećenih ili pisanu informaciju o razlozima zbog kojih izjavu nije moguće pribaviti."

Član 11.

Poslije člana 38. dodaje se član 38a. koji glasi:

"Zahtjev za pritvaranje prije podnošenja zamolnice

Član 38a.

(1) U hitnim slučajevima nadležni organi država ugovornica mogu podnijeti zahtjev za privremeno pritvaranje prije podnošenja zamolnice.

(2) Zahtjev sadrži:

1) podatke potrebne za utvrđivanje istovjetnosti lica za koje će biti zahtijevano ustupanje krivičnog gonjenja,

2) činjenični opis i pravnu kvalifikaciju djela,

3) izjavu o postojanju sudske odluke ili optužnog akta,

4) izjavu da će biti podnesena zamolnica.

(3) Zahtjev se podnosi nadležnom organu zamoljene države preko ministarstva pravde ili preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).

(4) U slučaju da se zahtjev podnosi preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL) primjerak zamolnice obavezno se dostavlja ministarstvu pravde."

Član 12.

Pojedina pitanja koja nisu uređena ovim ugovorom, kao i promjene organa saradnje između država ugovornica rješavaće se razmjenom nota diplomatskim putem.

Član 13.

(1) Ovaj ugovor podliježe potvrđivanju.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice

uzajamno obavještavaju o provedenom postupku potvrđivanja u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor u pisanoj formi, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skoplju, dana 12.03.2013.godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanskom, hrvatskom i srpskom) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Bosnu i Hercegovinu
Bariša Čolak

Za Republiku Makedoniju
Blerim Bedžeti

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-31/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1252/13. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26.ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM I KAZNENIM STVARIMA

Članak 1.

Ratificira se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima, potpisan u Skopju, 12. ožujka 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom i makedonskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM I KAZNENIM STVARIMA

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija (u daljnjem tekstu: države ugovornice),

u želji da suradnja između dvije države dalje jača i da uzajamni pravni saobraćaj bude još učinkovitiji, odlučile su izmijeniti i dopuniti Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima, sačinjen u Skoplju 13. rujna 2005. godine, i u tu svrhu dogovorile se:

Članak 1.

Članak 4. Ugovora mijenja se i glasi:

"Članak 4.

(1) Radi pružanja pravne pomoći, prema ovom ugovoru, sudovi i druga nadležna tijela država ugovornica međusobno komuniciraju preko svojih nadležnih tijela, i to:

1) Za Bosnu i Hercegovinu - preko Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine;

2) Za Republiku Makedoniju - preko Ministarstva pravde Republike Makedonije.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka, radi pružanja pravne pomoći u upravnim stvarima, kao i kod dostavljanja poziva za ostavinsku raspravu ili uzimanja nasljedne izjave u ostavinskom postupku, sudovi i druga nadležna tijela jedne države ugovornice mogu izravno komunicirati sa sudovima, drugim nadležnim tijelima i strankama u drugoj državi ugovornici.

(3) Odredbe stavka (1) ovoga članka ne isključuju komuniciranje diplomatskim, odnosno konzularnim putem, ako za to postoje opravdani razlozi.

(4) U žurnim slučajevima, u kaznenim stvarima, sudovi i druga nadležna tijela država ugovornica mogu komunicirati i preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).

(5) U slučajevima iz stavka (4) ovoga članka, sudovi i druga nadležna tijela država ugovornica obvezni su da primjerak zamolnice u kaznenim stvarima dostave ministarstvu pravde."

Članak 2.

U članku 23. dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Za upis činjenice razvoda braka u matične knjige, na temelju pravomoćne sudske odluke nije potrebno provesti postupak priznanja predviđen člankom 28. Ugovora."

Dosadašnji st. (2) i (3) postaju st. (3) i (4).

Članak 3.

U članku 24. stavak (2) Ugovora mijenja se i glasi:

"(2) Sudskom odlukom u smislu stavka (1) ovoga članka smatra se i poravnanje zaključeno pred sudom, kao i odluka drugog tijela koja je u državi u kojoj je donesena izjednačena sa sudskom odlukom, odnosno sudskim poravnanjem, ako se njom reguliraju odnosi u statusnim, obiteljskim i imovinsko-pravnim odnosima sa međunarodnim elementom."

Članak 4.

Članak 30. mijenja se i glasi:

"Članak 30.

(1) Opći oblici pravne pomoći obuhvaćaju:

1) izvršenje procesnih radnji, kao što su saslušanje okrivljenika, očevica i vještaka, očevid, pretraga prostorija i osoba, zapljenu, odnosno privremeno oduzimanje predmeta, dostavljanje akata, pismenih materijala i drugih predmeta koji

su u vezi sa kaznenim postupkom u državi molilji, kao i druge radnje koje su nužne za izvršenje zamolnice;

2) primjenu mjera, kao što su nadzor i snimanje telefonskih i drugih razgovora ili komunikacija i optička snimanja osoba, kontrolirana isporuka, pružanje simuliranih poslovnih usluga, sklapanje simuliranih pravnih poslova, angažiranje prikrivenog isljednika, računalna pretraga i obrada podataka;

3) razmjenu obavijesti i dostavljanje pismena i predmeta koji su u vezi sa kaznenim postupkom u državi molilji, dostavljanje podataka bez zamolnice, korištenje audio i video konferencijske veze, formiranje zajedničkih istražnih timova;

4) privremenu predaju osobe lišene slobode radi ispitivanja pred nadležnim tijelom države moliteljice.

(2) Uz zamolnicu za pretragu osoba ili prostorija ili zapljenu, odnosno privremeno oduzimanje predmeta, prilaže se jedan primjerak ili ovjeren prijepis odluke tijela koje moli ovu radnju.

(3) Predmete i izvornike akata i pismena koji su dostavljeni radi izvršenja zamolnice, strana molilja vratit će što prije zamoljenoj državi, ukoliko ih se ona ne odrekne."

Članak 5.

U članku 34. stavak (3) Ugovora mijenja se i glasi:

"(3) Suglasnost za prisustvo predstavnika zaintersiranih pravosudnih tijela i drugih osoba države molilje u smislu stavka (2) ovoga članka, u Bosni i Hercegovini daje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, a u Republici Makedoniji Ministarstvo pravde Republike Makedonije, uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela zamoljene države pred kojim se vodi postupak."

Članak 6.

Poslije članka 34. dodaje se članak 34a. koji glasi:

"Zajednički istražni timovi

Članak 34a.

(1) Ako to opravdavaju okolnosti slučaja, sporazumom nadležnih pravosudnih tijela država ugovornica mogu se formirati zajednički istražni timovi radi poduzimanja koordiniranih i usklađenih istražnih radnji, naročito kada se radi o teškim oblicima kriminala.

(2) Zajednički istražni tim formira se za svaki konkretan slučaj, na način što zahtjev putem Ministarstva pravde podnosi nadležno tijelo koje predlaže formiranje zajedničkog istražnog tima, a isti se dostavlja Ministarstvu pravde druge države ugovornice, koje taj zahtjev prosljeđuje nadležnom tijelu te države.

(3) Odluku o prihvatanju zahtjeva za formiranje zajedničkog istražnog tima donosi nadležno tijelo zamoljene države, koje istodobno i formira dio tima strane ugovornice.

(4) Sporazum o formiranju zajedničkog istražnog tima zaključuju rukovoditelji pravosudnih tijela iz čijeg sastava je sastavljen zajednički istražni tim.

(5) Zajednički istražni tim dostavit će izvješće o svome radu Ministarstvu pravde.

(6) Sporazumom o formiranju zajedničkog istražnog tima, određuje se vođa tima, članovi i delegirani članovi tima, nadležnost i vrijeme djelovanja tima.

(7) Delegirani članovi tima imaju pravo da prisustvuju svim istražnim radnjama koje provodi zajednički istražni tim, osim onim kojima to nije dozvoljeno po domaćem pravu države na čijem teritoriju se provodi istražna radnja.

(8) Zajednički istražni tim poduzima procesne i druge radnje ne teritoriju država ugovornica.

(9) Zajednički istražni tim djeluje i postupa sukladno kaznenom zakonodavstvu države ugovornice na čijem se teritoriju poduzima istražna radnja u cilju prikupljanja podataka i dokaza.

(10) Informacije koje bi bile važne nadležnim tijelima dvaju država ugovornica, a do kojih su članovi ili delegirani članovi tima došli tijekom svog rada u timu, mogu se, uz suglasnost obje strane koristiti i za kazneno gonjenje u slučajevima za koje nije formiran zajednički istražni tim."

Članak 7.

Članak 35. mijenja se i glasi:

"Članak 35.

(1) Države ugovornice obavještavaju jedna drugu o svim osudama državljana druge države ugovornice, bez obzira da li je ta osoba i državljanin države presuđenja. Obavijesti o osudama države ugovornice dostavljaju preko tijela iz članka 4. stavak (1) ovoga ugovora.

(2) Pravosudno tijelo jedne države ugovornice pred kojim se vodi kazneni postupak može od državnog tijela druge države ugovornice nadležnog za vođenje kaznene evidencije izravno da zatraži izvadak iz kaznene evidencije.

(3) Države ugovornice, na molbu, dostavit će jedna drugoj podatke o osobama koje su državljani druge države ugovornice, a koje se nalaze pod istragom ili protiv kojih je pokrenut kazneni postupak na teritoriju druge države ugovornice.

(4) Uz pismena iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka ne prilaže se prijevod na jezik druge države ugovornice."

Članak 8.

Poslije članka 35. dodaje se članak 35a. koji glasi:

"Dostavljanje podataka i bez zamolnice

Članak 35a.

(1) Države ugovornice će bez prethodno upućene zamolnice dostavljati jedna drugoj podatke o kaznenim djelima i učiniocima do kojih su došle, ukoliko smatraju da bi ti podaci mogli koristiti za pokretanje ili vođenje kaznenog postupka ili bi mogli dovesti do upućivanja zamolnice shodno odredbama ovoga ugovora.

(2) Dostavljanje podataka iz stavka (1) ovoga članka vrši se samo u slučaju da to ne ometa vođenje kaznenog postupka pred domaćim pravosudnim tijelima."

Članak 9.

U članku 37. dodaju se novi st. (2) do (3) koji glase:

"(2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, prilikom donošenja odluke o ustupanju gonjenja cijenit će se i slijedeće okolnosti:

1) mogućnost osiguranja prisustva okrivljene osobe,

2) mogućnost izvršenja presude ukoliko ista bude donesena,

3) u kojoj državi će biti ostvarena bolja rehabilitacija osobe ukoliko bude osuđena,

4) mjesto gdje se nalazi glavni ili najveći dio dokaznog materijala,

5) da li se okrivljenik u zamoljenoj državi nalazi na izdržavanju kazne ili treba izdržavati kaznu koja podrazumijeva lišenje slobode,

6) mogućnost osiguranja imovinsko-pravnih zahtjeva i drugi interesi oštećenika.

(3) Prilikom donošenja odluke o ustupanju kaznenog gonjenja za kaznena djela protiv čovječnosti i međunarodnoga humanitarnog prava posebice će se cijeniti prebivalište i državljanstvo osumnjičenika, okrivljenika ili optuženika."

Dosadašnji stavak (2) postaje stavak (4).

Članak 10.

U članku 38. stavak (2) točka 4) Ugovora mijenja se i glasi:

"4) izjave oštećenika ili pisanu informaciju o razlozima zbog kojih izjavu nije moguće pribaviti."

Članak 11.

Poslije članka 38. dodaje se članak 38a. koji glasi:

"Zahtjev za pritvaranje prije podnošenja zamolnice

Članak 38a.

(1) U žurnim slučajevima nadležna tijela država ugovornica mogu podnijeti zahtjev za privremeno pritvaranje prije podnošenja zamolnice.

(2) Zahtjev sadrži:

1) podatke potrebne za utvrđivanje istovjetnosti osobe za koju će biti zahtijevano ustupanje kaznenog gonjenja,

2) činjenični opis i pravnu kvalifikaciju djela,

3) izjavu o postojanju sudske odluke ili optužnog akta,

4) izjavu da će biti podnesena zamolnica.

(3) Zahtjev se podnosi nadležnom tijelu zamoljene države preko ministarstva pravde ili preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).

(4) U slučaju da se zahtjev podnosi preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL) primjerak zamolnice obvezno se dostavlja ministarstvu pravde."

Članak 12.

Pojedina pitanja koja nisu uređena ovim ugovorom, kao i promjene tijela suradnje između država ugovornica rješavat će se razmjenom nota diplomatskim putem.

Članak 13.

(1) Ovaj ugovor podliježe potvrđivanju.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o provedenom postupku potvrđivanja sukladno njihovom zakonodavstvu.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor u pisanoj formi, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavijesti o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skopju, dana 12.03.2013. godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (hrvatskom, bosanskom i srpskom) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Makedoniju
Bariša Čolak	**Blerim Bedžeti**

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-31/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

45

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-1251/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О МЕЂУСОБНОМ ИЗВРШАВАЊУ СУДСКИХ ОДЛУКА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Члан 1.

Ратификује се Уговор између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима, потписан у Скопљу, 12. марта 2013. године, на српском, босанском, хрватском и македонском језику.

Члан 2.

Текст Уговора гласи:

УГОВОР

ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О МЕЂУСОБНОМ ИЗВРШАВАЊУ СУДСКИХ ОДЛУКА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Босна и Херцеговина и Република Македонија, у жељи да сарадња између двије државе даље јача и да узајамни правни саобраћај буде још ефикаснији, одлучиле су да се измијени и допуни Уговор између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима, сачињен у Сарајеву 27. јануара 2006. године, и у том циљу договориле се:

Члан 1.

Члан 2. Уговора мијења се и гласи:

"Члан 2.

(1) Надзор или извршење према одредбама овога уговора, уколико се осуђено лице налази у замољеној држави, преузеће се ако су испуњени сљедећи услови:

1) ако је осуђено лице држављанин државе извршења или у њој има пребивалиште;

2) ако је судска одлука правоснажна;

3) ако је дјело на коме се заснива правоснажна судска одлука кривично дјело према праву обје државе уговорнице.

(2) Уколико се осуђено лице у вријеме подношења замолнице налази на издржавању кривичне санкције, трансфер у другу државу у циљу извршења кривичне санкције ће се дозволити ако су, поред услова предвиђених ставом 1. овог члана, испуњени сљедећи услови:

1) ако је осуђено лице дало своју сагласност;

2) ако осуђено лице у вријеме подношења замолнице треба да издржи још најмање шест мјесеци од изречене кривичне санкције;

3) ако су државе уговорнице постигле сагласност.

(3) Уколико осуђено лице из става (2) овог члана не може да да правно ваљану сагласност за пренос извршења, треба да се прибави сагласност његовог законског заступника (опуномоћеника) по праву оне државе у којој осуђено лице има пребивалиште."

Члан 2.

У члану 21. став 1. тачка 5) Уговора мијења се и гласи:

"5) записник о изјави осуђеног лица из кога се види његова сагласност за пренос извршења ако се оно налази на издржавању кривичне санкције. Дата изјава осуђеног лица је неопозива.".

Члан 3.

(1) Овај уговор подлијеже потврђивању.

(2) Уговор ступа на снагу тридесетог дана од дана пријема посљедње од нота којима се државе уговорнице узајамно обавјештавају о проведеном поступку ратификације у складу са њиховим законодавством.

(3) Уговор се закључује на неодређено вријеме. Свака држава уговорница може отказати Уговор у писаној форми, дипломатским путем, са отказним роком од шест мјесеци од дана пријема обавјештења о отказивању.

Овај уговор је сачињен у Скопљу, дана 12.03.2013. године, у по два истовјетна примјерка, сваки на службеним језицима Босне и Херцеговине (српском, босанском и хрватском) и на македонском језику, с тим да су сви текстови подједнако вјеродостојни.

ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	ЗА РЕПУБЛИКУ МАКЕДОНИЈУ
Бариша Чолак	**Блерим Бецети**

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-34/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1251/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O MEĐUSOBNOM IZVRŠAVANJU SUDSKIH ODLUKA U KRIVIČNIM STVARIMA

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, potpisan u Skoplju, 12. marta 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom i makedonskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O MEĐUSOBNOM IZVRŠAVANJU SUDSKIH ODLUKA U KRIVIČNIM STVARIMA

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija, u želji da saradnja između dvije države dalje jača i da uzajamni pravni saobraćaj bude još efikasniji, odlučile su da se izmijeni i dopuni Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, sačinjen u Sarajevu 27. januara 2006. godine, i u tom cilju dogovorile se:

Član 1.

Član 2. Ugovora mijenja se i glasi:

"Član 2.

(1) Nadzor ili izvršenje prema odredbama ovog ugovora, ukoliko se osuđeno lice nalazi u zamoljenoj državi, preuzeće se ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) ako je osuđeno lice državljanin države izvršenja ili u njoj ima prebivalište;

2) ako je sudska odluka pravosnažna;

3) ako je djelo na kome se zasniva pravosnažna sudska odluka krivično djelo prema pravu obje države ugovornice.

(2) Ukoliko se osuđeno lice u vrijeme podnošenja zamolnice nalazi na izdržavanju krivične sankcije, transfer u drugu državu u cilju izvršenja krivične sankcije će se dozvoliti ako su, pored uslova predviđenih stavom 1. ovog člana, ispunjeni sljedeći uslovi:

1) ako je osuđeno lice dalo svoju saglasnost;

2) ako osuđeno lice u vrijeme podnošenja zamolnice treba da izdrži još najmanje šest mjeseci od izrečene krivične sankcije;

3) ako su države ugovornice postigle saglasnost.

(3) Ukoliko osuđeno lice iz stava (2) ovoga člana ne može da da pravovaljanu saglasnost za prijenos izvršenja, treba da se pribavi saglasnost njegovog zakonskog zastupnika (opunomoćenika) po pravu one države u kojoj osuđeno lice ima prebivalište."

Član 2.

U članu 21. stav 1. tačka 5) Ugovora mijenja se i glasi:

"5) zapisnik o izjavi osuđenog lica iz koga se vidi njegova saglasnost za prijenos izvršenja ako se ono nalazi na izdržavanju krivične sankcije. Data izjava osuđenog lica je neopoziva.".

Član 3.

(1) Ovaj ugovor podliježe potvrđivanju.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o provedenom postupku ratifikacije u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor u pismenoj formi, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skoplju, dana 12.03.2013. godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanskom, hrvatskom i srpskom) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi podjednako vjerodostojni.

ZA BOSNU I HERCEGOVINU	ZA REPUBLIKU MAKEDONIJU
Bariša Čolak	**Blerim Bedžeti**

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-34/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1251/13. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O MEĐUSOBNOM IZVRŠAVANJU SUDSKIH ODLUKA U KAZNENIM STVARIMA

Članak 1.

Ratificira se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, potpisan u Skopju, 12. ožujka 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom i makedonskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O MEĐUSOBNOM IZVRŠAVANJU SUDSKIH ODLUKA U KAZNENIM STVARIMA

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija, u želji da suradnja između dvije države dalje jača i da uzajamni pravni saobraćaj bude još učinkovitiji, odlučile su izmijeniti i dopuniti Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, sačinjen u Sarajevu 27. siječnja 2006. godine, i u tu svrhu dogovorile se:

Članak 1.

Članak 2. Ugovora mijenja se i glasi:

"Članak 2.

(1) Nadzor ili izvršenje prema odredbama ovoga ugovora, ukoliko se osuđenik nalazi u zamoljenoj državi, preuzet će se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1) ako je osuđenik državljanin države izvršenja ili u njoj ima prebivalište;

2) ako je sudska odluka pravomoćna;

3) ako je djelo na kome se temelji pravomoćna sudska odluka kazneno djelo prema pravu obje države ugovornice.

(2) Ukoliko se osuđenik u vrijeme podnošenja zamolnice nalazi na izdržavanju kaznene sankcije, transfer u drugu državu u svrhu izvršenja kaznene sankcije će se dozvoliti ako su, pored uvjeta predviđenih stavkom 1. ovoga članka, ispunjeni sljedeći uvjeti:

1) ako je osuđenik dao svoju suglasnost;

2) ako osuđenik u vrijeme podnošenja zamolnice treba da izdrži još najmanje šest mjeseci od izrečene kaznene sankcije;

3) ako su države ugovornice postigle suglasnost.

(3) Ukoliko osuđenik iz stavka (2) ovoga članka ne može da da pravovaljanu suglasnost za prijenos izvršenja, treba da se pribavi suglasnost njegovoga zakonskog zastupnika (punomoćnika) po pravu one države u kojoj osuđenik ima prebivalište."

Članak 2.

U članku 21. stavak 1. točka 5) Ugovora mijenja se i glasi:

"5) zapisnik o izjavi osuđenika iz koga se vidi njegova suglasnost za prijenos izvršenja ako se on nalazi na izdržavanju kaznene sankcije. Dana izjava osuđenika je neopoziva.".

Članak 3.

(1) Ovaj ugovor podliježe potvrđivanju.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o provedenom postupku ratifikacije u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor u pisanoj formi, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavijesti o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skopju, dana 12.03.2013. godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (hrvatskom, bosanskom i srpskom) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi podjednako vjerodostojni.

ZA BOSNU I HERCEGOVINU	ZA REPUBLIKU MAKEDONIJU
Bariša Čolak	**Blerim Bedžeti**

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-34/14.
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

46

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-1242/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА О ИЗРУЧЕЊУ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

Члан 1.

Ратификује се Уговор између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора о изручењу између Босне и Херцеговине и Републике Македоније, потписан у Скопљу, 12. марта 2013. године, на српском, босанском, хрватском и македонском језику.

Члан 2.

Текст Уговора гласи:

УГОВОР
ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УГОВОРА О ИЗРУЧЕЊУ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

Босна и Херцеговина и Република Македонија (у даљњем тексту: државе уговорнице);

свјесне потребе даљег унапређења међусобне сарадње у области правосуђа;

узимајући у обзир значај борбе против организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дјела, као и потребу за ефикасном међусобном сарадњом држава у тој борби;

одлучиле су да се измијени и допуни Уговор о изручењу између Босне и Херцеговине и Републике Македоније, сачињен у Сарајеву 27. јануара 2006. године,

и у том циљу договориле се:

Члан 1.

У члану 2. став (1) иза ријечи "у замољеној уговорници" додају се ријечи "осим у случајевима предвиђеним чланом 9а. овог уговора.".

Члан 2.

Послије члана 9. додаје се нови члан 9а. који гласи:

"**Кривична дјела за која се дозвољава изручење властитих држављана**

Члан 9а.

(1) Изручење властитих држављана због кривичног гоњења ће се дозволити ако су испуњени услови прописани овим уговором само за кривична дјела организованог криминала и корупције, кривично дјело прање новца, као и за остале облике организованог криминала за која је према праву обе државе уговорнице прописана казна затвора у трајању од четири године или тежа казна, односно мјера која укључује одузимање слободе.

(2) Изручење властитих држављана ради извршења правноснажно изречене казне затвора или мјере која укључује одузимање слободе може се дозволити, ако су испуњени услови прописани овим уговором само за кривична дјела организованог криминала и корупције, кривично дјело прање новца, као и за остале облике организованог криминала из става (1) овог члана, и ако изречена казна затвора или мјера која укључује одузимање слободе, односно њихов остатак који треба да се изврши, износи најмање двије године.

(3) Изручење из става (1) и (2) овог члана неће се дозволити за кривична дјела која су почињена прије ступања на снагу овог уговора.

(4) Кривична дјела организованог криминала из става (1) и (2) овога члана су:

- кривична дјела за која је прописана казна затвора у трајању од четири године или тежа казна, која су почињена од стране организоване криминалне групе, у складу са домаћим законодавством;
- организовање и припадање организованој криминалној групи, у складу са домаћим законодавством.

(5) Кривична дјела корупције из става (1) и (2) овога члана су:

- злоупотреба положаја од стране службеног или одговорног лица;
- активно и пасивно протузаконито посредовање кориштењем утицаја;
- активно и пасивно подмићивање службене особе;
- активно и пасивно подмићивање у приватном сектору;
- проневјера.

(6) Изручење властитих држављана у смислу става (2) овог члана неће се дозволити ако се у току изручења, у замољеној држави, изврши признање судске одлуке поводом које се тражи изручење, а тражено лице се налази у притвору.

(7) Изручење властитих држављана неће се дозволити за кривична дјела против човјечности и других добара заштићених међународним правом, на која се одредбе овог уговора не односе."

Члан 3.

Послије члана 18. додаје се нови члан 18а. који гласи:

"Поједностављено изручење"

Члан 18а.

(1) Замољена држава може да лице чије се изручење, односно привремено притварање ради изручења захтијева, изручи по поједностављеном поступку, ако оно пред

надлежним судом замољене државе изричито изјави да је сагласно са оваквим начином изручења и ако буду испуњене претпоставке за изручење.

(2) Сагласност из става (1) овог члана је неопозива.

(3) У случају поједностављеног изручења, није потребно подношење молбе за изручење са документацијом, међутим, замољена држава, уколико сматра да је то неопходно, може да затражи одређене податке и документе од државе молитељице.

(4) Изручење по поједностављеном поступку има дејство изручења у редовном поступку."

Члан 4.

Послије члана 23. додаје се нови члан 23а. који гласи:

"Поновна молба за изручење"

Члан 23а.

Ако изручено лице на било који начин избјегне кривично гоњење или извршење казне, а нађе се на територији замољене државе, моћи ће да буде изручено на понављени захтјев. У том случају није потребно да уз захтјев буду приложена документа из члана 6. овог уговора, ако су још увијек на располагању замољеној држави."

Члан 5.

(1) Овај уговор подлијеже ратификацији.

(2) Уговор ступа на снагу тридесетог дана од дана пријема посљедње од нота којима се државе уговорнице узајамно обавјештавају о спроведеном поступку ратификације у складу са њиховим законодавством.

(3) Уговор се закључује на неодређено вријеме. Свака држава уговорница може отказати Уговор писмено, дипломатским путем, са отказним роком од шест мјесеци од дана пријема обавјештења о отказивању.

Овај уговор је сачињен у Скопљу, дана 12.03.2013. године, у по два истовјетна примјерка, сваки на службеним језицима Босне и Херцеговине (српски, босански и хрватски) и на македонском језику, с тим да су сви текстови једнако вјеродостојни.

За Босну и Херцеговину
Бариша Чолак

За Републику Македонију
Блерим Бецети

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-22/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1242/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA O IZRUČENJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije, potpisan u Skoplju, 12. marta 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom i makedonskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA O IZRUČENJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija (u daljnjem tekstu: države ugovornice);

svjesne potrebe daljnjeg unaprjeđenja međusobne saradnje u oblasti pravosuđa;

uzimajući u obzir značaj borbe protiv organiziranog kriminala, korupcije i drugih teških krivičnih djela, kao i potrebu za efikasnom međusobnom saradnjom država u toj borbi;

odlučile su da se izmijeni i dopuni Ugovor o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije, sačinjen u Sarajevu 27. januara 2006. godine,

i u tom cilju dogovorile se:

Član 1.

U članu 2. stav (1) iza riječi "u zamoljenoj ugovornici" dodaju se riječi "osim u slučajevima predviđenim članom 9a. ovog ugovora.".

Član 2.

Poslije člana 9. dodaje se novi član 9a. koji glasi:

"**Krivična djela za koja se dozvoljava izručenje vlastitih državljana**

Član 9a.

(1) Izručenje vlastitih državljana zbog krivičnog gonjenja će se dozvoliti ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom samo za krivična djela organiziranog kriminala i korupcije, krivično djelo pranje novca, kao i za ostale oblike organiziranog kriminala za koja je prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora u trajanju od četiri godine ili teža kazna, odnosno mjera koja uključuje oduzimanje slobode.

(2) Izručenje vlastitih državljana radi izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode može se dozvoliti, ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom samo za krivična djela organiziranog kriminala i korupcije, krivično djelo pranje novca, kao i za ostale oblike organiziranog kriminala iz stava (1) ovog člana, i ako izrečena kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode, odnosno njihov ostatak koji treba da se izvrši, iznosi najmanje dvije godine.

(3) Izručenje iz stava (1) i (2) ovoga člana neće se dozvoliti za krivična djela koja su počinjena prije stupanja na snagu ovog ugovora.

(4) Krivična djela organiziranog kriminala iz stava (1) i (2) ovoga člana su:

- krivična djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od četiri godine ili teža kazna, koja su počinjena od strane organizirane kriminalne grupe, u skladu sa domaćim zakonodavstvom;
- organiziranje i pripadanje organiziranoj kriminalnoj grupi, u skladu sa domaćim zakonodavstvom.

(5) Krivična djela korupcije iz stava (1) i (2) ovoga člana su:

- zloupotreba položaja od strane službenog ili odgovornog lica;
- aktivno i pasivno protuzakonito posredovanje korištenjem utjecaja;
- aktivno i pasivno podmićivanje službene osobe;
- aktivno i pasivno podmićivanje u privatnom sektoru;
- pronevjera.

(6) Izručenje vlastitih državljana u smislu stava (2) ovog člana neće se dozvoliti ako se u toku izručenja, u zamoljenoj državi, izvrši priznanje sudske odluke povodom koje se traži izručenje, a traženo lice se nalazi u pritvoru.

(7) Izručenje vlastitih državljana neće se dozvoliti za krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, na koja se odredbe ovog ugovora ne odnose."

Član 3.

Poslije člana 18. dodaje se novi član 18a. koji glasi:

"Pojednostavljeno izručenje

Član 18a.

(1) Zamoljena država može da lice čije se izručenje, odnosno privremeno pritvaranje radi izručenja zahtijeva, izruči po pojednostavljenom postupku, ako ono pred nadležnim sudom zamoljene države izričito izjavi da je saglasno sa ovakvim načinom izručenja i ako budu ispunjene pretpostavke za izručenje.

(2) Saglasnost iz stava (1) ovog člana je neopoziva.

(3) U slučaju pojednostavljenog izručenja, nije potrebno podnošenje molbe za izručenje sa dokumentacijom, međutim, zamoljena država, ukoliko smatra da je to neophodno, može da zatraži određene podatke i dokumente od države moliteljice.

(4) Izručenje po pojednostavljenom postupku ima dejstvo izručenja u redovnom postupku."

Član 4.

Poslije člana 23. dodaje se novi član 23a. koji glasi:

"Ponovna molba za izručenje

Član 23a.

Ako izručeno lice na bilo koji način izbjegne krivično gonjenje ili izvršenje kazne, a nađe se na teritoriji zamoljene države, moći će da bude izručeno na ponovljeni zahtjev. U tom slučaju nije potrebno da uz zahtjev budu priložena dokumenta iz člana 6. ovog ugovora, ako su još uvijek na raspolaganju zamoljenoj državi."

Član 5.

(1) Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o provedenom postupku ratifikacije u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor pismeno, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skoplju, dana 12.03.2013. godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanski, hrvatski i srpski) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Makedoniju
Bariša Čolak	**Blerim Bedžeti**

Član 3

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-22/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1242/13 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA O IZRUČENJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE

Članak 1.

Ratificira se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije, potpisan u Skopju, 12. ožujka 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom i makedonskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O IZMJENAMA I DOPUNAMA UGOVORA O IZRUČENJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE MAKEDONIJE

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija (u daljnjem tekstu: države ugovornice);

svjesne potrebe daljnjeg unaprjeđenja međusobne suradnje u području pravosuđa;

uzimajući u obzir značaj borbe protiv organiziranog kriminala, korupcije i drugih teških kaznenih djela, kao i potrebu za efikasnom međusobnom suradnjom država u toj borbi;

odlučile su da se izmijeni i dopuni Ugovor o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije, sačinjen u Sarajevu 27. siječnja 2006. godine,

i u tom cilju dogovorile se:

Članak 1.

U članku 2. stavak (1) iza riječi "u zamoljenoj ugovornici" dodaju se riječi "osim u slučajevima predviđenim člankom 9a. ovog ugovora.".

Članak 2.

Poslije članka 9. dodaje se novi članak 9a. koji glasi:

"**Kaznena djela za koja se dozvoljava izručenje vlastitih državljana**

Članak 9a.

(1) Izručenje vlastitih državljana zbog kaznenog progona će se dozvoliti ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim ugovorom samo za kaznena djela organiziranog kriminala i korupcije, kazneno djelo pranje novca, kao i za ostale oblike organiziranog kriminala za koja je prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora u trajanju od četiri godine ili teža kazna, odnosno mjera koja uključuje oduzimanje slobode.

(2) Izručenje vlastitih državljana radi izvršenja pravomoćno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode može se dozvoliti, ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim ugovorom samo za kaznena djela organiziranog kriminala i korupcije, kazneno djelo pranje novca, kao i za ostale oblike organiziranog kriminala iz stavka (1) ovog članka i ako izrečena kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode, odnosno njihov ostatak koji treba da se izvrši, iznosi najmanje dvije godine.

(3) Izručenje iz stavaka (1) i (2) ovoga članka neće se dozvoliti za kaznena djela koja su počinjena prije stupanja na snagu ovog ugovora.

(4) Kaznena djela organiziranog kriminala iz stavaka (1) i (2) ovoga članka su:

- kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od četiri godine ili teža kazna, koja su počinjena od strane organizirane kriminalne grupe, sukladno sa domaćim zakonodavstvom;
- organiziranje i pripadanje organiziranoj kriminalnoj grupi, sukladno sa domaćim zakonodavstvom.

(5) Kaznena djela korupcije iz stavaka (1) i (2) ovoga članka su:

- zlouporaba položaja od strane službene ili odgovorne osobe;
- aktivno i pasivno protuzakonito posredovanje korištenjem utjecaja;
- aktivno i pasivno podmićivanje službene osobe;
- aktivno i pasivno podmićivanje u privatnom sektoru;
- pronevjera.

(6) Izručenje vlastitih državljana u smislu stavka (2) ovog članka neće se dozvoliti ako se u toku izručenja, u zamoljenoj državi, izvrši priznanje sudske odluke povodom koje se traži izručenje, a tražena osoba se nalazi u pritvoru.

(7) Izručenje vlastitih državljana neće se dozvoliti za kaznena djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, na koja se odredbe ovog ugovora ne odnose."

Članak 3.

Poslije članka 18. dodaje se novi članak 18a. koji glasi:

"Pojednostavljeno izručenje

Članak 18a.

(1) Zamoljena država može osobu čije se izručenje, odnosno privremeno pritvaranje radi izručenja zahtijeva, da izruči po pojednostavljenom postupku, ako ona pred nadležnim sudom zamoljene države izričito izjavi da je suglasna sa ovakvim načinom izručenja i ako budu ispunjene pretpostavke za izručenje.

(2) Suglasnost iz stavka (1) ovog članka je neopoziva.

(3) U slučaju pojednostavljenog izručenja, nije potrebno podnošenje zamolbe za izručenje sa dokumentacijom, međutim, zamoljena država, ukoliko smatra da je to neophodno, može da zatraži određene podatke i dokumente od države moliteljice.

(4 Izručenje po pojednostavljenom postupku ima dejstvo izručenja u redovnom postupku."

Članak 4.

Poslije članka 23. dodaje se novi članak 23a. koji glasi:

"Ponovna zamolba za izručenje

Članak 23a.

Ako izručeno lice na bilo koji način izbjegne kazneni progon ili izvršenje kazne, a nađe se na državnom prostoru zamoljene države, moći će da bude izručeno na ponovljenu zamolbu. U tom slučaju nije potrebno da uz zamolbu budu priložena dokumenta iz članka 6. ovog ugovora, ako su još uvijek na raspolaganju zamoljenoj državi."

Članak 5.

(1) Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji.

(2) Ugovor stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema posljednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o provedenom postupku ratifikacije sukladno sa njihovim zakonodavstvom.

(3) Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može otkazati Ugovor pismeno, diplomatskim putem, sa otkaznim rokom od šest mjeseci od dana prijema obavijesti o otkazivanju.

Ovaj ugovor je sačinjen u Skopju, dana 12.03.2013. godine, u po dva istovjetna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (hrvatski, bosanski i srpski) i na makedonskom jeziku, s tim da su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Makedoniju
Bariša Čolak	**Blerim Bedžeti**

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-22/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

47

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-1250/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И САВЈЕТА МИНИСТАРА РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ О САРАДЊИ У ПОДРУЧЈУ ВЕТЕРИНАРСТВА

Члан 1.

Ратификује се Уговор између Савјета министара Босне и Херцеговине и Савјета министара Републике Албаније о сарадњи у подручју ветеринарства, потписан у Тирани, 02. априла 2013. године, на српском, хрватском, босанском, албанском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора гласи:

УГОВОР
ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И САВЈЕТА МИНИСТАРА РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ О САРАДЊИ У ПОДРУЧЈУ ВЕТЕРИНАРСТВА

Савјет министара Босне и Херцеговине и Савјет министара Републике Албаније (у даљем тексту "Уговорне стране");

Са жељом да олакшају промет живих животиња и производа животињског поријекла, уз истовремену преданост заштити здравља животиња и јавног здравља како би се спријечило уношење преносивих заразних болести животиња и по здравље штетних производа животињског поријекла који нису безбједни у том смислу;

Са жељом да наставе да развијају билатералну и регионалну техничку сарадњу у ветеринарском сектору;

Не доводећи у питање своје обавезе проистекле између народних споразума и конвенција, Уговорне стране су се споразумјеле о сљедећем:

Члан 1.

(1) Дозвољава се увоз и транзит живих животиња и производа животињског поријекла (у даљем тексту "пошиљка") у случају да су испуњени сљедећи услови:

а) да су испуњени и испоштовани одговарајући, важећи и обавезни здравствени услови земље увозника или земље транзита;

б) да је надлежни орган земље увозника или земље транзита издао дозволу;

ц) да је "пошиљка" пропраћена ветеринарско-здравственим цертификатом, сачињеним најмање на албанском и једном од службених језика који се користе у Босни и Херцеговини, којим се потврђује испуњење свих услова које прописује земља увозник или земља транзита.

(2) У сврху спровођења става (1) овог члана, Уговорне стране се обавезују да ће:

а) редовно и ажурно обавјештавати једна другу о важећим обавезним ветеринарским условима који уређују увоз "пошиљки" на, или транзит преко територија земаља потписница овог Уговора;

б) једна другој доставити узорке ветеринарско-здравствених цертификата који се примјењују приликом увоза "пошиљки" на, или транзит преко територија земаља потписница овог Уговора.

Истовремено, стране су сагласне да ће једна другу ажурно информисати о свим измјенама ових образаца.

Члан 2.

(1) Ако се, било на мјесту уласка у земљу или на одредишту, утврди да "пошиљке" нису у складу са условима наведеним у ветеринарско-здравственом цертификату, надлежни орган Уговорне стране увозника може да примијени мјере у складу са својим државним законима и прописима.

(2) Када дође до ситуације описане у ставу (1) овог члана, надлежни орган Уговорне стране ће да прописно информише надлежног органа Уговорне стране извозника о уоченим неправилностима и уведеним мјерама, те ће о томе једна другу извијестити у року од 24 часа.

Члан 3.

(1) Надлежни органи Уговорних страна ће:

а) једном мјесечно размјењивати информације о стању у погледу заразних болести које подлијежу обавезном пријављивању у њиховим земљама, те навести називе мјеста, шифру и назив епизоотиолошких подручја, као и број и врсту угрожених животиња. Мјесечни извјештаји се могу слати електронским путем, е-маилом или путем интернета;

б) једна другу ажурно и у писменој форми обавјештавати о појави било које болести са листе Међународне канцеларије за заразне болести (ОИЕ) која подлијеже обавезном моменталном пријављивању, те ће једна другу редовно обавјештавати о даљем развоју болести;

ц) размјењивати информације о предузетим мјерама превенције и контроле с циљем заштите своје животињске популације од заразних болести.

(2) Надаље, надлежни органи ће радити на:

а) промоцији узајамне сарадње и пројеката с циљем сузбијања и контроле болести са листе Међународне канцеларије за заразне болести која подлијеже обавезном моменталном пријављивању (ОИЕ), у склопу ФАО и ОИЕ трипартитне групе ОИЕ/ЕК/ФАО;

б) обостраним активностима с циљем унапређења надзора, превенције и контроле заразних болести животиња.

Члан 4.

(1) Надлежни органи Уговорних страна ће да промовишу билатералну и мултилатералну сарадњу у подручју ветеринарства путем:

а) размјене прописа, стручних или научних публикација које се односе на подручје ветеринарства;

б) размјене својих важећих планова праћења резидуа и контроле биолошких резидуа код животиња и производа животињског поријекла, као и годишње резултате добијене кроз спровођење ових планова;

ц) олакшавања сарадње између научних институција, дијагностичких и аналитичких лабораторија које се баве проучавањем и истраживањем болести животиња и јавним аспектима од општег интереса - заштитом јавног здравља;

д)међусобне размјене техничке помоћи и експерата на пољу надзора, превенције и контроле одређених болести животиња;

е) у случају ванредних ситуација и на захтјев једне од Уговорних страна, размјењивати сојеве патогена у експерименталне или дијагностичке сврхе, те размјењивати стручно знање и искуство у примјени дијагностичких техника;

ф) размјене ветеринарских експерата с циљем међусобногу познавања организације и активности ветеринарских служби, поступака код извоза и цертификације, поступака у случају откривања болести и извјештавања укључујући и глобалну ситуацију у погледу здравља животиња и информационе системе;

г) подстицања активности на организацији и одржавању годишњих скупова експерата о темама од изузетног и обостраног интереса и, у случају ванредних ситуација и на захтјев једне од Уговорних страна, организацији посебних скупова виших ветеринарских званичника с циљем координације мјера за спречавање и контролу заразних болести животиња.

(2) Трошкови настали спровођењем активности наведених у ставу (1),а посебно у тачкама (ф) и (г) овог члана, биће покривени у складу са сљедећим општим правилима:

а) У случају када посјете експерата наведених у ставу (1) тачка (ф) овог члана услиједе на формалан позив Уговорне стране домаћина, трошкове организације, као и путне и трошкове смјештаја тих експерата сносиће Уговорна страна домаћин.

У случају када посјете експерата наведених у ставу (1) тачка (ф) овог члана услије де на формалан захтјев Уговорне стране чији експерти долазе у посјету, трошкове организације сносиће Уговорна страна домаћин, док ће путне и трошкове смјештаја тих експерата сносити Уговорна страна чији експерти долазе у посјету.

б) Скупови наведени у ставу (1) тачка (г) овог члана организоваће се на бази реципроцитета, а трошкове смјештаја и друге трошкове за основне потребе експерата који путују сносиће Уговорна страна, односно земља из које долазе.

Члан 5.

Ако на територији једне од Уговорних страна дође до откривања било које од болести са листе Међународне канцеларије за заразне болести (ОИЕ) која подлијеже обавезном моменталном пријављивању, надлежни орган друге Уговорне стране има право да ограничи или забрани увоз или транзит животиња које припадају врсти пријемчивој за ту болест, а које долазе из подручја у којем је дошло до заразе. Ограничење и забрана увоза и транзита може се под истим условима проширити на сваку другу пошиљку преко које може доћи до преношења те болести.

Члан 6.

За потребе спровођења овог Уговора државни надлежни органи Уговорних страна биће:

а) за БоснуиХерцеговину - Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине, и

б) за РепубликуАлбанију - Дирекција ветеринарске службе Републике Албаније.

Члан 7.

Сви спорови који проистекну из спровођења овог Уговора биће ријешени на нивоу представника државних надлежних органа Уговорних страна.

Ако се на тај начин не дође до задовољавајућег резултата, спорна питања биће ријешена дипломатским путем.

Члан 8.

(1) Одредбе и подручје примјене овог Уговора могу се допуњавати и мијењати путем формалне писмене сагласности, потписане од стране обје Уговорне стране.

(2) Овај Уговор ступа на снагу првог дана првог мјесеца након што обје Уговорне стране претходно узајамно путем дипломатских канала размијене информације о томе да су испуњени сви услови за спровођење његових одредби у смислу државног законодавства.

Овај Уговор ће бити на снази у периоду од пет (5) година и може се отказати или прекинути прије истека путем писменог обавјештења упућеног дипломатским путем. Отказивањеступа на снагу 60 дана, а прекид 30 дана од дана упућивања обавјештења.

Продужење Уговора се врши на начин да једна Уговорна страна упути писмени захтјев 6 (шест) мјесеци прије истека одговарајућег рока важења и након пријема писане потврде.

Потписано у Тирани, дана 02. априла 2013. године, у два изворна примјерка и на службеним језицима Босне и Херцеговине (хрватски, босански и српски), албанском и енглеском језику, од којих се текст на сваком од језика сматра једнако вјеродостојним.

У случају разлика приликом тумачења, првенство има текст на енглеском језику.

У ИМЕ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	У ИМЕ САВЈЕТА МИНИСТАРА РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ
Мирко Шаровић, министар спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	**Генц Рули**, министар пољопривреде, хране и заштите потрошача Републике Албаније

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на, српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-23/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1250/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O SARADNJI U PODRUČJU VETERINARSTVA

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Republike Albanije o saradnji u području veterinarstva, potpisan u Tirani, 2. aprila 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom, albanskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O SARADNJI U PODRUČJU VETERINARSTVA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Republike Albanije (u daljnjem tekstu "Ugovorne strane");

Sa željom da olakšaju promet živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, uz istovremenu predanost zaštiti zdravlja životinja i javnog zdravlja kako bi se spriječilo unošenje prenosivih zaraznih bolesti životinja i po zdravlje štetnih proizvoda životinjskog porijekla koji nisu sigurni u tom smislu;

Sa željom da nastave razvijati bilateralnu i regionalnu tehničku saradnju u veterinarskom sektoru;

Ne dovodeći u pitanje svoje obaveze proistekle iz međunarodnih sporazuma i konvencija, Ugovorne strane su se sporazumjele o sljedećem:

Član 1.

(1) Dozvoljava se uvoz i tranzit živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla (u daljnjem tekstu "pošiljka") u slučaju da su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da su ispunjeni i ispoštovani odgovarajući, važeći i obavezni zdravstveni uslovi zemlje uvoznika ili zemlje tranzita;

b) da je nadležni organ zemlje uvoznika ili zemlje tranzita izdao dozvolu;

c) da je "pošiljka" propraćena veterinarsko-zdravstvenim certifikatom, sačinjenim najmanje na albanskom i jednom od službenih jezika koji se koriste u Bosni i Hercegovini, kojim se potvrđuje ispunjenje svih uslova koje propisuje zemlja uvoznik ili zemlja tranzita.

(2) U svrhu provođenja stava (l) ovog člana, Ugovorne strane se obavezuju da će:

a) redovno i ažurno obavještavati jedna drugu o važećim obaveznim veterinarskim uslovima koji uređuju uvoz "pošiljki" na, ili tranzit preko teritorija zemalja potpisnica ovog Ugovora;

b) jedna drugoj dostaviti uzorke veterinarsko-zdravstvenih certifikata koji se primjenjuju prilikom uvoza "pošiljki" na, ili tranzit preko teritorija zemalja potpisnica ovog Ugovora.

Istovremeno, strane su saglasne da će jedna drugu ažurno informirati o svim izmjenama ovih obrazaca.

Član 2.

(1) Ako se, bilo na mjestu ulaska u zemlju ili na odredištu, utvrdi da "pošiljke" nisu u skladu s uslovima navedenim u veterinarsko-zdravstvenom certifikatu, nadležni organ Ugovorne strane uvoznika može primijeniti mjere u skladu sa svojim državnim zakonima i propisima.

(2) Kada dođe do situacije opisane u stavu (1) ovog člana, nadležni organ Ugovorne strane će propisno informirati nadležnog organa Ugovorne strane izvoznika o uočenim nepravilnostima i uvedenim mjerama, te će o tome jedna drugu izvijestiti u roku od 24 sata.

Član 3.

(1) Nadležni organi Ugovornih strana će:

a) jednom mjesečno razmjenjivati informacije o stanju u pogledu zaraznih bolesti koje podliježu obaveznom prijavljivanju u njihovim zemljama, te navesti nazive mjesta, šifru i naziv epizootioloških područja, kao i broj i vrstu ugroženih životinja. Mjesečni izvještaji se mogu slati elektronskim putem, e-mailom ili putem interneta;

b) jedna drugu ažurno i u pismenoj formi obavještavati o pojavi bilo koje bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) koja podliježe obaveznom momentalnom prijavljivanju, te će jedna drugu redovno obavještavati o daljnjem razvoju bolesti;

c) razmjenjivati informacije o poduzetim mjerama prevencije i kontrole s ciljem zaštite svoje životinjske populacije od zaraznih bolesti.

(2) Nadalje, nadležni organi će raditi na:

a) promociji uzajamne saradnje i projekata s ciljem suzbijanja i kontrole bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti koja podliježe obaveznom momentalnom prijavljivanju (OIE), u sklopu FAO i OIE tripartitne grupe OIE/EK/FAO;

b) obostranim aktivnostima s ciljem unaprjeđenja nadzora, prevencije i kontrole zaraznih bolesti životinja.

Član 4.

(1) Nadležni organi Ugovornih strana će promovirati bilateralnu i multilateralnu saradnju u području veterinarstva putem:

a) razmjene propisa, stručnih ili naučnih publikacija koje se odnose na područje veterinarstva;

b) razmjene svojih važećih planova praćenja rezidua i kontrole bioloških rezidua kod životinja i proizvoda životinjskog porijekla, kao i godišnje rezultate dobijene kroz provođenje ovih planova;

c) olakšavanja saradnje između naučnih institucija, dijagnostičkih i analitičkih laboratorija koje se bave proučavanjem i istraživanjem bolesti životinja i javnim aspektima od općeg interesa - zaštitom javnog zdravlja;

d) međusobne razmjene tehničke pomoći i eksperata na polju nadzora, prevencije i kontrole određenih bolesti životinja;

e) u slučaju vanrednih situacija i na zahtjev jedne od Ugovornih strana, razmjenjivati sojeve patogena u eksperimentalne ili dijagnostičke svrhe, te razmjenjivati stručno znanje i iskustvo u primjeni dijagnostičkih tehnika;

f) razmjene veterinarskih eksperata s ciljem međusobnog upoznavanja organizacije i aktivnosti veterinarskih službi, postupaka kod izvoza i certifikacije, postupaka u slučaju otkrivanja bolesti i izvještavanja uključujući i globalnu situaciju u pogledu zdravlja životinja i informacione sisteme;

g) poticanja aktivnosti na organizaciji i održavanju godišnjih skupova eksperata o temama od izuzetnog i obostranog interesa i, u slučaju vanrednih situacija i na zahtjev jedne od Ugovornih strana, organizaciji posebnih skupova viših veterinarskih zvaničnika s ciljem koordinacije mjera za sprječavanje i kontrolu zaraznih bolesti životinja.

(2) Troškovi nastali provođenjem aktivnosti navedenih u stavu (1), a posebno u tačkama (f) i (g) ovog člana, bit će pokriveni u skladu sa sljedećim općim pravilima:

a) U slučaju kada posjete eksperata navedenih u stavu (1) tačka (f) ovog člana uslijede na formalan poziv Ugovorne strane domaćina, troškove organizacije, kao i putne i troškove smještaja tih eksperata snosit će Ugovorna strana domaćin.

U slučaju kada posjete eksperata navedenih u stavu (1) tačka (f) ovog člana uslijede na formalan zahtjev Ugovorne strane čiji eksperti dolaze u posjetu, troškove organizacije snosit će Ugovorna strana domaćin, dok će putne i troškove smještaja tih eksperata snositi Ugovorna strana čiji eksperti dolaze u posjetu.

b) Skupovi navedeni u stavu (1) tačka (g) ovog člana organizirat će se na bazi reciprociteta, a troškove smještaja i druge troškove za osnovne potrebe eksperata koji putuju snosit će Ugovorna strana, odnosno zemlja iz koje dolaze.

Član 5.

Ako na teritoriji jedne od Ugovornih strana dođe do otkrivanja bilo koje od bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) koja podliježe obaveznom momentalnom prijavljivanju, nadležni organ druge Ugovorne strane ima pravo ograničiti ili zabraniti uvoz ili tranzit životinja koje pripadaju vrsti prijemčivoj za tu bolest, a koje dolaze iz područja u kojem je došlo do zaraze. Ograničenje i zabrana uvoza i tranzita može se pod istim uslovima proširiti na svaku drugu pošiljku preko koje može doći do prenošenja te bolesti.

Član 6.

Za potrebe provođenja ovog Ugovora državni nadležni organi Ugovornih strana bit će:

a) za Bosnu i Hercegovinu - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, i

b) za Republiku Albaniju - Direkcija veterinarske službe Republike Albanije.

Član 7.

Svi sporovi koji proisteknu iz provođenja ovog Ugovora bit će riješeni na nivou predstavnika državnih nadležnih organa Ugovornih strana.

Ako se na taj način ne dođe do zadovoljavajućeg rezultata, sporna pitanja bit će riješena diplomatskim putem.

Član 8.

(1) Odredbe i područje primjene ovog Ugovora mogu se dopunjavati i mijenjati putem formalne pismene saglasnosti, potpisane od strane obje Ugovorne strane.

(2) Ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon što obje Ugovorne strane prethodno uzajamno putem diplomatskih kanala razmijene informacije o tome da su ispunjeni svi uslovi za provođenje njegovih odredbi u smislu državnog zakonodavstva.

Ovaj Ugovor će biti na snazi u periodu od pet (5) godina i može se otkazati ili prekinuti prije isteka putem pismene obavijesti upućene diplomatskim putem. Otkazivanje stupa na snagu 60 dana, a prekid 30 dana od dana upućivanja obavijesti.

Produženje Ugovora se vrši na način da jedna Ugovorna strana uputi pismeni zahtjev 6 (šest) mjeseci prije isteka odgovarajućeg roka važenja i nakon zaprimanja pisane potvrde.

Potpisano u Tirani, dana 02. aprila 2013. godine, u dva izvorna primjerka i na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanski, hrvatski i srpski), albanskom i engleskom jeziku, od kojih se tekst na svakom od jezika smatra jednako vjerodostojnim.

U slučaju razlika prilikom tumačenja, prvenstvo ima tekst na engleskom jeziku.

U IME VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE	U IME VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE
Mirko Šarović, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	**Genc Ruli**, ministar poljoprivrede, hrane i zaštite potrošača Republike Albanije

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-23/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1250/13 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O SURADNJI U PODRUČJU VETERINARSTVA

Članak 1.

Ratificira se Ugovor između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Republike Albanije o suradnji u području veterinarstva, potpisan u Tirani, 2. travnja 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom, albanskome i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O SURADNJI U PODRUČJU VETERINARSTVA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Republike Albanije (u daljnjem tekstu "Ugovorne strane");

Sa željom da olakšaju promet živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, uz istodobnu predanost zaštiti zdravlja životinja i javnog zdravlja kako bi se spriječilo unošenje prenosivih zaraznih bolesti životinja i po zdravlje štetnih proizvoda životinjskog porijekla koji nisu sigurni u tom smislu;

Sa željom da nastave razvijati bilateralnu i regionalnu tehničku suradnju u veterinarskom sektoru;

Ne dovodeći u pitanje svoje obveze proistekle iz međunarodnih sporazuma i konvencija, Ugovorne strane su se sporazumjele o slijedećem:

Članak 1.

(1) Dozvoljava se uvoz i tranzit živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla (u daljnjem tekstu "pošiljka") u slučaju da su ispunjeni slijedeći uvjeti:

a) da su ispunjeni i ispoštovani odgovarajući, važeći i obvezni zdravstveni uvjeti zemlje uvoznika ili zemlje tranzita;

b) da je mjerodavno tijelo zemlje uvoznika ili zemlje tranzita izdalo dozvolu;

c) da je "pošiljka" propraćena veterinarsko-zdravstvenim certifikatom, sačinjenim najmanje na albanskom i jednom od službenih jezika koji se koriste u Bosni i Hercegovini, kojim se potvrđuje ispunjenje svih uvjeta koje propisuje zemlja uvoznik ili zemlja tranzita.

(2) U svrhu provođenja stavka (l) ovog članka, Ugovorne strane se obvezuju da će:

a) redovno i ažurno obavještavati jedna drugu o važećim obveznim veterinarskim uvjetima koji uređuju uvoz "pošiljki" na, ili tranzit preko teritorija zemalja potpisnica ovoga Ugovora;

b) jedna drugoj dostaviti uzorke veterinarsko-zdravstvenih certifikata koji se primjenjuju prilikom uvoza "pošiljki" na, ili tranzit preko teritorija zemalja potpisnica ovoga Ugovora.

Istodobno, strane su suglasne da će jedna drugu ažurno informirati o svim izmjenama ovih obrazaca.

Članak 2.

(1) Ako se, bilo na mjestu ulaska u zemlju ili na odredištu, utvrdi da "pošiljke" nisu sukladne uvjetima navedenim u veterinarsko-zdravstvenom certifikatu, mjerodavnotijelo Ugovorne strane uvoznika može primijeniti mjere sukladne svojim državnim zakonima i propisima.

(2) Kada dođe do situacije opisane u stavku (1) ovoga članka, mjerodavno tijelo Ugovorne strane će propisno informirati mjerodavno tijelo Ugovorne strane izvoznika o uočenim nepravilnostima i uvedenim mjerama, te će o tome jedna drugu izvijestiti u roku od 24 sata.

Članak 3.

(1) Mjerodavna tijela Ugovornih strana će:

a) jednom mjesečno razmjenjivati informacije o stanju u pogledu zaraznih bolesti koje podliježu obveznom prijavljivanju u njihovim zemljama, te navesti nazive mjesta, šifru i naziv epizootioloških područja, kao i broj i vrstu ugroženih životinja. Mjesečna izvješća se mogu slati elektronskim putem, e-mailom ili putem interneta;

b) jedna drugu ažurno i u pismenoj formi obavještavati o pojavi bilo koje bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) koja podliježe obveznom momentalnom prijavljivanju, te će jedna drugu redovno obavještavati o daljnjem razvitku bolesti;

c) razmjenjivati informacije o poduzetim mjerama prevencije i kontrole s ciljem zaštite svoje životinjske populacije od zaraznih bolesti.

(2) Nadalje, mjerodavna tijela će raditi na:

a) promociji uzajamne suradnje i projekata s ciljem suzbijanja i kontrole bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti koja podliježe obveznom momentalnom prijavljivanju (OIE), u sklopu FAO i OIE tripartitne skupine OIE/EK/FAO;

b) obostranim aktivnostima s ciljem unapređenja nadzora, prevencije i kontrole zaraznih bolesti životinja.

Članak 4.

(1) Mjerodavna tijela Ugovornih strana će promovirati bilateralnu i multilateralnu suradnju u području veterinarstva putem:

a) razmjene propisa, stručnih ili znanstvenih publikacija koje se odnose na područje veterinarstva;

b) razmjene svojih važećih planova praćenja rezidua i kontrole bioloških rezidua kod životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, kao i godišnje rezultate dobivene kroz provođenje ovih planova;

c) olakšavanja suradnje između znanstvenih institucija, dijagnostičkih i analitičkih laboratorija koje se bave proučavanjem i istraživanjem bolesti životinja i javnim aspektima od općeg interesa - zaštitom javnog zdravlja;

d) međusobne razmjene tehničke pomoći i eksperata na polju nadzora, prevencije i kontrole određenih bolesti životinja;

e) u slučaju izvanrednih situacija i na zahtjev jedne od Ugovornih strana, razmjenjivati sojeve patogena u eksperimentalne ili dijagnostičke svrhe, te razmjenjivati stručno znanje i iskustvo u primjeni dijagnostičkih tehnika;

f) razmjene veterinarskih eksperata s ciljem međusobnog upoznavanja organizacije i aktivnosti veterinarskih službi, postupaka kod izvoza i certifikacije, postupaka u slučaju otkrivanja bolesti i izvještavanja uključujući i globalnu situaciju u pogledu zdravlja životinja i informacijske sustave;

g) poticanja aktivnosti na organizaciji i održavanju godišnjih skupova eksperata o temama od iznimnog i obostranog interesa i, u slučaju izvanrednih situacija i na zahtjev jedne od Ugovornih strana, organizaciji posebnih skupova viših veterinarskih zvaničnika s ciljem koordinacije mjera za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti životinja.

(2) Troškovi nastali provođenjem aktivnosti navedenih u stavku (1), a posebice u točkama (f) i (g) ovog članka, bit će pokriveni sukladno slijedećim općim pravilima:

a) U slučaju kada posjete eksperata navedenih u stavku (1) točka (f) ovoga članka uslijede na formalan poziv Ugovorne strane domaćina, troškove organizacije, kao i putne i troškove smještaja tih eksperata snosit će Ugovorna strana domaćin.

U slučaju kada posjete eksperata navedenih u stavku (1) točka (f) ovoga članka uslijede na formalan zahtjev Ugovorne strane čiji eksperti dolaze u posjetu, troškove organizacije snosit će Ugovorna strana domaćin, dok će putne i troškove smještaja tih eksperata snositi Ugovorna strana čiji eksperti dolaze u posjetu.

b) Skupovi navedeni u stavku (1) točka (g) ovoga članka organizirat će se na bazi reciprociteta, a troškove smještaja i druge troškove za osnovne potrebe eksperata koji putuju snosit će Ugovorna strana, odnosno zemlja iz koje dolaze.

Članak 5.

Ako na teritoriju jedne od Ugovornih strana dođe do otkrivanja bilo koje od bolesti s liste Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) koja podliježe obveznom momentalnom prijavljivanju, mjerodavno tijelo druge Ugovorne strane ima pravo ograničiti ili zabraniti uvoz ili tranzit životinja koje pripadaju vrsti prijemčivoj za tu bolest, a koje dolaze iz područja u kojem je došlo do zaraze.

Ograničenje i zabrana uvoza i tranzita može se pod istim uvjetima proširiti na svaku drugu pošiljku preko koje može doći do prenošenja te bolesti.

Članak 6.

Za potrebe provođenja ovoga Ugovora državna mjerodavna tijela Ugovornih strana bit će:

a) za Bosnu i Hercegovinu - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, i

b) za Republiku Albaniju - Direkcija veterinarske službe Republike Albanije.

Članak 7.

Svi sporovi koji proisteknu iz provođenja ovoga Ugovora bit će riješeni na razini predstavnika državnih mjerodavnih tijela Ugovornih strana.

Ako se na taj način ne dođe do zadovoljavajućeg rezultata, sporna pitanja bit će riješena diplomatskim putem.

Članak 8.

(1) Odredbe i područje primjene ovogaUgovora mogu se dopunjavati i mijenjati putem formalne pismene suglasnosti, potpisane od strane obiju Ugovornih strana.

(2) Ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon što obje Ugovorne strane prethodno uzajamno putem diplomatskih kanala razmijene informacije o tome da su ispunjeni svi uvjeti za provođenje njegovih odredbi u smislu državnog zakonodavstva.

Ovaj Ugovor će biti na snazi u razdoblju od pet (5) godina i može se otkazati ili prekinuti prije isteka putem pismene obavijesti upućene diplomatskim putem. Otkazivanje stupa na snagu 60 dana, a prekid 30 dana od dana upućivanja obavijesti. Produženje Ugovora se vrši na način da jedna Ugovorna strana uputi pismeni zahtjev 6 (šest) mjeseci prije isteka odgovarajućeg roka važenja i nakon primitka pisane potvrde.

Potpisano u Tirani, dana 02. travnja 2013. godine, u dva izvorna primjerka i na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (hrvatski, bosanski i srpski), albanskom i engleskom jeziku, od kojih se tekst na svakom od jezika smatra jednako vjerodostojnim.

U slučaju razlika prilikom tumačenja, prvenstvo ima tekst na engleskom jeziku.

U IME VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE	U IME VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE
Mirko Šarović, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	**Genc Ruli**, ministar poljoprivrede, hrane i zaštite potrošača Republike Albanije

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-23/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

48

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-1317/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЧЕШКЕ РЕПУБЛИКЕ О САРАДЊИ У БОРБИ ПРОТИВ КРИМИНАЛА, ПОСЕБНО ТЕРОРИЗМА, ИЛЕГАЛНЕ ТРГОВИНЕ ОПОЈНИМ ДРОГАМА И ПСИХОТРОПНИМ СУПСТАНЦАМА И ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Босне и Херцеговине и Чешке Републике о сарадњи у борби против криминала, посебно тероризма, илегалне трговине опојним дрогама и психотропним супстанцама и организованог криминала, потписан у Сарајеву, 12. септембра 2013.године на српском, хрватском, босанском, чешком и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЧЕШКЕ РЕПУБЛИКЕ О САРАДЊИ У БОРБИ ПРОТИВ КРИМИНАЛА, ПОСЕБНО ТЕРОРИЗМА, ИЛЕГАЛНЕ ТРГОВИНЕ ОПОЈНИМ ДРОГАМА И ПСИХОТРОПНИМ СУПСТАНЦАМА И ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Босна и Херцеговина и Чешка Република (у даљњем тексту "Уговорне стране"),

с циљем доприношења развоју обостраних односа,

забринуте због међународног ширења организованог криминала, нарочито повећане злоупотребе опојних дрога и психотропних субстанци, те повећања међународне незаконите трговине истим, као и трговине људима,

увјерене у значај сарадње у области борбе против свих облика организованог криминала и тероризма и других врста криминалних активности, или у њиховом учинковитом спречавању, од пресудне важности,

свјесне озбиљности повећања илегалне имиграције и с тим у вези повезаних безбједносних ризика,

придржавајући се међународних обавеза и својих националних закона,

договориле су како слиједи:

Члан 1.

(1) Сврха овог Споразума је да се ојача сарадња у спречавању и откривању казнених дјела и њихових починитеља, посебно кроз размјену стратешких и оперативних информација и директне контакте између надлежних органа на свим одговарајућим нивоима.

(2) Према овом Споразуму, сарадња ће се одвијати у складу са националним законима Уговорних страна и међународним споразумима који су обавезујући за Уговорне стране и неће укључивати правну помоћ у кривичним стварима.

Члан 2.

Уговорне стране ће сарађивати, прије свега, у слиједећим областима:

а) борба против организованог криминала;
б) борба против тероризма и финансирања тероризма;
ц) сузбијање криминала против живота и тијела;
д) борба против трговине људима, подвођење, незаконите трговине људским органима и ткивима;
е) борба против сексуалног злостављања дјеце и дјечије порнографије;
ф) борба против криминала повезаног са илегалном имиграцијом;
г) борба против кривичних дјела везаних за опојне дроге и психотропне субстанце;
х) борба против компјутерског криминала;
и) борба против незаконите производње, куповине, посједовања, увоза, извоза, преношења и трговине оружјем, муницијом и експлозивима, хемијским, биолошким, радиоактивним и нуклеарним материјама, робама и технологијама од стратешког значаја, као и другим веома опасним супстанцама, укључујући опасни отпад;
ј) борба против кривотворења и мијењања новца, печата, вриједносних папира, средстава неготовинских плаћања и званичних докумената, нарочито путних исправа и њихово стављање у промет и кориштење;
к) борба против легализације добити стечене криминалним радњама и економским криминалом;
л) борба против корупције;
м) борба против криминала везаног за предмете од културне и историјске вриједности;
н) борба против криминала везаног за моторна возила;
о) сузбијање криминала против интелектуалног власништва.

Члан 3.

Надлежни органи Уговорних страна ће једни другима пружати подршку размјеном личних и других података и докумената, нарочито везаних за:

а) Кривичним дјелима, укључујући податке о лицима за која се сумња да су учествовала или која су учествовала у некој криминалној радњи, везе међу починиоцима, организацију група које учествују у криминалним радњама и њихову структура, типично понашање индивидуалних починилаца кривичних дјела и група, повреде кривичног закона и усвојене мјере;
б) Планирањем криминалних радњи, укључујући дјела тероризма усмјерена против интереса Уговорних страна;
ц) Спрјечавањем и борбом против илегалне имиграције;
д) Предметима кориштеним као инструмент у извршењу кривичног дјела или насталим из криминалне радње и прибављању и размјени узорака тих предмете између надлежних органа;
е) Планирањем специјалних акција и операција које могу бити од интереса за другу Уговорну страну;
ф) Знањем стеченим кроз рад надлежних органа, нарочито о новим облицима криминала; надлежни органи ће такође једни другима прибавати концептуалну и аналитичку документацију и специјалистичку литературу;
г) Резултатима форензичког и криминалистичког истраживања, истражне праксе, метода и средстава рада;
х) Законским и интерним одредбама у вези са предметним питањем овог Споразума и свим измјенама тих одредби.

Члан 4.

Када је потребно, надлежни органи Уговорних страна ће координирати своје активности и подржавати једна другу, посебно:

а) у тражењу лица осумњичених за криминал као и лица која се скривају од кривичног гоњења или издржавања казне;
б) у тражењу несталих лица, укључујући процедуре везане за идентификацију лица или посмртних остатака;
ц) у тражењу предмета, укључујући провођење мјера с циљем проналажења и поврата добити стечене криминалним радњама;
д) у припреми и организовању проведбе посебних истражних радњи као што су контролисане испоруке, надзор и прикривене операције, које ће се проводити у складу са међународним обавезама прихваћеним од Уговорних страна;
е) у планирању и провођењу заједничких програма превенције криминала.

Члан 5.

(1) У сврху подршке другој Уговорној страни или координирања активности у вези са одређеним криминалним радњама, надлежни органи Уговорних страна ће послати консултанте надлежним органима друге Уговорне стране или оформити мјешовите аналитичке или друге радне тимове.

(2) Припадници надлежних органа Уговорне стране ће дјеловати на територији друге Уговорне стране у својству савјетника и као подршка. Током њиховог дјеловања у својству савјетника и подршке, повиноваће се упутама надлежних органа Уговорне стране на чију су територију упућени.

Члан 6.

(1) Свака Уговорна страна може деташирати једног или више официра за везу, у својим дипломатским мисија или конзуларним представништвима на територији друге Уговорне стране, на одређени или неодређени временски период.

(2) Официри за везу ће дјеловати на територији друге Уговорне стране у својству савјетника и као подршка, пружати помоћ у успостављању контаката и учествовати у организацији радних састанака. Они ће своје задатке обављати у складу с упутама које добију од Уговорне стране која је их послала.

(3) Официри за везу једне Уговорне стране послани у трећу државу могу, такође, на основу заједничког споразума Уговорних страна и на основу писменог пристанка треће државе, заступати интересе друге Уговорне стране.

(4) Официри за везу не обављају никакве полицијске овласти на територији друге Уговорне стране.

Члан 7.

Уговорне стране ће сарађивати на пољу обуке и едукације, а та сарадња ће нарочито укључивати:

а) Учешће официра једне Уговорне стране у обукама друге Уговорне стране;
б) Одржавање заједничких семинара, вјежби и обука;
ц) Обуку специјалиста;
д) Размјену експерата, као и концепата обука и програма;
е) Учешће посматрача на вјежбама.

Члан 8.

(1) Прибављање информација и други видови подршке из овог Споразума, вршиће се на основу писаног захтјева. Ти захтјеви, могу се доставити електронским путем или другим средствима комуникације ако је потребно, под условом да то допушта садржај захтјева. У хитним случајевима, захтјев се може доставити усменим путем, након чега одмах слиједи потврда истог писаним путем.

(2) Надлежни органи Уговорне стране примаоца захтјева дужни су одговорити на захтјев из става (1), што је могуће прије. Ако је потребно, надлежни органи Уговорне стране примаоца захтјева могу затражити додатне информације за одобрење захтјева. Уколико орган који је примио захтјев за подршку није надлежан за поступање по истом, прослиједјује га за то надлежном органу.

(3) Надлежни органи Уговорних страна дужни су без захтјева обавијестити једни друге о посебним случајевима, уколико сматрају да такве информације могу помоћи другој Уговорној страни у случајевима конкретних опасности јавном реду и безбједности, или спрјечавању и откривању криминала и идентификацији починилаца.

(4) Свака Уговорна страна може одбити захтјев за подршку, у цјелости или дјелимично, уколико сматра да одобравање истог представља пријетњу њеној суверености, безбједности или другом виталном интересу, или је у супротности са њеним законодавством или међународним обавезама. У сврху одобравања захтјева, Уговорна страна прималац захтјева може дефинисати услове који ће бити обавезујући за Страну подносиоца захтјева.

(5) Уколико је захтјев одбијен или одобрен само дјелимично, Уговорне стране ће једна другу без одлагања извијестити о томе у писаној форми.

(6) У имплементацији овог Споразума, надлежни органи Уговорних страна ће користити енглески језик, осим ако није другачије договорено.

Члан 9.

Слиједеће одредбе се односе на размјену личних података (у даљем тексту "подаци") и руковање пренесеним подацима:

а) Уговорна страна прималац може користити податке само у сврху борбе против криминала и заштите јавног реда и безбједности, у складу са условима које је одредила Уговорна страна пошиљалац података; такви подаци могу се користити у друге сврхе само уз претходну писмену сагласност Уговорне стране пошиљаоца података и у складу са законима обје Уговорне стране.

б) Подаци, који су дефинисани чланом 6. Конвенције Савјета Европе за заштиту појединаца с обзиром на аутоматску обраду личних података од 28. јануара 1981., могу се размијенити само ако је апсолутно неопходно.

ц) На захтјев Уговорне стране пошиљаоца података, Уговорна страна прималац, прибавиће информацију о кориштењу пренесених података и резултате добивене на основу тога

д) Уговорна страна пошиљалац података обезбједит ће тачност пренесених података и провјерити да ли је преношење истих потребно и одговарајуће намјераваној сврси. При томе је потребно поштовати националне законе Уговорних страна којима пренос података може бити ограничен. Ако се накнадно утврди да су пренесени подаци нетачни или нису требали бити пренесени, Уговорна страна прималац мора бити одмах обавјештена о томе. Она ће исправити погрешене податке и уништити податке који нису требали бити пренесени.

е) Сваки појединац има право да на захтјев, добије од органа надлежног за обраду података, информацију о подацима који се тичу њега или ње, а који су пренесени или обрађени у складу са овим Споразумом, као и право исправке нетачних података или уништења незаконито обрађених података. Пружање такве информације може бити одбијено само у случајевима дефинисаним националним законима Уговорних страна. Орган који обрађује захтјев за информацију, доставља је уз претходну сагласност друге Уговорне стране.

ф) Код преноса података, Уговорна страна пошиљалац података може, у складу са својим националним законодавством, одредити другој Уговорној страни, рок за уништење истих. Неовисно о року, подаци морају бити уништени чим више нису потребни. У случају окончања овог Споразума, осим ако није замијењен новим међународним споразумом или другим прописом обавезујућим за обје Уговорне стране, сви подаци добивени на основу истог, морају бити уништени.

г) Уговорне стране ће водити евиденцију о преносима, пријему и уништавању података. Евиденције ће посебно обухватити сврху преноса, обим података, укључене органе и разлоге уништавања.

х) Уговорне стране ће адекватно заштитити пренесене податке од случајног или неовлаштеног приступа, губитка, случајне или неовлаштене измјене, случајног или неовлаштеног преноса, или од случајног или неовлаштеног откривања.

и) Уговорне стране ће сарађивати у заштити пренесених података; односно, извјештаће једна другу о могућностима појединаца који траже заштиту својих права из тачке е).

Члан 10.

(1) Размјена и заштита тајних података уређује се посебним споразумом који регулише размјену и узајамну заштиту тајних података између Уговорних страна.

(2) Уговорне стране ће саопштити дипломатским путем контактне тачке за размјену тајних података.

Члан 11.

(1) Информације и документи који се преносе у оквиру сарадње из овог Споразума, могу се прослиједити трећим државама и међународним организацијама, само уз писану сагласност Уговорне стране пошиљаоца.

(2) У случају опасности од неблаговременог дјеловања, сагласност из става 1. је претпостављена, будући да се пренесене информације дијеле са другим државама чланицама ЕУ, или Шенгенског простора, или са Европским агенцијама, код кориштења информационих система успостављених према праву Европске уније, у сврху сарадње у заштити јавног реда и безбједности као и борбе против криминала, посебно Шенгенског информационог система, осим када је Уговорна страна пошиљаоца изричито навела другачије.

Члан 12.

Осим ако се надлежни органи Уговорних страна унапријед не договоре другачије, трошкове у вези са имплементацијом свих облика сарадње из овог Споразума сносиће Уговорна страна која пружа подршку; Уговорне стране ће водити рачуна о уравнотеженој расподјели и реципроцитету трошкова.

Члан 13.

(1) У року од 30 дана од датума ступања на снагу овог Споразума, Уговорне стране ће једна другу извијестити о органима надлежним за имплементацију овог Споразума, који ће директно и оперативно сарађивати у складу са својим надлежностима. Оне ће истовремено једна другу обавијестити о адресама надлежних органа, као и њиховим другим контакт подацима.

(2) Надлежни органи Уговорних страна ће без одлагања извијестити једни друге о свим измјенама у њиховим адресама и другим контак подацима.

Члан 14.

На основу овог Споразума, надлежни органи Уговорних страна могу, када је потребно, закључити проведбене протоколе.

Члан 15.

Сви спорови који би могли настати у вези са тумачењем или проведбом овог Споразума, рјешаваће се преговорима између надлежних органа Уговорних страна. Уколико се спорови не рјеше тим путем, даље ће се рјешавати дипломатским каналима.

Члан 16.

Овај Споразум не утиче не обавезе Уговорних страна које произилазе из других међународних билатералних или мултилатералних споразума, обавезујућих за Уговорне стране.

Члан 17.

Свака Уговорна страна може опозвати проведбу овог Споразума у цјелости или дјелимично, уколико представља опасност за националну безбједност, јавни ред или здравље лица. Уговорне стране ће једна другу одмах извијестити о усвајању или опозиву таквих мјера, дипломатским каналима. Обустава проведбе Споразума и опозив те обуставе ступиће на снагу по истеку петнаест дана од доставе такве обавијести другој Уговорној страни.

Члан 18.

(1) Овај Споразум подлијеже ратификацији. Инструменти ратификације ће бити размијењени у Прагу. Овај Споразум ће ступити на снагу првог дана другог мјесеца након датума размјене инструмената ратификације. Овај Споразум је закључен на неодређени временски период.

(2) Овај Споразум могу окончати обје Уговорне Стране уз писмену обавијест. Споразум ће престати важити шест мјесеци након датума уручења такве писмене обавијести другој Уговорној страни.

Састављено у Сарајеву на дан 12.09.2013. у два оригинална примјерка, сваки на службеним језицима Босне и Херцеговине, на чешком језику и енглеском језику. У случају разлике у тумачењу, биће мјеродавна енглеска верзија.

За Босну и Херцеговину
Фахрудин Радончић

За Чешку Републику
Мартин Пецина

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-24/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1317/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I ČEŠKE REPUBLIKE O SARADNJI U BORBI PROTIV KRIMINALA, POSEBNO TERORIZMA, ILEGALNE TRGOVINE OPOJNIM DROGAMA I PSIHOTROPNIM SUPSTANCAMA I ORGANIZOVANOG KRIMINALA

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum između Bosne i Hercegovine i Češke Republike o saradnji u borbi protiv kriminala, posebno terorizma, ilegalne trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i organizovanog kriminala, potpisan u Sarajevu, 12. septembra 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom, češkom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I ČEŠKE REPUBLIKE O SARADNJI U BORBI PROTIV KRIMINALA, POSEBNO TERORIZMA, ILEGALNE TRGOVINE OPOJNIM DROGAMA I PSIHOTROPNIM SUPSTANCAMA I ORGANIZOVANOG KRIMINALA

Bosna i Hercegovina i Češka Republika (u daljnjem tekstu "Ugovorne strane"),

s ciljem doprinošenja razvoju obostranih odnosa,

zabrinute zbog međunarodnog širenja organizovanog kriminala, naročito povećane zloupotrebe opojnih droga i psihotropnih supstanci, te povećanja međunarodne nezakonite trgovine istim, kao i trgovine ljudima,

uvjerene u značaj saradnje u oblasti borbe protiv svih oblika organizovanog kriminala i terorizma i drugih vrsta kriminalnih aktivnosti, ili u njihovom učinkovitom sprečavanju, od presudne važnosti

svjesne ozbiljnosti povećanja ilegalne imigracije i s tim u vezi povezanih sigurnosnih rizika,

pridržavajući se međunarodnih obaveza i svojih nacionalnih zakona,

dogovorile su kako slijedi:

Član 1.

(1) Svrha ovog Sporazuma je da se ojača saradnja u sprečavanju i otkrivanju kaznenih djela i njihovih počinitelja, posebno kroz razmjenu strateških i operativnih informacija i direktne kontakte između nadležnih organa na svim odgovarajućim nivoima.

(2) Prema ovom Sporazumu, saradnja će se odvijati u skladu sa nacionalnim zakonima Ugovornih strana i međunarodnim sporazumima koji su obavezujući za Ugovorne strane i neće uključivati pravnu pomoć u krivičnim stvarima.

Član 2.

Ugovorne strane će sarađivati, prije svega, u slijedećim oblastima:

a) borba protiv organizovanog kriminala;
b) borba protiv terorizma i finansiranja terorizma;
c) suzbijanje kriminala protiv života i tijela;
d) borba protiv trgovine ljudima, podvođenje, nezakonite trgovine ljudskim organima i tkivima;
e) borba protiv seksualnog zlostavljanja djece i dječije pornografije;
f) borba protiv kriminala povezanog sa ilegalnom imigracijom;
g) borba protiv krivičnih djela vezanih za opojne droge i psihotropne supstance;
h) borba protiv kompjuterskog kriminala;
i) borba protiv nezakonite proizvodnje, kupovine, posjedovanja, uvoza, izvoza, prenošenja i trgovine oružjem, municijom i eksplozivima, hemijskim, biološkim, radioaktivnim i nuklearnim materijama, robama i tehnologijama od strateškog značaja, kao i drugim veoma opasnim supstancama, uključujući opasni otpad;
j) borba protiv krivotvorenja i mijenjanja novca, pečata, vrijednosnih papira, sredstava negotovinskih plaćanja i zvaničnih dokumenata, naročito putnih isprava i njihovo stavljanje u promet i korištenje;
k) borba protiv legalizacije dobiti stečene kriminalnim radnjama i ekonomskim kriminalom;
l) borba protiv korupcije;
m) borba protiv kriminala vezanog za predmete od kulturne i istorijske vrijednosti;
n) borba protiv kriminala vezanog za motorna vozila;
o) suzbijanje kriminala protiv intelektualnog vlasništva.

Član 3.

Nadležni organi Ugovornih strana će jedni drugima pružati podršku razmjenom ličnih i drugih podataka i dokumenata, naročito vezanih za:

a) Krivična djela, uključujući podatke o licima za koja se sumnja da su učestvovala ili koja su učestvovala u nekoj kriminalnoj radnji, veze među počiniocima, organizaciju grupa koje učestvuju u kriminalnim radnjama i njihovu struktura, tipično ponašanje individualnih počinilaca krivičnih djela i grupa, povrede krivičnog zakona i usvojene mjere;
b) Planiranjem kriminalnih radnji, uključujući djela terorizma usmjerena protiv interesa Ugovornih strana;
c) Sprečavanjem i borbom protiv ilegalne imigracije;
d) Predmetima korištenim kao instrument u izvršenju krivičnog djela ili nastalim iz kriminalne radnje i pribavljanju i razmjeni uzoraka tih predmete između nadležnih organa;
e) Planiranjem specijalnih akcija i operacija koje mogu biti od interesa za drugu Ugovornu stranu;
f) Znanjem stečenim kroz rad nadležnih organa, naročito o novim oblicima kriminala; nadležni organi će također jedni drugima pribavljati konceptualnu i analitičku dokumentaciju i specijalističku literaturu;
g) Rezultatima forenzičkog i kriminalističkog istraživanja, istražne prakse, metoda i sredstava rada;
h) Zakonskim i internim odredbama u vezi sa predmetnim pitanjem ovog Sporazuma i svim izmjenama tih odredbi.

Član 4.

Kada je potrebno, nadležni organi Ugovornih strana će koordinirati svoje aktivnosti i podržavati jedna drugu, posebno:

a) u traženju lica osumnjičenih za kriminal kao i lica koja se skrivaju od krivičnog gonjenja ili izdržavanja kazne;
b) u traženju nestalih lica, uključujući procedure vezane za identifikaciju lica ili posmrtnih ostataka;
c) u traženju predmeta, uključujući provođenje mjera s ciljem pronalaženja i povrata dobiti stečene kriminalnim radnjama;
d) u pripremi i organizovanju provođenja posebnih istražnih radnji kao što su kontrolisane isporuke, nadzor i prikrivene operacije, koje će se provoditi u skladu sa međunarodnim obavezama prihvaćenim od Ugovornih strana;
e) u planiranju i provođenju zajedničkih programa prevencije kriminala.

Član 5.

(1) U svrhu podrške drugoj Ugovornoj strani ili koordiniranja aktivnosti u vezi sa određenim kriminalnim radnjama, nadležni organi Ugovornih strana će poslati konsultante nadležnim organima druge Ugovorne strane ili oformiti mješovite analitičke ili druge radne timove.
(2) Pripadnici nadležnih organa Ugovorne strane će djelovati na teritoriji druge Ugovorne strane u svojstvu savjetnika i kao podrška. Tokom njihovog djelovanja u svojstvu savjetnika i podrške, povinovaće se uputama nadležnih organa Ugovorne strane na čiju su teritoriju upućeni.

Član 6.

(1) Svaka Ugovorna strana može detaširati jednog ili više oficira za vezu, u svojim diplomatskim misija ili konzularnim predstavništvima na teritoriji druge Ugovorne strane, na određeni ili neodređeni vremenski period.
(2) Oficiri za vezu će djelovati na teritoriji druge Ugovorne strane u svojstvu savjetnika i kao podrška, pružati pomoć u uspostavljanju kontakata i učestvovati u organizaciji radnih sastanaka. Oni će svoje zadatke obavljati u skladu s uputama koje dobiju od Ugovorne strane koja je ih poslala.
(3) Oficiri za vezu jedne Ugovorne strane poslani u treću državu mogu, također, na osnovu zajedničkog sporazuma Ugovornih strana i na osnovu pismenog pristanka treće države, zastupati interese druge Ugovorne strane.
(4) Oficiri za vezu ne obavljaju nikakve policijske ovlasti na teritoriji druge Ugovorne strane.

Član 7.

Ugovorne strane će sarađivati na polju obuke i edukacije, a ta saradnja će naročito uključivati:

a) Učešće oficira jedne Ugovorne strane u obukama druge Ugovorne strane;
b) Održavanje zajedničkih seminara, vježbi i obuka;
c) Obuku specijalista;
d) Razmjenu eksperata, kao i koncepata obuka i programa;
e) Učešće posmatrača na vježbama.

Član 8.

(1) Pribavljanje informacija i drugi vidovi podrške iz ovog Sporazuma, vršit će se na osnovu pismenog zahtjeva. Ti zahtjevi se mogu dostaviti elektronskim putem ili drugim sredstvima komunikacije, ako je potrebno, pod uslovom da to dopušta sadržaj zahtjeva. U hitnim slučajevima, zahtjev se može dostaviti usmenim putem, nakon čega odmah slijedi potvrda istog pismenim putem.
(2) Nadležni organi Ugovorne strane primaoca zahtjeva dužni su odgovoriti na zahtjev iz stava (1), što je moguće prije. Ako je potrebno, nadležni organi Ugovorne strane primaoca zahtjeva mogu zatražiti dodatne informacije za odobrenje zahtjeva. Ukoliko organ koji je primio zahtjev za podršku nije nadležan za postupanje po istom, proslijeđuje ga za to nadležnom organu.
(3) Nadležni organi Ugovornih strana dužni su bez zahtjeva obavijestiti jedni druge o posebnim slučajevima, ukoliko smatraju da takve informacije mogu pomoći drugoj Ugovornoj strani u slučajevima konkretnih opasnosti javnom redu i sigurnosti, ili sprečavanju i otkrivanju kriminala i identifikaciji počinilaca.
(4) Svaka Ugovorna strana može odbiti zahtjev za podršku, u cjelosti ili djelimično, ukoliko smatra da odobravanje istog predstavlja prijetnju njenoj suverenosti, sigurnosti ili drugom vitalnom interesu, ili je u suprotnosti sa njenim zakonodavstvom ili međunarodnim obavezama. U svrhu odobravanja zahtjeva, Ugovorna strana primalac zahtjeva može definisati uslove koji će biti obavezujući za Stranu podnosioca zahtjeva.
(5) Ukoliko je zahtjev odbijen ili odobren samo djelimično, Ugovorne strane će jedna drugu bez odlaganja izvijestiti o tome u pismenoj formi.
(6) U implementaciji ovog Sporazuma, nadležni organi Ugovornih strana će koristiti engleski jezik, osim ako nije drugačije dogovoreno.

Član 9.

Slijedeće odredbe se odnose na razmjenu ličnih podataka (u daljem tekstu "podaci") i rukovanje prenesenim podacima:

a) Ugovorna strana primalac može koristiti podatke samo u svrhu borbe protiv kriminala i zaštite javnog reda i sigurnosti, u skladu sa uslovima koje je odredila Ugovorna strana pošiljalac podataka; takvi podaci mogu se koristiti u druge svrhe samo uz prethodnu pismenu saglasnost Ugovorne strane pošiljaoca podataka i u skladu sa zakonima obje Ugovorne strane.
b) Podaci, koji su definisani članom 6. Konvencije Vijeća Evrope za zaštitu pojedinaca s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka od 28. januara 1981., mogu se razmijeniti samo ako je to apsolutno neophodno.
c) Na zahtjev Ugovorne strane pošiljaoca podataka, Ugovorna strana primalac, pribavit će informaciju o korištenju prenesenih podataka i rezultate dobivene na osnovu toga
d) Ugovorna strana pošiljalac podataka osigurat će tačnost prenesenih podataka i provjeriti da li je prenošenje istih potrebno i odgovarajuće namjeravanoj svrsi. Pri tome je potrebno poštovati nacionalne zakone Ugovornih strana kojima prenos podataka može biti ograničen. Ako se naknadno utvrdi da su preneseni podaci netačni ili nisu trebali biti preneseni, Ugovorna strana primalac mora biti odmah obaviještena o tome. Ona će ispraviti pogrešne podatke i uništiti podatke koji nisu trebali biti preneseni.
e) Svaki pojedinac ima pravo da na zahtjev, dobije od organa nadležnog za obradu podataka, informaciju o podacima koji se tiču njega ili nje, a koji su preneseni ili obrađeni u skladu sa ovim Sporazumom, kao i pravo ispravke netačnih

podataka ili uništenja nezakonito obrađenih podataka. Pružanje takve informacije može biti odbijeno samo u slučajevima definisanim nacionalnim zakonima Ugovornih strana. Organ koji obrađuje zahtjev za informaciju, dostavlja je uz prethodnu saglasnost druge Ugovorne strane.

f) Kod prenosa podataka, Ugovorna strana pošiljalac podataka može, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, odrediti drugoj Ugovornoj strani, rok za uništenje istih. Neovisno o roku, podaci moraju biti uništeni čim više nisu potrebni. U slučaju okončanja ovog Sporazuma, osim ako nije zamijenjen novim međunarodnim sporazumom ili drugim propisom obavezujućim za obje Ugovorne strane, svi podaci dobiveni na osnovu istog, moraju biti uništeni.

g) Ugovorne strane će voditi evidenciju o prenosima, prijemu i uništavanju podataka. Evidencije će posebno obuhvatiti svrhu prenosa, obim podataka, uključene organe i razloge uništavanja.

h) Ugovorne strane će adekvatno zaštititi prenesene podatke od slučajnog ili neovlaštenog pristupa, gubitka, slučajne ili neovlaštene izmjene, slučajnog ili neovlaštenog prenosa, ili od slučajnog ili neovlaštenog otkrivanja.

i) Ugovorne strane će sarađivati u zaštiti prenesenih podataka; odnosno, izvještavat će jedna drugu o mogućnostima pojedinaca koji traže zaštitu svojih prava iz tačke e).

Član 10.

(1) Razmjena i zaštita tajnih podataka uređuje se posebnim sporazumom koji reguliše razmjenu i uzajamnu zaštitu tajnih podataka između Ugovornih strana.

(2) Ugovorne strane će saopštiti diplomatskim putem kontaktne tačke za razmjenu tajnih podataka.

Član 11.

(1) Informacije i dokumenti koji se prenose u okviru saradnje iz ovog Sporazuma, mogu se proslijediti trećim državama i međunarodnim organizacijama, samo uz pismenu saglasnost Ugovorne strane pošiljaoca.

(2) U slučaju opasnosti od neblagovremenog djelovanja, saglasnost iz stava 1. je pretpostavljena, budući da se prenesene informacije dijele sa drugim državama članicama EU, ili Šengenskog prostora, ili sa Evropskim agencijama, kod korištenja informacionih sistema uspostavljenih prema pravu Evropske unije, u svrhu saradnje u zaštiti javnog reda i sigurnosti kao i borbe protiv kriminala, posebno Šengenskog informacionog sistema, osim kada je Ugovorna strana pošiljaoca izričito navela drugačije.

Član 12.

Osim ako se nadležni organi Ugovornih strana unaprijed ne dogovore drugačije, troškove u vezi sa implementacijom svih oblika saradnje iz ovog Sporazuma snosit će Ugovorna strana koja pruža podršku; Ugovorne strane će voditi računa o uravnoteženoj raspodjeli i reciprocitetu troškova.

Član 13.

(1) U roku od 30 dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, Ugovorne strane će jedna drugu izvijestiti o organima nadležnim za implementaciju ovog Sporazuma, koji će direktno i operativno sarađivati u skladu sa svojim nadležnostima. One će istovremeno jedna drugu obavijestiti o adresama nadležnih organa, kao i njihovim drugim kontakt podacima.

(2) Nadležni organi Ugovornih strana će bez odlaganja izvijestiti jedni druge o svim izmjenama u njihovim adresama i drugim kontakt podacima.

Član 14.

Na osnovu ovog Sporazuma, nadležni organi Ugovornih strana mogu, kada je potrebno, zaključiti provedbene protokole.

Član 15.

Svi sporovi koji bi mogli nastati u vezi sa tumačenjem ili provedbom ovog Sporazuma, rješavat će se pregovorima između nadležnih organa Ugovornih strana. Ukoliko se sporovi ne riješe tim putem, dalje će se rješavati diplomatskim kanalima.

Član 16.

Ovaj Sporazum ne utiče na obaveze Ugovornih strana koje proizlaze iz drugih međunarodnih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma, obavezujućih za Ugovorne strane.

Član 17.

Svaka Ugovorna strana može opozvati provođenje ovog Sporazuma u cjelosti ili djelimično, ukoliko predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost, javni red ili zdravlje lica. Ugovorne strane će jedna drugu odmah izvijestiti o usvajanju ili opozivu takvih mjera, diplomatskim kanalima. Obustava provođenja Sporazuma i povlačenje te obustave stupit će na snagu po isteku petnaest dana od dostave takve obavijesti drugoj Ugovornoj strani.

Član 18.

(1) Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji. Instrumenti ratifikacije će biti razmijenjeni u Pragu. Ovaj Sporazum će stupiti na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma razmjene instrumenata ratifikacije. Ovaj Sporazum je zaključen na neodređeni vremenski period.

(2) Ovaj Sporazum mogu okončati obje Ugovorne Strane uz pismenu obavijest. Sporazum će prestati važiti šest mjeseci nakon datuma uručenja takve pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani.

Sastavljeno u Sarajevu na dan 12.09.2013. u dva originalna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine, na češkom jeziku i engleskom jeziku. U slučaju razlike u tumačenju, bit će mjerodavna engleska verzija.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Češku Republiku
Fahrudin Radončić	**Martin Pecina**

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-24/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-1317/13. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I ČEŠKE REPUBLIKE O SURADNJI U BORBI PROTIV KRIMINALA, POSEBICE TERORIZMA, ILEGALNE TRGOVINE OPOJNIM DROGAMA I PSIHOTROPNIM SUPSTANCAMA I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

Članak 1.

Ratificira se Sporazum između Bosne i Hercegovine i Češke Republike o suradnji u borbi protiv kriminala, posebice terorizma, ilegalne trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i organiziranog kriminala, potpisan u Sarajevu, 12. rujna 2013. godine na hrvatskome, srpskom, bosanskom, češkom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I ČEŠKE REPUBLIKE O SURADNJI U BORBI PROTIV KRIMINALA, POSEBICE TERORIZMA, ILEGALNE TRGOVINE OPOJNIM DROGAMA I PSIHOTROPNIM SUPSTANCAMA I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

Bosna i Hercegovina i Češka Republika (u daljnjem tekstu "Ugovorne strane"),

s ciljem doprinosa razvoju obostranih odnosa,

zabrinute zbog međunarodnog širenja organiziranog kriminala, posebice povećane zlouporabe opojnih droga i psihotropnih supstanci, te povećanja međunarodne nezakonite trgovine istim, kao i trgovine ljudima,

uvjerene u značaj suradnje na području borbe protiv svih oblika organiziranog kriminala i terorizma i drugih vrsta kriminalnih aktivnosti, ili u njihovom učinkovitom sprječavanju, od presudne važnosti

svjesne ozbiljnosti povećanja ilegalne imigracije i s tim u vezi povezanih sigurnosnih rizika, pridržavajući se međunarodnih obveza i svojih nacionalnih zakona,

dogovorile su kako slijedi:

Članak 1.

(1) Svrha ovog Sporazuma je da se ojača suradnja u sprječavanju i otkrivanju kaznenih djela i njihovih počinitelja, posebice kroz razmjenu strateških i operativnih informacija i izravne kontakte između mjerodavnih tijela na svim odgovarajućim razinama.

(2) Prema ovom Sporazumu, suradnja će se odvijati sukladno nacionalnim zakonima Ugovornih strana i međunarodnim sporazumima koji su obvezujući za Ugovorne strane i neće uključivati pravnu pomoć u kaznenim stvarima.

Članak 2.

Ugovorne strane će surađivati, prije svega, na sljedećim područjima:

a) borba protiv organiziranog kriminala;
b) borba protiv terorizma i financiranja terorizma;
c) suzbijanje kriminala protiv života i tijela;
d) borba protiv trgovine ljudima, podvođenje, nezakonite trgovine ljudskim organima i tkivima;
e) borba protiv seksualnog zlostavljanja djece i dječije pornografije;
f) borba protiv kriminala povezanog sa ilegalnom imigracijom;
g) borba protiv kaznenih djela vezanih za opojne droge i psihotropne supstance;
h) borba protiv kompjuterskog kriminala;
i) borba protiv nezakonite proizvodnje, kupovine, posjedovanja, uvoza, izvoza, prenošenja i trgovine oružjem, municijom i eksplozivima, kemijskim, biološkim, radioaktivnim i nuklearnim materijama, robama i tehnologijama od strateškog značaja, kao i drugim vrlo opasnim supstancama, uključujući opasni otpad;
j) borba protiv krivotvorenja i mijenjanja novca, pečata, vrijednosnih papira, sredstava negotovinskih plaćanja i zvaničnih dokumenata, posebice putnih isprava i njihovo stavljanje u promet i korištenje;
k) borba protiv legalizacije dobiti stečene kriminalnim radnjama i ekonomskim kriminalom;
l) borba protiv korupcije;
m) borba protiv kriminala vezanog za predmete od kulturne i povijesne vrijednosti;
n) borba protiv kriminala vezanog za motorna vozila;
o) suzbijanje kriminala protiv intelektualnog vlasništva.

Članak 3.

Mjerodavna tijela Ugovornih strana će jedni drugima pružati potporu razmjenom osobnih i drugih podataka i dokumenata, posebice vezanih za:

a) Kaznena djela, uključujući podatke o osobama za koje se sumnja da su sudjelovale ili koje su sudjelovale u nekoj kriminalnoj radnji, veze među počiniteljima, organizaciju skupina koje sudjeluju u kriminalnim radnjama i njihovih struktura, tipično ponašanje individualnih počinitelja kaznenih djela i skupina, povrede kaznenog zakona i usvojene mjere;
b) Planiranjem kriminalnih radnji, uključujući djela terorizma usmjerena protiv interesa Ugovornih strana;
c) Sprječavanjem i borbom protiv ilegalne imigracije;
d) Predmetima korištenim kao instrument u izvršenju kaznenog djela ili nastalim iz kriminalne radnje i pribavljanju i razmjeni uzoraka tih predmete između mjerodavnih tijela;
e) Planiranjem specijalnih akcija i operacija koje mogu biti od interesa za drugu Ugovornu stranu;
f) Znanjem stečenim kroz rad mjerodavnih organa, posebice o novim oblicima kriminala; mjerodavna tijela će također jedna drugima pribavati konceptualnu i analitičku dokumentaciju i specijalističku literaturu;
g) Rezultatima forenzičkog i kriminalističkog istraživanja, istražne prakse, metoda i sredstava rada;
h) Zakonskim i internim odredbama u vezi s predmetnim pitanjem ovog Sporazuma i svim izmjenama tih odredbi.

Članak 4.

Kada je potrebito, mjerodavna tijela Ugovornih strana će koordinirati svoje aktivnosti i podržavati jedna drugu, posebice:

a) u traženju osoba osumnjičenih za kriminal kao i osobe koje se skrivaju od kaznenog gonjenja ili izdržavanja kazne;
b) u traženju nestalih osoba, uključujući procedure vezane za identifikaciju osoba ili posmrtnih ostataka;
c) u traženju predmeta, uključujući provođenje mjera s ciljem pronalaženja i povrata dobiti stečene kriminalnim radnjama;
d) u pripremi i organiziranju provedbe posebnih istražnih radnji kao što su kontrolirane isporuke, nadzor i prikrivene operacije, koje će se provoditi sukladno međunarodnim obvezama prihvaćenim od Ugovornih strana;
e) u planiranju i provođenju zajedničkih programa prevencije kriminala.

Članak 5.

(1) U svrhu potpore drugoj Ugovornoj strani ili koordiniranja aktivnosti u vezi s određenim kriminalnim radnjama, mjerodavna tijela Ugovornih strana će poslati konzultante mjerodavnim tijelima druge Ugovorne strane ili oformiti mješovite analitičke ili druge radne timove.
(2) Pripadnici mjerodavnih tijela Ugovorne strane će djelovati na teritoriju druge Ugovorne strane u svojstvu savjetnika i kao potpora. Tijekom njihovog djelovanja u svojstvu savjetnika i potpore, povinovaće se uputama mjerodavnih tijela Ugovorne strane na čiji su teritorij upućeni.

Članak 6.

(1) Svaka Ugovorna strana može detaširati jednog ili više časnika za vezu, u svojim diplomatskim misijama ili konzularnim predstavništvima na teritoriju druge Ugovorne strane, na određeno ili neodređeno vremensko razdoblje.
(2) Časnici za vezu će djelovati na teritoriju druge Ugovorne strane u svojstvu savjetnika i kao potpora, pružati pomoć u uspostavljanju kontakata i sudjelovati u organizaciji radnih sastanaka. Oni će svoje zadatke obavljati sukladno uputama koje dobiju od Ugovorne strane koja je ih poslala.
(3) Časnici za vezu jedne Ugovorne strane poslani u treću državu mogu, također, na osnovu zajedničkog sporazuma Ugovornih strana i na osnovu pismenog pristanka treće države, zastupati interese druge Ugovorne strane.
(4) Časnici za vezu ne obavljaju nikakve policijske ovlasti na teritoriju druge Ugovorne strane.

Članak 7.

Ugovorne strane će surađivati na području obuke i edukacije, a ta suradnja će posebice uključivati:

a) Sudjelovanje časnika jedne Ugovorne strane na obukama druge Ugovorne strane;
b) Održavanje zajedničkih seminara, vježbi i obuka;
c) Obuku specijalista;
d) Razmjenu eksperata, kao i koncepata obuka i programa;
e) Sudjelovanje promatrača na vježbama.

Članak 8.

(1) Pribavljanje informacija i drugi vidovi potpore iz ovog Sporazuma, vršit će se na temelju pisanog zahtjeva. Ti zahtjevi, mogu se dostaviti elektronskim putem ili drugim sredstvima komunikacije ako je potrebito, pod uvjetom da to dopušta sadržaj zahtjeva. U žurnim slučajevima, zahtjev se može dostaviti usmenim putem, nakon čega odmah slijedi potvrda istog pisanim putem.
(2) Mjerodavna tijela Ugovorne strane primatelja zahtjeva dužni su odgovoriti na zahtjev iz stavka (1), što je moguće prije. Ako je potrebito, mjerodavna tijela Ugovorne strane primatelja zahtjeva mogu zatražiti dodatne informacije za odobrenje zahtjeva. Ukoliko tijelo koje je primilo zahtjev za potporu nije mjerodavno za postupanje po istom, proslijeđuje ga za to mjerodavnom tijelu.
(3) Mjerodavna tijela Ugovornih strana dužni su bez zahtjeva obavijestiti jedni druge o posebnim slučajevima, ukoliko smatraju da takve informacije mogu pomoći drugoj Ugovornoj strani u slučajevima konkretnih opasnosti javnom redu i sigurnosti, ili sprječavanju i otkrivanju kriminala i identifikaciji počinitelja.
(4) Svaka Ugovorna strana može odbiti zahtjev za potporu, u cjelosti ili djelimično, ukoliko smatra da odobravanje istog predstavlja prijetnju njenoj suverenosti, sigurnosti ili drugom vitalnom interesu, ili je u suprotnosti s njenim zakonodavstvom ili međunarodnim obvezama. U svrhu odobravanja zahtjeva, Ugovorna strana primatelj zahtjeva može definirati uvjete koji će biti obvezujući za Stranu podnositelja zahtjeva.
(5) Ukoliko je zahtjev odbijen ili odobren samo djelimično, Ugovorne strane će jedna drugu bez odlaganja izvijestiti o tome u pisanoj formi.
(6) U implementaciji ovog Sporazuma, mjerodavna tijela Ugovornih strana će koristiti engleski jezik, osim ako nije drukčije dogovoreno.

Članak 9.

Sljedeće odredbe se odnose na razmjenu osobnih podataka (u daljnjem tekstu "podaci") i rukovanje prenesenim podacima:

a) Ugovorna strana primatelj može koristiti podatke samo u svrhu borbe protiv kriminala i zaštite javnog reda i sigurnosti, sukladno uvjetima koje je odredila Ugovorna strana pošiljatelj podataka; takvi podaci mogu se koristiti u druge svrhe samo uz prethodnu pismenu suglasnost Ugovorne strane pošiljatelja podataka i sukladno zakonima obje Ugovorne strane.
b) Podaci, koji su definirani člankom 6. Konvencije Vijeća Europe za zaštitu pojedinaca obzirom na automatsku obradu osobnih podataka od 28. siječnja 1981., mogu se razmijeniti samo ako je apsolutno neophodno.
c) Na zahtjev Ugovorne strane pošiljatelja podataka, Ugovorna strana primatelj, pribavit će informaciju o korištenju prenesenih podataka i rezultate dobijene na temelju toga
d) Ugovorna strana pošiljatelj podataka osigurat će točnost prenesenih podataka i provjeriti da li je prenošenje istih potrebito i odgovarajuće namjeravanoj svrsi. Pri tome je potrebito poštovati nacionalne zakone Ugovornih strana kojima prijenos podataka može biti ograničen. Ako se naknadno utvrdi da su preneseni podaci netočni ili nisu trebali biti preneseni, Ugovorna strana primatelj mora biti odmah obavještena o tome. Ona će ispraviti pogrešene podatke i uništiti podatke koji nisu trebali biti preneseni.
e) Svaki pojedinac ima pravo da na zahtjev, dobije od tijela mjerodavnog za obradu podataka, informaciju o podacima koji se tiču njega ili nje, a koji su preneseni ili obrađeni sukladno ovim Sporazumom, kao i pravo ispravke netočnih podataka ili uništenja nezakonito obrađenih podataka. Pružanje takve

informacije može biti odbijeno samo u slučajevima definiranim nacionalnim zakonima Ugovornih strana. Tijelo koje obrađuje zahtjev za informaciju, dostavlja je uz prethodnu suglasnost druge Ugovorne strane.

f) Kod prijenosa podataka, Ugovorna strana pošiljatelj podataka može, sukladno svom nacionalnom zakonodavstvu, odrediti drugoj Ugovornoj strani, rok za uništenje istih. Neovisno o roku, podaci moraju biti uništeni čim više nisu potrebni. U slučaju okončanja ovog Sporazuma, osim ako nije zamijenjen novim međunarodnim sporazumom ili drugim propisom obvezujućim za obje Ugovorne strane, svi podaci dobijeni na temelju istog, moraju biti uništeni.

g) Ugovorne strane će voditi evidenciju o prijenosima, prijemu i uništavanju podataka. Evidencije će posebice obuhvatiti svrhu prijenosa, obim podataka, uključena tijela i razloge uništavanja.

h) Ugovorne strane će adekvatno zaštititi prenesene podatke od slučajnog ili neovlaštenog pristupa, gubitka, slučajne ili neovlaštene izmjene, slučajnog ili neovlaštenog prijenosa, ili od slučajnog ili neovlaštenog otkrivanja.

i) Ugovorne strane će surađivati u zaštiti prenesenih podataka; odnosno, izvještavat će jedna drugu o mogućnostima pojedinaca koji traže zaštitu svojih prava iz točke e).

Članak 10.

(1) Razmjena i zaštita tajnih podataka uređuje se posebnim sporazumom koji regulira razmjenu i uzajamnu zaštitu tajnih podataka između Ugovornih strana.

(2) Ugovorne strane će priopćiti diplomatskim putem kontaktne točke za razmjenu tajnih podataka.

Članak 11.

(1) Informacije i dokumenti koji se prenose u okviru suradnje iz ovog Sporazuma, mogu se proslijediti trećim državama i međunarodnim organizacijama, samo uz pisanu suglasnost Ugovorne strane pošiljatelja.

(2) U slučaju opasnosti od neblagovremenog djelovanja, suglasnost iz stavka 1. je pretpostavljena, budući da se prenesene informacije dijele s drugim državama članicama EU, ili šengenskog prostora, ili s europskim agencijama, kod korištenja informacionih sustava uspostavljenih prema pravu Europske unije, u svrhu suradnje u zaštiti javnog reda i sigurnosti kao i borbe protiv kriminala, posebice Šengenskog informacionog sustava, osim kada je Ugovorna strana pošiljatelja izričito navela drukčije.

Članak 12.

Izuzev ako se mjerodavna tijela Ugovornih strana unaprijed ne dogovore drukčije, troškove u vezi s implementacijom svih oblika suradnje iz ovog Sporazuma snosit će Ugovorna strana koja pruža potporu; Ugovorne strane će voditi računa o uravnoteženoj raspodjeli i reciprocitetu troškova.

Članak 13.

(1) U roku od 30 dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, Ugovorne strane će jedna drugu izvijestiti o tijelima mjerodavnim za implementaciju ovog Sporazuma, koji će izravno i operativno surađivati sukladno svojim mjerodavnostima. One će istovremeno jedna drugu obavijestiti o adresama mjerodavnih tijela, kao i njihovim drugim kontakt podacima.

(2) Mjerodavna tijela Ugovornih strana će bez odlaganja izvijestiti jedni druge o svim izmjenama u njihovim adresama i drugim kontakt podacima.

Članak 14.

Na temelju ovog Sporazuma, mjerodavna tijela Ugovornih strana mogu, kada je potrebito, zaključiti provedbene protokole.

Članak 15.

Svi sporovi koji bi mogli nastati u vezi sa tumačenjem ili provedbom ovog Sporazuma, rješavat će se pregovorima između mjerodavnih tijela Ugovornih strana. Ukoliko se sporovi ne rješe tim putem, dalje će se rješavati diplomatskim kanalima.

Članak 16.

Ovaj Sporazum ne utječe na obaveze Ugovornih strana koje proizilaze iz drugih međunarodnih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma, obvezujućih za Ugovorne strane.

Članak 17.

Svaka Ugovorna strana može opozvati provedbu ovog Sporazuma u cjelosti ili djelomično, ukoliko predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost, javni red ili zdravlje osoba. Ugovorne strane će jedna drugu odmah izvijestiti o usvajanju ili opozivu takvih mjera, diplomatskim kanalima. Obustava provedbe Sporazuma i opoziv te obustave stupit će na snagu po isteku petnaest dana od dostave takve obavijesti drugoj Ugovornoj strani.

Članak 18.

(1) Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji. Instrumenti ratifikacije će biti razmijenjeni u Pragu. Ovaj Sporazum će stupiti na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma razmjene instrumenata ratifikacije. Ovaj Sporazum je zaključen na neodređeno vremensko razdoblje.

(2) Ovaj Sporazum mogu okončati obje Ugovorne Strane uz pismenu obavijest. Sporazum će prestati važiti šest mjeseci nakon datuma uručenja takve pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani.

Sastavljeno u Sarajevu na dan 12.09.2013. u dva originalna primjerka, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine, na češkom jeziku i engleskom jeziku. U slučaju razlike u tumačenju, biće mjerodavna engleska verzija.

Za Bosnu i Hercegovinu	Za Češku Republiku
Fahrudin Radončić	**Martin Pecina**

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-24/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

49

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-1316/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ФИНАНСИРАЊУ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРЕКОГРАНИЧНИМ ПРОГРАМОМ ХРВАТСКА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ ЗА 2012. ГОДИНУ (ЦЕНТРАЛИЗОВАНО УПРАВЉАЊЕ)

Члан 1.

Ратификује се Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије у вези са прекограничним програмом Хрватска - Босна и Херцеговина у оквиру Инструмента за претприступну помоћ за 2012. годину (Централизирано управљање), потписан 21. децембра 2012. године у Бриселу и 27. септембра 2013. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ

ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРЕКОГРАНИЧНИМ ПРОГРАМОМ ХРВАТСКА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ ЗА 2012. ГОДИНУ

(Централизовано управљање)

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
и
ЕВРОПСКА КОМИСИЈА

даље у тексту заједнички означени као "Стране", или појединачно као "земља корисница" у случају Босне и Херцеговине, или као "Комисија" у случају Европске комисије.

С обзиром да:

(а) Дана 01. августа 2006, Савјет Европске уније је усвојио Уредбу (ЕЗ) број 1085/2006 за успостављање инструмента за претприступну помоћ (у даљем тексту: "Оквирна ИПА уредба"). Ступивши на снагу од 01. јануара 2007. овај инструмент представља јединствену правну основу за пружање финансијске помоћи земљама кандидатима и потенцијалним кандидатима у њиховим настојањима да унаприједе политичке, економске и институционалне реформе са циљем њиховог евентуалног учлањења у Европску унију.

(б) Дана 12. јуна 2007. Комисија је усвојила Уредбу (ЕЗ) број 718/2007, којом се спроводи Оквирна ИПА уредба, којом се детаљно разрађују одредбе о примјењивом управљању и контроли (у даљем тексту: "ИПА Уредба о реализацији").

(в) Помоћ Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ треба да настави да подржава земље кориснице у њиховим настојањима да ојачају демократске институције и владавину права, реформу јавне управе, спровођење економских реформи, поштовање људских и мањинских права, промоцију једнакости полова, подржавање развоја цивилног друштва и унапређење регионалне сарадње, као и помирење и реконструкцију, те допринос одрживом развоју и смањењу сиромаштва.

За потенцијалне кандидате помоћ Европске уније такође може обухватати усклађивање са *правном тековином* ЕУ, као и подршку за инвестиционе пројекте, нарочито циљајући на изградњу капацитета управљања у подручју регионалног развоја, развоја људских потенцијала и руралног развоја.

(г) Стране су закључиле 20. фебруара 2008. године Оквирни споразум којим се утврђују општи услови сарадње и реализације помоћи Европске уније у оквиру Инструмента за претприступну помоћ.

(д) "Вишегодишњи Прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина" за године 2007 - 2013 усвојен је Одлуком В (2007) 5934 од 10. децембра 2007, и ревидиран Одлуком В (2010) 5826 од 23. августа 2010. године и Одлуком о реализацији В (2012) 9259 од 07. децембра 2012. године (даље у тексту: "програм"). Овај програм проводи Комисија на централизованој основи.

(ђ) Неопходно је за реализацију овог Програма да Стране закључе Финансијски споразум за утврђивање услова за испоруку помоћи Европске уније и правилник и поступке за исплату у вези с том помоћи, као и услове под којим ће се управљати том помоћи.

ДОГОВОРИЛИ СУ СЛИЈЕДЕЋЕ:

1. ПРОГРАМ

Комисија ће путем гранта допринијети финансирању слиједећег програма, који је изложен у Додатку А овог Споразума.

Програм број: Босна и Херцеговина: 2012/023-591 (ЦРИС)

Наслов: Прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина у оквиру ИПА компоненте прекограничне сарадње за 2012. годину.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА

(1) Дио овог програма који се односи на Босну и Херцеговину реализује Комисија на централизованој основи, у смислу Члана 53а Уредбе Вијећа (ЕЗ Еуратом) бр. 1605/2002 о Финансијској уредби која се примјењује на општи буџет Европских заједница, како је посљедњи пут измијењена и допуњена Уредбом (ЕЗ, Еуратом) бр. 1525/2007 од 17. децембра 2007. године (даље у тексту: "Финансијска уредба").

(2) Програм се реализује у складу са одредбама Оквирног споразума о Правилнику за сарадњу у вези са Помоћи ЕУ за Босну и Херцеговину и реализацију Помоћи у оквиру Инструмента помоћи за претприступ (ИПА) који су Стране закључиле 20. фебруара 2008. године (даље у тексту: "Оквирни споразум"), који је изложен у Додатку Б овог Споразума.

3. ОДГОВОРНЕ СТРУКТУРЕ И НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

(1) Корисник одређује националног ИПА координатора, у складу са Оквирним споразумом, који

наступа као представник Корисника пред Комисијом. Он/она осигуравају одржавање блиске везе између Комисије и Корисника у погледу општег процеса приступања и у погледу помоћи за претприступ ЕУ у оквиру ИПА.

(2) Национални ИПА координатор одговоран је за координацију учешћа земље кориснице у релевантним прекограничним програмима као и у транснационалним, међурегионалним и програмима морских сливова у оквиру других инструмената Европске уније.

(3) Земље кориснице успостављају оперативне структуре за дио програма који се односи на њихову територију. Њихове функције и одговорности су дефинисане у програму прекограничне сарадње, уз изузетак тендера, уговарања и плаћања, који спадају у одговорност Комисије.

(4) Оперативна структура блиско сарађује у реализацији овог програма са оперативном структуром/(-ама) Хрватске.

(5) Оперативне структуре и земље учеснице успостављају заједнички технички секретаријат који пружа помоћ оперативним структурама и заједнички надзорни одбор према Члану 142 ИПА Уредбе о реализацији у извршавању својих преузетих обавеза.

Заједнички технички секретаријат може имати успостављене подружнице у свакој од земаља учесница.

4. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирање за реализацију овог Споразума је како слиједи:

(а) Допринос Европске уније за 2012. годину је фиксиран на максимално 1.000.000 ЕУР (један милион евра) за дио програма који се односи на Босну и Херцеговину, како је наведено у Прилогу А1 и Додатку А овог Споразума. Међутим, плаћање доприноса Европске уније од стране Комисије врши се у оквиру расположивих средстава.

(б) Трошкове одговорних структура и надлежних тијела које успоставља држава корисница за провођење програма сноси Корисник уз изузетак трошкова наведених у Члану 94(1)(ф) ИПА Уредбе о реализацији, како је наведено у Додатку А овог Споразума.

5. РОК ЗА УГОВАРАЊЕ

(1) Појединачни уговори и споразуми којима се реализује овај Споразум закључује се најкасније до три године након датума закључивања овог Споразума.

(2) Средства за која није потписан уговор прије истека рока за уговарање се отказују.

6. РОК ЗА ИЗВРШАВАЊЕ УГОВОРА

(1) Уговори морају бити извршени у року од максимално 2 године од истека датума за уговарање.

(2) Рок за извршавање уговора може бити продужен прије истицања његовог рока за завршетак у оправданим случајевима.

7. РОК ЗА ИСПЛАТУ СРЕДСТАВА

(1) Исплата средстава мора бити извршена најкасније годину дана након крајњег рока за извршавање уговора.

(2) Рок за исплату средстава може бити продужен прије истицања његовог крајњег рока у оправданим случајевима.

8. ТРЕТИРАЊЕ ПРИМИТАКА

(1) Примици у сврхе ИПА укључују приход остварен у операцији, током периода њеног суфинансирања, од продаје, изнајмљивања, услуге регистрације/накнада за услуге или других једнаковриједних примитака осим:

(а) прихода остварених током економског вијека суфинансираних инвестиција у случају инвестиција у фирме;

(б) прихода остварених у оквиру мјере финансијског инжењеринга, укључујући предузетнички капитал и средства за зајмове, гарантна средства, лизинг;

(в) гдје је примјењиво, доприноса из приватног сектора за суфинансирање операција, који се приказују заједно са јавним доприносом у финансијским табелама програма.

(2) Примици како су претходно одређени у ставу 1, представљају приход који се одузима од износа прихватљивих трошкова за предметне операције. Најкасније до затварања програма, такви приходи одузимају се од прихватљивих трошкова предметне операције у потпуности или сразмјерно, у зависности од тога да ли су остварени у потпуности или само дјелимично кроз суфинансирану операцију.

9. ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА

(1) Издаци у оквиру програма у Додатку А су прихватљиви за допринос Европске уније ако су заправо настали након потписивања овог Споразума.

(2) Слиједећи трошкови нису прихватљиви за допринос Европске уније у оквиру програма у Додатку А:

(а) порези, укључујући порез на додату вриједност;

(б) царинске и увозне таксе, или неке друге таксе;

(в) куповина, закупнина или лизинг земљишта и постојећих зграда;

(г) новчане казне, финансијски пенали и судски трошкови;

(д) оперативни трошкови;

(ђ) половна опрема;

(е) банкарски трошкови, трошкови гаранција и сличне таксе;

(ж) трошкови конверзије, трошкови и губици у вези са било којом компонентом посебних девизних еуро рачуна, као и други чисто финансијски трошкови;

(з) остали доприноси у натури;

(и) камата на дуг.

(3) Изузетно од претходног става 2 слиједећи издаци су прихватљиви:

(а) порези на додату вриједност, ако су испуњени слиједећи услови:

(i) порези на додату вриједност се не могу повратити ни на који начин;

(ii) утврђено је да их сноси крајњи корисник, и

(iii) они су јасно идентификовани у приједлогу пројекта.

(б) трошкови који се односе на транснационалне финансијске трансакције;

(в) у случају када спровођење неке активности захтијева отварање засебног рачуна или више њих, банковни трошкови за отварање и вођење рачуна;

(г) накнаде за правне савјете, нотарске накнаде, трошкови техничких или финансијских стручњака и рачуноводствени или ревизијски трошкови, ако су директно повезани са суфинансираном операцијом и неопходни су за њену припрему или спровођење;

(д) трошкови гаранције банке или друге финансијске институције, у мјери у којој се те гаранције захтијевају према државним законима и законима ЕУ;

(ђ) општи трошкови, под условом да се заснивају на стварним трошковима везаним за извршење предметне

операције. Јединствене паушалне стопе засноване на просјечним трошковима не смију премашивати 25% од директних трошкова операције који могу утицати на ниво општих трошкова. Обрачун се уредно документује и периодично прегледа;

(е) куповина земљишта за износ до 10% прихватљивих трошкова у предметној активности.

(4) Поред техничке помоћи за прекогранични програм из Члана 94 Уредбе о реализацији ИПА, слиједећи издаци које подмирују органи јавне власти у припреми или спровођењу операције су прихватљиви:

(а) трошкови стручних услуга које пружају јавне власти, осим крајњег корисника, у припреми или спровођењу операције;

(б) трошкови пружања услуга везаних за припрему и спровођење операција које пружа јавна власт која је сама по себи крајњи корисник и која спроводи операцију за сопствени рачун без прибјегавања другим, спољним пружаоцима услуга, ако су то додатни трошкови и односе се на саме издатке и директно се плаћају за суфинансирану операцију.

Предметно надлежно јавно тијело или фактурише трошкове из тачке (а) овог става према крајњем кориснику или потврђује те трошкове на основу докумената еквивалентне доказиве вредности који омогућавају идентификацију стварних трошкова које је то тијело платило за ту операцију.

Трошкови из тачке (б) овог става морају бити потврђени помоћу докумената који допуштају утврђивање стварних трошкова које је предметно јавно тијело платило за ту активност.

(5) Без обзира на одредбе ставова 1 до 4, даља правила о прихватљивости издатака могу бити прописана у прекограничном програму у Додатку А овог Споразума.

10. ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

(1) Сви документи који се односе на програм у Додатку А чувају се за период од најмање пет година од датума на који Парламент Европе одобри пражњење за буџетску годину на коју се предметна документација односи.

(2) У случају да програм у Додатку А није дефинитивно затворен у року који је дефинисан у претходном ставу 1, документација која се на њега односи чува се до краја године која слиједи годину у којој је програм из Додатак А затворен.

11. МАПА ПУТА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈУ БЕЗ ЕКС АНТЕ КОНТРОЛА

(1) Земља корисница успоставља детаљну мапу пута са индикативним мјерилима и роковима за постизање децентрализације са *екс анте* контролама од стране Комисије. Поред тога, земља корисница успоставља индикативну мапу пута за постизање децентрализације без *екс анте* контрола од стране Комисије.

(2) Комисија прати спровођење мапе пута поменуте у пасусу 1, и води рачуна о резултатима које земља корисница оствари у овом контексту, посебно у пружању помоћи. Мапа пута за постизање децентрализације без *екс анте* контрола може да се односи на постепено укидање различитих врста *екс анте* контроле.

(3) Земља корисница редовно обавјештава Комисију о напретку који се оствари у реализацији овог плана.

12. ТУМАЧЕЊЕ

(1) Осим ако подлијежу изричитим одредбама у овом Споразуму које налажу супротно, термини употријебљени у овом Споразуму имају исто значење које им је приписано у Оквирној ИПА уредби и ИПА Уредби о реализацији.

(2) Осим ако подлијежу изричитим одредбама у овом Споразуму које налажу супротно, све референце на овај Споразум су референце на Споразум како је измијењен, допуњен, проширен или замијењен с времена на вријеме.

(3) Сва позивања на прописе Савјета или Комисије односе се на верзију тих уредби како је назначено. Уколико је потребно, модификације тих уредби транспонују се у овај Споразум путем амандмана.

(4) Наслови у овом Споразуму немају никакав правни значај и не утичу на његово тумачење.

13. ДЈЕЛИМИЧНА НЕВАЛИДНОСТ И НЕНАМЈЕРНИ ПРОПУСТИ

(1) Ако одредба овог Споразума јесте или постане неважећа, или ако овај Споразум садржи ненамјерне пропусте, то неће утицати на валидност осталих одредби овог Споразума. Стране ће замијенити сваку неваљану одредбу ваљаном одредбом која је најближа могућа сврси и намјени неважеће одредбе.

(2) Стране ће исправити било који ненамјерни пропуст одредбом која најбоље одговара сврси и намјени овог Споразума, у складу са Оквирном ИПА уредбом и ИПА Уредбом о реализацији.

14. ПРЕГЛЕД, ИЗМЈЕНА И ДОПУНА

(1) Спровођење овог Споразума биће предмет периодичних прегледа у вријеме које договоре Стране.

(2) Сваки амандман који договоре Стране биће у писменој форми и биће дио овог Споразума. Такав амандман ступа на снагу на дан који утврде Стране.

15. ПРЕКИД

(1) Без обзира на став 2, овај Споразум престаје да важи осам година након датума потписивања. Овај прекид не искључује могућност да Комисија изради финансијске корекције у складу са Чланом 56 поменуте ИПА Уредбе о реализацији.

(2) Овај Споразум може раскинути било која Страна достављајући писмено обавјештење другој Страни. Такав прекид ступа на снагу шест календарских мјесеци од датума писменог обавјештења.

16. РЈЕШАВАЊЕ РАЗЛИКА

(1) Разлике које произлазе из тумачења, операције и спровођења овог Споразума, на било којем и на свим нивоима учествовања, рјешавају се мирним путем кроз консултације међу Странама.

(2) У одсуству споразумног рјешења мирним путем, било која Страна може упутити предмет на арбитражу у складу са Опционим правилима Сталног арбитражног суда за арбитражу која укључује међународне организације и државе, а која су на снази на дан потписивања овог Споразума.

(3) Језик који се користи у арбитражном поступку је енглески језик. Надлежни орган за заказивање је Главни секретар Сталног арбитражног суда, по запримању писаног захтјева који поднесе било која од Страна. Одлука судије арбитражног суда је обавезујућа за све Стране и не постоји могућност жалбе.

17. ОБАВЈЕШТЕЊА

(1) Свака комуникација у вези са овим Споразумом врши се у писаној форми и на енглеском језику. Свака комуникација мора бити потписана и мора се испоручити као оригинални документ или путем факсимила.

(2) Свака комуникација у вези са овим Споразумом мора бити послата на слиједеће адресе:

За Комисију:
Канцеларија директора Пјера Мирела
Европска Комисија
Општа управа за проширење/В
Руе де ла Лои 170
Б-1049 Брисел, Белгија
Факсимил: +32 229 68727
За Земљу корисницу
Невенка Савић
Национални ИПА координатор
Дирекција за европске интеграције
Трг БиХ 1
71000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Факсимил: +387 33.703.198

18. БРОЈ ОРИГИНАЛНИХ ПРИМЈЕРАКА

Овај Споразум је сачињен у два примјерка на енглеском језику.

19. ДОДАЦИ

Додаци А, Б и В чине интегрални дио овог Споразума.

20. СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Овај Споразум ступа на снагу на дан потписивања. Ако Стране потпишу документ на различите датуме, овај Споразум ступа на снагу на дан када га потпише друга од двије Стране.

Потпис, за и у име Комисије
Пјер Мирел
Директор
Брисел, Белгија
Датум: 21.12.2012.
Потпис, за и у име Босне и Херцеговине
Невенка Савић
Национални ИПА координатор
Сарајево, Босна и Херцеговина
Датум:27.09.2013.

ДОДАТАК А ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОГРАМ ХРВАТСКА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА У ОКВИРУ ИПА КОМПОНЕНТЕ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ ЗА 2012. ГОДИНУ КОЈИ ЈЕ УСВОЈЕН ПРЕМА ОДЛУЦИ КОМИСИЈЕ В (2012)9259 ОД 07. ДЕЦЕМБРА 2012.

ПРИЛОГ А1: Приједлог финансирања за 2012. годину за Прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина који је усвојен Одлуком Комисије о спровођењу В (2012) 9259 од 07. децембра 2012. године.

ПРИЛОГ А2: Прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина 2007-2013 ревидиран Одлуком Комисије В (2012) 9259 од 07. децембра 2012. године.

ДОДАТАК Б ОКВИРНИ СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ КОМИСИЈЕ ЕВРОПСКИХ ЗАЈЕДНИЦА И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ОД 20. ФЕБРУАРА 2008. ГОДИНЕ

ДОДАТАК В ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

(1) Оперативне структуре земаља корисница које учествују у прекограничном програму шаљу Комисији и одговарајућим националним ИПА координаторима годишњи извештај и завршни извештај о реализацији прекограничног програма након прегледа од стране заједничког надзорног одбора.

Годишњи извештај се доставља до 30. јуна сваке године и по први пут у другој години након усвајања прекограничног програма.

Завршни извјештај се доставља најкасније 6 мјесеци након затварања прекограничног програма.

(2) Извјештаји из става 1 овог члана садрже слиједеће податке:

(а) напредак постигнут у спровођењу прекограничног програма и приоритете у односу на њихове специфичне циљеве, верификоване циљеве, са квантификацијом, гдје год и кад год могу бити квантификовани, користећи показатеље из Члана 94 (1) (г) ИПА Уредбе о реализацији на нивоу оса приоритета;

(б) кораке које су предузеле оперативне структуре и/или заједнички надзорни одбор за осигурање квалитета и ефективности провођења, нарочито:

- мјере надзора и евалуације, укључујући и аранжмане за прикупљање података,
- преглед свих значајних проблема у спровођењу прекограничног програма и све предузете мјере;
- употребу техничке помоћи;

(в) мјере које су предузете да се обезбиједе информације и у јавности објави прекогранични програм.

Где је потребно, информације из тачака (а) до (в) овог става могу бити дате у скраћеном облику.

Информације из тачке (б) не морају бити укључене ако није било значајне измјене од претходног извјештаја.

ДОДАТАК 1:

ФИНАНСИЈСКИ ПРИЈЕДЛОГ ЗА ГОДИНЕ 2012. И 2013. ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОГРАМА ХРВАТСКА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

1. ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Корисници	Хрватска и Босна и Херцеговина
ЦРИС број	Хрватска 2012/023-630; 2013/023-642 Босна и Херцеговина: 2012/023-591; 2013/23685
Године	2012. и 2013[1].
Цијена	2012: Хрватска: 1.0 милион ЕУР Босна и Херцеговина: 1.0 милион ЕУР Укупна вриједност ИПА доприноса: 2.0 милиона ЕУР 2013: Хрватска: 1.0 милион ЕУР Босна и Херцеговина: 1.0 милион ЕУР Укупна вриједност ИПА доприноса: 2.0 милиона ЕУР
Оперативне структуре	Хрватска: Министарство регионалног развоја и ЕУ фондова Босна и Херцеговина: Дирекција за европске интеграције
Орган за уговарање / Агенција за провођење	За Босну и Херцеговину: Европска комисија За Хрватску: Агенција за регионални развој
Коначни датум за закључивање Финансијских споразума:	За средства за 2012. годину: најкасније до 31. децембра 2013. године За средства за 2013. годину:

[1] Пројекти који се финансирају у оквиру додјела у 2013. години подлијежу буџетском одобрењу одговарајућег буџетског тијела за буџет за 2013. годину.

	најкасније до 31. децембра 2014. године
Коначни датум за уговарање	3 године након датума за закључивање сваког Финансијског споразума. Нема рока за ревизију и пројекте евалуације који су покривени овим Финансијским споразумом, према Члану 166(2) Финансијске уредбе. Ови датуми се такође односе на државно суфинансирање.
Крајњи рок за извршење	2 године након крајњег датума за уговарање за сваки Финансијски споразум Ови датуми се такође односе на државно суфинансирање.
Кôд Сектора	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Предметне буџетске линије	22.020401
Предметни менаџери програма	ЕЛАРГ Јединица Б1 Хрватска, Црна Гора
Предметни менаџери имплементације	За Хрватску: Агенција за регионални развој За Босну и Херцеговину: Делегација Европске уније у Босни и Херцеговини, Оперативни сектор II

2. ПРЕГЛЕД

2.1. Увод

2.1.1. Веза са ВИПД

Вишегодишњи индикативни плански документ (ВИПД) 2011 -2013 за Компоненту II

- Прекогранична сарадња поставља стратешки оквир за програме који се финансирају у оквиру ове Компоненте, и то: програме прекограничне сарадње између земаља кандидата/потенцијалних кандидата (на интра-западним границама Балкана) и програме прекограничне сарадње између њих и сусједних држава чланица ЕУ.

ИПА прекогранична сарадња комбинује кохезију и циљеве спољних односа, узимајући у обзир специфичне појединачне потребе пограничних региона. Прекограничне вишегодишње програме заједнички припремају партнерске земље. Приоритети за ИПА ПГС помоћ су слиједећи:

- подршка прекограничне економске, социјалне и територијалне сарадње у пограничним областима, и тиме подстицање друштвено-економског развоја пограничних региона;

- рјешавање заједничких изазова у областима као што су животна средина, природно и културно наслијеђе, јавно здравство, спречавање и борба против организованог криминала;

- обезбјеђивање ефикасних и сигурних граница;

- промовисање заједничких мањих локалних активности ("људи-људима");

- подршка за мреже, приступ и приправност у хитним случајевима.

2.1.2. Процес програмирања

Процес програмирања одвијао се од децембра 2006. до маја 2007. Програм је развијен кроз процес опсежних консултација са локалним актерима и потенцијалним корисницима са обе стране границе. Заједнички програмски одбор (ЗПО) је састављен од представника из државних органа власти Хрватске и Босне и Херцеговине, као и из регионалних органа власти из пограничних региона. ЗПО је усвојио коначни нацрт програмског документа 25. маја 2007.

У складу са Чланом 93 (1) ИПА Уредбе о реализацији, на иницијативу Комисије, у договору са земљама учесницама, прекогранични програм је измијењен и допуњен ради ажурирања плана финансирања како би се додала издвајања за 2012. и 2013. годину, према ревизији Вишегодишњег индикативног финансијског оквира за 2011-2013. Ревидирани програм је усвојен од стране Заједничког надзорног одбора (ЗНО) 30. новембра 2011.

2.1.3. Списак прихватљивих подручја и сусједних области

У Хрватској, прихватљиво подручје у складу са Чланом 88 ИПА Уредбе о реализацији састоји се од 9 жупанија (статистички региони одговарају нивоу 3 НУТС класификације):

Вуковарско-сријемска жупанија, Бродско-посавска жупанија, Сисачко-мославачка жупанија, Карловачка жупанија, Личко-сењска жупанија, Задарска жупанија, Шибенско-книнска жупанија, Сплитско-далматинска жупанија, Дубровачко-неретванска жупанија.

У Босни и Херцеговини, прихватљиво подручје у складу са Чланом 88 ИПА Уредбе о реализацији састоји се од Сјевероисточног, Сјеверозападног и Херцеговачког региона, који укључују слиједеће општине:

Сјевероисток: Бијељина, Теочак, Угљевик, Лопаре, Тузла, Лукавац, Ћелић, Брчко, Сребреник, Петрово, Грачаница, Добој Исток, Градачац, Пелагићево, Доњи Жабар, Орашје, Домаљевац-Шамац, Шамац, Модрича, Вукосавље, Оџак, Босански Брод, Сребреница, Братунац, Милићи, Хан Пијесак, Власеница, Кладањ, Шековићи, Калесија Осмаци, Зворник, Бановићи, Живинице, Калесија, Сапна.

Сјеверозапад: Прњавор, Србац, Лакташи, Челинац, Котор Варош, Скендер Вакуф/Кнежево, Добретићи, Шипово, Јајце, Језеро, Мркоњић Град, Бања Лука, Босанска Градишка, Босанска Дубица, Приједор, Оштра Лука, Сански Мост, Кључ , Кључ/Рибник, Мркоњић Град/Власиње, Гламоч, Босанско Грахово, Дрвар, Источни Дрвар, Петровац-Дринић, Босански Петровац, Босанска Крупа, Крупа на Уни, Нови Град, Босанска Костајница, Бужим, Велика Кладуша, Цазин, Бихаћ, Добој, Дервента.

Херцеговина: Прозор/Рама, Коњиц, Невесиње, Гацко, Билећа, Требиње, Равно, Љубиње, Берковићи, Мостар, Јабланица, Купрес, Купрес (РС), Томиславград, Посушје, Широки Бријег, Читлук, Столац, Неум, Чапљина, Љубушки, Груде, Ливно, Источни Мостар.

У Хрватској, сусједне области у складу са Чланом 97 ИПА Уредбе о реализацији су: Осјечко-барањска жупанија, Пожешко-славонска жупанија, Загребачка жупанија, Бјеловарско-билогорска жупанија, Приморско-горанска жупанија (статистички региони одговарају нивоу 3 НУТС класификације).

У Босни и Херцеговини, сусједна област у складу са Чланом 97 ИПА Уредбе о реализацији је Централна регија Босне и Херцеговине, која обухвата слиједеће општине: Добој Југ, Какањ, Маглај, Тешањ, Усора, Завидовићи, Зеница, Жепче, Бугојно, Бусовача, Доњи Вакуф, Горњи Вакуф-Ускопље, Нови Травник, Травник, Витез, Теслић.

2.2. Глобални циљ програма

Глобални циљ овог програма је да подстакне стварање прекограничних мрежа и партнерстава и развој заједничких прекограничних активности са циљем да се ревитализује привреда, заштити природа и животна средина, и повећа социјална кохезија програмског подручја.

Додатни циљ овог програма је изградња капацитета локалних, регионалних и државних институција за управљање програмима ЕУ и њихова припрема за управљање будућим прекограничним програмима у оквиру циља Европске територијалне сарадње унутар Структурних фондова ЕУ.

Програм је у складу са главним државним секторским стратегијама у Хрватској и Босни и Херцеговини.

Имајући у виду ограничена средства која су на располагању у оквиру ИПА 2007-2013 и величину програмског подручја, амбиција овог програма је првенствено да допринесе оживљавању граничних веза и активности у програмском подручју кроз охрабривање сарадње на локалном нивоу и сарадње по заједничким питањима животне средине и социјално-економских проблема.

2.3. Приоритетна оса, сродне мјере и њихови специфични аспекти везани за реализацију буџета за 2012-2013.

Приоритети и мјере дефинисани у овом прекограничном програму састављени су на такав начин да поштују и обезбиједе реализацију конкретних циљева. Два приоритета су идентификована за прекограничну сарадњу. Они су изабрани са циљем усмјеравања помоћи у области конкретног потенцијала, као што су туризам и сектор МСП, и у области које ће побољшати квалитет живота и побољшати социјалну кохезију кроз заштиту природе и животне средине, и кроз побољшање приступа услугама. Поред тога, један од приоритета се фокусира на техничку помоћ, обезбјеђујући ефикасно управљање и реализацију програма.

Што се тиче Хрватске, предузеће се све да се обезбиједи то да нема оперативних или финансијских преклапања, укључујући и оних на нивоу учесника, са било којом од мјера садржаних у Оперативним програмима за Хрватску у оквиру ИПА Компонената I, III, IV и V (Регионални развој, Развој људских ресурса и Рурални развој).

Сваки прекогранични програм утврђује правила прихватљивости за избор активности којима се обезбјеђују исти услови за прихватљивост за сличне активности, као и поштовање стандарда ЕУ, гдје је то релевантно, између различитих прекограничних програма и других ИПА компонената.

Приоритет 1: Стварање заједничког економског простора

Овај приоритет је одговор на тешку економску ситуацију са обе стране границе, која се одликује опадањем бројности становништва, високим степеном зависности од неразвијеног сектора пољопривреде и сектора МСП који се суочавају са проблемима као што су недостатак приступа кредитима, недостатак стручности и предузетништва. Сектор туризма је добро развијен у западном дијелу програмског подручја - у близини јадранске обале - али је прилично неразвијен у централним и источним дијеловима. Неке од главних препрека за развој сектора туризма су слаба туристичка инфраструктура (углавном у не-приобалним областима), низак ниво маркетинга, као и недостатак размјене информација међу туристичким оператерима и другим привредним секторима (посебно пољопривреде).

Циљ овог приоритета је да допринесе интеграцији привреде у пограничним подручјима кроз подстицање сарадње у области туризма, подршку сектору малих и средњих предузећа и промоцију предузетништва. Специфични циљеви су развијање препознатљиве заједничке туристичке понуде засноване на заједничком еколошком и културном наслијеђу и побољшање конкурентности локалне туристичке привреде. Поред тога, програм ће подржати развој регионалне привреде кроз јачање сектора МСП и институција за подршку пословању и услугама.

Стварање заједничког Економског простора ће бити реализовано кроз двије мјере:

Мјера 1: Заједнички развој туристичке понуде

Заједнички развој туристичке понуде ће подржати побољшање и диверсификацију туристичких производа и услуга, као и заједнички пласман ових производа и услуга. Мјера ће мобилисати потенцијале у оквиру заштите животне средине и културног подручја и допринијеће унапређењу вјештина и знања лица која раде у туризму, пољопривреди и култури.

Врсте прихватљивих активности могле би на примјер бити: сертификација домаћих производа, промоција туризма и маркетиншке иницијативе, очување и валоризација културног наслијеђа, развој тематских (прекограничних) рута итд.

Мјера 2: Промоција предузетништва

Друга мјера подржава промоцију предузетништва и иницијативе за повећање конкурентности и иновативности сектора МСП. Мјера подстиче шеме које стварају пословне, истраживачке или образовне мреже преко границе. То могу бити: активности обуке и образовања за мала и средња предузећа, развој партнерства између малих и средњих предузећа и универзитета или заједничких институција за подршку пословању.

Мјере 1 и 2 ће се уговорити кроз позиве за подношење приједлога.

Приоритет 2: Унапређење квалитета живота и социјалне кохезије

Приоритет 2 је одговор на друштвене и еколошке проблеме пограничног подручја. Ниво незапослености је висок, нарочито у руралним подручјима, а постоји и недостатак активних мјера за запошљавање у циљу рјешавања ове ситуације. Постоји општа тенденција "одлива мозгова" и недостатак приступа образовању и социјалним услугама.

У сектору заштите животне средине, Хрватска и Босна и Херцеговина се суочавају са истим изазовима и имају исте могућности. Са обе стране границе постоје значајни природни ресурси - паркови природе и ријеке, али не постоји координација по питању тога како би се заштитила животна средина, нпр. кроз управљање отпадним водама, нити постоје координисани напори у томе како се носити са природним катастрофама, као што су поплаве или борба против пожара. И минска поља су такође чест проблем у програмском подручју. Процјењује се да је неопходно рашчистити још 305.000 неексплодираних мина, које покривају око 1.800 км^2.

Општи циљ приоритета 2 јесте побољшање квалитета живота у пограничним подручјима кроз смањење штете/ризика по животну средину и повећање социјалне кохезије у локалним заједницама. Постоје два специфична циља: први је заштита и очување животне средине и

подстицање одрживог кориштења природних ресурса у пограничним подручјима кроз заједничке акције и кампање за подизање свијести. Други специфични циљ има за задатак да омогући приступ заједничким услугама у заједници које имају утицаја на добробит и социјалну кохезију локалног становништва и заједница.

Слиједеће двије мјере имају за циљ да побољшају квалитет живота и социјалну кохезију:

Мера 1: Заштита природе и животне средине

Заштита природе и животне средине је важна сама по себи, али је такође важна за развој туризма. Зато ће ова мјера подржати иницијативе које спречавају деградацију животне средине и промовишу одрживо кориштење природних ресурса. Примјери активности могу бити: заједнички плански документи за водоснабдијевање и обраду отпадних вода, студије о обновљивој енергији, подизање свијести о заштити животне средине и заједничке интервентне акције у случају поплава или пожара.

Мјера 2: Унапређење доступности заједничких услуга у граничној области

Друга мјера ће се фокусирати на добробит и социјалну кохезију локалних заједница и допринијеће унапређењу прекограничних односа. Мјера ће подржати развој активности међу људима преко границе у областима као што су образовање, социјална и здравствена заштита, култура и спорт. То ће укључити локалне власти, цивилно друштво и социјалне партнере и подстаћи ће успостављање прекограничних мрежа у активностима социјалне кохезије. То могу бити: заједничке омладинске иницијативе, помоћ маргинализованим групама, лакши приступ здравству, култури и образовању, итд.

Мјере 1 и 2 ће се уговорити кроз позиве за подношење приједлога.

Генерално говорећи, прекогранична изградња капацитета ће бити хоризонтална тема Приоритета 1 и 2 и, гдје год је то могуће, биће интегрисана у све мјере у овим приоритетима.

Прекогранични капацитет ће бити изграђен давањем предности пројектима који:

(а) побољшавају сарадњу и размјену искустава између локалних и регионалних актера у циљу повећања прекограничне сарадње.

(б) интензивирају и консолидују прекогранични дијалог и успостављају институционалне односе између локалних управа и других релевантних локалних или регионалних заинтересованих страна.

(в) опремају актере локалних и регионалних власти информацијама и вјештинама за развој, реализацију и управљање прекограничним пројектима.

Предвиђени су слиједећи каталитички ефекти: унапређење еколошких стандарда, побољшање друштвеног и културног благостања, одрживо кориштење локалних материјалних и људских ресурса, трансфер знања кроз пројектну сарадњу, ефекти предузетништва који ће на крају уклонити потребу за спољним финансирањем у будућности и стварање радних мјеста. Осим тога, имплементација пројеката стимулисаће и створиће позитивно окружење за даљу сарадњу.

Обавезе државног суфинансирања гарантују да је ЕУ принцип додавања у потпуности укључен.

Приоритет 3: Техничка помоћ

Циљ приоритета техничке помоћи је да се побољшају квалитет прекограничне сарадње и алатке за управљање. Он ће углавном покрити трошкове директно везане за реализацију програма: трошкове за ширење информација и обезбјеђивање видљивост програма, подизање свијести у прекограничном региону, промовисање сарадње и размјене искустава, административне и логистичке трошкове заједничких структура програма (Заједнички надзорни одбор, Заједнички технички секретаријат и његова подружница, укључујући трошкове особља, са изузетком плата државних службеника), а што обухвата праћење и првостепену контролу, и трошкове и учешће на различитим састанцима везаним за спровођење програма.

Приоритет 3 ће се спровести кроз 2 мјере:

Мјера 1: Подршка администрацији и реализацији Програма

Ова мјера ће обезбиједити подршку за рад државних Оперативних структура и Заједничког надзорног одбора у управљању програмом. Она ће такође обезбиједити пружање савјета и подршке крајњим корисницима у развоју пројекта и реализацији пројекта.

Мјера 2: Подршка информацијама о програму, публицитету и евалуацији

Друга мјера Техничке помоћи ће пружити подршку Програмским информацијама, публицитету и евалуацији. Она ће обезбиједити свијест о програму међу локалним, регионалним и државним доносиоцима одлука, као и становницима програмског подручја и јавног мњења у обе земље. Поред тога, мјера ће подржати пружање експертизе Заједничком надзорном одбору за планирање и спровођење евалуације програма.

Условни распоред и индикативни износи за спровођење мјера:

За Приоритете 1 и 2, условно је предвиђено да два уговорна органа покрену заједнички позив за подношење приједлога, укључујући и све мјере које се односе на укупан износ средстава за 2012. и 2013. годину у првој половини 2013. године.

Основни критеријуми за избор и критеријуми за додјелу грантова требало би да буду они који су наведени у практичном водичу (ПРАГ) за уговорне поступке за спољну помоћ Европске уније. Детаљнији критеријуми за избор и додјелу грантова биће наведени у Позиву за приједлоге - Пакет за пријаву (Упутство за кандидате).

За Приоритет 3, с обзиром на то да надлежне државне власти (Оперативне структуре у Хрватској и Босни и Херцеговини) уживају *де факто* монопол (у смислу Чл. 168, став 1, тачка в Правилника за провођење[1] Финансијске уредбе[2]) у провођењу прекограничног програма, релевантне уговорне власти у обе земље могу успоставити појединачне споразуме о директним грантовима, без позива за подношење приједлога Оперативним структурама за износе до оних који се добијају у оквиру Техничке помоћи Приоритета 3 у свакој земљи. Подуговарање, од стране Оперативних структура, активности које покривају споразуми о директним грантовима (нпр. Техничка помоћ, евалуација, публицитет итд.) дозвољено је у складу са Чланом 120 Финансијске уредбе и Чланом 184 Правила за провођење Финансијске уредбе. Споразуми о директним грантовима могу бити потписани чим се закључе одговарајући Финансијски споразуми. Ради ефикасног кориштења средстава Техничке помоћи, потребна је блиска координација између државних органа (Оперативних структура, координатора ПГС) земаља учесница.

2.4. Преглед претходног и текућег искуства у ПГС, укључујући научене лекције и координацију донатора

[1] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 2342/2002 (СЛ. ГЛ. Л 357, од 31.12.2002. стр. 1)

[2] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 1605/2002 (СЛ. ГЛ. Л 248, од 16.09.2002. стр. 1)

Хрватска

- Пројекти/програми који су реализовани:

- ЦАРДС 2001 'Стратегија и изградња капацитета за сарадњу у граничном подручју' (Идентификација будућих пројеката на граници са Србијом, Босном и Херцеговином, Црном Гором)

- ЦАРДС 2002 'Стратегија и изградња капацитета за регионални развој' (Институционални аранжмани за управљање ПГС)

- ЦАРДС 2003 'Регионални развој локалне границе' (Грант шема са Словенијом)

- ЦАРДС 2003 'Техничка помоћ за управљање програмима сусједства' (Подршка за ЗТС за трилатерални програм Хрватска-Словенија-Мађарска)

- ЦАРДС 2004 'Изградња институција и капацитета за ПГС' (Подршка Министарству поморства, туризма, саобраћаја и развоја)

- ЦАРДС 2004 'Сарадња у пограничном региону' (Грант шема са Србијом, Босном и Херцеговином, Црном Гором); 8 пројеката спровело је Транснационални програм ЦАДСЕС 2004-2006; 9 реализованих пројеката

- ПХАРЕ 2005 'Прекогранична сарадња између Хрватске, Словеније и Мађарске' (Трилатерална шема гранта), Програм сусједства између Хрватске, Словеније и Мађарске 2004-2006; 25 реализованих пројеката

- ПХАРЕ 2005 'Јадранска прекогранична сарадња између Хрватске и Италије, Пхаре ПГС/ИНТЕРРЕГ III А - Нови јадрански програм за сусједство 2004-2006; 35 реализованих пројеката

- ПХАРЕ 2006 'Прекогранична сарадња између Хрватске, Словеније и Мађарске' (Трилатерална шема гранта), Програм сусједства између Хрватске, Словеније и Мађарске 2004-2006; 21 реализовани пројекат

- ПХАРЕ 2006 'Јадранска прекогранична сарадња између Хрватске и Италије, Пхаре ПГС / ИНТЕРРЕГ III - Нови јадрански програм за сусједство 2004-2006; 17 реализованих пројеката

- Пројекти/програми који се тренутно реализују:

- Пројекти:

- ИПА 2008 Програм за Хрватску - Твининг пројекат - Помоћ за управљање Циљем 3 у оквиру кохезионе политике

- Програми:

- ИПА 2007 и ИПА 2008 ПГС програми сарадње Хрватска - Босна и Херцеговина (14 пројеката у фази реализације), Хрватска - Црна Гора (5 пројеката у фази реализације), Хрватска - Србија (11 пројеката у фази реализације), Хрватска - Мађарска (102 пројеката у фази реализације), Хрватска - Словенија (45 пројеката у фази реализације), ПГС ИПА Јадран (28 пројеката у фази реализације), ЕРДФ Транснационали програми Европске територијалне сарадње "Југоисточна Европа" (10 пројеката у фази реализације) и "Медитеран" (6 пројеката у фази реализације)

Босна и Херцеговина

- Пројекти који се тренутно реализују:

- ЦАРДС 2004-2006 Јадрански програм за сусједство

- Транс-национални програм ЦАДСЕС 2004-2006

- ИПА 2007 и ИПА 2008 Програми прекограничне сарадње Босна и Херцеговина - Хрватска, Босна и Херцеговина - Србија, Босна и Херцеговина - Црна Гора,

- ПГС Јадран

- ЕРДФ транснационални програми Европске територијалне сарадње "Југоисточна Европа" и "Медитеран" (овај посљедњи само у оквиру средстава ИПА 2008)

Програми прекограничне сарадње могу дати вриједан допринос помирењу и добросусједским односима, а корисници су показали велика очекивања у вези са резултатима програма ове компоненте, такође у свјетлу чињенице да приступ ПГС 'учења кроз праксу' значајно доприноси изградњи локалних капацитета. Ова велика очекивања су се огледала у великом броју поднесених пријава на позиве за приједлоге, упркос скоро симболичном износу расположивих заједничких фондова.

- ПГС ИПА Јадран - Партнери из Хрватске и Босне и Херцеговине учествују у 17 пројеката: АДРИА.МУСЕ; АдриатицМоС - Развијање аутопутева морског система у јадранском подручју, АДРИСТОРИЦАЛ ЛАНДС - Историја, култура, туризам, умјетност и древни занати у европском јадранском подручју; АГРОНЕТ - Остваривање сталне логистичке мреже, дистрибутивне мреже и мреже услужне инфраструктуре у ланцу прехрамбене индустрије јадранског подручја; АХВН - Мрежа јадранског здравља и виталности; КЛАСТЕР КЛУБ - Јадрански економски кластер клуб; ФЛА - Развијање мреже ланца за снабдијевање дрветом и намјештајем у јадранском подручју; ФУТУРЕ МЕДИЦИНЕ - Приједлог за успостављање прекограничне јадранске мреже клиничких центара за медицински асистирану репродукцију и регенеративну медицину; КЕУ Q - Кључ за квалитет у развоју и одговорну изградњу вриједности пољопривредно-прехрамбених ресурса на обе обале Јадрана; МЕТРИС ПЛУС - Подстицање истраживања и потенцијала иновација јадранског прекограничног подручја кроз заједничке истраживачке иницијативе које предводи Метрис истраживачки центар; ПИТАГОРА

- Платформа за информационе технологије у циљу добијања могућности да се смањи јаз у информационо-рачунарској технологији (ИРТ) у јадранском подручју; С.Т.А.Р. - Статистичке мреже у сектору туризма јадранског подручја; СЕА-Р - Одржива енергија у јадранском подручју: Знање за инвестирање; СХАПЕ - Обликовање цјеловитог приступа очувању јадранске животне средине: између обале и мора; СЛИД - Социјална и радна интеграција лица са инвалидитетом; ЈОУТХ АДРИНЕТ - Дијељење искустава и развијање заједничких алата у циљу повећања учешћа младих из јадранског становништва у цивилном друштву и стварање мрежа; ЗООНЕ - зоотехничко умрежавање за одрживе иновације у јадранској Еврорегији.

- ЕРДФ Транснационални програм Југоисточна Европа (СЕЕ) - Партнери из Хрватске и Босне и Херцеговине учествују у 2 пројекта: АТРУИМ - Архитектура тоталитарних режима XX вијека у урбаном управљању; СЕЕ Диги ТВ - Дигитална телевизија Југоисточне Европе.

Научене лекције

Обе земље су стекле искуство из претходног учешћа у програмима прекограничне сарадње, нарочито у оним програмима који укључују земље чланице ЕУ са снажном праксом прекограничне сарадње, која се може пренијети на оне земље које имају мање искуства. Као резултат тога, гранична подручја према државама чланицама ЕУ имају много већи капацитет и знање у пројектима прекограничне сарадње у односу на подручја која се граниче са земљама које нису чланице ЕУ. Ова ситуација се рефлектовала у току реализације ЦАРДС 2004 "Програм сарадње у пограничном региону", када су сусједне области из

Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе имале прву прилику да се пријаве за мале пројекте прекограничне сарадње. Постојао је општи недостатак знања о томе како да се припреме и како се управља пројектима, и локалним актерима је било тешко да пронађу партнере са друге стране границе.

Искуство у сарадњи у пограничном подручју до сада показује да је солидна припремна фаза, укључујући и подизање нивоа свијести и обуку прије покретања активности, од кључног значаја за исход програма.

Делегација ЕУ је уговорила стручњаке да проведу надзорне посјете за праћење пројеката који се финансирају у оквиру Програма прекограничне и транснационалне сарадње, у оквиру програма ИПА за 2007. и 2008. годину. Укупно 32 уговора је прегледано током мјесеца јуна и септембра 2011. године, укључујући све пројекте уговорене у оквиру првог Позива за достављање приједлога за Програм ХРВ-ЦГ. Закључци надзора су били позитивни и нису идентификовани ризици који би угрозили спровођење програма.

Пошто већ постоје два Позива за подношење приједлога који су објављени у оквиру овог програма, корисници на подручју које покрива програм су стекли драгоцјено искуство у праксама ЕУ, јавној набавци, примјени и спровођењу пројеката.

Привремена процјена Прекограничног програма између земаља кандидата/потенцијалних кандидата (интра-западне границе Балкана) у оквиру ИПА Компоненте прекограничне сарадње завршена је у јуну 2011.

Тематска евалуација ПГС програма у оквиру ПХАРЕ програма закључила је да је већина пројеката јасно утицала на дио пограничног подручја, али да су заједнички пројекти прије били изузетак него правило. Отуда значај да се осигура то да су пројекти резултат заједничких локалних или регионалних иницијатива. Други закључак претходно поменуте процјене био је тај да је синхронизација у заједничким пројектима од кључног значаја у смислу резултата, утицаја и одрживости. Стога је важно да партнери успоставе договорену координацију планова и механизме прије потписивања Финансијских споразума.

Донаторска координација

У складу са Чланом 20 ИПА Уредбе и Чланом 6 (3) ИПА Уредби о реализацији, у 2007. години Европска комисија је затражила од представника држава чланица и локалних међународних финансијских институција у Хрватској и Босни и Херцеговини да дају своје коментаре у вези са нацртом вишегодишњег програма прекограничне сарадње који је достављен Комисији. Комисија је запримила коментаре из амбасаде Велике Британије у Загребу и од Свјетске банке.

2.5. Хоризонтална питања

Програм ће промовисати одрживо управљање животном средином кроз унапређење сарадње између институција за спровођење заједничких активности за заштиту животне средине.

Програм ће такође подржати родну освијештеност и политику једнаких могућности кроз избор пројеката који укључују посвећивање посебне пажње једнаким могућностима за полове, националности и лица са инвалидитетом у складу са принципима Европске уније.

2.6. Услови

Успјешна реализација програма зависи од одговарајућег кадра и функционисању Оперативних структура, Заједничког надзорног одбора и Заједничког техничког секретаријата и његове подружнице.

2.7. Реперне тачке

средства за 2012.	Н	Н+1 (кумулативно)	Н+2 (кумулативно)	Н+3 (кумулативно)
Број директних споразума о гранту у Хрватској	1	1	1	1
Број директних споразума о гранту у Босни и Херцеговини	1	1	1	1
Број заједничких позива за подношење приједлога који су покренути у Хрватској и у Босни и Херцеговини	1	1	1	1
Стопа уговарања (%) у Хрватској	0	60	100	100
Стопа уговарања (%) у Босни и Херцеговини	0	60	100	100

средства за 2013.	Н	Н+1 (кумулативно)	Н+2 (кумулативно)	Н+3 (кумулативно)
Број директних споразума о гранту у Хрватској	1	1	1	1
Број директних споразума о гранту у Босни и Херцеговини	1	1	1	1
Број заједничких позива за подношење приједлога који су покренути у Хрватској и у Босни и Херцеговини	1	1	1	1
Стопа уговарања (%) у Хрватској	0	100	100	100
Стопа уговарања (%) у Босни и Херцеговини	0	100	100	100

2.8. Мапа пута за децентрализацију управљања ЕУ фондовима без екс анте контроле од стране Комисије

У Хрватској су припреме за одрицање од екс анте контрола у току. Одлука да се одустане од екс анте контрола за Компоненту II треба да буде донесена прије датума приступања, иначе сви уговори потписани између датума приступања и датума када је одлука Комисије усвојена неће се сматрати прихватљивим у складу са Чланом 29 Закона о приступању из 2011. године. Одлука Комисије треба да се заснива на документацији која показује да је хрватски систем за управљање за Компоненту II добро припремљен и да је потпуно оперативан.

Стратегија за децентрализовани систем провођења (ДСП) Босне и Херцеговине усвојена је у јулу 2008. године. У априлу 2010. године Вијеће министара Босне и Херцеговине усвојило је одлуке за именовање Надлежног службеника за овјеравање (НСО), Државног службеника за ауторизацију (ДСА), и Националног ИПА координатора (НИПАК). ЦЈФУ (Централна јединица за финансије и уговоре) и Државни фонд (ДФ) су основани у оквиру

Министарства финансија и трезора и функционални су, иако још увијек нису у потпуности кадровски попуњени.

Што се тиче ИПА Компоненте II - ПГС - може се регистровати извјестан напредак: Вијеће министара усвојило је Одлуку о оснивању Оперативне структуре за ИПА компоненту II у септембру 2011. године, а формално обавјештење о овој одлуци издао је ДСА у децембру. Именовање на функцију руководиоца Оперативне структуре је у току. Такође, одлука о оснивању Ревизорског тијела још није донесена. Што се тиче других компонената, никакав напредак није остварен због недостатка политичког договора.

3. БУЏЕТ ЗА 2012. И 2013. ГОДИНУ

3.1. Индикативна табела за 2012. годину за Хрватску

	Допринос ИПА ЕУ		Државни допринос		Укупно	
	ЕУР (а)	%(1)	ЕУР (б)	%(1)	ЕУР (в)=(а)+(б)	%(2)
Приоритетна оса 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
УКУПНО	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Изражено у % Укупног износа (ИПА плус Државни доприноси) (колона в))*

(2) *Изражено у % укупне суме за колону (в). Она означава релативну тежину сваког приоритета у односу на укупна средства (ИПА + Државна)*

3.2. Индикативна табела за 2012. годину за Босну и Херцеговину

	Допринос ИПА ЕУ		Државни допринос		Укупно	
	ЕУР (а)	%(1)	ЕУР (б)	%(1)	ЕУР (в)=(а)+(б)	%(2)
Приоритетна оса 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
УКУПНО	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Изражено у % Укупног износа (ИПА плус Државни доприноси) (колона в))*

(2) *Изражено у % укупне суме за колону (в). Она означава релативну тежину сваког приоритета у односу на укупна средства (ИПА + Државна)*

3.3. Индикативна табела за 2013. годину за Хрватску

	Допринос ИПА ЕУ		Државни допринос		Укупно	
	ЕУР (а)	%(1)	ЕУР (б)	%(1)	ЕУР (в)=(а)+(б)	%(2)
Приоритетна оса 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
УКУПНО	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Изражено у % Укупног износа (ИПА плус Државни доприноси) (колона в))*

(2) *Изражено у % укупне суме за колону (в). Она означава релативну тежину сваког приоритета у односу на укупна средства (ИПА + Државна)*

3.4. Индикативна табела за 2012. годину за Босну и Херцеговину

	Допринос ИПА ЕУ		Државни допринос		Укупно	
	ЕУР (а)	%(1)	ЕУР (б)	%(1)	ЕУР (в)=(а)+(б)	%(2)
Приоритетна оса 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Приоритетна оса 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
УКУПНО	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Изражено у % Укупно (ИПА плус Државни доприноси) (колона в))*

(2) *Изражено у % укупне суме за колону (в). Она означава релативну тежину сваког приоритета у односу на укупна средства (ИПА + Државна)*

3.5. Принцип суфинансирања који се примјењује на пројекте финансиране у оквиру програма

Допринос ЕУ је обрачунат у односу на прихватљиве расходе, који су за "Прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина" засновани на укупним трошковима, као што је договорено између земаља учесница и прописано у прекограничном програму.

Допринос ЕУ на нивоу осе приоритета не прелази горњу границу од 85% од прихватљивих трошкова.

Допринос ЕУ за сваку осу приоритета не смије бити мањи од 20% од прихватљивих трошкова.

Примјењују се одредбе Члана 90 ИПА Уредбе о реализацији.

Суфинансирање у склопу оса Приоритета 1 и 2 обезбиједиће крајњи корисници гранта, а оно може доћи и из јавних или приватних фондова. Суфинансирање у склопу осе Приоритета 3 (Техничке помоћи) биће обезбијеђено из државних фондова.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА СПРОВОЂЕЊА

4.1. Начин спровођења

Дио овог програма који се односи на Хрватску спроводи се у складу са Чланом 53в Финансијске уредбе[1] и одговарајућим одредбама Правилника о провођењу[2]. Земља корисница ће наставити да осигурава то да се услови који су наведени у Члану 56 Финансијске уредбе поштују у сваком тренутку.

Екс анте контрола коју врши Комисија примјењују се у складу са Одлуком Комисије о преношењу овлашћења за управљање, у складу са Чланом 14 ИПА Уредбе о реализацији.

Дио овог програма који се односи на Босну и Херцеговину спроводи Европска комисија на централизованој основи, у складу са Чланом 53 Финансијске уредбе[3] и одговарајућим одредбама Правилника о реализацији[4].

[1] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 1605/2002 (СЛ. ГЛ. Л 248, од 16.09.2002. стр.1)

[2] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 2342/2002 (СЛ. ГЛ. Л 357, од 31.12.2002. стр.1)

[3] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 1605/2002 (СЛ. ГЛ. Л 248, од 16.09.2002. стр.1)

[4] Уредба (ЕЗ, Еуратом) бр. 2342/2002 (СЛ. ГЛ. Л 357, од 31.12.2002. стр.1)

У случају централизованог управљања, улога Комисије у избору активности у оквиру програма прекограничне сарадње између земаља корисница је наведена у Члану 140 ИПА Уредбе о провођењу.

4.2. Општа правила за набавке и поступак додјеле гранта

Набавка прати одредбе Дијела Два, Наслова IV Финансијске уредбе и Дијела Два, Наслова III, Поглавља 3 њеног Правилника о провођењу, као и правила и поступке за уговоре о услугама, набавкама и радовима који се финансирају из општег буџета Европских заједница за потребе сарадње са трећим земљама, усвојени од стране Комисије 24. маја 2007. године (B (2007) 2034).

Поступци додјеле гранта слиједе одредбе Дијела Један, Наслова VI Финансијске уредбе и Дијела Два, Наслова VI њеног Правилника о провођењу.

Гдје је то могуће, Уговорни органи би такође требало да користе стандардне шаблоне и моделе који олакшавају примјену наведених правила предвиђених у "Практичном водичу за уговорне поступке за спољне активности Европске уније" ("Практични водич"), који је објављен на интернетској страници ЕуропеАид[1] на дан покретања набавке или поступка додјеле гранта.

4.3. Процјена утицаја на животну средину и очување природе

Све инвестиције се проводе у складу са релевантним законодавством ЕУ.

Поступци за процјену утицаја на животну средину као што је наведено у ЕИА Директиви2 у потпуности се примјењују на све инвестиционе пројекте у оквиру ИПА. Ако ЕИА Директива још није у потпуности транспонована, поступци треба да буду слични онима утврђеним у претходно поменутој директиви.

Ако је вјероватно да ће пројекат утицати на локације од значаја за очување природе, потребно је да буде извршена одговарајућа процјена заштите природе, еквивалентна оној која је предвиђена Чланом 6 Директиве о стаништима[3].

5. НАДЗОР И ЕВАЛУАЦИЈА

5.1. Надзор

Провођење прекограничног програма ће пратити Заједнички надзорни одбор из Члана 142 ИПА Уредбе о реализацији, који успоставе земље кориснице, а који укључује и представнике Комисије.

У Хрватској, провођење програма ће се такође пратити кроз ИПА надзорни одбор у складу са Чланом 58 ИПА Уредбе о реализацији.

ИПА надзорни одбор процјењује ефикасност, квалитет и кохерентност спровођења програма како би се осигурало остваривање програмских циљева и побољшала ефикасност пружене помоћи.

У Босни и Херцеговини, Комисија може предузети све радње које сматра неопходним да би пратила предметни програм.

5.2. Евалуација

Програми подлијежу евалуацији, у складу са Чланом 141 ИПА Уредбе о реализацији, са циљем да се побољша квалитет, ефикасност и досљедност помоћи из фондова ЕУ и стратегија и спровођење програма прекограничне сарадње.

6. РЕВИЗИЈА, ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА, МЈЕРЕ БОРБЕ ПРОТИВ ПРЕВАРА, ФИНАНСИЈСКА ПРИЛАГОЂАВАЊА, ПРЕВЕНТИВНЕ МЈЕРЕ И ФИНАНСИЈСКЕ КОРЕКЦИЈЕ

***6.1.* Ревизија, финансијска контрола и мјере борбе против превара**

Рачуни и операције свих страна укључених у реализацију овог програма, као и сви уговори и споразуми којима се проводи овај програм, подлијежу, с једне стране, надзору и финансијској контроли од стране Комисије (укључујући и Европску управу за борбу против превара), која може извршити провјере по свом нахођењу, било самостално или преко вањског ревизора, и, са друге стране, ревизији Европског ревизорског суда. Ово укључује мјере као што су *екс анте* верификација расписивања тендера и уговарања које спроводи Делегација у Хрватској.

Да би се обезбиједила ефикасна заштита финансијских интереса Европске уније, Комисија (укључујући и Европску управу за борбу против превара) може спровести провјере на лицу мјеста и инспекције, у складу са поступцима који су предвиђени у Уредби Савјета (ЕЗ, Еуроатом) 2185/96[4].

Контроле и ревизије које су претходно описане важе за све извођаче радова, подизвођаче и кориснике грантова који су примили средства ЕУ.

6.2. Финансијска усклађивања

У Хрватској државни службеник за ауторизацију, који првенствено сноси одговорност за испитивање свих неправилности, доноси финансијска прилагођавања гдје се утврде неправилности или немар у вези са провођењем овог програма, тако што отказује сву или дио помоћи ЕУ. Државни службеник за ауторизацију узима у обзир природу и тежину неправилности и финансијски губитак за помоћ ЕУ.

У случају неправилности, укључујући немар и преваре, државни службеник за ауторизацију врши поврат ЕУ помоћи која је исплаћена кориснику, у складу са државним поступцима за поврат.

6.3. Сљедивост ревизије

У Хрватској државни службеник за ауторизацију обезбјеђује то да су све релевантне информације доступне како би се у сваком тренутку омогућила сљедивост ревизије. Ове информације обухватају писане доказе о одобрењу плаћања, о обрачунима и исплати, као и обради аванса, гаранција и дугова.

6.4. Превентивне мјере

Хрватска обезбјеђује истрагу и ефикасну обраду случајева сумње на превару и неправилности, и обезбјеђује функционисање механизама контроле и извјештавања који су еквивалентни онима који су предвиђени у Уредби Комисије 1828/2006[5]. Сви случајеви сумње на, или стварни случајеви преваре и неправилности, као и све мјере које су предузете у вези са тим морају бити пријављени службама Комисије без одлагања. Уколико не буде сумњаних или стварних случајева преваре или неправилности за

[1] тренутна адреса: http:/ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

[2] Директива Вијећа 85/337/ЕЕЗ од 27. јуна 1985. о процјени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину (СЛ. ГЛ. Л 175, од 05.07.1985, стр 40.

[3] Директива Вијећа 92/43/ЕЕЗ од 21. маја 1992. о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре (СЛ. ГЛ. Л 206, од 22.07.1992).

[4] Уредба Вијећа (ЕЗ, Еуратом) бр. 2185/96 (СЛ. ГЛ. Л 292, од 15.11.1996. стр. 2).

[5] СЛ. ГЛ. Л 371, од 27.12.2006, стр. 1

извјештавање, земља корисница ће обавијестити Комисију о томе у року од два мјесеца по истеку сваког квартала.

Неправилност означава свако кршење одредбе важећих правила и уговора, као посљедице чињења, или посљедице пропуста од стране економског оператера који има, или би имао, ефекат прејудицирања општег буџета Европске уније кроз његово пуњење за неоправдану ставку расхода по општи буџет.

Превара означава сваку намјерну радњу или пропуст који се односи на: кориштење или презентацију лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, који имају као свој ефекат присвајање или непримјерено задржавање средстава из општег буџета Европске уније или буџета којима управља Европска унија, или се њима управља у име Европске уније; неоткривање информација у супротности са одређеном обавезом са истим ефектом; погрешна употреба таквих средстава за друге сврхе осим оних за које су првобитно одобрена.

Земља корисница предузима све одговарајуће мјере да спријечи и супротстави се активним и пасивним праксама корупције у било којој фази поступка набавке или додјељивања гранта, као и током провођења одговарајућих уговора.

Активна корупција се дефинише као намјерна активност било ког лица које обећава или даје, непосредно или преко посредника, предност, у било ком смислу, функционеру лично или некој трећој страни, да дјелују, или да се уздрже од дјеловања у складу са њиховим дужностима или у вршењу њихових функција, у супротности са њиховим службеним дужностима на начин којим се нарушавају, или могу да се наруше финансијски интереси ЕУ.

Пасивна корупција се дефинише као намјерно дјеловање функционера, који, директно или преко посредника, захтијевају или запримају предности било које врсте, за себе или за трећу страну, или прихватају обећање такве предности, ако дјелују или се уздрже од поступања у складу са њиховом дужношћу, или у вршењу њихових функција у супротности са њиховим службеним дужностима на начин којим се нарушавају, или могу да се наруше финансијски интереси ЕУ.

Власти земље кориснице, укључујући и особље одговорно за спровођење програма, такође се обавезују да предузму све мјере предострожности које су неопходне да би се избјегао ризик од сукоба интереса, и одмах обавјештавају Комисију о постојању таквог сукоба интереса, или било које ситуације која би могла да доведе до таквог сукоба интереса.

6.5. Финансијске корекције

Да би се осигурало то да се средства користе у складу са важећим правилима, у Хрватској Комисија примјењује поступке пражњења рачуна или механизме финансијске корекције у складу са Чланом 53в (2) Финансијске уредбе и као што је детаљно описано у Оквирном споразуму који је закључен између Комисије и Хрватске.

Финансијска корекција може наступити након:

- идентификације одређене неправилности, укључујући превару; или
- идентификације мањкавости или недостатка у системима управљања и контроле земље кориснице.

Ако Комисија утврди да су трошкови у оквиру овог програма настали на начин који представља кршење важећих правила, она одлучује о томе који износи треба да буду изузети из ЕУ финансирања.

Обрачун и утврђивање сваке такве корекције, као и односни поврат, обавља Комисија на основу критеријума и поступака предвиђених у ИПА Уредби о реализацији.

7. НЕЗНАТНА ПРЕРАСПОДЈЕЛА СРЕДСТАВА

Овлаштени службеник делегације (АОД), или овлаштени службеник под-делегације (АОСД), у складу са овлаштењима која је на њега пренио АОД, у складу са принципима доброг финансијског управљања, може да предузме незнатне прерасподјеле средстава без потребне измјене и допуне финансијске одлуке. У том контексту, кумулативна прерасподјела која не прелази 20% од укупног износа додијељеног за програм, под условом ограничења од 4 милиона ЕУР, неће се сматрати значајном, под условом да она не утиче на природу и циљеве програма. ИПА одбор се обавјештава о горепоменутој прерасподјели средстава.

8. ОГРАНИЧЕНА ПРИЛАГОЂАВАЊА У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА

Ограничене прилагођавања у провођењу овог програма које утичу на основне елементе наведене у Члану 90 Правилника о провођењу Финансијске уредбе, а које су индикативне природе[1], може предузети овлаштени службеник делегације Комисије (АОД) или овлаштени службеник под-делегације Комисије (АОСД), у складу са овлаштењима која је на њега пренио АОД, у складу са принципима доброг финансијског управљања без неопходне измјене и допуне одлуке о финансирању.

ДОДАТАК 2
ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОГРАМ
ХРВАТСКА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

[1] Ови основни елементи индикативне природе су, за грантове, индикативни износ позива за приједлоге и, за набавке, индикативни број и врста предвиђених уговора и индикативни временски оквир за покретање поступка набавке.

Инструмент за претприступ (ИПА)

Прекогранични програм

Хрватска – Босна и Херцеговина

2007-2013

-Ревидирана верзија од 30. новембра 2011. године

[Период покривен ревизијом 2012-2013]

САДРЖАЈ

СКРАЋЕНИЦЕ 4
1. ДИО I УВОД И САЖЕТАК 5
1.1. УВОД У ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОГРАМ 5
1.2. ПРОГРАМСКО ПОДРУЧЈЕ 5
1.3. ИСКУСТВО У ПРЕКОГРАНИЧНОЈ САРАДЊИ 7
1.4. НАУЧЕНЕ ЛЕКЦИЈЕ 8
1.5. САЖЕТАК ЗАЈЕДНИЧКОГ ПРОГРАМСКОГ ПРОЦЕСА 9
1.6. САЖЕТАК ПРЕДЛОЖЕНЕ ПРОГРАМСКЕ СТРАТЕГИЈЕ 11
2. ДИО II СИТУАЦИЈСКА И СИМП АНАЛИЗА 13
2.1. ПРИХВАТЉИВА И СУСЈЕДНА ПОДРУЧЈА 13
2.2. ОПИС ПОГРАНИЧНОГ ПОДРУЧЈА 13
2.2.1. Историја 13
2.2.2. Географски опис 13
2.2.3. Демографија 14
2.2.4. Етничке мањине 15
2.2.5. Инфраструктура 15
2.3. ЕКОНОМСКИ ОПИС 16
2.3.1. Пољопривреда и рурални развој 17
2.3.2. Мала и средња предузећа 17
2.3.3. Туризам 17
2.4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ 18
2.4.1. Образовање, истраживање и развој 18
2.4.2. Тржиште рада 18
2.5. ЖИВОТНА СРЕДИНА 19
2.6. КУЛТУРА 19
2.7. СИМП АНАЛИЗА 20
3. ДИО III ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА 24
3.1. ОПШТИ ЦИЉ 24
3.2. УСКЛАЂЕНОСТ С ПРОГРАМИМА ЕУ И ДРЖАВНИМ ПРОГРАМИМА 25
3.2.1. Државни Програми – Хрватска 26
3.2.2. Државни Програми – Босна и Херцеговина 27
3.3. УСКЛАЂЕНОСТ С ДРУГИМ ПОЛИТИКАМА ЗАЈЕДНИЦЕ 27
3.4. ОПИС ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА 28
3.4.1. Приоритет 1: Стварање заједничког привредног простора 28
3.4.2. Приоритет 2: Побољшан квалитет живота и социјална кохезија 33
3.4.3. Приоритет 3: Техничка помоћ 36
3.5. САЖЕТАК ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА 40

3.6. ПОКАЗАТЕЉИ 41
3.7. ПЛАН ФИНАНСИРАЊА 43
3.8. ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА 46
4. ДИО IV: ПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ 47
4.1. ПРОГРАМСКЕ СТРУКТУРЕ И ТИЈЕЛА 47
4.1.1. Оперативне структуре (ОС) у Државама корисницама 47
4.1.2. Заједнички надзорни одбор (ЗНО) 49
4.1.3. Заједнички технички секретаријат (ЗТС) 50
4.1.4. Улога Комисије 51
4.2. ПОСТУПЦИ ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ, ОДАБИР И ДОДЈЕЛУ СРЕДСТАВА 52
4.2.1. Заједнички стратешки пројекти 52
4.2.2. Позиви за доставу пројектних приједлога 52
4.2.3. Одабир пројеката након јединственог позива за подношење приједлога 53
4.3. ПОСТУПЦИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И КОНТРОЛУ 54
4.3.1. Одлука о финансирању и уговарању 54
4.3.2. Државно суфинасирање 54
4.3.3. Управљање финансирањем, плаћање и контрола 54
4.4. ПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА 55
4.4.1. Пројекат 55
4.4.2. Партнери на пројектима и њихове улоге у заједничком провођењу пројекта 55
4.5. ПРАЋЕЊЕ И ОЦЈЕЊИВАЊЕ 55
4.5.1. Праћење на нивоу Пројекта 55
4.5.2. Праћење Програма 56
4.5.3. Евалуација Програма 56
4.5.4. Информисање и промоција 56

ДОДАЦИ 58

ДОДАТАК 1 58

ДОДАТАК 2 60

ДОДАТАК 3 62

ДОДАТАК 4 64

(парафа)

СКРАЋЕНИЦЕ

ЦАРДС	**Помоћ Заједнице за обнову, развој и стабилизацију**
ПГС	**Прекоганична сарадња**
ЦфП	**Позив за доставу пројектних приједлога**
ДЕИ	**Дирекција за европске интеграције**
ЕРДФ	**Европски фонд за регионални развој**
ЕСФ	**Европски социјални фонд**
БДП	**Бруто домаћи производ**
ГфА	**Смјернице за подносиоце**
МРРГ	**Међуресорна радна група (у Хрватској)**
ИПА	**Инструмент за претприступну помоћ**
ЗТИН	**Заједнички тим за израду нацрта**
ЗНО	**Заједнички надзорни одбор**
ЗПО	**Заједнички програмски одбор**
ЗУО	**Заједнички управни одбор**
ЗТС	**Заједнички технички секретаријат**
МРРШВ	**Министарство регионалног развоја, шумарства и водопривреде**
МРДЕУФ	**Управа / Министарство регионалног развоја и ЕУ фондова**
НУТС	**Номенклатура просторних јединица за статистику**
ПХАРЕ	**Помоћ Пољске и Мађарске за обнову привреде**
Р & Д	**Истраживање и развој**
ТП	**Техничка помоћ**

1. ДИО I УВОД И САЖЕТАК

1.1. Увод у Прекогранични програм

Овај документ описује прекогранични програм између Хрватске и Босне и Херцеговине, који ће се спроводити током периода 2007-2013. Овај стратешки документ заснива се на заједничком раду на планирању хрватске и босанске стране. Програм подржава компонента II (прекогранична сарадња) ЕУ 'Инструмента за *Претприступну помоћ*' (ИПА), према којој су додељена средства од 6 милиона евра за прве три године. Додатна средства од 1.058.823 евра осигураће земље партнери, углавном од програмских корисника у пограничном подручју.

Граница између Хрватске и Босне и Херцеговине се протеже на готово 1.000 км. Упркос хетерогености подручја, погранична подручја се суочавају са сличним изазовима: економском кризом везано уз колапс традиционалних индустрија / тржишта након распада Југославије, велике миграције током и након рата, праћене континуираном депопулацијом од тада, и тешким оштећењима на јавној инфраструктури која су само дјелимично поправљена кроз недовољне инвестиције. Традиционалне економске и културне везе између двије државе у пограничним подручјима такође су тешко погођене сукобом и његовим последицама. Овај ће програм стога настојати да обнови те пријашње прекограничне везе и дјелатности уз рјешавање неких од заједничких друштвено-економских и еколошких питања.

1.2. Програмско подручје

Програмско подручје састоји се од 'прихватљивих' и 'сусједних' подручја, како је дефинисано у Члановима 88 и 97 ИПА Уредбе о реализацији. Ове регије, о којима је одлучено на састанку *Заједничког програмског одбора* (видјети Дио 1.4), који је одржан 20. априла у Сарајеву, и које су допуњене на састанку *Заједничког надзорног одбора* одржаног 26. октобра 2009. године у Сарајеву, наведене су у наставку.

Табела 1 Прекогранично Програмско подручје

Програмско подручје	**Релевантни чланови Уредбе којом се проводи Уредба Савјета (ЕЗ) број 1085/2006 којом се успоставља Инструмент за претприступну помоћ (ИПА)**	
ХРВАТСКА		
	Члан 88 Прихватљиво подручје	**Члан 97 Сусједно подручје**
Вуковарско-сремска жупанија	*	
Бродско-посавска жупанија	*	
Сисачко-мославачка жупанија	*	
Карловачка жупанија	*	
Личко-сењска жупанија	*	
Задарска жупанија	*	
Шибенско-книнска жупанија	*	
Сплитско-далматинска жупанија	*	
Дубровачко-неретванска жупанија	*	
Осјечко-барањска жупанија		*
Пожешко-славонска жупанија		*
Загребачка жупанија		*
Бјеловарско-билогорска жупанија		*
Приморско-горанска жупанија		*

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА[1]	
	Члан 88 **Прихватљиво подручје**
Регије Босне и Херцеговине	• Сјевероисток: **Бијељина, Теочак, Угљевик, Лопаре, Тузла, Лукавац, Челић, Дистрикт Брчко, Сребреник, Петрово, Грачаница, Добој Исток, Градачац, Пелагићево, Доњи Жабар, Орашје, Домаљевац-Шамац, Шамац, Модрича, Вукосавље, Оџак, Босански Брод, Сребреница, Братунац, Милићи, Хан-Пијесак, Власеница, Кладањ, Шековићи, Калесија, Осмаци, Зворник, Бановићи, Живинице, Сапна.** • Сјеверозапад: **Прњавор, Србац, Лакташи, Челинац, Котор Варош, Скендер-Вакуф/Кнежево, Добретићи, Шипово, Јајце, Језеро, Мркоњић Град, Бања Лука, Босанска Градишка, Босанска Дубица, Приједор, Оштра Лука, Сански Мост, Кључ, Кључ / Рибник , Мркоњић Град / Власиње, Гламоч, Босанско Грахово, Дрвар, Источни Дрвар, Петровац-Дринић, Босански Петровац, Босанска Крупа, Крупа на Уни, Нови Град, Костајница, Бужим, Велика Кладуша, Цазин, Бихаћ, Добој, Дервента** • Херцеговина: **Прозор / Рама, Коњиц, Невесиње, Гацко, Билећа, Требиње, Равно, Љубиње, Берковићи, Мостар, Јабланица, Купрес, Купрес (РС), Томиславград, Посушје, Широки Бријег, Читлук, Столац, Неум, Чапљина, Љубушки, Груде, Ливно, Источни Мостар.**
	Члан 97 **Сусједно подручје**
	• Централна Босна и Херцеговина: **Добој Југ, Какањ, Маглај,** **Тешањ, Усора, Завидовићи, Зеница, Жепче,** **Бугојно, Бусовача, Доњи Вакуф, Горњи Вакуф-Ускопље, Нови Травник, Травник, Витез, Теслић**

Прихватљиво подручје укључује 9 хрватских županija (НУТС 3 еквивалент) и 3 босанско-херцеговачке регије (еквивалент према НУТС 3 класификацији), што обухвата 95 општина.

Осим тога, Програм укључује и пет додатних хрватских županija (НУТС 3 еквивалент) у сусједном подручју: Осјечко-барањску, Бјеловарско-билогорску, Пожешко-славонску, Загребачку[2] и Приморско-горанску županију. Аргумент за укључивање ових регија унутар програмског подручја је првенствено тај да оне имају заједничка демографска, привредна, географска и културна обиљежја.

Загребачка županija укључује градско подручје Загреба (искључујући град Загреб), гдје је Сава најважнији ријечни систем, који чини природну границу са Босном и Херцеговином у сјеверном дијелу програмског подручја. Штавише, Загребачка županija је уско везана за Сисачко-мославачку županију кроз провођење развојних

[1] Све општине које су дио подручја наведених у наставку су прихватљиве, иако нису експлицитно именоване.
[2] Загребачка županija не укључује град Загреб, који је главни град и има статус засебне Županije.

пројеката, као што је, између осталог, изградња новог система аутопута А 11, који се повезује са саобраћајним смјеровима из сјеверозападног дијела Босне и Херцеговине.

Приморско-горанска жупанија је сусједна жупанија до Карловачке жупаније, при чему су обе жупаније укључене у природну регију Хрватске познату као Горски котар, са значајним шумским и рекреативним потенцијалом. Горски котар је такође природно станиште бројних угрожених врста (Натура 2000), с интензивним миграцијама из Динарског горја, преко Горског котара, према сјеверозападној Босни и Херцеговини, и натраг. Штавише, овај дио Хрватске представља заједнички ријечни систем Купе, Коране (погранична ријека са Босном и Херцеговином), Добре и Мрежнице.

Приморско-горанска жупанија такође има и стратешку важност за територију Хрватске као дио саобраћајног система који служи као повезница између континенталног дијела Хрватске и обалне зоне, у облику аутопута Загреб - Карловац – Ријека, и новопланиране брзе пруге на истом смјеру, која би требало да постане оперативна од 2013. године. У том смислу, Карловачка жупанија и бихаћко-цазинско подручје у сјеверозападном дијелу Босне и Херцеговине природно је залеђе најважније хрватске луке, Ријеке, и њеног околног обалног појаса.

Програмско подручје обухвата такође и Централну регију Босне и Херцеговине као сусједно подручје у Босни и Херцеговини. Централна регија Босне и Херцеговине укључује слиједећих 16 (шеснаест) општина: Добој Југ, Какањ, Маглај, Тешањ, Усора, Завидовићи, Зеница, Жепче, Бугојно, Бусовача, Доњи Вакуф, Горњи Вакуф-Ускопље, Нови Травник, Травник, Витез и Теслић). Аргумент за укључивање ове регије унутар програмског подручја је првенствено у чињеници да се традиционално јаке економске, историјске и културне везе између Централне регије Босне и Херцеговине и локалних заједница у Хрватској виде као солидна основа за будућу сарадњу у тим областима. Добра путна повезаност између сјеверног дијела прихватљивог подручја у Хрватској и Централне регије Босне и Херцеговине очекује се да буде додатно побољшана кроз коридор Vц, који ће локалне заједнице из двију земаља приближити ближе једне другима. Удио Централне регије Босне и Херцеговине у укупном извозу Федерације Босне и Херцеговине процјењује се на 33%, а 25% од тог удјела односи се на извоз у Хрватску. Такође, већина извоза/увоза у овој регији пролази кроз луку Плоче у Хрватској, што је важан аргумент за сарадњу Централне регије Босне и Херцеговине са јужним дијелом прихватљивог подручја у Хрватској. Укључивање ове регије у Програмско подручје представља прилику за заједничке активности у друштвено-економском развоју у ширем подручју, и доприноси обостраном интересу обију земаља у поновном успостављању прекинутих веза међу људима с обе стране границе.

1.3. Искуство у прекограничној сарадњи

Претходно искуство Хрватске с прекограничним и транснационалним пројектима и програмима:

Пројекти који су проведени:

- **ЦАРДС 2001 "Стратегија и јачање капацитета за пограничну сарадњу"** (Одређивање будућих пројеката на границама са Србијом, Црном Гором, Босном и Херцеговином)
- **ЦАРДС 2002 "Стратегија и јачање капацитета за регионални развој"** (Институционални аранжмани за управљање прекограничном сарадњом)
- **ЦАРДС 2003 "Локални погранични регионални развој"** (Грант шема са

Словенијом)
ЦАРДС 2003 "Техничка помоћ у управљању сусједним програмима " (Подршка ЗТС за трилатерални програм Хрватска-Словенија-Мађарска)

Пројекти који се тренутно спроводе:

- **ЦАРДС 2004 "Јачање институција и капацитета за прекограничну сарадњу"** (Подршка за МРРШВП[3])
- **ЦАРДС 2004 "Погранична регионална сарадња"** (Грант шема са Србијом, Босном и Херцеговином и Црном Гором)
- **Пхаре 2005 "Прекогранична сарадња између Хрватске, Словеније и Мађарске"** (Трилатерална грант шема)
- **ПХАРЕ 2005 "Јадранска прекогранична сарадња између Хрватске и Италије**", Пхаре ПГС / ИНТЕРРЕГ III А - Нови јадрански програм за сусједство" (Грант шема)
- **Пхаре 2006 'Прекогранична сарадња између Хрватске, Словеније и Мађарске'** (Грант шема)
- **Пхаре 2006 "Јадранска прекогранична сарадња између Хрватске и Италије**", Пхаре ПГС / ИНТЕРРЕГ III - Нови јадрански програм за сусједство (Грант шема)
- **Транснационални програм ЦАДСЕС** (Грант шема)

Претходно искуство Босне и Херцеговине с прекограничним и транснационалним пројектима и програмима:

Пројекти који се тренутно проводе:

- **ЦАРДС 2004-6 "Јадрански програм за сусједство"** (Грант шема)
- **Транснационални програм ЦАДСЕС** (Грант шема)

Иако обе земље имају искуства са програмима прекограничне сарадње (ПГС) са другим земљама које финансира ЕУ, оне имају ограничено искуство такве сарадње између себе. Током периода 2004-2006 само грант шема *„Сарадња прекограничних регија са Србијом, Црном Гором, Босном и Херцеговином"* (финансирана из хрватске расподјеле ЦАРДС 2004) има хрватске и босанске партнере. Ова шема гранта још је предмет евалуације, а тачан број грантова који ће се додијелити још је увијек непознат. Осим тога, Интеррег IIIA Јадрански програм ПГС финансирао је 7 пројеката (од 36 са хрватским корисницима) који укључују хрватско-босанско партнерство, међутим само 5 од њих има партнере унутар програмског подручја. Додатних 39 пројекта са хрватским и босанско-херцеговачким партнерима у току су уговарања у склопу другог позива Јадранског програма.

1.4. Научене лекције

Хрватски учесници први су пут имали прилику да учествују у прекограничним пројектима 2003. год. у оквиру прекограничне сарадње са Мађарском, Словенијом и Италијом. Захваљујући тим првим прекограничним пројектима, хрватски партнери су стекли знања и вјештине од њихових прекограничних партнера, те изградили

[3] МРРШВП: Министарство регионалног развоја, шумарства и водопривреде (од јануара 2012. МРРШВП: Министарство регионалног развоја и ЕУ фондова)

капацитете за самосталну израду и спровођење пројеката прекограничне сарадње у будућности.

Са увођењем Новог партнерства за сусједство 2004-2006, расположива средства за хрватске партнере су повећана, и стога се повећао и интерес многих локалних учесника дуж граница са Мађарском, Словенијом и Италијом.

У првим позивима за достављање приједлога пројеката у оквиру програма Партнерство за сусједство НП СЛО/МАЂ/ХРВ и НП Јадран, одређени број општина и организација цивилног друштва је успјешно укључен у прекограничну сарадњу са њиховим партнерима, доказујући свој капацитет за израду и спровођење пројеката које финансира ЕУ.

У другом кругу позива за доставу приједлога пројеката у оквиру два програма партнерства за сусједство, поднесен је чак и већи број приједлога пројеката. Међутим, само мали број пријава био је задовољавајућег квалитета.

Стога се може закључити да постоји занимање и способност до одређене мјере у подручјима која се граниче са државама чланицама. Међутим, потоње је потребно ојачати посебно имајући у виду повећане нивое расположивих средстава у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње.

С друге стране, хрватски учесници на источним границама (с државама не-чланицама) имају врло ограничено искуство у прекограничној сарадњи. Хрватске жупаније које се граниче са Босном и Херцеговином, Србијом и Црном Гором имале су прву прилику да се пријаве за мале пројекте прекограничне сарадње у другој половини 2006. године. Очигледно је из овог искуства да постоји општи мањак знања и капацитета за израду и управљање пројектима, те да локални учесници тешко проналазе партнере с друге стране границе.

Може се закључити да жупаније које се граниче са државама чланицама имају више капацитета за и знања о прекограничној сарадњи од жупанија које граниче са не-чланицама чије је искуство још увек минимално или уопште не постоји.

Према постојећим програмима, корисници пројеката углавном су се бавили мањим пројектима. Релативно већа додјела грантова, која ће бити доступна у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње, представљаће стварни изазов за многе локалне учеснике чији је финансијски капацитет још увек мали.

У раздобљу од 2004, учесници из Босне и Херцеговине учествовали су у 17 пројеката у склопу програма ИНТЕРРЕГ IIIA, углавном са доприносом "у натури". Већина њих је била само формално укључена у пројекте прекограничне сарадње са италијанским водећим партнерима, али искуство добијено у том периоду и везе успостављене са партнерима у Италији представљали су добар основ за каснију сарадњу.

Прво право искуство са пројектима прекограничне сарадње је стечено кроз посљедни Позив за достављање приједлога за 2 Нова Програма за сусједство, у којим је Босна и Херцеговина учествовала у периоду 2004-2006: ИНТЕРРЕГ IIIA Нови Јадрански програм за сусједство и ИНТЕРРЕГ III Б ЦАДСЕС транснационални програм.

Посљедњи Позив за пријаву пројеката Програма ЦАДСЕС резултирао је са два пројекта, укључујући партнере из Босне и Херцеговине са финансијским захтјевима за Регионална средства ЦАРДС 2004-2006, док је од 93 пројекта, који су одобрени у оквиру Новог Јадранског програма за сусједство, 28 пројеката укључивало партнере из

Босне и Херцеговине с таквим захтјевом. Број достављених пројеката доказао је да постоји значајан интерес партнера из Босне и Херцеговине у овој врсти Програма. Међутим, разумијевање захтјева који се односе на модалитете програма за сусједство, квалитет и величину пројеката, а тиме и нивои активности које се проводе у Босни и Херцеговини, остали су ниски.

У смислу прекограничне сарадње на унутрашњим границама, с обзиром на почетну фазу овог програма, прерано је да се идентификују научене лекције, али вриједно је уочити да интерес, па чак и одређене иницијативе за покретање прекограничне сарадње постоје на локалном нивоу. С друге стране, релативно већа додјела грантова, доступна у оквиру програма прекограничне сарадње ИПА, представљаће стварни изазов за многе локалне учеснике чији је финансијски капацитет још увек мали.

1.5. Сажетак Заједничког програмског процеса

Процес израде ИПА Програма прекограничне сарадње између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине почео је 22. децембра 2006. године с првим билатералним састанком представника државних институција одговорних за ИПА компоненту II. На том састанку дискутован је и договорен процес израде програма између двије стране.

Први састанак *Заједничког програмског одбора* (ЗПО) одржан је 22. марта 2007. Овим састанком је одобрено ЗПО чланство, усвојен је пословник, и одобрен је мандат и чланство *Заједничког тима за израду нацрта* (ЗТИН). Тако формиране 2 заједничке структуре имају слиједеће описе и задатке:

■ *Заједнички програмски одбор:*

Заједнички програмски одбор (ЗПО) је заједничко тијело за доношење одлука успостављено на почетку процеса програмирања, чији мандат траје од почетка поступка израде програма до коначног подношења програма Европској комисији. ЗПО се састоји од представника хрватских и босанских државних тијела задужених за ИПА компоненту II, заједно с регионалним тијелима из пограничних подручја, која су прихватљива за учествовање у програму. Чланове ЗОП-а предложиле су њихове надлежне институције са надлежношћу за учествовање у процесу доношења одлука.

Главни задаци:

- Потврда чланова ЗПО једном када их номинује свака од држава
- Договор о радним поступцима ЗПО (усвајање Пословника)
- Расправљање и договор око свих фаза припреме програма
- Давање јасних смјерница Заједничком тиму за израду о припреми програма и његових додатака
- Обезбјеђивање правовремене припреме свих фаза програма и релевантних додатака

■ *Заједнички тим за израду нацрта*

Заједнички тим за израду нацрта (ЗТИН) је заједничко техничко тијело, које успоставља ЗПО на почетку израде програма, чији мандат траје од почетка поступка израде програма до доношења коначног програма од стране ЗПО. ЗТИН се састоји од представника државних институција надлежних за прекограничну сарадњу, уговорене

техничке помоћи и представника регионалних надлежних тијела. Суштински рад ЗТИН (видјети у наставку) остварен је преко представника државних институција и техничке помоћи. Регионални представници били су одговорни за осигурање тачности регионалних података и њихове анализе, давање улазних информација и коментара у свакој фази разраде програма, те учешће у савјетодавним радионицама.

Главни задаци:

- Сакупљање свих потребних података за разраду програма
- Нацрти текстова за сва поглавља и релевантне додатке у складу са смјерницама ЗПО
- Организација и спровођење процеса консултација са свим релевантним институцијама са државног, регионалног и локалног нивоа
- Унапређивање текстова у складу са поступком савјетовања с партнерима (видјети у наставку) и улазних информација из ЗПО
- Правовремено припремање све односне документације (нацрта текстова) за састанке ЗПО

Поред представника из локалних, регионалних и државних власти укључених у чланство ЗПО и ЗТИН, договорене су консултације са ширим партнерством из јавног, цивилног и приватног сектора путем регионалних радионица и упитника-анкета. Састав ЗПО, ЗТИН и партнерских група налази се у Додатку 1.

Други састанак *Заједничког одбора за праћење* одржан је 26. октобра 2009. године у Сарајеву, а на овом састанку су усвојене предложене измјене за ревизију Програма (у суштини исправка финансијске табеле са укључивањем средстава 2010-2011). На овом састанку Централна регија Босне и Херцеговине је одобрена као сусједна регија у Босни и Херцеговини, и укључена је у Програмско подручје.

Главни састанци одржани током припреме програма наведени су у наставку:

Табела 2 Припрема Програма – главни састанци

	Састанак	Датум и мјесто	Исход
1.	22. децембар 2006.	Билатерални састанак (државне институције одговорне за ИПА компоненту II)	Заједнички договорен временски оквир за разраду програма. Дефинисање улоге институција и заједничке структуре.
2	13. март 2007. Задар, Хрватска	Радионица Хрватског ТИН (Тима за израду нацрта)- ресорне радне групе	Образложење СИМП и Ситуацијске анализе за хрватску страну Програмског подручја.
3	22. март 2007. Загреб, Хрватска	1. састанак ЗПО	Усвајање ЗПО и ТИН чланства и мандата, и усвајање временског распореда за програмирање.
4	04. април 2007. Шибеник, Хрвтаска	Радионица Заједничког ТИН одговорног за ИПА компонентуII)	Образложење СИМП и Ситуацијске анализе за Програмско подручје.
5	20. април 2007. Сарајево, Босна и Херцеговина	2. Састанак ЗПО	Усвајање СИМП и Ситуацијске анализе за Програмско подручје, и давање смјерница за Стратегију.
6	25. април 2007.	Консултације са хрватским социо-	Расправа о предложеним приоритетима

	Сплит, Хрв.	–економским партнерима (из 5 жупнија) о предложеним приоритетима и мјерама.	мјерама, прихватљивим врстама активности и подносиоцима.
	27. април 2007. Винковци, Хрватска	Консултације са хрватским социо--економским партнерима (из 4 жуп.) о предложеним приоритетима и мјерама.	Расправа о преложеним приоритетима, мјерама, прихватљивим врстама активности и подносиоцима.
8	08. мај 2007. Неум, Босна и Хецеговина	Радионица Заједничког ТИН	Образложење Стратешког дијела Програма (приоритети, мјере, прихвтаљиве врсте активности и подносиоци)
9	11. мај 2007. Загреб, Хрватска	3. састанак ЗПО	Усвајање Стратешког дијела Програма и увођење у Поглавље имплементације.
10	25. мај 2007. Загреб, Хрватска	4. састанак ЗПО	Усвајање нацрта Прекограничног програма.
11	26. октобар 2009. Сарајево, Босна и Херцеговина	2. састанак ЗПО	Усвајање ревидиране верзије Програма ПГС 2009-2011.
12	30. новембар 2011. .	Одлука ЗНО бр. 16	Усвајање путем писаног поступка

Координација донатора

У складу са Чланом 20 Уредбе о програму ИПА и Чланом 6 (3) ИПА Уредби о реализацији, ЕУ је затражила од представника држава чланица и локалних Међународних финансијских институција у Хрватској и Босни и Херцеговини да доставе своје коментаре у погледу нацрта програма прекограничне сарадње који се подносе Комисији.

1.6. Сажетак предложене програмске стратегије

Циљеви Програма су:

- охрабривање стварања прекограничних мрежа и партнерстава, те развој заједничких прекограничних акција с циљем ревитализације привреде, заштите природе и животне средине, и повећање социјалне кохезије у програмском подручју
- изградња капацитета локалних, регионалних и државних институција за управљање ЕУ програмима и за њихово припремање за управљање будућим програмима прекограничне сарадње у оквиру Циља 3 Структурних фондова ЕУ.

Ти ће се циљеви постићи кроз провођење активности у оквиру слиједећег сета програмских приоритета и мјера:

Табела 3 Програмски приоритети и мјере

Приоритет 1 Стварање Заједничког економског простора	**Приоритет 2 Побољшан квалитет живота и социјална кохезија**	**Приоритет 3 Техничка помоћ**
Мјера 1.1: Заједнички	**Мјера 2.1:**	**Мјера 3.1:** Подршка

развој туристичке понуде	Заштита природе и животне средине	Програмској администрацији и имплементацији
Мјера 1.2: Промоција предузетништва	**Мјера 2.2:** Побољшан приступ услугама заједнице у граничном подручју	**Мјера 3.2:** Подршка Програмским информацијама, јавности и евалуацији
Хоризонтална тема:		
Изградња прекограничних капацитета		

2. ДИО II СИТУАЦИЈСКА И СИМП АНАЛИЗА

2.1. Прихватљива и сусједна подручја

Програмско циљано подручје је подручје заједничке хрватско – босанско-херцеговачке границе. Циљне županije су територијалне јединице на нивоу НУТС III у случају Хрватске, и територије еквивалентне нивоу НУТС III у случају Босне и Херцеговине.

Постоји девет прихватљивих županija на хрватској страни границе: Вуковарско-сремска, Бродско-посавска, Сисачко-мославачка, Карловачка, Личко-сењска, Задарска, Шибенско-книнска, Сплитско-далматинска и Дубровачко-неретванска. Прихватљиво подручје на хрватској страни обухвата 30.882 км^2 територије, и има 1.623.886 становника.

95 прихватљивих општина на босанско-херцеговачкој страни границе заузима 38.022 км^2 територије са 2.770.945 становника.

Слиједеће територије су предложене за сусједне регије у Хрватској у оквиру овог Програма: Осјечко-барањска, Пожешко-славонска, Бјеловарско-билогорска, Загребачка и Приморско-горанска. Предложена сусједна подручја у Хрватској покривају 15.266 км^2 и имају 854.926 становника.

Централна регија Босне и Херцеговине је предложена за сусједну регију у Босни и Херцеговини. То укључује слиједеће општине: Добој Југ, Какањ, Маглај, Тешањ, Усору, Завидовиће, Зеницу, Жепче, Бугојно, Бусовачу, Доњи Вакуф, Горњи Вакуф-Ускопље, Нови Травник, Травник, Витез, Теслић. Предложена сусједна регија у Босни и Херцеговини заузима 5.295.91 км^2 и има 571.661 становника.

Мапа прихватљивих и сусједних подручја у Хрватској и Босни и Херцеговини налази се у Додатку 4.

2.2. Опис пограничног подручја

2.2.1. *Историја*

Кроз историју, територија и становништво програмског подручја периодично су припадали истој држави, а онда су опет повремено били подијељени границама и ратовима. То је проузроковало то да су везе између заједница у пограничном подручју јаке и међузависне.

Од 9. вијека дијелови данашње Босне и Херцеговине били су саставни дио територије Краљевине Хрватске. У то су вријеме утицаји из Западне Европе донијели хришћанство на програмско подручје. У 12. вијеку Хрватска и дијелови Босне и Херцеговине су били интегрисани у Угарско царство (персонална унија Мађарске и Хрватске), док су остали дијелови Босне и Херцеговине били интегрисани у Византијско Царство. Након кратког раздобља независности под Кулином Баном у 13. вијеку Босна и Херцеговина је била дио Отоманског царства од 14. до 19. вијека. Током тог дугог раздобља, Хрватска је остала дио Угарског Царства, а касније Аустро-Угарске. Тих дугих 500 година биле су најтеже за становнике пограничних регија, уз сталне војне сукобе, миграције локалног становништва и врло различите културне и вјерске утицаје са двије стране границе.

У касном 19. вијеку, интелектуалци у том подручју почињу промовисати идеју

уједињења славенских народа што је на крају резултовало стварањем прве Југославије[4]. Краљевство се распало с избијањем Другог свјетског рата, а друга Југославија[5] је формирана 1945. године. Територије данашње Хрватске и Босне и Херцеговине су дефинисане, и Хрватска и Босна и Херцеговина су биле двије од шест република које су чиниле СФРЈ.

2.2.2. *Географски опис*

С дужином од 992 км, прихватљива граница је најдужа граница у цијелом ИПА Програму прекограничне сарадње.

Природне регије хрватско – босанско-херцеговачког прекограничног подручја подијељене су на три главна дијела од сјевера према југу: 1) низински дио с могућностима за пољопривредну дјелатност и знатним изворима енергије; 2) планински дио са шумским потенцијалом и рекреативном вриједности; 3) поморски дио, с туристичким потенцијалом заснованим на Јадранском мору и валоризацији културне баштине.

Рељеф овога подручја састоји се од низинског и планинског подручја. Претежно је низински на сјеверном боку с планински подручјем које се протеже готово цијелим западним пограничним подручјем.

Моћна ријека Сава чини границу између двије земље, а постоји више међународних донаторских пројеката усмјерених на пловност и рехабилитацију ријеке Саве.

2.2.3. *Демографија*

Становништво

Укупно становништво Програмског подручја обухваћеног ИПА Програмом прекограничне сарадње Хрватске и Босне и Херцеговине износи 5.821.418 становника. Граничну регију карактерисале су велике миграције унутар и изван регије због рата у 1990-има који је значајно промијенио демографску структуру. Данас су Хрвати један од конститутивних народа у Босни и Херцеговини, што чини потребу за сарадњом између двију земаља чак јачом. Истовремено, Срби, који су такође један од конститутивних народа у Босни и Херцеговини, највећа су национална мањина у Хрватској, а њихове везе треба да буду ојачане и подржане.

Број становника у прихватљивом Програмском подручју на хрватској страни представља више од трећине укупног становништва Републике Хрватске. Он износи 1.623.866 становника према попису становништва из 2001, што је знатно мање него десет година раније[6] (Додатак 2, Табела 01). Велике миграције становништва између Хрватске и Босне и Херцеговине остварене су са обе стране границе у 1990-им. Као резултат тога, данас се демографска слика Програмског подручја значајно разликује од оне која је постојала прије рата. Те промјене чини се да су неповратне с обзиром на спор и тежак поврат избјеглица. Највећи пад у броју становника видљив је у општинама – углавном руралних подручја – уз границу с Босном и Херцеговином.

---

[4] Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца 1918 – 1941

[5] Социјалистичка Федеративна Република Југославија (СФРЈ)

[6] Становништво у пограничном подручју је смањено за готово 300.000 становника у посљедњих 15 година: раније је било 1.894.885 становника према попису становништва из 1991. године.

Укупан број становника на страни Програмског подручја у Босни и Херцеговини износи 2.770.945 становника, укључујући сва три конститутивна народа: Бошњаке, Хрвате и Србе, као и неколико националних мањина.

Добна структура

Постоји континуирани тренд пада популације, уз негативан омјер рођених и умрлих лица на цијелој хрватској страни Програмског подручја у посљедњих 10 година. Изузетак чине Сплитско-далматинска, Задарска и Дубровачко-неретванска жупанија због повећаног броја младих породица које живе у градовима уз обалу.

Као што је приказано у Табели 02, Додатка 2, добна структура хрватске стране Програмског подручја није далеко од националног просјека. Личко-сењска, Карловачка и Шибенско-книнска жупанија имају популацију карактеристично старију од националног просјека. Млађе становништво је концентрисано у регионалним урбаним центрима, док старија популација углавном борави у руралним микрорегијама на граници.

Добна структура је релативно млада на страни Програмског подручја у Босни и Херцеговини (Табела 03 у Додатку 2). Овај високи удио радно способног становништва је засигурно један од најважнијих ресурса за будући развој пројеката у регији.

2.2.4. Етничке мањине

Највећа мањинска група у Хрватској је српска мањина[7] .

Бошњачка мањина је релативно мала (0,47% у Хрватској), али већина живи у програмском подручју.

Односи између Хрвата и Срба су били напети и тешки током деведесетих, али се ситуација нешто побољшала од почетка новог вијека[8].

Етничка структура у Босни и Херцеговини врло је сложена. Босна и Херцеговина се састоји од три конститутивна народа: Бошњака, Срба и Хрвата. Односи тих конститутивних народа су били, и даље остају, главни изазов за стабилност и развој земље.

Највећа национална мањина у Босни и Херцеговини је ромска мањина.

2.2.5. Инфраструктура

Густина категорисане путне мреже у Програмском подручју износи 45,18 км/100 км^2 на страни подручја Босне и Херцеговине, и 45,5 км/100 км^2 на хрватској страни.

Густина путева дуж границе је далеко испод националног нивоа. Постојећи путеви су у врло лошем стању и слабо су повезани с државним путевима. Осим тога, постојало је врло мало средстава додијељених за развој путне мреже у граничним подручјима, пошто се ове потоње не сматрају приоритетом на државном нивоу.

---

[7] Срби у Вуковарско-сријемској, Сисачко-мославачкој, Карловачкој и Личко-сењској жупанији представљају више од 10% од укупног становништва и 7,59% на хрватској страни програмског подручја.

[8] Крајем 2002, Хрватски сабор је донио нови Уставни закон о правима националних мањина који пружа бољу заштиту мањинских права и њихову заступљеност у институцијама локалних, регионалних и националних влада.

Постоји шест аеродрома у Програмском подручју лоцираних у Сплиту, Дубровнику, Задру, Бања Луци, Тузли и Мостару. У сјеверном дијелу Програмског подручја, аеродроми у Осијеку и Загребу су у релативној близини.

Значајне могућности кориштења ријечног саобраћаја у систему програмског подручја се односе на ријеку Саву. Могућности интегрисања саобраћаја (путеви, жељезнице и водени путеви) у подручју утврђене су у предратном истраживању, али још нису подузете. Кључне ријечне луке на Сави су Лука Брчко Дистрикта, Сисак и Славонски Брод. Потенцијал тих лука није кориштен у деведесетима, па је потребно улагати у докове, складишта и опрему како би се постигли европски стандарди.

Системи водоснабдијевања у Програмском подручју обухватају становништво које живи у уским подручјима, око општинских центара и већих насеља. Осим мреже водоснабдијевања у већим општинама и насељима, постоје многи мањи системи водоснабдијевања ниског капацитета у селима. Предграђа и рурална подручја без водоводне мреже користе алтернативне системе као што локални извори и зденци, цистерне, резервоари и сл. Квалитет воде која се испоручује није увијек добар.

Недостатак великих и интегрисаних водоводних система на општинском, међуопштинском и регионалном нивоу придоноси лошим животним условима становништва и омета привредни развој. Штавише, будући да је већина постојећих система стара, оштећена ратним збивањима и нередовно одржавана, истицања воде су огромна тј. износе у просјеку до 35%, а понекад чак и до 70%. Постоји пуно прекида у водоснабдијевању, посебно током сувих љетних сезона.

Само веће општине имају користи од организованих мрежа за отпадне воде. У многим општинама канализација није у стању да прими сву канализацијску воду која се испушта без претходне обраде. У другим мјестима ово се питање рјешава алтернативним начинима, који су незадовољавајући с еколошког аспекта, као што су директно испуштање у потоке, резервоаре, септичке јаме, итд.

Систем управљања крутим отпадом заснива се на прикупљању, превозу и одлагању крутог отпада од стране јавних комуналних предузећа на општинском нивоу. Збрињавање крутог отпада обавља се на депонијама отпада, које често не испуњавају минималне санитарне и хигијенске стандарде. Обрада отпада, као што је компресија, рециклирање, сагоријевање итд, такође је врло лоше организована, или уопште не постоји.

2.3. Економски опис

Већина прихватљивих жупанија унутар програмског подручја суочава се с тешким посљедицама рата и озбиљним привредним и финансијским потешкоћама. Докази прикупљени из различитих извора указују на распрострањене друштвено-економске неједнакости. То је углавном због недостатка комуникације између различитих субјеката укључених у достављање података, односно општинским тијелима, задуженим за привреду, не достављају се стварни подаци о одређеном привредном субјекту од правосудних органа-општинских судова или пореских органа. Укупни ниво привредног развоја програмског подручја је врло низак у поређењу са просјеком ЕУ27. Подручје карактерише низак БДП, доминантност пољопривредног сектора, недостатак улагања и недовољни радни капитал локалних предузећа. Неколико фактора објашњава лоше привредне разултате подручја. Они укључују висок степен зависности од запослености и прихода заснованих на пољопривреди, и недовољну заступљеност у

пословним сектрима више додане вриједности. Подручје не ужива привредне и шире користи од унутрашњих инвестиција у истој мјери као ни остале регије.

Табела 4 БДП по становнику у паритету куповне моћи (ППП)

2003.	**БДП по становнику ППП**
Босна и Херцеговина, програмско подручје	Недоступни подаци
Босна и Херцеговина – укупно	2.100
Хрватско програмско подручје	7.460
Хрватска – укупно	9.684

Извор: Хрватски централни завод за статистику, 2003. и Државни завод за статистику Босне и Херцеговине, 2003.

Да би се најбоље искористиле регионалне компаративне предности које су повезане с природним ресурсима, структура привреде у програмском подручју оријентисана је на туризам (нарочито у јадранским жупанијама), дрвну индустрију, металну индустрију, пољопривредну и прерађивачку индустрију, дуванску индустрију, текстилну индустрију и индустрију коже и обуће. Оријентација на ове групе индустрија омогућава специјализацију у складу с компаративним предностима, те тако повећава конкурентност програмског подручја. Анализом индустријског потенцијала, и имајући у виду глобалне трендове, постаје очито да будућност произвођача у програмском подручју лежи у повећању продуктивности кроз повећање инвестиција у истраживање и развој, иновације, кориштење нових технологија, бољу сарадњу са научним институцијама, интеграцију науке, технологије и производње, те различите начине повезивања са партнерима и водећим произвођачима на глобалном тржишту, како би се осигурала доступност ресурса и приступ страним тржиштима. Надаље, потребно се специјализовати колико је то могуће у производима високе додане вриједности, прећи с производа с ниским степеном обраде на оне с високим степеном обраде, нагласити обуку и цјеложивотно учење запосленика, развити умрежавање и кластере којима би се повезали произвођачи, омогућио развој робних марки и усвајање међународних стандарда.

2.3.1. Пољопривреда и рурални развој

Програмско подручје је релативно богато пољопривредним земљиштем, а пољопривредни сектор запошљава доста велик број становника. С друге стране – постотак пољопривредне производње у укупном БДП-у је низак, што указује на озбиљне проблеме у том сектору. Главни проблеми с којима се суочава сектор су мале димензије пољопривредних имања и просјечних земљишних парцела, старији власници имања, низак ниво образовања популације на пољопривредним имањима, ниска продуктивност и ниска додана вриједност, висок удио хонорарних пољопривредника, неорганизован маркетинг пољопривредних производа и низак ниво менаџерских знања међу пољопривредницима. Такође постоји недовољна повезаност прехрамбене индустрије и туристичког сектора, што спречава удруживање или вертикалне везе које би створиле препознатљиве пољопривредне робне марке.

2.3.2. Мала и средња предузећа

Сектор МСП-а релативно је добро заступљен и потенцијални је извор снаге. Постоји 42.904 регистрована МСП у Програмском подручју (24.362 на босанско-херцеговачкој страни и 18.542 на хрватској страни). Већина тих МСП-а, међутим, врло је мала и недостаје им стручна подршка и услуге које би помогле да се изгради пословање и ојача њихова конкурентност. Унутрашњи проблеми сектора МСП су: недовољна

предузетничка активност (нарочито у секторима са значајним потенцијалом раста, укључујући технолошко и академско предузетништво), непрофитабилност сектора МСП (посљедица ниске продуктивности, квалитета производа, иновација и усмјерености ка извозу), те регионалне разлике у предузетничким активностима (концентрација у већим регионалним центрима). Проблеми недовољне подршке за предузетништво: административне препреке у разним фазама животног циклуса предузећа, недостатак образовања за предузетнике, недостатак институција за подршку пословању (пословни центри, предузетнички инкубатор, технолошки паркови), неконзистентност у имплементацији образовања/обуке за потребе предузетништва, недостатак координације између владине политике у стварању подстицајног окружења за предузетничке активности, неразвијеност финансијског тржишта за испуњење потреба сектора МСП и недовољно развијена институционална подршка на регионалном нивоу за развој предузетништва.

2.3.3. Туризам

Због свог географског положаја и близине брзо развијајућем туристичком сектору на хрватској обали, западни дио Програмског подручја посједује изразит туристички потенцијал. Много туристичких ресурса (попут: минералне воде, сланих језера или блата) отварају могућност различитих облика здравственог/велнес туризма, као проширење добро развијеног туризма на јадранској обали. Централни и источни континентални дио програмског подручја нема развијен туризам. Планинска подручја програмског подручја посједују компаративну предност за скијање, планинарење, бициклизам, итд. Културни туризам се може развити у неким урбаним центрима с обзиром на богату културну баштину и велику разноврсност културних догађаја који се организују током цијеле године. Потенцијал за агро-туризам и еко-туризам још увијек није реализован. Вјерски туризам у програмском подручју јужног дијела Босне и Херцеговине је додатно упориште за развој заједничког туристичког производа. Главне препреке развоју туризма су лоша туристичка инфраструктура (првенствено у не-приобалним подручјима), низак ниво маркетинга, као и недовољна размјена информација унутар туристичке индустрије и кооперативног маркетинга, низак ниво умрежавања туристичких оператера и осталих сектора (а поготово у пољопривреди).

У 2005. години било је 4.637.936 посјетилаца и 22.756.292 ноћења на хрватској страни границе. Са босанско-херцеговачке стране границе било је 564.948 посјетилаца и 451.884 ноћења.

2.4. Људски ресурси

2.4.1. Образовање, истраживање и развој

Образовни системи у Хрватској и Босни и Херцеговини су врло слични, с обавезним основношколским образовањем и необавезним средњошколским и високошколским образовањем, које се углавном одвија у државним школама.

Постоје 382 основне и 184 средње школе са босанско-херцеговачке стране границе, и 892 основне и 269 средњих школа на хрватској страни. Основна ситуација у основном и средњем школству је задовољавајућа, с довољним бројем државних школа. Међутим, постоји и низ функционалних потешкоћа као што је уништена/непримјерена инфраструктура, недостатак квалификованог наставног особља (на примјер наставника информатике), и висок трошак за превоз ученика из руралних подручја.

Похађање средњих школа релативно је ниско на подручју Босне и Херцеговине (само 68% дјеце у доби 15 – 19 година), док већина становника има средњошколско образовање на хрватској страни.

Што се тиче високог образовања, ту је низак ниво универзитетског и високошколског образовања у цијелом програмском подручју. Позитиван тренд је повећање броја регионалних високошколских установа (универзитета, факултета и политехничких високошколских институција), те већа разноврсност додипломских програма које они нуде. Тренутно постоје регионални универзитети, факултети и високошколске установе у Бихаћу, Бања Луци, Приједору, Лакташима, Добоју, Мостару, Тузли, Требињу у Босни и Херцеговини и Универзитети у Сплиту и Задру, те факултети и остале више школске институције у Славонском Броду, Шибенику, Дубровнику, Сиску, Вуковару, Госпићу, Петрињи, Книну и Карловцу.

Број особа у образовању је опао у посљедњих 10 година углавном због демографског пада. Један од проблема с којима се сусрећу у ширем пограничном подручју је везан уз образовну инфраструктуру. Њено стање се погоршало на нивоу пред-универзитетског образовања у смислу сигурности зграда, основних услова и опреме. Рурално подручје је више погођено због тешког приступа.

Везе између образовних институција и пословног сектора су слабе и резултују ниским степеном иновација и неразвијеним сектором истраживања и развоја. Институције за истраживање и развој у програмском подручју на хрватској страни су Институт за океанографију и рибарство, Институт за јадранске културе и мелиорацију крша, Медитерански институт за природне науке и Технолошки центар у Сплиту, и Центар за развој и истраживање поморских култура у Стону.

2.4.2. Тржиште рада

Табела 5 Запошљавање и стопа незапослености

	Стопа незапослености у 2005. (Хрватска) и 2006. (Босна и Херцеговина).	**Стопа запослености у 2005. (Хрватска) и 2006. (Босна и Херцеговина).**
Босна и Херцеговина, програмско подручје	36,57 %	36,06 %
Босна и Херцеговина	41 %	49,06 %
Хрватско програмско подручје	21,5 %	50,5 %
Хрватска – укупно	16,6 %	54,9 %
ЕУ 25	*9,0 %*	*62,8 %*

Извор: Хрватски завод за статистику, 2005. и Завод за запошљавање Босне и Херцеговине, 2006.

Као што је приказано у Табели изнад, хрватска страна програмског подручја (осим Дубровачко-неретванске жупаније) има значајно вишу стопу незапослености од националног просјека. Стопе запослености у свим су жупанијама такође испод националног просјека. Ове вриједности одражавају привредну заосталост, зависност од запослења у јавном сектору и недостатак предузетничке иницијативе. Регионална расподјела незапослености врло је неуједначена, с највишим стопама незапослености у руралним микрорегијама, гдје често узрокује озбиљне друштвене проблеме.

Незапосленост је најчешћа међу неквалификованим радницима, старијим особама, младима и женама. У неким жупанијама (Сисачко-мославачка и Сплитско-далматинска), постоји значајан број незапослених особа с високом стручном спремом.

У Босни и Херцеговини структура запослености се много промијенила захваљујући структурним реформама које су довеле до колапса великих традиционалних послодаваца. Други важан фактор је периферност или руралност већине регија. Удаљена локација пограничног подручја од центра и већих градова чини регију релативно непривлачном за иностранa директна улагања. Стопа запослености у услужном сектору је врло слаба и готово половина запослених ради у јавном сектору. Највиша стопа незапослености је забиљежена међу лицима у доби од 31 до 50 година, што представља 45,13 % укупног броја незапослених лица у 2006. У истој години постотак за добну групу 18 – 30 година износи 41,36 %. То је један од најважнијих разлога за одлазак многих младих људи из овога подручја.

2.5. Животна средина

Програмско подручје Републике Хрватске и Босне и Херцеговине је прилично хомогено са природне, географске и еколошке тачке гледишта. Обе стране границе се суочавају са сличним изазовима како би осигурале уравнотежен пут према друштвено-економском развоју, уз одржавање изванредне природне и културне баштине, и испуњавање еколошких захтјева ЕУ.

Постоји недостатак интегрисане и координисане активности с обе стране границе у заштити животне средине и промоцији одрживог развоја, и то упркос бројним указаним приликама, на примјер кроз развој и усавршавање посебних заштићених подручја, посебних подручја заштите, система информација о посјетиоцима, програма размјене, развоја информационих система, и јавно-приватних партнерства у заштити природе.

Постоји преко 200 заштићених подручја на хрватској страни границе од којих су шест Национални паркови. У програмском подручју на страни Босне и Херцеговине такође постоји потенцијал у том смислу (Национални парк Козара, Бардача (Рамсарска подручја), Хутово блато, Блидње, итд). Надаље, постоји природна и очита потреба за сарадњом у заштити сливова ријека Саве, Уне, Крке, Неретве и других ријека у програмском подручју.

Неразвијени системи отпадних вода су идентификовани као један од главних фактора ризика за ријеке и подземне воде.

Као заоставштина из рата, још увијек постоји сумња на минирана подручја у програмском подручју. Укупно минирано подручје у обе земље покрива 1.844 км^2 са око 305.000 мина, од којих се већина налази у програмском подручју.

2.6. Култура

Културна сарадња је била, и још увијек јесте врло значајна повезница за заједнице са обе стране границе. Програмско подручје дијели врло сличну традицију, обичаје, језик и културну баштину. Постоји велики број културних, мањинских удружења и клубова, чији је циљ очување локалне традиције и посебности.

Осим сарадње малих културних удружења, постоји неискориштен потенцијал за валоризацију културне баштине у програмском подручју и њено укључивање у туристичку понуду.

2.7. СИМП анализа

Анализа снага, изазова, могућности и пријетњи заснива се на Анализи ситуације програмског подручја, и на радионицама с представницима на државном и регионалном/локалном нивоу, које су одржане у обе државе током поступка израде програма.

Ово је сажетак СИМП анализе којом се представљају главни заједнички потенцијали и проблеми прекограничне регије, који ће послужити као база за развој стратегије према овом Програму.

Табела 6 СИМП анализа

ГЕОГРАФИЈА, ИНФРАСТРУКТУРА			
Снаге	Добар географски положај – близина свим значајним путевима и жељезничким везама Ријечне луке на Сави и Дунаву Морске луке у Дубровнику, Плочама, Сплиту и Задру Аеродроми у Дубровнику, Сплиту, Задру, Мостару, Бања Луци, Тузли (и Осијеку и Загребу) Добра жељезничка инфраструктура у јужном дијелу Програмског подручја	Изазови	Локална и регионална саобраћајна инфра-структура – (локални путеви, жељезнице) недовољно развијена и Одржавана. Уништена и неадекватна основна инфра-структура. Недовољно развијени системи за снабдијевање водом и отпадне воде.
Могућности	Развој локалних саобраћајних веза (локалних путева, жељезничких терминала); Развој ријечног саобраћаја Изградња аутопута Будимпешта – Осијек – Сарајево – Плоче (и повезивање са аутопутем у Дубровнику), и аутопута Бања Лука – Градишка	Пријетње	Могуће смањење броја граничних прелаза у ближој будућности због недовољних улагања у инфраструктуру и снабдијевање Недовољни финансијски инструменти за изградњу великих инфраструктурних пројеката. Недовољно инвестирање у системе водоснабдијевања, одлагања отпадних вода и управљање отпадом усљед малих општинских и окружних/жупанијских буџета
ЖИВОТНА СРЕДИНА			
Снаге	Богати природни ресурси (вода, море, шуме, пољопривредно земљиште, минерали) Крајолик и природна подручја су погодни за заштиту или су већ заштићени.	Изазови	Неадекватно управљање отпадом Недостатак система за одбрану од поплава (у Континенталном дијелу – ријека Сава) Значајна подручја још увијек покривена минским пољима Неадекватни системи за борбу против пожара Недостатак система за надзор над загађењем
Могућности	Одрживо управљање воденим ресурсима Побољшано управљање отпадом Развој и управљање обновљивим изворима енергије	Пријетње	Наставак загађивања Спор процес деминирања
ДЕМОГРАФИЈА, ЉУДСКИ РЕСУРСИ, ОБРАЗОВАЊЕ И ТРЖИШТЕ РАДА			
Снаге	Приступ високом образовању у регионалним центрима у програмском подручју Нема језичких баријера у програмском подручју Постојање сарадње између организација цивилног друштва из Хрватске и Босне и Херцеговине Велика густина становништва у неким подручјима (обала, подручје уз ријеку Саву)	Изазови	Значајне миграције у граничним подручјима у 1990-им усљед рата у Хрватској и Босни и Херцеговини Висок ниво незапослености, нарочито у руралним подручјима Велике разлике између потражње и понуде на тржишту рада Недостатак прилика за цјеложивотно учење „Одлив мозгова“ у урбана подручја и изван региона

(параф)

			Депопулација у неким подручјима **Велики број старијих лица у граничном подручју (они не доприносе привреди продручја)** **недовољан број болница и љекара**
Могућности	**Побољшани заједнички здравствени и образовни системи** **Заједнички приступ проблемима тржишта рада**	**Пријетње**	**Наставак „одлива мозгова“** **Наставак процеса депопулације у неким подручјима** **Повећана стопа сиромаштва** **Повећана социјална инклузија**
		ПРИВРЕДА	
Снаге	ИНДУСТРИЈА **Традиција у прехрамбеној, дрвној и металној индустрији** **Растући сектор МСП** **Тренд развоја инфраструктура повезаних с пословањем** **Пораст у услужним дјелатностима**	**Изазови**	ИНДУСТРИЈА **Индустрија са недовољно развијеним технологијама** **Недовољна интеракција између базне и процесне индустрије** **Недостатак веза између индустрије, науке/образовања и РДИ (Институције за истраживање и развој)** **Недостатак мрежа кластера и СМП** **Уништена пословна инфраструктура из 1990-их (и спора обнова)**
	ПОЉОПРИВРЕДНИ И РУРАЛНИ РАЗВОЈ **Традиција у пољопривредном сектору** **Значајне површине представља незагађено обрадиво земљиште**		ПОЉОПРИВРЕДНИ РУРАЛНИ РАЗВОЈ **Мале величине фарми и старомодно управљање фармама** **Недостатак умрежавања између фармера**
	ТУРИЗАМ **Компаративне предности за развој туризма (природни, културни и антрополошки ресурси)**		ТУРИЗАМ **Неадекватан маркетинг туристичких дестинација у програмском подручју (изузев хрватске обале)** **Туристичка инфраструктура је недовољно развијена** **Недостатак финансијских инструмената за развој туризма у континенталном дијелу програмског подручја**
Могућности	ИНДУСТРИЈА ➢ **Фокус на развој привредних веза између Хрватске и Босне и Херцеговине** ➢ **Потенцијал за ФДИ (директне иностране инвестиције)** ➢ **Степен финализације производа** ➢ **Брендирање и маркетинг локалног производа** ➢ **Развој нових финансијских механизама** ➢ **Развој прекограничних информационих и консултативних услуга**	**Пријетње**	ИНДУСТРИЈА **Недостатак повољних услова за ФДИ** **Наставак постојања црне и сиве економије (тржишта)** **Повећан утицај глобалног економског тржишта и индивидуалног тржишта – јефтинији производи** **Јачање позиције и слике као дестинације са малом доданом вриједношћу**

за пословање **ПОЉОПРИВРЕДА** ➢ **Успостављање сарадње између произвођача, процесне индустрије и дистрибутера** ➢ **Потенцијал за органску производњу према природним ресурсима** **ТУРИЗАМ** ➢ **Развој заједничке туристичке понуде и производа** ➢ **Валоризација културне баштине** ➢ **Сарадња између туристичког и пољопривредног сектора и руралног развоја**	**ПОЉОПРИВРЕДА** **Наставак постојања малих фарми које се не могу такмичити на тржишту** **Недовољна искоришћеносст капацитета у пољопривреди** **Приступање ЕУзахтијева више стандарде** **ТУРИЗАМ** **Конкурентска понуда за већ развијена иностранa туристичка подручја** **Недостатак инвестиција у инфраструктуру наставља да представља препреку за развој туризма**

КУЛТУРА

Снаге	**Изазови**
➢ **Заједничка богата културна и историјска баштина и разноврсност културних пракси** ➢ **Јединствена традиција, обичаји и занати, заједничко славенско поријекло језика и дуга традиција блиских веза и међусобне интеракције**	**Недовољна заштићеност и неприкладна употреба културне баштине**
Могућности	**Пријетње**
➢ **Очување и ревизализација заједничке културне баштине** **Одржива заштита постојеће културолошке и територијалне разноликости**	**Маргинализација етничких мањина може смањити културолошку разноликост**

БЕЗБИЈЕДНОСТ И КАПАЦИТЕТИ ЗА САРАДЊУ

Снаге	**Изазови**
➢ **Традиционални односи у свим секторима** ➢ **Познавање језика и менталитета**	**Недовољно искуство у раду на пројектима** **Недовољни институционални капацитети за подршку**
Могућности	**Пријетње**
➢ **Сарадња у службама за заштиту и спасаваньее са двије стране границе** ➢ **Повећање финансијских инструмената за сарадњу – ИПА ПГС** **Едукација о ПГС и регионалном развоју**	**Потенцијална политичка нестабилност у региону**

(параф)

3. ДИО III ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА

3.1. Општи циљ

Дужина хрватско–боснанско-херцеговачке границе (992 км) и хетерогености програмског подручја чине тешким издвајање питања која су заједничка свим укљученим подручјима. Ниво привредног развоја је, међутим, сличан широм цијелог програмског подручја, као што је приказано у Анализи ситуације. С обе стране границе становништво, које је у опадању, и даље се носи са штетним посљедицама рата и нестанком старе индустрије и тржишта, који су услиједили након распада бивше Југославије. Чак и хрватске жупаније смјештене на обали, и које имају обилну корист од развоја туризма, суочавају се с огромним потешкоћама у свом залеђу, које је често пријашња ратна зона која је привредно одвојена од обале. Прекогранични програм сарадње између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине има за циљ рјешавање ових недостатака давањем помоћи у подручјима за која се анализом утврди да имају стварни потенцијал. Програмско подручје посједује неоспоран природни и културни иметак, који није у довољној мјери искориштен за развој локалне привреде. Периферност програмског подручја је појачана падом прекограничних активности као посљедице рата. С обзиром на ограничене ресурсе који су на располагању у оквиру ИПА 2007-2013 и величину програмског подручја, циљ овог програма је, као прво и основно, да допринесе оживљавању граничних веза и активности у програмском подручју подстицањем сарадње на локалном нивоу по заједничким питањима животне средине и друштвено-економских проблема.

- Општи циљ програма је подстицање стварања прекограничних мрежа и партнерстава, и развој заједничких прекограничних активности с циљем ревитализације привреде, заштите природе и животне средине, и повећање социјалне кохезије програмског подручја.

Главни показатељ успјеха програма биће број и квалитет мреже, веза и пројеката, чије ће успостављање програм помоћи. Они су лако мјерљиви и не захтијевају сложене податке.

Додатни циљ програма је изградња капацитета локалних, регионалних и државних институција за управљање програмима ЕУ и њихова припрема за управљање будућим прекограничним програмима у оквиру циља 3 Структурних фондова ЕУ.

Наведени циљеви ће се постићи помоћу 3 приоритета:

- Приоритет 1: Стварање заједничког привредног простора
- Приоритет 2: Побољшан квалитет живота и социјална кохезија
- Приоритет 3: Техничка помоћ

Ови приоритети ће се провести путем 6 засебних мјера; Програмска стратегија је приказана у наставку у Табели 7.

Табела 7 Стратегија прекограничног програма – Приоритети и мјере

Приоритет 1 **Стварање Заједничког привредног простора**	**Приоритет 2** **Побољшан калитет живота и социјална кохезија**	**Приоритет 3** **Техничка помоћ**
Мјера 1.1: Заједнички развој туристичке понуде	**Мјера 2.1:** Заштита природе и животне средине	**Мјера 3.1:** Подршка Програмској администрацији и имплементацији
Мјера 1.2: Промоција	**Мјера 2.2:**	**Мјера 3.2:** Подршка

предузетништва	Побољшан приступ услугама заједнице у граничном подручју	Програмским информацијама, јавности и евалуацији
Хоризонтална тема: Изградња прекограничних капацитета		

Изградња прекограничних капацитета биће хоризонтална тема Приоритета 1 и 2, и колико год је то могуће биће интегрисана у све мјере тих приоритета. Прекогранични капацитет ће се изградити кроз давање предности пројектима који:

(а) развијају сарадњу и удруживање искуства између локалних и регионалних судионика у циљу повећања прекограничне сарадње;

(б) интензивирају и консолидују прекогранични дијалог и успостављају институционалне односе између локалних управа и осталих значајних локалних или регионалних судионика;

(в) опремају учеснике локалне и регионалне власти информацијама и вјештинама за развој, имплементацију и управљање прекограничним пројектима.

Остваривање прекограничних циљева изградње капацитета мјериће се помоћу слиједећих програмских показатеља:

- број организација које успостављају споразуме о прекограничној сарадњи;
- број успостављених прекограничних мрежа усмјерених на: побољшање јавних услуга и/или обављање заједничких активности, и/или развој заједничких система;
- број пројеката који се заједнички проводе и/или заједнички кадровски попуњавају.

Важно је напоменути да је опсег програма 2007-2013 ограничен доступношћу финанцијских средстава. То значи да се нека од питања утврђена као значајна за развој пограничног подручја у Анализи ситуације и СИМП анализи не могу рјешавати овим програмом. Значајна питања међу њима су: пољопривредно реструктурисање, деминирање, модернизација граничних прелаза и пружање основне инфраструктуре.

3.2. Усклађеност с Програмима ЕУ и државним Програмима

Уредба Савјета (ЕЗ) број 1085/2006 којом се успоставља Инструмент за претприступну помоћ - Уредба ИПА која пружа правну основу за овај програм и Уредба Комисије (ЕЗ) број 718/2007 представљају ИПА Уредбу о реализацији.

Друге уредбе или документи ЕУ који су узети у обзир при изради приоритета и мјера овога Програма су: Уредба Савјета (ЕЗ) бр. 1083/2003 од 11. јула 2006. којом се утврђују опште одредбе о Европском фонду за регионални развој, о Европском социјалном фонду и Кохезијском фонду и којом се укида Уредба (ЕЗ) бр. 1260/1999; Уредба Савјета ЕУ и Европског парламента (ЕЗ) бр. 1080/2006 од 05. јула 2006. о Европском фонду за регионални развој, којом се укида Уредба (ЕЗ) бр. 1783/1999; Одлука Савјета бр. 11807/06 од 18. августа о Стратешким смјерницама Заједнице о кохезији; Уредба Савјета и Европског парламента (ЕЗ) бр. 1082/2006 од 05. јула 2006. о Европској групацији за територијалну сарадњу (ЕГТЦ);

Вишегодишњи индикативни плански документ за Хрватску за раздобље 2009–2011 означава да ће Прекогранична сарадња, којом се управља кроз Компоненту II, подржати Хрватску у прекограничној и транснационалној и међурегионалној сарадњи с

државама чланицама ЕУ, и онима које то нису. Она ће се усредоточити на побољшање потенцијала за туризам, стварајући боље везе између пограничних подручја и подстицање заједничких активности заштите животне средине.

Вишегодишњи индикативни плански документ за Босну и Херцеговину за исто раздобље подржаће активности усмјерене на промоцију и побољшање прекограничне сарадње и друштвено-економске интеграције пограничних подручја. То ће бити учињено кроз јачање привредних, друштвених, еколошких и културних веза између предметних земаља учесница, укључујући тип активности који укључује директно међуљудско дјеловање.

3.2.1. Државни програми – Хрватска

Програм је у складу с главним циљевима и подручјима интервенције слиједећих Државних програма:

- **Стратешки оквир за развој** чији је главни стратешки циљ промовисање "раста и запошљавања у конкурентној тржишној економији која дјелује у оквиру Европске државе благостања у 21. вијеку". Овај стратешки циљ је потребно остварити кроз симултано и усклађено дјеловање у слиједећих десет стратешких подручја: људи, знање и образовање, инфраструктура саобраћаја и енергетике, наука и ИТ технологија, социјална кохезија и правда; макроекономска стабилност и отвореност; интегрисане финансијске услуге, заштита животне средине и уравнотежен регионални развој; предузетничке климе, приватизација и реструктурисање, те нова улога државе;
- **Заједнички меморандум о инклузији** којим се наводе приоритети и мјере везани за социјалну укљученост и борбу против сиромаштва.
- **ИПА Оперативни програм за регионалну конкурентност (ОПРК)** који има два циља: 1/ постизање веће конкурентности и уравнотеженог регионалног развоја пружањем подршке конкурентности МСП и побољшањем привредних услова у хрватским подручјима која заостају, и 2/ развијање способности хрватских институција за програмирање и провођење активности које подупире ЕРДФ након приступања. Приоритети овог програма су комплементарни с два главна приоритета ОПРК регионалне конкурентности, а то су 1/ повећање развојног потенцијала подручја с развојним потешкоћама и 2/ побољшање конкурентности хрватске привреде. Овај програм је комплементаран Приоритету 2 ОПРК регионалне конкурентности;
- **ИПА Оперативни програм развоја људских ресурса (ХРД ОП)** предлаже три Приоритетне осе: *1/ Побољшање приступа запошљавању и одрживо укључивање на тржиште рада; 2/ Јачање социјалног укључивања и интеграције особа у неповољној ситуацији; 3/ Проширење и побољшање улагања у људски капитал.* У овом програму посебна пажња ће се посветити пројектима који придоносе повећању запошљавања локалног становништва, те побољшавају приступ социјалним услугама;

Надаље, програм је у складу с хрватским главним државним стратегијама, односно с Државним акционим планом за запошљавање у раздобљу од 2005. до 2008. године, Планом развоја образовног сектора 2005-2010, Стратегијом и Акционим планом за учење одраслих; Стратешким циљевима развоја хрватског туризма до 2010; Стратегијом управљања отпадом у Републици Хрватској; Нацртом државне стратегије регионалног развоја, Претприступним економским програмом 2006-2008 итд) и

Програмом Владе 2003-2007 у којем се наводи да је развој пограничних подручја један од најзначајнијих државних приоритета, с обзиром да 18 од 21 жупаније има вањске границе.

Може се закључити да је овај Програм комплементаран с другим постојећим програмима, и да се не преклапа с њима због свог усмјерења на јачање првенствено оних активности које су препознате као важне за обе партнерске земље.

3.2.2. Државни Програми – Босна и Херцеговина

Овај програм је у складу с главним циљевима и подручјима интервенције слиједећих државних програма Босне и Херцеговине:

- **ЕУ Стратегија интеграције Босне и Херцеговине** која је главни документ на којем ће се заснивати цјелокупан процес приступања ЕУ. Њиме се указује на основне циљеве и путеве дјеловања, а он обухвата скуп општих смјерница за рад државних и ентитетских установа и других учесника у процесу интеграције.
- **ИПА Вишегодишњи индикативни плански документ (ВИПД)** је кључни стратешки документ за помоћ ЕУ у Босни и Херцеговини у оквиру програма ИПА, с главним стратешким циљем подржавања земље у транзицији, од државе потенцијалног кандидата до државе кандидата, и даље до чланства у ЕУ.
- **Стратегија за провођење децентрализованог система провођрња у Босни и Херцеговини** – циљ овог документа је помоћ Одјељењу за координацију помоћи при Дирекцији за европске интеграције, и Министарству финансија и трезора да развију смјернице за провођење Децентрализованог система провођења (ДСП) у Босни и Херцеговини
- **Стратегија средњерочног развоја (ССР) (раније под називом Стратешки документ за смањење сиромаштва - ПРСП)** за Босну и Херцеговину је средњерочни документ који покрива раздобље 2004 – 2007. Стратегија се заснива на постизању три крајња стратешка циља: стварање услова за одрживи развој, смањење сиромаштва и убрзавање процеса интеграције у ЕУ у Босни и Херцеговини. Овај стратешки документ такође садржи низ секторских приоритета и њихове одговарајуће мјере. ССР ће се замијенити ДПР (Државним планом за развој), који се очекује да буде успостављен до почетка 2008. године.
- **Државни план дјеловања на животну средину (ДПЖС)**, који је припремљен уз подршку Свјетске банке у оба ентитета упоредно, представља стратешки документ за планирање одрживог развоја. Он садржи попис приоритетних пројеката на пољу животне средине. Осим тога, многи локални акциони планови за животну средину су већ покренути.

3.3. Усклађеност с другим политикама Заједнице

По својој природи и тежишту, Програм ће укључивати главне политике ЕУ: регионалну политику, заштиту животне средине, једнаке могућности и информационо друштво.

Након Лисабонске стратегије за раздобље 2000-2010, Комуникација Комисије Европа 2020 - Стратегија за паметан, одржив и укључив раст Европе 2020 (03. март 2010) има за циљ "паметан, одржив, укључив раст", с већом координацијом државне и европске политике. Европа 2020 има постављених пет циљева које је потребно постићи до 2020. године, а који се баве запошљавањем, иновацијама, образовањем, социјалном укљученошћу и климом/енергијом.

Свеукупни циљеви паметног, одрживог и укључивог раста су обрађени кроз 7 водећих иницијатива које пружају оквир путем којег ЕУ и државне власти међусобно појачавају своје напоре у подручјима која подржавају приоритете Европа 2020:

• Паметан раст

- o Дигитални програм рада за Европу
- o Унија Иновација
- o Млади у покрету

• Одрживи раст

- o Ресурсно ефикасна Европа
- o Индустријска политика за доба глобализације

• Инклузивни раст

- o Програм рада за нове вјештине и радна мјеста
- o Европска платформа против сиромаштва

Програм је у складу с циљевима Европа 2020 кроз побољшање привредне конкурентности пограничног подручја и боље запошљавање кроз улагања у сарадњу и умрежавање у туристичком сектору (што је главни покретач регионалне привреде), заштиту природне и културне баштине, као и животне средине. Јачање конкурентности и економска и социјална интеграција прекограничног подручја у складу је са Стратешким смјерницама Заједнице за кохезијску политику о прекограничној сарадњи 2007-2013 (ЦОМ (2005)0299). Осим тога, Програм ће такође подржати циљеве Стратегије из Гетеборга промовисањем одрживог управљања животном средином кроз успостављање сарадње између институција и провођење заједничких активности за заштиту природе и животне средине.

Програм ће такође подржати политику родне освијештености и политику једнаких могућности кроз провођење пројеката који ће јасно показати напоре на стварању једнаких могућности за родне и етничке групе, те за особе с инвалидитетом у складу с начелима Европске уније. У принципу, провођење хоризонталних начела биће зајамчено дефиницијом циљних група, прихватљивих активности у оквиру утврђених мјера, поступцима оцјене и показатељима на нивоу Приоритета и Мјера.

3.4. Опис приоритета и мјера

3.4.1. Приоритет 1: Стварање заједничког привредног простора

3.4.1.1. Позадина и оправданост

Овај приоритет је одговор на тешку економску ситуацију с обе стране границе, коју карактерише опадајући број становника, висок степен зависности од недовољно развијеног сектора пољопривреде и сектора МСП који се суочавају с проблемима попут недоступности кредита те недостатка стручности и подузетништва. Туристички сектор је добро развијен у западном дијелу програмског подручја – у близини обале Јадранског мора - али је врло неразвијен у централним и источним дијеловима. Неке од главних препрека за развој туристичког сектора су лоша туристичка инфраструктура (већином у суприобалним подручјима), низак ниво маркетинга, као и недостатак

размјене информација између туристичких оператера и осталих сектора привреде (посебно пољопривреде).

Анализа програмског подручја је показала да знатан потенцијал раста лежи у сектору МСП, те да је истраживање и развој извор додатне вриједности за привреду. Овај потенцијал, међутим, није у потпуности остварен будући да извјесне слабости тренутно опструишу стварање и раст малих и средњих предузећа, а нарочито МСП заснованих на знањима, који највише доприносе регионалној конкурентности. Промоција подузетништва, те подршка МСП су кључни у побољшању привредне перспективе пограничних подручја. Чешћи контакти између МСП-а створиће нове могућности за сарадњу. Заједничка подршка МСП помаже у побољшању конкурентности постојећих МСП-а, и подстиче отварање нових предузећа.

3.4.1.2. Општи и специфични циљеви

Општи циљеви

• Придонијети интеграцији привреде у пограничним подручјима кроз подстицање сарадње у подручју туризма и подршку малим и средњим предузећима, и промовисање предузетништва.

Специфични циљеви

• Развој препознатљивих заједничких туристичких понуда заснованих на заједничкој еколошкој и културној баштини и побољшање конкурентности локалне туристичке привреде.

• Подстицати развој регионалне привреде јачањем сектора МСП и пословне подршке институцијама и услугама.

Након специфичних циљева, приоритет 1 ће бити спроведен кроз двије мјере:

Мјера 1.1: Развој заједничке туристичке понуде

Мјера 1.2: Промоција предузетништва

Директни корисници

Директни корисници овог приоритета су непрофитна правна лица основана на основу јавног или приватног права, за сврхе од јавног интереса или за посебну сврху испуњавања потреба од општег интереса, а припадају, између осталог, једној од слиједећих група:

• Регионалним и локалним јавним властима;

• Јавним тијелима (фондовима, институцијама, агенцијама) које је основала држава или регионална / локална самоуправа, као што су: институције за истраживање и развој, образовање и оспособљавање, здравствене установе, установе за заштиту природне и културне баштине, локалне и регионалне развојне агенције, туристичке заједнице и сл.;

• Приватне институције које су основали субјекти приватног права за испуњавање потреба од општег интереса (као што су образовни или истраживачки институти), све дотле док раде на непрофитној основи;

• Невладине организације као што су удружења и фондације;

• Привредне, пољопривредне, занатске и индустријске коморе, кластери, регистровани као непрофитна правна лица;

• Пољопривредна удружења и задруге.

Критеријуми за одабир пројеката и механизми испоруке:

Више детаља о критеријумима одабира пројеката биће накнадно дефинисани у примјењивим Смјерницама за подносиоце или/и позиве за достављање приједлога.

Мјере ће се проводити претежно кроз шеме грантова. Међутим, постоји могућност да ЗНО препозна потребу за финансирањем кључних заједничких операција изван позива за достављање пројектних приједлога. У тим случајевима, механизам испоруке ће бити набавка услуга, радова и робе.

3.4.1.3. Мјере

Што се тиче Хрватске, пажња ће се предузети како би се осигурало то да нема оперативних или финансијских преклапања, укључујући и на нивоу учесника, с било којим мјерама укљученим у Оперативне програме за Хрватску у оквиру ИПА Компонената III, IV и V (Регионални развој, Развој људских ресурса и Рурални развој).

Мјера 1.1. Развој заједничке туристичке понуде

Ова мјера ће подупријети заједнички развој и промоцију туристичких понуда. Она ће подстаћи развој, унапређење и разноликост туристичких производа и услуга, интеграцију културне баштине и животне средине у туристичке производе и заједнички маркетинг тих производа. Овим ће се мобилисати продуктиван, еколошки и културни потенцијал укључених подручја, и придонијеће се њиховом одрживом развоју.

Мјера ће такође бити усмјерена на побољшање знања лица која раде у туризму, култури и пољопривреди. Конкретно, мјера ће подстицати примјену ИЦТ алата (рачунарска и информациона технологија) за развој и маркетинг производа и оспособљавање лица.

Врсте активности прихватљивих у оквиру ове мјере су, између осталог:

• Развој нових туристичких производа/услуга с јасним прекограничним идентитетом (развој тематских рута, искоришћавање локалитета, итд);

• Развој малих туристичких инфраструктура везаних за атракције као што су шетачке и велнес стазе, планинарење, јахање и бициклистичке стазе, пикник мјеста, путокази, центри за посјетиоце, спорт и рекреацију, уређење околине, расвјета, обнова објеката културне/историјске баштине од прекограничног значаја;

• Комплементарна обука особља потребног за рад подржаних атракција и садржаја;

• Сертификација локалних производа и услуга

• Заједничка туристичка промоција и маркетиншке иницијативе, укључујући нарочито иницијативе за промоцију прекограничног регионалног идентитета као туристичког подручја: промотивне активности попут припреме и дистрибуције информација и промотивног материјала о прекограничном подручју и његовим производима, учествовање у и организација заједничких туристичких дешавања, посјете туристичких агената, туроператера и туристичких новинара, активности подизања јавне свијести и услуге информисања за локална предузећа и заједнице, комуникацијске кампање за побољшање свијести о природној и културној баштини и доприносу туризма у

развоју, итд.;

- Успостављање и унапређење заједничког маркетинга и промоције туризма и пољопривредних производа и услуга;
- Интеграција културне баштине у туристички производ кроз ревитализацију и очување културне баштине, те подстицање културне размјене и културних догађаја;
- Увођење модерне технологије и информационих система усмјерених на побољшање пружања информација за посјетиоце, маркетинг и планирање туристичких дестинација, као што је оснивање, обнова и опремање туристичких информативних центара, њихово укључење у регионалне или шире мреже и информационе системе, регионалне информативне и дистрибутивне системе засноване на интернету (е-маркетинг), информатичке базе података итд.;
- Стварање и провођење заједничких стратегија за развој туризма и елаборација анализа, извјештаја, студија, програма и конференција усмјерених на заштиту и промоцију природне и културне баштине.

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода

- Број пројеката који развијају заједничку прекограничну туристичку/културну инфраструктуру малих размјера
- Број заједничких пројеката проведених за промоцију идентитета и слике подручја туризма (сертификација нових производа, заједничке промотивне кампање),
- Број заједничких пројеката проведених за развој туристичког сектора,
- Број реконструисаних/обновљених локалитета баштине.

Показатељи резултата:

- Повећан број ПГС туриста у граничном подручју који посјећују садржаје у којима је остварено побољшање, или за које су остварене активности новог производа или промоције.

Извор информација ће бити Програм и пројектни извјештаји и статистике.

Табела 8 Индикативни износ гранта за Мјеру 1.1.

Индикативни минимални и максимални износ ЕУ гранта (ЕУР)	50.000-300.000 ЕУР
Максимални износ ЕУ финансирања за укупне прихватљиве трошкове (%)	85%

Мјера 1.2 Промоција предузетништва

Мјера 1.2 ће ојачати везе између предузећа из Хрватске и Босне и Херцеговине, и укљученост регионалних развојних агенција и организација за пословну подршку

у активностима развоја МСП. То ће подстаћи заједничко разумијевање прекограничних регионалних привредних прилика.

Мјера ће такође бити усмјерена према промовисању предузетништва у пограничним подручјима и подржаће иницијативе које промовишу савремене технологије, усмјереност на извоз, иновативност и партнерство између малих и средњих предузећа и организација за истраживање и развој у комерцијализацији научних иновација.

То ће стимулисати редовну интеракцију између предузетника с обе стране границе кроз: мреже и удруживања пословних предузећа; развој услуга подршке за мала и средња предузећа и заједнички приступ истима; заједнички маркетинг и промоцију на домаћем и тржиштима ЕУ, размјена практичног знања; одабрана улагања у мале пословне инфраструктуре.

Врсте активности које су прихватљиве у оквиру ове мјере су, између осталог:

- Развој и провођење обуке и образовних активности за мала и средња предузећа;
- Подршка програмима за подстицање развоја иновација и истраживања и развоја, а нарочито укључујући првенствено партнерство између МСП-а, универзитета, институција за истраживање и развој;
- Умрежавање МСП и успостављање прекограничних кластера;
- Планирање и развој прекограничне пословне инфраструктуре (индустријска подручја и пословне зоне);
- Развој заједничких институција за подршку пословању (пословни центри, пословни инкубатори, центри за трансфер технологије, центри за покретање пословања);
- Развој услуга за помоћ малим и средњим подузећима у развоју пословних активности (опште савјетовање и оспособљавање, заједнички маркетинг за МСП-е, подизање свијести о тржишним условима, итд.).

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода:

- Број основаних центара за подршку пословању.
- Број подржаних пројеката за пренос знања
- Број пројеката који подстичу развој прекограничне пословне сарадње, мрежа и кластера
- Број спроведених заједничких пројеката сарадње на развоју вјештина и знања
- Број успостављених МСП/научних/истраживачких и развојних мрежа
- Број промотивних дешавања и сајмова за локалне/регионалне производе
- Број МСП укључених у/који имају корист од прекограничних пројеката

Показатељи резултата:

- Повећање броја МСП која се налазе унутар програмског подручја
- Повећање броја нових радних мјеста
- Повећан број сталних пословних контаката

- Повећан број заједничких стратегија и планова
- Повећан ниво иновација у пословању кроз пренос технологија за МСП путем универзитетских институција и институција за истраживање и развој

Извор информација ће бити Програм и пројектни извјештаји и статистике.

Табела 9 Индикативни износ гранта за Мјеру 1.2.

Индикативни минимални и максимални износ ЕУ гранта (ЕУР)	50.000-300.000 ЕУР
Максимални износ ЕУ финансирања за укупне прихватљиве трошкове (%)	85%

3.4.2. Приоритет 2: Побољшан квалитет живота и социјална кохезија

3.4.2.1. Позадина и оправданост

Приоритет 2 је одговор на друштвене и еколошке проблеме у пограничном подручју. Приоритет ће се фокусирати на факторе који придоносе добробити, квалитету живота и социјалној кохезији локалних заједница укључујући и побољшање прекограничних односа.

Ниво незапослености је висок, нарочито у руралним подручјима, а ту је и недостатак активних мјера за запошљавање како би се ријешила ова ситуација. Анализа стања утврдила је социјалну искљученост као главну пријетњу у програмском подручју. У исто вријеме, анализа је такође истакла образовање, здравство и рад као главне прилике за прекограничну сарадњу.

У сектору заштите животне средине, Хрватска и Босна и Херцеговина суочавају се с истим изазовима и имају исте прилике. Са обе стране границе постоје значајне природне знаменитости – паркови природе, нетакнуте шуме и ријеке. Подручја имају висок ниво биолошке разноликости (укључујући многе ријетке врсте) која је повезана с плавним равницама ријека Саве, Уне и Неретве. Међутим, не постоји координација у томе како заштити животну средину, нпр. кроз управљање отпадним водама, нити постоје координисани напори у томе како се носити с природним непогодама попут поплава и пожара. Још један уобичајени проблем представљају нерегулисане депоније смећа и индустријско испуштање отпада који имају неповољне утицаје на квалитет живота становника и укупну слику регије. Други приоритет ће се бавити потребом очувања природног иметка на програмском подручју како би се одржао њихов потенцијал за развој туризма и побољшао општи квалитет живота у пограничном подручју.

3.4.2.2. Општи и специфични циљеви

Општи циљ

- побољшање квалитета живота у пограничним подручјима кроз смањење штете/ризика за животну средину и повећање социјалне кохезије у локалним заједницама.

Специфични циљеви

- заштита и очување животне средине, и подстицање одрживог кориштења

природних ресурса у граничним подручјима кроз заједничке активности и кампање подизања свијести

- омогућавање приступа услугама у заједници које утичу на добробит и социјалну кохезију мјештана и заједнице.

Директни корисници

Директни корисници овог приоритета су непрофитна правна лица основана на основу јавног или приватног права, за сврхе од јавног интереса или за посебну сврху испуњавања потреба од општег интереса, а припадају, између осталог, једној од слиједећих група:

- Регионалним и локалним јавним властима;
- Јавним тијелима (фондовима, институцијама, агенцијама) које је основала држава или регионална / локална самоуправа, као што су: институције за истраживање и развој, образовање и оспособљавање, здравствене установе, установа за заштиту природне и културне баштине, локалне и регионалне развојне агенције, туристичке заједнице и сл.;
- Приватне институције које су основали субјекти приватног права за испуњавање потреба од општег интереса (као што су образовни или истраживачки институти), све дотле док раде на непрофитној основи;
- Невладине организације као што су удружења и фондације;
- Привредне, пољопривредне, занатске и индустријске коморе, кластери регистровани као непрофитна правна лица;
- Пољопривредна удружења и задруге.
- Национални и регионални паркови, пејзажни паркови

Критеријуми за одабир пројеката и механизми испоруке:

Мјере ће се проводити претежно кроз шеме грантова. Међутим, постоји могућност да ЗНО препозна потребу за финансирањем кључних заједничких операција изван позива за достављање пројектних приједлога. У тим случајевима, механизам испоруке ће бити набавка услуга, радова и робе.

Више детаља о критеријумима одабира пројеката биће накнадно дефинисани у примјењивим Смјерницама за подносиоце или/и позиве за достављање обавјештења о приједлозима.

3.4.2.3. Мјере

Што се тиче Хрватске, пажња ће се предузети како би се осигурало то да нема оперативних или финансијских преклапања, укључујући и оних на нивоу учесника с било којим мјерама укљученим у Оперативне програме за Хрватску у оквиру ИПА Компонената III, IV и V (Регионални развој, Развој људских ресурса и Рурални развој).

Мјера 2.1 Заштита животне средине

Мјера ће подржати заједничке иницијативе које придоносе очувању и заштити животне средине и природне разноликости. Мјера ће такође подржати одрживо кориштење природних ресурса и кориштење обновљивих извора енергије. Она ће такође подржати

заједничке активности које настоје да спријече или отклоне пропадање животне средине узроковано привредном активношћу.

Врсте активности које су прихватљиве у оквиру ове мјере су, између осталог:

- Планска документација за водоснабдијевање и систем одвођења отпадних вода с прекограничним утицајем;
- Заједнички еколошки програм и иницијативе: управљање ријечним сливовима, загађењем ваздуха, црпљењем термалних вода, кампање подизања свијести усмјерене према индустрији и јавности;
- Спречавање природних ризика – интервентне акције (у случају поплава или пожара)
- Студије и директне мјере о примјењивости обновљивих извора енергије
- Студије утицаја људских активности на животну средину
- Заштита и/или припрема документације за заштићена подручја природе
- Подизање свијести о управљању и заштити животне средине
- Образовање и пренос знања у заштити животне средине
- Активности чишћења у пограничном подручју
- Промоција обновљивих извора енергије

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода:

- Број заједничких пројеката који подстичу и унапређују заштиту природних вриједности подручја;
- Број проведених заједничких пројеката за развој система за управљање заштитом животне средине;
- Број уговора о сарадњи/мрежа између оператера/агенција на подручју заштите животне средине;
- Број одржаних догађаја подизања свијести;
- Број створених заједничких планова за управљање отпадом;
- Број студија изводљивости припремљених за објекте за прочишћавање отпадних вода;
- Број пројеката који промовишу кориштење обновљивих извора енергије;
- Број формираних прекограничних тимова за кризне ситуације;

Показатељи резултата:

- % смањења материјалне и еколошке штете настале у кризним ситуацијама
- % смањења броја прекограничних епизода загађења
- повећана способност планирања и управљања у вези с кризним стањима
- % повећање заштите еколошки осјетљивих мјеста
- повећана свијест јавности о прекограничним питањима заштите животне средине

Извор информација биће Програм и пројектни извјештаји и статистике.

Табела 10 Индикативни износ гранта за Мјеру 2.1

Индикативни минимални и максимални износ ЕУ гранта (ЕУР)	50.000-300.000 ЕУР
Максимални износ ЕУ финансирања за укупне прихватљиве трошкове (%)	85%

Мјера 2.2 Побољшана приступачност услугама у заједници

Мјера ће подржати развој међуљудских активности преко границе, рјешавајући потребе локалних заједница у подручју образовања и рада, друштвене и здравствене његе, културе и спорта. Посебно би активности у оквиру ове мјере требало да олакшају приступ основним услугама заједнице према свим грађанима и групама у пограничном подручју.

Мјера ће подстаћи оснивање или јачање прекограничних партнерстава и мрежа у оквиру активности друштвене кохезије, и укључиваће локалне власти, цивилно друштво и социјалне партнере. Иницијативе које се промовишу овом Мјером такође морају придоносити побољшању прекограничних односа.

Врсте активности које су прихватљиве у оквиру ове мјере су, између осталог:

- Заједничке иницијативе и мреже младих
- Помоћ маргинализованим групама
- Лакши приступ здравственим услугама
- Лакши приступ образовању
- Развој заједничких локалних развојних планова и стратегија у подручјима локалног управљања, друштвеног развоја, образовања, спорта и културе

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода:

- Број заједничких програма заједнице који укључују сарадњу између цивилног друштва, локалних тијела и социјалних партнера;
- Број пројеката за побољшање приступа образовању;
- Број пројеката за побољшање приступа социјалним и здравственим услугама;
- Број догађаја за подизање свијести о социјалној искључености;
- Број прекограничних партнерстава младих и културних партнерства;
- Број организованих догађаја културне и спортске размјене;
- Број пројеката који активно укључују жене и особе из маргинализованих група.

Показатељи исхода:

- Побољшан приступ услугама у заједници за рањиве групе/локално становништво;

• Смањење броја инцидената на етничкој основи;

• Повећана свијест јавности о организационој/институционалној структури сусједних земаља;

• Боље познавање културе/историје сусједства.

Извор информација биће Програм и пројектни извјештаји и статистике.

Табела 11. Индикативни износ гранта за Мјеру 2.2.

Индикативни минимални и максимални износ ЕУ гранта (ЕУР)	20.000-50.000 ЕУР
Максимални износ ЕУ финансирања за укупне прихватљиве трошкове (%)	85%

3.4.3. Приоритет 3: Техничка помоћ

3.4.3.1. Позадина и оправданост

Техничка помоћ (ТП) ће се користити за финансирање трошкова који се односе на припрему, администрацију и управљање, информације, публицитет и оспособљавање, развој и дјеловање система рачунарске размјене података, набаву потребне опреме, надзор, евалуацију и контролу програма.
Техничка помоћ ће се користити за подршку раду двије државне Оперативне структуре и Заједничког надзорног одбора (ЗНО), чиме се обезбјеђује ефикасно и дјелотворно провођење, праћење, контрола и евалуација програма. У начелу, то ће се постићи кроз успостављање и рад Заједничког техничког секретаријата (ЗТС) и двије подружнице ЗТС. Заједнички технички секретаријат ће бити задужен за свакодневно управљање програмом, и биће одговоран за Оперативне структуре и ЗНО. Техничка помоћ ће подупријети мјере које ће осигурати припрему и одабир висококвалитетних програмских операција и ширење информација о програмским активностима и постигнућима. Под водством ЗНО буџет за техничку помоћ ће се користити за обављање вањске евалуације програма (ад хок, средњорочне и екс-пост).

С обзиром да надлежна државна тијела (Оперативне структуре у Хрватској и Босни и Херцеговини) уживају де факто монополистички положај (у смислу Чл. 168, става 1, под-става в Правилника за провођење Финанцијске уредбе) у провођењу прекограничног програма, релевантни уговорни органи у обе земље (Агенција за регионални развој у Хрватској и Делегација Европске уније у Босни и Херцеговини) успоставиће појединачне директне споразуме о гранту без позива за доставу приједлога Оперативним структурама за износ наведен у ТП Приоритету 2 у свакој земљи. Подуговарање активности од стране Оперативних структура које су покривене директним споразумом (нпр. ТП, евалуација, промоција, итд.) је дозвољено.

3.4.3.2. Општи и специфични циљеви

Општи циљ ове приоритетне осе је осигуравање дјелотворног и ефикасног управљања и провођења Програма прекограничне сарадње.

Специфични циљеви

• Побољшање квалитета и кохерентности активности у оквиру Програма;

- Повећање капацитета државних и заједничких структура за управљање прекограничним програмима.
- Осигурање и ширење информација о програму према државним тијелима, широј јавности и програмским корисницима и осигуравање тога да се подршка објављује на начин којим се подиже свијест и помаже развој Програма
- Повећање капацитета потенцијалних корисника, посебно унутар програмског подручја, припрема и накнадно провођење висококвалитетних програмских операција
- Пружање техничке експертизе за вањске евалуације програма

Директни корисници:

Главни корисници овог приоритета су:

- Оперативне структуре
- Заједнички надзорни одбор
- Заједнички технички секретаријат (главни ЗТС и подружнице)
- Све друге структуре/тијела везани за развој и провођење Прекограничног програма (нпр. Заједнички управни одбор/Одбор за одабир)
- Корисници програма

У складу с подручјем примјене овога приоритета, он ће се проводити кроз двије мјере.

3.4.3.3. Мјере

Мјера 3.1: Подршка за администрацију и провођење програма.

Ова мјера ће пружити подршку за рад државних Оперативних структура, Заједничког надзорног одбора, Заједничког техничког секретаријата и његових подружница, и свих осталих структура (нпр. Заједнички управни одбор) који су укључени у управљање и провођење програма. Надаље, мјера ће покрити административне и оперативне трошкове везане за провођење програма, укључујући трошкове припреме и праћења програма, процјене и одабира операција, организације састанака одбора за праћење, итд. Ваља напоменути да фондови ТП могу покривати трошкове особља ЗТС, осим плата јавних службеника. Мјера ће такође осигурати пружање савјета и подршке крајњим корисницима у изради и провођењу пројекта.

Врсте прихватљивих активности:

- Кадровско попуњавање и рад ЗТС-а и његових подружница
- Пружање подршке државним Оперативним структурама у управљању програмом
- Пружање подршке Заједничком надзорном одбору у обављању његових дужности у одабиру пројеката и праћењу програма
- Пружање логистичке и техничке подршке за састанке ЗНО
- Програм подизања свијести и обуке за потенцијалне крајње кориснике
- Пружање помоћи потенцијалним крајњим корисницима у припреми пројеката

- Пружање одговарајуће техничке експертизе у оцјени пројектних пријава
- Пружање подршке крајњим корисницима у провођењу пројекта
- Успостављање и подршка система праћења и контроле пројекта, укључујући првостепене контроле
- Провођење посјета програмским операцијама на лицу мјеста
- Израда извјештаја о надзору пројеката и извјештаја о провођењу програма
- Набавка, инсталација и интеграција информатичке опреме за управљање, надзор, процјену и координацију Програма

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода:

- Број запосленог кадра у ЗТС;
- Број ЗТС састанака;
- Број обученог особља Оперативних структура;
- Број тренинга за потенцијалне крајње кориснике;
- Број оцијењених приједлога пројеката;
- Број проведених посјета на лицу мјеста;
- Број израђених извјештаја о надзору;
- Број проведених релевантних студија/истраживања;
- Број и квалитет ИТ/канцеларијске опреме;

Показатељи резултата:

- Повећана способност особља у Оперативним структурама
- Повећан квалитет пројектних приједлога
- % апсорбованих средстава ИПА
- Смањен % неквалификованих трошкова које потражују крајњи корисници

Извор информација ће бити Годишњи извјештај о провођењу, извјештаји о евалуацији и извјештаји о праћењу

Мјера 3.2: Подршка информисању, промоцији и евалуацији Програма

Друга мјера ТП ће подржати информисање, промоцију и евалуацију програма кроз активности као што су припрема, превод и ширење информација и рекламног материјала који се односе на програм, укључујући и интернетску страницу програма. Она ће стога осигурати програмску освијештеност међу локалним, регионалним и државним доносиоцима одлука, тијелима за финансирање, становницима програмског подручја и широм јавности у Хрватској и Босни и Херцеговини. Надаље, мјера ће подржати пружање експертизе за ЗНО у планирању и извршавању вањских евалуација програма.

Врсте прихватљивих активности:

- Припрема и подјела промотивних материјала (укључујући обавјештења за

медије)

- Израда, одржавање и промоција интернетске странице Програма
- Организација промотивних догађаја (састанци, семинари, радионице, конференције, медијски догађаји, информативни дани, форуми, путне ревије, умрежавање)
- Редовна продукција и дистрибуција билтена
- Обављање редовне процјене програма

Остварење мјере мјериће се на основу слиједећих показатеља:

Показатељи исхода:

- Број промотивних материјала
- Број организованих догађаја за промоцију и информисање о програму
- Број учесника на догађањима организованим за промоцију и информисање о програму
- Број посјета интернетској страници програма
- Број билтена
- Број проведених евалуација

Показатељи резултата:

- Повећана свијест о програму у јавности
- Повећана свијест о програму међу потенцијалним корисницима
- Побољшано провођење програма

Извор информација ће бити Годишњи извјештај о провођењу, извјештаји о евалуацији и извјештаји о праћењу.

3.5. Сажетак приоритета и мјера

Табела 12 Сажетак приоритета и мјера Програма

Општи циљ					
Подстицање стварања прекограничних мрежа и пратнерстава и развој заједничких прекограничних активности у погледу оживљавања привреде, заштите природе и животне средине, и повећавање социјалне кохезије у програмском подручју					
Приоритет 1		Приоритет 2		Приоритет 3	
Доприношење интеграцији привреде у граничним подручјима кроз подстицање сарадње на пољу туризма и подршке МСП и промоције предузетништва.		Подстицање квалитета живота у пограничним подручјима кроз смањење штете/ризика за животну средину и повећање социјалне кохезије у локалним заједницама.		Техничка помоћ	
Специјални циљ 1.1.	Специјални циљ 1.2.	Специјални циљ 2.1.	Специјални циљ 2.2.	Специјални циљ 3.1.	Специјални циљ 3.2.
Развој препознатљивих заједничких туристичких понуда заснованих на заједничком еколошком и културном наслијеђу и побољшање конкурентности привреде локалног туризма.	Подршка развоја регионалне привреде кроз јачање сектора СМП и институција и услуга за пословну подршку	Заштита и очување животне средине и охрабривање одрживог коришћења природних ресурса у пограничним подручјима кроз заједничке активности и кампање подизања свијести.	Омогућавање приступа услугама заједнице које утичу на благостање и социјалну кохезију мјештана и локалних заједница.	Побољшавање квалитета и кохерентности активности у оквиру Програма; и оснаживање капацитета државних и заједничких структура за управљање прекограничним програмима.	Обезбјеђивање и ширење информација о програму и обезбјеђивање тога да је помоћ објављена на начин који подиже свијест и помаже развој Програма.
Мјера 1.1:	Мјера 1.2:	Мјера 2.1:	Мјера 2.2:	Мјера 3.1:	Мјера 3.2:
Заједнички развој туристичке понуде	Промоција подузетништва	Заштита природе и животне средине	Побољшан проступ услугама заједнице у пограничном подручју	Подршка за администрацију и провођење Програма	Подршка информацијама, јавности и евалуацији Програма

3.6. Показатељи

Табела 13 Показатељи

Приоритет 1		
	Показатељи	
Мјера 1.1.	**Исход**	• Број пројеката којим се развија заједничка прекогранична туристичка/културна инфраструктура мањих размјера • Број заједничких пројеката проведених за промоцију идентитета и слике подручја туризма (сертификација нових производа, заједничке промотивне кампање), • Број заједничких пројеката проведених за развој туристичког сектора, • Број реконструисаних/обновљених локалитета баштине.
	Резултат •	• Повећан број ПГС туриста у граничном подручју који посјећују садржаје у којима је остварено побољшање, или за које су остварене активности новог производа или промоције
Мјера 1.2.	**Исход**	• Број основаних центара за подршку пословању. • Број подржаних пројеката за пренос знања • Број пројеката који подстичу развој прекограничне пословне сарадње, мрежа и кластера • Број спроведених заједничких пројеката сарадње на развоју вјештина и знања • Број успостављених МСП/научних/истраживачких и развојних мрежа • Број промотивних дешавања и сајмова за локалне/регионалне производе • Број МСП укључених у/који имају корист од прекограничних пројеката
	Резултат	• Повећање броја МСП која се налазе унутар програмског подручја • Повећање броја нових радних мјеста • Повећан број сталних пословних контаката • Повећан број заједничких стратегија и планова • Повећан ниво иновација у пословању кроз пренос технологија за МСП путем универзитетских институција и институција за истраживање и развој
Приоритет 2		
Мјера 2.1	**Исход**	• Број заједничких пројеката који подстичу и унапређују заштиту природних вриједности подручја; • Број проведених заједничких пројеката за развој система за управљање заштитом животне средине; • Број уговора о сарадњи/мрежа између оператера/агенција на подручју заштите животне средине; • Број одржаних догађаја подизања свијести; • Број створених заједничких планова за управљање отпадом; • Број студија изводивости припремљених за објекте за прочишћавање отпадних вода; • Број пројеката који промовишу кориштење обновљивих извора енергије; • Број формираних прекограничних тимова за кризне ситуације;

	Резултат	• % смањења материјалне и еколошке штете настале у кризним ситуацијама • % смањења броја прекограничних епизода загађења • Повећана способност планирања и управљања у вези с кризним стањима • % Повећање заштите еколошки осјетљивих мјеста • Повећана свијест јавности о прекограничним питањима заштите животне средине

Мјера 2.2.	**Исход**	• Број заједничких програма заједнице који укључују сарадњу између цивилног друштва, локалних тијела и социјалних партнера; • Број пројеката за побољшање приступа образовању; • Број пројеката за побољшање приступа социјалним и здравственим услугама; • Број догађаја за подизање свијести о социјалној искључености; • Број прекограничних партнерстава младих и културних партнерства; • број организованих догађаја културне и спортске размјене; • Број пројеката који активно укључују жене и особе из маргинализованих група.
	Резултат	• Побољшан приступ услугама у заједници за рањиве групе/локално становништво; • Смањење броја инцидената на етничкој основи; • Повећана свијест јавности о организационој /институционалној структури сусједних земаља; • Боље познавање културе/историје сусједства.
		Приоритет 3
Мјера 3.1	**Исход**	• Број запосленог кадра у ЗТС; • Број ЗТС састанака; • Број обученог особља Оперативних структура; • Број тренинга за потенцијалне крајње кориснике; • Број оцијењених приједлога пројеката; • Број проведених посјета на лицу мјеста; • Број израђених извјештаја о надзору; • Број проведених релевантних студија/истраживања; • Број и квалитет ИТ/канцеларијске опреме;
	Резултат	• Повећана способност особља у Оперативним структурама • Повећан квалитет пројектних приједлога • % апсорбованих средстава ИПА • Смањен % неквалификованих трошкова које потражују крајњи корисници
Мјера 3.2	**Исход**	• Број промотивних материјала • Број организованих догађаја за промоцију и информисање о програму • Број учесника на догађањима организованим за промоцију и информисање о програму • Број посјета интернетској страници програма • Број билтена • Број проведених евалуација

(парафа)

	Резултат	• Повећана свијест о програму у јавности • Повећана свијест о програму међу потенцијалним корисницима • Побољшано провођење програма

(парафа)

3.7. План финансирања

На основу средстава издвојених у Вишегодишњем индикативном финансијском оквиру и предвиђеним приоритетима, предложени су износи државног и ЕУ суфинансирања за ИПА програм прекограничне сарадње Хрватска-Босна и Херцеговина, како је приказано у табелама у наставку. Осим тога, условни временски распоред и индикативни износ позива за доставу пројектних приједлога у раздобљу 2007-2013 дају се у Додатку III.

ЕУ допринос је израчунат у односу на прихватљиве трошкове који се за прекогранични програм Хрватска - Босна и Херцеговина заснивају на укупним издацима, према договору држава учесница и како је прописано у прекограничном програму.

Допринос ЕУ на нивоу приоритетне осе не смије премашивати горњу границу од 85% од прихватљивих трошкова.

Допринос ЕУ за сваку приоритетну осу не смије бити мањи од 20% од прихватљивих трошкова.

Примјењују се одредбе Члана 90 Уредбе (ЕЗ) бр. 718/2007 (ИПА Уредба о реализацији – Сл. гл. Л 170 од 29.06. 2007, стр. 1).

Табела 14 Финансијске расподјеле за Прекогранични програм

	ИПА ПГС Хрватска	Државно суфинансирање Хрватска	Укупно Хрватска	ИПА стопа суфинансирања Хрватска	ИПА ПГС Босна и Херцеговина	Државно суфинансирање Босна и Херцеговина	Укупно Босна и Херцеговина	IPA суфинансирање Босна и Херцеговина	Укупно ИПА	Укупно
Приоритет 1 Стварање заједничког привредног простора	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Приоритет 2 Побољшан квалитет живота и социјална кохезија	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Приоритет 3 Техничка помоћ	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	1.400.000	1.647.058,84

(параф)

2007	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2008	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2009	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2010	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2011	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2012	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2013	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
УКУПНО	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**14.000.000**	**16.470.588,12**

(параф)

3.8. Прихватљивост трошкова

Како је утврђено у Члану 89 ИПА Уредбе о реализацији слиједећи трошкови се сматрају прихватљивим:

(1) Издаци настали након потписивања споразума о финансирању.

(2) Изузетно од Члана 34(3) ИПА Уредбе о реализацији, трошкови који се односе на:

(а) порезе на додану вриједност, ако су испуњени слиједећи услови:

(i) не могу се вратити на било који начин,

(ii) утврђено је да их сноси крајњи корисник, и

(iii) јасно су одређени у приједлогу пројекта.

(б) накнаде за транснационалне финансијске трансакције;

(в) у случају да провођење неке активности захтијева отварање једног или више засебних рачуна, банковне трошкове за отварање и вођење рачуна;

(г) накнаде за правно савјетовање, нотарске накнаде, трошкове техничких или финансијских стручњака, и рачуноводствене или ревизијске трошкове, ако су директно повезани са суфинансираним операцијама и неопходни су за њихову припрему или провођење;

(д) трошкове гаранција банке или друге финансијске институције, у оној мјери у којој се та гаранција захтијева према државном закону или закону Заједнице;

(ђ) опште трошкове, под условом да се заснивају на стварним трошковима произашлим из провођења предметне операције. Јединствене паушалне стопе засноване на просјечним трошковима не смију премашивати 25% директних трошкова операције који могу утицати на ниво општих трошкова. Обрачун се уредно документује и периодички прегледа.

(3) Осим техничке помоћи за прекогранични програм из Члана 94 ИПА Уредбе о реализацији, слиједећи су издаци које подмирују тијела јавне власти у припреми или провођењу операције:

(а) трошкови стручних услуга које пружају јавне власти, осим крајњег корисника, у припреми или провођењу операције;

(б) трошкови пружања услуга које се односе на припрему и провођење операција које пружа тијело јавне власти, које је само по себи крајњи корисник, и које спроводи операцију за властити рачун без прибјегавања другим, вањским пружаоцима услуга, ако су то додатни трошкови и односе се на трошкове који се заправо и директно плаћају за суфинансирану операцију.

Предметно јавно тијело или фактурише трошкове из тачке (а) овог става према крајњем кориснику, или потврђује те трошкове на основу докумената еквивалентне доказне вриједности који омогућавају утврђивање стварних трошкова које је то тијело платило за ту операцију.

Трошкови из тачке (б) овог става морају бити потврђени помоћу докумената који допуштају утврђивање стварних трошкова које је предметно јавно тијело платило за ту активност.

50
(параф)

4. DИО IV: ПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ

Проведбене одредбе овог документа заснивају се на одредбама Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 718/2007 (у даљем тексту: "ИПА Уредба о реализицији"), посебно на онима за компоненту прекограничне сарадње (Дио II, Наслов II, Поглавље III, Одјељци 1 и 3), као и на Финансијској уредби (ЕЗ, Еуратом) 1605/2002, како је измијењена и допуњена Уредбом Савјета бр. 1995/2006, а посебно на Члановима 53, 53а, 53г, 54 и 57 исте, који утврђују одредбе за централизовано и децентрализовано управљање финансирањем ЕЗ.

Док ће Хрватска водити програм према децентрализованом управљању, Босна и Херцеговина ће водити програм према централизованом моделу управљања.

4.1. Програмске структуре и тијела

Структуре за управљање Програмом су:

- Су-координатори Националне ИПА Компоненте II
- Челници Оперативних структура
- Оперативне структуре (ОС)
- Заједнички надзорни одбор (ЗНО)
- Заједнички технички секретаријат (ЗТС)

Свака земља учесница успоставила је Оперативну структуру (ОС) за одговарајући дио програма. Земље кориснице су такође успоставиле и Заједнички надзорни одбор, који осигурава ефикасност и квалитет провођења програма.

У складу с ИПА Уредбом о реализацији (Члан 139), Оперативне структуре имају основан Заједнички технички секретаријат за помоћ Оперативним структурама и ЗНО у њиховим одговарајућим дужностима.

4.1.1. Оперативне структуре (ОС) Државама Корисницама

Хрватска	Босна и Херцеговина
• Министарство регионалног развоја и ЕУ фондова (МРДЕУФ) - ресорно министарство одговорно за управљање и провођење Компоненте II ИПА	• Дирекција за европске интеграције - институција одговорна за управљање и провођење Компоненте II ИПА
• Агенција за регионални развој (АРР) као Агенција за провођење	• Дирекција за европске интеграције - Агенција за провођење

Оперативне структуре сваке земље блиско сарађују у програмирању и провођењу програма прекограничне сарадње, оснивајући заједничке механизме координације. ОС су надлежне за провођење програма свака у својој земљи.

4.1.1.1. Хрватска

Национални координатор програма ИПА (НИПАК) (у смислу Чл. 22 ИПА Уредбе о реализацији) је помоћник министра у Министарству за регионални развој и ЕУ фондове (МРРЕУФ). НИПАК је задужен за укупну координацију програма ИПА помоћи.

Оперативна структура у Хрватској састоји се од ресорног министарства надлежног за управљање Компонентом II ИПА: МРРЕУФ заједно с Агенцијом за провођење: АРД (Службеник за ауторизацију Програма је директор АРД[9]). Оперативна структура (претходно је то било Министарство регионалног развоја, шумарства и водопривреде (МРРШВ)) је добила овлаштења за управљање од стране Комисије у новембру 2008[10], како се прописује ИПА Уредбом о реализацији (Чл. 14). АРД је акредитован од стране НАО (Службеника за ауторизацију) у новембру 2009. године у складу с Чл. 13 и 139 ИПА Уредбе о реализацији. Пренос овлаштења за управљање на АРД је одобрен Одлуком Комисије В (2010) 5826 од 23. августа 2010. године.

Руководилац Оперативне структуре (РОС)[11] је помоћник министра МРРЕУФ и одговоран је за активности хрватске Оперативне структуре.

4.1.1.2. Босна и Херцеговина

Национални ИПА координатор (НИПАК) је директор Дирекције за европске интеграције (ДЕИ)[12], задужен за укупну координацију помоћи из програма ИПА у Босни и Херцеговини.

Оперативна структура у Босни и Херцеговини налази се у оквиру Управе за европске интеграције (ДЕИ), која представља главно координационо тијело за интеграцију по ЕУ питањима, укључујући и координацију финансијских програма помоћи ЕУ. Сектор ДЕИ за координацију програма помоћи ЕУ који укључује Одјел за програме прекограничне сарадње, одговоран је за управљање и провођење Компоненте II ИПА програма у Босни и Херцеговини.

Руководилац Оперативне структуре (РОС)[13] је помоћник директора за координацију програма помоћи ЕУ.

4.1.1.3. Одговорности Оперативних структура

Одговорности Оперативних структура

Оперативне структуре су, *између осталог*, одговорне за:

- заједничку припрему прекограничног програма у складу са Чл. 91 ИПА Уредбе о реализацији;
- заједничку припрему измјена и допуна програма о којима ће расправљати Заједнички надзорни одбор;

[9] Одлука о именовању појединаца одговорних за управљање инструментом претприступне помоћи (ИПА) (Сл. Гл 18/2007); измјена и допуна Одлуке о именовању појединаца одговорних за управљање ИПА (Сл. Гл. 82/2007; 34/2008; 6/2009; 83/2009).

[10] ИПА децентрализовано управљање – Одлука о преносу управљачких овлаштења на Републику Хрватску за Компоненту II.

[11] Оперативни споразум између РОС и директора АРД потписан 02. септембра 2009.

[12] Одлука о именовању Националног ИПА координатора (Сл. Гл. 62/10)

[13] Одлука о именовању Руководиоца Оперативне структуре за провођење Програма прекограничне сарадње са земљама корисницама ИПА помоћи (Сл. Гл. 36/12)

- успостављање Заједничког техничког секретаријата;
- учествовање у Заједничком надзорном одбору и вођење рада ЗНО-у праћењу програма;
- предлагање представника Заједничког управног одбора које именује ЗНО;
- припрема и провођење стратешких одлука ЗНО;
- извјештавање Координатора НИПАК/ИПА-Компоненте II о свим аспектима у вези провођења програма;
- успостављање система, уз помоћ ЗТС-а, за прикупљање поузданих информација о провођењу програма и пружање података ЗНО-у, Координатору НИПАК/ИПА-Компоненте II или Европској комисији;
- осигурање квалитета провођења прекограничних програма заједно са ЗНО;
- слање Комисији и НИПАК-у годишњег извјештаја и завршног извјештаја о провођењу прекограничног програма након прегледа и одобрења од стране ЗНО (ИПА Уредбе о реализацији Чл.144)[14];
- осигуравање извјештавања о неправилностима;
- вођење рада Заједничког техничког секретаријата;
- промоција активности информисања и јавности;

У Хрватској, гдје се програм проводи под децентрализованим управљањем, Агенција за провођење је задужена за:

- уговарање пројеката које одабере Заједнички надзорни одбор;
- обрачун плаћања и аспекте финансијског извјештавања о набавци услуга, роба, радова и грантова за хрватски дио Прекограничног програма;
- осигуравање тога да се активности проводе према релевантним одредбама јавности набавке;
- осигуравање тога да крајњи корисници, и друга тијела која су укључена у провођење активности, одржавају или засебан рачуноводствени систем или одговарајући обрачунски кôд за све трансакције повезане с активностима без обзира на државна рачуноводствена правила;
- осигуравање чувања свих докумената потребних за осигурање одговарајуће ревизијске сљедивости;
- осигурање тога да Државни фонд и Државни службеник за овјеравање примају све потребне информације о одобреним трошковима и примијењеним поступцима;
- провођење провјера како би се осигурало то да су исказани трошкови заправо настали у складу с важећим прописима, и да су производи или услуге испоручени у складу с одлуком о одобрењу, и да су захтјеви за исплату од стране крајњег корисника тачни.

[14] У случају децентрализованог управљања извјештаји се такође шаљу и према НАО (Државном службенику за ауторизацију).

4.1.2. Заједнички надзорни одбор (ЗНО)

Земље кориснице које учествују у програму успостављају Заједнички надзорни одбор за програм у року од 3 мјесеца од ступања на снагу првог финансијског споразума у вези с програмом.
Заједнички надзорни одбор састоји се од представника двију Оперативних структура и државних, регионалних и локалних власти, и социо-економских партнерстава обију држава учесница, подједнако заступљених. Комисије ЕУ у Хрватској и Босни и Херцеговини учествују у раду Заједничког надзорног одбора у савјетодавном својству.

ЗНО израђује свој Пословник у складу с мандатом заједничког надзорног одбора који одреди Комисија, како би обављао свој задатак у складу с ИПА Уредбом о реализацији. ЗНО га доноси на свом првом састанку.

Заједнички надзорни одбор састаје се најмање два пута годишње, на иницијативу земаља учесница или Комисије, а њиме предсједва представник једне од земаља на ротирајућој основи.

Заједнички надзорни одбор увјерава се у дјелотворност и квалитет провођења прекограничног програма, у складу са слиједећим одредбама (према Члану 142 ИПА Уредбе о реализацији):

- разматра и одобрава критеријуме за одабир активности које се финансирају кроз програм прекограничне сарадње, и одобрава ревизију тих критеријума у складу с потребама програмирања;
- периодично оцјењује напредак остварен у постизању конкретних циљева прекограничног програма на основу докумената које достављају Оперативне Структуре земаља корисница које учествују у програму;
- прегледа резултате провођења, посебно остваривање циљева постављених за сваку приоритетну осу и евалуације из Чланова 57(4) и 141 ИПА Уредбе о реализацији;
- прегледа годишње и завршне извјештаје о провођењу из Члана 144 ИПА Уредбе о реализацији прије слања НИПАЦ-у; НАО (само у случају децентрализованог управљања) и Комисија ће бити обавијештени од стране ОС, према потреби, о годишњем извјештају о обављеним ревизијама из Члана 29(2)(б) прве алинеје ИПА Уредбе о реализацији, и о свим релевантним примједбама које Комисија може изнијети након прегледа тог извјештаја;
- одговоран је за одабир операција. ЗНО може делегирати функцију за процјену пројектних приједлога Заједничком управном одбору који именује ЗНО;
- може предложити измјену или преглед прекограничног програма како би се омогућило постизање циљева из Члана 86(2) ИПА Уредбе о реализацији или унаприједило њихово управљање, укључујући и њихово финансијско управљање;
- разматра и одобрава било који приједлог измјене и допуне садржаја прекограничног програма;
- одобрава оквир задатака Заједничког техничког секретаријата;
- усваја план информисања и промоције који израђује под покровитељством Оперативне структуре.

4.1.3. Заједнички технички секретаријат (ЗТС)

Оперативне структуре су се договориле да оснују Заједнички технички секретаријат (ЗТС) за помоћ Заједничком надзорном одбору и Оперативним структурама у извршавању њихових предметних задатака. ЗТС је тако управно тијело програма које се бави његовим свакодневним управљањем.

Заједнички технички секретаријат има сједиште у МРРЕУФ у Загребу (Хрватска) уз двије подружнице на подручју Босне и Херцеговине: у Мостару и Бања Луци.

Састоји се од представника које предлажу обе Оперативне структуре.

Заједнички технички секретаријат и његове подружнице обављају своје активности у оквиру Оперативне структуре у Хрватској, у сарадњи с Оперативном структуром у Сарајеву, у Босни и Херцеговини.

Заједничким техничким секретаријатом заједнички управљају обе Оперативне структуре.

Трошкови Заједничког техничког секретаријата и његових подружница суфинансирају се у оквиру буџета Техничке помоћи програма, под условом да се односе на задатке који су прихватљиви за суфинансирање у складу с прописима ЕУ.

Дио особља ЗТС које је уговорено у Босни и Херцеговини требало би да буде смјештен у просторијама ЗТС-а МРРЕУФ у Загребу, а дио у представништвима у Мостару и Бања Луци.

Сви хрватски представници требало би да буду смјештени у просторијама ЗТС-а у Загребу.

<u>Задаци које изводи Заједнички технички секретаријат:</u>

Задаци ЗТСа и његових подружница, *између осталог*, треба да укључују:

- подршку Оперативним структурама у провођењу програма;
- обављање секретарских дужности за Оперативне структуре и Заједнички надзорни одбор, укључујући и припрему и поштанско слање документације за састанке и записника са састанака (на два или више језика, уколико је потребно);
- успостављање, редовно одржавање и надоградња система надзора (унос података на нивоу програма и пројекта, посјета локацијама);
- помоћ ОС и ЗНО-у у изради свих извјештаја о надзору по питању провођења програма;
- припремање и осигурање доступности свих докумената потребних за провођење пројекта (опште информације на програмском нивоу, опште информације на пројектном нивоу, смјернице, критеријуми, захтјеви за прикупљање пројектних идеја, пакет за примјену – смјернице, критеријуми за одабир пројеката, прихватљивост, обрасци за извјештавање, уговори);
- дјелује као први контакт за потенцијалне подносиоце захтјева;
- води информативне кампање, обуке, линије за помоћ и интернетске странице за питања и одговоре како би се пружила подршка потенцијалним подносиоцима захтјева у припреми пројектних пријава;

- организује одабир и евалуацију пројектних приједлога и провјерава да ли су доступне све информације за доношење одлуке о пројектним приједлозима;
- осигурава секретара за Заједнички управни одбор и организује и управља његовим радом;
- осигурава то да је сва релевантна документација потребна за уговарање правовремено доступна уговорним тијелима;
- помаже наручиоцима у процесу "буџетског обрачуна" прије потписивања уговора;
- подржава крајње кориснике у провођењу пројекта, укључујући савјете о помоћном поступку јавне набавке;
- организује билатералне сусрете укључујући форуме за "тражење партнера";
- развија и одржава мрежу учесника;
- ствара и надопуњује базу података о потенцијалним подносиоцима захтјева и учесницима радионица и других догађаја;
- проводи заједничке активности информисања и промоције под водством Оперативних структура, укључујући успостављање и одржавање званичне интернетске странице програма;
- планира своје активности у складу с годишњим планом рада који одобрава ЗНО.

4.1.4. Улога Комисије

Под децентрализованим управљањем у Хрватској, Комисија има право на екс-анте контролу, како је наведено у одлуци Комисије о преносу овлаштења за управљање у складу с Чланом 14(3) ИПА Уредбе о реализацији.

Под централизованим управљањем у Босни и Херцеговини, у складу с Чланом 140(1) ИПА Уредбе о реализацији, Европска комисија задржава цјелокупну одговорност за поступак одобрења додјеле гранта, и, дјелујући као Уговорни орган, за функције додјеле, конкурса, уговарања и плаћања.

Осим ових стандардних улога, Комисија учествује у савјетодавном својству у раду Заједничког надзорног одбора.

4.2. Поступци за програмирање, одабир и додјелу средстава

4.2.1. Заједнички стратешки пројекти

Предност се даје провођењу путем јединствених отворених позива за доставу пројектних приједлога. Међутим, ЗНО има могућност да у неким случајевима идентификује 'Заједничке стратешке пројекте' усклађене с одредбама Чл. 95 ИПА Уредбе о реализацији. Заједнички стратешки пројекти одређују се као они који имају значајан прекогранични утицај широм Програмског подручја и који ће, сами или у комбинацији с другим стратешким пројектима, постићи циљеве на нивоу мјера. Опис послова (услуга) и/или Техничких спецификација (робе и радови) израђују Оперативне

структуре уз помоћ ЗТС-а. Надлежни органи за уговарање организују конкурс и уговарају пројекте на основу стандардних ПРАГ поступака за предметне врсте уговора.

4.2.2. Позиви за доставу пројектних приједлога

Прекогранични програм углавном дјелује путем програма шеме грантова на основу јединствених позива за доставу приједлога и јединственог процеса одабира који покрива обе стране границе.

Поступци додјеле гранта морају бити у складу с одредбама ИПА Уредбе о реализацији (нпр. Чланови 95, 96, 140, 145, итд.)

Гдје је то прикладно, прате се поступци ПРАГ и стандардни обрасци и модели, осим у случајевима када је неопходно прилагођавање одредаба ИПА Уредбе о реализацији и/или заједничке природе позива.

а) Припрема Пакета за пријаву

- ЗТС, под надзором ЗНО израђује јединствени позив за подношење приједлога, Смјернице за подносиоце и Образац за пријаву, те остале документе везане за провођење шеме грантова, објашњавајући правила о прихватљивости подносилаца захтјева и партнера, врсте активности и трошкова, који су прихватљиви за финансирање и критеријуме оцјењивања, што је могуће ближе пратећи формате предвиђене у ПРАГ;
- Образац за пријаву требало би да обухвати обе стране пројекта (хрватску / босанско-херцеговачку страну границе, односно заједнички захтјев), али уз јасно раздвајање активности и трошкова на свакој страни границе. Елементи садржани у Конкурсној документацији (критеријуми подобности и вредновања, итд.) морају бити у потпуности у складу с релевантним Споразумом о финансирању.
- Нацрти јединствених позива на доставу приједлога, Смјернице за подносиоце захтјева, и Образац за пријаву, као и остале документе везане за провођење шема грантова одобрава ЗНО;
- ОС подноси коначну верзију Конкурсне документације одговарајућој Делегацији ЕУ на одобрење.

б) Објављивање јединствених Позива за подношење приједлога

- Оперативне структуре, уз помоћ ЗТС-а, подузимају све потребне мјере како би се осигурало да државно и регионално објављени Позив за подношење приједлога допре до циљне групе у складу са захтјевима Практичног водича (видјети у наставку дио Информације и Јавност). Конкурсна документација је доступна на интернетској страници Програма и интернетским страницама Уговорних органа, као и у штампаном облику.
- ЗТС је одговоран за кампању информисања и одговарање на питања потенцијалних кандидата. ЗТС савјетује потенцијалне предлагаче пројеката у разумијевању и формулисању исправних образаца за пријаву.
- Питања и одговори требало би да буду доступни на интернетским страницама Програма и Уговорних органа.

4.2.3. Одабир пројеката након јединственог позива за подношење приједлога

Као што је предвиђено ИПА Уредбом о реализацији, предани приједлози пројекта проћи ће заједнички процес одабира. Кад год је могуће, пројекти евалуације треба да слиједе ПРАГ правила (Поглавље 6.4.), како је прилагођено одредбама ИПА Уредбе о реализацији (нпр. Члан 140 о улози Комисије у операцијама одабира)[15].

Заједнички управни одбор, којег је именовао ЗНО, оцјењује пројекте према критеријумима утврђеним у Пакету конкурсне документације за пријаву и израђује ранг листу у складу с ПРАГ-ом. На тој основи, Заједнички надзорни одбор ће затим донијети коначну одлуку о пројектима које треба препоручити за финансирање Уговорним тијелима (Агенција за провођење у Хрватској, Делегација ЕУ у Босни и Херцеговини).

Главни кораци поступка би требало да буду како слиједи:

- ЗТС заприма и евидентира захтјеве.
- ЗНО именује Заједнички управни одбор и, ако је потребно, вањске процјењиваче, који ће се финансирати у оквиру додјеле Техничке помоћи за програм;
- Заједнички управни одбор се успоставља с једнаком заступљеношћу представника двије земље. Гласачке чланове предлажу Оперативне структуре. Чланови Заједничког управног одбора се именују искључиво на основу техничке и професионалне стручности у предметном подручју. ЗТС осигурава функцију секретаријата за Заједнички управни одбор;
- Обе ОС могу предложити исти број вањских процјењивача, који ће се финансирати из одговарајућег издвајања ТП;
- Делегације ЕУ екс анте одобравају састав Заједничког управног одбора и вањских процјењивача; на основу поступка ПРАГ, Заједнички управни одбор оцјењује пројекте поднесене унутар одређеног позива, припрема Евалуационе извјештаје и ранг листе свих пројеката, и доставља их Заједничком надзорном одбору; ЗНО прима из Заједничког управног одбора Евалуациони извјештај и гласа о прихватању предложене ранг листе. Чланови Заједничког управног одбора присуствују састанку ЗНО ради представљања процеса евалуације. ЗНО има могућност да:
    - Прихвати Извјештај о евалуацији и препоручи Уговорним органима да уговоре одабране пројекте.
    - Тражи нови круг испитивања приједлога пројеката под условом да се јасно наведе технички узрок који утиче на квалитет Евалуационог извјештаја тј. да није јасно како су пројекти били процјењивани и рангирани;
    - Успостави нови Заједнички управни одбор, ако постоји оправдан

[15] ИПА уредба о реализацији за Компоненту II обезбјеђује, *између осталог*, одређени степен децентрализације у процесу евалуације и одабира, конкретно у земљама корисницама гдје се ИПА средствима управља у оквиру централизованог приступа (нпр. гдје је именован одбор за евалуацију од стране државних тијела у ЗНО, а не од стране Комисије, односно Уговорног органа).

разлог за сумњу у објективност или квалификације Заједничког управног одбора.

- Ни под којим условима ЗНО нема право да промијени резултате или препоруке Заједничког надзорног одбора, нити смије мијењати шаблоне процјене које су попунили оцјењивачи.
- У Хрватској, Делегација Европске уније екс анте одобрава одлуку ЗНО-а о Пројектима предложеним за финансирање и Евалуациони извјештај.
- У Босни и Херцеговини, Делегација ЕУ одобрава Евалуациони извјештај и листу пројеката одабраних кроз издавање уговора о гранту за крајње кориснике.
- ЗТС обавјештава сваког подносиоца захтјева у писаном облику о резултату процеса избора.
- ЗТС шаље сву документацију потребну за уговарање за оба Уговорна органа у року од двије седмице од одлуке ЗНО-а.

4.3. Поступци за финансирање и контролу

4.3.1. Одлука о финансирању и уговарању

Одлуке о финансирању доносе одговарајући Уговорни органи (Агенција за регионални развој, АРД, у Хрватској и Делегација Европске уније у Босни и Херцеговини) на основу одлуке Заједничког надзорног одбора и, у случају Хрватске, екс анте одобрења од стране Делегације Европске комисије. При томе се увјеравају да су испуњени услови за ЕУ финансирање.

Уговорна тијела и ОС могу се ослонити на помоћ ЗТС у комуницирању с потенцијалним корисницима гранта током процеса "буџетског обрачуна".

4.3.1.1. Хрватска

- Уговарање је одговорност АРД-а као Агенције за провођење за хрватски дио пројеката. Облик уговора о додјели гранта је израђен према Практичном водичу помоћу формата стандардног уговора о гранту и његових додатака, који се прилагођавају ако је потребно.
- АРД издаје уговоре о гранту одабраним корисницима обично у року од 3 мјесеца од одлуке Заједничког надзорног одбора. Уговоре о гранту подржава – глобално или појединачно – Делегација ЕУ прије него што се они потпишу.

4.3.1.2. Босна и Херцеговина

- Уговарање је одговорност Делегације Европске уније.
- Делегација Европске уније издаје уговор о гранту одабраним корисницима.

4.3.2. Државно суфинансирање

Допринос ЕУ не смије премашити 85% од прихватљивих трошкова и не смије бити мањи од 20% од прихватљивих трошкова. Државно суфинансирање износиће најмање 15% и највише 80% од укупних прихватљивих трошкова активности. Доприноси у натури нису прихватљиви у оквиру ИПА регулативе, иако могу бити споменути у пројектним приједлозима као финансирање које не испуњава услове.

4.3.3. Управљање финансирањем, плаћање и контроле

Управљање финансирањем, плаћања и финансијску контролу врше одговорне институције на основу Финансијске уредбе (ЕЗ, Еуратом) 1605/2002 и ИПА Уредбе о реализацији. Поступци за финансијско управљање и контролу одређени су у Оквирним споразумима између Држава корисница и Европске комисије.

4.4. Провођење пројекта

4.4.1. Пројекат

Операције одабране за прекограничне програме укључују крајње кориснике из најмање двије државе учеснице који ће сарађивати на барем један од слиједећих начина за сваку операцију: заједнички развој, заједничко провођење, заједничко особље и заједничко финансирање.
Појединачни позиви за достављање приједлога пројеката ће детаљније навести врсте сарадње које су прихватљиве за финансирање.

4.4.2. Партнери на пројектима и њихове улоге у заједничком провођењу пројекта

1) Ако неколико партнера из исте државе учествује у пројекту, они морају именовати Водећег државног корисника[16] (ВДК) међу собом прије подношења приједлога пројекта (Чл. 9б(3)ИПА ИР)[17]. ВДК је:
   - одговоран за провођење дијела пројекта на својој страни границе;
   - прима грант од Уговорног органа и одговоран је за трансфер средстава према партнерима на својој страни границе;
   - одговоран је за осигурање тога да су трошкови остварени за потребе провођења операција;
   - блиско сарађује с Водећим функционалним корисником (видјети у наставку) и пружа му све релевантне податке о провођењу пројекта.

2) У случају интегрисаних (заједничких) Пројеката један од два ВДК испуњава улогу Водећег функционалног корисника (ВФК). ВФК је, *између осталог*:

[16] Молимо да имате у виду да је Водећи државни корисник једнак Подносиоцу 1 и/или Подносиоцу 2 према ПРАГ.
[17] Ако постоји само један корисник у датој земљи, он ће по дефиницији бити и ВДК.

- одговоран за цјелокупну координацију пројектних активности на обе стране границе;
- одговоран за организовање заједничких сусрета пројектних партнера, састанке и кореспонденцију;
- одговоран за извјештавање ЗТС-а о цјелокупном напретку пројекта.

Улога ВФК биће детаљно описана у уговору о гранту између Агенције за провођење/Уговорног органа и ВФК.

Уговорне и финансијске одговорности сваког од ВДК према одговарајућим Уговарачким органима остају и не смију се преносити са ВДК на ВФК. ВДК-и имају уговорне обавезе и за друге партнере и сараднике са њихове стране границе како је уговорено.

4.5. Праћење и оцјењивање

4.5.1. Праћење на нивоу Пројекта

Уговорне обавезе

Водећи корисници шаљу наративне и финансијске привремене и завршне извјештаје својим односним Уговорним органима, у складу са стандардним условима уговора о помоћи.

Извјештавање на нивоу прекограничног пројекта

Водећи функционални корисник пројекта подноси Извјештаје о напретку пројекта ЗТС-у, дајући преглед пројектних активности и постигнућа на обе стране границе и њихову координацију према показатељима, како је дефинисано у заједничком приједлогу пројекта.

4.5.2. Праћење Програма

На основу прикупљених извјештаја о напретку пројекта, ЗТС саставља Заједнички извјештај о провођењу и подноси га на преглед Заједничком надзорном одбору.

Оперативне структуре држава корисница шаљу Комисији и одговарајућим НИПАК и НАО (у случају децентрализованог управљања) годишњи извјештај и завршни извјештај о провођењу прекограничног програма, након прегледа од стране Заједничког надзорног одбора.

Годишњи извјештај подноси се до 30. јуна сваке године, а први пут у другој години након усвајања прекограничног програма.

Завршни извјештај подноси се најкасније 6 мјесеци након затварања прекограничног програма.

Садржај извјештаја мора бити у складу са захтјевима Члана 144 ИПА Уредбе о реализацији.

4.5.3. Евалуација Програма

Процјену организују Оперативне структуре и/или Комисија, у складу с одредбама ИПА Уредбе о реализацији (посебно Чл. 141). Екс-анте евалуација није проведена у складу са одредбама поменутим у претходном члану у свјетлу начела пропорционалности.

4.5.4. Информисање и промоција

Земље кориснице тј. двије Оперативне структуре пружају информације о програмима и операцијама и врше њихову промоцију, уз помоћ ЗТС-а по потреби.

У Хрватској, Оперативна структура је одговорна за организацију објављивања листе крајњих корисника, назива активности и износа средстава ЕУ додијељених операцијама. Она осигурава то да крајњи корисник буде обавијештен о томе да прихватањем финансијских средстава такође прихвата своје укључивање у објављену листу корисника. Сви лични подаци садржани на овој листи обрађују се у складу са захтјевима Уредбе (ЕЗ) 45/2001 Европског парламента и Савјета[18].

У складу с Чланом 90 Уредбе (ЕЗ, Еуратом) 1605/2002, Комисија објављује релевантне информације о уговорима. Комисија објављује резултате поступка јавног надметања у Службеном листу Европске уније, на интернетској страници ЕуропеАид, и у било којим другим прикладним медијима, у складу с примјењивим уговорним поступцима за вањске активности ЕУ.

Информативне и промотивне мјере приказане су у облику комуникационог плана чиме је провођење одговорност одговарајуће ОС. ЗТС ће такав детаљан информациони и промотивни план представити у структурисаном облику ЗНО-у, јасно наводећи циљеве и циљне групе, садржај и стратегију мјера, те индикативни буџет који се финансира у оквиру буџета Техничке помоћи за Прогам прекограничне сарадње.

Конкретне мјере информисања и промоције углавном ће се фокусирати на:

- Осигуравање веће раширеност прекограничног програма (преведено на локални језик) међу интересним групама и потенцијалним корисницима
- Осигурање промотивних материјала, организовање семинара и конференција, медијских саопштења, и вођење интернетске странице програма у циљу подизања свијести, интереса и подстицања учешћа;
- Осигуравање најбоље могуће промоције за позиве за достављање приједлога
- Објављивање листе крајњих корисника.

[18] Сл. гл. Л 8, од 12.01.2001. стр. 1

ДОДАЦИ

ДОДАТАК 1

Чланови Заједничког програмског одбора (ЗПО)

1. ***Давор Чилић***, *замјеник државног секретара, Централна државна служба за развојну стратегију и координацију фондова ЕУ (ЦДСРСК), Република Хрватска (замјеница: Ива Фркић, ЦДСРСК)*
2. ***Франка Војновић***, *начелница одјељења, Министарство поморства, туризма, саобраћаја и развоја (МПТСР), Република Хрватска (замјеник: Дарко Стилиновић, МПТСР)*
3. ***Татјана Пушкарић***, *Сисачко-мославачка жупанија, Република Хрватска (замјеница: Марија Љубешић)*
4. ***Марија Фићурин***, *Карловачка жупанија, Република Хрватска (замјеница: Ева Мариа Соботник-Паван),*
5. ***Дражен Перанић***, *Личко-сењска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Андрија Бркљачић),*
6. ***Маријан Штефанац***, *Бродско-посавска жупанија, Република Хрватска (замјеница: Лидија Вукојевић),*
7. ***Невенка Мариновић***, *Задарска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Давор Лонић)*
8. ***Жељко Шимунац***, *Шибенско-книнска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Драго Матић)*
9. ***Петар Кулић***, *Вуковарско-сремска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Зоран Видовић)*
10. ***Божо Синчић***, *Сплитско-далматинска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Младен Перишић)*
11. ***Мира Буцонић***, *Дубровачко-неретванска жупанија, Република Хрватска (замјеник: Иво Караматић*
12. ***Срђан Љубојевић***, *помоћник директора, Дирекција за европске интеграције, Босна и Херцеговина*
13. ***Нада Бојанић***, *Стручни савјетник, Дирекција за европске интеграције, Босна и Херцеговина*
14. ***Зада Муминовић***, *начелница, Министарство спољне трговине и економских односа, Босна и Херцеговина*
15. ***Азра Алкалај***, *Влада Федерације Босне и Херцеговине*
16. ***Аида Богдан***, *Влада Републике Српске*
17. ***Југослав Јовичић***, *директор, АРДА, Бања Лука, Босна и Херцеговина*
18. ***Иван Јуриљ***, *директор РЕДАХ, Мостар, Босна и Херцеговине*
19. ***Енес Дрљевић***, *директор, НЕРДА, Тузла, Босна и Херцеговина*
20. ***Миленко Зечевић***, *савјетник градоначелника, Брчко Дистрикт, Босна и Херцеговина*

Чланови тима за израду нацрта (ТИН)

1. ***Дарко Стилиновић***, *шеф хрватског ТИН, Министарство поморства, туризма, саобраћаја и развоја (МПТСР), Република Хрватска*
2. ***Марија Рајаковић***, *Министарство поморства, туризма, саобраћаја и развоја (МПТСР), Република Хрватска*
3. ***Мирјана Самарџић***, *ТП за МПТСР, ЦАРДС 2004 "Јачање институција и изградња капацитета за прекограничну сарадњу"*
4. ***Марија Љубешић***, *Сисачко-мославачка жупанија, Република Хрватска*
5. ***Маријана Томичић***, *Карловачка жупанија, Република Хрватска*
6. ***Андрија Бркљачић***, *Личко-сењска жупанија, Република Хрватска*
7. ***Мирела Брехелмахер***, *Бродско-посавска жупанија, Република Хрватска*
8. ***Ловро Јуришић***, *Задарска жупанија, Република Хрватска*
9. ***Драго Матић***, *Шибенско-книнска жупанија, Република Хрватска*
10. ***Габријела Жалац***, *Вуковарско-сремска жупанија, Република Хрватска*
11. ***Младен Перишић***, *Сплитско-далматинска жупанија, Република Хрватска*
12. ***Ида Гамулин***, *Дубровачко-неретванска жупанија, Република Хрватска*
13. ***Нада Бојанић***, *Дирекција за европске интеграције, Босна и Херцеговина*
14. ***Гордана Пантић***, *Дирекција за европске интеграције, Босна и Херцеговина*
15. ***Ванда Медић***, *Министарство спољне трговине и економских односа, Босна и Херцеговина*
16. ***Маида Хасанбеговић***, *Агенција за статистику Босне и Херцеговине,*
17. ***Горан Грбешић***, *РЕДАХ Мостар, Босна и Херцеговина*
18. ***Азра Јусуфбеговић***, *НЕРДА, Тузла, Босна и Херцеговина*
19. ***Весна Маринковић***, *АРДА, Бања Лука, Босна и Херцеговина*
20. ***Љубица Милановић***, *АРДА, Бања Лука, Босна и Херцеговина*
21. ***Владо Пијуновић***, *ТП ПГИИ Пројекат*

ЗПО координатор

Инес Франов Беоковић, *Министарство поморства, туризма, саобраћаја и развоја, Република Хрватска*

(парафа)

ДОДАТАК 2

Табела 1. Промјена између пописа

Држава	ПРОМЈЕНА ИЗМЕЂУ ПОПИСА 2001/1991	ПОПИС 2001	ГУСТИНА СТАНОВН. 2001
Вуковарско-сремска	**90,3**	**204.768**	**83,4**
Бродско-посавска	**102,6**	**176.765**	**87,1**
Сисачко-мославачка	**74,8**	**185.387**	**41,5**
Карловачка	**79,1**	**141.787**	**39,1**
Личко-сењска	**65,1**	**53.677**	**10,0**
Задарска	**76,8**	**162.045**	**44,7**
Шибенско-книнска	**76,8**	**112.891**	**37,9**
Сплитско-далматинска	**98,5**	**463.676**	**102,1**
Дубровачко-неретванска	**98,6**	**122.870**	**68,8**
УКУПНО ЗА ПРИХВАТЉИВО ПОДРУЧЈЕ	**87,1**	**1.623.866**	
УКУПНО ХРВАТСКА	**93,9**	**4.437.460**	**78,2**

Извор: Државни завод за статистику, Попис 1991, 2001.

Табела 2. Старосна структура

	Доб 0-14	**Доб 15-64**	**Доб 65 и више**	**Просјечна доб**	**Старосни индекс**
Вуковарско-сремска	**39.359**	**134.860**	**29.576**	**37,8**	**76,5**
Бродско-посавска	**34.728**	**114.294**	**26.751**	**37,8**	**77,5**
Сисачко-мославачка	**29.948**	**121.393**	**33.585**	**40,7**	**109,8**
Карловачка	**20.521**	**92.081**	**28.268**	**41,9**	**128,8**
Личко-сењска	**8.200**	**33.035**	**12.176**	**43**	**145,7**
Задарска	**29.496**	**10.6144**	**25.430**	**38,9**	**86**
Шибенско-книнска	**18.953**	**71.466**	**21.972**	**41,1**	**113,1**
Сплитско-далматинска	**85.585**	**309.666**	**66.251**	**38,1**	**77,8**
Дубровачко-неретванска	**22.467**	**80.283**	**19.564**	**39**	**86,3**
УКУПНО ПРИХВАТЉИВО ПОДРУЧЈЕ	**289.257**	**1.063.222**	**26.3573**	**41**	**86**
УКУПНО ХРВАТСКА	**754.634**	**2.676.275**	**693.540**	**39,3**	**90,7**

Извор: Државни завод за статистику, Попис 2001.

Табела 3. Број становника с одговарајућим нивоом образовања

	Без школе	**Основна школа**	**Средња школа**	**Виша школа**	**Факултет**	**Магистратура**	**Докторат**
Вуковарско-сремска	**8782**	**43516**	**68380**	**4506**	**6242**	**160**	**37**
Бродско-посавска	**6052**	**36163**	**61203**	**3819**	**5735**	**199**	**53**
Сисачко-мославачка	**7759**	**35875**	**67550**	**4699**	**6821**	**198**	**65**
Карловачка	**4859**	**24951**	**53039**	**4345**	**5825**	**216**	**54**
Личко-сењска	**2118**	**9015**	**18387**	**1513**	**1648**	**40**	**13**
Задарска	**6787**	**26108**	**63494**	**5281**	**8464**	**265**	**111**
Шибенско-книнска	**7414**	**16874**	**44470**	**3604**	**5119**	**113**	**41**
Сплитско-							

далматинска	**13302**	**67137**	**196955**	**18992**	**30242**	**1147**	**639**
Дубровачко-неретванска	**1996**	**19081**	**51337**	**5813**	**7812**	**249**	**134**
УКУПНО ПРИХВАТЉИВО ПОДРУЧЈЕ	**59069**	**278720**	**624815**	**52572**	**77908**	**2587**	**1147**
УКУПНО ХРВАТСКА	**105332**	**801168**	**1733198**	**150167**	**267885**	**12539**	**7443**

Извор: Државни завод за статистику, Попис 2001.

(параф)

ДОДАТАК 3

Условна табела радног распореда и индикативни оквирни износи позива на достављање пројектних приједлога у оквиру финансирања за 2007-2013

Условна табела радног распореда и индикативни износ позива за подношење приједлога пројеката за Приоритет 1: Стварање заједничког привредног простора и Приоритет 2: Побољшање квалитета живота и социјална кохезија.

Јединствени заједнички Позив за подношење пројектних приједлога за буџет 2007-2008 је покренут 17. јула 2009. Све мјере у оквиру Приоритета 1 и 2 су укључене у први позив, укључујући и "велике" грантове (у вриједности од 50.000 ЕУР - 300.000 ЕУР), и мале грантове (у вриједности 20.000 ЕУР-50.000 ЕУР).

Табела 1. 1. (први) Позив за подношење приједлога (ИПА 2007-2008)

Држава	Позив за приједлоге (приоритет 1 и 2)	Датум покретања	Потписивање уговора	Крај провођења пројекта	Индикативни износ ИПА	Индикативни износ Државни	Индикативни износ УКУПНО
Хрватска	Позив за подношење приједлога 1: (све четири мјере; вриједност грантова 50.000-300.000 ЕУР и малих грантова 20.000-50.000 ЕУР)	Јули 2009.	Јуни/Јули 2010.	Август 2012.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Босна и Херцеговина					1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
	УКУПНО				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.325.294,08**

Јединствени Позив за подношење пројектних приједлога за буџет 2009-2010-2011 је покренут 05. септембра 2011. Све мјере у оквиру Приоритета 1 и 2 су укључене у други позив, укључујући и "велике" грантове (у вриједности 50.000 ЕУР – 300.000 ЕУР), и мале грантове (у вриједности од 20.000 ЕУР – 50.000 ЕУР)

Табела 2. 2. (други) Позив за подношење приједлога (ИПА 2009-2010-2011)

Држава	Позив за приједлоге (приоритет 1 и 2)	Датум покретања	Потписивање уговора	Крај провођења пројекта	Индикативни износ ИПА	Индикативни износ Државни	Индикативни износ УКУПНО
Хрватска	Позив за подношење приједлога 2: (све четири мјере; вриједност грантова 50.000-300.000 ЕУР и малих грантова 20.000-50.000 ЕУР)	Септембар 2011.	Септембар 2012.	Октобар/Новембар 2014.	2.700.000	476.470,56	3.176.470,56
Босна и Херцеговина					2.700.000	476.470,56	3.176.470,56

(парафа)

	УКУПНО				**5.400.000**	**952.941,12**	**6.352.941,12**

Приједлог је да се покрене јединствен Позив за достављање пројектних приједлога за буџет 2012-2013 у децембру 2012. Све мјере у оквиру Приоритета 1 и 2 су укључене у трећи позив, укључујући и "велике" грантове (у вриједност од 50.000 ЕУР – 300.000 ЕУР), и мале грантове (у вриједности од 20.000 ЕУР – 50.000 ЕУР)

Табела 3. 3. (трећи) Позив за подношење приједлога (ИПА 2012-2013)

Држава	Позив за приједлоге (приоритет 1 и 2)	Датум покретања	Потписивање уговора	Крај провођења пројекта	Индикативни износ ИПА	Индикативни износ Државни	Индикативни износ УКУПНО
Хрватска	Позив за подношење приједлога 3: (све четири мјере; вриједност грантова 50.000-300.000 ЕУР и малих грантова 20.000-50.000 ЕУР)	Децембар 2012.	Децембар 2013.	Децембар 2015.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Босна и Херцеговина					1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
	УКУПНО				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.235.294,08**

Условна табела радног распореда и индикативни износ помоћи у оквиру **Приоритета 3**: техничка помоћ.

Предвиђено је да ће се Приоритет 3 Техничке помоћи проводити кроз засебне уговоре о гранту које директно додјељују Оперативне структуре. Исти радни распоред се предвиђа за обе државе у циљу осигуравања компатибилних савјета који се пружају и стабилне координације у погледу провођења пројекта.

Табела 4. Провођење ТП (Приоритет 3)

Држава	Захтјев за додјелу гранта	Потписивање уговора	Подуговарање	Завршетак пројекта	Индикативни износ ИПА	Индикативни износ Државни	Индикативни износ УКУПНО
Хрватска ИПА ТП 2007	Јануар 2009	Јуни 2009	Јуни 2009	Јануар 2010	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2008	Новембар 2009	Јуни 2010	Јуни 2010	Јули 2011	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2009	Новембар 2010	Јули 2011	Јули 2011	Март 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2010	Новембар 2011	Март 2012	Март 2012	Јануар 2013	100.000	17.647,06	117.647,06

ИПА ТП 2011	Сештембар 2012	Јануар 2013	Јануар 2013	Новембар 2013	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2012	Јули 2013	Новембар 2013	Новембар 2013	Септембар 2014	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2013	Мај 2014	Септембар 2014	Септембар 2014	Јули 2015	100.000	17.647,06	117.647,06
Босна и Херцеговина ИПА ТП 2007*	Мај 2010	Октобар 2010	Октобар 2010	Март 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
ИПА ТП 2008 & 2009	Март 2011	Април 2011	Април 2011	Децембар 2012	200.000	35.294,12	235.294,12
ИПА ТП 2010 & 2011	Децембар 2012	Јануар 2013	Јануар 2013	Јуни 2014	200.000	35.294,12	235.294,12
ИПА ТП 2012 & 2013	Јуни 2014	Јули 2014	Јули 2014	Децембар 2015	200.000	35.294,12	235.294,12
УКУПНО					**1.400.000**	**247.058,84**	**1.647.058,84**

* Регионални ЦАРДС 2006 је кориштен за Техничку помоћ Програма прекограничне сарадње Хрватска-Босна и Херцеговина, ТП ПГС Босна и Херцеговина – Црна Гора и ТП ПГС Србија-Босна и Херцеговина од јуна 2008. до септембра 2010. године у износу од 400.000 ЕУР, и није обрачунат у укупном износу за ИПА Техничку помоћ.

69
(парафа)

ДОДАТАК 4

Слика 1. Мапа прихватљивог и сусједног подручја у Хрватској и Босни и Херцеговини

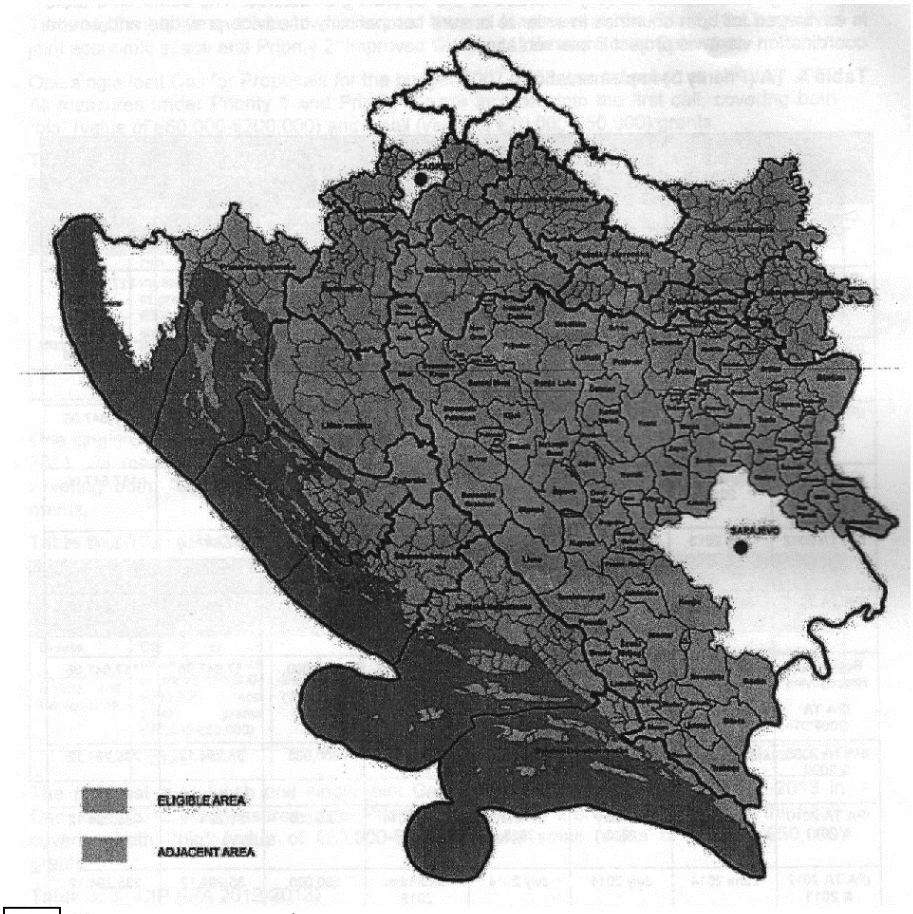

Прихватљиво подручје

Сусједно подручје

70
(парафа)

Потврђујем да овај превод у потпуности одговара оригиналу који је састављен на енглеском језику.
Овј.бр. 29/03/2013-IV
Приједор, 29. марта 2013.

Александра Мајкић,
стални судски тумач за енглески језик, именована од стране
Министарства правде Републике Српске и Окружног суда у
Бања Луци; по рјешењу: 01/2-704-30/02 од: 21. новембра 2002.

71
(параф)

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ-Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-32/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1316/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANSIRANJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE KOMISIJE U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ ZA 2012. GODINU (CENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE)

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u pogledu prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2012. godinu (Centralizirano upravljanje), potpisan 21. decembra 2012. godine u Briselu i 27. septembra 2013. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM O FINANSIRANJU
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE KOMISIJE U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ ZA 2012. GODINU
(Centralizirano upravljanje)

SPORAZUM O FINANSIRANJU
BOSNA I HERCEGOVINA
i
EVROPSKA KOMISIJA

dalje u tekstu zajednički označeni kao "Strane", ili pojedinačno kao "zemlja korisnica" u slučaju Bosne i Hercegovine, ili kao "Komisija" u slučaju Evropske komisije.

S obzirom da:

(a) Dana 01. avgusta 2006, Vijeće Evropske unije je usvojilo Uredbu (EZ) broj 1085/2006 za uspostavu instrumenta za pretpristupnu pomoć (u daljnjem tekstu: "Okvirna IPA uredba"). Stupivši na snagu od 01. januara 2007. ovaj instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje finansijske pomoći zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, ekonomske i institucionalne reforme s ciljem njihovog eventualnog učlanjenja u Evropsku uniju.

(b) Dana 12. juna 2007. Komisija je usvojila Uredbu (EZ) broj 718/2007, kojom se provodi Okvirna IPA uredba, kojom se detaljno razrađuju odredbe o primjenjivom upravljanju i kontroli (u daljnjem tekstu: "IPA Uredba o realizaciji").

(c) Pomoć Evropske unije u okviru instrumenta za pretpristupnu pomoć treba da nastavi da podržava zemlje korisnice u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformu javne uprave, provođenje ekonomskih reformi, poštovanje ljudskih i manjinskih prava, promociju jednakosti polova, podržavanje razvoja civilnog društva i unaprijeđenje regionalne saradnje, kao i pomirenje i rekonstrukciju, te doprinos održivom razvoju i smanjenju siromaštva.

Za potencijalne kandidate pomoć Evropske unije također može obuhvatati usklađivanje s *pravnom stečevinom* EU, kao i podršku za investicijske projekte, naročito ciljajući na izgradnju kapaciteta upravljanja u području regionalnog razvoja, razvoja ljudskih potencijala i ruralnog razvoja.

(d) Strane su zaključile 20. februara 2008. godine Okvirni sporazum kojim se utvrđuju opšti uslovi saradnje i realizacije pomoći Evropske unije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć.

(e) "Višegodišnji Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina" za godine 2007 - 2013 usvojen je Odlukom C (2007) 5934 od 10. decembra 2007, i revidiran Odlukom C (2010) 5826 od 23. avgusta 2010. godine i Odlukom o realizaciji C (2012) 9259 od 07. decembra 2012. godine (dalje u tekstu: "program"). Ovaj program provodi Komisija na centraliziranoj osnovi.

(f) Neophodno je za realizaciju ovog Programa da Strane zaključe Finansijski sporazum za utvrđivanje uslova za isporuku pomoći Evropske unije i pravilnik i postupke za isplatu u vezi te pomoći, kao i uslove pod kojim će se upravljati tom pomoći.

DOGOVORILI SU SLIJEDEĆE:

1. PROGRAM

Komisija će putem granta doprinijeti finansiranju slijedećeg programa, koji je izložen u Dodatku A ovog Sporazuma.

Program broj: Bosna i Hercegovina: 2012/023-591 (CRIS)

Naslov: Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente prekogranične saradnje za 2012. godinu.

2. REALIZACIJA PROGRAMA

(1) Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu realizira Komisija na centraliziranoj osnovi, u smislu Člana 53a Uredbe Vijeća (EZ Euratom) br. 1605/2002 o Finansijskoj uredbi koja se primjenjuje na opšti budžet Evropskih zajednica, kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Uredbom (EZ, Euratom) br. 1525/2007 od 17. decembra 2007. godine (dalje u tekstu: "Finansijska uredba").

(2) Program se realizira u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma o Pravilniku za saradnju u vezi s Pomoći EU za Bosnu i Hercegovinu i realizaciju Pomoći u okviru Instrumenta pomoći za pretpristup (IPA) koji su Strane zaključile 20.

februara 2008. godine (dalje u tekstu: "Okvirni sporazum"), koji je izložen u Dodatku B ovog Sporazuma.

3. ODGOVORNE STRUKTURE I NADLEŽNI ORGANI

(1) Korisnik određuje nacionalnog IPA koordinatora, u skladu sa Okvirnim sporazumom, koji nastupa kao predstavnik Korisnika pred Komisijom. On/ona osiguravaju održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika u pogledu opšteg procesa pristupanja i u pogledu pomoći za pretpristup EU u okviru IPA.

(2) Nacionalni IPA koordinator odgovoran je za koordinaciju učešća zemlje korisnice u mjerodavnim prekograničnim programima kao i u transnacionalnim, međuregionalnim i programima morskih slivova u okviru drugih instrumenata Evropske unije.

(3) Zemlje korisnice uspostavljaju operativne strukture za dio programa koji se odnosi na njihovu teritoriju. Njihove funkcije i odgovornosti su definirane u programu prekogranične saradnje, uz izuzetak tendera, ugovaranja i plaćanja, koji spadaju u odgovornost Komisije.

(4) Operativna struktura usko sarađuje u realizaciji ovog programa s operativnom strukturom / (-ama) Hrvatske.

(5) Operativne strukture i zemlje učesnice uspostavljaju zajednički tehnički sekretarijat koji pruža pomoć operativnim strukturama i zajednički nadzorni odbor prema Članu 142 IPA Uredbe o realizaciji u izvršavanju svojih preuzetih obaveza.

Zajednički tehnički sekretarijat može imati uspostavljene područnice u svakoj od zemalja učesnica.

4. FINANSIRANJE

Finansiranje za realizaciju ovog Sporazuma je kako slijedi:

(a) Doprinos Evropske unije za 2012. godinu je fiksiran na maksimalno 1.000.000 EUR (jedan milion eura) za dio programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu, kako je navedeno u Prilogu A1 i Dodatku A ovog Sporazuma. Međutim, plaćanje doprinosa Evropske unije od strane Komisije vrši se u okviru raspoloživih sredstava.

(b) Troškove odgovornih struktura i nadležnih tijela koje uspostavlja država korisnica za provođenje programa snosi Korisnik uz izuzetak troškova navedenih u Članu 94 (1) (f) IPA Uredbe o realizaciji, kako je navedeno u Dodatku A ovog Sporazuma.

5. ROK ZA UGOVARANJE

(1) Pojedinačni ugovori i sporazumi kojima se realizira ovaj Sporazum zaključuju se najkasnije do tri godine nakon datuma zaključivanja ovog Sporazuma.

(2) Sredstva za koja nije potpisan ugovor prije isteka roka za ugovaranje se otkazuju.

6. ROK ZA IZVRŠAVANJE UGOVORA

(1) Ugovori moraju biti izvršeni u roku od maksimalno 2 godine od isteka datuma za ugovaranje.

(2) Rok za izvršavanje ugovora može biti produžen prije isticanja njegovog roka za završetak u opravdanim slučajevima.

7. ROK ZA ISPLATU SREDSTAVA

(1) Isplata sredstava mora biti izvršena najkasnije godinu dana nakon krajnjeg roka za izvršavanje ugovora.

(2) Rok za isplatu sredstava može biti produžen prije isticanja njegovog krajnjeg roka u opravdanim slučajevima.

8. TRETIRANJE PRIMITAKA

(1) Primici u svrhu IPA uključuju prihod ostvaren u operaciji, tokom razdoblja njenog sufinansiranja, od prodaje, iznajmljivanja, usluge registracije / naknada za usluge ili drugih jednakovrijednih primitaka osim:

(a) prihoda ostvarenih tokom ekonomskog vijeka sufinansiranih investicija u slučaju investicija u preduzeća;

(b) prihoda ostvarenih u okviru mjere finansijskog inženjeringa, uključujući poduzetnički kapital i sredstva za zajmove, garantna sredstva, leasing;

(c) gdje je primjenjivo, doprinosa iz privatnog sektora za sufinansiranje operacija, koji se prikazuju zajedno s javnim doprinosom u finansijskim tabelama programa.

(2) Primici kako su prethodno određeni u stavu 1, predstavljaju prihod koji se oduzima od iznosa prihvatljivih troškova za predmetne operacije. Najkasnije do zatvaranja programa, takvi prihodi oduzimaju se od prihvatljivih troškova predmetne operacije u potpunosti ili srazmjerno, zavisno od toga jesu li ostvareni u cijelosti ili samo djelimično kroz sufinansiranu operaciju.

9. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA

(1) Izdaci u okviru programa u Dodatku A su prihvatljivi za doprinos Evropske unije ako su zapravo nastali nakon potpisivanja ovog Sporazuma.

(2) Slijedeći troškovi nisu prihvatljivi za doprinos Evropske unije u okviru programa u Dodatku A:

(a) porezi, uključujući porez na dodanu vrijednost;

(b) carinske i uvozne takse, ili neke druge takse;

(c) kupovina, zakup ili leasing zemljišta i postojećih zgrada;

(d) novčane kazne, finansijski penali i sudski troškovi;

(e) operativni troškovi;

(f) polovna oprema;

(g) bankarski troškovi, troškovi garancija i slične naknade;

(h) troškovi konverzije, troškovi i gubici u vezi s bilo kojom komponentom posebnih deviznih euro računa, kao i drugi čisto finansijski troškovi;

(i) ostali doprinosi u naturi;

(j) kamata na dug.

(3) Izuzetno od prethodnog stava 2 slijedeći izdaci su prihvatljivi:

(a) porezi na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni slijedeći uslovi:

(i) porezi na dodanu vrijednost se ne mogu povratiti ni na koji način;

(ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i

(iii) oni su jasno identificirani u prijedlogu projekta.

(b) troškovi koji se odnose na transnacionalne finansijske transakcije;

(c) u slučaju kada provođenje neke aktivnosti zahtijeva otvaranje zasebnog računa ili više njih, bankovni troškovi za otvaranje i vođenje računa;

(d) naknade za pravne savjete, notarske naknade, troškovi tehničkih ili finansijskih stručnjaka i računovodstveni ili revizijski troškovi, ako su direktno povezani sa sufinansiranom operacijom i neophodni su za njenu pripremu ili provođenje;

(e) troškovi garancije banke ili druge finansijske institucije, u mjeri u kojoj se te jamstva zahtijevaju prema državnim zakonima i zakonima EU;

(f) opšti troškovi, pod uslovom da se zasnivaju na stvarnim troškovima vezanim za izvršenje predmetne operacije. Jedinstvene paušalne stope zasnovane na prosječnim troškovima ne smiju premašivati 25% od direktnih troškova operacije koji mogu uticati na nivo opštih troškova. Obračun se uredno dokumentira i periodično pregleda;

(g) kupovina zemljišta za iznos do 10% prihvatljivih troškova u predmetnoj aktivnosti.

(4) Osim tehničke pomoći za prekogranični program iz Člana 94 IPA Uredbe o realizaciji, slijedeći izdaci koje

podmiruju tijela javne vlasti u pripremi ili provođenju operacije su prihvatljivi:

(a) troškovi stručnih usluga koje pružaju javne vlasti, osim krajnjeg korisnika, u pripremi ili provođenju operacije;

(b) troškovi pružanja usluga vezanih uz pripremu i provođenje operacija koje pruža javna vlast, koja je sama po sebi krajnji korisnik i koja provodi operaciju za vlastiti račun bez pribjegavanja drugim, vanjskim pružateljima usluga, ako su to dodatni troškovi i odnose se na same izdatke i direktno se plaćaju za sufinansiranu operaciju.

Predmetno nadležno javno tijelo ili fakturira troškove iz tačke (a) ovog stava prema krajnjem korisniku ili potvrđuje te troškove na osnovu dokumenata ekvivalentne dokazne vrijednosti koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je to tijelo platilo za tu operaciju.

Troškovi iz tačke (b) ovog stava moraju biti potvrđeni pomoću dokumenata koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je predmetno javno tijelo platilo za tu aktivnost.

(5) Bez obzira na odredbe stavova 1 do 4, daljnja pravila o prihvatljivosti izdataka mogu biti propisana u prekograničnom programu u Dodatku A ovog Sporazuma.

10. ČUVANJE DOKUMENTACIJE

(1) Svi dokumenti koji se odnose na program u Dodatku A čuvaju se u razdoblju od najmanje pet godina od datuma na koji Parlament Evrope odobri pražnjenje za budžetsku godinu na koju se predmetna dokumentacija odnosi.

(2) U slučaju da program u Dodatku A nije definitivno zatvoren u roku koji je definiran u prethodnom stavu 1, dokumentacija koja se na njega odnosi čuva se do kraja godine koja slijedi godinu u kojoj je program iz Dodatak A zatvoren.

11. MAPA PUTA ZA DECENTRALIZACIJU BEZ EX ANTE KONTROLA

(1) Zemlja korisnica uspostavlja detaljnu mapu puta sa indikativnim mjerilima i rokovima za postizanje decentralizacije sa *ex ante* kontrolama od strane Komisije. Pored toga, zemlja korisnica uspostavlja indikativnu mapu puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Komisije.

(2) Komisija prati provođenje mape puta spomenute u stavu 1, i vodi računa o rezultatima koje zemlja korisnica ostvari u ovom kontekstu, posebno u pružanju pomoći. Mapa puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola može se odnositi na postupno ukidanje različitih vrsta *ex ante* kontrole.

(3) Zemlja korisnica redovno izvještava Komisiju o napretku koji se ostvari u realizaciji ovog plana.

12. TUMAČENJE

(1) Osim ako podliježu izričitim odredbama u ovom Sporazumu koje nalažu suprotno, termini upotrijebljeni u ovom Sporazumu imaju isto značenje koje im je pripisano u Okvirnoj IPA uredbi i IPA Uredbi o realizaciji.

(2) Osim ako podliježu izričitim odredbama u ovom Sporazumu koje nalažu suprotno, sve reference na ovaj Sporazum su reference na Sporazum kako je izmijenjen, dopunjen, proširen ili zamijenjen s vremena na vrijeme.

(3) Sva pozivanja na propise Vijeća ili Komisije odnose se na verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi transponuju se u ovaj Sporazum putem amandmana.

(4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju nikakav pravni značaj i ne utiču na njegovo tumačenje.

13. DJELIMIČNA NEVALIDNOST I NENAMJERNI PROPUSTI

(1) Ako odredba ovog Sporazuma jeste ili postane nevažeća, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne propuste, to neće uticati na validnost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Strane će zamijeniti svaku nevaljanu odredbu valjanom odredbom koja je najbliža moguća svrsi i namjeni nevažeće odredbe.

(2) Strane će ispraviti bilo koji nenamjerni propust odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma, u skladu s Okvirnom IPA uredbom i IPA Uredbom o realizaciji.

14. PREGLED, IZMJENA I DOPUNA

(1) Provođenje ovog Sporazuma biti će predmet periodičnih pregleda u vrijeme koje dogovore Strane.

(2) Svaki amandman koji dogovore Strane biti će u pismenoj formi i biti će dio ovog Sporazuma. Takav amandman stupa na snagu na dan koji utvrde Strane.

15. PREKID

(1) Bez obzira na stav 2, ovaj Sporazum prestaje važiti osam godina nakon datuma potpisivanja. Ovaj prekid ne isključuje mogućnost da Komisija izradi finansijske korekcije u skladu sa Članom 56 spomenute IPA Uredbe o realizaciji.

(2) Ovaj Sporazum može raskinuti bilo koja Strana dostavljajući pismenu obavijest drugoj Strani. Takav prekid stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pismene obavijesti.

16. RJEŠAVANJE RAZLIKA

(1) Razlike koje proizlaze iz tumačenja, operacije i provođenja ovog Sporazuma, na bilo kojem i na svim nivoima učešća, rješavaju se mirnim putem kroz konsultacije među Stranama.

(2) U odsustvu sporazumnog rješenja mirnim putem, bilo koja Strana može uputiti predmet na arbitražu u skladu sa Opcionim pravilima Stalnog arbitražnog suda za arbitražu koja uključuje međunarodne organizacije i države, a koja su na snazi na dan potpisivanja ovog Sporazuma.

(3) Jezik koji se koristi u arbitražnom postupku je engleski jezik. Nadležni organ za zakazivanje je Glavni sekretar Stalnog arbitražnog suda, po zaprimanju pisanog zahtjeva koji podnese bilo koja Strana. Odluka suca arbitražnog suda je obavezujuća za sve Strane i ne postoji mogućnost žalbe.

17. OBAVIJESTI

(1) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom vrši se u pisanoj formi i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i mora se isporučiti kao originalni dokument ili putem faksimila.

(2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom mora biti poslana na slijedeće adrese:

Za Komisiju:
Ured direktora Pierrea Mirela
Evropska Komisija
Opšta uprava za proširenje / C
Rue de la Loi 170
B -1049 Brisel, Belgija
Faksimil: +32 229 68727

Za Zemlju korisnicu
Nevenka Savić
Nacionalni IPA koordinator
Direkcija za evropske integracije
Trg BiH 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Faksimil: +387 33 703 198

18. BROJ ORIGINALNIH PRIMJERAKA

Ovaj Sporazum je sačinjen u dva primjerka na engleskom jeziku.

19. DODACI

Dodaci A, B i C čine integralni dio ovog Sporazuma.

20. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja. Ako Strane potpišu dokument na različite datume, ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada ga potpiše druga od dvije Strane.

Potpis, za i u ime Komisije
Pierre Mirel
Direktor
Brisel, Belgija
Datum: 21.12.2012.
Potpis, za i u ime Bosne i Hercegovine
Nevenka Savić
Nacionalni IPA koordinator
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Datum:27.09.2013.

DODATAK A PREKOGRANIČNI PROGRAM HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU IPA KOMPONENTE PREKOGRANIČNE SARADNJE ZA 2012. GODINU KOJI JE USVOJEN PREMA ODLUCI KOMISIJE C (2012) 9259 OD 07. DECEMBRA 2012.

PRILOG A1: Prijedlog finansiranja za 2012. godinu za Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina koji je usvojen Odlukom Komisije o provođenju C (2012) 9259 od 07. decembra 2012. godine.

PRILOG A2: Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina 2007-2013 revidiran Odlukom Komisije C (2012) 9259 od 07. decembra 2012. godine.

DODATAK B OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU KOMISIJE EVROPSKIH ZAJEDNICA I BOSNE I HERCEGOVINE, OD 20. FEBRUARA 2008. GODINE

DODATAK C IZVJEŠTAVANJE

(1) Operativne strukture zemalja korisnica koje učestvuju u prekograničnom programu šalju Komisiji i odgovarajućim nacionalnim IPA koordinatorima godišnji izvještaj i završni izvještaj o realizaciji prekograničnog programa nakon pregleda od strane zajedničkog nadzornog odbora.

Godišnji izvještaj se dostavlja do 30. juna svake godine i po prvi put u drugoj godini nakon usvajanja prekograničnog programa.

Završni izvještaj se dostavlja najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja prekograničnog programa.

(2) Izvještaji iz stava 1 ovog člana sadrže slijedeće podatke:

(a) napredak postignut u provođenju prekograničnog programa i prioritete u odnosu na njihove specifične ciljeve, verificirane ciljeve, sa kvantifikacijom, gdje god i kad god mogu biti kvantificirani, koristeći pokazatelje iz Člana 94 (1) (d) IPA Uredbe o realizaciji na nivou osa prioriteta;

(b) korake koje su poduzele operativne strukture i / ili zajednički nadzorni odbor za osiguranje kvaliteta i djelotvornosti provođenja, naročito:

- mjere nadzora i evaluacije, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka,
- pregled svih značajnih problema u provođenju prekograničnog programa i sve poduzete mjere;
- upotrebu tehničke pomoći;

(c) mjere koje su poduzete da se osiguraju informacije i u javnosti objavi prekogranični program.

Gdje je potrebno, informacije iz tačaka (a) do (c) ovog stava mogu biti date u skraćenom obliku.

Informacije iz tačke (b) ne moraju biti uključene ako nije bilo značajne izmjene od prethodnog izvještaja.

DODATAK 1:

FINANSIJSKI PRIJEDLOG ZA GODINE 2012. I 2013. PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA

1. IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Hrvatska i Bosna i Hercegovina
CRIS broj	Hrvatska 2012/023-630; 2013/023-642 Bosna i Hercegovina: 2012/023-591; 2013/23685
Godine	2012. i 2013[1].
Cijena	2012: Hrvatska: 1.0 milion EUR Bosna i Hercegovina: 1.0 milion EUR Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2.0 miliona EUR 2013: Hrvatska: 1.0 milion EUR Bosna i Hercegovina: 1.0 milion EUR Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2.0 miliona EUR
Operativne strukture	Hrvatska: Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova Bosna i Hercegovina: Direkcija za evropske integracije
Tijelo za ugovaranje / Agencija za provođenje	Za Bosnu i Hercegovinu: Evropska komisija Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj
Konačni datum za zaključivanje Finansijskih sporazuma:	Za sredstva za 2012. godinu: najkasnije do 31. decembra 2013. godine Za sredstva za 2013. godinu: najkasnije do 31. decembra 2014. godine
Konačni datum za ugovaranje	3 godine nakon datuma za zaključivanje svakog Finansijskog sporazuma. Nema roka za reviziju i projekte evaluacije koji su pokriveni ovim Finansijskim sporazumom, prema Članu 166 (2) Finansijske uredbe. Ovi datumi se također odnose na državno sufinansiranje.
Krajnji rok za izvršenje	2 godine nakon krajnjeg datuma za ugovaranje za svaki Finansijski sporazum Ovi datumi se također odnose na državno sufinansiranje.
Kôd Sektora	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Predmetne budžetske linije	22.020401
Predmetni menadžeri programa	ELARG Jedinica B1 Hrvatska, Crna Gora
Predmetni menadžeri implementacije	Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj Za Bosnu i Hercegovinu: Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini, Operativni sektor II

[1] Projekti koji se finansiraju u okviru dodjela u 2013. godini podliježu budžetskom odobrenju odgovarajućeg budžetskog tijela za budžet za 2013. godinu.

2. PREGLED

2.1. Uvod

2.1.1. *Veza s VIPD*

Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD) 2011-2013 za Komponentu II - Prekogranična saradnja postavlja strateški okvir za programe koji se finansiraju u okviru ove Komponente, i to: programe prekogranične saradnje između zemalja kandidata / potencijalnih kandidata (na intra-zapadnim granicama Balkana) i programe prekogranične saradnje između njih i susjednih država članica EU.

IPA prekogranična saradnja kombinira koheziju i ciljeve vanjskih odnosa, uzimajući u obzir specifične pojedinačne potrebe pograničnih regiona. Prekogranične višegodišnje programe zajednički pripremaju partnerske zemlje. Prioriteti za IPA PGS pomoć su slijedeći:

- podrška prekogranične privredne, socijalne i teritorijalne saradnje u pograničnim područjima, i time podsticanje društveno-privrednog razvoja pograničnih regija;
- rješavanje zajedničkih izazova u područjima kao što su okoliš, prirodno i kulturno naslijeđe, javno zdravstvo, sprječavanje i borba protiv organiziranog kriminala;
- osiguravanje efikasnih i sigurnih granica;
- promoviranje zajedničkih manjih lokalnih aktivnosti ("ljudi-ljudima");
- podrška za mreže, pristup i pripravnost u hitnim slučajevima.

2.1.2. Proces programiranja

Proces programiranja odvijao se od decembra 2006. do maja 2007. Program je razvijen kroz proces opsežnih konsultacija s lokalnim akterima i potencijalnim korisnicima s obe strane granice. Zajednički programski odbor (ZPO) je sastavljen od predstavnika iz državnih organa vlasti Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i iz regionalnih organa vlasti iz pograničnih regija. ZPO je usvojio konačni nacrt programskog dokumenta 25. maja 2007.

U skladu sa Članom 93 (1) IPA Uredbe o realizaciji, na inicijativu Komisije, u dogovoru sa zemljama učesnicama, prekogranični program je izmijenjen i dopunjen radi ažuriranja plana finansiranja kako bi se dodala izdvajanja za 2012. i 2013. godinu, prema reviziji Višegodišnjeg indikativnog finansijskog okvira za 2011-2013. Revidirani program je usvojen od strane Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) 30. novembra 2011.

2.1.3. Popis prihvatljivih područja i susjednih područja

U Hrvatskoj, prihvatljivo područje u skladu sa Članom 88 IPA Uredbe o realizaciji sastoji se od 9 županija (statistički regioni odgovaraju nivou 3 NUTS klasifikacije):

Vukovarsko-srijemska županija, Brodsko-posavska županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija, Ličko-senjska županija, Zadarska županija, Šibensko-kninska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Dubrovačko-neretvanska županija.

U Bosni i Hercegovini, prihvatljivo područje u skladu sa Članom 88 IPA Uredbe o realizaciji sastoji se od Sjeveroistočnog, Sjeverozapadnog i Hercegovačkog regiona, koji uključuju slijedeće općine:

Sjeveroistok: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Ćelić, Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna.

Sjeverozapad: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf / Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ / Ribnik , Mrkonjić Grad / Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Bosanska Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa.

Hercegovina: Prozor / Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.

U Hrvatskoj, susjedne oblasti u skladu sa Članom 97 IPA Uredbe o realizaciji su: Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija, Zagrebačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Primorsko-goranska županija (statistički regioni odgovaraju nivou 3 NUTS klasifikacije).

U Bosni i Hercegovini, susjedna oblast u skladu sa Članom 97 IPA Uredbe o realizaciji je Centralna regija Bosne i Hercegovine, koja obuhvaća slijedeće općine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić.

2.2. Globalni cilj programa

Globalni cilj ovog programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem da se revitalizira privreda, zaštiti priroda i okoliš, i poveća socijalna kohezija programskog područja.

Dodatni cilj ovog programa je izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima EU, i priprema za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru cilja Evropske teritorijalne saradnje unutar Strukturnih fondova EU.

Program je u skladu sa glavnim državnim sektorskim strategijama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu ograničena sredstva koja su na raspolaganju u okviru IPA 2007-2013 i veličinu programskog područja, ambicija ovog programa je prvenstveno u pridonošenju oživljavanja graničnih veza i aktivnosti u programskom području kroz ohrabrivanje saradnje na lokalnom nivou i po zajedničkim pitanjima okoliša i socijalno-privrednih problema.

2.3. Prioritetna osa, povezane mjere i njihovi specifični aspekti vezani za realizaciju budžeta za 2012-2013.

Prioriteti i mjere definirani u ovom prekograničnom programu sastavljeni su na takav način da poštuju i osiguraju realizaciju konkretnih ciljeva. Dva prioriteta su identificirana za prekograničnu saradnju. Oni su izabrani s ciljem usmjeravanja pomoći u području konkretnog potencijala, kao što su turizam i sektor MSP, i u oblasti koje će poboljšati kvalitet života i poboljšati socijalnu koheziju kroz zaštitu prirode i okoliša i kroz poboljšanje pristupa uslugama. Pored toga, jedan od prioriteta se fokusira na tehničku pomoć, osiguravajući djelotvorno upravljanje i realizaciju programa.

Što se tiče Hrvatske poduzeće se sve da se osigura to da nema operativnih ili finansijskih preklapanja, uključujući i onih na nivou sudionika, s bilo kojom od mjera sadržanih u Operativnim programima za Hrvatsku u okviru IPA Komponenti I, III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj). Svaki prekogranični program utvrđuje pravila prihvatljivosti za odabir operacija kojima se osiguravaju isti uslovi za prihvatljivost za slične aktivnosti, kao i poštovanje standarda EU, gdje je to relevantno, između različitih prekograničnih programa i drugih IPA komponenata.

Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog Ekonomskog prostora

Ovaj prioritet je odgovor na tešku privrednu situaciju s obe strane granice, koja se odlikuje opadanjem brojnosti stanovništva, visokim stupnjem ovisnosti od nerazvijenog sektora poljoprivrede i sektora MSP koji se suočavaju sa problemima kao što su nedostatak pristupa kreditima, nedostatak stručnosti i poduzetništva. Sektor turizma je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja - u blizini jadranske obale - ali je prilično nerazvijen u središnjim i istočnim dijelovima. Neke od glavnih prepreka za razvoj sektora turizma su slaba turistička infrastruktura (uglavnom u ne-priobalnim područjima), nizak nivo marketinga, kao i nedostatak razmjene informacija među turističkim operaterima i drugim privrednim sektorima (posebno poljoprivrede).

Cilj ovog prioriteta je pridonošenje integraciji privrede u pograničnim područjima kroz podsticanje saradnje u području turizma, podršku sektoru malih i srednjih poduzeća i promociju poduzetništva. Specifični ciljevi su razvijanje prepoznatljive zajedničke turističke ponude utemeljene na zajedničkom ekološkom i kulturnom naslijeđu i poboljšanje konkurentnosti lokalne turističke privrede. Pored toga, program će podržati razvoj regionalne privrede kroz jačanje sektora MSP i institucija za podršku poslovanju i uslugama.

Stvaranje zajedničkog privrednog prostora biti će realizirano kroz dvije mjere:

Mjera 1: Zajednički razvoj turističke ponude

Zajednički razvoj turističke ponude će podržati poboljšanje i diversifikaciju turističkih proizvoda i usluga, kao i zajednički plasman ovih proizvoda i usluga. Mjera će mobilizirati potencijale u okviru zaštite okoliša i kulturnog područja i doprinijeti unaprijeđenju vještina i znanja osoba koje rade u turizmu, poljoprivredi i kulturi.

Vrste prihvatljivih aktivnosti mogle bi na primjer biti: certifikacija domaćih proizvoda, promocija turizma i marketinške inicijative, očuvanje i valorizacija kulturnog naslijeđa, razvoj tematskih (prekograničnih) ruta itd.

Mjera 2: Promocija poduzetništva

Druga mjera podržava promociju poduzetništva i inicijative za povećanje konkurentnosti i inovativnosti sektora MSP. Mjera potiče šeme koje stvaraju poslovne, istraživačke ili obrazovne mreže preko granice. To mogu biti: aktivnosti obuke i obrazovanja za mala i srednja poduzeća, razvoj partnerstva između malih i srednjih poduzeća i univerziteta ili zajedničkih institucija za podršku poslovanju.

Mjere 1 i 2 će se ugovoriti kroz pozive za podnošenje prijedloga.

Prioritet 2: Unaprijeđenje kvalitete života i socijalne kohezije

Prioritet 2 je odgovor na društvene i ekološke probleme pograničnog područja. Nivo nezaposlenosti je visok, osobito u ruralnim područjima, a postoji i nedostatak aktivnih mjera za zapošljavanje u cilju rješavanja ove situacije. Postoji opća tendencija "odljeva mozgova" i nedostatak pristupa obrazovanju i socijalnim uslugama.

U sektoru zaštite okoliša, Hrvatska i Bosna i Hercegovina se suočavaju s istim izazovima i imaju iste mogućnosti. Sa obe strane granice postoje značajni prirodni resursi - parkovi prirode i rijeke, ali ne postoji koordinacija po pitanju toga kako bi se zaštitio okoliš npr. kroz upravljanje otpadnim vodama, niti postoje koordinirani napori kako se nositi s prirodnim katastrofama kao što su poplave ili borba protiv požara. I minska polja su također čest problem u programskom području. Procjenjuje se da je neophodno raščistiti još 305.000 neeksplodiranih mina, koje pokrivaju oko 1.800 km^2.

Opšti cilj prioriteta 2 jeste poboljšanje kvaliteta života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete / rizika po okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama. Postoje dva specifična cilja: prvi je zaštita i očuvanje okoliša i podsticanje održivog korištenja prirodnih resursa u pograničnim područjima kroz zajedničke akcije i kampanje za podizanje svijesti. Drugi specifični cilj ima za zadatak da omogući pristup zajedničkim uslugama u zajednici koje imaju uticaja na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnog stanovništva i zajednica.

Slijedeće dvije mjere imaju za cilj poboljšanje kvaliteta života i socijalne kohezije:

Mjera 1: Zaštita prirode i okoliša

Zaštita prirode i okoliša je važna sama po sebi, ali je također važna za razvoj turizma. Zato će ova mjera podržati inicijative koje sprječavaju degradaciju okoliša i promoviraju održivo korišćenje prirodnih resursa. Primjeri aktivnosti mogu biti: zajednički planski dokumenti za vodosnabdijevanje i obradu otpadnih voda, studije o obnovljivoj energiji, podizanje svijesti o zaštiti okoliša i zajedničke interventne akcije u slučaju poplava ili požara.

Mjera 2: Unaprijeđenje dostupnosti zajedničkih usluga u graničnoj oblasti

Druga mjera fokusirati će se na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnih zajednica i doprinijeti će unaprijeđenju prekograničnih odnosa. Mjera će podržati razvoj aktivnosti među ljudima preko granice u područjima kao što su obrazovanje, socijalna i zdravstvena zaštita, kultura i sport. To će uključiti lokalne vlasti, civilno društvo i socijalne partnere i potaknuti će uspostavljanje prekograničnih mreža u aktivnostima socijalne kohezije. To mogu biti: zajedničke omladinske inicijative, pomoć marginaliziranim grupama, lakši pristup zdravstvu, kulturi i obrazovanju, itd.

Mjere 1 i 2 će se ugovoriti kroz pozive za podnošenje prijedloga.

Generalno govoreći, prekogranična izgradnja kapaciteta biti će horizontalna tema Prioriteta 1 i 2 i, gdje god je to moguće, i biti će integrirana u sve mjere u ovim prioritetima.

Prekogranični kapacitet će biti izgrađen davanjem prednosti projektima koji:

(a) poboljšavaju saradnju i razmjenu iskustava između lokalnih i regionalnih aktera u cilju povećanja prekogranične saradnje.

(b) intenziviraju i konsolidiraju prekogranični dijalog i uspostavljaju institucionalne odnose između lokalnih uprava i drugih relevantnih lokalnih ili regionalnih zainteresiranih strana.

(c) opremaju aktere lokalnih i regionalnih vlasti informacijama i vještinama za razvoj, provođenje i upravljanje prekograničnim projektima.

Predviđeni su slijedeći katalitički efekti: unaprijeđenje ekoloških standarda, poboljšanje društvenog i kulturnog blagostanja, održivo korištenje lokalnih materijalnih i ljudskih resursa, transfer znanja kroz projekat saradnje, efekti poduzetništva koji će na kraju ukloniti potrebu za vanjskim finansiranjem u budućnosti i stvaranje radnih mjesta. Osim toga, provođenje projekata stimulisati će i stvoriti će pozitivno okruženje za daljnju saradnju.

Obaveze državnog sufinansiranja garantiraju da je EU princip dodavanja u potpunosti uključen.

Prioritet 3: Tehnička pomoć

Cilj prioriteta tehničke pomoći je da se poboljša kvalitet prekogranične saradnje i alati za upravljanje. On će uglavnom pokriti troškove direktno vezane za provođenje programa: troškove za širenje informacija i osiguravanje vidljivost programa, podizanje svijesti u prekograničnom regionu,

promoviranje saradnje i razmjene iskustava, administrativne i logističke troškove zajedničkih struktura programa (Zajednički nadzorni odbor, Zajednički tehnički sekretarijat i njegova podružnica, uključujući troškove osoblja, s izuzetkom plata za državne službenike), a što obuhvata praćenje i prvostepenu kontrolu, troškove i sudjelovanje na različitim sastancima vezanim za provođenje programa.

Prioritet 3 provesti će se kroz 2 mjere:

Mjera 1: Podrška administraciji i provedbi programa

Ova mjera će osigurati podršku za rad državnih Operativnih struktura i Zajedničkog nadzornog odbora u upravljanju programom. Ona će također osigurati pružanje savjeta i podrške krajnjim korisnicima u razvoju projekta i realizaciji.

Mjera 2: Podrška informacijama o programu, publicitetu i evaluaciji

Druga mjera Tehničke pomoći pružiti će podršku Programskim informacijama, publicitetu i evaluaciji. Ona će osigurati svijest o programu među lokalnim, regionalnim i državnim donositeljima odluka, kao i među stanovnicima programskog područja i opšte javnosti u obe zemlje. Pored toga, mjera će podržati pružanje ekspertize Zajedničkom nadzornom odboru za planiranje i provođenje evaluacije programa.

Uslovni raspored i indikativni iznosi za provođenje mjera:

Za Prioritete 1 i 2, uslovno je predviđeno da dva ugovaratelja pokrenu zajedničku poziv za podnošenje prijedloga, uključujući i sve mjere koje se odnose na ukupan iznos sredstava za 2012. i 2013. godinu u prvoj polovini 2013. godine.

Osnovni kriteriji za odabir i kriteriji za dodjelu grantova trebaju biti oni koji su navedeni u praktičnom vodiču (PRAG) za ugovorne postupke za vanjsku pomoć Evropske unije. Detaljniji kriteriji za odabir i dodjelu grantova biti će navedeni u Pozivu za prijedloge – Paket za prijavu (Uputstvo za kandidate).

Za Prioritet 3, s obzirom na to da nadležne državne vlasti (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopol (u smislu Čl. 168, stav 1, tačka c Pravilnika za provođenje[1] Finansijske uredbe[2]) u provođenju prekograničnog programa, relevantne ugovorne vlasti u obe zemlje mogu uspostaviti pojedinačne sporazume o direktnim grantovima, bez poziva za podnošenje prijedloga Operativnim strukturama za iznose do onih koji se dobivaju u okviru Tehničke pomoći Prioriteta 3 u svakoj zemlji. Podugovaranje, od strane Operativnih struktura, aktivnosti koje pokrivaju sporazumi o direktnim grantovima (npr. Tehnička pomoć, evaluacija, publicitet itd.) dozvoljeno je u skladu sa Članom 120 Finansijske uredbe i Članom 184 Pravilnika za provođenje Finansijske uredbe. Sporazumi o direktnim grantovima mogu biti potpisani čim se zaključe odgovarajući Finansijski sporazumi. Radi efikasnog korišćenja sredstava Tehničke pomoći, potrebna je bliska koordinacija između državnih tijela (Operativnih struktura, koordinatora PGS) zemalja učesnica.

2.4. Pregled prethodnog i tekućeg iskustva u PGS, uključujući naučene lekcije i koordinaciju donatora

Hrvatska

- Projekti / programi koji su realizirani:

- CARDS 2001 'Strategija i izgradnja kapaciteta za saradnju u graničnom području (Identifikacija budućih projekata na granici sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom)

- CARD 2002 'Strategija i izgradnja kapaciteta za regionalni razvoj' (Institucionalni aranžmani za upravljanje PGS)

- CARDS 2003 'Regionalni razvoj lokalne granice (Šema granta sa Slovenijom)

- CARDS 2003 'Tehnička pomoć za upravljanje programima susjedstva' (Podrška za ZTS za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)

- CARDS 2004 'Izgradnja institucija i kapaciteta za PGS' (Podrška Ministarstvu pomorstva, turizma, saobraćaja i razvoja)

- CARDS 2004 'Saradnja u pograničnom regionu' (Grant šema sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom); 8 projekata sprovelo je Transnacionalni program CADSES 2004-2006; 9 realiziranih projekata

- PHARE 2005 'Prekogranična saradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna šema granta), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004-2006; 25 realiziranih projekata

- PHARE 2005 'Jadranska prekogranična saradnja između Hrvatske i Italije', Phare PGS/INTERREG III A - Novi jadranski program za susjedstvo 2004-2006; 35 realiziranih projekata

- PHARE 2006 'Prekogranična saradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna šema granta), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004-2006; 21 realizirani projekat

- PHARE 2006 'Jadranska prekogranična saradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III

- Novi jadranski program za susjedstvo 2004-2006; 17 realiziranih projekata

- Projekti / programi koji se trenutno realiziraju:

- Projekti:

- IPA 2008 Program za Hrvatsku - Twinning projekt - Pomoć za upravljanje Ciljem 3 u okviru kohezijske politike

- Programi:

- IPA 2007 i IPA 2008 PGS programi saradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina (14 projekata u fazi realizacije), Hrvatska - Crna Gora (5 projekata u fazi realizacije), Hrvatska- Srbija (11 projekata u fazi realizacije), Hrvatska - Mađarska (102 projekata u fazi realizacije), Hrvatska–Slovenija (45 projekata u fazi realizacije), PGS IPA Jadran (28 projekata u fazi realizacije), ERDF Transnacionalni programi Evropske teritorijalne saradnje "Jugoistočna Evropa" (10 projekata u fazi realizacije) i "Mediteran" (6 projekata u fazi realizacije)

Bosna i Hercegovina

- Projekti koji se trenutno realiziraju:

- CARDS 2004-2006 Jadranski program za susjedstvo

- Trans-nacionalni program CADSES 2004-2006

- IPA 2007 i IPA 2008 Programi prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Hrvatska, Bosna i Hercegovina - Srbija, Bosna i Hercegovina - Crna Gora,

- PGS Jadran

- ERDF transnacionalni programi Evropske teritorijalne saradnje "Jugoistočna Evropa" "Mediteran" (ovaj posljednji samo u okviru sredstava IPA 2008)

Programi prekogranične saradnje mogu dati vrijedan doprinos pomirenju i dobrosusjedskim odnosima, a korisnici su pokazali velika očekivanja u vezi s rezultatima programa ove komponente, također u svjetlu činjenice da pristup PGS 'učenja kroz praksu' značajno doprinosi izgradnji lokalnih kapaciteta. Ova velika očekivanja su se ogledala u velikom broju podnesenih prijava na pozive za prijedloge, uprkos gotovo simboličnom iznosu raspoloživih zajedničkih fondova.

[1] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. Gl. L 357, od 31.12.2002. str. 1)

[2] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. Gl. L 248, od 16.09.2002. str. 1)

- PGS IPA Jadran - Partneri iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine učestvuju u 17 projekata: ADRIA.MUSE; AdriaticMoS - Razvijanje autocesta morskog sistema u jadranskom području, ADRISTORICAL LANDS - Historija, kultura, turizam, umjetnost i drevni zanati u evropskom jadranskom području; AGRONET - Ostvarivanje stalne logističke mreže, distribucijske mreže i mreže uslužne infrastrukture u lancu prehrambene industrije jadranskog područja; AHVN - Mreža jadranskog zdravlja i vitalnosti; CLUSTER CLUB - Jadranski ekonomski klaster klub; FLA - Razvijanje mreže lanca za snabdijevanje drvetom i namještajem u jadranskom području; FUTURE MEDICINE - Prijedlog za uspostavljanje prekogranične jadranske mreže kliničkih centara za medicinski asistiranu reprodukciju i regenerativnu medicinu; KEY Q - Ključ za kvalitet u razvoju i odgovornu izgradnju vrijednosti poljoprivredno-prehrambenih resursa na obe obale Jadrana; METRIS PLUS - Podsticanje istraživanja i potencijala inovacija jadranskog prekograničnog područja kroz zajedničke istraživačke inicijative koje predvodi Metris istraživački centar; PITAGORA - Platforma za informacijske tehnologije u cilju dobivanja mogućnosti da se smanji ICT jaz u jadranskom području; S.T.A.R. - Statističke mreže u sektoru turizma jadranskog područja; SEA-R - Održiva energija u jadranskom području: Znanje za investiranje; SHAPE - Oblikovanje cjelovitog pristupa očuvanju jadranskog okoliša: između obale i mora; SLID - Socijalna i radna integracija osoba s invaliditetom; YOUTH ADRINET - Dijeljenje iskustava i razvijanje zajedničkih alata u cilju povećanja učešća mladih jadranskog stanovništva u civilnom društvu i stvaranje mreža; ZOON - zootehničko umrežavanje za održive inovacije u jadranskom Euroregionu.

- ERDF Transnacionalni program Jugoistočna Evropa (SEE) - Partneri iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine učestvuju u 2 projekta: ATRUIM - Arhitektura totalitarnih režima XX vijeka u urbanom upravljanju; SEE Digi TV - Digitalna televizija Jugoistočne Evrope.

Naučene lekcije

Obe zemlje su stekle iskustvo iz prethodnog učešća u programima prekogranične saradnje, naročito u onim programima koji uključuju zemlje članice EU sa snažnom praksom prekogranične saradnje koja se može prenijeti na one zemlje koje imaju manje iskustva. Kao rezultat toga, granična područja prema državama članicama EU imaju mnogo veći kapacitet i znanje u projektima prekogranične saradnje u odnosu na područja koja graniče sa zemljama ne-članicama EU. Ova situacija se reflektirala u toku realizacije CARDS 2004 "Program saradnje u pograničnom regionu", kada su susjedne oblasti iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore imale prvu priliku da se prijave za male projekte prekogranične saradnje. Postojao je opšti nedostatak znanja o tome kako da se pripreme i upravljaju projekti, i lokalnim akterima je bilo teško pronaći partnere s druge strane granice.

Iskustvo u saradnji u pograničnom području do sada pokazuje da je solidna pripremna faza, uključujući podizanje nivoa svijesti i obuku prije pokretanja aktivnosti, od ključnog značaja za ishod programa. Delegacija EU je ugovorila stručnjake da provedu nadzorne posjete za praćenje projekata koji se finansiraju u okviru Programa prekogranične i transnacionalne saradnje, u okviru programa IPA za 2007. i 2008. godinu. Ukupno 32 ugovora je pregledano tokom mjeseca juna i septembra 2011. godine, uključujući sve projekte ugovorene u okviru prvog Poziva za dostavljanje prijedloga za Program HRV-CG. Zaključci nadzora su bili pozitivni i nisu identificirani rizici koji bi ugrozili provođenje programa.

Pošto već postoje dva Poziva za podnošenje prijedloga koji su objavljeni u okviru ovog programa, korisnici na području koje pokriva program su stekli dragocjeno iskustvo u praksama EU, javnoj nabavi, primjeni i provođenju projekata.

Privremena procjena Prekograničnog programa između zemalja kandidata / potencijalnih kandidata (intra-zapadne granice Balkana) u okviru IPA Komponente prekogranične saradnje završena je u junu 2011.

Tematska evaluacija PGS programa u okviru PHARE programa zaključila je da je većina projekata jasno uticala na dio pograničnog područja, ali da su zajednički projekti prije bili izuzetak nego pravilo. Otuda značaj da se osigura to da su projekti rezultat zajedničkih lokalnih ili regionalnih inicijativa. Drugi zaključak prethodno spomenute procjene je da je sinhronizacija u zajedničkim projektima od ključnog značaja u smislu rezultata, uticaja i održivosti. Stoga je važno da partneri uspostave dogovorenu koordinaciju planova i mehanizme prije potpisivanja Finansijskih sporazuma.

Donatorska koordinacija

U skladu sa Članom 20 IPA Uredbe i Članom 6 (3) IPA Uredbi o realizaciji, u 2007. godini Evropska komisija je zatražila od predstavnika država članica i lokalnih međunarodnih finansijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da daju svoje komentare u vezi s nacrtom višegodišnjeg programa prekogranične saradnje koji je dostavljen Komisiji. Komisija je zaprimila komentare iz ambasade Velike Britanije u Zagrebu i od Svjetske banke.

2.5. Horizontalna pitanja

Program će promovisati održivo upravljanje okolišem kroz unaprijeđenje saradnje između institucija za provođenje zajedničkih aktivnosti za zaštitu okoliša.

Program će također podržati rodnu osviještenost i politiku jednakih mogućnosti kroz odabir projekata koji uključuju posvećivanje posebne pažnje jednakim mogućnostima za spolove, nacionalnosti i osobe s invaliditetom u skladu sa načelima Evropske unije.

2.6. Uslovi

Uspješno provođenje programa zavisi od odgovarajućeg kadra i funkcioniranja Operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora i Zajedničkog tehničkog sekretrijata i njegove podružnice.

2.7. Reperne tačke

Sredstva za 2012	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj direktnih sporazuma o grantu u Hrvatskoj	1	1	1	1
Broj direktnih sporazuma o grantu u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva za podnošenje prijedloga koji su pokrenuti u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	0	60	100	100
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	60	100	100

Sredstva za 2012.	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj direktnih sporazuma o grantu u Hrvatskoj	1	1	1	1

Broj direktnih sporazuma o grantu u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva za podnošenje prijedloga koji su pokrenuti u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	0	100	100	100
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	100	100	100

2.8. Mapa puta za decentralizaciju upravljanja EU fondovima bez ex ante kontrole od strane Komisije

U Hrvatskoj su pripreme za odricanje od ex ante kontrola u toku. Odluka da se odustane od ex ante kontrola za Komponentu II treba biti donesena prije datuma pristupanja, inače svi ugovori potpisani između datuma pristupanja i datuma kada je odluka Komisije usvojena neće se smatrati prihvatljivim u skladu sa Članom 29 Zakona o pristupanju iz 2011. godine. Odluka Komisije treba se zasnivati na dokumentaciji koja pokazuje da je hrvatski sistem za upravljanje za Komponentu II dobro pripremljen i da je potpuno operativan.

Strategija za decentralizirani sistem provođenja (DSP) Bosne i Hercegovine usvojena je u julu 2008. godine. U aprilu 2010. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je odluke za imenovanje Nadležnog službenika za ovjeravanje (NSO), Državnog službenika za autorizaciju (DSA), i Nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK). CJFU (Centralna jedinica za finansije i ugovore) i Državni fond (DF) su osnovani u okviru Ministarstva finansija i trezora i funkcionalni su, iako još uvijek nisu u potpunosti kadrovski popunjeni.

Što se tiče IPA Komponente II - PGS - može se registrirati izvjestan napredak: Vijeće ministara usvojilo Odluku o osnivanju Operativne strukture za IPA komponentu II u septembru 2011. godine, a formalnu obavijest o ovoj odluci izdao je DSA u decembru. Imenovanje na funkciju rukovoditelja Operativne strukture je u toku. Također, odluka o osnivanju Revizorskog tijela još nije donesena. Što se tiče drugih komponenata, nikakav napredak nije ostvaren zbog nedostatka političkog dogovora.

3. BUDŽET ZA 2012. I 2013. GODINU

3.1. Indikativna tabela za 2012. godinu za Hrvatsku

	Doprinos IPA EU		Državni doprinos		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna osa 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (kolona c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za kolonu (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.2. Indikativna tabela za 2012. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	Doprinos IPA EU		Državni doprinos		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna osa 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (kolona c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za kolonu (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.3. Indikativna tabela za 2013. godinu za Hrvatsku

	Doprinos IPA EU		Državni doprinos		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna osa 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (kolona c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za kolonu (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.4. Indikativna tabela za 2013. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	Doprinos IPA EU		Državni doprinos		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna osa 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna osa 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (kolona c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za kolonu (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.5. Princip sufinansiranja koji se primjenjuje na projekte finansirane u okviru programa

Doprinos EU je obračunat u odnosu na prihvatljive rashode, koji su za" Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina" zasnovani na ukupnim troškovima, kao što je dogovoreno između zemalja učesnica, i propisano u prekograničnom programu.

Doprinos EU na nivou prioritetne ose ne prelazi gornju granicu od 85% od prihvatljivih troškova.

Doprinos EU za svaku osu prioriteta ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova.

Primjenjuju se odredbe Člana 90 IPA Uredbe o realizaciji.

Sufinansiranje u sklopu osa Prioriteta 1 i 2 osigurati će krajnji korisnici granta, a ono može doći i iz javnih ili privatnih fondova. Sufinansiranje u sklopu ose Prioriteta 3 (Tehničke pomoći) biti će obezbijeđeno iz državnih fondova.

4. ORGANIZACIJA PROVOĐENJA

4.1. Način provođenja

Dio ovog programa koji se odnosi na Hrvatsku provodi se u skladu sa Članom 53c Finansijske uredbe[1] i odgovarajućim odredbama Pravilnika o provođenju[2]. Zemlja korisnica nastaviti će da osigurava to da se uslovi koji su navedeni u Članu 56 Finansijske uredbe poštuju u svakom trenutku.

Ex ante kontrola koju vrši Komisija primjenjuju se u skladu sa Odlukom Komisije o prenosu upravljačkih ovlaštenja, u skladu sa Članom 14 IPA Uredbe o realizaciji.

Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu provodi Evropska komisija na centraliziranoj osnovi, u skladu sa Članom 53 Finansijske uredbe[3] i odgovarajućim odredbama Pravilnika o provođenju[4].

U slučaju centraliziranog upravljanja uloga Komisije u odabiru aktivnosti u okviru programa prekogranične saradnje između zemalja korisnica je navedena u Članu 140 IPA Uredbe o realizaciji.

4.2. Opšta pravila za nabavke i postupak dodjele granta

Nabavka prati odredbe Dijela Dva, Naslova IV Finansijske uredbe i Dijela Dva, Naslova III, Poglavlja 3 njenog Pravilnika o provođenju, kao i pravila i postupke za ugovore o uslugama, nabavkama i radovima koji se finansiraju iz opšteg budžeta Evropskih zajednica za potrebe saradnje s trećim zemljama usvojeni od strane Komisije 24. maja 2007. godine (C (2007) 2034).

Postupci dodjele granta slijede odredbe Dijela Jedan, Naslova VI Finansijske uredbe i Dijela Dva, Naslova VI njenog Pravilnika o provođenju.

Gdje je to moguće, Ugovorna tijela bi također trebalo da koriste standardne šablone i modele koji olakšavaju primjenu navedenih pravila predviđenih u "Praktičnom vodiču za ugovorne postupke za vanjske aktivnosti Evropske unije" ("Praktični vodič"), koji je objavljen na internetskoj stranici EvropeAid[5] na dan pokretanja nabavke ili postupka dodjele granta.

4.3. Procjena uticaja na okoliš i očuvanje prirode

Sve investicije se provode u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU.

Postupci za procjenu uticaja na okoliš kao što je navedeno u EIA Direktivi[6]u potpunosti se primjenjuju na sve investicijske projekte u okviru IPA. Ako EIA Direktiva još nije u potpunosti transponirana, postupci trebaju biti slični onima utvrđenim u prethodno spomenutoj direktivi.

Ako je vjerojatno da će projekat uticati na lokacije od značaja za očuvanje prirode, potrebno je da bude izvršena odgovarajuća procjena zaštite prirode, ekvivalentna onoj koja je predviđena Članom 6 Direktive o staništima[7].

5. NADZOR I EVALUACIJA

5.1. Nadzor

Provođenje prekograničnog programa pratiti će Zajednički nadzorni odbor iz Člana 142 IPA Uredbe o realizaciji, koji uspostave zemlje korisnice, a koji uključuje i predstavnike Komisije.

U Hrvatskoj provođenje programa pratiti će se također kroz IPA nadzorni odbor u skladu sa Članom 58 IPA Uredbe o realizaciji.

IPA nadzorni odbor procjenjuje djelotvornost, kvalitet i koherentnost provođenja programa kako bi se osiguralo ostvarivanje programskih ciljeva i poboljšala efikasnost pružene pomoći.

U Bosni i Hercegovini Komisija može poduzeti sve radnje koje smatra neophodnim da bi pratila predmetni program.

5.2. Evaluacija

Programi podliježu evaluaciji, u skladu sa Članom 141 IPA Uredbe o realizaciji, s ciljem da se poboljša kvalitet, djelotvornost i dosljednost pomoći iz fondova EU, i strategija i provođenja programa prekogranične saradnje.

6. REVIZIJA, FINANSIJSKA KONTROLA, MJERE BORBE PROTIV PREVARA, FINANSIJSKA PRILAGOĐAVANJA, PREVENTIVNE MJERE I FINANSIJSKE KOREKCIJE

6.1. Revizija, finansijska kontrola i mjere borbe protiv prevara

Računi i operacije svih strana uključenih u realizaciju ovog programa, kao i svi ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj program, podliježu, s jedne strane, nadzoru i finansijskoj kontroli od strane Komisije (uključujući i Evropski ured za suzbijanje prevara), koja može izvršiti provjere po svom nahođenju, bilo samostalno ili preko vanjskog revizora, i, s druge strane, reviziji Evropskog revizorskog suda. To uključuje mjere poput *ex ante* verifikacija tendera i ugovaranja koje provodi Delegacija u Hrvatskoj.

Da bi se osigurala djelotvorna zaštita finansijskih interesa Evropske unije, Komisija (uključujući Evropski ured za suzbijanje prevara) može provesti provjere na licu mjesta i inspekcije, u skladu sa postupcima koji su predviđeni u Uredbi Vijeća (EZ, Euratom) 2185/96[8].

Kontrole i revizije koje su prethodno opisane vrijede za sve izvođače radova, podizvođače i korisnike grantova koji su primili sredstva EU.

6.2. Finansijska usklađivanja

U Hrvatskoj državni službenik za autorizaciju, koji prvenstveno snosi odgovronosti za ispitivanje svih nepravilnosti, donosi finansijske prilagodbe gdje se utvrde nepravilnosti ili nemar u vezi s provođenjem ovog programa, tako što otkazuje svu ili dio pomoći EU. Državni službenik za autorizaciju uzima u obzir prirodu i težinu nepravilnosti i finansijski gubitak za pomoć EU.

U slučaju nepravilnosti, uključujući nemar i prevare, državni službenik za autorizaciju vrši povrat EU pomoći koja je isplaćena korisniku, u skladu sa državnim postupcima za povrat.

6.3. Sljedivost revizije

U Hrvatskoj državni službenik za autorizaciju osigurava da su sve relevantne informacije dostupne kako bi se u svakom trenutku omogućila sljedivost revizije. Ove informacije obuhvaćaju pisane dokaze o odobrenju plaćanja, o obračunima i isplati, kao i obradi avansa, garancija i dugova.

6.4. Preventivne mjere

Hrvatska osigurava istragu i djelotvornu obradu slučajeva sumnje na prevaru i nepravilnosti, i osigurava funkcioniranje mehanizama kontrole i izvještavanja koji odgovaraju onima

---

[1] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. Gl. L 248, od 16.09.2002. str.1)

[2] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. Gl. L 357, od 31.12.2002. str.1)

[3] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. gl. L 248, od 16.09.2002. str.1)

[4] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. gl. L 357, od 31.12.2002. str.1)

[5] trenutna adresa:http:/ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

[6] Direktiva Vijeća 85/337/EEZ od 27. juna 1985. o procjeni uticaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (Sl. gl. L 175, od 05.07.1985, str 40.

[7] Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. maja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Sl. gl. L 206, od 22.07.1992).

[8] Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/96 (Sl. gl. L 292, od 15.11.1996. str. 2).

koji su predviđeni u Uredbi Komisije 1828/2006[1]. Svi osumnjičeni ili stvarni slučajevi prevare i nepravilnosti, kao i sve mjere koje su preduzete u vezi s tim moraju biti prijavljeni službama Komisije bez odlaganja. Ukoliko ne bude osumnjičenih ili stvarnih slučajeva prevare ili nepravilnosti za izvještavanje, zemlja korisnica obavijestiti će Komisiju o tome u roku od dva mjeseca po isteku svakog tromjesečja.

Nepravilnost označava svako kršenje odredbe važećih pravila i ugovora, kao posljedice činjenja, ili posljedice propusta od strane ekonomskog operatera koji ima, ili bi imao, efekt prejudiciranja opšteg budžeta Evropske unije kroz punjenje za neopravdanu stavku rashoda po opšti budžet.

Prevara označava svaku namjernu radnju ili propust koji se odnosi na: korišćenje ili prezentaciju lažnih, netačnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koji imaju kao svoj efekat prisvajanje ili neprimjereno zadržavanje sredstava iz opšteg budžeta Evropske unije ili budžeta kojima upravlja Evropska unija, ili se njima upravlja u ime Evropske unije; neotkrivanje informacija u suprotnosti s određenom obavezom s istim efektom; pogrešna upotreba takvih sredstava za druge svrhe osim onih za koje su prvobitno odobrena.

Zemlja korisnica poduzima sve odgovarajuće mjere da spriječi i suprotstavi se aktivnim i pasivnim praksama korupcije u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele granta, kao i tokom provođenja odgovarajućih ugovora.

Aktivna korupcija definira se kao namjerna aktivnost bilo koje osobe koja obećava ili daje, neposredno ili preko posrednika, prednost, u bilo kojem smislu, funkcioneru osobno, ili nekoj trećoj strani, da djeluju ili da se uzdrže od djelovanja u skladu sa njihovim dužnostima ili u obavljanju njihovih funkcija, u suprotnosti s njihovim službenim dužnostima, na način kojim se narušavaju, ili se mogu narušiti finansijski interesi EU.

Pasivna korupcija definira se kao namjerno djelovanje dužnosnika, koji, direktno ili preko posrednika, zahtijevaju ili zaprimaju prednosti bilo koje vrste, za sebe ili za treću stranu, ili prihvataju obećanje takve prednosti, ako djeluju ili se uzdrže od postupanja u skladu sa njihovom dužnosti, ili u obavljanju njihovih funkcija u suprotnosti s njihovim službenim dužnostima na način kojim se narušavaju, ili se mogu narušiti finansijski interesi EU.

Vlasti zemlje korisnice, uključujući osoblje odgovorno za provođenje programa, također se obavezuju da poduzmu sve mjere predostrožnosti koje su neophodne da bi se izbjegao rizik od sukoba interesa i odmah obavještavaju Komisiju o postojanju takvog sukoba interesa, ili bilo koje situacije koja bi mogla dovesti do takvog sukoba interesa.

6.5. Finansijske korekcije

Da bi se osiguralo to da se sredstva koriste u skladu sa važećim pravilima, u Hrvatskoj Komisija primjenjuje postupke pražnjenja ili mehanizme finansijske korekcije u skladu sa Članom 53c (2) Finansijske uredbe, i kao što je detaljno opisano u Okvirnom sporazumu koji je zaključen između Komisije i Hrvatske.

Finansijska korekcija može nastupiti nakon:

- identifikacije određene nepravilnosti, uključujući prevaru; ili
- identifikacije manjkavosti ili nedostatka u sistemima upravljanja i kontrole zemlje korisnice.

Ako Komisija utvrdi da su troškovi u okviru ovog programa nastali na način koji predstavlja kršenje važećih pravila, ona odlučuje o tome koji iznosi trebaju biti izuzeti iz EU finansiranja.

Obračun i utvrđivanje svake takve korekcije, kao i odnosni povrat, obavlja Komisija na osnovu kriterijuma i postupaka predviđenih u IPA Uredbi o realizaciji.

7. NEZNATNA PRERASPODJELA SREDSTAVA

Ovlašteni službenik dlegacije (AOD), ili ovlašteni službenik pod-delegacije (AOSD), u skladu sa ovlaštenjima koje je na njega prenio AOD, u skladu sa načelima dobrog finansijskog upravljanja, može poduzeti neznatne preraspodjele sredstava bez potrebne izmjene i dopune finansijske odluke. U tom kontekstu, kumulativna preraspodjela koja ne prelazi 20% od ukupnog iznosa dodijeljenog za program, pod uslovom ograničenja od 4 miliona EUR, neće se smatrati značajnom, pod uslovom da ona ne utiče na prirodu i ciljeve programa. IPA odbor se obavještava o gorepomenutoj preraspodjeli sredstava.

8. OGRANIČENA PRILAGOĐAVANJA U PROVOĐENJU PROGRAMA

Ograničena prilagođavanja u provođenju ovog programa koje utiču na osnovne elemente navedene u Članu 90 Pravilnika o provođenju Finansijske uredbe, a koje su indikativne prirode[2], može poduzeti ovlašteni službenik delegacije Komisije (AOD), ili ovlašteni službenik pod-delegacije Komisije (AOSD), u skladu sa ovlaštenjima koja je na njega prenio AOD, u skladu sa načelima dobrog finansijskog upravljanja bez neophodne izmjene i dopune odluke o finansiranju.

DODATAK 2
Prekogranični program
Hrvatska – Bosna i Hercegovina

[1] Sl. gl. L 371, od 27.12.2006, str. 1

[2] Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za grantove, indikativni iznos poziva za prijedloge i, za nabavke, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora i indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke.

Instrument za pretpristup
(IPA)

Prekogranični program

Hrvatska – Bosna i Hercegovina

2007-2013

-Revidirana verzija od 30. novembra 2011. godine

[Period pokriven revizijom 2012-2013]

SADRŽAJ

SKRAĆENICE 4
1. DIO I UVOD I SAŽETAK 5
1.1. UVOD U PREKOGRANIČNI PROGRAM 5
1.2. PROGRAMSKO PODRUČJE 5
1.3. ISKUSTVO U PREKOGRANIČNOJ SARADNJI 7
1.4. NAUČENE LEKCIJE 8
1.5. SAŽETAK ZAJEDNIČKOG PROGRAMSKOG PROCESA 9
1.6. SAŽETAK PREDLOŽENE PROGRAMSKE STRATEGIJE 11
2. DIO II STANJE I SWOT ANALIZA 13
2.1. PRIHVATLJIVA I SUSJEDNA PODRUČJA 13
2.2. OPIS POGRANIČNOG PODRUČJA 13
2.2.1. Historija 13
2.2.2. Geografski opis 13
2.2.3. Demografija 14
2.2.4. Etničke manjine 15
2.2.5. Infrastruktura 15
2.3. EKONOMSKI OPIS 16
2.3.1. Poljoprivreda i ruralni razvoj 17
2.3.2. Mala i srednja poduzeća 17
2.3.3. Turizam 17
2.4. LJUDSKI RESURSI 18
2.4.1. Obrazovanje, istraživanje i razvoj 18
2.4.2. Tržište rada 18
2.5. OKOLIŠ 19
2.6. KULTURA 19
2.7. SWOT ANALIZA 20
3. DIO III PROGRAMSKA STRATEGIJA 24
3.1. OPŠTI CILJ 24
3.2. USKLAĐENOST S PROGRAMIMA EU I DRŽAVNIM PROGRAMIMA 25
3.2.1. Državni Programi – Hrvatska 26
3.2.2. Državni Programi – Bosna i Hercegovina 27
3.3. USKLAĐENOST S DRUGIM POLITIKAMA ZAJEDNICE 27
3.4. OPIS PRIORITETA I MJERA 28
3.4.1. Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog privrednog prostora 28
3.4.2. Prioritet 2: Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija 33
3.4.3. Prioritet 3: Tehnička pomoć 36
3.5. SAŽETAK PRIORITETA I MJERA 40

3.6. POKAZATELJI ... 41
3.7. PLAN FINANSIRANJA ... 43
3.8. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA ... 46
4. DIO IV: PROVEDBENE ODREDBE ... 47
4.1. PROGRAMSKE STRUKTURE I TIJELA ... 47
4.1.1. Operativne strukture (OS) u Državama korisnicama ... 47
4.1.2. Zajednički nadzorni odbor (ZNO) ... 49
4.1.3. Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) ... 50
4.1.4. Uloga Komisije ... 51
4.2. POSTUPCI ZA PROGRAMIRANJE, ODABIR I DODJELU SREDSTAVA ... 52
4.2.1. Zajednički strateški projekti ... 52
4.2.2. Pozivi za dostavu projektnih prijedloga ... 52
4.2.3. Odabir projekata nakon jedinstvenog poziva za podnošenje prijedloga ... 53
4.3. POSTUPCI ZA FINANSIRANJE I KONTROLU ... 54
4.3.1. Odluka o finansiranju i ugovaranje ... 54
4.3.2. Državno sufinansiranje ... 54
4.3.3. Upravljanje finansiranjem, plaćanje i kontrola ... 54
4.4. PROVOĐENJE PROJEKTA ... 55
4.4.1. Projekat ... 55
4.4.2. Partneri na projektima i njihove uloge u zajedničkom provođenju projekta ... 55
4.5. PRAĆENJE I VREDNOVANJE ... 55
4.5.1. Praćenje na nivou Projekta ... 55
4.5.2. Praćenje programa ... 56
4.5.3. Evaluacija Programa ... 56
4.5.4. Informiranje i promocija ... 56

DODACI ... 58

DODATAK 1 ... 58

DODATAK 2 ... 60

DODATAK 3 ... 62

DODATAK 4 ... 64

SKRAĆENICE

CARDS	**Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju**
PGS	**Prekogranična saradnja**
CfP	**Poziv za dostavu projektnih prijedloga**
DEI	**Direkcija za evropske integracije**
ERDF	**Evropski fond za regionalni razvoj**
ESF	**Evropski socijalni fond**
BDP	**Bruto domaći proizvod**
GfA	**Smjernice za aplikante**
IMWG	**Međuresorska radna grupa (u Hrvatskoj)**
IPA	**Instrument za pretpristupnu pomoć**
ZTIN	**Zajednički tim za izradu nacrta**
ZNO	**Zajednički nadzorni odbor**
ZPO	**Zajednički programski odbor**
ZUO	**Zajednički upravni odbor**
ZTS	**Zajednički tehnički sekretarijat**
MRRŠV	**Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede**
MRDEUF	**Uprava / Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova**
NUTS	**Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku**
PHARE	**Pomoć Poljske i Mađarske za obnovu privrede**
R & D	**Istraživanje i razvoj**
TP	**Tehnička pomoć**

1. DIO I UVOD I SAŽETAK

1.1. Uvod u Prekogranični program

Ovaj dokument opisuje prekogranični program između Hrvatske i Bosne i Hercegovine, koji će se provoditi tokom razdoblja 2007-2013. Ovaj strateški dokument zasniva se na zajedničkom radu na planiranju hrvatske i bosanske strane. Program podržava komponenta II (prekogranična saradnja) EU 'Instrumenta za *Pretpristupnu pomoć*' (IPA), prema kojoj su dodijeljena sredstva od 6 miliona eura za prve tri godine. Dodatna sredstva od 1.058.823 eura osigurati će zemlje partneri, uglavnom od programskih korisnika u pograničnom području.

Granica između Hrvatske i Bosne i Hercegovine se proteže na gotovo 1.000 km. Uprkos heterogenosti područja, pogranična područja se suočavaju sa sličnim izazovima: ekonomskom krizom vezano uz kolaps tradicionalnih industrija / tržišta nakon raspada Jugoslavije, velike migracije tokom i nakon rata praćene kontinuiranom depopulacijom od tada, i teškim oštećenjima na javnoj infrastrukturi, koja su samo djelimično popravljena kroz nedovoljne investicije. Tradicionalne ekonomske i kulturne veze između dvije države u pograničnim područjima također su teško pogođene sukobom i njegovim posljedicama. Ovaj će program stoga nastojati da obnovi te prijašnje prekogranične veze i djelatnosti uz rješavanje nekih od zajedničkih društveno-ekonomskih i ekoloških pitanja.

1.2. Programsko područje

Programsko područje sastoji se od 'prihvatljivih' i 'susjednih' područja, kako je definirano u Članovima 88 i 97 IPA Uredbe o realizaciji. Ove regije, o kojima je odlučeno na sastanku *Zajedničkog programskog odbora* (vidjeti Dio 1.4), koji je održan 20. aprila, u Sarajevu i koje su dopunjene na sastanku *Zajedničkog nadzornog odbora* održanog 26. oktobra 2009. godine u Sarajevu, navedene su u nastavku.

Tabela 1 Prekogranično Programsko područje

Programsko područje	**Relevantni članovi Uredbe kojom se provodi Uredba Vijeća(EZ) broj 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA)**	
	HRVATSKA	
	Član 88 Prihvatljivo područje	**Član 97 Susjedno područje**
Vukovarsko-srijemska županija	*	
Brodsko-posavska županija	*	
Sisačko-moslavačka županija	*	
Karlovačka županija	*	
Ličko-senjska županija	*	
Zadarska županija	*	
Šibensko-kninska županija	*	
Splitsko-dalmatinska županija	*	
Dubrovačko-neretvanska županija	*	
Osječko-baranjska županija		*
Požeško-slavonska županija		*
Zagrebačka županija		*
Bjelovarsko-bilogorska županija		*
Primorsko-goranska županija		*

BOSNA I HERCEGOVINA[1]	
Regije Bosne i Hercegovine	**Član 88** **Prihvatljivo područje** • Sjevero-istok: **Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Čelić, Distrikt Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han-Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija, Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Sapna.** • Sjevero-zapad: **Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender-Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa** • Hercegovina: **Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.** **Član 97** **Susjedno područje** • Centralna Bosna i Hercegovina: **Doboj Jug, Kakanj, Maglaj,** **Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče,** **Bugojno, Busovača, Donji Vakuf,** **Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik,** **Vitez, Teslić**

Prihvatljivo područje uključuje 9 hrvatskih (NUTS 3 ekvivalent) županija i 3 bosansko-hercegovačke regije (ekvivalent prema NUTS 3 klasifikaciji) što obuhvata 95 opština.

Osim toga, Program uključuje i pet dodatnih hrvatskih (NUTS 3 ekvivalent) županija u susjednom području: Osječko-baranjsku, Bjelovarsko-bilogorsku, Požeško-slavonsku, Zagrebačku[2] i Primorsko-goransku županiju. Argument za uključivanje ovih regija unutar programskog područja je prvenstveno taj da one imaju zajednička demografska, privredna, geografska i kulturna obilježja.

Zagrebačka županija uključuje gradsko područje Zagreba (isključujući Grad Zagreb), gdje je Sava najvažniji riječni sistem koji čini prirodnu granicu s Bosnom i Hercegovinom u sjevernom dijelu programskog područja. Štaviše, Zagrebačka županija je usko vezana za Sisačko-moslavačku županiju kroz provođenje razvojnih projekata, kao što je, između ostalog, izgradnja novog sistema autoputa A 11, koji se povezuje sa saobraćajnim smjerovima iz sjeverozapadnog dijela Bosne i Hercegovine.

Primorsko-goranska županija je susjedna županija do Karlovačke županije, pri čemu su obe županije uključene u prirodnu regiju Hrvatske poznatu kao Gorski kotar sa značajnim

[1] Sve opštine koje su dio područja navedenih u nastavku su prihvatljive, iako nisu eksplicitno imenovane.
[2] Zagrebačka županija ne uključuje Grad Zagreb, koji je glavni grad i ima status zasebne Županije.

šumskim i rekreativnim potencijalom. Gorski kotar je također prirodno stanište brojnih ugroženih vrsta (Natura 2000), s intenzivnim migracijama iz Dinarskog gorja preko Gorskog kotara prema sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini, i natrag. Štaviše, ovaj dio Hrvatske predstavlja zajednički riječni sistem Kupe, Korane (pogranična rijeka s Bosnom i Hercegovinom), Dobre i Mrežnice.

Primorsko-goranska županija također ima i stratešku važnost za teritoriju Hrvatske kao dio saobraćajnog sistema koji služi kao poveznica između kontinentalnog dijela Hrvatske i obalne zone u obliku autoputa Zagreb – Karlovac – Rijeka i novoplanirane brze pruge na istom smjeru, koja bi trebalo da postane operativna od 2013. U tom smislu, Karlovačka županija i Bihaćko-cazinsko područje u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine prirodno je zaleđe najvažnije hrvatske luke Rijeka i njenog okolnog obalnog pojasa.

Programsko područje obuhvata također i Centralnu regiju Bosne i Hercegovine kao susjedno područje u Bosni i Hercegovini. Centralna regija Bosne i Hercegovine uključuje slijedećih 16 (šesnaest) opština: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez i Teslić). Argument za uključivanje ove regije unutar programskog područja je prvenstveno činjenica da se tradicionalno jake ekonomske, historijske i kulturne veze između Centralne regije Bosne i Hercegovine i lokalnih zajednica u Hrvatskoj vide kao solidna osnova za buduću saradnju u tim područjima. Dobra putna povezanost između sjevernog dijela prihvatljivog područja u Hrvatskoj i Centralne regije Bosne i Hercegovine očekuje se da bude dodatno poboljšana kroz koridor Vc, koji će lokalne zajednice iz dviju zemalja približiti bliže jedne drugima. Udio Centralne regije Bosne i Hercegovine u ukupnom izvozu Federacije Bosne i Hercegovine procjenjuje se na 33%, a 25% od tog udjela odnosi se na izvoz u Hrvatsku. Također, većina izvoza / uvoza u ovoj regiji prolazi kroz luku Ploče u Hrvatskoj, što je važan argument za saradnju Centralne regije Bosne i Hercegovine sa južnim dijelom prihvatljivog područja u Hrvatskoj. Uključivanje ove regije u Programsko područje predstavlja priliku za zajedničke aktivnosti u društveno-ekonomskom razvoju u širem području, pridonosi obostranom interesu obiju zemalja u ponovnom uspostavljanju prekinutih veza između ljudi s obe strane granice.

1.3. Iskustvo u prekograničnoj saradnji

Prethodno iskustvo Hrvatske s prekograničnim i transnacionalnim projektima i programima:

Projekti koji su provedeni:

- **CARDS 2001 "Strategija i jačanje kapaciteta za pograničnu saradnju"** (Određivanje budućih projekata na granicama sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom)
- **CARDS 2002 "Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj"** (Institucionalni aranžmani za upravljanje prekograničnom saradnjom)
- **CARDS 2003 "Lokalni pogranični regionalni razvoj"** (Grant šema sa Slovenijom) **CARDS 2003 "Tehnička pomoć u upravljanju susjednim programima"** (Podrška ZTS za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)

Projekti koji se trenutno provode:

- **CARDS 2004 "Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu saradnju"** (Podrška za

MRRŠVP[3])

- **CARDS 2004 "Pogranična regionalna saradnja"** (Grant šema sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom)
- **Phare 2005 "Prekogranična saradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske"** (Trilateralna grant šema)
- **PHARE 2005 "Jadranska prekogranična saradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III A - Novi jadranski program za susjedstvo"** (Grant šema)
- **Phare 2006 'Prekogranična saradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske'** (Grant šema)
- **Phare 2006 "Jadranska prekogranična saradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III – Novi jadranski program za susjedstvo** (Grant šema)
- **Transnacionalni program CADSES** (Grant šema)

Prethodno iskustvo Bosne i Hercegovine s prekograničnim i transnacionalnim projektima i programima:

Projekti koji se trenutno provode:

- **CARDS 2004-6 "Jadranski program za susjedstvo"** (Grant šema)
- **Transnacionalni program CADSES** (Grant šema)

Iako obe zemlje imaju iskustva s programima prekogranične saradnje (PGS) s drugim zemljama koje finansira EU, one imaju ograničeno iskustvo takve saradnje između sebe. Tokom razdoblja 2004-2006 samo grant šema *'Saradnja prekograničnih regija sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom"* (finansirana iz Hrvatske CARDS 2004 raspodjele) ima hrvatske i bosanske partnere. Ova šema granta još je predmet evaluacije, a tačan broj grantova koji će se dodijeliti još je uvijek nepoznat. Osim toga, Interreg IIIA Jadranski program PGS finansirao je 7 projekata (od 36 sa hrvatskim korisnicima) koji uključuju Hrvatsko-Bosansko partnerstvo, međutim samo 5 od njih ima partnere unutar programskog područja. Dodatnih 39 projekta s hrvatskim i bosansko-hercegovačkim partnerima u toku su ugovaranja u sklopu drugog poziva Jadranskog programa.

1.4. Naučene lekcije

Hrvatski sudionici prvi su put imali priliku da sudjeluju u prekograničnim projektima 2003. god. u okviru prekogranične saradnje s Mađarskom, Slovenijom i Italijom. Zahvaljujući tim prvim prekograničnim projektima, hrvatski partneri su stekli znanja i vještine od njihovih prekograničnih partnera, te izgradili kapacitete za samostalnu izradu i provođenje projekata prekogranične saradnje u budućnosti.

S uvođenjem Novog partnerstva za susjedstvo 2004-2006 raspoloživa sredstva za hrvatske partnere su povećana, i stoga se povećao i interes mnogih lokalnih sudionika duž granica s Mađarskom, Slovenijom i Italijom.

U prvim pozivima za dostavu prijedloga projekata unutar Program partnerstva za susjedstvo NP SLO / MAĐ / HRV i NP Jadran, određeni broj opština i organizacija civilnog društva je uspješno uključen u prekograničnu saradnju s njihovim partnerima, dokazujući svoj kapacitet za izradu i provođenje projekata koje finansira EU.

[3] MRRŠVP: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede (od januara 2012. MRRŠVP: Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova)

U drugom krugu poziva za dostavu prijedloga projekata unutar dva Programa partnerstva za susjedstvo, podnesen je čak i veći broj prijedloga projekata. Međutim, samo mali broj prijava bio je zadovoljavajućeg kvaliteta.

Stoga se može zaključiti da postoji zanimanje i sposobnost do određene mjere u područjima koja graniče s Državama članicama. Međutim, potonje je potrebno ojačati posebno imajući u vidu povećane nivoe raspoloživih sredstava u okviru IPA programa prekogranične saradnje.

S druge strane, hrvatski sudionici na istočnim granicama (s državama ne-Članicama) imaju vrlo ograničeno iskustvo u prekograničnoj saradnji. Hrvatske županije koje graniče s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Crnom Gorom imale su prvu priliku da se prijave za male projekte prekogranične saradnje u drugoj polovini 2006. Očito je iz ovog iskustva da postoji opšti manjak znanja i kapaciteta za izradu i upravljanje projektima, te da lokalni sudionici teško pronalaze partnere s druge strane granice.

Može se zaključiti da županije koje graniče s državama Članicama imaju više kapaciteta za i znanja o prekograničnoj saradnji od županija koje graniče s ne-Članicama čije je iskustvo još uvijek minimalno, ili uopšte ne postoji.

Prema postojećim programima, korisnici projekata uglavnom su se bavili manjim projektima. Relativno veća dodjela grantova, koja će biti dostupna u okviru IPA programa prekogranične saradnje, predstavljaće stvarni izazov za mnoge lokalne sudionike čiji je finansijski kapacitet još uvijek mali.

U razdoblju od 2004, sudionici iz Bosne i Hercegovine učestvovali su u 17 projekata u sklopu programa INTERREG IIIA uglavnom sa doprinosom "u naturi". Većina njih je bila samo formalno uključena u projekte prekogranične saradnje s italijanskim vodećim partnerima, ali iskustvo dobijeno u tom razdoblju i veze uspostavljene s partnerima u Italiji predstavljali su dobar osnov za kasniju saradnju.

Prvo pravo iskustvo s projektima prekogranične saradnje je stečeno kroz posljedni Poziv za dostavu prijedloga za dva Nova Programa za susjedstvo, u kojim je Bosna i Hercegovina učestvovala u razdoblju 2004-2006: INTERREG IIIA Novi Jadranski program za susjedstvo i INTERREG III B CADSES transnacionalni program.

Posljednji Poziv za prijavu projekata Programa CADSES rezultirao je s dva projekta, uključujući partnere iz Bosne i Hercegovine s finansijskim zahtjevima za Regionalna sredstva CARDS 2004-2006, dok je od 93 projekta koji su odobreni unutar Novog Jadranskog programa za susjedstvo, 28 projekata uključivalo partnere iz Bosne i Hercegovine s takvim zahtjevom. Broj dostavljenih projekata dokazao je da postoji značajan interes partnera iz Bosne i Hercegovine u ovoj vrsti Programa. Međutim, razumijevanje zahtjeva koji se odnose na modalitete programa za susjedstvo, kvalitet i veličinu projekata, a time i nivoi aktivnosti koje se provode u Bosni i Hercegovini, ostali su niski.

U smislu prekogranične saradnje na unutrašnjim granicama, s obzirom na početnu fazu ovog programa, prerano je da se identificiraju naučene lekcije, ali vrijedno je uočiti da interes, pa čak i određene inicijative za pokretanje prekogranične saradnje, postoje na lokalnom nivou. S druge strane, relativno veća dodjela grantova, dostupna u okviru programa prekogranične saradnje IPA, predstavljati će stvarni izazov za mnoge lokalne sudionike čiji je finansijski kapacitet još uvijek mali.

1.5. Sažetak Zajedničkog programskog procesa

Proces izrade IPA Programa prekogranične saradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine počeo je 22. decembra 2006. godine s prvim bilateralnim sastankom predstavnika državnih institucija odgovornih za IPA komponentu II. Na tom sastanku diskutiran je i dogovoren proces izrade programa između dvije strane.

Prvi sastanak *Zajedničkog programskog odbora* (ZPO) održan je 22. marta 2007. Ovim sastankom je odobreno ZPO članstvo, usvojen je poslovnik, i odobren je mandat i članstvo *Zajedničkog tima za izradu nacrta* (ZTIN). Tako formirane 2 zajedničke strukture imaju slijedeće opise i zadatke:

■ *Zajednički programski odbor:*

Zajednički programski odbor (ZPO) je zajedničko tijelo za donošenje odluka uspostavljeno na početku procesa programiranja, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do konačnog podnošenja programa Evropskoj komisiji. ZPO se sastoji od predstavnika hrvatskih i bosanskih nacionalnih tijela zaduženih za IPA komponentu II, zajedno s regionalnim tijelima iz pograničnih područja, koja su prihvatljiva za sudjelovanje u programu. Članove ZOP-a predložile su njihove nadležne institucije sa nadležnošću za sudjelovanje u procesu donošenja odluka.

Glavni zadaci:

- Potvrda članova ZPO jednom kada ih nominira svaka od država
- Dogovor o radnim postupcima ZPO (usvajanje Poslovnika)
- Raspravljanje i dogovor oko svih faza pripreme programa
- Davanje jasnih smjernica Zajedničkom timu za izradu o pripremi programa i njegovih dodataka
- Osiguravanje pravovremene pripreme svih faza programa i relevantnih dodataka

■ *Zajednički tim za izradu nacrta*

Zajednički tim za izradu nacrta (ZTIN) zajedničko je tehničko tijelo, koje uspostavlja ZPO na početku izrade programa, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do donošenja konačnog programa od strane ZPO. ZTIN se sastoji od predstavnika državnih institucija nadležnih za prekograničnu saradnju, ugovorene tehničke pomoći i predstavnika regionalnih nadležnih tijela. Suštinski rad ZTIN (vidjeti u nastavku) ostvaren je preko predstavnika državnih institucija i tehničke pomoći. Regionalni predstavnici bili su odgovorni za osiguranje tačnosti regionalnih podataka i njihove analize, davanje ulaznih informacija i komentara u svakoj fazi razrade programa, te sudjelovanje u savjetodavnim radionicama.

Glavni zadaci:

- Sakupljanje svih potrebnih podataka za razradu programa
- Nacrti tekstova za sva poglavlja i relevantne dodatke u skladu sa ZPO smjernicama
- Organizacija i provođenje procesa konsultacija sa svim relevantnim institucijama sa državnog, regionalnog i lokalnog nivoa
- Unaprijeđivanje tekstova u skladu s postupkom savjetovanja s partnerima (vidjeti u

nastavku) i ulaznih informacija iz ZPO

- Pravovremeno pripremanje sve odnosne dokumentacije (nacrta tekstova) za sastanke ZPO

Pored predstavnika iz lokalnih, regionalnih i državnih vlasti uključenih u članstvo ZPO i ZTIN, dogovorene su konsultacije sa širim partnerstvom iz javnog, civilnog i privatnog sektora putem regionalnih radionica i upitnika-anketa. Sastav ZPO, ZTIN i partnerskih grupa nalazi se u Dodatku 1.

Drugi sastanak *Zajedničkog odbora za praćenje* održan je 26. oktobra 2009. godine u Sarajevu, a na ovom sastanku su usvojene predložene izmjene za reviziju Programa (u suštini ažuriranje finansijske tabele s uključivanjem sredstava 2010-2011). Na ovom sastanku Centralna regija Bosne i Hercegovine je odobrena kao susjedna regija u Bosni i Hercegovini, i uključena je u Programsko područje.

Glavni sastanci održani tokom pripreme programa navedeni su u nastavku:

Tabela 2 Priprema Programa – glavni sastanci

	Sastanak	Datum i mjesto	Ishod
1.	22. decembar 2006.	Bilateralni sastanak (državne institucije odgovorne za IPA komponentu II)	Zajednički dogovoren vremenski okvir za razradu programa. Definirane uloge institucija i zajedničke strukture.
2	13. mart 2007. Zadar, Hrvatska	Radionica Hrvatskog TIN (tima za izradu nacrta)- resorne radne grupe	Obrazloženje SWOT i Situacijske analize za hrvatsku stranu Programskog područja.
3	22. mart 2007. Zagreb, Hrvatska	1. sastanak ZPO	Usvajanje ZPO i TIN članstva i mandata, i usvajanje vremenskog rasporeda za programiranje.
4	04. april 2007. Šibenik, Hrvatska	Radionica Zajedničkog TIN odgovornog za IPA komponentu II)	Obrazloženje SWOT i Situacijske analize za Programsko područje.
5	20. april 2007. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	2. sastanak ZPO	Usvajanje SWOT i Situacijske analize za Programsko područje, i davanje smjernica za Strategiju.
6	25. april 2007. Split, Hrvatska	Konsultacije sa hrvatskim socio--ekonomskim partnerima (iz 5 županija) o predloženim prioritetima i mjerama.	Rasprava o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i aplikantima.
7	27. april 2007. Vinkovci, Hrvatska	Konsultacije sa hrvatskim socio--ekonomskim partnerima (iz 4 županije) o predloženim prioritetima i mjerama.	Rasprava o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i aplikantima.
8	08. maj 2007. Neum, Bosna i Hercegovina	Radionica Zajedničkog TIN	Obrazloženje Strateškog dijela Programa (prioriteti, mjere, prihvatljive vrste aktivnosti i aplikanti)
9	11. maj 2007. Zagreb, Hrvatska	3. sastanak ZPO	Usvajanje Strateškog dijela Programa i uvođenje u Poglavlje implementacije.
10	25. maj 2007. Zagreb, Hrvatska.	4. sastanak ZPO	Usvajanje nacrta Prekograničnog programa.
11	26. oktobar 2009.	2. sastanak ZNO	Usvajanje revidirane verzije PGP 2009-

	Sarajevo, Bosna i Hercegovina		2011.
12	30. novembar 2011. .	Odluka ZNO br. 16	Usvajanje putem pisanog postupka

Koordinacija donatora

U skladu s Članom 20 Uredbe o programu IPA i Članom 6 (3) IPA Uredbi o realizaciji, EU je zatražila od predstavnika Država članica i lokalnih Međunarodnih finansijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da dostave svoje komentare u pogledu nacrta programa prekogranične saradnje koji se podnose Komisiji.

1.6. Sažetak predloženog programa Strategije

Ciljevi Programa su:

- ohrabrivanje stvaranja prekograničnih mreža i partnerstava, te razvoj zajedničkih prekograničnih akcija s ciljem revitalizacije privrede, zaštite prirode i okoliša, i povećanje socijalne kohezije u programskom području
- izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje EU programima i za njihovo pripremanje za upravljanje budućim programima prekogranične saradnje u okviru Cilja 3 Strukturnih fondova EU.

Ti će se ciljevi postići kroz provođenje aktivnosti u okviru slijedećeg seta programskih prioriteta i mjera:

Tabela 3 Programski prioriteti i mjere

Prioritet 1 **Stvaranje Zajedničkog ekonomskog prostora**	**Prioritet 2** **Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija**	**Prioritet 3** **Tehnička pomoć**
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Podrška Programskoj administraciji i implementaciji
Mjera 1.2: Promocija poduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšan pristup uslugama zajednice u graničnom području	**Mjera 3.2:** Podrška Programskim informacijama, javnosti i evaluaciji
	Horizontalna tema:	
	Izgradnja prekograničnih kapaciteta	

2. DIO II STANJE I SWOT ANALIZA

2.1. Prihvatljiva i susjedna područja

Programsko ciljano područje je područje zajedničke hrvatsko – bosansko-hercegovačke granice. Ciljne županije su teritorijalne jedinice na nivou NUTS III u slučaju Hrvatske, i teritorije ekvivalentne nivou NUTS III u slučaju Bosne i Hercegovine.

Postoji devet prihvatljivih županija na hrvatskoj strani granice: Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska. Prihvatljivo područje na hrvatskoj strani obuhvata 30.882 km^2 teritorije i ima 1.623.886 stanovnika.

95 prihvatljivih opština na bosansko-hercegovačkoj strani granice zauzima 38.022 km^2 teritorije sa 2.770.945 stanovnika.

Slijedeće teritorije su predložene za susjedne regije u Hrvatskoj u okviru ovog Programa:. Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska, Zagrebačka i Primorsko-goranska. Predložena susjedna područja u Hrvatskoj pokrivaju 15.266 km^2 i imaju 854.926 stanovnika.

Centralna regija Bosne i Hercegovine je predložena za susjednu regiju u Bosni i Hercegovini. To uključuje slijedeće opštine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usoru, Zavidoviće, Zenicu, Žepče, Bugojno, Busovaču, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić. Predložena susjedna regija u Bosni i Hercegovini zauzima 5.295.91 km^2 i ima 571.661 stanovnika.

Mapa prihvatljivih i susjednih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nalazi se u Dodatku 4.

2.2. Opis pogranične regije

2.2.1. Historija

Kroz historiju, teritorija i stanovništvo programskog područja periodično su pripadali istoj državi, a onda su opet povremeno bili podijeljeni granicama i ratovima. To je prouzrokovalo to da su veze između zajednica u pograničnom području jake i međuzavisne.

Od 9. stoljeća dijelovi današnje Bosne i Hercegovine bili su sastavni dio teritorije Kraljevine Hrvatske. U to su vrijeme uticaji iz Zapadne Evrope donijeli hrišćanstvo na programsko područje. U 12. Stoljeću Hrvatska i dijelovi Bosne i Hercegovine su bili integrirani u Ugarsko carstvo (Personalna unija Mađarske i Hrvatske), dok su ostali dijelovi Bosne i Hercegovine bili integrirani u Vizantijsko Carstvo. Nakon kratkog razdoblja nezavisnosti pod Kulinom Banom u 13. stoljeću Bosna i Hercegovina je bila dio Osmanlijskog carstva od 14. do 19. stoljeća. Tokom tog dugog razdoblja, Hrvatska je ostala dio Ugarskog Carstva, a kasnije Austro-Ugarske. Tih dugih 500 godina bile su najteže za ljude iz pograničnih regija, uz stalne vojne sukobe, migracije lokalnog stanovništva i vrlo različite kulturne i vjerske uticaje sa dvije strane granice.

U kasnom 19. stoljeću, intelektualci u tom području počinju promovirati ideju ujedinjenja

slavenskih naroda što je na kraju rezultiralo stvaranjem prve Jugoslavije[4]. Kraljevstvo se raspalo s izbijanjem Drugog svjetskog rata, a druga Jugoslavija[5] je formirana 1945. godine. Teritorije današnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine su definirane, i Hrvatska i Bosna i Hercegovina su bile dvije od šest republika koje su činile SFRJ.

2.2.2. Geografski opis

S dužinom od 992 km, prihvatljiva granica je najduža granica u cijelom IPA Programu prekogranične saradnje.

Prirodne regije hrvatsko – bosansko-hercegovačkog prekograničnog područja podijeljene su na tri glavna dijela od sjevera prema jugu: 1) nizinski dio s mogućnostima za poljoprivrednu djelatnost i znatnim izvorima energije; 2) planinski dio sa šumskim potencijalom i rekreativnom vrijednosti; 3) pomorski dio, s turističkim potencijalom zasnovanim na Jadranskom moru i valorizaciji kulturne baštine.

Reljef ovoga područja sastoji se od nizinskog i planinskog područja. Pretežno je nizinski na sjevernom boku s planinski područjem koje se proteže gotovo cijelim zapadnim pograničnim područjem.

Moćna rijeka Sava čini granicu između dvije zemlje, a postoji više međunarodnih donatorskih projekata usmjerenih na plovnost i rehabilitaciju rijeke Save.

2.2.3. Demografija

Stanovništvo

Ukupno stanovništvo Programskog područja obuhvaćenog IPA Programom prekogranične saradnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine iznosi 5.821.418 stanovnika. Graničnu regiju karakterizirale su velike migracije unutar i izvan regije zbog rata u 1990-ima koji je značajno promijenio demografsku strukturu. Danas su Hrvati jedan od konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, što čini potrebu za saradnjom između dviju zemalja čak jačom. Istovremeno, Srbi, koji su takođe jedan od konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, su najveća nacionalna manjina u Hrvatskoj, a njihove veze treba da budu ojačane i podržane.

Broj stanovnika u prihvatljivom Programskom području na hrvatskoj strani predstavlja više od trećine ukupnog stanovništva Republike Hrvatske. On iznosi 1.623.866 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2001, što je znatno manje nego deset godina ranije[6] (Dodatak 2, Tabela 01). Velike migracije stanovništva između Hrvatske i Bosne i Hercegovine ostvarene su sa obe strane granice u 1990-im. Kao rezultat toga, danas se demografska slika Programskog područja značajno razlikuje od one koja je postojala prije rata. Te promjene čini se da su nepovratne s obzirom na spor i težak povrat izbjeglica. Najveći pad broja stanovnika vidljiv je u opštinama – uglavnom ruralnih područja – uz granicu s Bosnom i Hercegovinom.

[4] Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca 1918 – 1941

[5] Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ)

[6] Stanovništvo u pograničnom području je smanjeno za gotovo 300.000 stanovnika u posljednjih 15 godina: ranije je bilo 1.894.885 stanovnika prema popisu stanovništva iz 1991. godine.

Ukupan broj stanovnika na strani Programskog područja u Bosni i Hercegovini iznosi 2.770.945 stanovnika, uključujući sva tri konstitutivna naroda: Bošnjake, Hrvate i Srbe, kao i nekoliko nacionalnih manjina.

Dobna struktura

Postoji kontinuirani trend pada populacije uz negativan omjer rođenih i umrlih lica na cijeloj hrvatskoj strani Programskog područja u posljednjih 10 godina. Izuzetak čine Splitsko-dalmatinska, Zadarska i Dubrovačko-neretvanska županija zbog povećanog broja mladih porodica koje žive u gradovima uz obalu.

Kao što je prikazano u Tabeli 02, Dodatka 2, dobna struktura hrvatske strane Programskog područja nije daleko od nacionalnog prosjeka. Ličko-senjska, Karlovačka i Šibensko-kninska županija imaju populaciju karakteristično stariju od nacionalnog prosjeka. Mlađe stanovništvo je koncentrirano u regionalnim urbanim centrima, dok starija populacija uglavnom boravi u ruralnim mikroregijama na granici.

Dobna struktura je relativno mlada na strani Programskog područja u Bosni i Hercegovini (Tabela 03 u Dodatku 2). Ovaj visoki udio radno sposobnog stanovništva je zasigurno jedan od najvažnijih resursa za budući razvoj projekata u regiji.

2.2.4. Etničke manjine

Najveća manjinska grupa u Hrvatskoj je srpska manjina[7].

Bošnjačka manjina je relativno mala (0,47% u Hrvatskoj), ali većina živi u programskom području.

Odnosi između Hrvata i Srba su bili napeti i teški tokom devedesetih, ali se situacija nešto poboljšala od početka novog vijeka[8].

Etnička struktura u Bosni i Hercegovini vrlo je složena. Bosna i Hercegovina se sastoji od tri konstitutivna naroda: Bošnjaka, Srba i Hrvata. Odnosi tih konstitutivnih naroda su bili, i dalje ostaju, glavni izazov za stabilnost i razvoj zemlje.

Najveća nacionalna manjina u Bosni i Hercegovini je romska manjina.

2.2.5. Infrastruktura

Gustina kategorizirane putne mreže u Programskom području iznosi 45,18 km/100 km^2 na strani područja Bosne i Hercegovine i 45,5 km/100 km^2 na hrvatskoj strani.

Gustina puteva duž granice je daleko ispod nacionalnog nivoa. Postojeći putevi su u vrlo lošem stanju i slabo su povezani s državnim putevima. Osim toga, postojalo je vrlo malo sredstava dodijeljenih za razvoj putne mreže u graničnim područjima, pošto se ove posljednje ne smatraju prioritetom na državnom nivou.

Postoji šest aerodroma u Programskom području lociranih u Splitu, Dubrovniku, Zadru, Banja Luci, Tuzli i Mostaru. U sjevernom dijelu Programskog područja, aerodromi u Osijeku i Zagrebu su u relativnoj blizini.

---

[7] Srbi u Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji predstavljaju više od 10% od ukupnog stanovništva i 7,59% na hrvatskoj strani programskog područja.

[8] Krajem 2002, Hrvatski sabor je donio novi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina koji pruža bolju zaštitu manjinskih prava i njihovu zastupljenost u institucijama lokalnih, regionalnih i nacionalnih vlada.

Značajne mogućnosti korištenja riječnog saobraćaja u sistemu programskog područja se odnose na rijeku Savu. Mogućnosti integriranja saobraćaja (putevi, željeznice i vodeni putevi) u području utvrđene su u predratnom istraživanju, ali još nisu poduzete. Ključne riječne luke na Savi su Luka Brčko Distrikta, Sisak i Slavonski Brod. Potencijal tih luka nije korišten u devedesetima, pa je potrebno ulagati u dokove, skladišta i opremu kako bi se postigli evropski standardi.

Sistemi vodosnabdijevanja u Programskom području obuhvataju stanovništvo koje živi u užim područjima, oko opštinskih centara i većih naselja. Osim mreže vodosnabdijevanja u većim opštinama i naseljima, postoje mnogi manji sistemi vodosnabdijevanja niskog kapaciteta u selima. Predgrađa i ruralna područja bez vodovodne mreže koriste alternativne sisteme kao što lokalni izvori i zdenci, cisterne, rezervoari i sl. Kvalitet vode koja se isporučuje nije uvijek dobar.

Nedostatak velikih i integriranih vodovodnih sistema na opštinskom, međuopštinskom i regionalnom nivou pridonosi lošim životnim uslovima stanovništva i ometa privredni razvoj. Štaviše, budući da je većina postojećih sistema stara, oštećena ratnim zbivanjima i neredovno održavana, isticanja vode su ogromna tj. iznose u prosjeku do 35%, a ponekad čak i do 70%. Postoji puno prekida u vodosnabdijevanju, posebno tokom suvih ljetnih sezona.

Samo veće opštine imaju koristi od organiziranih mreža za otpadne vode. U mnogim opštinama kanalizacija nije u stanju da primi svu kanalizacijsku vodu koja se ispušta bez prethodne obrade. U drugim mjestima ovo se pitanje rješava alternativnim načinima, koji su nezadovoljavajući s ekološkog stajališta, kao što su direktno ispuštanje u potoke, rezervoare, septičke jame, itd.

Sistem upravljanja krutim otpadom zasniva se na prikupljanju, prevozu i odlaganju krutog otpada od strane javnih komunalnih poduzeća na opštinskom nivou. Zbrinjavanje krutog otpada obavlja se na deponijama otpada, koje često ne ispunjavaju minimalne sanitarne i higijenske standarde. Obrada otpada, kao što je kompresija, recikliranje, sagorijevanje itd. takođe je vrlo loše organizirano, ili uopšte ne postoji.

2.3. Privredni opis

Većina prihvatljivih županija unutar programskog područja suočava se s teškim posljedicama rata i ozbiljnim privrednim i finansijskim poteškoćama. Dokazi prikupljeni iz različitih izvora ukazuju na rasprostranjene društveno-ekonomske nejednakosti. To je uglavnom zbog nedostatka komunikacije između različitih subjekata uključenih u dostavljanje podataka tj. opštinskim tijelima, zaduženim za privredu, ne dostavljaju se stvarni podaci o određenom privrednom subjektu od pravosudnih organa-opštinskih sudova ili poreskih organa. Ukupni nivo privrednog razvoja programskog područja je vrlo nizak u poređenju sa prosjekom EU27. Područje karakterizira nizak BDP, dominantnost poljoprivrednog sektora, nedostatak ulaganja i nedovoljni radni kapital lokalnih poduzeća. Nekoliko faktora objašnjava loše privredne razultate područja. Oni uključuju visok stepen zavisnosti od zaposlenosti i prihoda zasnovanih na poljoprivredi, i nedovoljnu zastupljenost u poslovnim sektrima više dodane vrijednosti. Područje ne uživa privredne i šire koristi od unutrašnjih investicija u istoj mjeri kao ni ostale regije.

Tabela 4 BDP po stanovniku u paritetu kupovne moći (PPP)

2003.	**BDP po stanovniku PPP**
Bosna i Hercegovina, programsko područje	Nedostupni podaci
Bosna i Hercegovina – ukupno	2.100

Hrvatsko programsko područje	7.460
Hrvatska – ukupno	9.684

Izvor: Hrvatski centralni zavod za statistiku, 2003. i Državni zavod za statistiku Bosne i Hercegovine, 2003.

Da bi se najbolje iskoristile regionalne komparativne prednosti koje su povezane s prirodnim resursima, struktura privrede u programskom području orijentirana je na turizam (naročito u jadranskim županijama), drvnu industriju, metalnu industriju, poljoprivrednu i prerađivačku industriju, duhansku industriju, tekstilnu industriju i industriju kože i obuće. Orijentacija na ove grupe industrija omogućava specijalizaciju u skladu s komparativnim prednostima, te tako povećava konkurentnost programskog područja. Analizom industrijskog potencijala, i imajući u vidu globalne trendove, postaje očito da budućnost proizvođača u programskom području leži u povećanju produktivnosti kroz povećanje investicija u istraživanje i razvoj, inovacije, korištenje novih tehnologija, bolju saradnju sa naučnim institucijama, integraciju nauke, tehnologije i proizvodnje, te različite načine povezivanja sa partnerima i vodećim proizvođačima na globalnom tržištu, kako bi se osigurala dostupnost resursa i pristup stranim tržištima. Nadalje, potrebno se specijalizirati koliko je to moguće u proizvodima visoke dodane vrijednosti, preći s proizvoda s niskim stepenom obrade na one s visokim stepenom obrade, naglasiti obuku i cjeloživotno učenje zaposlenika, razviti umrežavanje i klastere kojima bi se povezali proizvođači, omogućio razvoj robnih marki i usvajanje međunarodnih standarda.

2.3.1. Poljoprivreda i ruralni razvoj

Programsko područje je relativno bogato poljoprivrednim zemljištem, a poljoprivredni sektor zapošljava dosta velik broj stanovnika. S druge strane – postotak poljoprivredne proizvodnje u ukupnom BDP-u je nizak što ukazuje na ozbiljne probleme u tom sektoru. Glavni problemi s kojima se suočava sektor su male dimenzije poljoprivrednih imanja te prosječnih zemljišnih parcela, stariji vlasnici imanja, nizak nivo obrazovanja populacije na poljoprivrednim imanjima, niska produktivnost i niska dodana vrijednost, visok udio honorarnih poljoprivrednika, neorganiziran marketing poljoprivrednih proizvoda i nizak nivo menadžerskih znanja među poljoprivrednicima. Također postoji nedovoljna povezanost prehrambene industrije i turističkog sektora, što sprečava udruživanje ili vertikalne veze koje bi stvorile prepoznatljive poljoprivredne robne marke.

2.3.2. Mala i srednja poduzeća

Sektor MSP-a relativno je dobro zastupljen i potencijalni je izvor snage. Postoji 42.904 registrirana MSP u Programskom području (24.362 na bosansko-hercegovačkoj strani i 18.542 na hrvatskoj strani). Većina tih MSP-a, međutim, vrlo je mala i nedostaje im stručna podrška i usluge koje bi pomogle da se izgradi poslovanje i ojača njihova konkurentnost. Unutrašnji problemi sektora MSP su: nedovoljna poduzetnička aktivnost (naročito u sektorima sa značajnim potencijalom rasta, uključujući tehnološko i akademsko poduzetništvo), neprofitabilnost sektora MSP (posljedica niske produktivnosti, kvaliteta proizvoda, inovacija i usmjerenosti ka izvozu), te regionalne razlike u poduzetničkim aktivnostima (koncentracija u većim regionalnim centrima). Problemi nedovoljne podrške poduzetništvu: administrativne prepreke u raznim fazama životnog ciklusa poduzeća, nedostatak obrazovanja za poduzetnike, nedostatak institucija za podršku poslovanju (poslovni centri, poduzetnički inkubator, tehnološki parkovi), nekonzistentnost u implementaciji obrazovanja / obuke za potrebe poduzetništva, nedostatak koordinacije između vladine politike u stvaranju podsticajnog okruženja za poduzetničke aktivnosti, nerazvijenost finansijskog tržišta za ispunjenje potreba sektora MSP i nedovoljno razvijena institucijska podrška na regionalnom nivou za razvoj poduzetništva.

2.3.3. Turizam

Zbog svog geografskog položaja i blizine brzo razvijajućeg turističkog sektora na hrvatskoj obali, Zapadni dio Programskog područja posjeduje izrazit turistički potencijal. Mnogo turističkih resursa (poput: mineralne vode, slanih jezera ili blata) otvaraju mogućnost različitih oblika zdravstvenog / wellness turizma kao proširenje dobro razvijenog turizma na jadranskoj obali. Centralni i istočni kontinentalni dio programskog područja nema razvijen turizam. Planinska područja programskog područja posjeduju komparativnu prednost za skijanje, planinarenje, biciklizam, itd. Kulturni turizam se može razviti u nekim urbanim centrima s obzirom na bogatu kulturnu baštinu i veliku raznovrsnost kulturnih događaja koji se organizuju tokom cijele godine. Potencijal za agro-turizam i eko-turizam još uvijek nije realiziran. Vjerski turizam u programskom području južnog dijela Bosne i Hercegovine je dodatno uporište za razvoj zajedničkog turističkog proizvoda. Glavne prepreke razvoju turizma su loša turistička infrastruktura (prvenstveno u ne-priobalnim područjima), nizak nivo marketinga, kao i nedovoljna razmjena informacija unutar turističke industrije i kooperativnog marketinga, nizak nivo umrežavanja turističkih operatera i ostalih sektora (a pogotovo u poljoprivredi).

U 2005. godini bilo je 4.637.936 posjetilaca i 22.756.292 noćenja na hrvatskoj strani granice. Sa bosansko-hercegovačke strane granice bilo je 564.948 posjetilaca i 451.884 noćenja.

2.4. Ljudski resursi

2.4.1. Obrazovanje, istraživanje i razvoj

Obrazovni sistemi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini su vrlo slični, s obaveznim osnovnoškolskim obrazovanjem i neobaveznim srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovanjem, koje se uglavnom odvija u državnim školama.

Postoji 382 osnovnih i 184 srednje škole sa bosansko-hercegovačke strane granice, i 892 osnovne i 269 srednjih škola na hrvatskoj strani. Osnovna situacija u osnovnom i srednjem školstvu je zadovoljavajuća, s dovoljnim brojem državnih škola. Međutim, postoji i niz funkcionalnih poteškoća kao što je uništena / neprimjerena infrastruktura, nedostatak kvalificiranog nastavnog osoblja (na primjer nastavnika informatike), i visok trošak za prevoz učenika iz ruralnih područja.

Pohađanje srednjih škola relativno je nisko na području Bosne i Hercegovine (samo 68% djece u dobi 15 – 19 godina), dok većina stanovnika ima srednjoškolsko obrazovanje na hrvatskoj strani.

Što se tiče visokog obrazovanja, tu je nizak nivo univerzitetskog i visokoškolskog obrazovanja u cijelom programskom području. Pozitivan trend je povećanje broja regionalnih visokoškolskih ustanova (univerziteta, fakulteta i politehničkih visokoškolskih institucija), te veća raznovrsnost dodiplomskih programa koje oni nude. Trenutno postoje regionalni univerziteti, fakulteti i visokoškolske ustanove u Bihaću, Banja Luci, Prijedoru, Laktašima, Doboju, Mostaru, Tuzli, Trebinju u Bosni i Hercegovini i Univerziteti u Splitu i Zadru, te fakulteti i ostale više školske institucije u Slavonskom Brodu, Šibeniku, Dubrovniku, Sisku, Vukovaru, Gospiću, Petrinji, Kninu i Karlovcu.

Broj osoba u obrazovanju je opao u posljednjih 10 godina uglavnom zbog demografskog pada. Jedan od problema s kojima se susreću u širem pograničnom području je vezan uz obrazovnu infrastrukturu. Njeno stanje se pogoršalo na nivou pred-univerzitetskog

obrazovanja u smislu sigurnosti zgrada, osnovnih uslova i opreme. Ruralno područje je više pogođeno zbog teškog pristupa.

Veze između obrazovnih institucija i poslovnog sektora su slabe i rezultiraju niskim stepenom inovacija i nerazvijenim sektorom istraživanja i razvoja. Institucije za istraživanje i razvoj u programskom području na hrvatskoj strani su Institut za okeanografiju i ribarstvo, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Mediteranski institut za prirodne nauke i Tehnološki centar u Splitu, i Centar za razvoj i istraživanje pomorskih kultura u Stonu.

2.4.2. Tržište rada

Tabela 5 Zapošljavanje i stopa nezaposlenosti

	Stopa nezaposlenosti u 2005. (Hrvatska) i 2006. (Bosna i Hercegovina).	**Stopa zaposlenosti u 2005. (Hrvatska) i 2006. (Bosna i Hercegovina).**
Bosna i Hercegovina, programsko područje	36,57 %	36,06 %
Bosna i Hercegovina	41 %	49,06 %
Hrvatsko programsko područje	21,5 %	50,5 %
Hrvatska – ukupno	16,6 %	54,9 %
EU 25	*9,0 %*	*62,8 %*

Izvor: Hrvatski zavod za statistiku, 2005. i Zavod za zapošljavanje Bosne i Hercegovine, 2006.

Kao što je prikazano u Tabeli iznad, hrvatska strana programskog područja (osim Dubrovačko-neretvanske županije) ima značajno višu stopu nezaposlenosti od nacionalnog prosjeka. Stope zaposlenosti u svim su županijama takođe ispod nacionalnog prosjeka. Ove vrijednosti odražavaju privrednu zaostalost, zavisnost od zaposlenja u javnom sektoru i nedostatak poduzetničke inicijative. Regionalna raspodjela nezaposlenosti vrlo je neujednačena, s najvišim stopama nezaposlenosti u ruralnim mikroregijama gdje često uzrokuje ozbiljne društvene probleme.

Nezaposlenost je najčešća među nekvalificiranim radnicima, starijim osobama, mladima i ženama. U nekim županijama (Sisačko-moslavačka i Splitsko-dalmatinska), postoji značajan broj nezaposlenih osoba s visokom stručnom spremom.

U Bosni i Hercegovini struktura zaposlenosti se mnogo promijenila zahvaljujući strukturnim reformama koje su dovele do kolapsa velikih tradicionalnih poslodavaca. Drugi važan faktor je perifernost ili ruralnost većine regija. Udaljena lokacija pograničnog područja od centra i većih gradova čini regiju relativno neprivlačnom za inostrana direktna ulaganja. Stopa zaposlenosti u uslužnom sektoru je vrlo slaba i gotovo polovina zaposlenih radi u javnom sektoru. Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena među licima u dobi od 31 do 50 godina, što predstavlja 45,13 % ukupnog broja nezaposlenih lica u 2006. U istoj godini postotak za dobnu grupu 18 – 30 godina iznosi 41,36 %. To je jedan od najvažnijih razloga za odlazak mnogih mladih ljudi iz ovoga područja.

2.5. Okoliš

Programsko područje Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine je prilično homogeno sa prirodne, geografske i ekološke tačke gledišta. Obe strane granice se suočavaju sa sličnim izazovima kako bi osigurale uravnotežen put prema društveno-ekonomskom razvoju, uz održavanje izvanredne prirodne i kulturne baštine, i ispunjavanje ekoloških zahtjeva EU.

Postoji nedostatak integrirane i koordinirane aktivnosti s obe strane granice u zaštiti okoliša i promocije održivog razvoja i to uprkos brojnim ukazanim prilikama, na primjer kroz razvoj i

usavršavanje posebnih zaštićenih područja, posebnih područja zaštite, sistema informacija o posjetiocima, programa razmjene, razvoja informacijskih sistema, i javno-privatnih partnerstva u zaštiti prirode.

Postoji preko 200 zaštićenih područja na hrvatskoj strani granice od kojih su šest Nacionalni parkovi. U programskom području na strani Bosne i Hercegovine također postoji potencijal u tom smislu (Nacionalni park Kozara, Bardača (Ramsarska područja), Hutovo blato, Blidnje, itd). Nadalje, postoji prirodna i očita potreba za saradnjom u zaštiti slivova rijeka Save, Une, Krke, Neretve i drugih rijeka u programskom području.

Nerazvijeni sistemi otpadnih voda su identificirani kao jedan od glavnih faktora rizika za rijeke i podzemne vode.

Kao zaostavština iz rata, još uvijek postoji sumnja na *minirana područja* u programskom području. Ukupno minirano područje u obe zemlje pokriva 1.844 km^2 sa oko 305.000 mina od kojih se većina nalazi u programskom području.

2.6. Kultura

Kulturna saradnja je bila i još uvijek jeste vrlo značajna poveznica za zajednice sa obe strane granice. Programsko područje dijeli vrlo sličnu tradiciju, običaje, jezik i kulturnu baštinu. Postoji veliki broj kulturnih, manjinskih udruženja i klubova čiji je cilj očuvanje lokalne tradicije i posebnosti.

Osim saradnje malih kulturnih udruženja, postoji neiskorišten potencijal za valorizaciju kulturne baštine u programskom području i njeno uključivanje u turističku ponudu.

2.7. SWOT analiza

Analiza snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji zasniva se na Analizi stanja programskog područja i na radionicama s predstavnicima na državnom i regionalnom / lokalnom nivou koje su održane u obe države tokom postupka izrade programa.

Ovo je sažetak SWOT analize kojom se predstavljaju glavni zajednički potencijali i problemi prekogranične regije koji će poslužiti kao baza za razvoj strategije prema ovom Programu.

Tabela 6 SWOT analiza

	GEOGRAFIJA, INFRASTRUKTURA		
Snage	**Dobar geografski položaj – blizina svim značajnim putevima i željezničkim vezama** **Riječne luke na Savi i Dunavu** **Morske luke u Dubrovniku, Pločama, Splitu i Zadru** **Aerodromi u Dubrovniku, Splitu, Zadru, Mostaru, Banja Luci, Tuzli, (i Osijeku i Zagrebu)** **Dobra željeznička infrastruktura u južnom dijelu Programskog područja**	**Slabosti**	**Lokalna i regionalna saobraćajna infrastruktura (lokalni putevi, željeznice) nedovoljno razvijena i održavana.** **Uništena i neadekvatna osnovna infrastruktura** **Nedovoljno razvijeni sistemi za snabdijevanje vodom i otpadne vode**
Prilike	**Razvoj lokalnih saobraćajnih veza (lokalnih puteva, željezničkih terminala)** **Razvoj riječnog saobraćaja** **Izgradnja autoputa Budimpešta – Osijek – Sarajevo – Ploče (i povezivanje sa Autoputem u Dubrovniku), i autoputa Banja Luka – Gradiška**	**Prijetnje**	**Moguće smanjenje broja graničnih prijelaza u bližoj budućnosti zbog nedovoljnih ulaganja u infrastrukturu i snabdijevanje** **Nedovoljni finansijski instrumenti za izgradnju velikih infrastrukturnih projekata** **Nedovoljno investiranje u sisteme vodosnabdijevanja, odlaganja otpadnih voda i upravljanje otpadom usljed malih opštinskih i okružnih/županijskih budžeta**
	OKOLIŠ		
Snage	**Bogati prirodni resursi (voda, more, šume, poljoprivredno zemljište, minerali)** **Krajolik i prirodna područja su pogodni za zaštitu ili su već zaštićeni**	**Slabosti**	**Neadekvatno upravljanje otpadom** **Nedostatak sistema za odbranu od poplava (u kontinentalnom dijelu – rijeka Sava)** **Značajna područja još uvijek pokrivena minskim poljima** **Neadekvatni sistemi za borbu protiv požara** **Nedostatak sistema za nadzor nad zagađenjem**
Prilike	**Održivo upravljanje vodenim resursima** **Poboljšano upravljanje otpadom** **Razvoj i upravljanje obnovljivim izvorima energije**	**Prijetnje**	**Nastavak zagađivanja** **Spor proces deminiranja**
	DEMOGRAFIJA, LJUDSKI RESURSI, OBRAZOVANJE I TRŽIŠTE RADA		
Snage	**Pristup visokom obrazovanju u regionalnim centrima u programskom području** **Nema jezičkih barijera u programskom području** **Postojanje saradnje između organizacija civilnog društva iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine** **Velika gustina stanovništva u nekim područjima (obala, područje uz rijeku Savu)**	**Slabosti**	**Značajne migracije u graničnim područjima u 1990-im usljed rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini** **Visok nivo nezaposlenosti, naročito u ruralnim područjima** **Velike razlike između potražnje i ponude na tržištu rada** **Nedostatak prilika za cjeloživotno učenje** **Odliv mozgova u urbana područja i izvan regiona** **Depopulacija u nekim područjima** **Veliki broj starijih lica u graničnom području (oni ne doprinose privredi područja)**

			Nedovoljan broj bolnica i ljekara
Prilike	Poboljšani zajednički zdravstveni i obrazovni sistemi Zajednički pristup problemima tržišta rada	Prijetnje	Nastavak odliva mozgova Nastavak procesa depopulacije u nekim područjima Povećana stopa siromaštva Povećana socijalna inkluzija
	PRIVREDA		
Snage	INDUSTRIJA Tradicija u prehrambenoj, drvnoj i metalnoj industriji Rastući sektor MSP Trend razvoja infrastruktura povezanih s poslovanjem Porast u uslužnim djelatnostima POLJOPRIVREDNI I RURALNI RAZVOJ Tradicija u poljoprivrednom sektoru Značajne površine predstavlja nezagađeno obradivo zemljište TURIZAM Komparativne prednosti za razvoj turizma (prirodni, kulturni i antropološki resursi)	Slabosti	INDUSTRIJA Industrija sa nedovoljno razvijenim tehnologijama Nedovoljna interakcija između bazne i procesne industrije Nedostatak veza između industrije, nauke/obrazovanja i RDI (Institut za istraživanje i razvoj) Nedostatak mreža klastera i SMP Uništena poslovna infrastruktura iz 1990-ih (i spora obnova) POLJOPRIVREDNI I RURALNI RAZVOJ Male veličine farmi i staromodno upravljanje farmama Nedostatak umrežavanja između farmera TURIZAM Neadekvatan marketing turističkih destinacija u programskom području (izuzev hrvatske obale) Turistička infrastruktura je nedovoljno razvijena Nedostatak finansijskih instrumenata za razvoj turizma u kontinentalnom dijelu programskog područja
Prilike	INDUSTRIJA ➢ Fokus na razvoj privrednih veza između Hrvatske i Bosne i Hercegovine ➢ Potencijal za FDI (direktne inostrane investicije) ➢ Stepen finalizacije proizvoda ➢ Brendiranje i marketing lokalnog proizvoda ➢ Razvoj novih finansijskih mehanizama ➢ Razvoj prekograničnih informacijskih i konsultativnih usluga za poslovanje POLJOPRIVREDA ➢ Uspostavljanje saradnje između proizvođača, procesne industrije i distributera	Prijetnje	INDUSTRIJA Nedostatak povoljnih uslova za FDI Nastavak postojanja crne i sive ekonomije (tržišta) Povećan uticaj globalnog ekonomskog tržišta i Pojedinačnog Tržišta – jeftiniji proizvodi Jačanje pozicije i slike kao destinacije sa malom dodanom vrijednosti POLJOPRIVREDA Nastavak postojanja malih farmi koje se ne mogu takmičiti na tržištu Nedovoljna iskorištenost kapaciteta u poljoprivredi Pristupanje EU zahtijeva više standarde

(paraf)

➢ **Potencijal za organsku proizvodnju prema prirodnim resursima**	
TURIZAM ➢ **Razvoj zajedničke turističke ponude i proizvoda** ➢ **Valorizacija kulturne baštine** ➢ **Saradnja između turističkog i poljoprivrednog sektora i ruralnog razvoja**	**TURIZAM** **Konkurentska ponuda za već razvijena inostrana turistička područja** **Nedostatak investicija u infrastrukturu nastavlja da predstavlja prepreku za razvoj turizma**
KULTURA	
Snage	**Slabosti**
➢ **Zajednička bogata kulturna i historijska baština i raznovrsnost kulturnih praksi** ➢ **Jedinstvena tradicija, običaji i zanati, zajedničko slavensko porijeklo jezika i duga tradicija bliskih veza i međusobne interakcije**	**Nedovoljna zaštićenost i neprikladna upotreba kulturne baštine**
Prilike	**Prijetnje**
➢ **Očuvanje i revitalizacija zajedničke kulturne baštine** **Održiva zaštita postojeće kulturološke i teritorijalne raznolikosti**	**Marginalizacija etničkih manjina može smanjiti kulturološku raznolikost**
BEZBIJEDNOST I KAPACITETI ZA SARADNJU	
Snage	**Slabosti**
➢ **Tradicionalni odnosi u svim sektorima** ➢ **Poznavanje jezika i mentaliteta**	**Nedovoljno iskustvo u radu na projektima** **Nedovoljni institucijski kapaciteti za podršku**
Prilike	**Prijetnje**
➢ **Saradnja u službama za zaštitu i spasavanje sa dvije strane granice** ➢ **Povećanje finansijskih instrumenata za saradnju – IPA PGS** **Edukacija o PGS i regionalnom razvoju**	**Potencijalna politička nestabilnost u regionu**

(paraf)

3. DIO III PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1. Opšti cilj

Dužina hrvatsko–bosnansko-hercegovačke granice (992 km) i heterogenosti programskog područja čine teškim izdvajanje pitanja koja su zajednička svim uključenim područjima. Nivo privrednog razvoja je, međutim, sličan širom cijelog programskog područja kao što je prikazano u Analizi stanja. S obe strane granice stanovništvo koje je u opadanju i dalje se nosi sa štetnim posljedicama rata i nestankom stare industrije i tržišta, koji su uslijedili nakon raspada bivše Jugoslavije. Čak i hrvatske županije smještene na obali, i koje imaju obilnu korist od razvoja turizma, suočavaju se s ogromnim poteškoćama u svom zaleđu, koje je često prijašnja ratna zona koja je privredno odvojena od obale. Prekogranični program saradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine ima za cilj rješavanje ovih nedostataka davanjem pomoći u područjima za koja se analizom utvrdi da imaju stvarni potencijal. Programsko područje posjeduje neosporan prirodni i kulturni imetak, koji nije u dovoljnoj mjeri iskorišten za razvoj lokalne privrede. Perifernost programskog područja je pojačana padom prekograničnih aktivnosti kao posljedice rata. S obzirom na ograničene resurse koji su na raspolaganju u okviru IPA 2007-2013 i veličinu programskog područja, cilj ovog programa je, kao prvo i osnovno, da doprinese oživljavanju graničnih veza i aktivnosti u programskom području podsticanjem saradnje na lokalnom nivou po zajedničkim pitanjima okoliša i društveno-ekonomskih problema.

- Opšti cilj programa je podsticanje stvaranja prekograničnih mreža i partnerstava, i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem revitalizacije privrede, zaštite prirode i okoliša, i povećanje socijalne kohezije programskog područja.

Glavni pokazatelj uspjeha programa biti će broj i kvalitet mreže, veza i projekata, čije će uspostavljanje program pomoći. Oni su lako mjerljivi i ne zahtijevaju složene podatke.

Dodatni cilj programa je izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima EU i njihova priprema za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru cilja 3 Strukturnih fondova EU.

Navedeni ciljevi će se postići pomoću 3 prioriteta:

- Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog privrednog prostora
- Prioritet 2: Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija
- Prioritet 3: Tehnička pomoć

Ovi prioriteti provesti će se putem 6 zasebnih mjera; Programska strategija je prikazana u nastavku u Tabeli 7.

Tabela 7 Strategija prekograničnog programa – Prioriteti i mjere

Prioritet 1 **Stvaranje Zajedničkog ekonomskog prostora**	**Prioritet 2** **Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija**	**Prioritet 3** **Tehnička pomoć**
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Podrška Programskoj administraciji i implementaciji
Mjera 1.2: Promocija poduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšan pristup uslugama zajednice u graničnom području	**Mjera 3.2:** Podrška Programskim informacijama, javnosti i evaluaciji
	Horizontalna tema: Izgradnja prekograničnih kapaciteta	

Izgradnja prekograničnih kapaciteta biti će horizontalna tema Prioriteta 1 i 2, i koliko god je to moguće biće integrirana u sve mjere tih prioriteta. Prekogranični kapacitet će se izgraditi kroz davanje prednosti projektima koji:

(a) razvijaju saradnju i udruživanje iskustva između lokalnih i regionalnih sudionika u cilju povećanja prekogranične saradnje;

(b) intenziviraju i konsolidiraju prekogranični dijalog i uspostavljaju institucijske odnose između lokalnih uprava i ostalih značajnih lokalnih ili regionalnih sudionika.

(c) opremaju sudionike lokalne i regionalne vlasti informacijama i vještinama za razvoj, implementaciju i upravljanje prekograničnim projektima.

Ostvarivanje prekograničnih ciljeva izgradnje kapaciteta mjeriti će se pomoću slijedećih programskih pokazatelja:

- broj organizacija koje uspostavljaju sporazume o prekograničnoj saradnji;
- broj uspostavljenih prekograničnih mreža usmjerenih na: poboljšanje javnih usluga i/ili obavljanje zajedničkih aktivnosti, i/ili razvoj zajedničkih sistema;
- broj projekata koji se zajednički provode i/ili zajednički kadrovski popunjavaju.

Važno je napomenuti da je opseg programa 2007-2013 ograničen dostupnošću financijskih sredstava. To znači da se neka od pitanja utvrđena kao značajna za razvoj pograničnog područja u analizi stanja i SWOT analizi ne mogu rješavati ovim programom. Značajna pitanja među njima su: poljoprivredno restrukturiranje, deminiranje, modernizacija graničnih prijelaza i pružanje osnovne infrastrukture.

3.2. Usklađenost s Programima EU i državnim Programima

Uredba Vijeća (EZ) broj 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć - Uredba IPA koja pruža pravnu osnovu za ovaj program i Uredba Komisije (EZ) broj 718/2007 predstavljaju IPA Uredbu o realizaciji.

Druge uredbe ili dokumenti EU koji su uzeti u obzir pri izradi prioriteta i mjera ovoga Programa su: Uredba Vijeća (EZ) br. 1083/2003 od 11. jula 2006. kojom se utvrđuju opšte odredbe o Evropskom fondu za regionalni razvoj, o Evropskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i kojom se ukida Uredba (EZ) br. 1260/1999; Uredba Vijeća EU i Evropskog parlamenta (EZ) br. 1080/2006 od 05. jula 2006. o Evropskom fondu za regionalni razvoj, kojom se ukida Uredba (EZ) br. 1783/1999; Odluka Vijeća br. 11807/06 od 18. avgusta o Strateškim smjernicama Zajednice o koheziji; Uredba Vijeća i Evropskog parlamenta (EZ) br. 1082/2006 od 05. jula 2006. o Evropskoj grupaciji za teritorijalnu saradnju (EGTC);

Višegodišnji indikativni planski dokument za Hrvatsku za razdoblje 2009–2011 označava da će Prekogranična saradnja, kojom se upravlja kroz Komponentu II, podržati Hrvatsku u prekograničnoj i transnacionalnoj i međuregionalnoj saradnji s državama članicama EU i onima koje to nisu. Ona će se usredotočiti na poboljšanje potencijala za turizam, stvarajući bolje veze između pograničnih područja i podsticanje zajedničkih aktivnosti zaštite okoliša.

Višegodišnji indikativni planski dokument za Bosnu i Hercegovinu za isto razdoblje podržati će aktivnosti usmjerene na promociju i poboljšanje prekogranične saradnje i društveno-ekonomske integracije pograničnih područja. To će biti učinjeno kroz jačanje privrednih, društvenih, ekoloških i kulturnih veza između predmetnih zemalja učesnica, uključujući tip aktivnosti koji uključuje direktno međuljudsko djelovanje.

3.2.1. Državni programi – Hrvatska

Program je u skladu s glavnim ciljevima i područjima intervencije slijedećih Državnih programa:

- **Strateški okvir za razvoj** čiji je glavni strateški cilj promoviranje "rasta i zapošljavanja u konkurentnoj tržišnoj ekonomiji koja djeluje u okviru Evropske države blagostanja u 21. vijeku". Ovaj strateški cilj je potrebno ostvariti kroz simultano i usklađeno djelovanje u slijedećih deset strateških područja: ljudi, znanje i obrazovanje, infrastruktura saobraćaja i energetike, nauka i IT tehnologija, socijalna kohezija i pravda; makroekonomska stabilnost i otvorenost; integrirane finansijske usluge, zaštita okoliša i uravnotežen regionalni razvoj; poduzetničke klime, privatizacija i restrukturiranje, te nova uloga države;
- **Zajednički memorandum o inkluziji** kojim se navode prioriteti i mjere vezani za socijalnu uključenost i borbu protiv siromaštva.
- **IPA Operativni program za regionalnu konkurentnost (OPRK)** koji ima dva cilja: 1/ postizanje veće konkurentnosti i uravnoteženog regionalnog razvoja pružanjem podrške konkurentnosti MSP i poboljšanjem privrednih uslova u hrvatskim područjima koja zaostaju, i 2/ razvijanje sposobnosti hrvatskih institucija za programiranje i provođenje aktivnosti koje podupire ERDF nakon pristupanja. Prioriteti ovog programa su komplementarni s dva glavna prioriteta OPRK regionalne konkurentnosti, a to su 1/ povećanje razvojnog potencijala područja s razvojnim poteškoćama i 2/ poboljšanje konkurentnosti hrvatske privrede. Ovaj program je komplementaran Prioritetu 2 OPRK regionalne konkurentnosti;
- **IPA Operativni program razvoja ljudskih resursa (HRD OP)** predlaže tri Prioritetne ose: 1/ *Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje na tržište rada; 2/ Jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba u nepovoljnoj situaciji; 3/ Proširenje i poboljšanje ulaganja u ljudski kapital*. U ovom programu posebna pažnja će se posvetiti projektima koji pridonose povećanju zapošljavanja lokalnog stanovništva, te poboljšavaju pristup socijalnim uslugama;

Nadalje, program je u skladu s hrvatskim glavnim državnim strategijama, odnosno s Državnim akcijskim planom za zapošljavanje u razdoblju od 2005. do 2008. godine, Planom razvoja obrazovnog sektora 2005-2010, Strategijom i Akcijskim planom za učenje odraslih; Strateških ciljeva razvoja hrvatskog turizma do 2010; Strategijom upravljanja otpadom u Republici Hrvatskoj; Nacrtom državne strategije regionalnog razvoja, Pretpristupnim ekonomskim programom 2006-2008 itd) i Programom Vlade 2003-2007 u kojem se navodi da je razvoj pograničnih područja jedan od najznačajnijih državnih prioriteta s obzirom da 18 od 21 županije ima vanjske granice.

Može se zaključiti da je ovaj Program komplementaran s drugim postojećim programima i da se ne preklapa s njima zbog svog usmjerenja na jačanje prvenstveno onih aktivnosti koje su prepoznate kao važne za obe partnerske zemlje.

3.2.2. Državni Programi – Bosna i Hercegovina

Ovaj program je u skladu s glavnim ciljevima i područjima intervencije slijedećih Državnih programa Bosne i Hercegovine:

- **EU Strategija integracije Bosne i Hercegovine** koja je glavni dokument na kojem će se zasnivati cjelokupan proces pristupanja EU. Njime se ukazuje na osnovne ciljeve i

puteve djelovanja, a on obuhvata skup opštih smjernica za rad državnih i entitetskih ustanova i drugih sudionika u procesu integracije.

- **IPA Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD)** je ključni strateški dokument za pomoć EU u Bosni i Hercegovini u okviru programa IPA, s glavnim strateškim ciljem podržavanja zemlje u tranziciji od države potencijalnog kandidata do države kandidata i dalje do članstva u EU.
- **Strategija za provođenje decentraliziranog sistema provedbe u Bosni i Hercegovini –** cilj ovog dokumenta je pomoć Odjeljenju za koordinaciju pomoći Direkcije za evropske integracije i Ministarstvu finansija i trezora da razviju smjernice za provođenje Decentraliziranog sistema provedbe (DSP) u Bosni i Hercegovini
- **Strategija srednjeročnog razvoja (SSR)** (ranije pod nazivom Strateški dokument za smanjenje siromaštva - PRSP) za Bosnu i Hercegovinu je srednjeročni dokument koji pokriva razdoblje 2004 – 2007. Strategija se zasniva na postizanju tri krajnja strateška cilja: stvaranje uslova za održivi razvoj, smanjenje siromaštva i ubrzavanje procesa integracije u EU u Bosni i Hercegovini. Ovaj strateški dokument također sadrži niz sektorskih prioriteta i njihove odgovarajuće mjere. SSR će se zamijeniti DPR (Državnim planom za razvoj), koji se očekuje da bude uspostavljen do početka 2008.
- **Državni plan djelovanja na okoliš (DPDO)**, koji je pripremljen uz podršku Svjetske banke u oba entiteta uporedno, predstavlja strateški dokument za planiranje održivog razvoja. On sadrži popis prioritetnih projekata na polju okoliša. Osim toga, mnogi lokalni akcijski planovi za okoliš su već pokrenuti.

3.3. Poštovanje drugih politika Zajednice

Po svojoj prirodi i težištu, Program će uključivati glavne politike EU: regionalnu politiku, zaštitu okoliša, jednake mogućnosti i informacijsko društvo.

Nakon Lisabonske strategije za razdoblje 2000-2010, Komunikacija Komisije Evropa 2020 - Strategija za pametan, održiv i uključiv rast Evrope 2020 (3. mart 2010) ima za cilj "pametan, održiv, uključiv rast", s većom koordinacijom državne i evropske politike. Evropa 2020 ima postavljenih pet ciljeva koje je potrebno postići do 2020. godine, a koji se bave zapošljavanjem, inovacijama, obrazovanjem, socijalnom uključenosti i klimom/energijom.

Sveukupni ciljevi pametnog, održivog i uključivog rasta su obrađeni kroz 7 vodećih inicijativa koje pružaju okvir putem kojeg EU i državne vlasti međusobno pojačavaju svoje napore u područjima koja podržavaju prioritete Evropa 2020:

- Pametan rast
  - Digitalni dnevnik rada za Evropu
  - Unija Inovacija
  - Mladi u pokretu
- Održivi rast
  - Resursno efikasna Evropa
  - Industrijska politika za doba globalizacije
- Inkluzivni rast
  - Dnevnik rada za nove vještine i radna mjesta

- Evropska platforma protiv siromaštva

Program je u skladu s ciljevima Evropa 2020 kroz poboljšanje privredne konkurentnosti pograničnog područja i bolje zapošljavanje kroz ulaganja u saradnju i umrežavanje u turističkom sektoru (što je glavni pokretač regionalne privrede), zaštitu prirodne i kulturne baštine, kao i okoliša. Jačanje konkurentnosti i ekonomska i socijalna integracija prekograničnog područja u skladu je sa Strateškim smjernicama Zajednice za kohezijsku politiku 2007-2013 (COM (2005)0299) o prekograničnoj saradnji. Osim toga, Program će takođe podržati ciljeve Strategije iz Geteborga promoviranjem održivog upravljanja okolišem kroz uspostavljanje saradnje između institucija i provođenje zajedničkih aktivnosti za zaštitu prirode i okoliša.

Program će također podržati politiku rodne osviještenosti i politiku jednakih mogućnosti kroz provođenje projekata koji će jasno pokazati napore na stvaranju jednakih mogućnosti za rodne i etničke grupe, te za osobe s invaliditetom u skladu s načelima Evropske unije. U principu, provođenje horizontalnih načela biti će zajamčeno definicijom ciljnih grupa, prihvatljivih aktivnosti u okviru utvrđenih mjera, postupcima ocjene i pokazateljima na nivou Prioriteta i Mjera.

3.4. Opis prioriteta i mjera

3.4.1. Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog privrednog prostora

3.4.1.1. Pozadina i opravdanost

Ovaj prioritet je odgovor na tešku ekonomsku situaciju s obe strane granice, koju karakterizira opadajući broj stanovnika, visok stepen zavisnosti od nedovoljno razvijenog sektora poljoprivrede i sektora MSP koji se suočavaju s problemima poput nedostupnosti kredita te nedostatka stručnosti i poduzetništva. Turistički sektor je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja – u blizini obale Jadranskog mora - ali je vrlo nerazvijen u centralnim i istočnim dijelovima. Neke od glavnih prepreka za razvoj turističkog sektora su loša turistička infrastruktura (većinom u supriobalnim područjima), nizak nivo marketinga kao i nedostatak razmjene informacija između turističkih operatera i ostalih sektora privrede (posebno poljoprivrede).

Analiza programskog područja je pokazala da znatan potencijal rasta leži u sektoru MSP, te da je istraživanje i razvoj izvor dodatne vrijednosti za privredu. Ovaj potencijal, međutim, nije u potpunosti ostvaren budući da trenutno izvjesne slabosti opstruiraju stvaranje i rast malih i srednjih poduzeća, a naročito MSP zasnovanih na znanjima, koji najviše doprinose regionalnoj konkurentnosti. Promocija poduzetništva, te podrška MSP su ključni u poboljšanju privredne perspektive pograničnih područja. Češći kontakti između MSP-a stvoriće nove mogućnosti za saradnju. Zajednička podrška MSP pomaže u poboljšanju konkurentnosti postojećih MSP-a, i potiče otvaranje novih poduzeća.

3.4.1.2. Opšti i konkretni ciljevi

Opšti ciljevi

- Pridonijeti integraciji privrede u pograničnim područjima kroz podsticanje saradnje u području turizma i podršku malim i srednjim preduzećima, i promoviranje poduzetništva.

Specifični ciljevi

- Razvoj prepoznatljivih zajedničkih turističkih ponuda zasnovanih na zajedničkoj ekološkoj i kulturnoj baštini i poboljšanje konkurentnosti lokalne turističke privrede.

• Podsticati razvoj regionalne privrede jačanjem sektora MSP i poslovne podrške institucijama i uslugama.

Nakon specifičnih ciljeva, prioritet 1 biti će sproveden kroz dvije mjere:

Mjera 1.1: Razvoj zajedničke turističke ponude

Mjera 1.2: Promocija poduzetništva

Direktni korisnici

Direktni korisnici ovog prioriteta su neprofitna pravna lica osnovana na osnovu javnog ili privatnog prava za svrhe od javnog interesa ili za posebnu svrhu ispunjavanja potreba od opšteg interesa, a pripadaju, između ostalog, jednoj od slijedećih grupa:

- Regionalnim i lokalnim javnim vlastima;
- Javnim tijelima (fondovima, institucijama, agencijama) koje je osnovala država ili regionalna / lokalna samouprava, kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, obrazovanje i osposobljavanje, zdravstvene ustanove, ustanove za zaštitu prirodne i kulturne baštine, lokalne i regionalne razvojne agencije, turističke zajednice i sl.;
- Privatne institucije koje su osnovali subjekti privatnog prava za ispunjavanje potreba od opšteg interesa (kao što su obrazovni ili istraživački instituti) sve dotle dok rade na neprofitnoj osnovi;
- Nevladine organizacije kao što su udruženja i fondacije;
- Privredne, poljoprivredne, zanatske i industrijske komore, klasteri registrirani kao neprofitna pravna lica;
- Poljoprivredna udruženja i zadruge.

Kriterijumi za odabir projekata i mehanizmi isporuke:

Više detalja o kriterijumima odabira projekata biti će naknadno definirani u primjenjivim Smjernicama za aplikante ili/i pozive za dostavljanje prijedloga.

Mjere će se provoditi pretežno kroz šeme grantova. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za finansiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva za dostavljanje projektnih prijedloga. U tim slučajevima, mehanizam isporuke biti će nabavka usluga, radova i robe.

3.4.1.3. Mjere

Što se tiče Hrvatske, pažnja će se preduzeti kako bi se osiguralo to da nema operativnih ili finansijskih preklapanja, uključujući i na nivou sudionika, s bilo kojim mjerama uključenim u Operativne programe za Hrvatsku u okviru IPA Komponenata III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj).

Mjera 1.1. Razvoj zajedničke turističke ponude

Ova mjera će poduprijeti zajednički razvoj i promociju turističkih ponuda. Ona će podstaći razvoj, unaprijeđenje i raznolikost turističkih proizvoda i usluga, integraciju kulturne baštine i okoliša u turističke proizvode i zajednički marketing tih proizvoda. Ovim će se mobilizirati

produktivan, ekološki i kulturni potencijal uključenih područja, i pridonijeti će se njihovom održivom razvoju.

Mjera će također biti usmjerena na poboljšanje znanja lica koja rade u turizmu, kulturi i poljoprivredi. Konkretno, mjera će podsticati primjenu ICT (računarska i informacijska tehnologija) alata za razvoj i marketing proizvoda i osposobljavanje lica.

Vrste aktivnosti prihvatljivih u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Razvoj novih turističkih proizvoda/usluga s jasnim prekograničnim identitetom (razvoj tematskih ruta, iskorištavanje lokaliteta, itd);
- Razvoj malih turističkih infrastruktura vezanih za atrakcije kao što su šetačke i wellness staze, planinarenje, jahanje i biciklističke staze, piknik mjesta, putokazi, centri za posjetioce, sport i rekreaciju, uređenje okoline, rasvjeta, obnova objekata kulturne/historijske baštine od prekograničnog značaja;
- Komplementarna obuka osoblja potrebnog za rad podržanih atrakcija i sadržaja;
- Sertifikacija lokalnih proizvoda i usluga
- Zajednička turistička promocija i marketinške inicijative, uključujući naročito inicijative za promociju prekograničnog regionalnog identiteta kao turističkog područja: promotivne aktivnosti poput pripreme i distribucije informacija i promotivnog materijala o prekograničnom području i njegovim proizvodima, učestvovanje u, i organizacija zajedničkih turističkih dešavanja, posjete turističkih agenata, turoperatera i turističkih novinara, aktivnosti podizanja javne svijesti i usluge informiranja za lokalna poduzeća i zajednice, komunikacijske kampanje za poboljšanje svijesti o prirodnoj i kulturnoj baštini i doprinosu turizma u razvoju, itd;
- Uspostavljanje i unaprijeđenje zajedničkog marketinga i promocije turizma i poljoprivrednih proizvoda i usluga;
- Integracija kulturne baštine u turistički proizvod kroz revitalizaciju i očuvanje kulturne baštine te podsticanje kulturne razmjene i kulturnih događaja;
- Uvođenje moderne tehnologije i informacijskih sistema usmjerenih na poboljšanje pružanja informacija za posjetioce, marketing i planiranje turističkih destinacija, kao što je osnivanje, obnova i opremanje turističkih informativnih centara, njihovo uključenje u regionalne ili šire mreže i informacijske sisteme, regionalni informativni i distributivni sistemi zasnovani na internetu (e-marketing), informatičke baze podataka itd;
- Stvaranje i provođenje zajedničkih strategija za razvoj turizma i elaboracija analiza, izvještaja, studija, programa i konferencija usmjerenih na zaštitu i promociju prirodne i kulturne baštine.

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda

- Broj projekata koji razvijaju zajedničku prekograničnu turističku/kulturnu infrastrukturu malih razmjera
- Broj zajedničkih projekata provedenih za promociju identiteta i slike područja

turizma (sertifikacija novih proizvoda, zajedničke promotivne kampanje),

- Broj zajedničkih projekata provedenih za razvoj turističkog sektora,
- Broj rekonstruiranih/obnovljenih lokaliteta baštine.

Pokazatelji rezultata:

•Povećan broj PGS turista u graničnom području koji posjećuju sadržaje u kojima je ostvareno poboljšanje, ili za koje su ostvarene aktivnosti novog proizvoda ili promocije.

Izvor informacija biti će Program i projektni izvještaji i statistike.

Tabela 8 Indikativni iznos granta za Mjeru 1.1.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU finansiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 1.2 Promocija poduzetništva

Mjera 1.2 ojačati će veze između poduzeća iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, i uključenost regionalnih razvojnih agencija i organizacija za poslovnu podršku u aktivnostima razvoja MSP. To će podstaći zajedničko razumijevanje prekograničnih regionalnih privrednih prilika.

Mjera će također biti usmjerena prema promoviranju poduzetništva u pograničnim područjima i podržati će inicijative koje promoviraju savremene tehnologije, usmjerenost na izvoz, inovativnost i partnerstvo između malih i srednjih poduzeća i organizacija za istraživanje i razvoj u komercijalizaciji naučnih inovacija.

To će stimulirati redovnu interakciju između poduzetnika s obe strane granice kroz: *business-to-business* mreže i udruživanja; razvoj usluga podrške za mala i srednja poduzeća i zajednički pristup istima; zajednički marketing i promociju na domaćem i tržištima EU, razmjena znanja tzv. „*know-how*“; odabrana ulaganja u male poslovne infrastrukture.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Razvoj i provođenje obuke i obrazovnih aktivnosti za mala i srednja poduzeća;
- Podrška programima za podsticanje razvoja inovacija i istraživanja i razvoja, a naročito uključujući prvenstveno partnerstvo između MSP-a, univerziteta, institucija za istraživanje i razvoj;
- Umrežavanje MSP i uspostavljanje prekograničnih klastera;
- Planiranje i razvoj prekogranične poslovne infrastrukture (industrijska područja i poslovne zone);
- Razvoj zajedničkih institucija za podršku poslovanju (poslovni centri, poslovni inkubatori, centri za transfer tehnologije, start-up centri);
- Razvoj usluga za pomoć malim i srednjim poduzećima u razvoju poslovnih aktivnosti (opšte savjetovanje i osposobljavanje, zajednički marketing za MSP-e, podizanje svijesti o tržišnim uslovima, itd.).

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj osnovanih centara za podršku poslovanju.
- Broj podržanih projekata za prenos znanja
- Broj projekata koji podstiču razvoj prekogranične poslovne saradnje, mreža i klastera
- Broj sprovedenih zajedničkih projekata saradnje na razvoju vještina i znanja
- Broj uspostavljenih MSP/naučnih/istraživačkih i razvojnih mreža
- Broj promotivnih dešavanja i sajmova za lokalne/regionalne proizvode
- Broj MSP uključenih u / koji imaju korist od prekograničnih projekata

Pokazatelji rezultata:

- Povećanje broja MSP koja se nalaze unutar programskog područja
- Povećanje broja novih radnih mjesta
- Povećan broj stalnih poslovnih kontakata
- Povećan broj zajedničkih strategija i planova
- Povećan nivo inovacija u poslovanju kroz prenos tehnologija za MSP putem univerzitetskih institucija i institucija za istraživanje i razvoj

Izvor informacija biti će Program i projektni izvještaji i statistike.

Tabela 9 Indikativni iznos granta za Mjeru 1.2.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU finansiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.2. Prioritet 2: Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija

3.4.2.1. Pozadina i opravdanost

Prioritet 2 je odgovor na društvene i ekološke probleme u pograničnom području. Prioritet će se fokusirati na faktore koji pridonose dobrobiti, kvalitetu života i socijalnoj koheziji lokalnih zajednica uključujući i poboljšanje prekograničnih odnosa.

Nivo nezaposlenosti je visok, naročito u ruralnim područjima, a tu je i nedostatak aktivnih mjera za zapošljavanje kako bi se riješila ova situacija. Analiza stanja utvrdila je socijalnu isključenost kao glavnu prijetnju u programskom području. U isto vrijeme, analiza je takođe istakla obrazovanje, zdravstvo i rad kao glavne prilike za prekograničnu saradnju.

U sektoru zaštite okoliša, Hrvatska i Bosna i Hercegovina suočavaju se s istim izazovima i imaju iste prilike. Sa obe strane granice postoje značajne prirodne znamenitosti – parkovi prirode, netaknute šume i rijeke. Područja imaju visok nivo biološke raznolikosti (uključujući mnoge rijetke vrste) koja je povezana s plavnim ravnicama rijeka Save, Une i Neretve.

Međutim, ne postoji koordinacija u tome kako zaštiti okoliš, npr. kroz upravljanje otpadnim vodama, niti postoje koordinirani napori u tome kako se nositi s prirodnim nepogodama poput poplava i požara. Još jedan uobičajeni problem predstavljaju neregulirane deponije smeća i industrijsko ispuštanje otpada koji imaju nepovoljne uticaje na kvalitet života stanovnika i ukupnu sliku regije. Drugi prioritet baviti će se potrebom očuvanja prirodnog imetka na pogramskom području kako bi se održao njihov potencijal za razvoj turizma i poboljšao opšti kvalitet života u pograničnom području.

3.4.2.2. Opšti i specifični ciljevi

Opšti cilj

- poboljšanje kvaliteta života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete/rizika za okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama.

Specifični ciljevi

- zaštita i očuvanje okoliša, i podsticanje održivog korištenja prirodnih resursa u graničnim područjima kroz zajedničke aktivnosti i kampanje podizanja svijesti
- omogućavanje pristupa uslugama u zajednici koje utiču na dobrobit i socijalnu koheziju mještana i zajednice.

Direktni korisnici

Direktni korisnici ovog prioriteta su neprofitna pravna lica osnovana na osnovu javnog ili privatnog prava za svrhe od javnog interesa ili za posebnu svrhu ispunjavanja potreba od opšteg interesa, a pripadaju, između ostalog, jednoj od slijedećih grupa:

- Regionalnim i lokalnim javnim vlastima;
- Javnim tijelima (fondovima, institucijama, agencijama) koje je osnovala država ili regionalna / lokalna samouprava, kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, obrazovanje i osposobljavanje, zdravstvene ustanove, ustanova za zaštitu prirodne i kulturne baštine, lokalne i regionalne razvojne agencije, turističke zajednice i sl.;
- Privatne institucije koje su osnovali subjekti privatnog prava za ispunjavanje potreba od opšteg interesa (kao što su obrazovni ili istraživački instituti) sve dotle dok rade na neprofitnoj osnovi;
- Nevladine organizacije kao što su udruženja i fondacije;
- Privredne, poljoprivredne, zanatske i industrijske komore, klasteri registrovani kao neprofitna pravna lica;
- Poljoprivredna udruženja i zadruge.
- Nacionalni i regionalni parkovi, pejzažni parkovi

Kriterijumi za odabir projekata i mehanizmi isporuke:

Mjere će se provoditi pretežno kroz šeme grantova. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za finansiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva za dostavljanje projektnih prijedloga. U tim slučajevima, mehanizam isporuke biti će nabavka usluga, radova i robe.

Više detalja o kriterijumima odabira projekata biti će naknadno definirani u primjenjivim Smjernicama za aplikante ili/i pozive za dostavljanje obavještenja o prijedlozima.

3.4.2.3. Mjere

Što se tiče Hrvatske, pažnja će se preduzeti kako bi se osiguralo to da nema operativnih ili finansijskih preklapanja, uključujući i onih na nivou sudionika s bilo kojim mjerama uključenim u Operativne programe za Hrvatsku u okviru IPA Komponenata III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj).

Mjera 2.1 Zaštita okoliša

Mjera će podržati zajedničke inicijative koje pridonose očuvanju i zaštiti okoliša i prirodne raznolikosti. Mjera će također podržati održivo korištenje prirodnih resursa i korištenje obnovljivih izvora energije. Ona će također podržati zajedničke aktivnosti koje nastoje da spriječe ili otklone propadanje okoliša uzrokovano privrednom aktivnošću.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Planska dokumentacija za vodosnabdijevanje i sistem odvođenja otpadnih voda s prekograničnim uticajem;
- Zajednički ekološki program i inicijative: upravljanje riječnim slivovima, zagađenjem vazduha, crpljenjem termalnih voda, kampanje podizanja svijesti usmjerene prema industriji i javnosti;
- Spriječavanje prirodnih rizika – interventne akcije (u slučaju poplava ili požara)
- Studije i direktne mjere o primjenjivosti obnovljivih izvora energije
- Studije uticaja ljudskih aktivnosti na okoliš
- Zaštita i/ili priprema dokumentacije za zaštićena područja prirode
- Podizanje svijesti o upravljanju i zaštiti okoliša
- Obrazovanje i prenos „*know-how*“ znanja u zaštiti okoliša
- Aktivnosti čišćenja u pograničnom području
- Promocija obnovljivih izvora energije

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj zajedničkih projekata koji podstiču i unaprijeđuju zaštitu prirodnih vrijednosti područja;
- Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj sistema za upravljanje zaštitom okoliša;
- Broj ugovora o saradnji/mreža između operatera/agencija na području zaštite okoliša;
- Broj održanih događaja podizanja svijesti;
- Broj stvorenih zajedničkih planova za upravljanje otpadom;

• Broj studija izvodivosti pripremljenih za objekte za pročišćavanje otpadnih voda;

• Broj projekata koji promoviraju korištenje obnovljivih izvora energije;

• Broj formiranih prekograničnih timova za krizne situacije;

Pokazatelji rezultata:

• % smanjenja materijalne i ekološke štete nastale u kriznim situacijama

• % smanjenja broja prekograničnih epizoda zagađenja

• povećana sposobnost planiranja i upravljanja u vezi s kriznim stanjima

• % povećanje zaštite ekološki osjetljivih mjesta

• povećana svijest javnosti o prekograničnim pitanjima zaštite okoliša

Izvor informacija biti će Program i projektni izvještaji i statistike.

Tabela 10 Indikativni iznos granta za Mjeru 2.1

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU finansiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 2.2 Poboljšana pristupačnost uslugama u zajednici

Mjera će podržati razvoj međuljudskih aktivnosti preko granice rješavajući potrebe lokalnih zajednica u području obrazovanja i rada, društvene i zdravstvene njege, kulture i sporta. Posebno bi aktivnosti u okviru ove mjere trebalo da olakšaju pristup osnovnim uslugama zajednice prema svim građanima i grupama u pograničnom području.

Mjera će podstaći osnivanje ili jačanje prekograničnih partnerstava i mreža u okviru aktivnosti društvene kohezije, i uključivati će lokalne vlasti, civilno društvo i socijalne partnere. Inicijative koje se promoviraju ovom Mjerom također moraju pridonositi poboljšanju prekograničnih odnosa.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

• Zajedničke inicijative i mreže mladih

• Pomoć marginaliziranim grupama

• Lakši pristup zdravstvenim uslugama

• Lakši pristup obrazovanju

• Razvoj zajedničkih lokalnih razvojnih planova i strategija u područjima lokalnog upravljanja, društvenog razvoja, obrazovanja, sporta i kulture

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

• Broj zajedničkih programa zajednice koji uključuju saradnju između civilnog društva, lokalnih tijela i socijalnih partnera;

• Broj projekata za poboljšanje pristupa obrazovanju;

- Broj projekata za poboljšanje pristupa socijalnim i zdravstvenim uslugama;
- Broj događaja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti;
- Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstva;
- Broj organiziranih događaja kulturne i sportske razmjene;
- Broj projekata koji aktivno uključuju žene i osobe iz marginaliziranih grupa.

Pokazatelji ishoda:

- Poboljšan pristup uslugama u zajednici za ranjive grupe/lokalno stanovništvo;
- Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi;
- Povećana svijest javnosti o organizacijskoj/institucijskoj strukturi susjednih zemalja;
- Bolje poznavanje kulture/historije susjedstva.

Izvor informacija biti će Program i projektni izvještaji i statistike.

Tabela 11. Indikativni iznos granta za Mjeru 2.2.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	20.000-50.000 EUR
Maksimalni iznos EU finansiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.3. Prioritet 3: Tehnička pomoć

3.4.3.1. Pozadina i opravdanost

Tehnička pomoć (TP) koristiti će se za finansiranje troškova koji se odnose na pripremu, administraciju i upravljanje, informacije, publicitet i osposobljavanje, razvoj i djelovanje sistema računarske razmjene podataka, nabavu potrebne opreme, nadzor, evaluaciju i kontrolu programa.
Tehnička pomoć koristiti će se za podršku radu dvije državne Operativne strukture i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) čime se obezbjeđuje efikasno i djelotvorno provođenje, praćenje, kontrola i evaluacija programa. U načelu to će se postići kroz uspostavljanje i rad Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) i dvije podružnice ZTS. Zajednički tehnički sekretarijat biti će zadužen za svakodnevno upravljanje programom i biti će odgovoran za Operativne strukture i ZNO. Tehnička pomoć poduprijeti će mjere koje će osigurati pripremu i odabir visokokvalitetnih programskih operacija i širenje informacija o programskim aktivnostima i postignućima. Pod vodstvom ZNO budžet za tehničku pomoć koristiti će se za obavljanje vanjske evaluacije programa (*ad hoc*, srednjoročne i *ex-post*).

S obzirom da nadležna državna tijela (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopolistički položaj (u smislu Čl. 168, stava 1, pod-stava c Pravilnika za provođenje Financijske uredbe) u provođenju prekograničnog programa, relevantni naručitelji u obe zemlje (Agencija za regionalni razvoj u Hrvatskoj i Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini) uspostaviti će pojedinačne direktne sporazume o grantu bez poziva za dostavu prijedloga Operativnim strukturama za iznos naveden u TP Prioritetu 2 u svakoj zemlji.

Podugovaranje aktivnosti od strane Operativnih struktura koje su pokrivene direktnim sporazumom (npr. TP, evaluacija, promocija, itd.) je dozvoljeno.

3.4.3.2. Opšti i specifični ciljevi

Opšti cilj ove prioritetne ose je osiguravanje djelotvornog i efikasnog upravljanja i provođenja Programa prekogranične saradnje.

Specifični ciljevi

- Poboljšanje kvaliteta i koherentnosti aktivnosti u okviru Programa;
- Povećanje kapaciteta državnih i zajedničkih struktura za upravljanje prekograničnim programima.
- Osiguranje i širenje informacija o programu prema državnim tijelima, široj javnosti i programskim korisnicima i osiguravanje toga da se podrška objavljuje na način kojim se podiže svijest i pomaže razvoj Programa
- Povećanje kapaciteta potencijalnih korisnika, posebno unutar programskog područja, priprema i naknadno provođenje visokokvalitetnih programskih operacija
- Pružanje tehničke ekspertize za vanjske evaluacije programa

Direktni korisnici:

Glavni korisnici ovog prioriteta su:

- Operativne strukture
- Zajednički nadzorni odbor
- Zajednički tehnički sekretarijat (glavni ZTS i područnice)
- Sve druge strukture/tijela vezani za razvoj i provođenje Prekograničnog programa (npr. Zajednički upravni odbor/Odbor za odabir)
- Korisnici programa

U skladu s područjem primjene ovoga prioriteta, on će se provoditi kroz dvije mjere.

3.4.3.3. Mjere

Mjera 3.1: Podrška za administraciju i provođenje programa.

Ova mjera pružiti će podršku za rad državnih Operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora, Zajedničkog tehničkog sekretarijata i njegovih područnica, i svih ostalih struktura (npr. Zajednički upravni odbor) koji su uključeni u upravljanje i provođenje programa. Nadalje, mjera će pokriti administrativne i operativne troškove vezane uz provođenje programa, uključujući troškove pripreme i praćenja programa, procjene i odabira operacija, organizacije sastanaka odbora za praćenje, itd. Valja napomenuti da fondovi TP mogu pokrivati troškove osoblja ZTS, osim plata javnih službenika. Mjera će također osigurati pružanje savjeta i podrške krajnjim korisnicima u izradi i provođenju projekta.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Kadrovsko popunjavanje i rad ZTS-a i njegovih područnica
- Pružanje podrške državnim Operativnim strukturama u upravljanju programom

- Pružanje podrške Zajedničkom nadzornom odboru u obavljanju njegovih dužnosti u odabiru projekata i praćenju programa
- Pružanje logističke i tehničke podrške za sastanke ZNO
- Program podizanja svijesti i obuke za potencijalne krajnje korisnike
- Pružanje pomoći potencijalnim krajnjim korisnicima u pripremi projekata
- Pružanje odgovarajuće tehničke ekspertize u ocjeni projektnih aplikacija
- Pružanje podrške krajnjim korisnicima u provođenju projekta
- Uspostavljanje i podrška sistema praćenja i kontrole projekta, uključujući prvostepene kontrole
- Provođenje posjeta programskim operacijama na licu mjesta
- Izrada izvještaja o nadzoru projekata i izvještaja o provođenju programa
- Nabavka, instalacija i integracija informatičke opreme za upravljanje, nadzor, procjenu i koordinaciju Programa

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj zaposlenog kadra u ZTS;
- Broj ZTS sastanaka;
- Broj obučenog osoblja Operativnih struktura;
- Broj treninga za potencijalne krajnje korisnike;
- Broj ocijenjenih prijedloga projekata;
- Broj provedenih posjeta na licu mjesta;
- Broj izrađenih izvještaja o nadzoru;
- Broj provedenih relevantnih studija/istraživanja;
- Broj i kvalitet IT/kancelarijske opreme;

Pokazatelji rezultata:

- Povećana sposobnost osoblja u Operativnim strukturama
- Povećan kvalitet projektnih prijedloga
- % apsorbiranih sredstava IPA
- Smanjen % nekvalificiranih troškova koje potražuju krajnji korisnici

Izvor informacija biti će Godišnji izvještaj o provođenju, izvještaji o evaluaciji i izvještaji o praćenju

Mjera 3.2: Podrška informiranju, promociji i evaluaciji Programa

Druga mjera TP podržati će informiranje, promociju i evaluaciju programa kroz aktivnosti kao što su priprema, prevod i širenje informacija i reklamnog materijala koji se odnose na program, uključujući i web stranicu programa. Ona će stoga osigurati programsku osviještenost među lokalnim, regionalnim i državnim donositeljima odluka, tijelima za

finansiranje, stanovnicima programskog područja i širom javnosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Nadalje, mjera će podržati pružanje ekspertize za ZNO u planiranju i izvršavanju vanjskih evaluacija programa.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Priprema i podjela promotivnih materijala (uključujući obavještenja za medije)
- Dizajniranje, održavanje i promocija web stranice Programa
- Organizacija promotivnih događaja (sastanci, seminari, radionice, konferencije, medijski događaji, informativni dani, forumi, putne revije „road shows“, umrežavanje)
- Redovna produkcija i distribucija biltena
- Obavljanje redovne procjene programa

Ostvarenje mjere mjeriti će se na osnovu slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj promotivnih materijala
- Broj organiziranih događaja za promociju i informiranje o programu
- Broj sudionika na događanjima organiziranim za promociju i informiranje o programu
- Broj posjeta web stranici programa
- Broj biltena
- Broj provedenih evaluacija

Pokazatelji rezultata:

- Povećana svijest o programu u javnosti
- Povećana svijest o programu među potencijalnim korisnicima
- Poboljšano provođenje programa

Izvor informacija biti će Godišnji izvještaj o provođenju, izvještaji o evaluaciji i izvještaji o praćenju.

39
(paraf)

3.5. Sažetak Prioriteta i Mjera

Tabela 12 Sažetak Prioriteta i Mjera Programa

Opšti cilj					
Podsticanje stvaranja prekograničnih mreža i pratnerstava i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti u pogledu oživljavanja privrede, zaštite prirode i okoliša, i povećavanje socijalne kohezije u programskom području					
Prioritet 1		Prioritet 2		Prioritet 3	
Doprinošenje integraciji privrede u graničnim područjima kroz podsticanje saradnje na polju turizma i podrške MSP i promocije poduzetništva.		Podsticanje kvaliteta života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete/rizika za okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama.		Tehnička pomoć	
Specijalni cilj 1.1.	Specijalni cilj 1.2.	Specijalni cilj 2.1.	Specijalni cilj 2.2.	Specijalni cilj 3.1.	Specijalni cilj 3.2.
Razvoj prepoznatljivih zajedničkih turističkih ponuda zasnovanih na zajedničkom ekološkom i kulturnom naslijeđu i poboljšanje konkurentnosti privrede lokalnog turizma.	Podrška razvoja regionalne privrede kroz jačanje sektora SMP i institucija i usluga za poslovnu podršku	Zaštita i očuvanje okoliša i ohrabrivanje održivog korištenja prirodnih resursa u pograničnim područjima kroz zajedničke aktivnosti i kampanje podizanja svijesti.	Omogućavanje pristupa uslugama zajednice koje utiču na blagostanje i socijalnu koheziju mještana i lokalnih zajednica.	Poboljšavanje kvaliteta i koherentnosti aktivnosti u okviru Programa; i osnaživanje kapaciteta državnih i zajedničkih struktura za upravljanje prekograničnim programima.	Obezbjeđivanje i širenje informacija o programu i obezbjeđivanje toga da je pomoć objavljena na način koji podiže svijest i pomaže razvoj Programa.
Mjera 1.1:	Mjera 1.2:	Mjera 2.1:	Mjera 2.2:	Mjera 3.1:	Mjera 3.2:
Zajednički razvoj turističke ponude	Promocija poduzetništva	Zaštita prirode i okoliša	Poboljšan prostup uslugama zajednice u pograničnom području	Podrška za administraciju i provođenje Programa	Podrška informacijama, javnosti i evaluaciji Programa

3.6. Pokazatelji

Tabela 13 Pokazatelji

Prioritet 1		
	Pokazatelji	
Mjera 1.1.	**Ishod**	• Broj projekata kojim se razvija zajednička prekogranična turistička/kulturna infrastruktura manjih razmjera • Broj zajedničkih projekata provedenih za promociju identiteta i slike područja turizma (sertifikacija novih proizvoda, zajedničke promotivne kampanje), • Broj zajedničkih projekata provedenih za razvoj turističkog sektora, • Broj rekonstruiranih/obnovljenih lokaliteta baštine.
	Rezultat	•Povećan broj PGS turista u graničnom području koji posjećuju sadržaje u kojima je ostvareno poboljšanje, ili za koje su ostvarene aktivnosti novog proizvoda ili promocije.
Mjera 1.2.	**Ishod**	• Broj osnovanih centara za podršku poslovanju. •Broj podržanih projekata za prijenos znanja • Broj projekata koji podstiču razvoj prekogranične poslovne saradnje, mreža i klastera • Broj sprovedenih zajedničkih projekata saradnje na razvoju vještina i znanja • Broj uspostavljenih MSP/naučnih/istraživačkih i razvojnih mreža • Broj promotivnih dešavanja i sajmova za lokalne/regionalne proizvode • Broj MSP uključenih u / koji imaju korist od prekograničnih projekata
	Rezultat	• Povećanje broja MSP koja se nalaze unutar programskog područja • Povećanje broja novih radnih mjesta • Povećan broj stalnih poslovnih kontakata • Povećan broj zajedničkih strategija i planova •Povećan nivo inovacija u poslovanju kroz prijenos tehnologija za MSP putem univerzitetskih institucija i institucija za istraživanje i razvoj
Prioritet 2		
Mjera 2.1.	**Ishod**	• Broj zajedničkih projekata koji podstiču i unaprijeđuju zaštitu prirodnih vrijednosti područja; • Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj sistema za upravljanje zaštitom okoliša; • Broj ugovora o saradnji/mreža između operatera/agencija na području zaštite okoliša; • Broj održanih događaja podizanja svijesti; • Broj stvorenih zajedničkih planova za upravljanje otpadom; • Broj studija izvodivosti pripremljenih za objekte za pročišćavanje otpadnih voda;

(paraf)

		• Broj projekata koji promoviraju korištenje obnovljivih izvora energije; • Broj formiranih prekograničnih timova za krizne situacije;
	Rezultat	•% smanjenja materijalne i ekološke štete nastale u kriznim situacijama • % smanjenja broja prekograničnih epizoda zagađenja • Povećana sposobnost planiranja i upravljanja u vezi s kriznim stanjima •% Povećanje zaštite ekološki osjetljivih mjesta • Povećana svijest javnosti o prekograničnim pitanjima zaštite okoliša
Mjera 2.2.	**Ishod**	• Broj zajedničkih programa zajednice koji uključuju saradnju između civilnog društva, lokalnih tijela i socijalnih partnera; • Broj projekata za poboljšanje pristupa obrazovanju; • Broj projekata za poboljšanje pristupa socijalnim i zdravstvenim uslugama; • Broj događaja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti; • Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstva; • broj organizovanih događaja kulturne i sportske razmjene; • Broj projekata koji aktivno uključuju žene i osobe iz marginaliziranih grupa.
	Rezultat	• Poboljšan pristup uslugama u zajednici za ranjive grupe/lokalno stanovništvo; • Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi; • Povećana svijest javnosti o organizacijskoj/institucijskoj strukturi susjednih zemalja; • Bolje poznavanje kulture/historije susjedstva.
Prioritet 3		
Mjera 3.1	**Ishod**	• Broj zaposlenog kadra u ZTS; • Broj ZTS sastanaka; • Broj obučenog osoblja Operativnih struktura; • Broj treninga za potencijalne krajnje korisnike; • Broj ocijenjenih prijedloga projekata; • Broj provedenih posjeta na licu mjesta; • Broj izrađenih izvještaja o nadzoru; • Broj provedenih relevantnih studija/istraživanja; • Broj i kvalitet IT/kancelarijske opreme;
	Rezultat	• Povećana sposobnost osoblja u Operativnim strukturama • Povećan kvalitet projektnih prijedloga • % apsorbiranih sredstava IPA • Smanjen % nekvalificiranih troškova koje potražuju krajnji korisnici

(paraf)

Mjera 3.2.	**Ishod**	• Broj promotivnih materijala • Broj organiziranih događaja za promociju i informiranje o programu • Broj sudionika na događanjima organiziranim za promociju i informiranje o programu • Broj posjeta web stranici programa • Broj biltena • Broj provedenih evaluacija
	Rezultat	• Povećana svijest o programu u javnosti • Povećana svijest o programu među potencijalnim korisnicima • Poboljšano provođenje programa

3.7. Plan finansiranja

Na osnovu sredstava izdvojenih u Višegodišnjem indikativnom finansijskom okviru i predviđenim prioritetima predloženi su iznosi državnog i EU sufinansiranja za IPA program prekogranične saradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina, kako je prikazano u tabelama u nastavku. Osim toga, uslovni vremenski raspored i indikativni iznos poziva za dostavu projektnih prijedloga u razdoblju 2007-2013 daju se u Dodatku III.
EU doprinos je izračunat u odnosu na prihvatljive troškove koji se za prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina zasnivaju na ukupnim izdacima, prema dogovoru država učesnica i kako je propisano u prekograničnom programu.

Doprinos EU na nivou prioritetne ose ne smije premašivati gornju granicu od 85% prihvatljivih troškova.

Doprinos EU za svaku prioritetnu osu ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova.

Primjenjuju se odredbe Člana 90 Uredbe (EZ) br. 718/2007 (IPA Uredba za realizaciji – Sl. gl. L 170 od 29.06. 2007, str. 1).

Tabela 14 Finansijske raspodjele za Prekogranični program

	IPA PGS Hvatska	Državno sufinasiranje Hrvatska	Ukupno Hrvatska	IPA stopa sufunansiranja Hrvatska	IPA PGS Bosna i Hercegovina	Državno sufinansiranje Bosna i Hecegovina	Ukupno Bosna i Hercegovina	IPA sufinansiranje Bosna i Hercegovina	Ukupno IPA	Ukupno
Prioritet 1 Stvaranje zajedničkog privrednog prostora	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Prioritet 2 Poboljšan kvalitet života i socijalne kohezije	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Prioritet 3 Tehnička pomoć	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	1.400.000	1.647.058,84

(paraf)

2007	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2008	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2009	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2010	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2011	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2012	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2013	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
UKUPNO	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**14.000.000**	**16.470.588,12**

46
(paraf)

3.8. Prihvatljivost troškova

Kako je utvrđeno u Članu 89 IPA Uredbe o realizaciji slijedeći troškovi se smatraju prihvatljivim:

(1) Izdaci nastali nakon potpisivanja sporazuma o finansiranju.

(2) Izuzetno od Člana 34(3) IPA Uredbe o realizaciji, troškovi koji se odnose na:

(a) poreze na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni slijedeći uslovi:

(i) ne mogu se vratiti na bilo koji način,

(ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i

(iii) jasno su određeni u prijedlogu projekta.

(b) naknade za transnacionalne finansijske transakcije;

(c) u slučaju da provođenje neke aktivnosti zahtijeva otvaranje jednog ili više zasebnih računa, bankovne troškove za otvaranje i vođenje računa;

(d) naknade za pravno savjetovanje, notarske naknade, troškove tehničkih ili finansijskih stručnjaka, i računovodstveni ili revizijski troškovi, ako su direktno povezani sa sufinansiranim operacijama i neophodni su za njihovu pripremu ili provođenje;

(e) troškovi garancija banke ili druge finansijske institucije, u onoj mjeri u kojoj se ta garancija zahtijeva prema državnom zakonu ili zakonu Zajednice;

(f) opšti troškovi, pod uslovom da se zasnivaju na stvarnim troškovima proizašlim iz provođenja predmetne operacije. Jedinstvene paušalne stope zasnovane na prosječnim troškovima ne smiju premašivati 25% direktnih troškova operacije koji mogu uticati na nivo opštih troškova. Obračun se uredno dokumentira i periodički pregleda.

(3) Osim tehničke pomoći za prekogranični program iz Člana 94 IPA Uredbe o realizaciji, slijedeći su izdaci koje podmiruju tijela javne vlasti u pripremi ili provođenju operacije:

(a) troškovi stručnih usluga koje pružaju javne vlasti, osim krajnjeg korisnika, u pripremi ili provođenju operacije;

(b) troškovi pružanja usluga koje se odnose na pripremu i provođenje operacija koje pružaju tijela javne vlasti koja je sama po sebi krajnji korisnik i koja sprovodi operaciju za vlastiti račun bez pribjegavanja drugim, vanjskim pružateljima usluga, ako su to dodatni troškovi i odnose se na troškove koji se zapravo i direktno plaćaju za sufinansiranu operaciju.

Predmetno javno tijelo ili fakturire troškove iz tačke (a) ovog stava prema krajnjem korisniku, ili potvrđuje te troškove na osnovu dokumenata ekvivalentne dokazne vrijednosti koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je to tijelo platilo za tu operaciju.

Troškovi iz tačke (b) ovog stava moraju biti potvrđeni pomoću dokumenata koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je predmetno javno tijelo platilo za tu aktivnost.

4. DIO IV: PROVEDBENE ODREDBE

Provedbene odredbe ovog dokumenta zasnivaju se na odredbama Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007 (u daljnjem tekstu: "IPA Uredba o realiziciji"), posebno na onima za komponentu prekogranične saradnje (Dio II, Naslov II, Poglavlje III, Odjeljci 1 i 3), kao i na Finansijskoj uredbi (EZ, Euratom) 1605/2002, kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Vijeća br. 1995/2006, a posebno na Članovima 53, 53a, 53c, 54 i 57 iste, koji utvrđuju odredbe za centralizirano i decentralizirano upravljanje finansiranjem EZ.

Dok će Hrvatska voditi program prema decentraliziranom upravljanju, Bosna i Hercegovina će voditi program prema centraliziranom modelu upravljanja.

4.1. Programske strukture i tijela

Strukture za upravljanje Programom su:

• Su-koordinatori Nacionalne IPA Komponente II
• Čelnici Operativnih struktura
• Operativne strukture (OS)
• Zajednički nadzorni odbor (ZNO)
• Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS)

Svaka zemlja sudionica uspostavila je Operativnu strukturu (OS) za odgovarajući dio programa. Zemlje korisnice su također uspostavile i Zajednički nadzorni odbor, koji osigurava efikasnost i kvalitet provođenja programa.

U skladu s IPA Uredbom o realizaciji (Član 139), Operativne strukture imaju osnovan Zajednički tehnički sekretarijat za pomoć Operativnim strukturama i ZNO u njihovim odgovarajućim dužnostima.

4.1.1. Operativne strukture (OS) u Državama Korisnicama

Hrvatska	Bosna i Hercegovina
• Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova (MRDEUF) - resorno ministarstvo odgovorno za upravljanje i provođenje Komponente II IPA	• Direkcija za evropske integracije - institucija odgovorna za upravljanje i provođenje Komponente II IPA
• Agencija za regionalni razvoj (ARR) kao Agencija za provođenje	• Direkcija za evropske integracije - Agencija za provođenje

OS svake zemlje blisko sarađuju u programiranju i provođenju programa prekogranične saradnje osnivajući zajedničke mehanizme koordinacije. OS su nadležne za provođenje programa u svojim zemljama.

4.1.1.1. Hrvatska

Nacionalni koordinator programa IPA (NIPAK) (u smislu Čl. 22 IPA Uredbe o realizaciji) je pomoćnik ministra u Ministarstvu za regionalni razvoj i EU fondove (MRREUF). NIPAK je zadužen za ukupnu koordinaciju programa IPA pomoći.

Operativna struktura u Hrvatskoj sastoji se od resornog ministarstva nadležnog za upravljanje Komponentom II IPA: MRREUF zajedno s Agencijom za provođenje: ARD (Službenik za autorizaciju Programa je direktor ARD[9]). Operativna struktura (prethodno je to bilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede (MRRŠV)) je dobila ovlaštenja za upravljanje od strane Komisije u novembru 2008[10], kako se zahtijeva IPA Uredbom o realizaciji (Čl. 14). ARD je akreditiran od strane NAO (Službenika za autorizaciju) u novembru 2009. godine u skladu s Čl. 13 i 139 IPA Uredbe o realizaciji. Prenos ovlaštenja za upravljanje na ARD je odobren Odlukom Komisije C (2010) 5826 od 23. avgusta 2010. godine.

Rukovodilac Operativne strukture (ROS)[11] je pomoćnik ministra MRREUF i odgovoran je za aktivnosti hrvatske Operativne strukture.

4.1.1.2. Bosna i Hercegovina

Nacionalni IPA koordinator (NIPAK) je direktor Direkcije za evropske integracije (DEI)[12], zadužen za ukupnu koordinaciju pomoći iz programa IPA u Bosni i Hercegovini.

Operativna struktura u Bosni i Hercegovini nalazi se u okviru Uprave za evropske integracije (DEI), koja predstavlja glavno koordinacijsko tijelo za integraciju po EU pitanjima, uključujući i koordinaciju finansijskih programa pomoći EU. Sektor DEI za koordinaciju programa pomoći EU koji uključuje Odjel za programe prekogranične saradnje, odgovoran je za upravljanje i provođenje Komponente II IPA programa u Bosni i Hercegovini.

Rukovodilac Operativne strukture (ROS)[13] je pomoćnik direktora za koordinaciju programa pomoći EU.

4.1.1.3. Odgovornosti Operativnih struktura

Operativne strukture su, *između ostalog*, odgovorne za:

- zajedničku pripremu prekograničnog programa u skladu sa Čl. 91 IPA Uredbe o realizaciji;
- zajedničku pripremu izmjena i dopuna programa o kojima će raspravljati Zajednički nadzorni odbor;
- uspostavljanje Zajedničkog tehničkog sekretarijata;

[9] Odluka o imenovanju pojedinaca odgovornih za upravljanje instrumentom pretpristupne pomoći (IPA) (Sl. Gl 18/2007); izmjena i dopuna Odluke o imenovanju pojedinaca odgovornih za upravljanje IPA (Sl. Gl. 82/2007; 34/2008; 6/2009; 83/2009).
[10] IPA decentralizirano upravljanje – Odluka o prenosu upravljačkih ovlaštenja na Republiku Hrvatsku za Komponentu II.
[11] Operativni sporazum između ROS i direktora ARD potpisan 02. septembra 2009.
[12] Odluka o imenovanju Nacionalnog IPA koordinatora (Sl. Gl. 62/10)
[13] Odluka o imenovanju Rukovodioca Operativne strukture za provođenje Programa prekogranične saradnje sa zemljama korisnicama IPA pomoći (Sl. Gl. 36/12)

- učestvovanje u Zajedničkom nadzornom odboru i vođenje rada ZNO-u praćenju programa;
- predlaganje predstavnika Zajedničkog upravnog odbora koje imenuje ZNO;
- priprema i provođenje strateških odluka ZNO;
- izvještavanje Koordinatora NIPAK/IPA-Komponente II o svim aspektima u vezi provođenja programa;
- uspostavljanje sistema, uz pomoć ZTS-a, za prikupljanje pouzdanih informacija o provođenju programa i pružanje podataka ZNO-u, Koordinatoru NIPAK/IPA-Komponente II ili Evropskoj komisiji;
- osiguranje kvaliteta provođenja prekograničnih programa zajedno sa ZNO;
- slanje Komisiji i NIPAK-u godišnjeg izvještaja i završnog izvještaja o provođenju prekograničnog programa nakon pregleda i odobrenja od strane ZNO (IPA Uredbe o realizaciji Čl.144)[14];
- osiguranje izvještavanja o nepravilnostima;
- vođenje rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata;
- promocija aktivnosti informiranja i javnosti;

U Hrvatskoj, gdje se program provodi pod decentraliziranim upravljanjem, Agencija za provođenje je zadužena za:

- ugovaranje projekata koje odabere Zajednički nadzorni odbor;
- obračun plaćanja i aspekte finansijskog izvještavanja o nabavci usluga, roba, radova i grantova za hrvatski dio Prekograničnog programa;
- osiguranje da se aktivnosti provode prema relevantnim odredbama javnosti nabavke;
- osiguranje toga da krajnji korisnici i druga tijela koja su uključena u provođenje aktivnosti održavaju ili zaseban računovodstveni sistem ili odgovarajući obračunski kôd za sve transakcije povezane s aktivnostima bez obzira na državna računovodstvena pravila;
- osiguranje čuvanja svih dokumenata potrebnih za osiguranje odgovarajuće revizijske slijedivosti;
- osiguranje toga da Državni fond i Državni službenik za ovjeravanje prima sve potrebne informacije o odobrenim troškovima i primijenjenim postupcima;
- provođenje provjera kako bi se osiguralo to da su iskazani troškovi zapravo nastali u skladu s važećim propisima, i da su proizvodi ili usluge isporučeni u skladu s odlukom o odobrenju, i da su zahtjevi za isplatu od strane krajnjeg korisnika tačni.

4.1.2. Zajednički nadzorni odbor (ZNO)

Zemlje korisnice koje učestvuju u programu uspostavljaju Zajednički nadzorni odbor za program u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu prvog finansijskog sporazuma u vezi s programom.
Zajednički nadzorni odbor sastoji se od predstavnika dviju Operativnih struktura i državnih,

[14] U slučaju decentraliziranog upravljanja izvještaji se također šalju i u NAO (Državnom službeniku za autorizaciju).

regionalnih i lokalnih vlasti i socio-ekonomskih partnerstava obiju država učesnica, podjednako zastupljenih. Komisije EU u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini učestvuju u radu Zajedničkog nadzornog odbora u savjetodavnom svojstvu.

ZNO izrađuje svoj Poslovnik u skladu s mandatom zajedničkog nadzornog odbora koji odredi Komisija, kako bi obavljao svoj zadatak u skladu s IPA Uredbom o realizaciji. ZNO ga donosi na svom prvom sastanku.

Zajednički nadzorni odbor sastaje se najmanje dva puta godišnje, na inicijativu zemalja učesnica ili Komisije, a njime predsjedva predstavnik jedne od zemalja na rotirajućoj osnovi. Zajednički nadzorni odbor uvjerava se u djelotvornost i kvalitet provođenja prekograničnog programa, u skladu sa slijedećim odredbama (prema Članu 142 IPA Uredbe o realizaciji):

- razmatra i odobrava kriterijume za odabir aktivnosti koje se finansiraju kroz program prekogranične saradnje i odobrava reviziju tih kriterijuma u skladu s potrebama programiranja;
- periodično ocjenjuje napredak ostvaren u postizanju konkretnih ciljeva prekograničnog programa na osnovu dokumenata koje dostavljaju Operativne Strukture zemalja korisnica koje učestvuju u programu;
- pregleda rezultate provođenja, posebno ostvarivanje ciljeva postavljenih za svaku prioritetnu osu i evaluacije iz Članova 57(4) i 141 IPA Uredbe o realizaciji;
- pregleda godišnje i završne izvještaje o provođenju iz Člana 144 IPA Uredbe o realizaciji prije slanja NIPAC-u, NAO (samo u slučaju decentraliziranog upravljanja) i Komisija će biti obaviješteni od strane OS, prema potrebi, o godišnjem izvještaju o obavljenim revizijama iz Člana 29(2)(b) prve alineje IPA Uredbe o realizaciji i o svim relevantnim primjedbama koje Komisija može iznijeti nakon pregleda tog izvještaja;
- odgovoran je za odabir operacija. ZNO može delegirati funkciju za procjenu projektnih prijedloga Zajedničkom upravnom odboru koji imenuje ZNO;
- može predložiti izmjenu ili pregled prekograničnog programa kako bi se omogućilo postizanje ciljeva iz Člana 86(2) IPA Uredbe o realizaciji ili unaprijedilo njihovo upravljanje, uključujući i njihovo finansijsko upravljanje;
- razmatra i odobrava bilo koji prijedlog izmjene i dopune sadržaja prekograničnog programa;
- odobrava okvir zadataka Zajedničkog tehničkog sekretarijata;
- usvaja plan informiranja i promocije koji izrađuje pod pokroviteljstvom Operativne strukture.

4.1.3. Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS)

Operativne strukture su se dogovorile da osnuju Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) za pomoć Zajedničkom nadzornom odboru i Operativnim strukturama u izvršavanju njihovih predmetnih zadataka. ZTS je tako upravno tijelo programa koje se bavi njegovim svakodnevnim upravljanjem.

Zajednički tehnički sekretarijat ima sjedište u MRREUF u Zagrebu (Hrvatska) uz dvije područnice na području Bosne i Hercegovine: u Mostaru i Banja Luci.

Sastoji se od predstavnika koje predlažu obe Operativne strukture.

Zajednički tehnički sekretarijat i njegove podružnice obavljaju svoje aktivnosti u okviru Operativne strukture u Hrvatskoj, u saradnji s Operativnom strukturom u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini.

Zajedničkim tehničkim sekretarijatom zajednički upravljaju obe Operativne strukture.

Troškovi Zajedničkog tehničkog sekretarijata i njegovih podružnica sufinansiraju se u okviru budžeta Tehničke pomoći programa, pod uslovom da se odnose na zadatke koji su prihvatljivi za sufinansiranje u skladu s propisima EU.

Dio osoblja ZTS koje je ugovoreno u Bosni i Hercegovini trebalo bi da bude smješten u prostorijama ZTS-a MRREUF u Zagrebu, a dio u predstavništvima u Mostaru i Banja Luci.

Svi hrvatski predstavnici trebalo bi da budu smješteni u prostorijama ZTS-a u Zagrebu.

Zadaci koje izvodi Zajednički tehnički sekretarijat:

Zadaci ZTSa i njegovih podružnica, *između ostalog*, treba da uključuju:

- podršku Operativnim strukturama u provođenju programa;
- obavljanje sekretarskih dužnosti za Operativne strukture i Zajednički nadzorni odbor, uključujući i pripremu i poštansko slanje dokumentacije za sastanke i zapisnika sa sastanaka (na dva ili više jezika, ukoliko je potrebno);
- uspostavljanje, redovno održavanje i nadogradnja sistema nadzora (unos podataka na nivou programa i projekta, posjeta lokacijama);
- pomoć OS i ZNO-u u izradi svih izvještaja o nadzoru po pitanju provođenja programa;
- pripremanje i osiguranje dostupnosti svih dokumenata potrebnih za provođenje projekta (opšte informacije na programskom nivou, opšte informacije na projektnom nivou, smjernice, kriterijumi, zahtjevi za prikupljanje projektnih ideja, paket za primjenu – smjernice, kriterijumi za odabir projekata, prihvatljivost, obrasci za izvještavanje, ugovori);
- djeluje kao prvi kontakt za potencijalne podnositelje zahtjeva;
- vodi informativne kampanje, obuke, linije za pomoć i internetske stranice za pitanja i odgovore kako bi se pružila podrška potencijalnim podnosiocima zahtjeva u pripremi projektnih prijava;
- organizira odabir i evaluaciju projektnih prijedloga i provjerava da li su dostupne sve informacije za donošenje odluke o projektnim prijedlozima;
- osigurava sekretara za Zajednički upravni odbor i organizuje i upravlja njegovim radom;
- osigurava to da je sva relevantna dokumentacija potrebna za ugovaranje pravovremeno dostupna ugovornim tijelima;
- pomaže naručiteljima u procesu "budžetskog obračuna" prije potpisivanja ugovora; podržava krajnje korisnike u provođenju projekta, uključujući savjete o pomoćnom postupku javne nabavke;
- organizira bilateralne susrete uključujući forume za "traženje partnera";
- razvija i održava mrežu sudionika;
- stvara i nadopunjuje bazu podataka o potencijalnim podnositeljima zahtjeva i

sudionicima radionica i drugih događaja;

- provodi zajedničke aktivnosti informiranja i promocije pod vodstvom Operativnih struktura, uključujući uspostavljanje i održavanje zvanične web stranice programa;
- planira svoje aktivnosti u skladu s godišnjim planom rada koji odobrava ZNO.

4.1.4. Uloga Komisije

Pod decentraliziranim upravljanjem u Hrvatskoj, Komisija ima pravo na *ex-ante* kontrolu, kako je navedeno u odluci Komisije o prenosu ovlaštenja za upravljanje u skladu s Članom 14(3) IPA Uredbe o realizaciji.

Pod centraliziranim upravljanjem u Bosni i Hercegovini, u skladu s Članom 140(1) IPA Uredbe o realizaciji, Evropska komisija zadržava cjelokupnu odgovornost za postupak odobrenja dodjele granta, i, djelujući kao Ugovorno tijelo, za funkcije dodjele, natječaja, ugovaranja i plaćanja.

Osim ovih standardnih uloga, Komisija sudjeluje u savjetodavnom svojstvu u radu Zajedničkog nadzornog odbora.

4.2. Postupci za programiranje, odabir i dodjelu sredstava

4.2.1. Zajednički strateški projekti

Prednost se daje provođenju putem jedinstvenih otvorenih poziva za dostavu projektnih prijedloga. Međutim, ZNO ima mogućnost da u nekim slučajevima identificira 'Zajedničke strateške projekte' usklađene s odredbama Čl. 95 IPA Uredbe o realizaciji. Zajednički strateški projekti određuju se kao oni koji imaju značajan prekogranični uticaj širom Programskog područja i koji će, sami ili u kombinaciji s drugim strateškim projektima, postići ciljeve na nivou mjera. Opis poslova (usluga) i/ili Tehničkih specifikacija (robe i radovi) izrađuju Operativne strukture uz pomoć ZTS-a. Nadležni organi za ugovaranje organiziraju natječaj i ugovaraju projekte na osnovu standardnih PRAG postupaka za predmetne vrste ugovora.

4.2.2. Pozivi za dostavu projektnih prijedloga

Prekogranični program uglavnom djeluje putem programa šeme grantova na osnovu jedinstvenih poziva za dostavu prijedloga i jedinstvenog procesa odabira koji pokriva obe strane granice.

Postupci dodjele granta moraju biti u skladu s odredbama IPA Uredbe o realizaciji (npr. Članovi 95, 96, 140, 145, itd.)

Gdje je to prikladno, prate se postupci PRAG i standardni obrasci i modeli, osim u slučajevima kada je neophodno prilagođavanje odredaba IPA Uredbe o realizaciji i/ili zajedničke prirode poziva.

a) Priprema Paketa za prijavu

- ZTS, pod nadzorom ZNO izrađuje jedinstveni poziv za podnošenje prijedloga, Smjernice za podnositelje i Obrazac za prijavu, te ostale dokumente vezane za provođenje šeme grantova, objašnjavajući pravila o prihvatljivosti podnositelja zahtjeva i partnera, vrste aktivnosti i troškova, koji su prihvatljivi za finansiranje i kriterijume ocjenjivanja, što je moguće bliže prateći formate predviđene u PRAG;

- Obrazac za prijavu trebalo bi da obuhvati obe strane projekta (hrvatsku / bosansko-hercegovačku stranu granice, odnosno zajednički zahtjev), ali uz jasno razdvajanje aktivnosti i troškova na svakoj strani granice. Elementi sadržani u Natječajnoj dokumentaciji (kriterijumi podobnosti i vrednovanja, itd.) moraju biti u potpunosti u skladu s relevantnim Sporazumom o finansiranju.
- Nacrte jedinstvenih poziva na dostavu prijedloga, Smjernice za podnositelje zahtjeva, i Obrazac za prijavu, kao i ostale dokumente vezane za provođenje šema grantova odobrava ZNO;
- OS podnosi konačnu verziju Natječajne dokumentacije odgovarajućoj Delegaciji EU na odobrenje.

b) Objavljivanje jedinstvenih Poziva za podnošenje prijedloga

- Operativne strukture, uz pomoć ZTS-a, poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da državno i regionalno objavljeni Poziv za podnošenje prijedloga dopre do ciljne grupe u skladu sa zahtjevima Praktičnog vodiča (vidjeti u nastavku dio Informacije i Javnost). Natječajna dokumentacija je dostupna na web stranici Programa i web-stranicama Ugovornih organa, kao i u štampanom obliku.
- ZTS je odgovoran za kampanju informiranja i odgovaranje na pitanja potencijalnih kandidata. ZTS savjetuje potencijalne predlagače projekata u razumijevanju i formuliranju ispravnih obrazaca za prijavu.
- Pitanja i odgovori trebalo bi da budu dostupni na web stranicama Programa i Ugovornih organa.

4.2.3. Odabir projekata nakon jedinstvenog poziva za podnošenje prijedloga

Kao što je predviđeno IPA Uredbom o realizaciji, predani prijedlozi projekta proći će zajednički proces odabira. Kad god je moguće, projekti evaluacije treba da slijede PRAG pravila (Poglavlje 6.4.), kako je prilagođeno odredbama IPA Uredbe o realizaciji (npr. Član 140 o ulozi Komisije u operacijama odabira)[15].

Zajednički upravni odbor kojeg je imenovao ZNO evaluira projekte prema kriterijumima utvrđenim u Paketu natječajne dokumentacije za prijavu i izrađuje rang listu u skladu s PRAG-om. Na toj osnovi, Zajednički nadzorni odbor će zatim donijeti konačnu odluku o projektima koje treba preporučiti za finansiranje Ugovornim tijelima (Agencija za provođenje u Hrvatskoj, Delegacija EU u Bosni i Hercegovini).

Glavni koraci postupka bi trebalo da budu kako slijedi:

- ZTS zaprima i evidentira zahtjeve.
- ZNO imenuje Zajednički upravni odbor i, ako je potrebno, vanjske procjenitelje, koji će se finansirati u okviru dodjele Tehničke pomoći za program;
- Zajednički upravni odbor se uspostavlja s jednakom zastupljenošću predstavnika dvije zemlje. Glasačke članove predlažu Operativne strukture. Članovi Zajedničkog upravnog odbora se imenuju isključivo na osnovu tehničke i profesionalne stručnosti

[15] IPA uredba o realizaciji za Komponentu II obezbjeđuje, *između ostalog,* određeni stepen decentralizacije u procesu evaluacije i odabira, konkretno u zemljama korisnicama gdje se IPA sredstvima upravlja u okviru centraliziranog pristupa (npr. gdje je imenovan odbor za evaluaciju od strane državnih tijela u ZNO, a ne od strane Komisije, odnosno Ugovornog tijela).

u predmetnom području. ZTS osigurava sekretarijat za Zajednički upravni odbor;

- Obe OS mogu predložiti isti broj vanjskih procjenitelja koji će se finansirati iz odgovarajućeg izdvajanja TP;

- Delegacije EU *ex ante* odobravaju sastav Zajedničkog upravnog odbora i vanjskih procjenitelja; na osnovu procedura PRAG, Zajednički upravni odbor ocjenjuje projekte podnesene unutar određenog poziva, priprema Evaluacijske izvještaje i rang liste svih projekata, i dostavlja ih Zajedničkom nadzornom odboru; ZNO prima iz Zajedničkog upravnog odbora Evaluacijski izvještaj i glasa o prihvatanju predložene rang liste. Članovi Zajedničkog upravnog odbora prisustvuju sastanku ZNO radi predstavljanja procesa evaluacije. ZNO ima mogućnost da:
    - o Prihvati Izvještaj o evaluaciji i preporuči Ugovornim tijelima da ugovore odabrane projekte.
    - o Traži novi krug ispitivanja prijedloga projekata pod uslovom da se jasno navede tehnički uzrok koji utiče na kvalitet Evaluacijskog izvještaja tj. da nije jasno kako su projekti bili procjenjivani i rangirani;
    - o Uspostavi novi Zajednički upravni odbor, ako postoji opravdan razlog za sumnju u objektivnost ili kvalifikacije Zajedničkog upravnog odbora.
    - o Ni pod kojim uslovima ZNO nema pravo da promijeni rezultate ili preporuke Zajedničkog nadzornog odbora, niti smije mijenjati šablone procjene koje su popunili ocjenjivači.
    - o U Hrvatskoj Delegacija Evropske unije *ex ante* odobrava odluku ZNO-a o Projektima predloženim za finansiranje i Evaluacijski izvještaj.
    - o U Bosni i Hercegovini, Delegacija EU odobrava Evaluacijski izvještaj i listu projekata odabranih kroz izdavanje ugovora o grantu za krajnje korisnike.
    - o ZTS obavještava svakog podnositelja zahtjeva u pisanom obliku o rezultatu procesa izbora.
    - o ZTS šalje svu dokumentaciju potrebnu za ugovaranje za oba Ugovorna organa u roku od dvije sedmice od odluke ZNO-a.

4.3. Postupci za finansiranje i kontrolu

4.3.1. Odluka o finansiranju i ugovaranju

Odluke o finansiranju donose odgovarajuća Ugovorna tijela (Agencija za regionalni razvoj, ARD, u Hrvatskoj i Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini) na osnovu odluke Zajedničkog nadzornog odbora i, u slučaju Hrvatske, *ex ante* odobrenja od strane Delegacije Evropske komisije. Pri tome se uvjeravaju da su ispunjeni uslovi za EU finansiranje.

Ugovorna tijela i OS mogu se osloniti na pomoć ZTS u komuniciranju s potencijalnim korisnicima granta tokom procesa "budžetskog obračuna".

4.3.1.1. Hrvatska

- Ugovaranje je odgovornost ARD-a kao Agencije za provođenje za hrvatski dio projekata. Oblik ugovora o dodjeli granta je izrađen prema Praktičnom vodiču pomoću formata standardnog ugovora o grantu i njegovih dodataka, koji se prilagođavaju ako je potrebno.
- ARD izdaje ugovore o grantu odabranim korisnicima obično u roku od 3 mjeseca od odluke Zajedničkog nadzornog odbora. Ugovore o grantu podržava – globalno ili pojedinačno – Delegacija EU prije nego što se oni potpišu.

4.3.1.2. Bosna i Hercegovina

- Ugovaranje je odgovornost Delegacije Evropske unije.
- Delegacija Evropske unije izdaje ugovor o grantu odabranim korisnicima.

4.3.2. Državno sufinansiranje

Doprinos EU ne smije premašiti 85% od prihvatljivih troškova i ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova. Državno sufinansiranje iznosiće najmanje 15% i najviše 80% od ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti. Doprinosi u naturi nisu prihvatljivi u okviru IPA regulative, iako mogu biti spomenuti u projektnim prijedlozima kao finansiranje koje ne ispunjava uslove.

4.3.3. Upravljanje finansiranjem, plaćanja i kontrole

Upravljanje finansiranjem, plaćanja i finansijsku kontrolu vrše odgovorne institucije na osnovu Finansijske uredbe (EZ, Euratom) 1605/2002 i IPA Uredbe o realizaciji. Postupci za finansijsko upravljanje i kontrolu određeni su u Okvirnim sporazumima između Država korisnica i Evropske komisije.

4.4. Provođenje projekta

4.4.1. Projekat

Operacije odabrane za prekogranične programe uključuju krajnje korisnike iz najmanje dvije države učesnice koji će sarađivati na barem jedan od slijedećih načina za svaku operaciju: zajednički razvoj, zajedničko provođenje, zajedničko osoblje i zajedničko finansiranje.
Pojedinačni pozivi za dostavljanje prijedloga projekata će detaljnije navesti vrste saradnje koje su prihvatljive za finansiranje.

4.4.2. Partneri na projektima i njihove uloge u zajedničkom provođenju projekta

1) Ako nekoliko partnera iz iste države sudjeluje u projektu, oni moraju imenovati Vodećeg državnog korisnika[16] (VDK) među sobom prije podnošenja prijedloga projekta (Čl. 96(3)IPA IR)[17]. VDK je:

- odgovoran za provođenje dijela projekta na svojoj strani granice;
- prima grant od Ugovornog tijela i odgovoran je za transfer sredstava prema

[16] Molimo da imate u vidu da je Vodeći državni korisnik jednak Podnositelju 1 i/ili Podnositelju 2 prema PRAG.
[17] Ako postoji samo jedan korisnik u datoj zemlji, on će po definiciji biti i VDK.

partnerima na svojoj strani granice;

- odgovoran je za osiguranje toga da su troškovi ostvareni za potrebe provođenja operacija;
- blisko sarađuje s Vodećim funkcionalnim korisnikom (vidjeti u nastavku) i pruža mu sve relevantne podatke o provođenju projekta.

2) U slučaju integriranih (zajedničkih) Projekata jedan od dva VDK ispunjava ulogu Vodećeg funkcionalnog korisnika (VFK). VFK je, *između ostalog*:

- odgovoran za cjelokupnu koordinaciju projektnih aktivnosti na obe strane granice;
- odgovoran za organizovanje zajedničkih susreta projektnih partnera, sastanke i korespondenciju;
- odgovoran za izvještavanje ZTS-a o cjelokupnom napretku projekta.

Uloga VFK biti će detaljno opisana u ugovoru o grantu između Agencije za provođenje / Ugovornog organa i VFK.

Ugovorne i finansijske odgovornosti svakog od VDK prema odgovarajućim Ugovaračkim tijelima ostaju i ne smiju se prenositi sa VDK na VFK. VDK-i imaju ugovorne obaveze i za druge partnere i saradnike sa njihove strane granice kako je ugovoreno.

4.5. Praćenje i ocjenjivanje

4.5.1. Praćenje na nivou Projekta

Ugovorne obaveze

Vodeći korisnici šalju narativne i finansijske privremene i završne izvještaje svojim odnosnim Ugovornim organima u skladu sa standardnim uslovima ugovora o pomoći.

Izvještavanje na nivou prekograničnog projekta

Vodeći funkcionalni korisnik projekta podnosi Izvještaje o napretku projekta ZTS-u, dajući pregled projektnih aktivnosti i postignuća na obe strane granice i njihovu koordinaciju prema pokazateljima kako je definirano u zajedničkom prijedlogu projekta.

4.5.2. Praćenje Programa

Na osnovu prikupljenih izvještaja o napretku projekta, ZTS sastavlja Zajednički izvještaj o provođenju i podnosi ga na pregled Zajedničkom nadzornom odboru.

Operativne strukture država korisnica šalju Komisiji i odgovarajućim NIPAK i NAO (u slučaju decentraliziranog upravljanja) godišnji izvještaj i završni izvještaj o provođenju prekograničnog programa nakon pregleda od strane Zajedničkog nadzornog odbora.

Godišnji izvještaj podnosi se do 30. juna svake godine, a prvi put u drugoj godini nakon usvajanja prekograničnog programa.

Završni izvještaj podnosi se najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja prekograničnog programa.

Sadržaj izvještaja mora biti u skladu sa zahtjevima Člana 144 IPA Uredbe o realizaciji.

4.5.3. Procjena Programa

Procjenu organizuju Operativne strukture i/ili Komisija, u skladu s odredbama IPA Uredbe o realizaciji (posebno Čl. 141). *Ex-ante* evaluacija nije provedena u skladu sa odredbama pomenutim u prethodnom članu u svjetlu načela proporcionalnosti.

4.5.4. Informiranje i promocija

Zemlje korisnice tj. dvije Operativne strukture pružaju informacije o programima i operacijama i vrše njihovu promociju, uz pomoć ZTS-a po potrebi.

U Hrvatskoj, Operativna struktura je odgovorna za organizaciju objavljivanja liste krajnjih korisnika, naziva aktivnosti i iznosa sredstava EU dodijeljenih operacijama. Ona osigurava to da krajnji korisnik bude obaviješten o tome da prihvatanjem finansijskih sredstava takođe prihvata svoje uključivanje u objavljenu listu korisnika. Svi lični podaci sadržani na ovoj listi obrađuju se u skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) 45/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća[18].

U skladu s Članom 90 Uredbe (EZ, Euratom) 1605/2002, Komisija objavljuje relevantne informacije o ugovorima. Komisija objavljuje rezultate postupka javnog nadmetanja u Službenom listu Evropske unije, na web stranici EuropeAid i u bilo kojim drugim prikladnim medijima, u skladu s primjenjivim ugovornim postupcima za vanjske aktivnosti EU.

Informativne i promotivne mjere prikazane su u obliku komunikacijskog plana čime je provođenje odgovornost odgovarajuće OS. ZTS će takav detaljan informacijski i promotivni plan predstaviti u strukturiranom obliku ZNO-u, jasno navodeći ciljeve i ciljne grupe, sadržaj i strategiju mjera, te indikativni budžet koji se finansira u okviru budžeta Tehničke pomoći za Progam prekogranične saradnje.

Konkretne mjere informiranja i promocije uglavnom će se fokusirati na:

- Osiguravanje veće raširenost prekograničnog programa (prevedeno na lokalni jezik) među interesnim grupama i potencijalnim korisnicima
- Osiguranje promotivnih materijala, organiziranje seminara i konferencija, medijskih saopštenja, i vođenje web stranice programa u cilju podizanja svijesti, interesa i podsticanja sudjelovanja;
- Osiguravanje najbolje moguće promocije za pozive za dostavljanje prijedloga
- Objavljivanje liste krajnjih korisnika.

[18] Sl. gl. L 8, od 12.01.2001. str. 1

DODACI

DODATAK 1

Članovi Zajedničkog programskog odbora (ZPO)

1. ***Davor Čilić**, zamjenik državnog sekretara, Centralna državna služba za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (CDSRSK), Republika Hrvatska (zamjenica: Iva Frkić, CDSRSK)*
2. ***Franka Vojnović**, načelnica odjeljenja, Ministarstvo pomorstva, turizma, saobraćaja i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska (zamjenik: Darko Stilinović, MPTSR)*
3. ***Tatjana Puškarić**, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Marija Ljubešić)*
4. ***Marija Fićurin**, Karlovačka županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Eva Maria Sobotnik-Pavan),*
5. ***Dražen Peranić**, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Andrija Brkljačić),*
6. ***Marijan Štefanac**, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Lidija Vukojević),*
7. ***Nevenka Marinović**, Zadarska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Davor Lonić)*
8. ***Željko Šimunac,** Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Drago Matić)*
9. ***Petar Kulić**, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Zoran Vidović)*
10. ***Božo Sinčić**, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Mladen Perišić)*
11. ***Mira Buconić**, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Ivo Karamatić)*
12. ***Srđan Ljubojević**, pomoćnik direktora, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
13. ***Nada Bojanić**, Stručni savjetnik, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. ***Zada Muminović**, načelnica, Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
15. ***Azra Alkalaj**, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine*
16. ***Aida Bogdan**, Vlada Republike Srpske*
17. ***Jugoslav Jovičić**, direktor, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
18. ***Ivan Jurilj**, direktor REDAH, Mostar, Bosna i Hercegovina*
19. ***Enes Drljevic**, direktor, NERDA, Tuzla, Bosna i Hercegovina*
20. ***Milenko Zečević**, savjetnik gradonačelnika, Brčko Distrikt, Bosna i Hercegovina*

Članovi tima za izradu nacrta (TIN)

1. ***Darko Stilinović**, šef hrvatskog TIN, Ministarstvo pomorstva, turizma, saobraćaja i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska*
2. ***Marija Rajaković**, Ministarstvo pomorstva, turizma, saobraćaja i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska*
3. ***Mirjana Samardžić**, TP za MPTSR, CARDS 2004 "Jačanje institucija i izgradnja kapaciteta za prekograničnu saradnju"*
4. ***Marija Ljubešić**, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska*
5. ***Marijana Tomičić**, Karlovačka županija, Republika Hrvatska*
6. ***Andrija Brkljačić**, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska*
7. ***Mirela Brechelmacher**, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska*
8. ***Lovro Jurišić**, Zadarska županija, Republika Hrvatska*
9. ***Drago Matić**, Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska*
10. ***Gabrijela Žalac**, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska*
11. ***Mladen Perišić**, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska*
12. ***Ida Gamulin**, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska*
13. ***Nada Bojanić**, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. ***Gordana Pantić**, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
15. ***Vanda Medić**, Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
16. ***Maida Hasanbegović**, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine,*
17. ***Goran Grbešić**, REDAH Mostar, Bosna i Hercegovina*
18. ***Azra Jusufbegović**, NERDA, Tuzla, Bosna i Hercegovina*
19. ***Vesna Marinković**, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
20. ***Ljubica Milanović**, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
21. ***Vlado Pijunović**, TP PGII Projekat*

ZPO koordinator
***Ines Franov Beoković,** Ministarstvo pomorstva, turizma, saobraćaja i razvoja, Republika Hrvatska*

(paraf)

DODATAK 2

Tabela 1. Promjena između popisa

Država	PROMJENA IZMEĐU POPISA 2001/1991	POPIS 2001	GUSTINA STANOVN. 2001
Vukovarsko-srijemska	**90,3**	**204.768**	**83,4**
Brodsko-posavska	**102,6**	**176.765**	**87,1**
Sisačko-moslavačka	**74,8**	**185.387**	**41,5**
Karlovačka	**79,1**	**141.787**	**39,1**
Ličko-senjska	**65,1**	**53.677**	**10,0**
Zadarska	**76,8**	**162.045**	**44,7**
Šibensko-kninska	**76,8**	**112.891**	**37,9**
Splitsko-dalmatinska	**98,5**	**463.676**	**102,1**
Dubrovačko-neretvanska	**98,6**	**122.870**	**68,8**
UKUPNO ZA PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**87,1**	**1.623.866**	
UKUPNO HRVATSKA	**93,9**	**4.437.460**	**78,2**

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 1991, 2001.

Tabela 2. Starosna struktura

	Dob 0-14	**Dob 15-64**	**Dob 65 i više**	**Prosječna dob**	**Starosni index**
Vukovarsko-srijemska	**39.359**	**134.860**	**29.576**	**37,8**	**76,5**
Brodsko-posavska	**34.728**	**114.294**	**26.751**	**37,8**	**77,5**
Sisačko-moslavačka	**29.948**	**121.393**	**33.585**	**40,7**	**109,8**
Karlovačka	**20.521**	**92.081**	**28.268**	**41,9**	**128,8**
Ličko-senjska	**8.200**	**33.035**	**12.176**	**43**	**145,7**
Zadarska	**29.496**	**10.6144**	**25.430**	**38,9**	**86**
Šibensko-kninska	**18.953**	**71.466**	**21.972**	**41,1**	**113,1**
Splitsko-dalmatinska	**85.585**	**309.666**	**66.251**	**38,1**	**77,8**
Dubrovačko-neretvanska	**22.467**	**80.283**	**19.564**	**39**	**86,3**
UKUPNO PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**289.257**	**1.063.222**	**26.3573**	**41**	**86**
UKUPNO HRVATSKA	**754.634**	**2.676.275**	**693.540**	**39,3**	**90,7**

Izvor: Državi zavod za statistiku, Popis 2001.

Tabela 3. Broj stanovnika s odgovarajućim nivoom obrazovanja

	Bez škole	**Osnovna škola**	**Srednja škola**	**Viša škola**	**Fakultet**	**Magistratura**	**Doktorat**
Vukovarsko-srijemska	**8782**	**43516**	**68380**	**4506**	**6242**	**160**	**37**
Brodsko-posavska	**6052**	**36163**	**61203**	**3819**	**5735**	**199**	**53**
Sisačko-moslavačka	**7759**	**35875**	**67550**	**4699**	**6821**	**198**	**65**
Karlovačka	**4859**	**24951**	**53039**	**4345**	**5825**	**216**	**54**
Ličko-senjska	**2118**	**9015**	**18387**	**1513**	**1648**	**40**	**13**
Zadarska	**6787**	**26108**	**63494**	**5281**	**8464**	**265**	**111**
Šibensko-kninska	**7414**	**16874**	**44470**	**3604**	**5119**	**113**	**41**
Splitsko-dalmatinska	**13302**	**67137**	**196955**	**18992**	**30242**	**1147**	**639**
Dubrovačko-							

neretvanska	**1996**	**19081**	**51337**	**5813**	**7812**	**249**	**134**
UKUPNO PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**59069**	**278720**	**624815**	**52572**	**77908**	**2587**	**1147**
UKUPNO HRVATSKA	**105332**	**801168**	**1733198**	**150167**	**267885**	**12539**	**7443**

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2001.

62
(paraf)

DODATAK 3

Uslovna tabela radnog rasporeda i indikativni okvirni iznosi poziva na dostavljanje projektnih prijedloga u okviru finansiranja za 2007-2013

Uslovna tabela radnog rasporeda i indikativni iznos poziva za podnošenje prijedloga projekata za Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog privrednog prostora i Prioritet 2: Poboljšanje kvaliteta života i socijalna kohezija.

Jedinstveni zajednički Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za budžet 2007-2008 je pokrenut 17. jula 2009. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 su uključene u prvi poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednosti od 50.000 EUR - 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti 20.000 EUR-50.000 EUR).

Tabela 1. 1. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2007-2008)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provođenja projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv za podnošenje prijedloga 1: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50.000-300.000 EUR i malih grantova 20.000-50.000 EUR)	Juli 2009.	Juni/Juli 2010.	Avgust 2012.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Bosna i Hercegovina					1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.325.294,08**

Jedinstveni Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za budžet 2009-2010-2011 je pokrenut 05. septembra 2011. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 su uključene u drugi poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednosti 50.000 EUR – 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti od 20.000 EUR – 50.000 EUR)

Tabela 2. 2. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2009-2010-2011)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provod. projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv za podnošenje prijedloga 2: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50.000-300.000 EUR i malih grantova 20.000-50,000 EUR)	Septembar 2011.	Septembar 2012.	Oktobar /Novembar 2014.	2.700.000	476.470,56	3.176.470,56
Bosna i Hercegovina					2.700.000	476.470,56	3.176.470,56

	UKUPNO				**5.400.000**	**952.941,12**	**6.352.941,12**

Prijedlog je da se pokrene jedinstven Poziv za dostavljanje projektnih prijedloga za budžet 2012-2013 u decembru 2012. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 su uključene u treći poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednost od 50.000 EUR – 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti od 20.000 EUR – 50.000 EUR)

Tabela 3. 3. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2012-2013)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provod. projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	**Poziv za podnošenje prijedloga 3: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50.000-300.000 EUR i malih grantova 20.000-50.000 EUR)**	**Decembar 2012.**	**Decembar 2013.**	**Decembar 2015.**	**1.800.000**	**317.647,04**	**2.117.647,04**
Bosna i Hercegovina					**1.800.000**	**317.647,04**	**2.117.647,04**
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.235.294,08**

Uslovna tabela radnog rasporeda i indikativni iznos pomoći u okviru **Prioriteta 3**: **tehnička pomoć.**

Predviđeno je da će se Prioritet 3 Tehničke pomoći provoditi kroz zasebne ugovore o grantu koje direktno dodjeljuju Operativne strukture. Isti radni raspored se predviđa za obe države u cilju osiguravanja kompatibilnih savjeta koji se pružaju i stabilne koordinacije vis–à-vis provođenja projekta.

Tabela 4. Provođenje TP (Prioritet 3)

Država	Zahtjev za dodjelu granta	Potpisivanje ugovora	Podugovaranje	Završetak projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska IPA TP 2007	Januar 2009	Juni 2009	Juni 2009	Januar 2010	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2008	Novembar 2009	Juni 2010	Juni 2010	Juli 2011	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2009	Novembar 2010	Juli 2011	Juli 2011	Mart 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2010	Novembar 2011	Mart 2012	Mart 2012	Januar 2013	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2011	Septembar 2012	Januar 2013	Januar 2013	Novembar 2013	100.000	17.647,06	117.647,06

IPA TP 2012	Juli 2013	Novembar 2013	Novembar 2013	Septembar 2014	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2013	Maj 2014	Septembar 2014	Septembar 2014	Juli 2015	100.000	17.647,06	117.647,06
Bosna i Hercegovina IPA TP 2007*	Maj 2010	Oktobar 2010	Oktobar 2010	Mart 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2008 & 2009	Mart 2011	April 2011	April 2011	Decembar 2012	200.000	35.294,12	235.294,12
IPA TP 2010 & 2011	Decembar 2012	Januar 2013	Januar 2013	Juni 2014	200.000	35.294,12	235.294,12
IPA TP 2012 & 2013	Juni 2014	Juli 2014	Juli 2014	Decembar 2015	200.000	35.294,12	235.294,12
UKUPNO					**1.400.000**	**247.058,84**	**1.647.058,84**

* Regionalni CARDS 2006 je korišten za Tehničku pomoć Programa prekogranične saradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina, TP PGS Bosna i Hercegovina – Crna Gora i TP PGS Srbija-Bosna i Hercegovina od juna 2008. do septembra 2010. godine u iznosu od 400.000 EUR i nije obračunat u ukupnom iznosu za IPA Tehničku pomoć.

65
(paraf)

DODATAK 4

Slika 1. Mapa prihvatljivog i susjednog područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

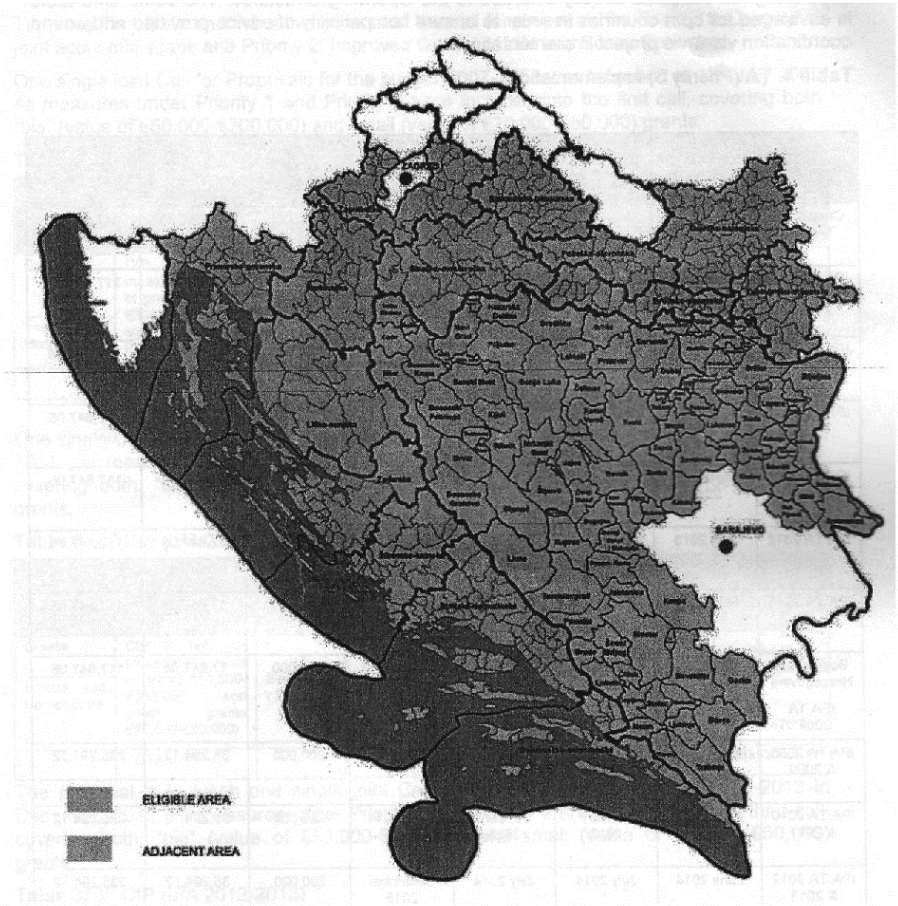

Prihvatljivo područje

Susjedno područje

Potvrđujem da ovaj prijevod u potpunosti odgovara originalu koji je sastavljen na engleskom jeziku.
Ovj.br. 29/03/2013-VI
Prijedor, 29. marta 2013.

Aleksandra Majkić
stalni sudski tumač za engleski jezik, imenovana od strane
Ministarstva pravde Republike Srpske i Okružnog suda u

Banja Luci; po odluci: 01/2-704-30/02 od: 21. novembar 2002.

67
(paraf)

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-32/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1316/13 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANCIRANJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE KOMISIJE GLEDE PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ ZA 2012. GODINU (CENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE)

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije glede prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2012. godinu (Centralizirano upravljanje), potpisan 21. prosinca 2012. godine u Bruxellesu i 27. rujna 2013. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM O FINANCIRANJU
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE KOMISIJE GLEDE PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ ZA 2012. GODINU
(Centralizirano upravljanje)

SPORAZUM O FINANCIRANJU
BOSNA I HERCEGOVINA
i
EUROPSKA KOMISIJA

dalje u tekstu zajednički označeni kao "Stranke", ili pojedinačno kao "zemlja korisnica" u slučaju Bosne i Hercegovine, ili kao "Komisija" u slučaju Europske komisije.

S obzirom da:

(a) Dana 01. kolovoza 2006, Vijeće Europske unije je usvojilo Uredbu (EZ) broj 1085/2006 za uspostavu instrumenta za pretpristupnu pomoć (u daljnjem tekstu: "Okvirna IPA uredba"). Stupivši na snagu od 01. siječnja 2007. ovaj instrument predstavlja jedinstveni pravni temelj za pružanje financijske pomoći zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, gospodarske i institucionalne reforme s ciljem njihovog eventualnog učlanjenja u Europsku uniju.

(b) Dana 12. lipnja 2007. Komisija je usvojila Uredbu (EZ) broj 718/2007, kojom se provodi Okvirna IPA uredba, kojom se detaljno razrađuju odredbe o primjenjivom upravljanju i kontroli (u daljnjem tekstu: "IPA Uredba o realizaciji").

(c) Pomoć Europske unije u okviru instrumenta za pretpristupnu pomoć treba nastaviti podržavati zemlje korisnice u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformu javne uprave, provedbu gospodarskih reformi, poštivanje ljudskih i manjinskih prava, promicanje jednakosti spolova, podržavanje razvoja civilnog društva i unaprijeđenje regionalne suradnje, kao i pomirenje i rekonstrukciju, te doprinos održivom razvoju i smanjenju siromaštva.

Za potencijalne kandidate pomoć Europske unije također može obuhvatati usklađivanje s *pravnom stečevinom* EU, kao i potporu za investicijske projekte, osobito ciljajući na izgradnju kapaciteta upravljanja u području regionalnog razvoja, razvoja ljudskih potencijala i ruralnog razvoja.

(d) Stranke su zaključile 20. veljače 2008. godine Okvirni sporazum kojim se utvrđuju opći uvjeti suradnje i realizacije pomoći Europske unije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć.

(e) "Višegodišnji Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina" za godine 2007 - 2013 usvojen je Odlukom C (2007) 5934 od 10. prosinca 2007, i revidiran Odlukom C (2010) 5826 od 23. kolovoza 2010. godine i Odlukom o realizaciji C (2012) 9259 od 07. prosinca 2012. godine (dalje u tekstu: "program"). Ovaj program sprovodi Komisija na centraliziranom temelju.

(f) Neophodno je za realizaciju ovog Programa da Stranke zaključe Financijski sporazum za utvrđivanje uvjeta za isporuku pomoći Europske unije i pravilnik i postupke za isplatu u svezi s tom pomoći, kao i uvjete pod kojim će se upravljati tom pomoći.

DOGOVORILI SU SLIJEDEĆE:

1. PROGRAM

Komisija će putem granta doprinijeti financiranju slijedećeg programa, koji je izložen u Dodatku A ovog Sporazuma.

Program broj: Bosna i Hercegovina: 2012/023-591 (CRIS)

Naslov: Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente prekogranične suradnje za 2012. godinu.

2. REALIZACIJA PROGRAMA

(1) Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu realizira Komisija na centraliziranom temelju, u smislu Članka 53a Uredbe Vijeća (EZ Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Uredbom (EZ, Euratom) br. 1525/2007 od 17. prosinca 2007. godine (dalje u tekstu: "Financijska uredba").

(2) Program se realizira sukladno odredbama Okvirnog sporazuma o Pravilniku za suradnju u svezi s Pomoći EU za Bosnu i Hercegovinu i realizaciju Pomoći u okviru Instrumenta pomoći za pretpistup (IPA) koji su Stranke zaključile 20.

veljače 2008. godine (dalje u tekstu: "Okvirni sporazum"), koji je izložen u Dodatku B ovog Sporazuma.

3. ODGOVORNE STRUKTURE I NADLEŽNI ORGANI

(1) Korisnik određuje nacionalnog IPA koordinatora, sukladno Okvirnom sporazumu, koji nastupa kao predstavnik Korisnika pred Komisijom. On / ona osiguravaju održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika glede općeg procesa pristupanja i glede pomoći za pretpristup EU u okviru IPA.

(2) Nacionalni IPA koordinator odgovoran je za koordinaciju sudjelovanja zemlje korisnice u mjerodavnim prekograničnim programima kao i u transnacionalnim, međuregionalnim i programima morskih slivova u okviru drugih instrumenata Europske unije.

(3) Zemlje korisnice uspostavljaju operativne strukture za dio programa koji se odnosi na njihov teritorij. Njihove funkcije i odgovornosti su definirane u programu prekogranične suradnje, uz izuzetak tendera, ugovaranja i plaćanja, koji spadaju u odgovornost Komisije.

(4) Operativna struktura usko surađuje u realizaciji ovog programa s operativnom strukturom / (-ama) Hrvatske.

(5) Operativne strukture i zemlje sudionice uspostavljaju zajedničko tehničko tajništvo koje pruža pomoć operativnim strukturama i zajednički nadzorni odbor prema Članku 142 IPA Uredbe o realizaciji u izvršavanju svojih preuzetih obveza.

Zajedničko tehničko tajništvo može imati uspostavljene podružnice u svakoj od zemalja sudionica.

4. FINANCIRANJE

Financiranje za realizaciju ovog Sporazuma je kako slijedi:

(a) Doprinos Europske unije za 2012. godinu je fiksiran na maksimalno 1.000.000 EUR (jedan milijun eura) za dio programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu, kako je navedeno u Privitku A1 i Dodatku A ovog Sporazuma. Međutim, plaćanje doprinosa Europske unije od strane Komisije vrši se u okviru raspoloživih sredstava.

(b) Troškove odgovornih struktura i nadležnih tijela koje uspostavlja država korisnica za provođenje programa snosi Korisnik uz izuzetak troškova navedenih u Članku 94 (1) (f) IPA Uredbe o realizaciji, kako je navedeno u Dodatku A ovog Sporazuma.

5. ROK ZA UGOVARANJE

(1) Pojedinačni ugovori i sporazumi kojima se realizira ovaj Sporazum zaključuju se najkasnije do tri godine nakon datuma zaključivanja ovog Sporazuma.

(2) Sredstva za koja nije potpisan ugovor prije isteka roka za ugovaranje se otkazuju.

6. ROK ZA IZVRŠAVANJE UGOVORA

(1) Ugovori moraju biti izvršeni u roku od maksimalno 2 godine od isteka datuma za ugovaranje.

(2) Rok za izvršavanje ugovora može biti produljen prije istjecanja njegovog roka za završetak u opravdanim slučajevima.

7. ROK ZA ISPLATU SREDSTAVA

(1) Isplata sredstava mora biti izvršena najkasnije godinu dana nakon krajnjeg roka za izvršavanje ugovora.

(2) Rok za isplatu sredstava može biti produljen prije istjecanja njegovog krajnjeg roka u opravdanim slučajevima.

8. TRETIRANJE PRIMITAKA

(1) Primici u svrhu IPA uključuju prihod ostvaren u operaciji, tijekom razdoblja njenog sufinanciranja, od prodaje, iznajmljivanja, usluge registracije/naknada za usluge ili drugih jednakovrijednih primitaka osim:

(a) prihoda ostvarenih tijekom ekonomskog vijeka sufinanciranih investicija u slučaju investicija u tvrtke;

(b) prihoda ostvarenih u okviru mjere financijskog inženjeringa, uključujući poduzetnički kapital i sredstva za zajmove, garantna sredstva, leasing;

(c) gdje je primjenjivo, doprinosa iz privatnog sektora za sufinanciranje operacija, koji se prikazuju zajedno s javnim doprinosom u financijskim tablicama programa.

(2) Primici kako su prethodno određeni u stavku 1, predstavljaju prihod koji se oduzima od iznosa prihvatljivih troškova za predmetne operacije. Najkasnije do zatvaranja programa, takvi prihodi oduzimaju se od prihvatljivih troškova predmetne operacije u potpunosti ili razmjerno, ovisno o tome jesu li ostvareni u cijelosti ili samo djelomično kroz sufinanciranu operaciju.

9. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA

(1) Izdaci u okviru programa u Dodatku A su prihvatljivi za doprinos Europske unije ako su zapravo nastali nakon potpisivanja ovog Sporazuma.

(2) Slijedeći troškovi nisu prihvatljivi za doprinos Europske unije u okviru programa u Dodatku A:

(a) porezi, uključujući porez na dodanu vrijednost;

(b) carinske i uvozne pristojbe, ili neke druge pristojbe;

(c) kupovina, zakupnina ili leasing zemljišta i postojećih zgrada;

(d) novčane kazne, financijski penali i sudski troškovi;

(e) operativni troškovi;

(f) polovna oprema;

(g) bankarski troškovi, troškovi jamstava i slične pristojbe;

(h) troškovi konverzije, troškovi i gubici u svezi s bilo kojom komponentom posebnih deviznih euro računa, kao i drugi čisto financijski troškovi;

(i) ostali doprinosi u naturi;

(j) kamata na dug.

(3) Iznimno od prethodnog stavka 2 slijedeći izdaci su prihvatljivi:

(a) porezi na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

(i) porezi na dodanu vrijednost se ne mogu povratiti ni na koji način;

(ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i

(iii) oni su jasno identificirani u prijedlogu projekta.

(b) troškovi koji se odnose na transnacionalne financijske transakcije;

(c) u slučaju kada provedba neke aktivnosti zahtijeva otvaranje zasebnog računa ili više njih, bankovni troškovi za otvaranje i vođenje računa;

(d) naknade za pravne savjete, bilježničke naknade, troškovi tehničkih ili financijskih stručnjaka i računovodstveni ili revizijski troškovi, ako su izravno povezani s sufinanciranom operacijom i neophodni su za njenu pripremu ili provedbu;

(e) troškovi jamstva banke ili druge financijske institucije, u mjeri u kojoj se ta jamstva zahtijevaju prema državnim zakonima i zakonima EU;

(f) opći troškovi, pod uvjetom da se temelje na stvarnim troškovima vezanim uz izvršenje predmetne operacije. Jedinstvene paušalne stope temeljene na prosječnim troškovima ne smiju premašivati 25% od izravnih troškova operacije koji mogu utjecati na razinu općih troškova. Obračun se uredno dokumentira i periodično pregleda;

(g) kupnja zemljišta za iznos do 10% prihvatljivih troškova u predmetnoj aktivnosti.

(4) Osim tehničke pomoći za prekogranični program iz Članka 94 IPA Uredbe o realizaciji, slijedeći izdaci koje

podmiruju tijela javne vlasti u pripremi ili provedbi operacije su prihvatljivi:

(a) troškovi stručnih usluga koje pružaju javne vlasti, osim krajnjeg korisnika, u pripremi ili provedbi operacije;

(b) troškovi pružanja usluga vezanih uz pripremu i provedbu operacija koje pruža javna vlast, koja je sama po sebi krajnji korisnik i koja provodi operaciju za vlastiti račun bez pribjegavanja drugim, vanjskim pružateljima usluga, ako su to dodatni troškovi i odnose se na same izdatke i izravno se plaćaju za sufinanciranu operaciju.

Predmetno nadležno javno tijelo ili fakturira troškove iz točke (a) ovog stavka prema krajnjem korisniku ili potvrđuje te troškove na temelju dokumenata ekvivalentne dokazne vrijednosti koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je to tijelo platilo za tu operaciju.

Troškovi iz točke (b) ovog stavka moraju biti potvrđeni pomoću dokumenata koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je predmetno javno tijelo platilo za tu aktivnost.

(5) Bez obzira na odredbe stavaka 1 do 4, daljnja pravila o prihvatljivosti izdataka mogu biti propisana u prekograničnom programu u Dodatku A ovog Sporazuma.

10. ČUVANJE DOKUMENTACIJE

(1) Svi dokumenti koji se odnose na program u Dodatku A spremaju se za razdoblje od najmanje pet godina od datuma na koji Parlament Europe odobri pražnjenje za proračunsku godinu na koju se predmetna dokumentacija odnosi.

(2) U slučaju da program u Dodatku A nije definitivno zatvoren u roku koji je definiran u prethodnom stavku 1, dokumentacija koja se na njega odnosi čuva se do kraja godine koja slijedi godinu u kojoj je program iz Dodatak A zatvoren.

11. MAPA PUTA ZA DECENTRALIZACIJU BEZ EX ANTE KONTROLA

(1) Zemlja korisnica uspostavlja detaljnu mapu puta sa indikativnim mjerilima i rokovima za postizanje decentralizacije s *ex ante* kontrolama od strane Komisije. Pored toga, zemlja korisnica uspostavlja indikativnu mapu puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Komisije.

(2) Komisija prati provedbu mape puta spomenute u stavku 1, i vodi računa o rezultatima koje zemlja korisnica ostvari u ovom kontekstu, posebice u pružanju pomoći. Mapa puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola može se odnositi na postupno ukidanje različitih vrsta *ex ante* kontrole.

(3) Zemlja korisnica redovito izvješćuje Komisiju o napretku koji se ostvari u realizaciji ovog plana.

12. TUMAČENJE

(1) Osim ako podliježu izričitim odredbama u ovom Sporazumu koje nalažu suprotno, termini uporabljeni u ovom Sporazumu imaju isto značenje koje im je pripisano u Okvirnoj IPA uredbi i IPA Uredbi o realizaciji.

(2) Osim ako podliježu izričitim odredbama u ovom Sporazumu koje nalažu suprotno, sve reference na ovaj Sporazum su reference na Sporazum kako je izmijenjen, dopunjen, proširen ili zamijenjen s vremena na vrijeme.

(3) Sva pozivanja na propise Vijeća ili Komisije odnose se na verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi transponiraju se u ovaj Sporazum putem amandmana.

(4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju nikakav pravni značaj i ne utječu na njegovo tumačenje.

13. DJELOMIČNA NEVALIDNOST I NENAMJERNI PROPUSTI

(1) Ako odredba ovog Sporazuma jeste ili postane nevažeća, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne propuste, to neće utjecati na validnost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Stranke će zamijeniti svaku nevaljanu odredbu valjanom odredbom koja je najbliža moguća svrsi i namjeni nevažeće odredbe.

(2) Stranke će ispraviti bilo koji nenamjerni propust odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma, sukladno Okvirnoj IPA uredbi i IPA Uredbi o realizaciji.

14. PREGLED, IZMJENA I DOPUNA

(1) Provedba ovog Sporazuma biti će predmet periodičnih pregleda u vrijeme koje dogovore Stranke.

(2) Svaki amandman koji dogovore Stranke biti će u pismenoj formi i biti će dio ovog Sporazuma. Takav amandman stupa na snagu na dan koji utvrde Stranke.

15. PREKID

(1) Bez obzira na stavak 2, ovaj Sporazum prestaje važiti osam godina nakon datuma potpisivanja. Ovaj prekid ne isključuje mogućnost da Komisija izradi financijske korekcije sukladno Članku 56 spomenute IPA Uredbe o realizaciji.

(2) Ovaj Sporazum može raskinuti bilo koja Stranka dostavljajući pismenu obavijest drugoj Stranci. Takav prekid stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pismene obavijesti.

16. RJEŠAVANJE RAZLIKA

(1) Razlike koje proizlaze iz tumačenja, operacije i provedbe ovog Sporazuma, na bilo kojoj i na svim razinama sudjelovanja, rješavaju se mirnim putem kroz konzultacije među Strankama.

(2) U odsustvu sporazumnog rješenja mirnim putem, bilo koja Stranka može uputiti predmet na arbitražu sukladno Opcionim pravilima Stalnog arbitražnog suda za arbitražu koja uključuje međunarodne organizacije i države, a koja su na snazi na dan potpisivanja ovog Sporazuma.

(3) Jezik koji se koristi u arbitražnom postupku je engleski jezik. Nadležni organ za zakazivanje je Glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda, po zaprimanju pisanog zahtjeva koji podnese bilo koja Stranka. Odluka suca arbitražnog suda je obvezujuća za sve Stranke i ne postoji mogućnost žalbe.

17. OBAVIJESTI

(1) Svaka komunikacija u svezi s ovim Sporazumom vrši se u pisanoj formi i na engleskome jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i mora se isporučiti kao originalni dokument ili putem faksimila.

(2) Svaka komunikacija u svezi s ovim Sporazumom mora biti poslana na slijedeće adrese:

Za Komisiju:
Ured ravnatelja Pierrea Mirela
Europska Komisija
Opća uprava za proširenje / C
Rue de la Loi 170
B -1049 Bruxelles, Belgija
Faksimil: +32 229 68727

Za Zemlju korisnicu
Nevenka Savić
Nacionalni IPA koordinator
Direkcija za europske integracije
Trg BiH 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Faksimil: +387 33 703 198

18. BROJ ORIGINALNIH PRIMJERAKA

Ovaj Sporazum je sačinjen u dva primjerka na engleskom jeziku.

19. DODACI

Dodaci A, B i C čine integralni dio ovog Sporazuma.

20. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja. Ako Stranke potpišu dokument na različite datume, ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada ga potpiše druga od dvije Stranke.

Potpis, za i u ime Komisije
Pierre Mirel
Ravnatelj
Bruxelles, Belgija
Datum: 21.12.2012.
Potpis, za i u ime Bosne i Hercegovine
Nevenka Savić
Nacionalni IPA koordinator
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Datum: 27.09.2013.

DODATAK A PREKOGRANIČNI PROGRAM HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU IPA KOMPONENTE PREKOGRANIČNE SURADNJE ZA 2012. GODINU KOJI JE USVOJEN PREMA ODLUCI KOMISIJE C (2012) 9259 OD 07. PROSINCA 2012.

PRIVITAK A1: Prijedlog financiranja za 2012. godinu za Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina koji je usvojen Odlukom Komisije o provedbi C (2012) 9259 od 07. prosinca 2012. godine.

PRIVITAK A2: Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina 2007-2013 revidiran Odlukom Komisije C (2012) 9259 od 07. prosinca 2012. godine.

DODATAK B OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA I BOSNE I HERCEGOVINE, OD 20. VELJAČE 2008. GODINE

DODATAK C IZVJEŠĆIVANJE

(1) Operativne strukture zemalja korisnica koje sudjeluju u prekograničnom programu šalju Komisiji i odgovarajućim nacionalnim IPA koordinatorima godišnje izvješće i završno izvješće o realizaciji prekograničnog programa nakon pregleda od strane zajedničkog nadzonog odbora.

Godišnje izvješće se dostavlja do 30. lipnja svake godine i po prvi put u drugoj godini nakon usvajanja prekograničnog programa.

Završno izvješće se dostavlja najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja prekograničnog programa.

(2) Izvješća iz stavka 1 ovog članka sadrže sljedeće podatke:

(a) napredak postignut u provedbi prekograničnog programa i prioritete u odnosu na njihove specifične ciljeve, verificirane ciljeve, sa kvantifikacijom, gdje god i kad god mogu biti kvantificirani, koristeći pokazatelje iz Članka 94 (1) (d) IPA Uredbe o realizaciji na razini osi prioriteta;

(b) koraci koje su poduzele operativne strukture i / ili zajednički nadzorni odbor za osiguranje kvalitete i učinkovitosti provedbe, naročito:

- mjere nadzora i evaluacije, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka,
- pregled svih značajnih problema u provedbi prekograničnog programa i sve poduzete mjere;
- uporabu tehničke pomoći;

(c) mjere koje su poduzete da se osiguraju informacije i u javnosti objavi prekogranični program.

Gdje je potrebno, informacije iz točaka (a) do (c) ovog stavka mogu biti date u skraćenom obliku.

Podaci iz točke (b) ne moraju biti uključeni ako nije bilo značajne izmjene od prethodnog izvješća.

DODATAK 1:
FINANCIJSKI PRIJEDLOG ZA GODINE 2012. I 2013. PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA - BOSNA I HERCEGOVINA
1. IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Hrvatska i Bosna i Hercegovina
CRIS broj	Hrvatska 2012/023-630; 2013/023-642 Bosna i Hercegovina: 2012/023-591; 2013/23685
Godine	2012. i 2013[1].
Cijena	2012: Hrvatska: 1.0 milijun EUR Bosna i Hercegovina: 1.0 milijun EUR Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2.0 milijuna EUR 2013: Hrvatska: 1.0 milijun EUR Bosna i Hercegovina: 1.0 milijun EUR Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2.0 milijuna EUR
Operativne strukture	Hrvatska: Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova Bosna i Hercegovina: Direkcija za europske integracije
Tijelo za ugovaranje / Agencija za provedbu	Za Bosnu i Hercegovinu: Europska komisija Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj
Konačni datum za zaključivanje Financijskih sporazuma:	Za sredstva za 2012. godinu: najkasnije do 31. prosinca 2013. godine Za sredstva za 2013. godinu: najkasnije do 31. prosinca 2014. godine
Konačni datum za ugovaranje	3 godine nakon datuma za zaključivanje svakog Financijskog sporazuma. Nema roka za reviziju i projekte evaluacije koji su pokriveni ovim Financijskim sporazumom, prema Članku 166 (2) Financijske uredbe. Ovi datumi se također odnose na državno sufinanciranje.
Krajnji rok za izvršenje	2 godine nakon krajnjeg datuma za ugovaranje za svaki Financijski sporazum Ovi datumi se također odnose na državno sufinanciranje.
Kôd Sektora	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Predmetne proračunske linije	22.020401
Predmetni voditelji programa	ELARG Jedinica B1 Hrvatska, Crna Gora
Predmetni voditelji provedbe	Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj

[1] Projekti koji se financiraju u okviru dodjela u 2013. godini podliježu proračunskom odobrenju odgovarajućeg proračunskog tijela za proračun za 2013. godinu.

	Za Bosnu i Hercegovinu: Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini, Operativni sektor II

2. PREGLED

2.1. Uvod

2.1.1. *Veza s VIPD*

Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD) 2011-2013 za Komponentu II - Prekogranična suradnja postavlja strateški okvir za programe koji se financiraju u okviru ove Komponente, i to: programe prekogranične suradnje između zemalja kandidata / potencijalnih kandidata (na intra-zapadnim granicama Balkana) i programe prekogranične suradnje između njih i susjednih država članica EU.

IPA prekogranična suradnja kombinira koheziju i ciljeve vanjskih odnosa, uzimajući u obzir specifične pojedinačne potrebe pograničnih regiona. Prekogranične višegodišnje programe zajednički pripremaju partnerske zemlje. Prioriteti za IPA PGS pomoć su slijedeći:

- potpora prekogranične gospodarske, socijalne i teritorijalne suradnje u pograničnim područjima, i time poticanje društveno-gospodarskog razvoja pograničnih regija;
- rješavanje zajedničkih izazova u područjima kao što su okoliš, prirodno i kulturno naslijeđe, javno zdravstvo, sprječavanje i borba protiv organiziranog kriminala;
- osiguravanje učinkovitih i sigurnih granica;
- promoviranje zajedničkih manjih lokalnih aktivnosti ("ljudi-ljudima");
- potpora za mreže, pristup i pripravnost u hitnim slučajevima.

2.1.2. Proces programiranja

Proces programiranja odvijao se od prosinca 2006. do svibnja 2007. Program je razvijen kroz proces opsežnih konzultacija s lokalnim akterima i potencijalnim korisnicima s obje strane granice. Zajednički programski odbor (ZPO) je sastavljen od predstavnika iz državnih organa vlasti Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i iz regionalnih organa vlasti iz pograničnih regija. ZPO je usvojio konačni nacrt programskog dokumenta 25. svibnja 2007.

Sukladno Članku 93 (1) IPA Uredbe o provedbi, na inicijativu Komisije, u dogovoru sa zemljama sudionicama, prekogranični program je izmijenjen i dopunjen radi ažuriranja plana financiranja kako bi se dodala izdvajanja za 2012. i 2013. godinu, prema reviziji Višegodišnjeg indikativnog financijskog okvira za 2011-2013. Revidirani program je usvojen od strane Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) 30. studenog 2011.

2.1.3. Popis prihvatljivih područja i susjednih područja

U Hrvatskoj, prihvatljivo područje sukladno Članku 88 IPA Uredbe o realizaciji sastoji se od 9 županija (statistički regioni odgovaraju razini 3 NUTS klasifikacije):

Vukovarsko-srijemska županija, Brodsko-posavska županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija, Ličko-senjska županija, Zadarska županija, Šibensko-kninska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Dubrovačko-neretvanska županija.

U Bosni i Hercegovini, prihvatljivo područje sukladno Članku 88 IPA Uredbe o provedbi sastoji se od Sjeveroistočnog, Sjeverozapadnog i Hercegovačkog regiona, koji uključuju slijedeće općine:

Sjeveroistok: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Ćelić, Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna.

Sjeverozapad: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf / Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ / Ribnik, Mrkonjić Grad / Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Bosanska Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa.

Hercegovina: Prozor / Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.

U Hrvatskoj, susjedne oblasti sukladno Članku 97 IPA Uredbe o realizaciji su: Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija, Zagrebačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Primorsko-goranska županija (statistički regioni odgovaraju razini 3 NUTS klasifikacije).

U Bosni i Hercegovini, susjedna oblast sukladno Članku 97 IPA Uredbe o realizaciji je Centralna regija Bosne i Hercegovine, koja obuhvaća slijedeće općine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić.

2.2. Globalni cilj programa

Globalni cilj ovog programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava, i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem da se revitalizira gospodarstvo, zaštiti priroda i okoliš, i poveća socijalna kohezija programskog područja.

Dodatni cilj ovog programa je izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima EU, i priprema za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru cilja Europske teritorijalne suradnje unutar Strukturnih fondova EU.

Program je sukladan glavnim državnim sektorskim strategijama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu ograničena sredstva koja su na raspolaganju u okviru IPA 2007-2013 i veličinu programskog područja, ambicija ovog programa je prvenstveno u pridonošenju oživljavanja graničnih veza i aktivnosti u programskom području kroz ohrabrivanje suradnje na lokalnoj razini i po zajedničkim pitanjima okoliša i socijalno-gospodarskih problema.

2.3. Prioritetna os, povezane mjere i njihovi specifični aspekti u svezi sa realizacijom proračuna za 2012-2013.

Prioriteti i mjere definirani u ovom prekograničnom programu sastavljeni su na takav način da poštivaju i osiguraju realizaciju konkretnih ciljeva. Dva prioriteta su identificirana za prekograničnu suradnju. Oni su izabrani s ciljem usmjeravanja pomoći u području konkretnog potencijala, kao što su turizam i sektor MSP, i u oblasti koje će poboljšati kvalitetu života i poboljšati socijalnu koheziju kroz zaštitu prirode i okoliša i kroz poboljšanje pristupa uslugama. Pored toga, jedan od prioriteta se fokusira na tehničku pomoć, osiguravajući učinkovito upravljanje i realizaciju programa.

Što se tiče Hrvatske poduzeće se sve da se osigura to da nema operativnih ili financijskih preklapanja, uključujući i onih na razini sudionika, s bilo kojom od mjera sadržanih u Operativnim programima za Hrvatsku u okviru IPA Komponenti I, III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj).

Svaki prekogranični program utvrđuje pravila prihvatljivosti za odabir operacija kojima se osiguravaju isti uvjeti za prihvatljivost za slične aktivnosti, kao i poštivanje standarda EU, gdje je to relevantno, između različitih prekograničnih programa i drugih IPA komponenata.

Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora

Ovaj prioritet je odgovor na tešku gospodarsku situaciju s obje strane granice, koja se odlikuje opadanjem brojnosti stanovništva, visokim stupnjem ovisnosti od nerazvijenog sektora poljoprivrede i sektora MSP koji se suočavaju sa problemima kao što su nedostatak pristupa kreditima, nedostatak stručnosti i poduzetništva. Sektor turizma je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja - u blizini jadranske obale - ali je prilično nerazvijen u središnjim i istočnim dijelovima. Neke od glavnih prepreka za razvoj sektora turizma su slaba turistička infrastruktura (uglavnom u ne-priobalnim područjima), niska razina marketinga, kao i nedostatak razmjene informacija među turističkim operaterima i drugim gospodarskim sektorima (posebno poljoprivrede).

Cilj ovog prioriteta je pridonijeti integraciji gospodarstva u pograničnim područjima kroz poticanje suradnje u području turizma, potporu sektoru malih i srednjih poduzeća i promociju poduzetništva. Specifični ciljevi su razvijanje prepoznatljive zajedničke turističke ponude utemeljene na zajedničkom ekološkom i kulturnom naslijeđu i poboljšanje konkurentnosti lokalne turističke privrede. Pored toga, program će podržati razvoj regionalne privrede kroz jačanje sektora MSP i institucija za podršku poslovanju i uslugama.

Stvaranje zajedničkog Gospodarskog prostora biti će realizirano kroz dvije mjere:

Mjera 1: Zajednički razvoj turističke ponude

Zajednički razvoj turističke ponude podržati će poboljšanje i diversifikaciju turističkih proizvoda i usluga, kao i zajednički plasman ovih proizvoda i usluga. Mjera će mobilizirati potencijale u okviru zaštite okoliša i kulturnog područja i doprinijeti unaprijeđenju vještina i znanja osoba koje rade u turizmu, poljoprivredi i kulturi.

Vrste prihvatljivih aktivnosti mogle bi primjerice biti: certifikacija domaćih proizvoda, promocija turizma i marketinške inicijative, očuvanje i valorizacija kulturnog naslijeđa, razvoj tematskih (prekograničnih) ruta itd.

Mjera 2: Promocija poduzetništva

Druga mjera podržava promicanje poduzetništva i inicijative za povećanje konkurentnosti i inovativnosti sektora MSP. Mjera potiče sheme koje stvaraju poslovne, istraživačke ili obrazovne mreže preko granice. To mogu biti: aktivnosti obuke i naobrazbe za mala i srednja poduzeća, razvoj partnerstva između malih i srednjih poduzeća i sveučilišta ili zajedničkih institucija za podršku poslovanju.

Mjere 1 i 2 će se ugovoriti kroz pozive za podnošenje prijedloga.

Prioritet 2: Unaprijeđenje kvalitete života i socijalne kohezije

Prioritet 2 je odgovor na društvene i ekološke probleme pograničnog područja. Razina nezaposlenosti je visoka, osobito u ruralnim područjima, a postoji i nedostatak aktivnih mjera za zapošljavanje u cilju rješavanja ove situacije. Postoji opća tendencija "odljeva mozgova" i nedostatak pristupa naobrazbi i socijalnim uslugama.

U sektoru zaštite okoliša, Hrvatska i Bosna i Hercegovina se suočavaju s istim izazovima i imaju iste mogućnosti. Sa obje strane granice postoje značajni prirodni resursi - parkovi prirode i rijeke, ali ne postoji koordinacija po pitanju toga kako bi se zaštitio okoliš, npr. kroz upravljanje otpadnim vodama, niti postoje koordinirani napori kako se nositi s prirodnim katastrofama kao što su poplave ili borba protiv požara. I minska polja su također čest problem u programskom području. Procjenjuje se da je neophodno raščistiti još 305.000 neeksplodiranih mina, koje pokrivaju oko 1.800 km^2.

Opći cilj prioriteta 2 jeste poboljšanje kvalitete života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete / rizika po okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama. Postoje dva specifična cilja: prvi je zaštita i očuvanje okoliša i poticanje održivog korištenja prirodnih resursa u pograničnim područjima kroz zajedničke akcije i kampanje za podizanje svijesti. Drugi specifični cilj ima za zadatak da omogući pristup zajedničkim uslugama u zajednici koje imaju utjecaja na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnog stanovništva i zajednica.

Slijedeće dvije mjere imaju za cilj poboljšati kvalitetu života i socijalnu koheziju:

Mjera 1: Zaštita prirode i okoliša

Zaštita prirode i okoliša je važna sama po sebi, ali je također važna za razvoj turizma. Zato će ova mjera podržati inicijative koje sprječavaju degradaciju okoliša i promoviraju održivo korišćenje prirodnih resursa. Primjeri aktivnosti mogu biti: zajednički planski dokumenti za vodoopskrbu i obradu otpadnih voda, studije o obnovljivoj energiji, podizanje svijesti o zaštiti okoliša i zajedničke interventne akcije u slučaju poplava ili požara.

Mjera 2: Unaprijeđenje dostupnosti zajedničkih usluga u graničnoj oblasti

Druga mjera fokusirati će se na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnih zajednica i doprinijeti će unaprijeđenju prekograničnih odnosa. Mjera će podržati razvoj aktivnosti među ljudima preko granice u područjima kao što su naobrazba, socijalna i zdravstvena zaštita, kultura i šport. To će uključiti lokalne vlasti, civilno društvo i socijalne partnere i potaknuti će uspostavljanje prekograničnih mreža u aktivnostima socijalne kohezije. To mogu biti: zajedničke omladinske inicijative, pomoć marginaliziranim skupinama, lakši pristup zdravstvu, kulturi i naobrazbi, itd.

Mjere 1 i 2 ugovoriti će se kroz pozive za podnošenje prijedloga.

Generalno govoreći, prekogranična izgradnja kapaciteta biti će horizontalna tema Prioriteta 1 i 2 i, gdje god je to moguće, biti će integrirana u sve mjere u ovim prioritetima.

Prekogranični kapacitet će biti izgrađen davanjem prednosti projektima koji:

(a) poboljšavaju suradnju i razmjenu iskustava između lokalnih i regionalnih aktera u cilju povećanja prekogranične suradnje.

(b) intenziviraju i konsolidiraju prekogranični dijalog i uspostavljaju institucionalne odnose između lokalnih uprava i drugih relevantnih lokalnih ili regionalnih zainteresiranih strana.

(c) opremaju aktere lokalnih i regionalnih vlasti informacijama i vještinama za razvoj, provedbu i upravljanje prekograničnim projektima.

Predviđeni su slijedeći katalitički efekti: unaprijeđenje ekoloških standarda, poboljšanje društvenog i kulturnog blagostanja, održivo korištenje lokalnih materijalnih i ljudskih resursa, transfer znanja kroz projekt suradnje, efekti poduzetništva koji će na kraju ukloniti potrebu za vanjskim financiranjem u budućnosti i stvaranje radnih mjesta. Osim toga, provedba projekata stimulisati će i stvoriti će pozitivno okruženje za daljnju suradnju.

Obveze državnog sufinanciranja jamče da je EU princip dodavanja u potpunosti uključen.

Prioritet 3: Tehnička pomoć

Cilj prioriteta tehničke pomoći je da se poboljšaju kvaliteta prekogranične suradnje i alati za upravljanje. On će uglavnom pokriti troškove izravno vezane za provedbu programa: troškove za širenje informacija i osiguravanje vidljivost programa, podizanje svijesti u prekograničnom regionu, promoviranje suradnje i razmjene iskustava, administrativne i logističke troškove zajedničkih struktura programa (Zajednički nadzorni odbor, Zajedničko tehničko tajništvo i njegova podružnica, uključujući troškove osoblja s izuzetkom plaća državnih službenika), a što obuhvaća praćenje i prvostupanjsku kontrolu, troškove i sudjelovanje na različitim sastancima vezanim za provedbu programa.

Prioritet 3 provesti će se kroz 2 mjere:

Mjera 1: Potpora administraciji i provedbi programa

Ova mjera će osigurati potporu za rad državnih Operativnih struktura i Zajedničkog nadzornog odbora u upravljanju programom. Ona će također osigurati pružanje savjeta i podrške krajnjim korisnicima u razvoju projekta i provedbi.

Mjera 2: Potpora informacijama o programu, publicitetu i evaluaciji

Druga mjera Tehničke pomoći pružiti će potporu Programskim informacijama, publicitetu i evaluaciji. Ona će osigurati svijest o programu među lokalnim, regionalnim i državnim donositeljima odluka, kao i među stanovnicima programskog područja i opće javnosti u obje zemlje. Pored toga, mjera će podržati pružanje ekspertize Zajedničkom nadzornom odboru za planiranje i provedbu evaluacije programa.

Uvjetni raspored i indikativni iznosi za provedbu mjera:

Za Prioritete 1 i 2, uvjetno je predviđeno da dva ugovaratelja pokrenu zajedničku poziv za podnošenje prijedloga, uključujući i sve mjere koje se odnose na ukupan iznos sredstava za 2012. i 2013. godinu u prvoj polovici 2013. godine.

Osnovni kriteriji za odabir i kriteriji za dodjelu grantova trebaju biti oni koji su navedeni u praktičnom vodiču (PRAG) za ugovorne postupke za vanjsku pomoć Europske unije. Detaljniji kriteriji za odabir i dodjelu grantova biti će navedeni u Pozivu za prijedloge - Paket za prijavu (Naputak za kandidate).

Za Prioritet 3, s obzirom na to da nadležne državne vlasti (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopol (u smislu Čl. 168, stavak 1, točka c Pravilnika za provedbu[1] Financijske uredbe[2]) u provedbi prekograničnog programa, relevantne ugovorne vlasti u obje zemlje mogu uspostaviti pojedinačne sporazume o izravnim grantovima, bez poziva za podnošenje prijedloga Operativnim strukturama za iznose do onih koji se dobivaju u okviru Tehničke pomoći Prioriteta 3 u svakoj zemlji. Podugovaranje, od strane Operativnih struktura, aktivnosti koje pokrivaju sporazumi o izravnim grantovima (npr. Tehnička pomoć, evaluacija, publicitet itd.) dozvoljeno je sukladno Članku 120 Financijske uredbe i Članku 184 Pravilnika za provedbu Financijske uredbe. Sporazumi o izravnim grantovima mogu biti potpisani čim se zaključe odgovarajući Financijski sporazumi. Radi efikasnog korišćenja sredstava Tehničke pomoći, potrebna je bliska koordinacija između državnih tijela (Operativnih struktura, koordinatora PGS) zemalja sudionica.

[1] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. Gl. L 357, od 31.12.2002. str. 1)

[2] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. Gl. L 248, od 16.09.2002. str. 1)

2.4. Pregled prethodnog i tekućeg iskustva u PGS, uključujući naučene lekcije i koordinaciju donatora

Hrvatska

- Projekti / programi koji su realizirani:
- CARDS 2001 'Strategija i izgradnja kapaciteta za suradnju u graničnom području' (Identifikacija budućih projekata na granici sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom)
- CARDS 2002 'Strategija i izgradnja kapaciteta za regionalni razvoj' (Institucionalni aranžmani za upravljanje PGS)
- CARDS 2003 'Regionalni razvoj lokalne granice' (Shema granta sa Slovenijom)
- CARDS 2003 'Tehnička pomoć za upravljanje programima susjedstva' (Potpora za ZTT za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)
- CARDS 2004 'Izgradnja institucija i kapaciteta za PGS' (Podrška Ministarstvu pomorstva, turizma, prometa i razvoja)
- CARDS 2004 'Suradnja u pograničnom regionu' (Grant shema sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom); 8 projekata sprovelo je Transnacionalni program CADSES 2004-2006; 9 realiziranih projekata
- PHARE 2005 'Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna shema granta), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004-2006; 25 realiziranih projekata
- PHARE 2005 'Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III A - Novi jadranski program za susjedstvo 2004-2006; 35 realiziranih projekata
- PHARE 2006 'Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna shema granta), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004-2006; 21 realizirani projekt
- PHARE 2006 'Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III
- Novi jadranski program za susjedstvo 2004-2006; 17 realiziranih projekata
- Projekti / programi koji se trenutno realiziraju:
- Projekti:
- IPA 2008 Program za Hrvatsku - Twinning projekt - Pomoć za upravljanje Ciljem 3 u okviru kohezijske politike
- Programi:
- IPA 2007 i IPA 2008 PGS programi suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina (14 projekata u fazi realizacije), Hrvatska - Crna Gora (5 projekata u fazi realizacije), Hrvatska- Srbija (11 projekata u fazi realizacije), Hrvatska - Mađarska (102 projekata u fazi realizacije), Hrvatska-Slovenija (45 projekata u fazi realizacije), PGS IPA Jadran (28 projekata u fazi realizacije), ERDF Transnacionalni programi Europske teritorijalne suradnje "Jugoistočna Europa" (10 projekata u fazi realizacije) i "Mediteran" (6 projekata u fazi realizacije)

Bosna i Hercegovina

- Projekti koji se trenutno realiziraju:
- CARDS 2004-2006 Jadranski program za susjedstvo
- Trans-nacionalni program CADSES 2004-2006
- IPA 2007 i IPA 2008 Programi prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina - Hrvatska, Bosna i Hercegovina - Srbija, Bosna i Hercegovina - Crna Gora,
- PGS Jadran
- ERDF transnacionalni programi Europske teritorijalne suradnje "Jugoistočna Europa" "Mediteran" (potonji samo u okviru sredstava IPA 2008)

Programi prekogranične suradnje mogu dati vrijedan doprinos pomirenju i dobrosusjedskim odnosima, a korisnici su

pokazali velika očekivanja u svezi s rezultatima programa ove komponente, također u svjetlu činjenice da pristup PGS 'učenja kroz praksu' značajno doprinosi izgradnji lokalnih kapaciteta. Ova velika očekivanja su se ogledala u velikom broju podnesenih prijava na pozive za prijedloge, unatoč gotovo simboličnom iznosu raspoloživih zajedničkih fondova.

- PGS IPA Jadran - Partneri iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine sudjeluju u 17 projekata: ADRIA.MUSE; AdriaticMoS - Razvijanje autocesta morskog sustava u jadranskom području, ADRISTORICAL LANDS - Povijest, kultura, turizam, umjetnost i drevni zanati u europskom jadranskom području; AGRONET - Ostvarivanje stalne logističke mreže, distribucijske mreže i mreže uslužne infrastrukture u lancu prehrambene industrije jadranskog područja; AHVN - Mreža jadranskog zdravlja i vitalnosti; CLUSTER CLUB - Jadranski ekonomski klaster klub; FLA - Razvijanje mreže lanca za snabdijevanje drvom i namještajem u jadranskom području; FUTURE MEDICINE - Prijedlog za uspostavljanje prekogranične jadranske mreže kliničkih centara za medicinski asistiranu reprodukciju i regenerativnu medicinu; KEY Q - Ključ za kvalitetu u razvoju i odgovornu izgradnju vrijednosti poljoprivredno-prehrambenih resursa na obje obale Jadrana; METRIS PLUS - Poticanje istraživanja i potencijala inovacija jadranskog prekograničnog područja kroz zajedničke istraživačke inicijative koje predvodi Metris istraživački centar; PITAGORA - Platforma za informacijske tehnologije u cilju dobivanja mogućnosti da se smanji ICT jaz u jadranskom području; S.T.A.R. - Statističke mreže u sektoru turizma jadranskog područja; SEA-R - Održiva energija u jadranskom području: Znanje za investiranje; SHAPE - Oblikovanje cjelovitog pristupa očuvanju jadranskog okoliša: između obale i mora; SLID - Socijalna i radna integracija osoba s invaliditetom; YOUTH ADRINET - Dijeljenje iskustava i razvijanje zajedničkih alata u cilju povećanja sudjelovanja mladih jadranskog stanovništva u civilnom društvu i stvaranje mreža; ZOON - zootehničke umrežavanje za održive inovacije u jadranskom Euroregionu.

- ERDF Transnacionalni program Jugoistočna Europa (SEE) - Partneri iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine sudjeluju u 2 projekta: ATRUIM - Arhitektura totalitarnih režima XX stoljeća u urbanom upravljanju; SEE Digi TV - Digitalna televizija Jugoistočne Europe.

Naučene lekcije

Obje zemlje su stekle iskustvo iz prethodnog sudjelovanja u programima prekogranične suradnje, osobito u onim programima koji uključuju zemlje članice EU sa snažnom praksom prekogranične suradnje koja se može prenijeti na one zemlje koje imaju manje iskustva. Kao rezultat toga, granična područja prema državama članicama EU imaju mnogo veći kapacitet i znanje u projektima prekogranične suradnje u odnosu na područja koje graniče sa zemljama nečlanicama EU. Ova situacija se reflektirala u toku realizacije CARDS 2004 "Program suradnje u pograničnom regionu", kada su susjedne oblasti iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore imale prvu priliku da se prijave za male projekte prekogranične suradnje. Postojao je opći nedostatak znanja o tome kako da se pripreme i upravljaju projekti, i lokalnim akterima je bilo teško pronaći partnere s druge strane granice.

Iskustvo u suradnji u pograničnom području do sada pokazuje da je solidna pripremna faza, uključujući podizanje razine svijesti i obuku prije pokretanja aktivnosti, od ključnog značaja za ishod programa.

Delegacija EU je ugovorila stručnjake da provedu nadzorne posjete za praćenje projekata koji se financiraju u okviru Programa prekogranične i transnacionalne suradnje, u okviru programa IPA za 2007. i 2008. godinu. Ukupno 32 ugovora je pregledano tijekom mjeseca lipnja i rujna 2011. godine, uključujući sve projekte ugovorene u okviru prvog Poziva za dostavljanje prijedloga za Program HRV-CG. Zaključci nadzora su bili pozitivni i nisu identificirani rizici koji bi ugrozili provedbu programa.

Pošto već postoje dva Poziva za podnošenje prijedloga koji su objavljeni u okviru ovog programa, korisnici na području koje pokriva program su stekli dragocjeno iskustvo u praksama EU, javnoj nabavi, primjeni i provedbi projekata.

Privremena procjena Prekograničnog programa između zemalja kandidata / potencijalnih kandidata (intra-zapadne granice Balkana) u okviru IPA Komponente prekogranične suradnje završena je u lipnju 2011.

Tematska evaluacija PGS programa u okviru PHARE programa zaključila je da je većina projekata jasno utjecala na dio pograničnog područja, ali da su zajednički projekti prije bili iznimka nego pravilo. Otuda značaj da se osigura to da su projekti rezultat zajedničkih lokalnih ili regionalnih inicijativa. Drugi zaključak prethodno spomenute procjene je da je sinkronizacija u zajedničkim projektima od ključnog značaja u smislu rezultata, utjecaja i održivosti. Stoga je važno da partneri uspostave dogovorenu koordinaciju planova i mehanizme prije potpisivanja Financijskih sporazuma.

Donatorska koordinacija

Sukladno Članku 20 IPA Uredbe i Članku 6 (3) IPA Uredbi o realizaciji, u 2007. godini Europska komisija je zatražila od predstavnika država članica i lokalnih međunarodnih financijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da daju svoje komentare u svezi s nacrtom višegodišnjeg programa prekogranične suradnje koji je dostavljen Komisiji. Komisija je zaprimila komentare iz veleposlanstva Velike Britanije u Zagrebu i od Svjetske banke.

2.5. Horizontalna pitanja

Program će promicati održivo upravljanje okolišem kroz unaprijeđenje suradnje između institucija za provedbu zajedničkih aktivnosti za zaštitu okoliša.

Program će također podržati rodnu osviještenost i politiku jednakih mogućnosti kroz odabir projekata koji uključuju posvećivanje posebne pažnje jednakim mogućnostima za spolove, nacionalnosti i osobe s invaliditetom sukladno načelima Europske unije.

2.6. Uvjeti

Uspješna provedba programa ovisi o odgovarajućem kadru i funkcioniranju Operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora i Zajedničkog tehničkog tajništva i njegove podružnice.

2.7. Reperne točke

sredstva za 2012.	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj izravnih sporazuma o grantu u Hrvatskoj	1	1	1	1
Broj izravnih sporazuma o grantu u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva za podnošenje prijedloga koji su pokrenuti u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa	0	60	100	100

ugovaranja (%) u Hrvatskoj				
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	60	100	100

sredstva za 2013.	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj izravnih sporazuma o grantu u Hrvatskoj	1	1	1	1
Broj izravnih sporazuma o grantu u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva za podnošenje prijedloga koji su pokrenuti u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	0	100	100	100
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	100	100	100

2.8. Mapa puta za decentralizaciju upravljanja EU fondovima bez ex ante kontrole od strane Komisije

U Hrvatskoj su pripreme za odricanje od ex ante kontrola u tijeku. Odluka da se odustane od ex ante kontrola za Komponentu II treba biti donesena prije datuma pristupanja, inače svi ugovori potpisani između datuma pristupanja i datuma kada je odluka Komisije usvojena neće se smatrati prihvatljivim sukladno Članku 29 Zakona o pristupanju iz 2011. godine. Odluka Komisije treba se temeljiti na dokumentaciji koja pokazuje da je hrvatski sustav za upravljanje za Komponentu II dobro pripremljen i da je potpuno operativan.

Strategija za decentralizirani sustav provedbe (DSP) Bosne i Hercegovine usvojena je u srpnju 2008. godine. U travnju 2010. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je odluke za imenovanje Nadležnog službenika za ovjeravanje (NSO), Državnog službenika za autorizaciju (DSA), i Nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK). SJFU (Središnja jedinica za financije i ugovore) i Državni fond (DF) su osnovani u okviru Ministarstva financija i trezora i funkcionalni su, iako još uvijek nisu u potpunosti kadrovski popunjeni.

Što se tiče IPA Komponente II - PGS - može se registrirati izvjestan napredak: Vijeće ministara usvojilo Odluku o osnivanju Operativne strukture za IPA komponentu II u rujnu 2011. godine, a formalnu obavijest o ovoj odluci izdao je DSA u prosincu. Imenovanje na funkciju rukovoditelja Operativne strukture je u tijeku. Također, odluka o osnivanju Revizorskog tijela još nije donesena. Što se tiče drugih komponenata, nikakav napredak nije ostvaren zbog nedostatka političkog dogovora.

3. PRORAČUN ZA 2012. I 2013. GODINU

3.1. Indikativna tablica za 2012. godinu za Hrvatsku

	Doprinos IPA EU		**Državni doprinos**		**Ukupno**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Prioritetna os 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (stubac c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za stubac (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.2. Indikativna tablica za 2012. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	Doprinos IPA EU		**Državni doprinos**		**Ukupno**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Prioritetna os 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (stubac c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za stubac (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.3. Indikativna tablica za 2013. godinu za Hrvatsku

	Doprinos IPA EU		**Državni doprinos**		**Ukupno**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Prioritetna os 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (stubac c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za stubac (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.4. Indikativna tablica za 2013. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	Doprinos IPA EU		**Državni doprinos**		**Ukupno**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Prioritetna os 1	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 2	450 000	85 %	79 411.76	15 %	529 411.76	45 %
Prioritetna os 3	100 000	85 %	17 647.06	15 %	117 647.06	10 %
UKUPNO	1 000 000	85 %	176 470.58	15 %	1 176 470.58	100 %

(1) *Izraženo u % Ukupnog iznosa (IPA plus Državni doprinosi) (stubac c))*

(2) *Izraženo u % ukupne sume za stubac (c). Ona označava relativnu težinu svakog prioriteta u odnosu na ukupna sredstva (IPA + Državna)*

3.5. Načelo sufinanciranja koji se primjenjuje na projekte financirane u okviru programa

Doprinos EU je obračunat u odnosu na prihvatljive rashode, koji su za" Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina" utemeljeni na ukupnim troškovima, kao što je dogovoreno između zemalja sudionica, i propisano u prekograničnom programu.

Doprinos EU na razini prioritetne osi ne prelazi gornju granicu od 85% prihvatljivih troškova.

Doprinos EU za svaku os prioriteta ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova.

Primjenjuju se odredbe Članka 90 IPA Uredbe o realizaciji.

Sufinanciranje u sklopu osi Prioriteta 1 i 2 osigurati će krajnji korisnici granta, a ono može doći i iz javnih ili privatnih fondova. Sufinanciranje u sklopu osi Prioriteta 3 (Tehničke pomoći) biti će obezbijeđeno iz državnih fondova.

4. ORGANIZACIJA PROVEDBE

4.1. Način provedbe

Dio ovog programa koji se odnosi na Hrvatsku provodi se sukladno Članku 53c Financijske uredbe[1] i odgovarajućim odredbama Pravilnika o provedbi[2]. Zemlja korisnica nastaviti će da osigurava to da se uvjeti koji su navedeni u Članku 56 Financijske uredbe poštivaju u svakom trenutku.

Ex ante kontrola koju vrši Komisija primjenjuju se sukladno Odluci Komisije o prijenosu upravljačkih ovlasti, sukladno Članku 14 IPA Uredbe o realizaciji.

Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu provodi Europska komisija na centraliziranom temelju, sukladno Članku 53 Financijske uredbe[3] i odgovarajućim odredbama Pravilnika o provedbi[4].

U slučaju centraliziranog upravljanja uloga Komisije u odabiru aktivnosti u okviru programa prekogranične suradnje između zemalja korisnica je navedena u Članku 140 IPA Uredbe o realizaciji.

4.2. Opća pravila za nabave i postupak dodjele granta

Nabava prati odredbe Dijela Dva, Naslova IV Financijske uredbe i Dijela Dva, Naslova III, Poglavlja 3 njenog Pravilnika o provedbi, kao i pravila i postupke za ugovore o uslugama, nabavkama i radovima koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica za potrebe suradnje s trećim zemljama usvojeni od strane Komisije 24. svibnja 2007. godine (C (2007) 2034).

Postupci dodjele granta slijede odredbe Dijela Jedan, Naslova VI Financijske uredbe i Dijela Dva, Naslova VI njenog Pravilnika o provedbi.

Gdje je to moguće, Ugovorna tijela bi također trebalo da koriste standardne predloške i modele koji olakšavaju primjenu navedenih pravila predviđenih u "Praktičnom vodiču za ugovorne postupke za vanjske aktivnosti Europske unije" ("Praktični vodič"), koji je objavljen na internetskoj stranici EuropeAid[5] na dan pokretanja nabave ili postupka dodjele granta.

4.3. Procjena utjecaja na okoliš i očuvanje prirode

Sve investicije se provode sukladno relevantnom zakonodavstvu EU.

Postupci za procjenu utjecaja na okoliš kao što je navedeno u EIA Direktivi[6]u potpunosti se primjenjuju na sve investicijske projekte u okviru IPA. Ako EIA Direktiva još nije u potpunosti transponirana, postupci trebaju biti slični onima utvrđenim u prethodno spomenutoj direktivi.

Ako je vjerojatno da će projekt utjecati na lokacije od značaja za očuvanje prirode, potrebno je da bude izvršena odgovarajuća procjena zaštite prirode, ekvivalentna onoj koja je predviđena Člankom 6 Direktive o staništima[7].

5. NADZOR I EVALUACIJA

5.1. Nadzor

Provedba prekograničnog programa pratiti će Zajednički nadzorni odbor iz Članka 142 IPA Uredbe o realizaciji, koji uspostave zemlje korisnice, a koji uključuje i predstavnike Komisije.

U Hrvatskoj, provedbu programa pratiti će se također kroz IPA nadzorni odbor sukladno Članku 58 IPA Uredbe o provođenju.

IPA nadzorni odbor procjenjuje učinkovitost, kvalitetu i koherentnost provedbe programa kako bi se osiguralo ostvarivanje programskih ciljeva i poboljšala efikasnost pružene pomoći.

U Bosni i Hercegovini, Komisija može poduzeti sve radnje koje smatra neophodnim da bi pratila predmetni program.

5.2. Evaluacija

Programi podliježu evaluaciji, sukladno Članku 141 IPA Uredbe o realizaciji, s ciljem da se poboljša kvaliteta, učinkovitost i dosljednost pomoći iz fondova EU, i strategija i provedba programa prekogranične suradnje.

6. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE BORBE PROTIV PRIJEVARA, FINANCIJSKA PRILAGOĐAVANJA, PREVENTIVNE MJERE I FINANCIJSKE KOREKCIJE

6.1. Revizija, financijska kontrola i mjere borbe protiv prijevara

Računi i operacije svih strana uključenih u realizaciju ovog programa, kao i svi ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj program, podliježu, s jedne strane, nadzoru i financijskoj kontroli od strane Komisije (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), koja može izvršiti provjere po svom nahođenju, bilo samostalno ili preko vanjskog revizora, i, s druge strane, reviziji Europskog revizorskog suda. To uključuje mjere poput *ex ante* verifikacija tendera i ugovaranja koje provodi Delegacija u Hrvatskoj.

Da bi se osigurala učinkovita zaštita financijskih interesa Europske unije, Komisija (uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara) može provesti provjere na licu mjesta i inspekcije, sukladno postupcima koji su predviđeni u Uredbi Vijeća (EZ, Euratom) 2185/96[8].

Kontrole i revizije koje su prethodno opisane vrijede za sve izvoditelje radova, podizvoditelje i korisnike grantova koji su primili sredstva EU.

6.2. Financijska usklađivanja

U Hrvatskoj državni službenik za autorizaciju, koji prvenstveno snosi odgovronosti za ispitivanje svih nepravilnosti, donosi financijske prilagodbe gdje se utvrde nepravilnosti ili nemar u vezi s provedbom ovog programa, tako što otkazuje svu ili dio pomoći EU. Državni službenik za autorizaciju uzima u obzir prirodu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za pomoć EU.

U slučaju nepravilnosti, uključujući nemar i prijevare, državni službenik za autorizaciju vrši povrat EU pomoći koja je isplaćena korisniku, sukladno državnim postupcima za povrat.

6.3. Sljedivost revizije

U Hrvatskoj državni službenik za autorizaciju osigurava da su sve relevantne informacije dostupne kako bi se u svakom trenutku omogućila sljedivost revizije. Ove informacije obuhvaćaju pisane dokaze o odobrenju plaćanja, o obračunima i isplati, kao i obradi predujmova, garancija i dugova.

6.4. Preventivne mjere

Hrvatska osigurava istragu i učinkovitu obradu slučajeva sumnje na prijevaru i nepravilnosti i osigurava funkcioniranje mehanizama kontrole i izvješćivanja koji odgovaraju onima

[1] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. Gl. L 248, od 16.09.2002. str.1)

[2] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. Gl. L 357, od 31.12.2002. str.1)

[3] Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (Sl. gl. L 248, od 16.09.2002. str.1)

[4] Uredba (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (Sl. gl. L 357, od 31.12.2002. str.1)

[5] trenutna adresa: http:/ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

[6] Direktiva Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (Sl. gl. L 175, od 05.07.1985, str 40.

[7] Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Sl. gl. L 206, od 22.07.1992).

[8] Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/96 (Sl. gl. L 292, od 15.11.1996. str. 2).

koji su predviđeni u Uredbi Komisije 1828/2006[1]. Svi osumnjičeni ili stvarni slučajevi prijevare i nepravilnosti, kao i sve mjere koje su preduzete u svezi s tim, moraju biti prijavljeni službama Komisije bez odlaganja. Ukoliko ne bude osumnjičenih ili stvarnih slučajeva prijevare ili nepravilnosti za izvješćivanje, zemlja korisnica obavijestiti će Komisiju o tome u roku od dva mjeseca po isteku svakog tromjesečja.

Nepravilnost označava svako kršenje odredbe važećih pravila i ugovora, kao posljedice činjenja ili posljedice propusta od strane ekonomskog operatera koji ima, ili bi imao, efekt prejudiciranja općeg proračuna Europske unije kroz punjenje za neopravdanu stavku rashoda po opći proračun.

Prijevara označava svaku namjernu radnju ili propust koji se odnosi na: korišćenje ili prezentaciju lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koji imaju kao svoj učinak prisvajanje ili neprimjereno zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija, ili se njima upravlja u ime Europske unije; neotkrivanje informacija u suprotnosti s određenom obvezom s istim učinkom; pogrešna upotreba takvih sredstava za druge svrhe osim onih za koje su prvobitno odobrena.

Zemlja korisnica poduzima sve odgovarajuće mjere da spriječi i suprotstavi se aktivnim i pasivnim praksama korupcije u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele granta, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.

Aktivna korupcija definira se kao namjerna aktivnost bilo koje osobe koja obećava ili daje, neposredno ili preko posrednika, prednost u bilo kojem smislu funkcioneru osobno, ili nekoj trećoj strani, da djeluju ili da se uzdrže od djelovanja sukladno njihovim dužnostima ili u obavljanju njihovih funkcija, u suprotnosti s njihovim službenim dužnostima na način kojim se narušavaju ili se mogu narušiti financijski interesi EU.

Pasivna korupcija definira se kao namjerno djelovanje dužnosnika, koji, izravno ili preko posrednika, zahtijevaju ili zaprimaju prednosti bilo koje vrste, za sebe ili za treću stranu, ili prihvaćaju obećanje takve prednosti, ako djeluju ili se uzdrže od postupanja sukladno njihovoj dužnosti, ili u obavljanju njihovih funkcija u suprotnosti s njihovim službenim dužnostima na način kojim se narušavaju, ili se mogu narušiti financijski interesi EU.

Vlasti zemlje korisnice, uključujući osoblje odgovorno za provedbu programa, također se obvezuju poduzeti sve mjere predostrožnosti koje su neophodne da bi se izbjegao rizik od sukoba interesa i odmah obavještavaju Komisiju o postojanju takvog sukoba interesa ili bilo koje situacije koja bi mogla dovesti do takvog sukoba interesa.

6.5. Financijske korekcije

Da bi se osiguralo to da se sredstva koriste sukladno važećim pravilima, u Hrvatskoj Komisija primjenjuje postupke pražnjenja ili mehanizme financijske korekcije sukladno Članku 53c (2) Financijske uredbe, i kao što je detaljno opisano u Okvirnom sporazumu koji je zaključen između Komisije i Hrvatske.

Financijska korekcija može nastupiti nakon:

- identifikacije određene nepravilnosti, uključujući prijevaru; ili
- identifikacije manjkavosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole zemlje korisnice.

Ako Komisija utvrdi da su troškovi u okviru ovog programa nastali na način koji predstavlja kršenje važećih pravila, ona odlučuje o tome koji iznosi trebaju biti izuzeti iz EU financiranja.

Obračun i utvrđivanje svake takve korekcije, kao i odnosni povrat, obavlja Komisija na temelju kriterija i postupaka predviđenih u IPA Uredbi o realizaciji.

7. NEZNATNA PRERASPODJELA SREDSTAVA

Ovlašteni službenik delegacije (AOD), ili ovlašteni službenik pod-delegacije (AOSD), sukladno ovlastima koje je na njega prenio AOD, sukladno načelima dobrog financijskog upravljanja, može poduzeti neznatne preraspodjele sredstava bez potrebne izmjene i dopune financijske odluke. U tom kontekstu, kumulativna preraspodjela koja ne prelazi 20% od ukupnog iznosa dodijeljenog za program, pod uvjetom ograničenja od 4 milijuna EUR, neće se smatrati značajnom, pod uvjetom da ona ne utječe na prirodu i ciljeve programa. IPA odbor se obavještava o gorepomenutoj preraspodjeli sredstava.

8. OGRANIČENE PRILAGODBE U PROVEDBI PROGRAMA

Ograničene prilagodbe u provedbi ovog programa koje utječu na osnovne elemente navedene u Članku 90 Pravilnika o provedbi Financijske uredbe, a koje su indikativne prirode[2], može poduzeti ovlašteni službenik delegacije Komisije (AOD), ili ovlašteni službenik pod-delegacije Komisije (AOSD), sukladno ovlastima koje je na njega prenio AOD, sukladno načelima dobrog financijskog upravljanja bez neophodne izmjene i dopune odluke o financiranju.

DODATAK 2
Prekogranični program
Hrvatska - Bosna i Hercegovina

[1] Sl. gl. L 371, od 27.12.2006, str. 1

[2] Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za grantove, indikativni iznos poziva za prijedloge i, za nabave, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora i indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabave.

Instrument za pretpristup
(IPA)

Prekogranični program

Hrvatska – Bosna i Hercegovina

2007-2013

-Revidirana verzija od 30. studenog 2011. godine

[Period pokriven revizijom 2012-2013]

SADRŽAJ

KRATICE 4
1. DIO I UVOD I SAŽETAK 5
1.1. UVOD U PREKOGRANIČNI PROGRAM 5
1.2. PROGRAMSKO PODRUČJE 5
1.3. ISKUSTVO U PREKOGRANIČNOJ SURADNJI 7
1.4. NAUČENE LEKCIJE 8
1.5. SAŽETAK ZAJEDNIČKOG PROGRAMSKOG PROCESA 9
1.6. SAŽETAK PREDLOŽENE PROGRAMSKE STRATEGIJE 11
2. DIO II STANJE I SWOT ANALIZA 13
2.1. PRIHVATLJIVA I SUSJEDNA PODRUČJA 13
2.2. OPIS POGRANIČNOG PODRUČJA 13
2.2.1. Povijest 13
2.2.2. Geografski opis 13
2.2.3. Demografija 14
2.2.4. Etničke manjine 15
2.2.5. Infrastruktura 15
2.3. GOSPODARSKI OPIS 16
2.3.1. Poljoprivreda i ruralni razvoj 17
2.3.2. Mala i srednja poduzeća 17
2.3.3. Turizam 17
2.4. LJUDSKI RESURSI 18
2.4.1. Naobrazba, istraživanje i razvoj 18
2.4.2. Tržište rada 18
2.5. OKOLIŠ 19
2.6. KULTURA 19
2.7. SWOT ANALIZA 20
3. DIO III PROGRAMSKA STRATEGIJA 24
3.1. OPŠTI CILJ 24
3.2. USKLAĐENOST S PROGRAMIMA EU I DRŽAVNIM PROGRAMIMA 25
3.2.1. Državni Programi – Hrvatska 26
3.2.2. Državni Programi – Bosna i Hercegovina 27
3.3. USKLAĐENOST S DRUGIM POLITIKAMA ZAJEDNICE 27
3.4. OPIS PRIORITETA I MJERA 28
3.4.1. Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora 28
3.4.2. Prioritet 2: Poboljšana kvaliteta života i socijalna kohezija 33
3.4.3. Prioritet 3: Tehnička pomoć 36

3.5. SAŽETAK PRIORITETA I MJERA 40

3.6. POKAZATELJI 41
3.7. PLAN FINANCIRANJA 43
3.8. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA 46
4. DIO IV: PROVEDBENE ODREDBE 47
4.1. PROGRAMSKE STRUKTURE I TIJELA 47
4.1.1. Operativne strukture (OS) u Državama korisnicama 47
4.1.2. Zajednički nadzorni odbor (ZNO) 49
4.1.3. Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT) 50
4.1.4. Uloga Komisije 51
4.2. POSTUPCI ZA PROGRAMIRANJE, ODABIR I DODJELU SREDSTAVA 52
4.2.1. Zajednički strateški projekti 52
4.2.2. Pozivi za dostavu projektnih prijedloga 52
4.2.3. Odabir projekata nakon jedinstvenog poziva za podnošenje prijedloga 53
4.3. POSTUPCI ZA FINANCIRANJE I KONTROLU 54
4.3.1. Odluka o financiranju i ugovaranje 54
4.3.2. Državno sufinanciranje 54
4.3.3. Upravljanje financiranjem, plaćanje i kontrola 54
4.4. PROVEDBA PROJEKTA 55
4.4.1. Projekt 55
4.4.2. Partneri na projektima i njihove uloge u zajedničkoj provedbi projekta 55
4.5. PRAĆENJE I EVALUACIJA 55
4.5.1. Praćenje na razini Projekta 55
4.5.2. Praćenje programa 56
4.5.3. Evaluacija Programa 56
4.5.4. Informiranje i promidžba 56

DODACI 58

DODATAK 1 58

DODATAK 2 60

DODATAK 3 62

DODATAK 4 64

KRATICE

CARDS	**Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju**
PGS	**Prekogranična suradnja**
CfP	**Poziv za dostavu projektnih prijedloga**
DEI	**Direkcija za europske integracije**
ERDF	**Europski fond za regionalni razvoj**
ESF	**Europski socijalni fond**
BDP	**Bruto domaći proizvod**
GfA	**Smjernice za aplikante**
IMWG	**Međuresorska radna skupina (u Hrvatskoj)**
IPA	**Instrument za pretpristupnu pomoć**
ZTIN	**Zajednički tim za izradu nacrta**
ZNO	**Zajednički nadzorni odbor**
ZPO	**Zajednički programski odbor**
ZUO	**Zajednički upravni odbor**
ZTS	**Zajedničko tehničko tajništvo**
MRRŠV	**Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede**
MRDEUF	**Uprava / Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova**
NUTS	**Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku**
PHARE	**Pomoć Poljske i Mađarske za obnovu gospodarstva**
R & D	**Istraživanje i razvoj**
TP	**Tehnička pomoć**

1. DIO I UVOD I SAŽETAK

1.1. Uvod u Prekogranični program

Ovaj dokument opisuje prekogranični program između Hrvatske i Bosne i Hercegovine, koji će se provoditi tijekom razdoblja 2007-2013. Ovaj strateški dokument temelji se na zajedničkom radu na planiranju hrvatske i bosanske strane. Program podupire komponenta II (prekogranična suradnja) EU 'Instrumenta za *Pretpristupnu pomoć*' (IPA), prema kojoj su dodijeljena sredstva od 6 milijuna eura za prve tri godine. Dodatna sredstva od 1.058.823 eura osigurati će zemlje partneri, uglavnom od programskih korisnika u pograničnom području.

Granica između Hrvatske i Bosne i Hercegovine se proteže na gotovo 1.000 km. Uprkos heterogenosti područja, pogranična područja se suočavaju sa sličnim izazovima: gospodarskom krizom u svezi sa kolapsom tradicionalnih industrija / tržišta nakon raspada Jugoslavije, velikim migracijama tijekom i nakon rata praćene kontinuiranom depopulacijom od tada, i teškim oštećenjima na javnoj infrastrukturi koja su samo djelomično popravljena kroz nedovoljne investicije. Tradicionalne gospodarske i kulturne veze između dvije države u pograničnim područjima također su teško pogođene sukobom i njegovim posljedicama. Ovaj će program stoga nastojati da obnovi te prijašnje prekogranične veze i djelatnosti uz rješavanje nekih od zajedničkih društveno-gospodarskih i ekoloških pitanja.

1.2. Programsko područje

Programsko područje sastoji se od 'prihvatljivih' i 'susjednih' područja, kako je definirano u Člancima 88 i 97 IPA Uredbe o realizaciji. Ove regije, o kojima je odlučeno na sastanku *Zajedničkog programskog odbora* (vidjeti Dio 1.4), koji je održan 20. travnja, u Sarajevu i koje su dopunjene na sastanku *Zajedničkog nadzornog odbora* održanog 26. listopada 2009. godine u Sarajevu, navedene su u nastavku.

Tabela 1 Prekogranično Programsko područje

Programsko područje	**Relevantni članci Uredbe kojom se provodi Uredba Vijeća(EZ) broj 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA)**	
	HRVATSKA	
	Članak 88 Prihvatljivo područje	**Članak 97 Susjedno područje**
Vukovarsko-srijemska županija	*	
Brodsko-posavska županija	*	
Sisačko-moslavačka županija	*	
Karlovačka županija	*	
Ličko-senjska županija	*	
Zadarska županija	*	
Šibensko-kninska županija	*	
Splitsko-dalmatinska županija	*	
Dubrovačko-neretvanska županija	*	
Osječko-baranjska županija		*
Požeško-slavonska županija		*
Zagrebačka županija		*
Bjelovarsko-bilogorska županija		*
Primorsko-goranska županija		*

BOSNA I HERCEGOVINA[1]	
Regije Bosne i Hercegovine	**Članak 88** **Prihvatljivo područje** • Sjevero-istok: **Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Čelić, Distrikt Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han-Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija, Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Sapna.** • Sjevero-zapad: **Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender-Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa** • Hercegovina: **Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.** **Članak 97** **Susjedno područje** • Centralna Bosna i Hercegovina: **Doboj Jug, Kakanj, Maglaj,** **Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče,** **Bugojno, Busovača, Donji Vakuf,** **Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik,** **Vitez, Teslić**

Prihvatljivo područje uključuje 9 hrvatskih (NUTS 3 ekvivalent) županija i 3 bosansko-hercegovačke regije (ekvivalent prema NUTS 3 klasifikaciji) što obuhvata 95 općina.

Osim toga, Program uključuje i pet dodatnih hrvatskih (NUTS 3 ekvivalent) županija u susjednom području: Osječko-baranjsku, Bjelovarsko-bilogorsku, Požeško-slavonsku, Zagrebačku[2] i Primorsko-goransku županiju. Argument za uključivanje ovih regija unutar programskog područja je prvenstveno taj da one imaju zajedničke demografske, gospodarske, geografske i kulturne odlike.

Zagrebačka županija uključuje gradsko područje Zagreba (isključujući Grad Zagreb), gdje je Sava najvažniji riječni sustav koji čini prirodnu granicu s Bosnom i Hercegovinom u sjevernom dijelu programskog područja. Štaviše, Zagrebačka županija je usko vezana za Sisačko-moslavačku županiju kroz provedbu razvojnih projekata, kao što je, između ostalog, izgradnja novog sustava autoputa A 11, koji se povezuje sa prometnim pravcima iz sjeverozapadnog dijela Bosne i Hercegovine.

Primorsko-goranska županija je susjedna županija do Karlovačke županije, pri čemu su obje

[1] Sve općine koje su dio područja navedenih u nastavku su prihvatljive, iako nisu eksplicitno naznačene.
[2] Zagrebačka županija ne uključuje Grad Zagreb, koji je glavni grad i ima status zasebne Županije.

županije uvrštene u prirodnu regiju Hrvatske poznatu kao Gorski kotar, sa značajnim šumskim i rekreativnim potencijalom. Gorski kotar je također prirodno stanište brojnih ugroženih vrsta (Natura 2000), s intenzivnim migracijama iz Dinarskog gorja preko Gorskog kotra prema sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini, i natrag. Štaviše, ovaj dio Hrvatske predstavlja zajednički riječni sustav Kupe, Korane (pogranična rijeka s Bosnom i Hercegovinom), Dobre i Mrežnice.

Primorsko-goranska županija također ima i stratešku važnost za teritorij Hrvatske kao dio prometnog sustava koji služi kao poveznica između kontinentalnog dijela Hrvatske i obalne zone u obliku autoputa Zagreb – Karlovac – Rijeka i novoplanirane brze pruge na istom pravcu, koja bi trebalo da postane operativna od 2013. U tom smislu, Karlovačka županija i Bihaćko-cazinsko područje u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine prirodno su zaleđe najvažnije hrvatske luke Rijeka i njenog okolnog obalnog pojasa.

Programsko područje obuhvata također i Centralnu regiju Bosne i Hercegovine kao susjedno područje u Bosni i Hercegovini. Centralna regija Bosne i Hercegovine uključuje slijedećih 16 (šesnaest) općina: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez i Teslić). Argument za uključivanje ove regije unutar programskog područja je prvenstveno činjenica da se tradicionalno jake gospodarske, povijesne i kulturne veze između Centralne regije Bosne i Hercegovine i lokalnih zajednica u Hrvatskoj vide kao solidan temelj za buduću suradnju u tim područjima. Dobra putna povezanost između sjevernog dijela prihvatljivog područja u Hrvatskoj i Centralne regije Bosne i Hercegovine očekuje se da bude dodatno poboljšana kroz koridor Vc, koji će lokalne zajednice iz dviju zemalja približiti bliže jedne drugima. Udio Centralne regije Bosne i Hercegovine u ukupnom izvozu Federacije Bosne i Hercegovine procjenjuje se na 33%, a 25% od tog udjela odnosi se na izvoz u Hrvatsku. Također, većina izvoza / uvoza u ovoj regiji prolazi kroz luku Ploče u Hrvatskoj, što je važan argument za suradnju Centralne regije Bosne i Hercegovine sa južnim dijelom prihvatljivog područja u Hrvatskoj. Uključivanje ove regije u Programsko područje predstavlja priliku za zajedničke aktivnosti u društveno-gospodarskom razvoju u širem području, pridonosi obostranom interesu obiju zemalja u ponovnom uspostavljanju prekinutih veza između ljudi s obje strane granice.

1.3. Iskustvo u prekograničnoj suradnji

Prethodno iskustvo Hrvatske s prekograničnim i transnacionalnim projektima i programima:

Projekti koji su provedeni:

- **CARDS 2001 "Strategija i jačanje kapaciteta za pograničnu suradnju"** (Određivanje budućih projekata na granicama sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom)
- **CARDS 2002 "Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj"** (Institucionalni aranžmani za upravljanje prekograničnom suradnjom)
- **CARDS 2003 "Lokalni pogranični regionalni razvoj"** (Grant shema sa Slovenijom) **CARDS 2003 "Tehnička pomoć u upravljanju susjednim programima"** (Podrška ZTS za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)

Projekti koji se trenutno provode:

- **CARDS 2004 "Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu suradnju"** (Potpora za MRRŠVP[3])
- **CARDS 2004 "Pogranična regionalna suradnja"** (Grant shema sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom)
- **Phare 2005 "Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske"** (Trilateralna grant shema)
- **PHARE 2005 "Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III A - Novi jadranski program za susjedstvo"** (Grant shema)
- **Phare 2006 'Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske'** (Grant shema)
- **Phare 2006 "Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare PGS / INTERREG III – Novi jadranski program za susjedstvo** (Grant shema)
- **Transnacionalni program CADSES** (Grant shema)

Prethodno iskustvo Bosne i Hercegovine s prekograničnim i transnacionalnim projektima i programima:

Projekti koji se trenutno provode:

- **CARDS 2004-6 "Jadranski program za susjedstvo"** (Grant shema)
- **Transnacionalni program CADSES** (Grant shema)

Iako obje zemlje imaju iskustva s programima prekogranične suradnje (PGS) s drugim zemljama koje financira EU, one imaju ograničeno iskustvo takve suradnje između sebe. Tokom razdoblja 2004-2006 samo grant shema '*Suradnja prekograničnih regija sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom*" (financirana iz Hrvatske CARDS 2004 raspodjele) ima hrvatske i bosanske partnere. Ova shema granta još je predmet evaluacije, a točan broj grantova koji će se dodijeliti još je uvijek nepoznat. Osim toga, Interreg IIIA Jadranski program PGS financirao je 7 projekata (od 36 sa hrvatskim korisnicima) koji uključuju Hrvatsko-Bosansko partnerstvo, međutim samo 5 od njih ima partnere unutar programskog područja. Dodatnih 39 projekta s hrvatskim i bosansko-hercegovačkim partnerima u tijeku su ugovaranja u sklopu drugog poziva Jadranskog programa.

1.4. Naučene lekcije

Hrvatski sudionici prvi su puta imali priliku da sudjeluju u prekograničnim projektima 2003. god. u okviru prekogranične suradnje s Mađarskom, Slovenijom i Italijom. Zahvaljujući tim prvim prekograničnim projektima, hrvatski partneri su stekli znanja i vještine od njihovih prekograničnih partnera, te izgradili kapacitete za samostalnu izradu i provedbu projekata prekogranične suradnje u budućnosti.

S uvođenjem Novog partnerstva za susjedstvo 2004-2006 raspoloživa sredstva za hrvatske partnere su povećana, i stoga se povećao i interes mnogih lokalnih sudionika duž granica s Mađarskom, Slovenijom i Italijom.

U prvim pozivima za dostavu prijedloga projekata unutar Program partnerstva za susjedstvo NP SLO / MAĐ / HRV i NP Jadran, određeni broj općina i organizacija civilnog društva je

[3] MRRŠVP: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede (od siječnja 2012. MRRŠVP: Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova)

uspješno uključen u prekograničnu suradnju s njihovim partnerima, dokazujući svoj kapacitet za izradu i provedbu projekata koje financira EU.

U drugom krugu poziva za dostavu prijedloga projekata unutar dva Programa partnerstva za susjedstvo, podnesen je čak i veći broj prijedloga projekata. Međutim, samo mali broj prijava bio je zadovoljavajuće kvalitete.

Stoga se može zaključiti da postoji zanimanje i sposobnost do određene mjere u područjima koja graniče s Državama članicama. Međutim, potonje je potrebno ojačati posebno imajući u vidu povećane razine raspoloživih sredstava u okviru IPA programa prekogranične suradnje.

S druge strane, hrvatski sudionici na istočnim granicama (s državama ne-Članicama) imaju vrlo ograničeno iskustvo u prekograničnoj suradnji. Hrvatske županije koje graniče s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Crnom Gorom imale su prvu priliku da se prijave za male projekte prekogranične suradnje u drugoj polovici 2006. Očito je iz ovog iskustva da postoji opći manjak znanja i kapaciteta za izradu i upravljanje projektima, te da lokalni sudionici teško pronalaze partnere s druge strane granice.

Može se zaključiti da županije koje graniče s Državama Članicama imaju više kapaciteta za i znanja o prekograničnoj suradnji od županija koje graniče s ne-Članicama, čije je iskustvo još uvijek minimalno ili uopće ne postoji.

Prema postojećim programima, korisnici projekata uglavnom su se bavili manjim projektima. Relativno veća dodjela grantova, koja će biti dostupna u okviru IPA programa prekogranične suradnje, predstavljati će stvarni izazov za mnoge lokalne sudionike čiji je financijski kapacitet još uvijek mali.

U razdoblju od 2004, sudionici iz Bosne i Hercegovine sudjelovali su u 17 projekata u sklopu programa INTERREG IIIA, uglavnom sa doprinosom "u naturi". Većina njih je bila samo formalno uključena u projekte prekogranične suradnje s talijanskim vodećim partnerima, ali iskustvo dobijeno u tom razdoblju i veze uspostavljene s partnerima u Italiji predstavljali su dobar temelj za kasniju suradnju.

Prvo pravo iskustvo s projektima prekogranične suradnje je stečeno kroz posljedni Poziv za dostavu prijedloga za dva Nova Programa za susjedstvo, u kojim je Bosna i Hercegovina sudjelovala u razdoblju 2004-2006: INTERREG IIIA Novi Jadranski program za susjedstvo i INTERREG III B CADSES transnacionalni program.

Posljednji Poziv za prijavu projekata Programa CADSES rezultirao je s dva projekta, uključujući partnere iz Bosne i Hercegovine s financijskim zahtjevima za Regionalna sredstva CARDS 2004-2006, dok je od 93 projekta koji su odobreni unutar Novog Jadranskog programa za susjedstvo, 28 projekata uključivalo partnere iz Bosne i Hercegovine s takvim zahtjevom. Broj dostavljenih projekata dokazao je da postoji značajan interes partnera iz Bosne i Hercegovine u ovoj vrsti Programa. Međutim, razumijevanje zahtjeva koji se odnose na modalitete programa za susjedstvo, kvalitet i veličinu projekata, a time i razine aktivnosti koje se provode u Bosni i Hercegovini, ostali su niski.

U smislu prekogranične suradnje na unutrašnjim granicama, s obzirom na početnu fazu ovog programa, prerano je da se identificiraju naučene lekcije, ali vrijedno je uočiti da interes, pa čak i određene inicijative za pokretanje prekogranične suradnje, postoje na lokalnoj razini. S druge strane, relativno veća dodjela grantova, dostupna u okviru programa prekogranične

suradnje IPA, predstavljati će stvarni izazov za mnoge lokalne sudionike čiji je financijski kapacitet još uvijek mali.

1.5. Sažetak Zajedničkog programskog procesa

Proces izrade IPA Programa prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine počeo je 22. prosinca 2006. godine s prvim bilateralnim sastankom predstavnika državnih institucija odgovornih za IPA komponentu II. Na tom sastanku diskutiran je i dogovoren proces izrade programa između dvije strane.

Prvi sastanak *Zajedničkog programskog odbora* (ZPO) održan je 22. ožujka 2007. Ovim sastankom je odobreno članstvo ZPO, usvojen je poslovnik, i odobren je mandat i članstvo *Zajedničkog tima za izradu nacrta* (ZTIN). Tako formirane 2 zajedničke strukture imaju slijedeće opise i zadatke:

■ *Zajednički programski odbor:*

Zajednički programski odbor (ZPO) je zajedničko tijelo za donošenje odluka uspostavljeno na početku procesa programiranja, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do konačnog podnošenja programa Europskoj komisiji. ZPO se sastoji od predstavnika hrvatskih i bosanskih nacionalnih tijela zaduženih za IPA komponentu II, zajedno s regionalnim tijelima iz pograničnih područja, koja su prihvatljiva za sudjelovanje u programu. Članove ZOP-a predložile su njihove nadležne institucije sa nadležnošću za sudjelovanje u procesu donošenja odluka.

Glavni zadaci:

- Potvrda članova ZPO jednom kada ih nominuje svaka od država
- Dogovor o radnim postupcima ZPO (usvajanje Poslovnika)
- Raspravljanje i dogovor oko svih faza pripreme programa
- Davanje jasnih smjernica Zajedničkom timu za izradu o pripremi programa i njegovih dodataka
- Osiguravanje pravovremene pripreme svih faza programa i relevantnih dodataka

■ *Zajednički tim za izradu nacrta*

Zajednički tim za izradu nacrta (ZTIN) zajedničko je tehničko tijelo, koje uspostavlja ZPO na početku izrade programa, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do donošenja konačnog programa od strane ZPO. ZTIN se sastoji od predstavnika državnih institucija nadležnih za prekograničnu suradnju, ugovorene tehničke pomoći i predstavnika regionalnih nadležnih tijela. Suštinski rad ZTIN (vidjeti u nastavku) ostvaren je preko predstavnika državnih institucija i tehničke pomoći. Regionalni predstavnici bili su odgovorni za osiguranje točnosti regionalnih podataka i njihove analize, davanje ulaznih informacija i komentara u svakoj fazi razrade programa, te sudjelovanje u savjetodavnim radionicama.

Glavni zadaci:

- Skupljanje svih potrebnih podataka za razradu programa
- Nacrti tekstova za sva poglavlja i relevantne dodatke sukladno smjernicama ZPO
- Organizacija i provedba procesa konzultacija sa svim relevantnim institucijama sa

državne, regionalne i lokalne razine

- Unaprijeđivanje tekstova sukladno postupku savjetovanja s partnerima (vidjeti u nastavku) i ulaznih informacija iz ZPO
- Pravovremeno pripremanje cijele predmetne dokumentacije (nacrta tekstova) za sastanke ZPO

Pored predstavnika iz lokalnih, regionalnih i državnih vlasti uključenih u članstvo ZPO i ZTIN, dogovorene su konzultacije sa širim partnerstvom iz javnog, civilnog i privatnog sektora putem regionalnih radionica i upitnika-anketa. Sastav ZPO, ZTIN i partnerskih grupa nalazi se u Dodatku 1.

Drugi sastanak *Zajedničkog odbora za praćenje* održan je 26. listopada 2009. godine u Sarajevu, a na ovom sastanku su usvojene predložene izmjene za reviziju Programa (u suštini ažuriranje financijske tablice s uključivanjem sredstava 2010-2011). Na ovom sastanku Centralna regija Bosne i Hercegovine je odobrena kao susjedna regija u Bosni i Hercegovini, i uključena je u Programsko područje.

Glavni sastanci održani tijekom pripreme programa navedeni su u nastavku:

Tablica 2 Priprema Programa – glavni sastanci

	Sastanak	Datum i mjesto	Ishod
1.	22. prosinca 2006.	Bilateralni sastanak (državne institucije odgovorne za IPA komponentu II)	Zajednički dogovoren vremenski okvir za razradu programa. Definirane uloge institucija i zajedničke strukture.
2	13. ožujka 2007. Zadar, Hrvatska	Radionica Hrvatskog TIN (tima za izradu nacrta)- resorne radne skupine	Obrazloženje SWOT i Situacijske analize za hrvatsku stranu Programskog područja.
3	22. ožujka 2007. Zagreb, Hrvatska	1. sastanak ZPO	Usvajanje ZPO i TIN članstva i mandata, i usvajanje vremenskog rasporeda za programiranje.
4	04. travnja 2007. Šibenik, Hrvatska	Radionica Zajedničkog TIN odgovornog za IPA komponentu II)	Obrazloženje SWOT i Situacijske analize za Programsko područje.
5	20. travnja 2007. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	2. sastanak ZPO	Usvajanje SWOT i Situacijske analize za Programsko područje, i davanje smjernica za Strategiju.
6	25. travnja 2007. Split, Hrvatska	Konzultacije sa hrvatskim socio--gospodarskim partnerima (iz 5 županija) o predloženim prioritetima i mjerama.	Raspra o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i aplikantima.
7	27. travnja 2007. Vinkovci, Hrvatska	Konzultacije sa hrvatskim socio--gospodarskim partnerima (iz 4 županije) o predloženim prioritetima i mjerama.	Raspra o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i aplikantima.
8	08. svibnja 2007. Neum, Bosna i Hercegovina	Radionica Zajedničkog TIN	Obrazloženje Strateškog dijela Programa (prioriteti, mjere, prihvatljive vrste aktivnosti i aplikanti)
9	11. svibnja 2007. Zagreb, Hrvatska	3. sastanak ZPO	Usvajanje Strateškog dijela Programa i uvođenje u Poglavlje provedbe.

10	25. svibnja 2007. Zagreb, Hrvatska.	4. sastanak ZPO	Usvajanje nacrta Prekograničnog programa.
11	26. listopada 2009. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	2. sastanak ZNO	Usvajanje revidirane verzije PGP 2009-2011.
12	30. studenog 2011. .	Odluka ZNO br. 16	Usvajanje putem pisanog postupka

Koordinacija donatora

Sukladno Članku 20 Uredbe o programu IPA i Članku 6 (3) IPA Uredbi o realizaciji, EU je zatražila od predstavnika Država članica i lokalnih Međunarodnih financijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da dostave svoje komentare glede nacrta programa prekogranične suradnje koji se podnose Komisiji.

1.6. Sažetak predloženog programa Strategije

Ciljevi Programa su:

- ohrabrivanje stvaranja prekograničnih mreža i partnerstava, te razvoj zajedničkih prekograničnih akcija s ciljem revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša, i povećanje socijalne kohezije u programskom području
- izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje EU programima i za njihovo pripremanje za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje u okviru Cilja 3 Strukturnih fondova EU.

Ti ciljevi postići će se kroz provedbu aktivnosti u okviru slijedećeg niza programskih prioriteta i mjera:

Tabica 3 Programski prioriteti i mjere

Prioritet 1 **Stvaranje Zajedničkog gospodarskog prostora**	**Prioritet 2** **Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija**	**Prioritet 3** **Tehnička pomoć**
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Potpora za Programsku administraciju i provedbu
Mjera 1.2: Promidžba preduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšan pristup uslugama zajednice u graničnom području	**Mjera 3.2:** Potpora Programskim informacijama, javnosti i evaluaciji
	Horizontalna tema:	
	Izgradnja prekograničnih kapaciteta	

2. DIO II STANJE I SWOT ANALIZA

2.1. Prihvatljiva i susjedna područja

Programsko ciljano područje je područje zajedničke hrvatsko – bosansko-hercegovačke granice. Ciljne županije su teritorijalne jedinice na razini NUTS III u slučaju Hrvatske, i teritorije ekvivalentne razini NUTS III u slučaju Bosne i Hercegovine.

Postoji devet prihvatljivih županija na hrvatskoj strani granice: Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska. Prihvatljivo područje na hrvatskoj strani obuhvaća 30.882 km^2 teritorija i ima 1.623.886 stanovnika.

95 prihvatljivih općina na bosansko-hercegovačkoj strani granice zauzima 38.022 km^2 teritorija sa 2.770.945 stanovnika.

Slijedeće teritorije su predložene za susjedne regije u Hrvatskoj u okviru ovog Programa:. Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska, Zagrebačka i Primorsko-goranska. Predložena susjedna područja u Hrvatskoj pokrivaju 15.266 km^2 i imaju 854.926 stanovnika.

Centralna regija Bosne i Hercegovine je predložena za susjednu regiju u Bosni i Hercegovini. To uključuje slijedeće općine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usoru, Zavidoviće, Zenicu, Žepče, Bugojno, Busovaču, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić. Predložena susjedna regija u Bosni i Hercegovini zauzima 5.295.91 km^2 i ima 571.661 stanovnika.

Mapa prihvatljivih i susjednih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nalazi se u Dodatku 4.

2.2. Opis pogranične regije

2.2.1. Povijest

Kroz povijest, teritorij i stanovništvo programskog područja periodično su pripadali istoj državi, a onda su opet povremeno bili podijeljeni granicama i ratovima. To je prouzročilo to da su veze između zajednica u pograničnom području jake i međuzavisne.

Od 9. stoljeća dijelovi današnje Bosne i Hercegovine bili su sastavni dio teritorija Kraljevine Hrvatske. U to su vrijeme utjecaji iz Zapadne Europe donijeli kršćanstvo na programsko područje. U 12. stoljeću Hrvatska i dijelovi Bosne i Hercegovine su bili integrirani u Ugarsko carstvo (Personalna unija Mađarske i Hrvatske), dok su ostali dijelovi Bosne i Hercegovine bili integrirani u Vizantijsko Carstvo. Nakon kratkog razdoblja neovisnosti pod Kulinom Banom u 13. stoljeću Bosna i Hercegovina je bila dio Otomanskog carstva od 14. do 19. stoljeća. Tijekom tog dugog razdoblja, Hrvatska je ostala dio Ugarskog Carstva, a kasnije Austro-Ugarske. Tih dugih 500 godina bile su najteže za stanovništvo pograničnih regija, uz

stalne vojne sukobe, migracije lokalnog stanovništva i vrlo različite kulturne i vjerske utjecaje sa dvije strane granice.

U kasnom 19. stoljeću, intelektualci u tom području počinju promovirati ideju ujedinjenja slavenskih naroda što je na kraju rezultiralo stvaranjem prve Jugoslavije[4]. Kraljevstvo se raspalo s izbijanjem Drugog svjetskog rata, a druga Jugoslavija[5] je formirana 1945. godine. Teritorij današnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine je definiran, i Hrvatska i Bosna i Hercegovina su bile dvije od šest republika koje su činile SFRJ.

2.2.2. Geografski opis

S dužinom od 992 km, prihvatljiva granica je najduža granica u cijelom IPA Programu prekogranične suradnje.

Prirodne regije hrvatsko – bosansko-hercegovačkog prekograničnog područja podijeljene su na tri glavna dijela od sjevera prema jugu: 1) nizinski dio s mogućnostima za poljoprivrednu djelatnost i znatnim izvorima energije; 2) planinski dio sa šumskim potencijalom i kreativnom vrijednosti; 3) pomorski dio, s turističkim potencijalom utemeljenim na Jadranskom moru i valorizaciji kulturne baštine.

Reljef ovoga područja sastoji se od nizinskog i planinskog područja. Pretežno je nizinski na sjevernom boku s planinski područjem koje se proteže gotovo cijelim zapadnim pograničnim područjem.

Moćna rijeka Sava čini granicu između dvije zemlje, a postoji više međunarodnih donatorskih projekata usmjerenih na plovnost i rehabilitaciju rijeke Save.

2.2.3. Demografija

Stanovništvo

Ukupno stanovništvo Programskog područja obuhvaćenog IPA Programom prekogranične suradnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine iznosi 5.821.418 stanovnika. Graničnu regiju karakterizirale su velike migracije unutar i izvan regije zbog rata u 1990-ima koji je značajno promijenio demografsku strukturu. Danas su Hrvati jedan od konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, što čini potrebu za suradnjom između dviju zemalja čak jačom. Istovremeno, Srbi, koji su također jedan od konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, najveća su nacionalna manjina u Hrvatskoj, a njihove veze treba ojačati i podupijeti.

Broj stanovnika u prihvatljivom Programskom području na hrvatskoj strani predstavlja više od trećine ukupnog stanovništva Republike Hrvatske. On iznosi 1.623.866 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2001, što je znatno manje nego deset godina ranije[6] (Dodatak 2, Tablica 01). Velike migracije stanovništva između Hrvatske i Bosne i Hercegovine ostvarene su sa obje strane granice u 1990-im. Kao rezultat toga, danas se demografska slika

[4] Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca 1918 – 1941

[5] Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ)

[6] Stanovništvo u pograničnom području je smanjeno za gotovo 300.000 stanovnika u posljednjih 15 godina: ranije je bilo 1.894.885 stanovnika prema popisu stanovništva iz 1991. godine.

Programskog područja značajno razlikuje od one koja je postojala prije rata. Te promjene čini se da su nepovratne s obzirom na spor i težak povrat izbjeglica. Najveći pad broja stanovnika vidljiv je u općinama – uglavnom ruralnih područja – uz granicu s Bosnom i Hercegovinom. Ukupan broj stanovnika na strani Programskog područja u Bosni i Hercegovini iznosi 2.770.945 stanovnika, uključujući sva tri konstitutivna naroda: Bošnjake, Hrvate i Srbe, kao i nekoliko nacionalnih manjina.

Dobna struktura

Postoji kontinuirani trend pada populacije uz negativan omjer rođenih i umrlih lica na cijeloj hrvatskoj strani Programskog područja u posljednjih 10 godina. Izuzetak čine Splitsko-dalmatinska, Zadarska i Dubrovačko-neretvanska županija zbog povećanog broja mladih porodica koje žive u gradovima uz obalu.

Kao što je prikazano u Tablici 02, Dodatka 2, dobna struktura hrvatske strane Programskog područja nije daleko od nacionalnog prosjeka. Ličko-senjska, Karlovačka i Šibensko-kninska županija imaju populaciju karakteristično stariju od nacionalnog prosjeka. Mlađe stanovništvo je koncentrirano u regionalnim urbanim centrima, dok starija populacija uglavnom boravi u ruralnim mikroregijama na granici.

Dobna struktura je relativno mlada na strani Programskog područja u Bosni i Hercegovini (Tablica 03 u Dodatku 2). Ovaj visoki udio radno sposobnog stanovništva je zasigurno jedan od najvažnijih resursa za budući razvoj projekata u regiji.

2.2.4. Etničke manjine

Najveća manjinska grupa u Hrvatskoj je srpska manjina[7].

Bošnjačka manjina je relativno mala (0,47% u Hrvatskoj), ali većina živi u programskom području.

Odnosi između Hrvata i Srba su bili napeti i teški tokom devedesetih, ali se situacija nešto poboljšala od početka novog stoljeća[8].

Etnička struktura u Bosni i Hercegovini vrlo je složena. Bosna i Hercegovina se sastoji od tri konstitutivna naroda: Bošnjaka, Srba i Hrvata. Odnosi tih konstitutivnih naroda su bili, i dalje ostaju, glavni izazov za stabilnost i razvoj zemlje.

Najveća nacionalna manjina u Bosni i Hercegovini je romska manjina.

2.2.5. Infrastruktura

Gustoća kategorizirane putne mreže u Programskom području iznosi 45,18 km/100 km^2 na strani područja Bosne i Hercegovine, i 45,5 km/100 km^2 na hrvatskoj strani.

Gustoća puteva duž granice je daleko ispod nacionalne razine. Postojeći putevi su u vrlo lošem stanju i slabo su povezani s državnim putovima. Osim toga, postojalo je vrlo malo

[7] Srbi u Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji predstavljaju više od 10% od ukupnog stanovništva i 7,59% na hrvatskoj strani programskog područja.
[8] Krajem 2002, Hrvatski sabor je donio novi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina koji pruža bolju zaštitu manjinskih prava i njihovu zastupljenost u institucijama lokalnih, regionalnih i nacionalnih vlada.

sredstava dodijeljenih za razvoj putne mreže u graničnim područjima, pošto se ove potonje ne smatraju prioritetom na državnoj razini.

Postoji šest zračnih luka u Programskom području lociranih u Splitu, Dubrovniku, Zadru, Banja Luci, Tuzli i Mostaru. U sjevernom dijelu Programskog područja, zračne luke u Osijeku i Zagrebu su u relativnoj blizini.
Značajne mogućnosti korišćenja riječnog prometa u sustavu programskog područja se odnose na rijeku Savu. Mogućnosti integriranja prometa (putovi, željeznice i vodeni putovi) u području utvrđene su u predratnom istraživanju, ali još nisu poduzete. Ključne riječne luke na Savi su Luka Brčko Distrikta, Sisak i Slavonski Brod. Potencijal tih luka nije korišćen u devedesetima, pa je potrebno ulagati u dokove, skladišta i opremu kako bi se postigli europski standardi.

Sustavi vodoopskrbe u Programskom području obuhvaćaju stanovništvo koje živi u uskim područjima, oko općinskih centara i većih naselja. Osim mreže vodoopskrbe u većim općinama i naseljima, postoje mnogi manji sustavi vodoopskrbe niskog kapaciteta u selima. Predgrađa i ruralna područja bez vodovodne mreže koriste alternativne sustave kao što lokalni izvori i zdenci, cisterne, rezervoari i sl. Kvaliteta vode koja se isporučuje nije uvijek dobra.

Nedostatak velikih i integriranih vodovodnih sustava na općinskoj, međuopćinskoj i regionalnoj razini pridonosi lošim životnim uslovima stanovništva i ometa gospodarski razvoj. Štaviše, budući da je većina postojećih sustava stara, oštećena ratnim zbivanjima i neredovno održavana, istjecanja vode su ogromna tj. iznose u prosjeku do 35%, a ponekad čak i do 70%. Postoji puno prekida u vodosnabdijevanju, posebno tijekom suhih ljetnih sezona.

Samo veće općine imaju koristi od organiziranih mreža za otpadne vode. U mnogim općinama kanalizacija nije u stanju da primi svu kanalizacijsku vodu koja se ispušta bez prethodne obrade. U drugim mjestima ovo se pitanje rješava alternativnim načinima, koji su nezadovoljavajući s ekološkog stajališta, kao što su izravno ispuštanje u potoke, rezervoare, septičke jame, itd.

Sustav upravljanja krutim otpadom temelji se na prikupljanju, prijevozu i odlaganju krutog otpada od strane javnih komunalnih poduzeća na općinskoj razini. Zbrinjavanje krutog otpada obavlja se na deponijama otpada, koje često ne ispunjavaju minimalne sanitarne i higijenske standarde. Obrada otpada, kao što je kompresija, recikliranje, sagorijevanje itd. također je vrlo loše organizirano, ili uopće ne postoji.

2.3. Gospodarski opis

Većina prihvatljivih županija unutar programskog područja suočava se s teškim posljedicama rata i ozbiljnim gospodarskim i financijskim poteškoćama. Dokazi prikupljeni iz različitih izvora ukazuju na rasprostranjene društveno-gospodarske nejednakosti. To je uglavnom zbog nedostatka komunikacije između različitih subjekata uključenih u dostavljanje podataka tj. općinskim tijelima, zaduženim za gospodarstvo, ne dostavljaju se stvarni podaci o određenom gospodarskom subjektu od pravosudnih organa-općinskih sudova ili poreskih organa. Ukupna razina gospodarskog razvoja programskog područja je vrlo niska u usporedbi sa prosjekom EU27. Područje karakterizira nizak BDP, dominantnost poljoprivrednog sektora, nedostatak ulaganja i nedovoljni radni kapital lokalnih poduzeća. Nekolicina čimbenika objašnjava loše gospodarske razultate područja. Oni uključuju visok stupanj zavisnosti od zaposlenosti i prihoda zasnovanih na poljoprivredi, i nedovoljnu zastupljenost u poslovnim sektorima više

dodane vrijednosti. Područje ne uživa gospodarske i šire koristi od unutarnjih investicija u istoj mjeri kao ni ostale regije.

Tablica 4 BDP po stanovniku u paritetu kupovne moći (PPP)

2003.	**BDP po stanovniku PPP**
Bosna i Hercegovina, programsko područje	Nedostupni podaci
Bosna i Hercegovina – ukupno	2.100
Hrvatsko programsko područje	7.460
Hrvatska – ukupno	9.684

Izvor: Hrvatski centralni zavod za statistiku, 2003. i Državni zavod za statistiku Bosne i Hercegovine, 2003.

Da bi se najbolje iskoristile regionalne komparativne prednosti koje su povezane s prirodnim resursima, struktura gospodarstva u programskom području orijentirana je na turizam (naročito u jadranskim županijama), drvnu industriju, metalnu industriju, poljoprivrednu i prerađivačku industriju, duhansku industriju, tekstilnu industriju i industriju kože i obuće. Orijentacija na ove skupine industrija omogućava specijalizaciju sukladno komparativnim prednostima, te tako povećava konkurentnost programskog područja. Analizom industrijskog potencijala, i imajući u vidu globalne trendove, postaje očito da budućnost proizvođača u programskom području leži u povećanju produktivnosti kroz povećanje investicija u istraživanje i razvoj, inovacije, korišćenje novih tehnologija, bolju suradnju sa naučnim institucijama, integraciju nauke, tehnologije i proizvodnje, te različite načine povezivanja sa partnerima i vodećim proizvođačima na globalnom tržištu, kako bi se osigurala dostupnost resursa i pristup stranim tržištima. Nadalje, potrebno se specijalizirati koliko je to moguće u proizvodima visoke dodane vrijednosti, preći s proizvoda s niskim stepenom obrade na one s visokim stepenom obrade, naglasiti obuku i cjeloživotno učenje uposlenika, razviti umrežavanje i klastere kojima bi se povezali proizvođači, omogućio razvoj robnih marki i usvajanje međunarodnih standarda.

2.3.1. Poljoprivreda i ruralni razvoj

Programsko područje je relativno bogato poljoprivrednim zemljištem, a poljoprivredni sektor upošljava dosta velik broj stanovnika. S druge strane – postotak poljoprivredne proizvodnje u ukupnom BDP-u je nizak što ukazuje na ozbiljne probleme u tom sektoru. Glavni problemi s kojima se suočava sektor su male dimenzije poljoprivrednih imanja te prosječnih zemljišnih parcela, stariji vlasnici imanja, niska razina naobrazbe populacije na poljoprivrednim imanjima, niska produktivnost i niska dodana vrijednost, visok udio honorarnih poljoprivrednika, neorganiziran marketing poljoprivrednih proizvoda i niska razina menadžerskih znanja među poljoprivrednicima. Također postoji nedovoljna povezanost prehrambene industrije i turističkog sektora, što sprječava udruživanje ili vertikalne veze koje bi stvorile prepoznatljive poljoprivredne robne marke.

2.3.2. Mala i srednja poduzeća

Sektor MSP-a relativno je dobro zastupljen i potencijalni je izvor snage. Postoji 42.904 registrirana MSP u Programskom području (24.362 na bosansko-hercegovačkoj strani i 18.542 na hrvatskoj strani). Većina tih MSP-a, međutim, vrlo je mala i nedostaje im stručna potpora i usluge koje bi pomogle da se izgradi poslovanje i ojača njihova konkurentnost. Unutarnji problemi sektora MSP su: nedovoljna poduzetnička aktivnost (naročito u sektorima sa značajnim potencijalom rasta, uključujući tehnološko i akademsko poduzetništvo), neprofitabilnost sektora MSP (posljedica niske produktivnosti, kvalitete proizvoda, inovacija i usmjerenosti ka izvozu), te regionalne razlike u poduzetničkim

aktivnostima (koncentracija u većim regionalnim centrima). Problemi nedovoljne potpore ta poduzetništvo: administrativne prepreke u raznim fazama životnog ciklusa poduzeća, nedostatak naobrazbe za poduzetnike, nedostatak institucija za potporu poslovanju (poslovni centri, poduzetnički inkubator, tehnološki parkovi), nekonzistentnost u provedbi naobrazbe / obuke za potrebe preduzetništva, nedostatak koordinacije između vladine politike u stvaranju poticajnog okruženja za poduzetničke aktivnosti, nerazvijenost financijskog tržišta za ispunjenje potreba sektora MSP i nedovoljno razvijena institucijska potpora na regionalnoj razini za razvoj poduzetništva.

2.3.3. Turizam

Zbog svog geografskog položaja i blizine brzo razvijajućem turističkom sektoru na hrvatskoj obali, zapadni dio Programskog područja posjeduje izrazit turistički potencijal. Mnogo turističkih resursa (poput: mineralne vode, slanih jezera ili blata) otvaraju mogućnost različitih oblika zdravstvenog / wellness turizma kao proširenje dobro razvijenog turizma na jadranskoj obali. Centralni i istočni kontinentalni dio programskog područja nema razvijen turizam. Planinska područja programskog područja posjeduju komparativnu prednost za skijanje, planinarenje, biciklizam, itd. Kulturni turizam se može razviti u nekim urbanim centrima s obzirom na bogatu kulturnu baštinu i veliku raznovrsnost kulturnih događaja koji se organiziraju tijekom cijele godine. Potencijal za agro-turizam i eko-turizam još uvijek nije realiziran. Vjerski turizam u programskom području južnog dijela Bosne i Hercegovine je dodatno uporište za razvoj zajedničkog turističkog proizvoda. Glavne prepreke razvoju turizma su loša turistička infrastruktura (prvenstveno u ne-priobalnim područjima), niska razina marketinga, kao i nedovoljna razmjena informacija unutar turističke industrije i kooperativnog marketinga, niska razina umrežavanja turističkih operatera i ostalih sektora (a pogotovo u poljoprivredi).

U 2005. godini bilo je 4.637.936 posjetilaca i 22.756.292 noćenja na hrvatskoj strani granice. Sa bosansko-hercegovačke strane granice bilo je 564.948 posjetilaca i 451.884 noćenja.

2.4. Ljudski resursi

2.4.1. Naobrazba, istraživanje i razvoj

Sustavi naobrazbe u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini su vrlo slični, s obveznim osnovnoškolskom naobrazbom i neobveznom srednjoškolskom i visokoškolskom naobrazbom, koja se uglavnom odvija u državnim školama.

Postoji 382 osnovnih i 184 srednje škole sa bosansko-hercegovačke strane granice, i 892 osnovne i 269 srednjih škola na hrvatskoj strani. Osnovna situacija u osnovnom i srednjem školstvu je zadovoljavajuća, s dovoljnim brojem državnih škola. Međutim, postoji i niz funkcionalnih poteškoća kao što je uništena / neprimjerena infrastruktura, nedostatak kvalificiranog nastavnog osoblja (na primjer nastavnika računalstva), i visok trošak za prijevoz učenika iz ruralnih područja.

Pohađanje srednjih škola relativno je nisko na području Bosne i Hercegovine (samo 68% djece u dobi 15 – 19 godina), dok većina stanovnika ima srednjoškolsko obrazovanje na hrvatskoj strani.

Što se tiče visoke naobrazbe, tu je niska razina sveučilišne i visokoškolske naobrazbe u cijelom programskom području. Pozitivan trend je povećanje broja regionalnih

visokoškolskih institucija (sveučilišta, fakulteta i politehničkih visokoškolskih institucija), te veća raznovrsnost dodiplomskih programa koje oni nude. Trenutno postoje regionalna sveučilišta i veleučilišta, fakulteti i visokoškolske institucije u Bihaću, Banja Luci, Prijedoru, Laktašima, Doboju, Mostaru, Tuzli, Trebinju u Bosni i Hercegovini i Sveučilište u Splitu i Zadru, te fakulteti i ostale veleučilišne institucije u Slavonskom Brodu, Šibeniku, Dubrovniku, Sisku, Vukovaru, Gospiću, Petrinji, Kninu i Karlovcu.

Broj osoba u naobrazbi je opao u posljednjih 10 godina uglavnom zbog demografskog pada. Jedan od problema s kojima se susreću u širem pograničnom području je u svezi sa infrastrukturom za naobrazbu. Njeno stanje se pogoršalo na razini pred-sveučilišne naobrazbe glede sigurnosti zgrada, temeljnih uvjeta i opreme. Ruralno područje je više pogođeno zbog teškog pristupa.

Veze između institucija za naobrazbua i poslovnog sektora su slabe i rezultiraju niskim stupnjem inovacija i nerazvijenim sektorom istraživanja i razvoja. Institucije za istraživanje i razvoj u programskom području na hrvatskoj strani su Institut za okeanografiju i ribarstvo, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Mediteranski institut za prirodne nauke i Tehnološki centar u Splitu, i Centar za razvoj i istraživanje pomorskih kultura u Stonu.

2.4.2. Tržište rada

Tablica 5 Zapošljavanje i stopa nezaposlenosti

	Stopa nezaposlenosti u 2005. (Hrvatska) i 2006. (Bosna i Hercegovina).	**Stopa zaposlenosti u 2005. (Hrvatska) i 2006. (Bosna i Hercegovina).**
Bosna i Hercegovina, programsko područje	36,57 %	36,06 %
Bosna i Hercegovina	41 %	49,06 %
Hrvatsko programsko područje	21,5 %	50,5 %
Hrvatska – ukupno	16,6 %	54,9 %
EU 25	*9,0 %*	*62,8 %*

Izvor: Hrvatski zavod za statistiku, 2005. i Zavod za zapošljavanje Bosne i Hercegovine, 2006.

Kao što je prikazano u Tablici iznad, hrvatska strana programskog područja (osim Dubrovačko-neretvanske županije) ima značajno višu stopu nezaposlenosti od nacionalnog prosjeka. Stope zaposlenosti u svim su županijama također ispod nacionalnog prosjeka. Ove vrijednosti odražavaju gospodarsku zaostalost, zavisnost od zaposlenja u javnom sektoru i nedostatak poduzetničke inicijative. Regionalna raspodjela nezaposlenosti vrlo je neujednačena, s najvišim stopama nezaposlenosti u ruralnim mikroregijama gdje često uzrokuje ozbiljne društvene probleme.

Nezaposlenost je najčešća među nekvalificiranim radnicima, starijim osobama, mladima i ženama. U nekim županijama (Sisačko-moslavačka i Splitsko-dalmatinska), postoji značajan broj nezaposlenih osoba s visokom stručnom spremom.

U Bosni i Hercegovini struktura zaposlenosti se mnogo promijenila zahvaljujući strukturnim reformama koje su dovele do kolapsa velikih tradicionalnih poslodavaca. Drugi važan čimbenik je perifernost ili ruralnost većine regija. Udaljena lokacija pograničnog područja od centra i većih gradova čini regiju relativno neprivlačnom za inostrana izravna ulaganja. Stopa zaposlenosti u uslužnom sektoru je vrlo slaba i gotovo polovica uposlenih radi u javnom sektoru. Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena među licima u dobi od 31 do 50 godina, što predstavlja 45,13 % ukupnog broja nezaposlenih lica u 2006. U istoj godini postotak za

dobnu grupu 18 – 30 godina iznosi 41,36 %. To je jedan od najvažnijih razloga za odlazak mnogih mladih ljudi iz ovoga područja.

2.5. Okoliš sredina

Programsko područje Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine je prilično homogeno sa prirodne, geografske i ekološke tačke gledišta. Obje strane granice se suočavaju sa sličnim izazovima kako bi osigurale uravnotežen put prema društveno-gospodarskom razvoju, uz održavanje izvanredne prirodne i kulturne baštine, i ispunjavanje ekoloških zahtjeva EU.

Postoji nedostatak integrirane i koordinirane aktivnosti s obje strane granice u zaštiti okoliša i promidžbe održivog razvoja i to usprkos brojnim ukazanim prilikama, na primjer kroz razvoj i usavršavanje posebnih zaštićenih područja, posebnih područja zaštite, sustava informacija o posjetiteljima, programa razmjene, razvoja informacijskih sustava, i javno-privatnih partnerstva u zaštiti prirode.

Postoji preko 200 zaštićenih područja na hrvatskoj strani granice od kojih su šest Nacionalni parkovi. U programskom području na strani Bosne i Hercegovine također postoji potencijal u tom smislu (Nacionalni park Kozara, Bardača (Ramsarska područja), Hutovo blato, Blidnje, itd). Nadalje, postoji prirodna i očita potreba za suradnjom u zaštiti slivova rijeka Save, Une, Krke, Neretve i drugih rijeka u programskom području.

Nerazvijeni sustavi otpadnih voda su identificirani kao jedan od glavnih čimbenika rizika za rijeke i podzemne vode.

Kao zaostavština iz rata, još uvijek postoji sumnja na *minirana područja* u programskom području. Ukupno minirano područje u obje zemlje pokriva 1.844 km^2 sa oko 305.000 mina od kojih se većina nalazi u programskom području.

2.6. Kultura

Kulturna suradnja je bila i još uvijek jeste vrlo značajna poveznica za zajednice sa obje strane granice. Programsko područje dijeli vrlo sličnu tradiciju, običaje, jezik i kulturnu baštinu. Postoji veliki broj kulturnih, manjinskih udruga i klubova čiji je cilj očuvanje lokalne tradicije i posebnosti.

Osim suradnje malih kulturnih udruga, postoji neiskorišćen potencijal za valorizaciju kulturne baštine u programskom području i njeno uključivanje u turističku ponudu.

2.7. SWOT analiza

Analiza snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji temelji se na Analizi stanja programskog područja i na radionicama s predstavnicima na državnoj i regionalnoj / lokalnoj razini koje su održane u obje države tijekom postupka izrade programa.

Ovo je sažetak SWOT analize kojom se predstavljaju glavni zajednički potencijali i problemi prekogranične regije koji će poslužiti kao temelj za razvoj strategije prema ovom Programu.

Tablica 6 SWOT analiza

GEOGRAFIJA, INFRASTRUKTURA			
Snage	**Dobar geografski položaj – blizina svim značajnim putovima i željezničkim vezama** **Riječne luke na Savi i Dunavu** **Morske luke u Dubrovniku, Pločama, Splitu i Zadru** **Zračne luke u Dubrovniku, Splitu, Zadru, Mostaru, Banja Luci, Tuzli, (i Osijeku i Zagrebu)** **Dobra željeznička infrastruktura u južnom dijelu Programskog područja**	**Slabosti**	**Lokalna i regionalna prometna infrastruktura (lokalni putovi, željeznice) nedovoljno razvijena i održavana.** **Uništena i neadekvatna temeljna infrastruktura** **Nedovoljno razvijeni sustavi za snabdijevanje vodom i za otpadne vode**
Prilike	**Razvoj lokalnih prometnih veza (lokalnih putova, željezničkih terminala)** **Razvoj riječnog prometa** **Izgradnja autoputa Budimpešta – Osijek – Sarajevo – Ploče (i povezivanje sa Autoputem u Dubrovniku), i autoputa Banja Luka – Gradiška**	**Prijetnje**	**Moguće smanjenje broja graničnih prelaza u bližoj budućnosti zbog nedovoljnih ulaganja u infrastrukturu i snabdijevanje** **Nedovoljni financijski instrumenti za izgradnju velikih infrastrukturnih projekata** **Nedovoljno investiranje u sustave vodoopskrbe, odlaganja otpadnih voda i upravljanje otpadom usljed malih općinskih i okružnih/županijskih proračuna**
OKOLIŠ			
Snage	**Bogati prirodni resursi (voda, more, šume, poljoprivredno tlo, minerali)** **Krajolik i prirodna područja su pogodni za zaštitu ili su već zaštićeni**	**Slabosti**	**Neadekvatno upravljanje otpadom** **Nedostatak sustava za obranu od poplava (u kontinentalnom dijelu – rijeka Sava)** **Značajna područja još uvijek pokrivena minskim poljima** **Neadekvatni sustavi za borbu protiv požara** **Nedostatak sustava za nadzor nad zagađenjem**
Prilike	**Održivo upravljanje vodenim resursima** **Poboljšano upravljanje otpadom** **Razvoj i upravljanje obnovljivim izvorima energije**	**Prijetnje**	**Nastavak zagađivanja** **Spor proces deminiranja**
DEMOGRAFIJA, LJUDSKI RESURSI, NAOBRAZBA I TRŽIŠTE RADA			
Snage	**Pristup visokoj naobrazbi u regionalnim centrima u programskom području** **Nema jezičkih barijera u programskom području** **Postojanje suradnje između organizacija civilnog društva iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine** **Velika gustoća stanovništva u nekim područjima (obala, područje uz rijeku Savu)**	**Slabosti**	**Značajne migracije u graničnim područjima u 1990-im usljed rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini** **Visoka razina nezaposlenosti, naročito u ruralnim područjima** **Velike razlike između potražnje i ponude na tržištu rada** **Nedostatak prilika za cjeloživotno učenje** **Odliv mozgova u urbana područja i izvan regiona** **Depopulacija u nekim područjima** **Veliki broj starijih lica u graničnom području (oni ne**

			doprinose gospodarstvu područja) **Nedovoljan broj bolnica i liječnika**
Prilike	**Poboljšani zajednički zdravstveni i obrazovni sustavi** **Zajednički pristup problemima tržišta rada**	**Prijetnje**	**Nastavak odliva mozgova** **Nastavak procesa depopulacije u nekim područjima** **Povećana stopa siromaštva** **Povećana socijalna inkluzija**
		GOSPODARSTVO	
Snage	INDUSTRIJA **Tradicija u prehrambenoj, drvnoj i metalnoj industriji** **Rastući sektor MSP** **Trend razvoja infrastruktura povezanih s poslovanjem** **Porast u uslužnim djelatnostima** POLJOPRIVREDNI I RURALNI RAZVOJ **Tradicija u poljoprivrednom sektoru** **Značajne površi predstavlja nezagađeno obradivo zemljište** TURIZAM **Komparativne prednosti za razvoj turizma (prirodni, kulturni i antropološki resursi)**	**Slabosti**	INDUSTRIJA **Industrija sa nedovoljno razvijenim tehnologijama** **Nedovoljna interakcija između bazne i procesne industrije** **Nedostatak veza između industrije, nauke/naobrazbe i RDI (Institucija za istraživanje i razvoj)** **Nedostatak mreža klastera i SMP** **Uništena poslovna infrastruktura iz 1990-ih (i spora obnova)** POLJOPRIVREDNI I RURALNI RAZVOJ **Male veličine farmi i staromodno upravljanje farmama** **Nedostatak umrežavanja između farmera** TURIZAM **Neadekvatan marketing turističkih destinacija u programskom području (izuzev hrvatske obale)** **Turistička infrastruktura je nedovoljno razvijena** **Nedostatak financijskih instrumenata za razvoj turizma u kontinentalnom dijelu programskog područja**
Prilike	INDUSTRIJA ➢ **Fokus na razvoj gospodarskih veza između Hrvatske i Bosne i Hercegovine** ➢ **Potencijal za FDI (direktne inostrane investicije)** ➢ **Stepen finalizacije proizvoda** ➢ **Brendiranje i marketing lokalnog proizvoda** ➢ **Razvoj novih financijskih mehanizama** ➢ **Razvoj prekograničnih informacijskih i konzultativnih usluga za poslovanje** POLJOPRIVREDA	**Prijetnje**	INDUSTRIJA **Nedostatak povoljnih uslova za FDI** **Nastavak postojanja crne i sive ekonomije (tržišta)** **Povećan utjecaj globalnog gospodarskog tržišta i individualnog** **Tržišta – jeftiniji proizvodi** **Jačanje pozicije i slike kao destinacije sa malom dodanom vrijednosti** POLJOPRIVREDA **Nastavak postojanja malih farmi koje se ne mogu takmičiti na tržištu**

(paraf)

➢ Uspostavljanje suradnje između proizvođača, procesne industrije i distributera ➢ Potencijal za organsku proizvodnju prema prirodnim resursima TURIZAM ➢ Razvoj zajedničke turističke ponude i proizvoda ➢ Valorizacija kulturne baštine ➢ Suradnja između turističkog i poljoprivrednog sektora i ruralnog razvoja	Nedovoljna iskorišćenost kapaciteta u poljoprivredi Pristupanje EU zahtijeva više standarde TURIZAM Konkurentska ponuda za već razvijena inostrana turistička područja Nedostatak investicija u infrastrukturu nastavlja da predstavlja prepreku za razvoj turizma
KULTURA	
Snage	**Slabosti**
➢ Zajednička bogata kulturna i povijesna baština i raznovrsnost kulturnih praksi ➢ Jedinstvena tradicija, običaji i zanati, zajedničko slavensko porijeklo jezika i duga tradicija bliskih veza i međusobne interakcije	Nedovoljna zaštićenost i neprikladna upotreba kulturne baštine
Prilike	**Prijetnje**
➢ Očuvanje i revitalizacija zajedničke kulturne baštine Održiva zaštita postojeće kulturološke i teritorijalne raznolikosti	Marginalizacija etničkih manjina može smanjiti kulturološku raznolikost
BEZBIJEDNOST I KAPACITETI ZA SURADNJU	
Snage	**Slabosti**
➢ Tradicionalni odnosi u svim sektorima ➢ Poznavanje jezika i mentaliteta	Nedovoljno iskustvo u radu na projektima Nedovoljni institucijski kapaciteti za potporu
Prilike	**Prijetnje**
➢ Suradnja u službama za zaštitu i spasavanje sa dvije strane granice ➢ Povećanje financijskih instrumenata za suradnju – IPA PGS Edukacija o PGS i regionalnom razvoju	Potencijalna politička nestabilnost u regionu

(paraf)

3. DIO III PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1. Opšti cilj

Duljina hrvatsko–bosnansko-hercegovačke granice (992 km) i heterogenosti programskog područja čine teškim izdvajanje pitanja koja su zajednička svim uključenim područjima. Razina gospodarskog razvoja je, međutim, slična širom cijelog programskog područja kao što je prikazano u Analizi stanja. S obje strane granice stanovništvo koje je u opadanju i dalje se nosi sa štetnim posljedicama rata i nestankom stare industrije i tržišta, koji su uslijedili nakon raspada bivše Jugoslavije. Čak i hrvatske županije smještene na obali, i koje imaju obilnu korist od razvoja turizma, suočavaju se s ogromnim poteškoćama u svom zaleđu, koje je često prijašnja ratna zona koja je gospodarski odvojena od obale. Prekogranični program suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine ima za cilj rješavanje ovih nedostataka davanjem pomoći u područjima za koja se analizom ustvrdi da imaju stvarni potencijal. Programsko područje posjeduje neosporan prirodni i kulturni imetak, koji nije u dovoljnoj mjeri iskorišćen za razvoj lokalnog gospodarstva. Perifernost programskog područja je pojačana padom prekograničnih aktivnosti kao posljedice rata. S obzirom na ograničene resurse koji su na raspolaganju u okviru IPA 2007-2013 i veličinu programskog područja, cilj ovog programa je, kao temeljno i prvo, da doprinese oživljavanju graničnih veza i aktivnosti u programskom području poticanjem suradnje na lokalnoj razini po zajedničkim pitanjima okoliša i društveno-gospodarskih problema.

- Opšti cilj programa je poticanje stvaranja prekograničnih mreža i partnerstava, i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša, i povećanje socijalne kohezije programskog područja.

Glavni pokazatelj uspjeha programa biti će broj i kvalitet mreže, veza i projekata, čije će uspostavljanje program pomoći. Oni su lako mjerljivi i ne zahtijevaju složene podatke.

Dodatni cilj programa je izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima EU i njihova priprema za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru cilja 3 Strukturnih fondova EU.

Navedeni ciljevi postići će se pomoću 3 prioriteta:

- Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora
- Prioritet 2: Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija
- Prioritet 3: Tehnička pomoć

Ovi prioriteti provesti će se putem 6 zasebnih mjera; Programska strategija je prikazana u nastavku u Tablici 7.

Tablica 7 Strategija prekograničnog programa – Prioriteti i mjere

Prioritet 1 **Stvaranje Zajedničkog gospodarskog prostora**	**Prioritet 2** **Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija**	**Prioritet 3** **Tehnička pomoć**
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Potpora za Programsku administraciju i provedbi
Mjera 1.2: Promidžba poduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšan pristup uslugama zajednice u graničnom području	**Mjera 3.2:** Potpora za Programske informacije, javnost i evaluaciju
	Horizontalna tema:	

Izgradnja prekograničnih kapaciteta biti će horizontalna tema Prioriteta 1 i 2, i koliko god je to moguće biti će integrirana u sve mjere tih prioriteta. Prekogranični kapacitet izgraditi će se kroz davanje prednosti projektima koji:

(a) razvijaju suradnju i udruživanje iskustva između lokalnih i regionalnih sudionika u cilju povećanja prekogranične suradnje;

(b) intenziviraju i konsolidiraju prekogranični dijalog i uspostavljaju institucijske odnose između lokalnih uprava i ostalih značajnih lokalnih ili regionalnih sudionika.

(c) opremaju učesnike lokalne i regionalne vlasti informacijama i vještinama za razvoj, provedbu i upravljanje prekograničnim projektima.

Ostvarivanje prekograničnih ciljeva izgradnje kapaciteta mjeriti će se pomoću slijedećih programskih pokazatelja:

- broj organizacija koje uspostavljaju sporazume o prekograničnoj suradnji;
- broj uspostavljenih prekograničnih mreža usmjerenih na: poboljšanje javnih usluga i/ili obavljanje zajedničkih aktivnosti, i/ili razvoj zajedničkih sustava;
- broj projekata koji se zajednički provode i/ili zajednički kadrovski popunjavaju.

Važno je napomenuti da je opseg programa 2007-2013 ograničen dostupnosti financijskih sredstava. To znači da se neka od pitanja utvrđena kao značajna za razvoj pograničnog područja u analizi stanja i SWOT analizi ne mogu rješavati ovim programom. Značajna pitanja među njima su: poljoprivredno restrukturiranje, deminiranje, modernizacija graničnih prijelaza i pružanje temeljne infrastrukture.

3.2. Usklađenost s Programima EU i državnim Programima

Uredba Vijeća (EZ) broj 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć - Uredba IPA koja pruža pravni temelj za ovaj program i Uredba Komisije (EZ) broj 718/2007 predstavljaju IPA Uredbu o realizaciji.

Druge uredbe ili dokumenti EU koji su uzeti u obzir pri izradi prioriteta i mjera ovoga Programa su: Uredba Vijeća (EZ) br. 1083/2003 od 11. srpnja 2006. kojom se utvrđuju opće odredbe o Europskom fondu za regionalni razvoj, o Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i kojom se ukida Uredba (EZ) br. 1260/1999; Uredba Vijeća EU i Europskog parlamenta (EZ) br. 1080/2006 od 05. srpnja 2006. o Europskom fondu za regionalni razvoj, kojom se ukida Uredba (EZ) br. 1783/1999; Odluka Vijeća br. 11807/06 od 18. kolovoza o Strateškim smjernicama Zajednice o koheziji; Uredba Vijeća i Europskog parlamenta (EZ) br. 1082/2006 od 05. srpnja 2006. o Europskoj skupini za teritorijalnu suradnju (EGTC);

Višegodišnji indikativni planski dokument za Hrvatsku za razdoblje 2009–2011 označava da će Prekogranična suradnja, kojom se upravlja kroz Komponentu II, podržati Hrvatsku u prekograničnoj i transnacionalnoj i međuregionalnoj suradnji s državama članicama EU i onima koje to nisu. Ona će se usredotočiti na poboljšanje potencijala za turizam, stvarajući bolje veze između pograničnih područja i poticanje zajedničkih aktivnosti zaštite okoliša.

Višegodišnji indikativni planski dokument za Bosnu i Hercegovinu za isto razdoblje podržati će aktivnosti usmjerene na promicanje i poboljšanje prekogranične suradnje i društveno-gospodarske integracije pograničnih područja. To će biti učinjeno kroz jačanje gospodarskih, društvenih, ekoloških i kulturnih veza između predmetnih zemalja sudionica, uključujući tip aktivnosti koji uključuje izravno međuljudsko djelovanje.

3.2.1. Državni programi – Hrvatska

Program je sukladan glavnim ciljevima i područjima intervencije slijedećih Državnih programa:

- **Strateški okvir za razvoj** čiji je glavni strateški cilj promoviranje "rasta i zapošljavanja u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koja djeluje u okviru Europske države blagostanja u 21. vijeku". Ovaj strateški cilj je potrebno ostvariti kroz simultano i usklađeno djelovanje u slijedećih deset strateških područja: ljudi, znanje i naobrazba, infrastruktura prometa i energetike, nauka i IT tehnologija, socijalna kohezija i pravda; makroekonomska stabilnost i otvorenost; integrirane financijske usluge, zaštita okoliša i uravnotežen regionalni razvoj; poduzetničke klime, privatizacija i restrukturiranje, te nova uloga države;
- **Zajednički memorandum o inkluziji** kojim se navode prioriteti i mjere u svezi sa socijalnom uključenosti i borbu protiv siromaštva.
- **IPA Operativni program za regionalnu konkurentnost (OPRK)** koji ima dva cilja: 1/ postizanje veće konkurentnosti i uravnoteženog regionalnog razvoja pružanjem potpore za konkurentnost MSP i poboljšanjem gospodarskih uvjeta u hrvatskim područjima koja zaostaju, i 2/ razvijanje sposobnosti hrvatskih institucija za programiranje i provedbu aktivnosti koje podupire ERDF nakon pristupanja. Prioriteti ovog programa su komplementarni s dva glavna prioriteta OPRK regionalne konkurentnosti, a to su 1/ povećanje razvojnog potencijala područja s razvojnim poteškoćama i 2/ poboljšanje konkurentnosti hrvatske privrede. Ovaj program je komplementaran Prioritetu 2 OPRK regionalne konkurentnosti;
- **IPA Operativni program razvoja ljudskih resursa (HRD OP)** predlaže tri Prioritetne ose: 1/ *Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje na tržište rada; 2/ Jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba u nepovoljnoj situaciji; 3/ Proširenje i poboljšanje ulaganja u ljudski kapital*. U ovom programu posebna pažnja posvetiti će se projektima koji pridonose povećanju zapošljavanja lokalnog stanovništva, te poboljšavaju pristup socijalnim uslugama;

Nadalje, program je sukladan hrvatskim glavnim državnim strategijama, odnosno Državnom akcijskom planu za zapošljavanje u razdoblju od 2005. do 2008. godine, Planu razvoja sektora naobrazbe 2005-2010, Strategiji i Akcijskom planu za učenje odraslih; Strateškim ciljevima razvoja hrvatskog turizma do 2010; Strategiji upravljanja otpadom u Republici Hrvatskoj; Nacrtu državne strategije regionalnog razvoja, Pretpristupnom gospodarskom programu 2006-2008 itd) i Programu Vlade 2003-2007, u kojem se navodi da je razvoj pograničnih područja jedan od najznačajnijih državnih prioriteta, obzirom da 18 od 21 županije ima vanjske granice.

Može se zaključiti da je ovaj Program komplementaran s drugim postojećim programima i da se ne preklapa s njima zbog svog usmjerenja na jačanje prvenstveno onih aktivnosti koje su prepoznate kao važne za obje partnerske zemlje.

3.2.2. Državni Programi – Bosna i Hercegovina

Ovaj program je sukladan glavnim ciljevima i područjima intervencije slijedećih Državnih programa Bosne i Hercegovine:

- **EU Strategija integracije Bosne i Hercegovine** koja je glavni dokument na kojem će se temeljiti cjelokupan proces pristupanja EU. Njime se ukazuje na temeljne ciljeve i putove djelovanja, a on obuhvaća skup općih smjernica za rad državnih i entitetskih institucija i drugih sudionika u procesu integracije.
- **IPA Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD)** je ključni strateški dokument za pomoć EU u Bosni i Hercegovini u okviru programa IPA, s glavnim strateškim ciljem pružanja potpore zemlji u tranziciji od države potencijalnog kandidata do države kandidata i dalje do članstva u EU.
- **Strategija za provedbu decentraliziranog sustava provedbe u Bosni i Hercegovini** – cilj ovog dokumenta je pomoć Odjeljenju za koordinaciju pomoći Direkcije za europske integracije i Ministarstvu financija i trezora da razviju smjernice za provedbu Decentraliziranog sustava provedbe (DSP) u Bosni i Hercegovini
- **Strategija srednjoročnog razvoja (SSR)** (ranije pod nazivom Strateški dokument za smanjenje siromaštva - PRSP) za Bosnu i Hercegovinu je srednjoročni dokument koji pokriva razdoblje 2004 – 2007. Strategija se temelji na postizanju tri krajnja strateška cilja: stvaranje uvjeta za održivi razvoj, smanjenje siromaštva i ubrzavanje procesa integracije u EU u Bosni i Hercegovini. Ovaj strateški dokument također sadrži niz sektorskih prioriteta i njihove odgovarajuće mjere. SSR zamijeniti će se DPR (Državnim planom za razvoj), koji se očekuje da bude utemeljen do početka 2008.
- **Državni plan djelovanja na okoliš (DPDO)**, koji je pripremljen uz podršku Svjetske banke u oba entiteta uporedno, predstavlja strateški dokument za planiranje održivog razvoja. On sadrži popis prioritetnih projekata na području okoliša. Osim toga, mnogi lokalni akcijski planovi za okoliš su već pokrenuti.

3.3. Poštivanje drugih politika Zajednice

Po svojoj prirodi i težištu, Program će uključivati glavne politike EU: regionalnu politiku, zaštitu okoliša, jednake mogućnosti i informacijsko društvo.

Nakon Lisbonske strategije za razdoblje 2000-2010, Komunikacija Komisije Europa 2020 - Strategija za pametan, održiv i uključiv rast Europe 2020 (03. ožujka 2010) ima za cilj "pametan, održiv, uključiv rast", s većom koordinacijom državne i europske politike. Europa 2020 ima postavljenih pet ciljeva koje je potrebno postići do 2020. godine, a koji se bave zapošljavanjem, inovacijama, naobrazbom, socijalnom uključenosti i klimom/energijom.

Sveukupni ciljevi pametnog, održivog i uključivog rasta obrađeni su kroz 7 vodećih inicijativa koje pružaju okvir putem kojeg EU i državne vlasti međusobno pojačavaju svoje napore u područjima koja podržavaju prioritete Europa 2020:

• Pametan rast

- o Digitalni dnevnik rada za Europu
- o Unija Inovacija
- o Mladi u pokretu

• Održivi rast

- o Resursno efikasna Europa

- o Industrijska politika za doba globalizacije

• Inkluzivni rast

- o Dnevnik rada za nove vještine i radna mjesta
- o Europska platforma protiv siromaštva

Program je sukladan ciljevima Europa 2020 kroz poboljšanje gospodarske konkurentnosti pograničnog područja i bolje zapošljavanje kroz ulaganja u suradnju i umrežavanje u turističkom sektoru (što je glavni pokretač regionalnog gospodarstva), zaštitu prirodne i kulturne baštine, kao i okoliša. Jačanje konkurentnosti i gospodarska i socijalna integracija prekograničnog područja sukladna je Strateškim smjernicama Zajednice za kohezijsku politiku 2007-2013 (COM (2005)0299) o prekograničnoj suradnji. Osim toga, Program će također podržati ciljeve Strategije iz Göteborga promidžbom održivog upravljanja okolišem kroz uspostavljanje suradnje između institucija i provedbu zajedničkih aktivnosti za zaštitu prirode i okoliša.

Program će također podržati politiku rodne osviješćenosti i politiku jednakih mogućnosti kroz provedbu projekata koji će jasno pokazati napore na stvaranju jednakih mogućnosti za rodne i etničke skupine, te za osobe s invaliditetom sukladno načelima Europske unije. U načelu, provedba horizontalnih načela biti će zajamčena definicijom ciljnih skupina, prihvatljivih aktivnosti u okviru utvrđenih mjera, postupcima ocjene i pokazateljima na razini Prioriteta i Mjera.

3.4. Opis prioriteta i mjera

3.4.1. Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora

3.4.1.1. Pozadina i opravdanost

Ovaj prioritet je odgovor na tešku gospodarsku situaciju s obje strane granice, koju karakterizira opadajući broj stanovnika, visok stupanj zavisnosti od nedovoljno razvijenog sektora poljoprivrede i sektora MSP koji se suočavaju s problemima poput nedostupnosti kredita, te nedostatka stručnosti i poduzetništva. Turistički sektor je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja – u blizini obale Jadranskog mora - ali je vrlo nerazvijen u centralnim i istočnim dijelovima. Neke od glavnih prepreka za razvoj turističkog sektora su loša turistička infrastruktura (većinom u supriobalnim područjima), niska razina marketinga kao i nedostatak razmjene informacija između turističkih operatera i ostalih sektora gospodarstva (posebice poljoprivrede).

Analiza programskog područja je pokazala da znatan potencijal rasta leži u sektoru MSP, te da je istraživanje i razvoj izvor dodatne vrijednosti za gospodarstvo. Ovaj potencijal, međutim, nije u potpunosti ostvaren budući da trenutno izvjesne slabosti opstruiraju stvaranje i rast malih i srednjih poduzeća, a naročito MSP utemeljenih na znanjima, koji najviše doprinose regionalnoj konkurentnosti. Promidžba poduzetništva, te potpora MSP su ključni u poboljšanju gospodarske perspektive pograničnih područja. Češći kontakti između MSP-a stvoriti će nove mogućnosti za suradnju. Zajednička potpora MSP pomaže u poboljšanju konkurentnosti postojećih MSP-a, i potiče otvaranje novih poduzeća.

3.4.1.2. Opći i konkretni ciljevi

Opći ciljevi

• Pridonijeti integraciji gospodarstva u pograničnim područjima kroz poticanje suradnje u području turizma i potporu malim i srednjim poduzećima, i promoviranje poduzetništva.

Specifični ciljevi

• Razvoj prepoznatljivih zajedničkih turističkih ponuda utemeljenih na zajedničkoj ekološkoj i kulturnoj baštini i poboljšanje konkurentnosti lokalnog turističkog gospodarstva.

• Poticati razvoj regionalnog gospodarstva jačanjem sektora MSP i poslovne potpore institucijama i uslugama.

Nakon specifičnih ciljeva, prioritet 1 biti će proveden kroz dvije mjere:

Mjera 1.1: Razvoj zajedničke turističke ponude

Mjera 1.2: Promocija poduzetništva

Izravni korisnici

Izravni korisnici ovog prioriteta su neprofitna pravna lica utemeljena na temelju javnog ili privatnog prava za svrhe od javnog interesa ili za posebnu svrhu ispunjavanja potreba od općeg interesa, a pripadaju, između ostalog, jednoj od slijedećih skupina:

• Regionalnim i lokalnim javnim vlastima;

• Javnim tijelima (zakladama, institucijama, agencijama) koje je utemeljila država ili regionalna / lokalna samouprava, kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, naobrazbu i osposobljavanje, zdravstvene institucije, institucije za zaštitu prirodne i kulturne baštine, lokalne i regionalne razvojne agencije, turističke zajednice i sl.;

• Privatne institucije koje su utemeljili subjekti privatnog prava za ispunjenje potreba od općeg interesa (kao što su institucije za naobrazbu ili istraživački instituti) sve dotle dok rade na neprofitnom temelju;

• Nevladine organizacije kao što su udruge i zaklade;

• Gospodarske, poljoprivredne, zanatske i industrijske komore, klasteri registrirani kao neprofitna pravna lica;

• Poljoprivredne udruge i zadruge.

Kriteriji za odabir projekata i mehanizmi isporuke:

Više detalja o kriterijima odabira projekata biti će naknadno definirano u primjenjivim Smjernicama za aplikante ili/i pozive za dostavljanje prijedloga.

Mjere će se provoditi pretežito kroz sheme grantova. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za financiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva za dostavljanje projektnih prijedloga. U tim slučajevima, mehanizam isporuke biti će nabavka usluga, radova i robe.

3.4.1.3. Mjere

Što se tiče Hrvatske, pažnja će se preduzeti kako bi se osiguralo to da nema operativnih ili financijskih preklapanja, uključujući i na razini sudionika, s bilo kojim mjerama uključenim u Operativne programe za Hrvatsku u okviru IPA Komponenata III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj).

Mjera 1.1. Razvoj zajedničke turističke ponude

Ova mjera poduprijeti će zajednički razvoj i promidžbu turističkih ponuda. Ona će podstaći razvoj, unaprijeđenje i raznolikost turističkih proizvoda i usluga, integraciju kulturne baštine i okoliša u turističke proizvode i zajednički marketing tih proizvoda. Ovim će se mobilizirati produktivan, ekološki i kulturni potencijal uključenih područja, i pridonijeće se njihovom održivom razvoju.

Mjera će također biti usmjerena na poboljšanje znanja lica koja rade u turizmu, kulturi i poljoprivredi. Konkretno, mjera će potaći primjenu ICT (računalnih i informacijskih tehnologija) alata za razvoj i marketing proizvoda i osposobljavanje lica.

Vrste aktivnosti prihvatljivih u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Razvoj novih turističkih proizvoda/usluga s jasnim prekograničnim identitetom (razvoj tematskih ruta, iskorištavanje lokaliteta, itd);
- Razvoj malih turističkih infrastruktura u svezi sa atrakcijama kao što su šetačke i wellness staze, planinarenje, jahanje i biciklističke staze, piknik mjesta, putokazi, centri za posjetioce, šport i rekreaciju, uređenje okoline, rasvjeta, obnova objekata kulturne/povijesne baštine od prekograničnog značaja;
- Komplementarna obuka osoblja potrebnog za rad atrakcija i sadržaja koji se podupiru;
- Certifikacija lokalnih proizvoda i usluga
- Zajednička turistička promidžba i marketinške inicijative, uključujući naročito inicijative za promidžbu prekograničnog regionalnog identiteta kao turističkog područja: promidžbene aktivnosti poput pripreme i distribucije informacija i promidžbenog materijala o prekograničnom području i njegovim proizvodima, sudjelovanje u, i organizacija zajedničkih turističkih dešavanja, posjete turističkih agenata, turoperatera i turističkih novinara, aktivnosti podizanja javne svijesti i usluge informiranja za lokalna poduzeća i zajednice, komunikacijske kampanje za poboljšanje svijesti o prirodnoj i kulturnoj baštini i doprinosu turizma u razvoju, itd;
- Uspostavljanje i unaprijeđenje zajedničkog marketinga i promidžbe turizma i poljoprivrednih proizvoda i usluga;
- Integracija kulturne baštine u turistički proizvod kroz revitalizaciju i očuvanje kulturne baštine te poticanje kulturne razmjene i kulturnih događaja;
- Uvođenje moderne tehnologije i informacijskih sustava usmjerenih na poboljšanje pružanja informacija za posjetioce, marketing i planiranje turističkih destinacija, kao što je utemeljavanje, obnova i opremanje turističkih informacijskih centara, njihovo uključenje u regionalne ili šire mreže i informacijske sustave, regionalni informacijski i distribucijski sustavi utemeljeni na internetu (e-marketing), informacijske baze podataka itd;
- Stvaranje i provođenje zajedničkih strategija za razvoj turizma i elaboracija analiza, izvješća, studija, programa i konferencija usmjerenih na zaštitu i promociju prirodne i kulturne baštine.

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda

- Broj projekata koji razvijaju zajedničku prekograničnu turističku/kulturnu infrastrukturu malih razmjera
- Broj zajedničkih projekata provedenih za promociju identiteta i slike područja turizma (certifikacija novih proizvoda, zajedničke promidžbene kampanje),
- Broj zajedničkih projekata provedenih za razvoj turističkog sektora,
- Broj rekonstruiranih/obnovljenih lokaliteta baštine.

Pokazatelji rezultata:

•Povećan broj PGS turista u graničnom području koji posjećuju sadržaje u kojima je ostvareno poboljšanje, ili za koje su ostvarene aktivnosti novog proizvoda ili promidžbe.

Izvor informacija biti će Program i projektna izvješća i statistike.

Tablica 8 Indikativni iznos granta za Mjeru 1.1.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU financiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 1.2 Promocija poduzetništva

Mjera 1.2 ojačati će veze između poduzeća iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, i uključenost regionalnih razvojnih agencija i organizacija za poslovnu potporku aktivnostima razvoja MSP. To će potaći zajedničko razumijevanje prekograničnih regionalnih gospodarskih prilika.

Mjera će također biti usmjerena prema promoviranju poduzetništva u pograničnim područjima i podržati će inicijative koje promoviraju suvremene tehnologije, usmjerenost na izvoz, inovativnost i partnerstvo između malih i srednjih poduzeća i organizacija za istraživanje i razvoj u komercijalizaciji naučnih inovacija.

To će stimulirati redovnu interakciju između poduzetnika s obje strane granice kroz: *business-to-business* mreže i udruživanja; razvoj usluga potpore za mala i srednja poduzeća i zajednički pristup istima; zajednički marketing i promidžbu na domaćem i tržištima EU, razmjena znanja tzv. „*know-how*"; odabrana ulaganja u male poslovne infrastrukture.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Razvoj i provedba obuke i aktivnosti naobrazbe za mala i srednja poduzeća;
- Potpora programima za poticanje razvoja inovacija i istraživanja i razvoja, a naročito uključujući prvenstveno partnerstvo između MSP-a, sveučilišta, institucija za istraživanje i razvoj;

- Umrežavanje MSP i uspostavljanje prekograničnih klastera;
- Planiranje i razvoj prekogranične poslovne infrastrukture (industrijska područja i poslovne zone);
- Razvoj zajedničkih institucija za potporu poslovanju (poslovni centri, poslovni inkubatori, centri za transfer tehnologije, start-up centri);
- Razvoj usluga za pomoć malim i srednjim poduzećima u razvoju poslovnih aktivnosti (opće savjetovanje i osposobljavanje, zajednički marketing za MSP-e, podizanje svijesti o tržišnim uvjetima, itd.).

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj utemeljenih centara za potporu poslovanju.
- Broj podržanih projekata za prijenos znanja
- Broj projekata koji potiču razvoj prekogranične poslovne suradnje, mreža i klastera
- Broj provedenih zajedničkih projekata suradnje na razvoju vještina i znanja
- Broj utemeljenih MSP/naučnih/istraživačkih i razvojnih mreža
- Broj promidžbenih dešavanja i sajmova za lokalne/regionalne proizvode
- Broj MSP uključenih u / koji imaju korist od prekograničnih projekata

Pokazatelji rezultata:

- Povećanje broja MSP koja se nalaze unutar programskog područja
- Povećanje broja novih radnih mjesta
- Povećan broj stalnih poslovnih kontakata
- Povećan broj zajedničkih strategija i planova
- Povećana razina inovacija u poslovanju kroz prijenos tehnologija za MSP putem sveučilišnih institucija i institucija za istraživanje i razvoj

Izvor informacija biti će Program i projektna izvješća i statistike.

Tablica 9 Indikativni iznos granta za Mjeru 1.2.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU financiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.2. Prioritet 2: Poboljšan kvalitet života i socijalna kohezija

3.4.2.1. Pozadina i opravdanost

Prioritet 2 je odgovor na društvene i ekološke probleme u pograničnom području. Prioritet će se fokusirati na čimbenike koji pridonose dobrobiti, kvalitetu života i socijalnoj koheziji lokalnih zajednica uključujući i poboljšanje prekograničnih odnosa.

Razina nezaposlenosti je visoka, naročito u ruralnim područjima, a tu je i nedostatak aktivnih mjera za zapošljavanje kako bi se riješila ova situacija. Analiza stanja ustvrdila je socijalnu isključenost kao glavnu prijetnju u programskom području. U isto vrijeme, analiza je također istakla naobrazbu, zdravstvo i rad kao glavne prilike za prekograničnu suradnju.

U sektoru zaštite okoliša, Hrvatska i Bosna i Hercegovina suočavaju se s istim izazovima i imaju iste prilike. Sa obje strane granice postoje značajne prirodne znamenitosti – parkovi prirode, netaknute šume i rijeke. Područja imaju visoku razinu biološke raznolikosti (uključujući mnoge rijetke vrste) koja je povezana s plavnim ravnicama rijeka Save, Une i Neretve. Međutim, ne postoji koordinacija u tome kako zaštiti okoliš, npr. kroz upravljanje otpadnim vodama, niti postoje koordinirani napori u tome kako se nositi s prirodnim nepogodama poput poplava i požara. Još jedan uobičajeni problem predstavljaju neregulirane deponije smeća i industrijsko ispuštanje otpada koji imaju nepovoljne utjecaje na kvalitetu života stanovnika i ukupnu sliku regije. Drugi prioritet baviti će se potrebom očuvanja prirodnog imetka na pogramskom području kako bi se održao njihov potencijal za razvoj turizma i poboljšao opći kvalitet života u pograničnom području.

3.4.2.2. Opći i specifični ciljevi

Opći cilj

- poboljšanje kvalitete života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete/rizika za okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama.

Specifični ciljevi

- zaštita i očuvanje okoliša, i poticanje održivog korišćenja prirodnih resursa u graničnim područjima kroz zajedničke aktivnosti i kampanje podizanja svijesti
- omogućavanje pristupa uslugama u zajednici koje utječu na dobrobit i socijalnu koheziju mještana i zajednice.

Izravni korisnici

Izravni korisnici ovog prioriteta su neprofitna pravna lica utemeljena na temelju javnog ili privatnog prava za svrhe od javnog interesa ili za posebnu svrhu ispunjavanja potreba od općeg interesa, a pripadaju, između ostalog, jednoj od slijedećih skupina:

- Regionalnim i lokalnim javnim vlastima;
- Javnim tijelima (zakladama, institucijama, agencijama) koje je utemeljila država ili regionalna / lokalna samouprava, kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, naobrazbu i osposobljavanje, zdravstvene institucije, institucije za zaštitu prirodne i kulturne baštine, lokalne i regionalne razvojne agencije, turističke zajednice i sl.;
- Privatne institucije koje su utemeljili subjekti privatnog prava za ispunjenje potreba od općeg interesa (kao što su institucije za naobrazbu ili istraživački instituti) sve dotle dok rade na neprofitnom temelju;
- Nevladine organizacije kao što su udruge i zaklade;
- Gospodarske, poljoprivredne, zanatske i industrijske komore, klasteri registrirani kao neprofitna pravna lica;

- Poljoprivredne udruge i zadruge.
- Nacionalni i regionalni parkovi, pejzažni parkovi

Kriteriji za odabir projekata i mehanizmi isporuke:

Mjere će se provoditi pretežito kroz sheme grantova. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za financiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva za dostavljanje projektnih prijedloga. U tim slučajevima, mehanizam isporuke biti će nabavka usluga, radova i robe.

Više detalja o kriterijima odabira projekata biti će naknadno definirano u primjenjivim Smjernicama za aplikante ili/i pozive za dostavljanje obavijesti o prijedlozima.

3.4.2.3. Mjere

Što se tiče Hrvatske, pažnja će se poduzeti kako bi se osiguralo to da nema operativnih ili financijskih preklapanja, uključujući i onih na razini sudionika, s bilo kojim mjerama uključenim u Operativne programe za Hrvatsku u okviru IPA Komponenata III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj).

Mjera 2.1 Zaštita okoliša

Mjera će pružiti potporu za zajedničke inicijative koje pridonose očuvanju i zaštiti okoliša i prirodne raznolikosti. Mjera će također pružiti potporu za održivo korišćenje prirodnih resursa i korišćenje obnovljivih izvora energije. Ona će također pruđiti potporu za zajedničke aktivnosti koje nastoje da spriječe ili otklone propadanje okoliša prouzročeno gospodarskom aktivnosti.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Planska dokumentacija za vodoopskrbu i sustav odvođenja otpadnih voda s prekograničnim utjecajem;
- Zajednički ekološki program i inicijative: upravljanje riječnim slivovima, zagađenjem zraka, crpljenjem termalnih voda, kampanje podizanja svijesti usmjerene prema industriji i javnosti;
- Spriječavanje prirodnih rizika – interventne akcije (u slučaju poplava ili požara)
- Studije i izravne mjere o primjenjivosti obnovljivih izvora energije
- Studije utjecaja ljudskih aktivnosti na okoliš
- Zaštita i/ili priprema dokumentacije za zaštićena područja prirode
- Podizanje svijesti o upravljanju i zaštiti okoliša
- Naobrazba i prijenos „*know-how*“ znanja u zaštiti okoliša
- Aktivnosti čišćenja u pograničnom području
- Promidžba obnovljivih izvora energije

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj zajedničkih projekata koji potiču i unaprijeđuju zaštitu prirodnih vrijednosti područja;
- Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj sustava za upravljanje zaštitom okoliša;
- Broj ugovora o suradnji/mreža između operatera/agencija na području zaštite okoliša;
- Broj održanih događaja podizanja svijesti;
- Broj stvorenih zajedničkih planova za upravljanje otpadom;
- Broj studija izvodivosti pripremljenih za objekte za pročišćavanje otpadnih voda;
- Broj projekata koji promiču korišćenje obnovljivih izvora energije;
- Broj formiranih prekograničnih timova za krizne situacije;

Pokazatelji rezultata:

- % smanjenja materijalne i ekološke štete nastale u kriznim situacijama
- % smanjenja broja prekograničnih epizoda zagađenja
- povećana sposobnost planiranja i upravljanja u svezi s kriznim stanjima
- % povećanje zaštite ekološki osjetljivih mjesta
- povećana svijest javnosti o prekograničnim pitanjima zaštite okoliša

Izvor informacija biti će Program i projektnai izvješća i statistike.

Tablica 10 Indikativni iznos granta za Mjeru 2.1

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	50.000-300.000 EUR
Maksimalni iznos EU financiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 2.2 Poboljšana pristupačnost uslugama u zajednici

Mjera će pružiti potporu za razvoj međuljudskih aktivnosti preko granice rješavajući potrebe lokalnih zajednica u području naobrazbe i rada, društvene i zdravstvene njege, kulture i športa. Posebice bi aktivnosti u okviru ove mjere trebalo da olakšaju pristup temeljnim uslugama zajednice prema svim građanima i skupinama u pograničnom području.

Mjera će potaći utemeljavanje ili jačanje prekograničnih partnerstava i mreža u okviru aktivnosti društvene kohezije, i uključivati će lokalne vlasti, civilno društvo i socijalne partnere. Inicijative koje se promiču ovom Mjerom također moraju pridonositi poboljšanju prekograničnih odnosa.

Vrste aktivnosti koje su prihvatljive u okviru ove mjere su, između ostalog:

- Zajedničke inicijative i mreže mladih
- Pomoć marginaliziranim skupinama

- Lakši pristup zdravstvenim uslugama
- Lakši pristup naobrazbi
- Razvoj zajedničkih lokalnih razvojnih planova i strategija u područjima lokalnog upravljanja, društvenog razvoja, naobrazbe, športa i kulture

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj zajedničkih programa zajednice koji uključuju suradnju između civilnog društva, lokalnih tijela i socijalnih partnera;
- Broj projekata za poboljšanje pristupa naobrazbi;
- Broj projekata za poboljšanje pristupa socijalnim i zdravstvenim uslugama;
- Broj događaja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti;
- Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstva;
- Broj organiziranih događaja kulturne i športske razmjene;
- Broj projekata koji aktivno uključuju žene i osobe iz marginaliziranih skupina.

Pokazatelji ishoda:

- Poboljšan pristup uslugama u zajednici za ranjive skupine/lokalno stanovništvo;
- Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi;
- Povećana svijest javnosti o organizacijskoj/institucijskoj strukturi susjednih zemalja;
- Bolje poznavanje kulture/povijesti susjedstva.

Izvor informacija biti će Program i projektna izvješća i statistike.

Tablica 11. Indikativni iznos granta za Mjeru 2.2.

Indikativni minimalni i maksimalni iznos EU granta (EUR)	20.000-50.000 EUR
Maksimalni iznos EU financiranja za ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.3. Prioritet 3: Tehnička pomoć

3.4.3.1. Pozadina i opravdanost

Tehnička pomoć (TP) koristiti će se za financiranje troškova koji se odnose na pripremu, administraciju i upravljanje, informacije, publicitet i osposobljavanje, razvoj i djelovanje sustava računalne razmjene podataka, nabavu potrebne opreme, nadzor, evaluaciju i kontrolu programa.
Tehnička pomoć koristiti će se za potporu radu dvije državne Operativne strukture i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) čime se obezbjeđuje učinkovito i djelotvorno provođenje, praćenje, kontrola i evaluacija programa. U načelu to će se postići kroz utemeljavanje i rad Zajedničkog tehničkog tajništva (ZTT) i dvije podružnice ZTT.

Zajedničko tehničko tajništvo biti će zaduženo za svakodnevno upravljanje programom i biti će odgovorno za Operativne strukture i ZNO. Tehnička pomoć poduprijeti će mjere koje će osigurati pripremu i odabir visokokvalitetnih programskih operacija i širenje informacija o programskim aktivnostima i postignućima. Pod vodstvom ZNO proračun za tehničku pomoć koristiti će se za obavljanje vanjske evaluacije programa (*ad hoc*, srednjoročne i *ex-post*).

Obzirom da nadležna državna tijela (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopolistički položaj (u smislu Čl. 168, stavka 1, pod-stavka c Pravilnika za provedbu Financijske uredbe) u provedbi prekograničnog programa, relevantni naručitelji u obje zemlje (Agencija za regionalni razvoj u Hrvatskoj i Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini) uspostaviti će pojedinačne izravne sporazume o grantu bez poziva za dostavu prijedloga Operativnim strukturama za iznos naveden u TP Prioritetu 2 u svakoj zemlji. Podugovaranje aktivnosti od strane Operativnih struktura koje su pokrivene izravnim sporazumom (npr. TP, evaluacija, promidžba, itd.) je dozvoljeno.

3.4.3.2. Opći i specifični ciljevi

Opći cilj ove prioritetne osi je osiguravanje djelotvornog i učinkovitog upravljanja i provedbe Programa prekogranične suradnje.

Specifični ciljevi

- Poboljšanje kvalitete i koherentnosti aktivnosti u okviru Programa;
- Povećanje kapaciteta državnih i zajedničkih struktura za upravljanje prekograničnim programima.
- Osiguranje i širenje informacija o programu prema državnim tijelima, široj javnosti i programskim korisnicima i osiguravanje toga da se potpora objavljuje na način na koji se podiže svijest i pomaže razvoj Programa
- Povećanje kapaciteta potencijalnih korisnika, posebno unutar programskog područja, priprema i naknadna provedba visokokvalitetnih programskih operacija
- Pružanje tehničke ekspertize za vanjske evaluacije programa

Izravni korisnici:

Glavni korisnici ovog prioriteta su:

- Operativne strukture
- Zajednički nadzorni odbor
- Zajedničko tehničko tajništvo (glavno ZTT i podružnice)
- Sve druge strukture/tijela vezani za razvoj i provedbu Prekograničnog programa (npr. Zajednički upravni odbor/Odbor za odabir)
- Korisnici programa

Sukladno području primjene ovoga prioriteta, on će se provoditi kroz dvije mjere.

3.4.3.3. Mjere

Mjera 3.1: Potpora za administraciju i provedbu programa.

Ova mjera pružiti će potporu za rad državnih Operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora, Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovih podružnica, i svih ostalih struktura (npr. Zajednički upravni odbor) koji su uključeni u upravljanje i provedbu programa. Nadalje, mjera će pokriti administrativne i operativne troškove u svezi sa provođenjem programa, uključujući troškove pripreme i praćenja programa, procjene i odabira operacija, organizacije sastanaka odbora za praćenje, itd. Valja napomenuti da fondovi TP mogu pokrivati troškove osoblja ZTT, osim plata javnih zvaničnika. Mjera će također osigurati pružanje savjeta i potpore za krajnje korisnike u izradi i provedbi projekta.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Kadrovsko popunjavanje i rad ZTT-a i njegovih podružnica
- Pružanje potpore državnim Operativnim strukturama u upravljanju programom
- Pružanje potpore Zajedničkom nadzornom odboru u obavljanju njegovih dužnosti u odabiru projekata i praćenju programa
- Pružanje logističke i tehničke potpore za sastanke ZNO
- Program podizanja svijesti i obuke za potencijalne krajnje korisnike
- Pružanje pomoći potencijalnim krajnjim korisnicima u pripremi projekata
- Pružanje odgovarajuće tehničke ekspertize u ocjeni projektnih aplikacija
- Pružanje potpore krajnjim korisnicima u provedbi projekta
- Uspostavljanje i potpora sustavu za praćenja i kontrole projekta, uključujući prvostupanjske kontrole
- Provedba posjeta programskim operacijama na licu mjesta
- Izrada izvješća o nadzoru projekata i izvješća o provedbi programa
- Nabavka, instalacija i integracija računalske i informacijske opreme za upravljanje, nadzor, procjenu i koordinaciju Programa

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj zaposlenog kadra u ZTT;
- Broj ZTT sastanaka;
- Broj obučenog osoblja Operativnih struktura;
- Broj treninga za potencijalne krajnje korisnike;
- Broj ocijenjenih prijedloga projekata;
- Broj provedenih posjeta na licu mjesta;
- Broj izrađenih izvješća o nadzoru;
- Broj provedenih relevantnih studija/istraživanja;
- Broj i kvaliteta IT (računalne)/kancelarijske opreme;

Pokazatelji rezultata:

- Povećana sposobnost osoblja u Operativnim strukturama
- Povećana kvaliteta projektnih prijedloga
- % apsorbiranih sredstava IPA
- Smanjen % nekvalificiranih troškova koje potražuju krajnji korisnici

Izvor informacija biti će Godišnje izvješće o provedbi, izvješća o evaluaciji i izvješća o praćenju

Mjera 3.2: Potpora informiranju, promidžbi i evaluaciji Programa

Druga mjera TP pružiti će potporu za informiranje, promidžbu i evaluaciju programa kroz aktivnosti kao što su priprema, prijevod i širenje informacija i reklamnog materijala koji se odnose na program, uključujući i web stranicu programa. Ona će stoga osigurati programsku osviješćenost među lokalnim, regionalnim i državnim donositeljima odluka, tijelima za financiranje, stanovnicima programskog područja i širom javnosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Nadalje, mjera će podržati pružanje ekspertize za ZNO u planiranju i izvršavanju vanjskih evaluacija programa.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Priprema i podjela promidžbenih materijala (uključujući obavijesti za medije)
- Dizajniranje, održavanje i promidžba web stranice Programa
- Organizacija promidžbenih događaja (sastanci, seminari, radionice, konferencije, medijski događaji, informativni dani, forumi, putne revije „road shows“, umrežavanje)
- Redovna produkcija i distribucija biltena
- Obavljanje redovne procjene programa

Ostvarenje mjere mjeriti će se na temelju slijedećih pokazatelja:

Pokazatelji ishoda:

- Broj promidžbenih materijala
- Broj organiziranih događaja za promidžbu i informiranje o programu
- Broj sudionika na događanjima organiziranim za promidžbu i informiranje o programu
- Broj posjeta web stranici programa
- Broj biltena
- Broj provedenih evaluacija

Pokazatelji rezultata:

- Povećana svijest o programu u javnosti
- Povećana svijest o programu među potencijalnim korisnicima
- Poboljšana provedba programa

Izvor informacija biti će Godišnje izvješće o provedbi, izvješća o evaluaciji i izvješća o praćenju.

40
(paraf)

3.5. Sažetak Prioriteta i Mjera

Tablica 12 Sažetak Prioriteta i Mjera Programa

Opći cilj					
Poticanje stvaranja prekograničnih mreža i pratnerstava i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti glede oživljavanja gospodarstva, zaštite prirode i okoliša, i povećavanje socijalne kohezije u programskom području					
Prioritet 1		Prioritet 2		Prioritet 3	
Doprinošenje integraciji gospodarstva u graničnim područjima kroz poticanje suradnje na polju turizma i potpore MSP i promidžbe poduzetništva.		Poticanje kvalitete života u pograničnim područjima kroz smanjenje štete/rizika za okoliš i povećanje socijalne kohezije u lokalnim zajednicama.		Tehnička pomoć	
Specijalni cilj 1.1.	Specijalni cilj 1.2.	Specijalni cilj 2.1.	Specijalni cilj 2.2.	Specijalni cilj 3.1.	Specijalni cilj 3.2.
Razvoj prepoznatljivih zajedničkih turističkih ponuda utemeljenih na zajedničkom ekološkom i kulturnom naslijeđu i poboljšanje konkurentnosti gospodarstva lokalnog turizma.	Potpora za razvoj regionalnog gospodarstva kroz jačanje sektora SMP i institucija i usluga za poslovnu potporu	Zaštita i očuvanje okoliša i ohrabrivanje održivog korišćenja prirodnih resursa u pograničnim područjima kroz zajedničke aktivnosti i kampanje podizanja svijesti.	Omogućavanje pristupa uslugama zajednice koje utječu na blagostanje i socijalnu koheziju mještana i lokalnih zajednica.	Poboljšavanje kvalitete i koherentnosti aktivnosti u okviru Programa; i jačanje kapaciteta državnih i zajedničkih struktura za upravljanje prekograničnim programima.	Obezbjeđivanje i širenje informacija o programu i obezbjeđivanje toga da je pomoć objavljena na način koji podiže svijest i pomaže razvoj Programa.
Mjera 1.1:	Mjera 1.2:	Mjera 2.1:	Mjera 2.2:	Mjera 3.1:	Mjera 3.2:
Zajednički razvoj turističke ponude	Promidžba poduzetništva	Zaštita prirode sredine i okoliša	Poboljšan prostup uslugama zajednice u pograničnom području	Potpora za administraciju i provedbu Programa	Potpora za informacije, javnost i evaluaciju Programa

3.6. Pokazatelji

Tablica 13 Pokazatelji

Prioritet 1		
	Pokazatelji	
Mjera 1.1.	**Ishod**	• Broj projekata kojim se razvija zajednička prekogranična turistička/kulturna infrastruktura manjih razmjera • Broj zajedničkih projekata provedenih za promidžbu identiteta i slike područja turizma (certifikacija novih proizvoda, zajedničke promidžbene kampanje), • Broj zajedničkih projekata provedenih za razvoj turističkog sektora, • Broj rekonstruiranih/obnovljenih lokaliteta baštine.
	Rezultat	•Povećan broj PGS turista u graničnom području koji posjećuju sadržaje u kojima je ostvareno poboljšanje, ili za koje su ostvarene aktivnosti novog proizvoda ili promidžbe.
Mjera 1.2.	**Ishod**	• Broj utemeljenih centara za potporuposlovanju. •Broj poduprijetih projekata za prijenos znanja • Broj projekata koji potiču razvoj prekogranične poslovne suradnje, mreža i klastera • Broj provedenih zajedničkih projekata suradnje na razvoju vještina i znanja • Broj utemeljenih MSP/naučnih/istraživačkih i razvojnih mreža • Broj promidžbenih dešavanja i sajmova za lokalne/regionalne proizvode • Broj MSP uključenih u / koji imaju korist od prekograničnih projekata
	Rezultat	• Povećanje broja MSP koja se nalaze unutar programskog područja • Povećanje broja novih radnih mjesta • Povećan broj stalnih poslovnih kontakata • Povećan broj zajedničkih strategija i planova • Povećana razina inovacija u poslovanju kroz prijenos tehnologija za MSP putem sveučilišnih institucija i institucija za istraživanje i razvoj
Prioritet 2		
Mjera 2.1.	**Ishod**	• Broj zajedničkih projekata koji potiču i unaprijeđuju zaštitu prirodnih vrijednosti područja; • Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj sustava za upravljanje zaštitom okoliša; • Broj ugovora o suradnji/mreža između operatera/agencija na području zaštite okoliša; • Broj održanih događaja podizanja svijesti; • Broj stvorenih zajedničkih planova za upravljanje otpadom; • Broj studija izvodivosti pripremljenih za objekte za pročišćavanje

		otpadnih voda; • Broj projekata koji promiču korišćenje obnovljivih izvora energije; • Broj formiranih prekograničnih timova za krizne situacije;
	Rezultat	•% smanjenja materijalne i ekološke štete nastale u kriznim situacijama • % smanjenja broja prekograničnih epizoda zagađenja • Povećana sposobnost planiranja i upravljanja u svezi s kriznim stanjima •% Povećanje zaštite ekološki osjetljivih mjesta • Povećana svijest javnosti o prekograničnim pitanjima zaštite okoline
Mjera 2.2.	**Ishod**	• Broj zajedničkih programa zajednice koji uključuju suradnju između civilnog društva, lokalnih tijela i socijalnih partnera; • Broj projekata za poboljšanje pristupa naobrazbi; • Broj projekata za poboljšanje pristupa socijalnim i zdravstvenim uslugama; • Broj događaja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti; • Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstva; • broj organiziranih događaja kulturne i športske razmjene; • Broj projekata koji aktivno uključuju žene i osobe iz marginaliziranih skupina.
	Rezultat	• Poboljšan pristup uslugama u zajednici za ranjive skupine/lokalno stanovništvo; • Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi; • Povećana svijest javnosti o organizacionoj/institucijskoj strukturi susjednih zemalja; • Bolje poznavanje kulture/povijesti susjedstva.
Prioritet 3		
Mjera 3.1	**Ishod**	• Broj zaposlenog kadra u ZTT; • Broj ZTT sastanaka; • Broj obučenog osoblja Operativnih struktura; • Broj treninga za potencijalne krajnje korisnike; • Broj ocijenjenih prijedloga projekata; • Broj provedenih posjeta na licu mjesta; • Broj izrađenih izvješća o nadzoru; • Broj provedenih relevantnih studija/istraživanja; • Broj i kvalitet IT(računalne)/kancelarijske opreme;
	Rezultat	• Povećana sposobnost osoblja u Operativnim strukturama • Povećan kvalitet projektnih prijedloga • % apsorbiranih sredstava IPA

(paraf)

		• Smanjen % nekvalificiranih troškova koje potražuju krajnji korisnici
Mjera 3.2.	**Ishod**	• Broj promidžbenih materijala • Broj organiziranih događaja za promidžbu i informiranje o programu • Broj sudionika na događanjima organiziranim za promidžbu i informiranje o programu • Broj posjeta web stranici programa • Broj biltena • Broj provedenih evaluacija
	Rezultat	• Povećana svijest o programu u javnosti • Povećana svijest o programu među potencijalnim korisnicima • Poboljšana provedba programa

3.7. Plan financiranja

Na temelju sredstava izdvojenih u Višegodišnjem indikativnom financijskom okviru i predviđenim prioritetima predloženi su iznosi državnog i EU sufinanciranja za IPA program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina, kako je prikazano u tablicama u nastavku. Osim toga, uvjetni vremenski raspored i indikativni iznos poziva za dostavu projektnih prijedloga u razdoblju 2007-2013 daju se u Dodatku III.
EU doprinos je izračunat u odnosu na prihvatljive troškove koji se za prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina temelje na ukupnim izdacima, prema dogovoru država sudionica i kako je propisano u prekograničnom programu.

Doprinos EU na razini prioritetne osi ne smije premašivati gornju granicu od 85% prihvatljivih troškova.

Doprinos EU za svaku prioritetnu os ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova.

Primjenjuju se odredbe Članka 90 Uredbe (EZ) br. 718/2007 (IPA Uredba o realizaciji – Sl. gl. L 170 od 29.06. 2007, str. 1).

Tablica 14 Financijske raspodjele za Prekogranični program

	IPA PGS Hvatska	Državno sufinaciranje Hrvatska	Ukupno Hrvatska	IPA stopa sufunanciranja Hrvatska	IPA PGS Bosna i Hercegovina	Državno sufinanciranje Bosna i Hecegovina	Ukupno Bosna i Hercegovina	IPA sufinanciranje Bosna i Hercegovina	Ukupno IPA	Ukupno
Prioritet 1 Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Prioritet 2 Poboljšan kvalitet života i socijalne kohezije	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	3.150.000	555.882,32	3.705.882,32	85%	6.300.000	7.411.764,64
2007	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2008	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2009	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2010	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2011	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2012	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
2013	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	450.000	79.411,76	529.411,76	85%	900.000	1.058.823,52
Prioritet 3 Tehnička	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	700.000	123.529,42	823.529,42	85%	1.400.000	1.647.058,84

(paraf)

pomoć										
2007	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2008	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2009	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2010	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2011	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2012	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
2013	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	100.000	17.647,06	117.647,06	85%	200.000	235.294,12
UKUPNO	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**7.000.000**	**1.235.294,06**	**8.235.294,06**	**85%**	**14.000.000**	**16.470.588,12**

(paraf)

3.8. Prihvatljivost troškova

Kako je utvrđeno u Članku 89 IPA Uredbe o realizaciji, slijedeći troškovi se smatraju prihvatljivim:

(1) Izdaci nastali nakon potpisivanja sporazuma o financiranju.

(2) Izuzetno od Članka 34(3) IPA Uredbe o realizaciji, troškovi koji se odnose na:

(a) poreze na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

(i) ne mogu se vratiti na bilo koji način,

(ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i

(iii) jasno su određeni u prijedlogu projekta.

(b) naknade za transnacionalne financijske transakcije;

(c) u slučaju da provođenje neke aktivnosti zahtijeva otvaranje jednog ili više zasebnih računa, bankovne troškove za otvaranje i vođenje računa;

(d) naknade za pravno savjetovanje, bilježničke naknade, troškove tehničkih ili financijskih stručnjaka, i računovodstveni ili revizijski troškovi, ako su izravno povezani sa sufinanciranim operacijama i neophodni su za njihovu pripremu ili provedbu;

(e) troškovi jamstava banke ili druge financijske institucije, u onoj mjeri u kojoj se ta jamstva zahtijevaju prema državnom zakonu ili zakonu Zajednice;

(f) opći troškovi, pod uvjetom da se temelje na stvarnim troškovima proisteklim iz provedbe predmetne operacije. Jedinstvene paušalne stope utemeljene na prosječnim troškovima ne smiju premašivati 25% izravnih troškova operacije koji mogu utjecati na razinu općih troškova. Obračun se uredno dokumentira i periodički pregleda.

(3) Osim tehničke pomoći za prekogranični program iz Članka 94 IPA Uredbe o realizaciji, slijedeći su izdaci koje podmiruju tijela javne vlasti u pripremi ili provedbi operacije:

(a) troškovi stručnih usluga koje pružaju javne vlasti, osim krajnjeg korisnika, u pripremi ili provedbi operacije;

(b) troškovi pružanja usluga koje se odnose na pripremu i provedbu operacija koje pružaju tijela javne vlasti, koja je sama po sebi krajnji korisnik, i koja sprovodi operaciju za vlastiti račun bez pribjegavanja drugim, vanjskim pružateljima usluga, ako su to dodatni troškovi i odnose se na troškove koji se zapravo i izravno plaćaju za sufinanciranu operaciju.

Predmetno javno tijelo ili fakturira troškove iz točke (a) ovog stavka prema krajnjem korisniku, ili potvrđuje te troškove na temelju dokumenata ekvivalentne dokazne vrijednosti koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je to tijelo platilo za tu operaciju.

Troškovi iz točke (b) ovog stavka moraju biti potvrđeni pomoću dokumenata koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je predmetno javno tijelo platilo za tu aktivnost.

4. DIO IV: PROVEDBENE ODREDBE

Provedbene odredbe ovog dokumenta temelje se na odredbama Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007 (u daljnjem tekstu: "IPA Uredba o realiziciji"), posebno na onima za komponentu prekogranične suradnje (Dio II, Naslov II, Poglavlje III, Odjeljci 1 i 3), kao i na Financijskoj uredbi (EZ, Euratom) 1605/2002, kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Vijeća br. 1995/2006, a posebno na Člancima 53, 53a, 53c, 54 i 57 iste, koji utvrđuju odredbe za centralizirano i decentralizirano upravljanje financiranjem EZ.

Dok će Hrvatska voditi program prema decentraliziranom upravljanju, Bosna i Hercegovina će voditi program prema centraliziranom modelu upravljanja.

4.1. Programske strukture i tijela

Strukture za upravljanje Programom su:

- Su-koordinatori Nacionalne IPA Komponente II
- Voditelji Operativnih struktura
- Operativne strukture (OS)
- Zajednički nadzorni odbor (ZNO)
- Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT)

Svaka zemlja sudionica uspostavila je Operativnu strukturu (OS) za odgovarajući dio programa. Zemlje korisnice su također uspostavile i Zajednički nadzorni odbor, koji osigurava efikasnost i kvalitetu provedbe programa.

Sukladno IPA Uredbi o realizaciji (Članak 139), Operativne strukture imaju utemeljeno Zajedničko tehničko tajništvo za pomoć Operativnim strukturama i ZNO u njihovim odgovarajućim dužnostima.

4.1.1. Operativne strukture (OS) u Državama Korisnicama

Hrvatska	Bosna i Hercegovina
• Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova (MRDEUF) - resorno ministarstvo odgovorno za upravljanje i provedbu Komponente II IPA	• Direkcija za europske integracije - institucija odgovorna za upravljanje i provedbu Komponente II IPA
• Agencija za regionalni razvoj (ARR) kao Agencija za provedbu	• Direkcija za europske integracije - Agencija za provedbu

OS svake zemlje blisko surađuju u programiranju i provedbi programa prekogranične suradnje, utemeljujući zajedničke mehanizme koordinacije. OS su nadležne za provedbu programa u svojim zemljama.

4.1.1.1. Hrvatska

Nacionalni koordinator programa IPA (NIPAK) (u smislu Čl. 22 IPA Uredbe o realizaciji) je pomoćnik ministra u Ministarstvu za regionalni razvoj i EU fondove (MRREUF). NIPAK je zadužen za ukupnu koordinaciju programa IPA pomoći.

Operativna struktura u Hrvatskoj sastoji se od resornog ministarstva nadležnog za upravljanje Komponentom II IPA: MRREUF zajedno s Agencijom za provedbu: ARD (Službenik za autorizaciju Programa je direktor ARD[9]). Operativna struktura (prethodno je to bilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede (MRRŠV)) je dobila ovlasti za upravljanje od strane Komisije u studenom 2008[10], kako se zahtijeva IPA Uredbom o realizaciji (Čl. 14). ARD je akreditiran od strane NAO (Službenika za autorizaciju) u studenom 2009. godine sukladno Čl. 13 i 139 IPA Uredbe o realizaciji. Prijenos ovlasti za upravljanje na ARD odobren je Odlukom Komisije C (2010) 5826 od 23. kolovoza 2010. godine.

Voditelj Operativne strukture (ROS)[11] je pomoćnik ministra MRREUF i odgovoran je za aktivnosti hrvatske Operativne strukture.

4.1.1.2. Bosna i Hercegovina

Nacionalni IPA koordinator (NIPAK) je voditelj Direkcije za europske integracije (DEI)[12], zadužen za ukupnu koordinaciju pomoći iz programa IPA u Bosni i Hercegovini.

Operativna struktura u Bosni i Hercegovini nalazi se u okviru Uprave za europske integracije (DEI), koja predstavlja glavno koordinacijsko tijelo za integraciju po EU pitanjima, uključujući i koordinaciju financijskih programa pomoći EU. Sektor DEI za koordinaciju programa pomoći EU koji uključuje Odjel za programe prekogranične suradnje, odgovoran je za upravljanje i provedbu Komponente II IPA programa u Bosni i Hercegovini.

Voditelj Operativne strukture (ROS)[13] je pomoćnik voditelja za koordinaciju programa pomoći EU.

4.1.1.3. Odgovornosti Operativnih struktura

Operativne strukture su, *između ostalog*, odgovorne za:

- zajedničku pripremu prekograničnog programa sukladno Čl. 91 IPA Uredbe o realizaciji;
- zajedničku pripremu izmjena i dopuna programa o kojima će raspravljati Zajednički

[9] Odluka o imenovanju pojedinaca odgovornih za upravljanje instrumentom pretpristupne pomoći (IPA) (Sl. Gl 18/2007); izmjena i dopuna Odluke o imenovanju pojedinaca odgovornih za upravljanje IPA (Sl. Gl. 82/2007; 34/2008; 6/2009; 83/2009).
[10] IPA decentralizirano upravljanje – Odluka o prijenosu upravljačkih ovlasti na Republiku Hrvatsku za Komponentu II.
[11] Operativni sporazum između ROS i direktora ARD potpisan 02. rujna 2009.
[12] Odluka o imenovanju Nacionalnog IPA koordinatora (Sl. Gl. 62/10)
[13] Odluka o imenovanju Voditelja Operativne strukture za provedbu Programa prekogranične suradnje sa zemljama korisnicama IPA pomoći (Sl. Gl. 36/12)

nadzorni odbor;

- uspostavljanje Zajedničkog tehničkog tajništva;
- sudjelovanje u Zajedničkom nadzornom odboru i vođenje rada ZNO-u praćenju programa;
- predlaganje predstavnika Zajedničkog upravnog odbora koje imenuje ZNO;
- priprema i provedba strateških odluka ZNO;
- izvješćivanje Koordinatora NIPAK/IPA-Komponente II o svim aspektima u svezi s provedbom programa;
- uspostavljanje sustava, uz pomoć ZTT-a, za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi programa i pružanje podataka ZNO-u, Koordinatoru NIPAK/IPA-Komponente II ili Europskoj komisiji;
- osiguranje kvalitete provedbe prekograničnih programa zajedno sa ZNO;
- slanje Komisiji i NIPAK-u godišnjeg izvješća i završnog izvješća o provedbi prekograničnog programa nakon pregleda i odobrenja od strane ZNO (IPA Uredbe o realizaciji Čl.144)[14];
- osiguranje izvješćivanja o nepravilnostima;
- vođenje rada Zajedničkog tehničkog tajništva;
- promidžba aktivnosti informiranja i javnosti;

U Hrvatskoj, gdje se program provodi pod decentraliziranim upravljanjem, Agencija za provedbu zadužena je za:

- ugovaranje projekata koje odabere Zajednički nadzorni odbor;
- obračun plaćanja i aspekte financijskog izvješćivanja o nabavci usluga, roba, radova i grantova za hrvatski dio Prekograničnog programa;
- osiguranje da se aktivnosti provode prema relevantnim odredbama javnosti nabavke;
- osiguranje toga da krajnji korisnici i druga tijela koja su uključena u provedbu aktivnosti održavaju ili zaseban računovodstveni sustav ili odgovarajući obračunski kôd za sve transakcije u svezi s aktivnostima bez obzira na državna računovodstvena pravila;
- osiguranje čuvanja svih dokumenata potrebnih za osiguranje odgovarajuće revizijske sljedivosti;
- osiguranje toga da Državni fond i Državni službenik za ovjeravanje prima sve potrebne informacije o odobrenim troškovima i primijenjenim postupcima;
- provedba provjera kako bi se osiguralo to da su iskazani troškovi zapravo nastali sukladno važećim propisima, i da su proizvodi ili usluge isporučeni sukladno odluci o odobrenju, i da su zahtjevi za isplatu od strane krajnjeg korisnika točni.

4.1.2. Zajednički nadzorni odbor (ZNO)

[14] U slučaju decentraliziranog upravljanja izvješća se također šalju i za NAO (Državnog službenika za autorizaciju).

Zemlje korisnice koje sudjeluju u programu uspostavljaju Zajednički nadzorni odbor za program u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu prvog financijskog sporazuma u svezi s programom.
Zajednički nadzorni odbor sastoji se od predstavnika dviju Operativnih struktura i državnih, regionalnih i lokalnih vlasti i socio-gospodarskih partnerstava obiju država sudionica, podjednako zastupljenih. Komisije EU u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini sudjeluju u radu Zajedničkog nadzornog odbora u savjetodavnom svojstvu.

ZNO izrađuje svoj Poslovnik sukladno mandatu zajedničkog nadzornog odbora koji odredi Komisija, kako bi obavljao svoj zadatak sukladno IPA Uredbi o realizaciji. ZNO ga donosi na svom prvom sastanku.

Zajednički nadzorni odbor sastaje se najmanje dva puta godišnje, na inicijativu zemalja sudionica ili Komisije, a njime predsjedva predstavnik jedne od zemalja na rotirajućem temelju.
Zajednički nadzorni odbor uvjerava se u učinkovitost i kvalitetu provedbe prekograničnog programa, sukladno slijedećim odredbama (prema Članku 142 IPA Uredbe o realizaciji):

- razmatra i odobrava kriterije za odabir aktivnosti koje se financiraju kroz program prekogranične suradnje i odobrava reviziju tih kriterija sukladno potrebama programiranja;
- periodično ocjenjuje napredak ostvaren u postizanju konkretnih ciljeva prekograničnog programa na temelju dokumenata koje dostavljaju Operativne Strukture zemalja korisnica koje sudjeluju u programu;
- pregleda rezultate provedbe, posebno ostvarivanje ciljeva postavljenih za svaku prioritetnu os i evaluacije iz Članaka 57(4) i 141 IPA Uredbe o realizaciji;
- pregleda godišnja i završna izvješća o provedbi iz Članka 144 IPA Uredbe o realizaciji prije slanja NIPAC-u, NAO (samo u slučaju decentraliziranog upravljanja) i Komisija biti će obaviješteni od strane OS, prema potrebi, o godišnjem izvješću o obavljenim revizijama iz Članka 29(2)(b) prve alineje IPA Uredbe o realizaciji, i o svim relevantnim primjedbama koje Komisija može iznijeti nakon pregleda tog izvješća;
- odgovoran je za odabir operacija. ZNO može delegirati funkciju za procjenu projektnih prijedloga Zajedničkom upravnom odboru koji imenuje ZNO;
- može predložiti izmjenu ili pregled prekograničnog programa kako bi se omogućilo postizanje ciljeva iz Članka 86(2) IPA Uredbe o realizaciji ili unaprijedilo njihovo upravljanje, uključujući i njihovo financijsko upravljanje;
- razmatra i odobrava bilo koji prijedlog izmjene i dopune sadržaja prekograničnog programa;
- odobrava okvir zadataka Zajedničkog tehničkog tajništva;
- usvaja plan informiranja i promidžbe koji izrađuje pod pokroviteljstvom Operativne strukture.

4.1.3. Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT)

Operativne strukture su se dogovorile da utemelje Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT) za

pomoć Zajedničkom nadzornom odboru i Operativnim strukturama u izvršavanju njihovih predmetnih zadataka. ZTT je tako upravno tijelo programa koje se bavi njegovim svakodnevnim upravljanjem.

Zajedničko tehničko tajništvo ima sjedište u MRREUF u Zagrebu (Hrvatska) uz dvije područnice na području Bosne i Hercegovine: u Mostaru i Banja Luci.

Sastoji se od predstavnika koje predlažu obje Operativne strukture.

Zajedničko tehničko tajništvo i njegove područnice obavljaju svoje aktivnosti u okviru Operativne strukture u Hrvatskoj, u suradnji s Operativnom strukturom u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini.

Zajedničkim tehničkim tajništvom zajednički upravljaju obje Operativne strukture.

Troškovi Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovih područnica sufinanciraju se u okviru proračuna Tehničke pomoći programa, pod uvjetom da se odnose na zadatke koji su prihvatljivi za sufinanciranje sukladno propisima EU.

Dio osoblja ZTT koje je ugovoreno u Bosni i Hercegovini trebalo bi da bude smješten u prostorijama ZTS-a MRREUF u Zagrebu, a dio u predstavništvima u Mostaru i Banja Luci.

Svi hrvatski predstavnici trebalo bi da budu smješteni u prostorijama ZTS-a u Zagrebu.

Zadaci koje izvodi Zajedničko tehničko tajništvo:

Zadaci ZTT-a i njegovih područnica, *između ostalog*, treba da uključuju:

- potporu Operativnim strukturama u provedbi programa;
- obavljanje tajničkih dužnosti za Operativne strukture i Zajednički nadzorni odbor, uključujući i pripremu i poštansko slanje dokumentacije za sastanke i zapisnika sa sastanaka (na dva ili više jezika, ukoliko je potrebno);
- utemeljivanje, redovito održavanje i nadogradnja sustava nadzora (unos podataka na razini programa i projekta, posjeta lokacijama);
- pomoć OS i ZNO-u u izradi svih izvješća o nadzoru po pitanju provedbe programa;
- pripremanje i osiguranje dostupnosti svih dokumenata potrebnih za provedbu projekta (opće informacije na programskoj razini, opće informacije na projektnoj razini, smjernice, kriteriji, zahtjevi za prikupljanje projektnih ideja, paket za primjenu – smjernice, kriteriji za odabir projekata, prihvatljivost, prijedlošci za izvješćivanje, ugovori);
- djeluje kao prvi kontakt za potencijalne podnositelje zahtjeva;
- vodi informacijske kampanje, obuke, linije za pomoć i internetske stranice za pitanja i odgovore kako bi se pružila potpora potencijalnim podnositeljima zahtjeva u pripremi projektnih prijava;
- organizira odabir i evaluaciju projektnih prijedloga i provjerava da li su dostupne sve informacije za donošenje odluke o projektnim prijedlozima;
- osigurava tajnika za Zajednički upravni odbor i organizira i upravlja njegovim radom;
- osigurava to da je sva relevantna dokumentacija potrebna za ugovaranje pravovremeno dostupna ugovornim tijelima;

- pomaže naručiteljima u procesu "proračunskog obračuna" prije potpisivanja ugovora; podupire krajnje korisnike u provedbi projekta, uključujući savjete o pomoćnom postupku javne nabavke;
- organizira bilateralne susrete, uključujući forume za "traženje partnera";
- razvija i održava mrežu sudionika;
- stvara i nadopunjuje bazu podataka o potencijalnim podnositeljima zahtjeva i sudionicama radionica i drugih događaja;
- provodi zajedničke aktivnosti informiranja i promidžbe pod vodstvom Operativnih struktura, uključujući uspostavljanje i održavanje zvanične web stranice programa;
- planira svoje aktivnosti sukladno godišnjem planu rada koji odobrava ZNO.

4.1.4. Uloga Komisije

Pod decentraliziranim upravljanjem u Hrvatskoj, Komisija ima pravo na *ex-ante* kontrolu, kako je navedeno u odluci Komisije o prijenosu ovlasti za upravljanje sukladno Članku 14(3) IPA Uredbe o realizaciji.

Pod centraliziranim upravljanjem u Bosni i Hercegovini, sukladno Članku 140(1) IPA Uredbe o realizaciji, Europska komisija zadržava cjelokupnu odgovornost za postupak odobrenja dodjele granta, i, djelujući kao Ugovorno tijelo, za funkcije dodjele, natječaja, ugovaranja i plaćanja.

Osim ovih standardnih uloga, Komisija sudjeluje u savjetodavnom svojstvu u radu Zajedničkog nadzornog odbora.

4.2. Postupci za programiranje, odabir i dodjelu sredstava

4.2.1. Zajednički strateški projekti

Prednost se daje provedbi putem jedinstvenih otvorenih poziva za dostavu projektnih prijedloga. Međutim, ZNO ima mogućnost da u nekim slučajevima identificira 'Zajedničke strateške projekte' usklađene s odredbama Čl. 95 IPA Uredbe o realizaciji. Zajednički strateški projekti određuju se kao oni koji imaju značajan prekogranični utjecaj širom Programskog područja i koji će, sami ili u kombinaciji s drugim strateškim projektima, postići ciljeve na razini mjera. Opis poslova (usluga) i/ili Tehničkih specifikacija (robe i radovi) izrađuju Operativne strukture uz pomoć ZTT-a. Nadležni organi za ugovaranje organiziraju natječaj i ugovaraju projekte na temelju standardnih PRAG postupaka za predmetne vrste ugovora.

4.2.2. Pozivi za dostavu projektnih prijedloga

Prekogranični program uglavnom djeluje putem programa sheme grantova na temelju jedinstvenih poziva za dostavu prijedloga i jedinstvenog procesa odabira koji pokriva obje strane granice.

Postupci dodjele granta moraju biti sukladni odredbama IPA Uredbe o realizaciji (npr. Članci 95, 96, 140, 145, itd.)

Gdje je to prikladno, prate se postupci PRAG i standardni prijedlošci i modeli, osim u

slučajevima kada je neophodno prilagođavanje odredaba IPA Uredbe o realizaciji i/ili zajedničke prirode poziva.

a) Priprema Paketa za prijavu

- ZTT, pod nadzorom ZNO izrađuje jedinstveni poziv za podnošenje prijedloga, Smjernice za podnositelje i Obrazac za prijavu, te ostale dokumente u svezi s provedbom sheme grantova, objašnjavajući pravila o prihvatljivosti podnositelja zahtjeva i partnera, vrste aktivnosti i troškova, koji su prihvatljivi za financiranje i kriterije ocjenjivanja, što je moguće bliže prateći formate predviđene u PRAG;
- Obrazac za prijavu trebalo bi da obuhvati obje strane projekta (hrvatsku / bosansko-hercegovačku stranu granice, odnosno zajednički zahtjev), ali uz jasno razdvajanje aktivnosti i troškova na svakoj strani granice. Elementi sadržani u Natječajnoj dokumentaciji (kriteriji podobnosti i evaluacije, itd.) moraju biti u potpunosti sukladni relevantnom Sporazumu o financiranju.
- Nacrte jedinstvenih poziva na dostavu prijedloga, Smjernice za podnositelje zahtjeva, i Obrazac za prijavu, kao i ostale dokumente u svezi s provedbom shema grantova odobrava ZNO;
- OS podnosi konačnu verziju Natječajne dokumentacije odgovarajućoj Delegaciji EU na odobrenje.

b) Objavljivanje jedinstvenih Poziva za podnošenje prijedloga

- Operativne strukture, uz pomoć ZTT-a, poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da državno i regionalno objavljeni Poziv za podnošenje prijedloga dopre do ciljne skupine sukladmno zahtjevima Praktičnog vodiča (vidjeti u nastavku dio Informacije i Javnost). Natječajna dokumentacija je dostupna na web stranici Programa i web-stranicama Ugovornih organa, kao i u štampanom obliku.
- ZTT je odgovorno za kampanju informiranja i odgovaranje na pitanja potencijalnih kandidata. ZTT savjetuje potencijalne predlagače projekata u razumijevanju i formuliranju ispravnih obrazaca za prijavu.
- Pitanja i odgovori trebalo bi da budu dostupni na web stranicama Programa i Ugovornih organa.

4.2.3. Odabir projekata nakon jedinstvenog poziva za podnošenje prijedloga

Kao što je predviđeno IPA Uredbom o realizaciji, predani prijedlozi projekta proći će zajednički proces odabira. Kad god je moguće, projekti evaluacije treba da slijede PRAG pravila (Poglavlje 6.4.), kako je prilagođeno odredbama IPA Uredbe o realizaciji (npr. Članak 140 o ulozi Komisije u operacijama odabira)[15].

Zajednički upravni odbor kojeg je imenovao ZNO evaluira projekte prema kriterijima utvrđenim u Paketu natječajne dokumentacije za prijavu i izrađuje rang listu sukladno PRAG-u. Na temelju toga, Zajednički nadzorni odbor će zatim donijeti konačnu odluku o projektima

[15] IPA uredba o realizaciji za Komponentu II obezbjeđuje, *između ostalog,* određeni stupanj decentralizacije u procesu evaluacije i odabira, konkretno u zemljama korisnicama gdje se IPA sredstvima upravlja u okviru centraliziranog pristupa (npr. gdje je imenovan odbor za evaluaciju od strane državnih tijela u ZNO, a ne od strane Komisije, odnosno Ugovornog tijela).

koje treba preporučiti za financiranje Ugovornim tijelima (Agencija za provedbu u Hrvatskoj, Delegacija EU u Bosni i Hercegovini).

Glavni koraci postupka bi trebalo da budu kako slijedi:

- ZTT zaprima i evidentira zahtjeve.
- ZNO imenuje Zajednički upravni odbor i, ako je potrebno, vanjske procjenitelje, koji će se financirati u okviru dodjele Tehničke pomoći za program;
- Zajednički upravni odbor se utemeljuje s jednakom zastupljenošću predstavnika dvije zemlje. Glasujuće članove predlažu Operativne strukture. Članovi Zajedničkog upravnog odbora se nominiraju isključivo na temelju tehničke i profesionalne stručnosti u predmetnom području. ZTT osigurava tajništvo za Zajednički upravni odbor;
- Obje OS mogu predložiti isti broj vanjskih procjenitelja koji će se financirati iz odgovarajućeg izdvajanja TP;
- Delegacije EU *ex ante* odobravaju sastav Zajedničkog upravnog odbora i vanjskih procjenitelja; na temelju procedura PRAG, Zajednički upravni odbor ocjenjuje projekte podnesene unutar određenog poziva, priprema Evaluacijska izvješća i rang liste svih projekata, i dostavlja ih Zajedničkom nadzornom odboru; ZNO prima iz Zajedničkog upravnog odbora Evaluacijsko izvješće i glasa o prihvaćanju predložene rang liste. Članovi Zajedničkog upravnog odbora prisustvuju sastanku ZNO radi predstavljanja procesa evaluacije. ZNO ima mogućnost da:
    - Prihvati Izvješće o evaluaciji i preporuči Ugovornim tijelima da ugovore odabrane projekte.
    - Traži novi krug ispitivanja prijedloga projekata pod uvjetom da se jasno navede tehnički uzrok koji utječe na kvalitetu Evaluacijskog izvješća tj. da nije jasno kako su projekti bili procjenjivani i rangirani;
    - Uspostavi novi Zajednički upravni odbor, ako postoji opravdan razlog za sumnju u objektivnost ili kvalifikacije Zajedničkog upravnog odbora.
    - Ni pod kojim uslovima ZNO nema pravo promijeniti rezultate ili preporuke Zajedničkog nadzornog odbora, niti smije mijenjati predloške procjene koje su popunili ocjenitelji.
    - U Hrvatskoj Delegacija Europske unije *ex ante* odobrava odluku ZNO-a o Projektima predloženim za financiranje i Evaluacijsko izvješće.
    - U Bosni i Hercegovini, Delegacija EU odobrava Evaluacijsko izvješće i listu projekata odabranih kroz izdavanje ugovora o grantu za krajnje korisnike.
    - ZTT obavješćuje svakog podnositelja zahtjeva u pisanom obliku o rezultatu procesa izbora.
    - ZTT šalje svu dokumentaciju potrebnu za ugovaranje za oba

Ugovorna organa u roku od dva tjedna od odluke ZNO-a.

4.3. Postupci za financiranje i kontrolu

4.3.1. Odluka o financiranju i ugovaranju

Odluke o financiranju donose odgovarajuća Ugovorna tijela (Agencija za regionalni razvoj, ARD, u Hrvatskoj i Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini) na temelju odluke Zajedničkog nadzornog odbora i, u slučaju Hrvatske, *ex ante* odobrenja od strane Delegacije Europske komisije. Pri tome se uvjeravaju da su ispunjeni uvjeti za EU financiranje.

Ugovorna tijela i OS mogu se osloniti na pomoć ZTT u komuniciranju s potencijalnim korisnicima granta tokom procesa "proračunskog obračuna".

4.3.1.1. Hrvatska

- Ugovaranje je odgovornost ARD-a kao Agencije za provedbu za hrvatski dio projekata. Oblik ugovora o dodjeli granta je izrađen prema Praktičnom vodiču pomoću formata standardnog ugovora o grantu i njegovih dodataka, koji se prilagođavaju ako je potrebno.
- ARD izdaje ugovore o grantu odabranim korisnicima obično u roku od 3 mjeseca od odluke Zajedničkog nadzornog odbora. Ugovore o grantu podupire – globalno ili pojedinačno – Delegacija EU prije nego što se oni potpišu.

4.3.1.2. Bosna i Hercegovina

- Ugovaranje je odgovornost Delegacije Europske unije.
- Delegacija Europske unije izdaje ugovor o grantu odabranim korisnicima.

4.3.2. Državno sufinanciranje

Doprinos EU ne smije premašiti 85% od prihvatljivih troškova i ne smije biti manji od 20% od prihvatljivih troškova. Državno sufinanciranje iznositi će najmanje 15% i najviše 80% od ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti. Doprinosi u naturi nisu prihvatljivi u okviru IPA regulative, iako mogu biti spomenuti u projektnim prijedlozima kao financiranje koje ne ispunjava uvjete.

4.3.3. Upravljanje financiranjem, plaćanja i kontrole

Upravljanje financiranjem, plaćanja i financijsku kontrolu vrše odgovorne institucije na temelju Financijske uredbe (EZ, Euratom) 1605/2002 i IPA Uredbe o realizaciji. Postupci za financijsko upravljanje i kontrolu određeni su u Okvirnim sporazumima između Država korisnica i Europske komisije.

4.4. Provedba projekta

4.4.1. Projekt

Operacije odabrane za prekogranične programe uključuju krajnje korisnike iz najmanje dvije države sudionice koji će sarađivati na barem jedan od slijedećih načina za svaku operaciju: zajednički razvoj, zajednička provedba, zajedničko osoblje i zajedničko financiranje.

Pojedinačni pozivi za dostavljanje prijedloga projekata navesti će detaljnije vrste suradnje koje su prihvatljive za financiranje.

4.4.2. Partneri na projektima i njihove uloge u zajedničkoj provedbi projekta

1) Ako nekoliko partnera iz iste države sudjeluje u projektu, oni moraju imenovati Vodećeg državnog korisnika[16] (VDK) među sobom prije podnošenja prijedloga projekta (Čl. 96(3)IPA IR)[17]. VDK je:

- odgovoran za provedbu dijela projekta na svojoj strani granice;
- prima grant od Ugovornog tijela i odgovoran je za transfer sredstava prema partnerima na svojoj strani granice;
- odgovoran je za osiguranje toga da su troškovi ostvareni za potrebe provedbe operacija;
- blisko surađuje s Vodećim funkcionalnim korisnikom (vidjeti u nastavku) i pruža mu sve relevantne podatke o provedbi projekta.

2) U slučaju integriranih (zajedničkih) Projekata jedan od dva VDK ispunjava ulogu Vodećeg funkcionalnog korisnika (VFK). VFK je, *između ostalog*:

- odgovoran za cjelokupnu koordinaciju projektnih aktivnosti na obje strane granice;
- odgovoran za organiziranje zajedničkih susreta projektnih partnera, sastanke i korespondenciju;
- odgovoran za izvješćivanje ZTT-a o cjelokupnom napretku projekta.

Uloga VFK biti će detaljno opisana u ugovoru o grantu između Agencije za provedbu/ Ugovornog organa i VFK.

Ugovorne i financijske odgovornosti svakog od VDK prema odgovarajućim Ugovaračkim tijelima ostaju i ne smiju se prenositi sa VDK na VFK. VDK-i imaju ugovorne obveze i za druge partnere i suradnike sa njihove strane granice kako je ugovoreno.

4.5. Praćenje i ocjenjivanje

4.5.1. Praćenje na razini Projekta

Ugovorne obveze

Vodeći korisnici šalju narativna i financijska privremena i završna izvješća svojim odnosnim Ugovornim organima sukladno standardnim uvjetima ugovora o pomoći.

Izvješćivanje na razini prekograničnog projekta

Vodeći funkcionalni korisnik projekta podnosi Izvješća o napretku projekta ZTT-u, dajući pregled projektnih aktivnosti i postignuća na obje strane granice i njihovu koordinaciju prema pokazateljima kako je definirano u zajedničkom prijedlogu projekta.

4.5.2. Praćenje Programa

[16] Molimo da imate u vidu da je Vodeći državni korisnik jednak Podnositelju 1 i/ili Podnositelju 2 prema PRAG.
[17] Ako postoji samo jedan korisnik u datoj zemlji, on će po definiciji biti i VDK.

Na temelju prikupljenih izvješća o napretku projekta, ZTT sastavlja Zajedničko izvješće o provedbi i podnosi ga na pregled Zajedničkom nadzornom odboru.

Operativne strukture država korisnica šalju Komisiji i odgovarajućim NIPAK i NAO (u slučaju decentraliziranog upravljanja) godišnje izvješće i završno izvješće o provedbi prekograničnog programa nakon pregleda od strane Zajedničkog nadzornog odbora.

Godišnje izvješće podnosi se do 30. Lipnja svake godine, a prvi put u drugoj godini nakon usvajanja prekograničnog programa.

Završno izvješće podnosi se najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja prekograničnog programa.

Sadržaj izvješća mora biti sukladan zahtjevima Članka 144 IPA Uredbe o realizaciji.

4.5.3. Procjena Programa

Procjenu organiziraju Operativne strukture i/ili Komisija, sukladno odredbama IPA Uredbe o realizaciji (posebice Čl. 141). *Ex-ante* evaluacija nije provedena sukladno odredbama pomenutim u prethodnom članku u svjetlu načela proporcionalnosti.

4.5.4. Informiranje i promidžba

Zemlje korisnice tj. dvije Operativne strukture pružaju informacije o programima i operacijama i vrše njihovu promidžbu, uz pomoć ZTS-a po potrebi.

U Hrvatskoj, Operativna struktura je odgovorna za organizaciju objavljivanja liste krajnjih korisnika, naziva aktivnosti i iznosa sredstava EU dodijeljenih operacijama. Ona osigurava to da krajnji korisnik bude obaviješten o tome da prihvatanjem financijskih sredstava također prihvata svoje uključivanje u objavljenu listu korisnika. Svi lični podaci sadržani na ovoj listi obrađuju se sukladno zahtjevima Uredbe (EZ) 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[18].

Sukladno Članku 90 Uredbe (EZ, Euratom) 1605/2002, Komisija objavljuje relevantne informacije o ugovorima. Komisija objavljuje rezultate postupka javnog nadmetanja u Službenom listu Europske unije, na web stranici EuropeAid i u bilo kojim drugim prikladnim medijima, sukladno primjenjivim ugovornim postupcima za vanjske aktivnosti EU.

Informacijske i promidžbene mjere prikazane su u obliku komunikacijskog plana čime je provedba odgovornost odgovarajuće OS. ZTT će takav detaljan informacijski i promidžbeni plan predstaviti u strukturiranom obliku ZNO-u, jasno navodeći ciljeve i ciljne skupine, sadržaj i strategiju mjera, te indikativni proračun koji se financira u okviru proračuna Tehničke pomoći za Progam prekogranične suradnje.

Konkretne mjere informiranja i promidžbe uglavnom će se fokusirati na:

- Osiguravanje veće raširenost prekograničnog programa (prevedeno na lokalni jezik) među interesnim skupinama i potencijalnim korisnicima
- Osiguranje promidžbenih materijala, organiziranje seminara i konferencija, medijskih saopćenja, i vođenje web stranice programa u cilju podizanja svijesti, interesa i poticanja sudjelovanja;

[18] Sl. gl. L 8, od 12.01.2001. str. 1

- Osiguravanje najbolje moguće promidžbe za pozive za dostavljanje prijedloga
- Objavljivanje liste krajnjih korisnika.

60
(paraf)

DODACI

DODATAK 1

Članovi Zajedničkog programskog odbora (ZPO)

1. ***Davor Čilić**, zamjenik državnog sekretara, Centralna državna služba za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (CDSRSK), Republika Hrvatska (zamjenica: Iva Frkić, CDSRSK)*
2. ***Franka Vojnović**, voditeljica odjeljenja, Ministarstvo pomorstva, turizma, prometa i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska (zamjenik: Darko Stilinović, MPTSR)*
3. ***Tatjana Puškarić**, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Marija Ljubešić)*
4. ***Marija Fićurin**, Karlovačka županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Eva Maria Sobotnik-Pavan),*
5. ***Dražen Peranić**, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Andrija Brkljačić),*
6. ***Marijan Štefanac**, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska (zamjenica: Lidija Vukojević),*
7. ***Nevenka Marinović**, Zadarska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Davor Lonić)*
8. ***Željko Šimunac,** Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Drago Matić)*
9. ***Petar Kulić**, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Zoran Vidović)*
10. ***Božo Sinčić**, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Mladen Perišić)*
11. ***Mira Buconić**, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska (zamjenik: Ivo Karamatić)*
12. ***Srđan Ljubojević**, pomoćnik voditelja, Direkcija za europske integracije, Bosna i Hercegovina*
13. ***Nada Bojanić**, Stručni savjetnik, Direkcija za europske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. ***Zada Muminović**, voditeljica, Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
15. ***Azra Alkalaj**, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine*
16. ***Aida Bogdan**, Vlada Republike Srpske*
17. ***Jugoslav Jovičić**, voditelj, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
18. ***Ivan Jurilj**, voditelj REDAH, Mostar, Bosna i Hercegovina*
19. ***Enes Drljevic**, voditelj, NERDA, Tuzla, Bosna i Hercegovina*
20. ***Milenko Zečević**, savjetnik gradonačelnika, Brčko Distrikt, Bosna i Hercegovina*

61
(paraf)

Članovi tima za izradu nacrta (TIN)

1. ***Darko Stilinović**, šef hrvatskog TIN, Ministarstvo pomorstva, turizma, prometa i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska*
2. ***Marija Rajaković**, Ministarstvo pomorstva, turizma, prometa i razvoja (MPTSR), Republika Hrvatska*
3. ***Mirjana Samardžić**, TP za MPTSR, CARDS 2004 "Jačanje institucija i izgradnja kapaciteta za prekograničnu suradnju"*
4. ***Marija Ljubešić**, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska*
5. ***Marijana Tomičić**, Karlovačka županija, Republika Hrvatska*
6. ***Andrija Brkljačić**, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska*
7. ***Mirela Brechelmacher**, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska*
8. ***Lovro Jurišić**, Zadarska županija, Republika Hrvatska*
9. ***Drago Matić**, Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska*
10. ***Gabrijela Žalac**, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska*
11. ***Mladen Perišić**, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska*
12. ***Ida Gamulin**, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska*
13. ***Nada Bojanić**, Direkcija za europske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. ***Gordana Pantić**, Direkcija za europske integracije, Bosna i Hercegovina*
15. ***Vanda Medić**, Ministarstvo spoljne trgovine i gospodarskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
16. ***Maida Hasanbegović**, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine,*
17. ***Goran Grbešić**, REDAH Mostar, Bosna i Hercegovina*
18. ***Azra Jusufbegović**, NERDA, Tuzla, Bosna i Hercegovina*
19. ***Vesna Marinković**, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
20. ***Ljubica Milanović**, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
21. ***Vlado Pijunović**, TP PGII Projekt*

ZPO koordinator
***Ines Franov Beoković,** Ministarstvo pomorstva, turizma, prometa i razvoja, Republika Hrvatska*

(paraf)

DODATAK 2

Tablica 1. Promjena između popisa

Država	PROMJENA IZMEĐU POPISA 2001/1991	POPIS 2001	GUSTOĆA STANOVN. 2001
Vukovarsko-srijemska	**90,3**	**204.768**	**83,4**
Brodsko-posavska	**102,6**	**176.765**	**87,1**
Sisačko-moslavačka	**74,8**	**185.387**	**41,5**
Karlovačka	**79,1**	**141.787**	**39,1**
Ličko-senjska	**65,1**	**53.677**	**10,0**
Zadarska	**76,8**	**162.045**	**44,7**
Šibensko-kninska	**76,8**	**112.891**	**37,9**
Splitsko-dalmatinska	**98,5**	**463.676**	**102,1**
Dubrovačko-neretvanska	**98,6**	**122.870**	**68,8**
UKUPNO ZA PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**87,1**	**1.623.866**	
UKUPNO HRVATSKA	**93,9**	**4.437.460**	**78,2**

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 1991, 2001.

Tablica 2. Starosna struktura

	Dob 0-14	**Dob 15-64**	**Dob 65 i više**	**Prosječna dob**	**Starosni index**
Vukovarsko-srijemska	**39.359**	**134.860**	**29.576**	**37,8**	**76,5**
Brodsko-posavska	**34.728**	**114.294**	**26.751**	**37,8**	**77,5**
Sisačko-moslavačka	**29.948**	**121.393**	**33.585**	**40,7**	**109,8**
Karlovačka	**20.521**	**92.081**	**28.268**	**41,9**	**128,8**
Ličko-senjska	**8.200**	**33.035**	**12.176**	**43**	**145,7**
Zadarska	**29.496**	**10.6144**	**25.430**	**38,9**	**86**
Šibensko-kninska	**18.953**	**71.466**	**21.972**	**41,1**	**113,1**
Splitsko-dalmatinska	**85.585**	**309.666**	**66.251**	**38,1**	**77,8**
Dubrovačko-neretvanska	**22.467**	**80.283**	**19.564**	**39**	**86,3**
UKUPNO PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**289.257**	**1.063.222**	**26.3573**	**41**	**86**
UKUPNO HRVATSKA	**754.634**	**2.676.275**	**693.540**	**39,3**	**90,7**

Izvor: Državi zavod za statistiku, Popis 2001.

Tablica 3. Broj stanovnika s odgovarajućom razinom naobrazbe

	Bez škole	**Osnovna škola**	**Srednja škola**	**Viša škola**	**Fakultet**	**Magisterij**	**Doktorat**
Vukovarsko-srijemska	**8782**	**43516**	**68380**	**4506**	**6242**	**160**	**37**
Brodsko-posavska	**6052**	**36163**	**61203**	**3819**	**5735**	**199**	**53**
Sisačko-moslavačka	**7759**	**35875**	**67550**	**4699**	**6821**	**198**	**65**
Karlovačka	**4859**	**24951**	**53039**	**4345**	**5825**	**216**	**54**
Ličko-senjska	**2118**	**9015**	**18387**	**1513**	**1648**	**40**	**13**
Zadarska	**6787**	**26108**	**63494**	**5281**	**8464**	**265**	**111**

63
(paraf)

Šibensko-kninska	**7414**	**16874**	**44470**	**3604**	**5119**	**113**	**41**
Splitsko-dalmatinska	**13302**	**67137**	**196955**	**18992**	**30242**	**1147**	**639**
Dubrovačko-neretvanska	**1996**	**19081**	**51337**	**5813**	**7812**	**249**	**134**
UKUPNO PRIHVATLJIVO PODRUČJE	**59069**	**278720**	**624815**	**52572**	**77908**	**2587**	**1147**
UKUPNO HRVATSKA	**105332**	**801168**	**1733198**	**150167**	**267885**	**12539**	**7443**

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2001.

(paraf)

DODATAK 3

Uvjetna tablica radnog rasporeda i indikativni okvirni iznosi poziva na dostavljanje projektnih prijedloga u okviru financiranja za 2007-2013

Uvjetna tablica radnog rasporeda i indikativni iznos poziva za podnošenje prijedloga projekata za Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora i Prioritet 2: Poboljšanje kvalitete života i socijalna kohezija.

Jedinstveni zajednički Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za proračun 2007-2008 pokrenut je 17. srpnja 2009. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 su uključene u prvi poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednosti od 50.000 EUR - 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti 20.000 EUR-50.000 EUR).

Tablica 1. 1. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2007-2008)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provedbe projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv za podnošenje prijedloga 1: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50.000-300.000 EUR i malih grantova 20.000-50.000 EUR)	Srpanj 2009.	Lipanj/Srpanj 2010.	Kolovoz 2012.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Bosna i Hercegovina					1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.325.294,08**

Jedinstveni Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za proračunt 2009-2010-2011 je pokrenut 05. rujna 2011. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 su uključene u drugi poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednosti 50.000 EUR – 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti od 20.000 EUR – 50.000 EUR)

Tabela 2. 2. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2009-2010-2011)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provedbe projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv za podnošenje prijedloga 2: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50,000-300.000 EUR i malih grantova 20.000-50.000 EUR)	Rujan2011.	Rujan 2012.	Listopad/Studeni 2014.	2.700.000	476.470,56	3.176.470,56
Bosna i Hercegovina					2.700.000	476.470,56	3.176.470,56

	UKUPNO				**5.400.000**	**952.941,12**	**6.352.941,12**

Prijedlog je da se pokrene jedinstven Poziv za dostavljanje projektnih prijedloga za proračun 2012-2013 u prosincu 2012. Sve mjere u okviru Prioriteta 1 i 2 uključene su u treći poziv, uključujući i "velike" grantove (u vrijednost od 50.000 EUR – 300.000 EUR) i male grantove (u vrijednosti od 20.000 EUR – 50.000 EUR)

Tablica 3. 3. Poziv za podnošenje prijedloga (IPA 2012-2013)

Država	Poziv za prijedloge (prioritet 1 i 2)	Datum pokretanja	Potpisivanje ugovora	Kraj provedbe projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska	**Poziv za podnošenje prijedloga 3: (sve četiri mjere vrijednost grantova 50,000-300,000 EUR i malih grantova 20,000-50,000 EUR)**	**Prosinac 2012.**	**Prosinac 2013.**	**Prosinac 2015.**	**1.800.000**	**317.647,04**	**2.117.647,04**
Bosna i Hercegovina					**1.800.000**	**317.647,04**	**2.117.647,04**
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.235.294,08**

Uvjetna tablica radnog rasporeda i indikativni iznos pomoći u okviru **Prioriteta 3**: **tehnička pomoć.**

Predviđeno je da će se Prioritet 3 Tehničke pomoći provoditi kroz zasebne ugovore o grantu koje izravno dodjeljuju Operativne strukture. Isti radni raspored se predviđa za obje države u cilju osiguravanja kompatibilnih savjeta koji se pružaju i stabilne koordinacije vis–à-vis provedbe projekta.

Tablica 4. Provedba TP (Prioritet 3)

Država	Zahtjev za dodjelu granta	Potpisivanje ugovora	Podugovaranje	Završetak projekta	Indikativni iznos IPA	Indikativni iznos Državni	Indikativni iznos UKUPNO
Hrvatska IPA TP 2007	Siječanj 2009	Lipanj 2009	Lipanj 2009	Siječanj 2010	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2008	Studeni 2009	Lipanj 2010	Lipanj 2010	Srpanj 2011	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2009	Studeni 2010	Srpanj 2011	Srpanj 2011	Ožujak 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2010	Studeni 2011	Ožujak 2012	Ožujak 2012	Siječanj 2013	100.000	17.647,06	117.647,06

IPA TP 2011	Rujan 2012	Siječanj 2013	Siječanj 2013	Studeni 2013	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2012	Srpanj 2013	Studeni 2013	Studeni 2013	Rujan 2014	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2013	Svibanj 2014	Rujan 2014	Rujan 2014	Srpanj 2015	100.000	17.647,06	117.647,06
Bosna i Hercegovina IPA TP 2007*	Svibanj 2010	Listopad 2010	Listopad 2010	Ožujak 2012	100.000	17.647,06	117.647,06
IPA TP 2008 & 2009	Ožujak 2011	Travanj 2011	Travanj 2011	Prosinac 2012	200.000	35.294,12	235.294,12
IPA TP 2010 & 2011	Prosinac 2012	Siječanj 2013	Siječanj 2013	Lipanj 2014	200.000	35.294,12	235.294,12
IPA TP 2012 & 2013	Lipanj 2014	Srpanj 2014	Srpanj 2014	Prosinac 2015	200.000	35.294,12	235.294,12
UKUPNO					**1.400.000**	**247.058,84**	**1.647.058,84**

* Regionalni CARDS 2006 je korišćen za Tehničku pomoć Programa prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina, TP PGS Bosna i Hercegovina – Crna Gora i TP PGS Srbija-Bosna i Hercegovina od lipnja 2008. do rujna 2010. godine u iznosu od 400.000 EUR i nije obračunat u ukupnom iznosu za IPA Tehničku pomoć.

67
(paraf)

DODATAK 4

Slika 1. Mapa prihvatljivog i susjednog područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

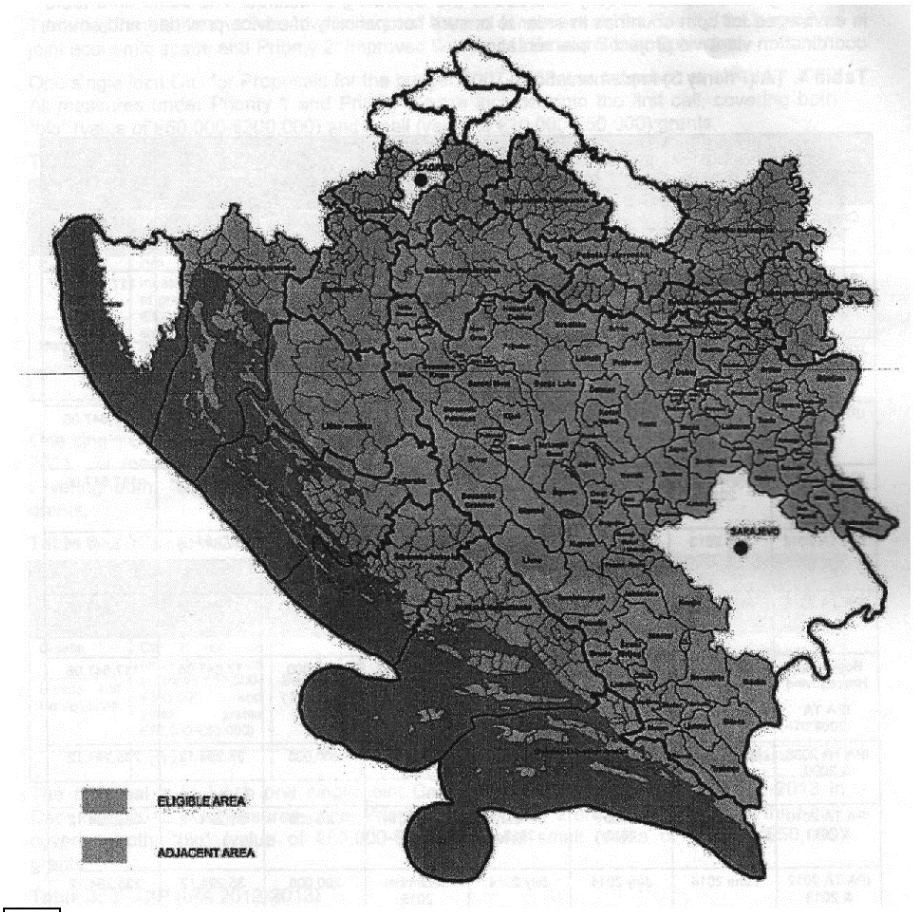

Prihvatljivo područje

Susjedno područje

Potvrđujem da ovaj prijevod u potpunosti odgovara izvorniku koji je sastavljen na engleskome jeziku.
Ovj.br. 29/03/2013-V
Prijedor, 29. ožujka 2013.

Aleksandra Majkić
stalni sudski tumač za engleski jezik, imenovana od strane
Ministarstva pravde Republike Srpske i Okružnog suda u

Banja Luci; po odluci: 01/2-704-30/02 od: 21. studenog 2002.

69
(paraf)

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH-Međunarodni" ugovori na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-32/14
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

50

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-144/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА О ФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА - ПРОЈЕКАТ РУРАЛНОГ ПОСЛОВНОГ РАЗВОЈА - ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНОГ ФОНДА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ (ИФАД)

Члан 1.

Ратификује се Уговор о финансирању пројекта - *Пројекат руралног пословног развоја*-, између Босне и Херцеговине и Међународног фонда за пољопривредни развој (ИФАД)- потписан 04. децембра 2013. године у Риму и 20. децембра 2013. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у преводу гласи:

БРОЈ ЗАЈМА I-859-БА

БРОЈ СУБВЕНЦИЈЕ I-Ц-1337-БА

УГОВОР О ФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА
ПРОЈЕКАТ РУРАЛНОГ ПОСЛОВНОГ РАЗВОЈА (RURAL BUSINESS DEVELOPMENT PROJECT-RBDP) ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНОГ ФОНДА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ ПОТПИСАНО У РИМУ, ИТАЛИЈА И САРАЈЕВУ, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

УГОВОР О ФИНАНСИРАЊУ

Број зајма: I-859-БА

Број субвенције: I-Ц-1337-БА

Наслов пројекта: Пројекат руралног пословног развоја (*RBDP*) ("Пројекат")

Босна и Херцеговина ("Зајмопримац/Прималац")

и

Међународни фонд за пољопривредни развој ("Фонд" или "*IFAD*")

(свака посебно "Странка" а заједно "Странке")

Овим се слажу како слиједи:

Одјељак А

1. Сљедећи документи обједињено чине овај Уговор: овај документ, Опис пројекта и Начин спровођења (Прилог 1) и Табела намјене (Прилог 2).

2. Све одредбе Општих услова за финансирање пољопривредног развоја Фонда од 29. априла 2009. године, који се могу мијењати с времена на вријеме ("Општи услови") примјењују се на овај Уговор.

3. Фонд даје Зајмопримцу/Приматељу Зајам и Субвенцију ("Финансирање"). Дио А Пројекта изводи Федерација Босне и Херцеговине ("Федерација"), а Дио Б Пројекта изводи Република Српска ("РС") те у ту сврху Зајмопримац/Прималац Федерацији и РС-у на располагање ставља одређене дијелове средстава Финансирања према условима наведеним у овом Уговору те у складу с одредбама супсидијарних уговора између Зајмопримца/Приматеља и Федерације односно РС-а.

4. Зајмопримац/Прималац намјерава од ОПЕК Фонда за међународни развој ("*OFID*") добити зајам у износу од отприлике 5.35 милиона $ ("*OFID*" Зајам") за помоћ у финансирању Дијела А Пројекта према условима који ће бити одређени уговором ("Уговор о зајму OFID") између Зајмопримца и *OFID*-а. Република Српска ће обезбиједити одговарајуће финансирање од отприлике 3.43 милиона $ за Дио Б. Пројекта.

Одјељак Б

1. А. Износ Зајма је 8 050 000 СДР.

Б. Износ Субвенције је 500 000 СДР.

2. Зајам се додјељује према посебним условима *IFAD*-а. (*hardened terms*).

3. Валута плаћања зајма је евро.

4. Први дан примјењиве фискалне године је 1. јануар.

5. Главна наплата и наплата за услугу плаћају се сваког 15. фебруара и 15. августа.

6. Износи који се унапријед повлаче с Рачуна Зајма и Субвенције држе се на четири Одређена рачуна деноминирана у еврима, које отвара и одржава Зајмопримац/Прималац у банкама које су прихватљиве Фонду (одвојени рачуни за средства Зајма и Субвенције за сваки од два ентитета). Четири Рачуна пројекта деноминирана у локалној валути (одвојени рачуни за средства Зајма и Субвенције за сваки од два ентитета) се отварају у банкама које су прихватљиве Фонду.

7. За Дио А Пројекта осигурава се паралелно финансирање за укупан износ од приближно 1.940.000$, а за Дио Б Пројекта за укупан износ од приближно 1.420.000$ у складу са одобреним годишњим плановима рада и буџетом Пројекта који покрива све порезе и таксе.

Одјељак В

1. Главне Агенције Пројекта су Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства за Дио А, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске за Дио Б.

2. Федерација и Република Српска одређени су као додатне Странке Пројекта.

3. Датум завршетка Пројекта је пета годишњица дана ступања на снагу овог Уговора.

Одјељак Г

Фонд ће управљати Финансирањем и надгледаће Пројекат.

Одјељак Д

1. Сљедеће је одређено као додатни разлози за обуставу овог Уговора: *OFID* Уговор о зајму ће бити обустављен.

2. Сљедеће је одређено као додатни разлози за поништење овог Уговора: OFID Уговор о зајму ће бити поништен.

3. Сљедеће је одређено као додатни општи услови који претходе повлачењу:

(а) за Дио А Пројекта *OFID* Уговора о зајму, Уговор о пројекту између *IFAD* и Федерације и Супсидијарни уговор Федерације биће сви потписани;

(б) за Дио Б Пројекта, РС ће обезбиједити одговарајуће финансирање, а Уговор о пројекту између *IFAD* и РС-а и Супсидијарни уговор РС-а ће бити потписани.

4. Овај Уговор подлијеже ратификацији од Зајмопримца/Примаоца.

5. У наставку су овлашћени представници и адреса за било коју комуникацију везану за Уговор:

За Зајмопримца/Примаоца:
Министарство финансија и трезора
Трг Босне и Херцеговине бр. 1
71000 Сарајево
Босна и Херцеговина
За Фонд:
Предсједник
International Fund for Agricultural Development
Via Paolo di Dono 44
00142 Рим, Италија

Овај Уговор је припремљен на енглеском језику у шест (6) оригиналних примјерака, три (3) за Фонд и три (3) за Зајмопримца/Примаоца.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
својеручни потпис
Никола Шпирић
Потпредсједник Савјета министара и
Министар финансија и трезора
Датум: 20. децембра 2013. године
МЕЂУНАРОДНИ ФОНД ЗА
ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ
својеручни потпис
Канајо Ф. Нванзе
Предсједник
Датум: 4. децембра 2013. године

Прилог 1

Опис пројекта и Начин спровођења

I. Опис Пројекта

1. **Подручје Пројекта**. Пројекат се спроводи у 27 општина у Федерацији Босне и Херцеговине и у 20 општина у Републици Српској. Избор тих општина се заснива на њиховом слабом развоју и социо-економском поретку, њиховом ограниченом учешћу у пређашњим *IFAD* пројектима те на потенцијалу скалирања неке од интервенција које су показале велики утицај у пређашњим *IFAD* пројектима. Надаље, унутар тих одабраних општина, усмјераваће се на најускраћеније и неразвијеније заједнице, са посебни освртом на руралне инфраструктуре. У Федерацији су одабране општине расподијељене у девет кантона: Херцеговачко-неретвански кантон: Неум, Равно и Столац; Сарајевски кантон: Трново; Босанско-подрињски кантон: Фоча-Устиколина, Горажде и Пале-Прача; Зеничко-добојски кантон: Вареш и Бреза; Ливањски кантон: Дрвар, Босанско Грахово, Гламоч и Купрес; Средњобосански кантон: Добретићи, Јајце и Горњи Вакуф; Унско-сански кантон: Босанска Крупа, Босански Петровац и Бужим; Тузлански кантон: Челић, Теочак, Сапна, Калесија и Кладањ; Посавски кантон: Орашје и Оџак; и Западно-херцеговачки кантон: Груде. У РС-у, међу 20 општина, биће укључене сљедеће: Језеро, Шипово, Купрес, Мркоњић Град, Рибник, Источни Дрвар, Петровац, Оштра Лука, Крупа на Уни, Нови Град, Костајница, Козарска Дубица, Петрово, Пелагићево, Доњи Жабар и Вукосавље, Шамац, Брод, Дервента и Србац.

2. Циљано становништво. Пројекат циља на 20,000 домаћинстава свих националности укључујући: (I) пољопривреднике малог имања, и мушкарце и жене заинтересоване за комерцијалну пољопривреду; (II) удружења произвођача и пољопривредне задруге повезане са пољопривредницима малих имања, те (III) жене и незапослену омладину заинтересоване за запошљавање ван пољопривредног сектора или самозапошљавање. Домаћинства на челу са женама чине готово 25% циљне групе.

3. **Циљ и сврха**. Циљ Пројекта је смањење руралног сиромаштва подизањем прихода циљне групе и јачањем њихове отпорности изградњом уносних пољопривредних предузећа и предузећа ван пољопривредног сектора у Босни и Херцеговини. Сврха Пројекта је помоћи самоодрживим пољопривредницима у прелазу на комерцијалну пољопривреду те у развоју сектора предузећа ван пољопривредног сектора за стварање руралних радних мјеста. Очекивани исходи пројекта су: (I) повећана продуктивност и предузетништво кроз ојачане пословне и савјетодавне услуге; (II) повећан приступ одрживим финансијским услугама те (III) побољшан приступ тржиштима и пословним приликама. Од најмање 75% циљаних домаћинстава се очекује 30% повећање просјечног прихода домаћинства из пољопривреде те 50% повећање од прихода ван пољопривредног сектора. Очекује се повећање од 5% код удјела жена и незапослене омладине у запошљењу.

4. **Компоненте**. Пројекат се састоји од четири компоненте (а) Подршка руралном пословању (б) Инвестиције у рурално пословање (в) Инфраструктура руралног тржишта и (г) Управљање Пројектом. Од компоненти се очекује дјеловање у блиској интеграцији и синергији са највећим могућим ефектом на циљана домаћинства.

а. Компонента Подршка руралном пословању

Компонента о Подршци руралном пословању се састоји од три поткомпоненте:

(I) Развој пољопривредног предузећа, (II) Услуге пословног развоја и (III) Развој предузећа ван пољопривредног сектора.

(I) *Поткомпонента Развоја пољопривредног предузећа*. Пројекат осигурава обуку за 6000 пољопривредника са малим имањима за повећање пољопривредне продуктивности. Циљ ће бити повећати урод, квалитет производа и вриједност постојећих пољопривредних предузећа кроз савјетовање и обуку; промовисање усјева високе вриједности, демонстрација побољшаних и одговарајућих технологија те праксе за секторе хортикултуре и сточарства; побољшани пољопривредни уноси, побољшање у узгоју стада и стоке те у праксама управљања, повећање стандарда безбједности хране, јачање Добре пољопривреде те еколошки прихватљивих пракси. Све активности ће бити усмјерене према тржишту и осмишљене да би помогле пољопривредницима корисницима у побољшању продуктивности, употребљивости и исплативости њиховог пољопривредног производа.

Уз обуку, Пројекат ће обезбиједити:

- *Фонд за помоћ предузећима* за охрабривање чланова удружења произвођача и пољопривредних задруга да инвестирају у нову и побољшану инфраструктуру или опрему која ће побољшати везе произвођача са тржиштем и

омогућити пољопривредницима са малим имањима да стекну већи удио у тржишту и повећане приходе.

- "*Финансирање сјемена"* у распону до 15 000 КМ на одговарајућој основи добро вођеним задругама усмјереним према добити које могу бити конкурентне у тренутном окружењу те имају потенцијал бити од користи великом броју задругара, стварати додатни приход или запосљење. Финансирање сјемена је праћено доприносима локалне општине и самих прималаца, те се надопуњава додатним зајмовима кроз Пројекат, ако је то потребно у сврхе пословних инвестиција. Пројекат ће повезати пружену финансијску подршку са већ доступним финансирањем из извора као што су Инвестициона развојна банка у РС-у те помоћи својим клијентима у прибављању Гаранције од Оквира за гаранције РС-а када оно постане доступно.

- *Рурална иницијатива за жене на водећим положајима*, с циљем бављења питањем ниског предузетничког самопоуздања руралних жена побољшањем методологије колега и вјештина руковођења код жена, ојачати техничку способност жена да би се бавиле развојем руралног предузећа и тренинг пословних вјештина, јачати и оснивати комерцијално усмјерене удружења произвођача и задруге, кроз које жене имају бољи приступ обукама, тржиштима и рјешењима паковања те професионалним мрежама. Очекује се да ће активност покривати око 300 жена, односно 150 жена у сваком ентитету.

(II) *Поткомпонента Услуге пословног развоја*. Да би повезао мале пољопривреднике са тржиштем, Пројекат ће ојачати на око 60 удружења произвођача и пољопривредних задруга са чланством од приближно 4200. Обезбиједиће обуку, менторство на послу те олакшати ширење тржишних веза (нпр. повезивање са крајњим купцима или већим трговцима/трговцима на велико/трговцима на мало, прерађивачима итд). Пројекат помаже пољопривредним задругама, удружењима произвођача и другим тржишним посредницима у пружању прилика малим пољопривредницима за активније учешће у ланцима вриједности и усвајању стандарда као што су Анализа опасности и критичне контролне тачке (*HACCP*), Европске добре пољопривредне праксе (*EuroGAP*) и *ISO 22 000* стандард развијен од Међународне организације за стандардизацију везано за стандарде безбједности хране. Кроз обуку, техничку помоћ, маркетинг и помоћ при прибављању потврда, рурални предузетници, било пољопривредни или не, примају помоћ приликом развоја и ширења својих предузећа што ствара могућности за повећање прихода и руралне запослености те даје додатну вриједност руралној економији.

(III) *Поткомпонента о Развоју предузећа ван пољопривреде*. Пројекат се фокусира на стварање радних мјеста за жене и незапослену омладину, због мањка могућности у руралним подручјима и високе стопе незапослености за ове двије групе. Пројекат ће пружити подршку која ће укључивати препознавање пословних могућности и могућности запошљавања, припрему техничке и пословне изводљивости, приступ финансирању кроз руралну компоненту финансирања. За неколико изабраних предузећа са потенцијалом стварања радних мјеста размотриће се и мала једнократна почетна капитална помоћ са одређеним доприносом из Пројекта. Од ове поткомпоненте се очекује пружање обуке за стварање радних мјеста за око 1000 жена и незапослену омладину. Надаље, Пројекат ће (I) наћи посебне прилике запошљавања у облику приправништва кроз сарадњу са приватним сектором (II) блиско сарађивати са општинским пословним зонама за подстицање запошљавања младих (III) развијати кредитне производе за незапослену омладину за "старт-ап" послове у сарадњи са програмима подршке приватном сектору и (IV) сарађивати са *ILO* да би објавили своје истраживање те анализа сектора у развоју са потенцијалом запошљавања.

б. Компонента Инвестиција у рурално пословање

Компонента Инвестиција у рурално пословање пружа приступ финансијским услугама те пословање са двјема главним групама клијената, (I) произвођачи са малим имањем и рурални предузетници, којима се одобравају зајмови за до пет година и (II) рурална предузећа повезана са једним од главних ланаца вриједности, подржан од пројекта којима се одобравају зајмови. Потичу се иновативна рješења за финансирање фирми приватног сектора са уговорним рјешењима са удружењима произвођача и пољопривредним задругама, пошто су се она показала као веома учинковита у пружању правовременог финансирања малим пољопривредницима, позабавити се захтјевима обртног капитала прерађивача и трговаца на велико, обезбиједити правовремено плаћање пољопривредницима за њихове производе те обезбиједити сигуран извор отплате кроз одбитак рата на самом извору тиме смањујући трансакциони трошак финансијских институција.

Компонента Инвестиција у рурално пословање такође треба обезбиједити средство рефинансирања комерцијалним банкама и средство за предфинансирање за *МСО* за финансирање са роком за приватне особе (пољопривреднике и микро предузећа) и за рурална мала и средња предузећа. Обновљиви фонд од 9.23 милиона $ (12.9 милиона КМ) ће бити осигуран под овом компонентом од којих ће око 5.85 милиона $ бити за Федерацију и 3.38 милиона $ за РС. Овај износ ће износити 80% укупног фонда позајмљивања а додатних 20% или 1,85$ ће допринијети Укључене финансијске институције (*Participating Financial Institutions - PFI*). Расподјела пројекта за подршку инвестиција у рурално пословање исплатиће се током петогодишњег периода спровођења пројекта, а уговорени *PFI* ће одмах револвирати повратне токове (*reflows*). Очекује се да ће Пројекат обезбиједити кредит за 1387 пољопривредника са малим имањем и 46 предузећа. Укљученим финансијским институцијама биће пружена кредитна средства на најмање 10 година као обновљиви фонд.

в. Компонента Инфраструктуре руралног тржишта

Компонента Руралне инфраструктуре побољшава приступ тржиштима кроз широк спектар шема који ће бити спроведене у блиској сарадњи са општинским властима. Све изабране шеме мораће показати потенцијал програма за побољшање економских могућности и живота. Главне врсте инфраструктуре које ће бити прихватљиве према компоненти Инфраструктуре руралног тржишта морају укључивати инфраструктуру као што су сеоски и прилазни путеви, укључујући мостове, појилишта за стоку на испаши, мање системе за наводњавање, кућно водоснабдијевање и канализацију.

г. Компонента Управљања пројектом

Компонента Управљања пројектом финансира све спољне трошкове управљања и координације пројектом од Јединице за координацију пројекта (*PCU*) у Федерацији и Јединице за координацију пољопривредних пројеката (*APCU*) у РС-у.

II. Начин спровођења

1. Пројекат усваја приступ подстакнут потражњом да би укључио пољопривреднике и руралне институције које су највише усмјерене према предузетништву, тиме обезбјеђујући да ће услуге које пружа пројекат уродити плодом и имати велики учинак на развој руралног живота. Укључени су социјална укљученост и циљеви специфични с обзиром на једнакост полова да би се обезбиједило учешће свих националности, жена и младих у различитим активностима пројекта. Организациони оквир Пројекта се гради на већ постојећим договорима за *IFAD* пројекте који су у току у Босни и Херцеговини, који су добро провјерени те су се у прошлости показали ефикасним. Зајмопримац/Прималац одобрава Пројекат кроз своје институције обезбјеђујући његову досљедност са националним стратегијама и политикама, те ће, затим, прослиједити приходе Финансирања и одговорност за спровођење Пројекта двјема ентитетским владама (Федерација и РС), кроз њихова министарства за пољопривреду као Главним агенцијама пројекта. У сваком ентитету ће међуресорни Управни одбор пројекта (*PSC*) бити одговоран обезбиједити спровођење пројекта у складу са чврстим финансијским и административним поступцима унутар владине политике и институционалног оквира.

2. *Приручник за спровођење пројекта (PIM). PSC* одобрава нацрт Приручника за спровођење пројекта те га предаје Фонду за одобравање. Дозвољене су измјене и допуне Приручника као и друге промјене само уз претходно одобрење Фонда.

3. *Средњорочни преглед (MTR)*. Средњорочни преглед се спроводи на крају треће године пројекта, за процјену напретка, достигнућа, ограничења, утицаја пројекта и вјероватне одрживости те ће давати препоруке и радити потребна прилагођавања за преостали период исплате. Главне агенције за пројекат и *IFAD-а* заједно спроводе *MTR*.

Прилог 2

Табела намјене

1. *Расподјела средстава Зајма и Субвенције*. (а) Табела ниже приказује категорије оправданих трошкова који се финансирају из Зајма и Субвенције и расподјелу износа Зајма и Субвенције у свакој Категорији те проценти расхода за предмете који се финансирају у свакој Категорији:

Категорија	Додијељени износ зајма (изражен у СДР)	Додијељени износ Субвенције (изражен у СРД)	Проценат трошкова који се финансирају нето
А. Дио А Пројекта у Федерацији			
I. Фонд за подршку предузећа	31 000	32 000	100% нето доприноса општина/корисника
II. Обновљиви инвестициони фонд	2 810 000		100% нето доприноса *PFI-а*
III. Грађевински радови	275 000		100% нето доприноса суфинансијера те општина/корисника
IV. Национална техничка помоћ, обука, радионице и студије	585 000	255 000	100% нето доприноса суфинансијера
V. (а) Опрема	91 000	14 000	100%
VI. Спољни оперативни трошкови	775 000		100%
Недодијељено	238 000		
Б. Дио Б Пројекта у РС-у			
I. Фонд за подршку предузећа	50 000	13 000	100% нето доприноса општина/корисника
II. Обновљиви инвестициони фонд	1 626 000		100% нето доприноса *PFI-а*
III. Грађевински радови	190 000		100% нето доприноса суфинансијера те општина/корисника
IV. Национална техничка помоћ, обука, радионице и студије	560 000	160 000	100% нето од суфинансијера
V. (б) Возила и опрема	50 000	26 000	100%
VI. Спољни оперативни трошкови	615 000		100%
Недодијељено	154 000		
УКУПНО	8 050 000	500 000	

(б) Расподјела Субвенције за категорије I, IV, V i VI покрива трошкове за одређене активности у вези са Помоћи удружењима произвођача и програмима за жене на водећим положајима.

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ-Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском и језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-21/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-144/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O FINANSIRANJU - PROJEKAT RURALNOG POSLOVNOG RAZVOJA - IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ (IFAD)

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor o finansiranju projekta - *Projekat ruralnog poslovnog razvoja* - između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD), potpisan 4. decembra 2013. godine u Rimu i 20. decembra 2013. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

BROJ ZAJMA I-859-BA

BROJ SUBVENCIJE I-C-1337-BA

UGOVOR O FINANSIRANJU PROJEKTA

PROJEKAT RURALNOG POSLOVNOG RAZVOJA (RURAL BUSINESS DEVELOPMENT PROJECT - RBDP) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ POTPISANO U RIMU, ITALIJA I SARAJEVU, BOSNA I HERCEGOVINA

UGOVOR O FINANSIRANJU

Broj zajma: I-859-BA

Broj subvencije: I-C-1337-BA

Naslov projekta: Projekat ruralnog poslovnog razvoja (RBDP) ("Projekat")

Bosna i Hercegovina ("Zajmoprimac/Primalac")

i

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj ("Fond" ili "IFAD")

(svaka posebno "Stranka", a zajedno "Stranke")

Ovim se slažu kako slijedi:

Odjeljak A

1. Sljedeći dokumenti skupno čine ovaj ugovor: ovaj dokument, Opis projekta i Način provedbe (Prilog 1) i Tablica namjene (Prilog 2).

2. Sve odredbe Općih uslova za finansiranje poljoprivrednog razvoja Fonda od 29. aprila 2009. godine, koji se mogu mijenjati s vremena na vrijeme ("Opći uslovi"), primjenjuju se na ovaj ugovor.

3. Fond daje Zajmoprimcu/Primaocu zajam i subvenciju ("Finansiranje"). Dio A Projekta izvodi Federacija Bosne i Hercegovine ("Federacija"), a Dio B Projekta izvodi Republika Srpska ("RS"), te u tu svrhu Zajmoprimac/Primalac Federaciji i RS-u na raspolaganje stavlja određene dijelove sredstava Finansiranja prema uslovima navedenim u ovom ugovoru te u skladu s odredbama supsidijarnih ugovora između Zajmoprimca/Primaoca i Federacije, odnosno RS-a.

4. Zajmoprimac/Primalac namjerava od OPEC fonda za međunarodni razvoj ("OFID") dobiti zajam u iznosu od otprilike 5.35 miliona USD ("OFID zajam") za pomoć u finansiranju Dijela A Projekta prema uslovima koji će biti određeni ugovorom ("Ugovor o zajmu OFID") između Zajmoprimca i OFID-a. Republika Srpska će osigurati odgovarajuće finansiranje od otprilike 3.43 miliona USD za Dio B Projekta.

Odjeljak B

1. A. Iznos zajma je 8 050 000 SDR.

B. Iznos subvencije je 500 000 SDR.

2. Zajam se dodjeljuje prema posebnim uslovima IFAD-a. (*hardened terms*).

3. Valuta plaćanja zajma je euro.

4. Prvi dan primjenjive fiskalne godine je 1. januar.

5. Glavna naplata i naplata za uslugu se plaćaju svakog 15. februara i 15. augusta.

6. Iznosi koji se unaprijed povlače s računa za zajam i subvenciju drže se na četiri određena računa denominirana u eurima, koje otvara i održava Zajmoprimac/Primalac u bankama koje su prihvatljive Fondu (odvojeni računi za sredstva zajma i subvencije za svaki od dva entiteta). Četiri računa projekta denominirana u lokalnoj valuti (odvojeni računi za sredstva zajma i subvencije za svaki od dva entiteta) se otvaraju u bankama koje su prihvatljive Fondu.

7. Za Dio A Projekta se osigurava paralelno finansiranje za ukupan iznos od otprilike 1 940 000 USD, a za Dio B Projekta za ukupan iznos od otprilike 1 420 000 USD u skladu s odobrenim godišnjim planovima rada i proračunom Projekta koji pokriva sve poreze i takse.

Odjeljak C

1. Glavne agencije Projekta su Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za Dio A, a Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske za Dio B.

2. Federacija i Republika Srpska su određeni kao dodatne Stranke Projekta.

3. Datum završetka Projekta je peta godišnjica dana stupanja na snagu ovog ugovora.

Odjeljak D

Fond će upravljati finansiranjem i nadgledati Projekat.

Odjeljak E

1. Sljedeće je određeno kao dodatni razlozi za obustavu ovog ugovora: OFID ugovor o zajmu će biti obustavljen.

2. Sljedeće je određeno kao dodatni razlozi za poništenje ovog ugovora: OFID ugovor o zajmu će biti poništen.

3. Sljedeće je određeno kao dodatni opći uslovi koji prethode povlačenju:

(a) za Dio A Projekta OFID ugovora o zajmu, Ugovor o projektu između IFAD-a i Federacije i Supsidijarni ugovor Federacije će svi biti potpisani;

(b) za Dio B Projekta, RS će osigurati odgovarajuće finansiranje i Ugovor o projektu između IFAD-a i RS-a i Supsidijarni ugovor RS-a će oba biti potpisana.

4. Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji od Zajmoprimca/Primaoca.

5. U nastavku su ovlašteni predstavnici i adrese za bilo koju komunikaciju vezanu za Ugovor:

Za Zajmoprimca/Primaoca:

Ministarstvo finansija i trezora

Trg Bosne i Hercegovine br. 1

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Za Fond:

Predsjednik

International Fund for Agricultural Development

Via Paolo di Dono 44

00142 Rim

Italija

Ovaj ugovor je pripremljen na engleskom jeziku u šest (6) originalnih primjeraka, tri (3) za Fond i tri (3) za Zajmoprimca/Primaoca.

BOSNA I HERCEGOVINA

svojeručni potpis

Nikola Špirić

Potpredsjednik Vijeća ministara i

ministar finansija i trezora

Datum: 20. decembra 2013. godine

MEĐUNARODNI FOND ZA

POLJOPRIVREDNI RAZVOJ

svojeručni potpis

Kanayo F. Nwanze

Predsjednik

Datum: 04. decembra 2013. godine

Prilog 1

Opis projekta i Način provedbe

I. Opis Projekta

1. **Područje Projekta**. Projekat se provodi u 27 općina u Federaciji Bosne i Hercegovine i u 20 općina u Republici Srpskoj. Izbor tih općina se temelji na njihovom slabom razvoju

i socio-ekonomskom poretku, njihovom ograničenom sudjelovanju u prijašnjim IFAD projektima, te na potencijalu skaliranja neke od intervencija koje su pokazale veliki utjecaj u prijašnjim IFAD projektima. Nadalje, unutar tih odabranih općina, usmjeravat će se na najuskraćenije i nerazvijenije zajednice, posebno što se tiče ruralne infrastrukture. U Federaciji su odabrane općine raspodijeljene u devet kantona: Hercegovačko-neretvanski kanton: Neum, Ravno i Stolac; Sarajevski kanton: Trnovo; Bosansko-podrinjski kanton: Foča-Ustikolina, Goražde i Pale-Prača; Zeničko-dobojski kanton: Vareš i Breza; Livanjski kanton: Drvar, Bosansko Grahovo, Glamoč i Kupres; Srednjobosanski kanton: Dobretići, Jajce i Gornji Vakuf; Unsko-sanski kanton: Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac i Bužim; Tuzlanski kanton: Čelić, Teočak, Sapna, Kalesija i Kladanj; Posavski kanton: Orašje i Odžak; i Zapadnohercegovački kanton: Grude. U RS-u, u 20 općina će biti uključene sljedeće: Jezero, Šipovo, Kupres, Mrkonjić Grad, Ribnik, Istočni Drvar, Petrovac, Oštra Luka, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Kozarska Dubica, Petrovo, Pelagićevo, Donji Žabar i Vukosavlje, Šamac, Brod, Derventa i Srbac.

2. Ciljano stanovništvo. Projekat cilja na 20 000 domaćinstava svih nacionalnosti uključujući: (i) poljoprivrednike malog posjeda, i muškarce i žene zainteresirane za komercijalnu poljoprivredu; (ii) Udruge proizvođača i Poljoprivredne zadruge povezane s poljoprivrednicima malih posjeda, te (iii) žene i nezaposlenu omladinu zainteresiranu za zapošljavanje izvan poljoprivrednog sektora ili samozapošljavanje. Domaćinstva na čelu sa ženama čine gotovo 25% ciljne grupe.

3. **Cilj i svrha**. Cilj Projekta je smanjenje siromaštva na ruralnim područjimapodizanjem prihoda ciljne grupe i jačanjem njihove otpornosti izgradnjom unosnih poljoprivrednih poduzeća i poduzeća van poljoprivrednog sektora u Bosni i Hercegovini. Svrha Projekta je da pomogne samoodrživim poljoprivrednicima u prijelazu na komercijalnu poljoprivredu te u razvoju sektora poduzeća izvan poljoprivrednog sektora za stvaranje ruralnih radnih mjesta. Očekivani ishodi projekta su: (i) povećana produktivnost i poduzetništvo kroz ojačane poslovne i savjetodavne usluge; (ii) povećan pristup održivim finansijskim uslugama, te (iii) poboljšan pristup tržištima i poslovnim prilikama. Od najmanje 75% ciljanih domaćinstava se očekuje povećanje prosječnog prihoda kućanstva iz poljoprivrede za 30 %, te povećanje od prihoda izvan poljoprivrednog sektora za 50 %. Očekuje se povećanje od 5% kod udjela žena i nezaposlene omladine u zapošljavanju.

4. **Komponente**. Projekat se sastoji od četiri komponente: (a) Podrška ruralnom poslovanju; (b) Investicije u ruralno poslovanje; (c) Infrastruktura ruralnog tržišta; i (d) Upravljanje Projektom. Od komponenti se očekuje djelovanje u bliskoj integraciji i sinergiji za najveći mogući učinak na ciljana domaćinstva.

Komponenta a: Podrška ruralnom poslovanju

Komponenta o podršci ruralnom poslovanju se sastoji od tri podkomponente:

(i) Razvoj poljoprivrednog poduzeća, (ii) Usluge poslovnog razvoja i (iii) Razvoj poduzeća izvan poljoprivrednog sektora.

(i) *Potkomponenta (i): Razvoj poljoprivrednog poduzeća*. PProjekat osigurava obuku za 6 000 poljoprivrednika s malim posjedima za povećanje poljoprivredne produktivnosti. Cilj će biti da se poveća urod, kvalitet proizvoda i vrijednost postojećih poljoprivrednih poduzeća kroza savjetovanje i obuku; promicanje usjeva visoke vrijednosti, demonstracija poboljšanih i odgovarajućih tehnologija, te prakse za sektore hortikulture i stočarstva; poboljšani poljoprivredni unosi, poboljšanje u uzgoju stada i stoke te u praksama upravljanja, povećanje standarda sigurnosti hrane, jačanje dobre poljoprivrede te ekološki prihvatljivih praksi. Sve aktivnosti će biti usmjerene prema tržištu i osmišljene da bi pomogli poljoprivrednicima korisnicima u poboljšanju produktivnosti, utrživosti i isplativosti njihovog poljoprivrednog proizvoda.

Uz obuku, Projekat će osigurati:

- *Fond za pomoć poduzećima* za ohrabrivanje članova Udruga proizvođača i Poljoprivrednih zadruga da investiraju u novu i poboljšanu infrastrukturu ili opremu koja će poboljšati veze proizvođača s tržištem i omogućiti poljoprivrednicima s malim posjedima da steknu veći udio u tržištu i povećane prihode.

- "*Finansiranje sjemena"* od do 15 000 KM na odgovarajućoj osnovi dobro vođenim zadrugama usmjerenim prema dobiti koje mogu biti konkurentne u trenutnom okruženju, te imaju potencijal da budu od koristi velikom broju zadrugara, stvaraju dodatni prihod ili zapošljavanje. Finansiranje sjemena je praćeno doprinosima lokalne općine i samih primalaca, te se nadopunjava dodatnim zajmovima kroz Projekat, ako je to potrebno u svrhe poslovnih investicija. Projekat će povezati pruženu finansijsku podršku s već dostupnim finansiranjem iz izvora kao što su Investiciona razvojna banka u RS-u, te pomoći svojim klijentima u pribavljanju garancije od Okvira za garancije RS-a kada ono postane dostupno.

- *Ruralna inicijativa za žene na vodećim položajima*, s ciljem bavljenja pitanjem niskog poduzetničkog samopouzdanja žena sa ruralnih područja, poboljšanjem metodologije kolega i vještina rukovođenja kod žena, jačanja tehničke sposobnosti žena da bi se bavile razvojem ruralnog poduzeća i trening poslovnih vještina, jačanje i osnivanje komercijalno usmjerene udruge proizvođača i zadruge, kroz koje žene imaju bolji pristup obukama, tržištima i rješenjima pakiranja te profesionalnim mrežama. Očekuje se da će aktivnost pokrivati oko 300 žena ili po 150 njih u svakom entitetu.

(ii) *Potkomponenta (ii): Usluge poslovnog razvoja*. Da bi povezao male poljoprivrednike s tržištem, Projekat će ojačati oko 60 Udruga proizvođača i Poljoprivrednih zadruga s članstvom od otprilike 4 200 lica. Osigurat će obuku, mentorstvo na poslu, te olakšati širenje tržišnih veza (npr. povezivanje s krajnjim kupcima ili većim trgovcima/trgovcima na veliko/trgovcima na malo, prerađivačima itd.). Projekat pomaže Poljoprivrednim zadrugama, Udrugama proizvođača i drugim tržišnim posrednicima u pružanju prilika malim poljoprivrednicima za aktivnije sudjelovanje u lancima vrijednosti i usvajanju standarda kao što su Analiza opasnosti i kritične kontrolne tačke (HACCP), Europske dobre poljoprivredne prakse (EuroGAP) i ISO 22 000 standard razvijen od Međunarodne organizacije za standardizaciju vezano za standarde sigurnosti hrane. Kroz obuku, tehničku pomoć, marketing i pomoć pri pribavljanju potvrda, ruralni poduzetnici, bilo poljoprivredni ili ne, primaju pomoć prilikom razvoja i širenja svojih poduzeća, što stvara mogućnosti za povećanje prihoda i zaposlenosti na ruralnim područjima, te daje dodatnu vrijednost ruralnoj ekonomiji.

(iii) *Potkomponenta (iii): Razvoj poduzeća izvan poljoprivrede*. Projekat se usredotočuje na stvaranje radnih mjesta za žene i nezaposlenu omladinu radi manjka mogućnosti u ruralnim područjima i visoke stope nezaposlenosti za ove dvije grupe. Projekat će pružiti podršku koja će uključivati prepoznavanje poslovnih mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja, pripremu tehničke i poslovne izvedivosti, pristup finansiranju kroz ruralnu komponentu finansiranja. Za nekoliko

izabranih poduzeća s potencijalom stvaranja radnih mjesta razmotrit će se i mala jednokratna početna kapitalna pomoć s određenim doprinosom iz Projekta. Od ove podkomponente se očekuje pružanje obuke za stvaranje radnih mjesta za oko 1 000 žena i nezaposlenu omladinu. Nadalje, Projekat će (i) naći posebne prilike zapošljavanja u obliku pripravništva kroz saradnju s privatnim sektorom (ii) blisko sarađivati s općinskim poslovnim zonama za poticanje zapošljavanja mladih (iii) razvijati kreditne proizvode za nezaposlenu omladinu za *start-up* poslove u saradnji s programima podrške privatnom sektoru i (iv) sarađivati s ILO da bi objavili svoje istraživanje, te analiza sektora u razvoju s potencijalom zapošljavanja.

Komponenta b: Investicija u ruralno poslovanje

Komponenta o investiciji u ruralno poslovanje pruža pristup financijskim uslugama, te poslovanje s dvjema glavnim grupama klijenata: (i) proizvođači s malim posjedom i ruralni poduzetnici, kojima se odobravaju zajmovi za do pet godina i (ii) ruralna poduzeća povezana s jednim od glavnih lanaca vrijednosti podržan od projekta kojima se odobravaju zajamovi. Potiču se inovativna rješenja za finansiranje firmi privatnog sektora s ugovornim rješenjima s Udrugama proizvođača i Poljoprivrednim zadrugama, pošto su se ona pokazala kao jako efikasna u pružanju pravovremenog finansiranja malim poljoprivrednicima, fokusirati se na zahtjeve obrtnog kapitala prerađivača i trgovaca na veliko, obezbjeđivanje pravovremenog plaćanja poljoprivrednicima za njihove proizvode te obezbjeđivanje sigurnog izvora otplate kroz odbitak rata na samom izvoru time smanjujući transakcijski trošak finansijskih institucija.

Ova komponenta također treba osigurati sredstvo refinansiranja komercijalnim bankama i sredstvo za predfinansiranje za MCO za finansiranje s rokom za privatne osobe (poljoprivrednike i mikro poduzeća) i za ruralna mala i srednja poduzeća. Obnovljivi fond od 9.23 miliona USD (12.9 miliona KM) će biti osiguran pod ovom komponentom od kojih će oko 5.85 miliona USD biti za Federaciju i 3.38 miliona USD za RS. Ovaj iznos će iznositi 80% ukupnog fonda pozajmljivanja a dodatnih 20% ili 1.85 USD će pridonijeti uključene finansijske institucije (Participating Financial Institutions - PFI). Raspodjela projekta za podršku investicija u ruralno poslovanje isplatit će se u toku petogodišnjeg razdoblja provedbe projekta, a ugovoreni PFI će odmah revolvirati povratne tokove (*reflows*). Očekuje se da će Projekat osigurati zajam za 1387 poljoprivrednika s malim posjedom i 46 poduzeća. Uključenim finansijskim institucijama će biti pružena kreditna sredstva na najmanje 10 godina kao obnovljivi fond.

Komponenta c: Infrastrukture ruralnog tržišta

Komponenta o infrastrukturama ruralnog tržišta poboljšava pristup tržištima kroz širok raspon shema koje će biti provedene u bliskoj saradnji s općinskim vlastima. Sve izabrane sheme će morati pokazati potencijal programa za poboljšanje ekonomskih mogućnosti i života. Glavne vrste infrastrukture koje će biti prihvatljive prema ovoj komponenti moraju uključivati infrastrukturu kao što su seoski i prilazni putevi uključujući mostove, pojilišta za stoku na ispaši, manje sisteme za navodnjavanje, kućnu vodoopskrbu i kanalizaciju.

Komponenta d: Upravljanje projektom

Komponenta o upravljanju projektom finansira sve vanjske troškove upravljanja i koordinacije projektom od Jedinice za koordinaciju projekta (PCU) u Federaciji i Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata (APCU) u RS-u.

II. Način provedbe

1. Projekat usvaja pristup potaknut potražnjom da bi uključio poljoprivrednike i ruralne institucije koje su najviše usmjerene prema poduzetništvu, time osiguravajući da će usluge koje pruža projekat uroditi plodom i imati velik učinak na razvoj ruralnog života. Uključena su socijalna uključenost i ciljevi specifični s obzirom na jednakost spolova da bi se osiguralo sudjelovanje lica svih nacionalnosti, žena i mladih u različitim aktivnostima projekta. Organizacioni okvir Projekta se gradi na već postojećim dogovorima za IFAD projekte koji su u toku u Bosni i Hercegovini, a koji su dobro provjereni te su se u prošlosti pokazali učinkovitim. Zajmoprimac/Primalac odobrava Projekat kroza svoje institucije osiguravajući njegovu dosljednost s nacionalnim strategijama i politikama, te će zatim proslijediti prihode finansiranja i odgovornost za provedbu Projekta dvjema entitetskim vladama (Federacija i RS), kroz njihova ministarstva za poljoprivredu kao glavnim agencijama Projekta. U svakom entitetu će međuresorni Upravni odbor Projekta (PSC) biti odgovoran da osigura provedbu Projekta u skladu s čvrstim finansijskim i administrativnim postupcima unutar vladine politike i institucionalnog okvira.

2. *Priručnik za provedbu projekta (PIM)*. PSC odobrava nacrt Priručnika za provedbu projekta te ga predaje Fondu za odobravanje. Dozvoljene su izmjene i dopune Priručnika kao i druge promjene samo uz prethodno odobrenje Fonda.

3. *Srednjoročni pregled (MTR)*. Srednjoročni pregled se provodi na kraju treće godine projekta, za procjenu napretka, dostignuća, ograničenja te utjecaja projekta i vjerovatne održivosti te će davati preporuke i raditi potrebne prilagodbe za preostalo razdoblje isplate. Glavne agencije za Projekat i IFAD zajedno provode MTR.

Prilog 2

Tablica namjene

1. *Raspodjela sredstava zajma i subvencije*. (a) Tablica niže prikazuje kategorije opravdanih troškova koji se finansiraju iz zajma i subvencije i raspodjelu iznosa zajma i subvencije u svakoj kategoriji te procenti rashoda za predmete koji se finansiraju u svakoj kategoriji:

Kategorija	Dodijeljeni iznos zajma (izražen u SDR)	Dodijeljeni iznos subvencije (izražen u SRD)	Procenat troškova koji se finansiraju neto
A. Dio A Projekta u Federaciji			
I. Fond za podršku poduzeća	31 000	32 000	100% neto doprinosa općina/korisnika
II. Obnovljivi investicioni fond	2 810 000		100% neto doprinosa PFI-a
III. Građevinski radovi	275 000		100% neto doprinosa sufinansijera te općina/korisnika
IV. Nacionalna tehnička pomoć, obuka, radionice i studije	585 000	255 000	100% neto doprinosa sufinansijera
V. (a) Oprema	91 000	14 000	100%
VI. Vanjski operativni troškovi	775 000		100%
Nedodijeljeno	238 000		
B. Dio B Projekta u RS-u			
I. Fond za podrškupoduzeća	50 000	13 000	100% neto doprinosa općina/korisnika
II. Obnovljivi investicioni fond	1 626 000		100% neto doprinosa PFI-a
III. Građevinski radovi	190 000		100% neto doprinosa sufinansijera te općina/korisnika
IV. Nacionalna tehnička pomoć, obuka, radionice i studije	560 000	160 000	100% neto od sufinansijera
V. (b) Vozila i oprema	50 000	26 000	100%
VI. Vanjski	615 000		100%

operativni troškovi			
Nedodijeljeno	154 000		
UKUPNO	8 050 000	500 000	

(b) Raspodjela subvencije za kategorije I, IV, V i VI pokriva troškove za određene aktivnosti vezane za Pomoć Udrugama proizvođača i programima za žene na vodećim položajima.

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-21/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-144/14 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O FINANCIRANJU PROJEKTA - PROJEKT RURALNOG POSLOVNOG RAZVOJA - IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ (IFAD)

Članak 1.

Ratificira se Ugovor o financiranju projekta - *Projekt ruralnog poslovnog razvoja* - između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD), potpisan 4. prosinca 2013. godine u Rimu i 20. prosinca 2013. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

BROJ ZAJMA I-859-BA

BROJ SUBVENCIJE I-C-1337-BA

UGOVOR O FINANCIRANJU PROJEKTA

PROJEKT RURALNOG POSLOVNOG RAZVOJA (RURAL BUSINESS DEVELOPMENT PROJECT -RBDP) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ POTPISANO U RIMU, ITALIJA I SARAJEVU, BOSNA I HERCEGOVINA

UGOVOR O FINANCIRANJU

Broj zajma: I-859-BA

Broj subvencije: I-C-1337-BA

Naslov projekta: Projekt ruralnog poslovnog razvoja (RBDP) ("Projekt")

Bosna i Hercegovina ("Zajmoprimac/Primatelj")

i

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj ("Fond" ili "IFAD")

(svaka posebno "Stranka", a zajedno "Stranke")

Ovim se slažu kako slijedi:

Odjeljak A

1. Sljedeći dokumenti skupno čine ovaj Ugovor: ovaj dokument, Opis projekta i Način provedbe (Prilog 1) i Tablica namjene (Prilog 2).

2. Sve odredbe Općih uvjeta za financiranje poljoprivrednog razvoja Fonda od 29.travnja 2009. godine, koji se mogu mijenjati s vremena na vrijeme ("Opći uvjeti") primjenjuju se na ovaj Ugovor.

3. Fond daje Zajmoprimcu/Primatelju Zajam i Subvenciju ("Financiranje"). Dio A Projekta izvodi Federacija Bosne i Hercegovine ("Federacija"), a Dio B Projekta izvodi Republika Srpska ("RS") te u tu svrhu Zajmoprimac/Primatelj Federaciji i RS-u na raspolaganje stavlja određene dijelove sredstava Financiranja prema uvjetima navedenim u ovom Ugovoru te u skladu s odredbama Supsidijarnih ugovora između Zajmoprimca/Primatelja i Federacije odn. RS-a.

4. Zajmoprimac/Primatelj namjerava od OPEC Fonda za međunarodni razvoj ("OFID") dobiti zajam u iznosu od otprilike 5.35 milijuna USD ("OFID Zajam") za pomoć u financiranju Dijela A Projekta prema uvjetima koji će biti određeni ugovorom ("Ugovor o zajmu OFID") između Zajmoprimca i OFID-a. Republika Srpska će osigurati odgovarajuće financiranje od otprilike 3.43 milijuna USD za Dio B Projekta.

Odjeljak B

1. A. Iznos zajma je 8 050 000 SDR.

B. Iznos Subvencije je 500 000 SDR.

2. Zajam se dodjeljuje prema posebnim uvjetima IFAD-a. (*hardened terms*).

3. Valuta plaćanja zajma je euro.

4. Prvi dan primjenjive fiskalne godine je 1. siječnja.

5. Glavna naplata i naplata za uslugu se plaćaju svakog 15. veljače i 15. kolovoza.

6. Iznosi koji se unaprijed povlače s Računa Zajma i Subvencije drže se na četiri Određena računa denominirana u eurima, koje otvara i održava Zajmoprimac/Primatelj u bankama koje su prihvatljive Fondu (odvojeni računi za sredstva Zajma i Subvencije za svaki od dva Entiteta). Četiri Računa projekta denominirana u lokalnoj valuti (odvojeni računi za sredstva Zajma i Subvencije za svaki od dva Entiteta) se otvaraju u bankama koje su prihvatljive Fondu.

7. Za Dio A Projekta se osigurava paralelno financiranje za ukupan iznos od otprilike 1 940 000 USD, a za Dio B Projekta za ukupan iznos od otprilike 1 420 000 USD u skladu s odobrenim godišnjim planovima rada i proračunom Projekta koji pokriva sve poreze i pristojbe.

Odjeljak C

1. Glavne Agencije Projekta su Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za Dio A, a Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske za Dio B.

2. Federacija i Republika Srpska su određeni kao dodatne Stranke Projekta.

3. Datum završetka Projekta je peta godišnjica dana stupanja na snagu ovog Ugovora.

Odjeljak D

Fond će upravljati Financiranjem i nadgledati Projekt.

Odjeljak E

1. Sljedeće je određeno kao dodatni razlozi za obustavu ovog Ugovora: OFID Ugovor o zajmu će biti obustavljen.

2. Sljedeće je određeno kao dodatni razlozi za poništenje ovog Ugovora: OFID Ugovor o zajmu će biti poništen.

3. Sljedeće je određeno kao dodatni opći uvjeti koji prethode povlačenju:

(a) za Dio A Projekta OFID Ugovora o zajmu, Ugovor o projektu između IFAD i Federacije i Supsidijarni ugovor Federacije će svi biti potpisani;

(b) za Dio B Projekta, RS će osigurati odgovarajuće financiranje i Ugovor o projektu između IFAD-a i RS-a i Supsidijarni ugovor RS-a će oba biti potpisana.

4. Ovaj Ugovor podliježe ratifikaciji od Zajmoprimca/Primatelja.

5. U nastavku su ovlašteni predstavnici i adrese za bilo koju komunikaciju vezanu za Ugovor:

Za Zajmoprimca/Primatelja:
Ministarstvo financija i trezora
Trg Bosne i Hercegovine br. 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Za Fond:
Predsjednik
International Fund for Agricultural Development
Via Paolo di Dono 44
00142 Rim, Italija

Ovaj Ugovor je pripremljen na engleskom jeziku u šest (6) originalnih primjeraka, tri (3) za Fond i tri (3) za Zajmoprimca/Primatelja.

BOSNA I HERCEGOVINA
vlastoručni potpis
Nikola Špirić
Potpredsjednik Vijeća ministara i
Ministar financija i trezora
Datum: 20.prosinca 2013. godine
MEĐUNARODNI FOND ZA
POLJOPRIVREDNI RAZVOJ
vlastoručni potpis
Kanayo F. Nwanze
Predsjednik
Datum: 04.prosinca 2013. godine

Prilog 1

Opis projekta i Način provedbe

I. Opis Projekta

1. **Područje Projekta**. Projekt se provodi u 27 općina u Federaciji Bosne i Hercegovine i u 20 općina u Republici Srpskoj. Izbor tih općina se temelji na njihovom slabom razvoju i socio-ekonomskom poretku, njihovom ograničenom sudjelovanju u prijašnjim IFAD projektima te na potencijalu skaliranja neke od intervencija koje su pokazale veliki utjecaj u prijašnjim IFAD projektima. Nadalje, unutar tih odabranih općina, usmjeravat će se na naj uskraćenije i nerazvijenije zajednice, posebice što se tiče ruralne infrastrukture. U Federaciji su odabrane općine raspodijeljene u devet županija: Hercegovačko-Neretvanska županija: Neum, Ravno i Stolac; Sarajevska županija: Trnovo; Bosansko-podrinjska županija: Foča-Ustikolina, Goražde i Pale-Prača; Zeničko-dobojska županija: Vareš i Breza; Livanjska županija: Drvar, Bosansko Grahovo, Glamoč i Kupres; Županija Središnja Bosna: Dobretići, Jajce i Gornji Vakuf; Unsko-sanska županija: Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac i Bužim; Tuzlanska županija: Čelić, Teočak, Sapna, Kalesija i Kladanj; Županija Posavska: Orašje i Odžak; i Zapadno-hercegovačka županija: Grude. U RS-u, u 20 općina će biti uključene sljedeće: Jezero, Šipovo, Kupres, Mrkonjić Grad, Ribnik, Istočni Drvar, Petrovac, Oštra Luka, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Kozarska Dubica, Petrovo, Pelagićevo, Donji Žabar i Vukosavlje, Šamac, Brod, Derventa i Srbac.

2. Ciljano stanovništvo. Projekt cilja na 20,000 domaćinstava svih nacionalnosti uključujući: (i) poljoprivrednike malog posjeda, i muškarce i žene zainteresirane za komercijalnu poljoprivredu; (ii) Udruge proizvođača i Poljoprivredne zadruge povezane s poljoprivrednicima malih posjeda, te (iii) žene i nezaposlenu mladež zainteresiranu za zapošljavanje izvan poljoprivrednog sektora ili samozapošljavanje. Domaćinstva na čelu sa ženama čine gotovo 25% ciljne skupine.

3. **Cilj i svrha**. Cilj Projekta je smanjenje siromaštva na ruralnim područjima podizanjem prihoda ciljne skupine i jačanjem njihove otpornosti izgradnjom unosnih poljoprivrednih poduzeća i poduzeća van poljoprivrednog sektora u Bosni i Hercegovini. Svrha Projekta je pomoći samoodrživim poljoprivrednicima u prijelazu na komercijalnu poljoprivredu te u razvoju sektora poduzeća izvan poljoprivrednog sektora za stvaranje ruralnih radnih mjesta. Očekivani ishodi projekta su: (i) povećana produktivnost i poduzetništvo kroz ojačane poslovne i savjetodavne usluge; (ii) povećan pristup održivim financijskim uslugama te (iii) poboljšan pristup tržištima i poslovnim prilikama. Od najmanje 75% ciljanih domaćinstava se očekuje povećanje prosječnog prihoda kućanstva iz poljoprivrede za 30% te povećanje od prihoda izvan poljoprivrednog sektora za 50%. Očekuje se povećanje od 5% kod udjela žena i nezaposlene mladeži u zapošljenju.

4. **Komponente**. Projekt se sastoji od četiri komponente (a) Podrška ruralnom poslovanju (b) Investicije u ruralno poslovanje (c) Infrastruktura ruralnog tržišta i (d) Upravljanje Projektom. Od komponenti se očekuje djelovanje u bliskoj integraciji i sinergiji za najveći mogući učinak na ciljana domaćinstva.

Komponenta a.: Podrška ruralnom poslovanju

Komponenta o Podršci ruralnom poslovanju se sastoji od tri podkomponente:

(i) Razvoj poljoprivrednog poduzeća, (ii) Usluge poslovnog razvoja i (iii) Razvoj poduzeća izvan poljoprivrednog sektora.

(i) *Potkomponenta Razvoja poljoprivrednog poduzeća*. Projekt osigurava obuku za 6000 poljoprivrednika s malim posjedima za povećanje poljoprivredne produktivnosti. Cilj će biti povećati urod, kvalitet proizvoda i vrijednost postojećih poljoprivrednih poduzeća kroz savjetovanje i obuku; promicanje usjeva visoke vrijednosti, demonstracija poboljšanih i odgovarajućih tehnologija te prakse za sektore hortikulture i stočarstva; poboljšani poljoprivredni unosi, poboljšanje u uzgoju stada i stoke te u praksama upravljanja, povećanje standarda sigurnosti hrane, jačanje Dobre poljoprivrede te ekološki prihvatljivih praksi. Sve aktivnosti će biti usmjerene prema tržištu i osmišljene da bi pomogli poljoprivrednicima korisnicima u poboljšanju produktivnosti, utrživosti i isplativosti njihovog poljoprivrednog proizvoda.

Uz obuku, Projekt će osigurati:

- *Fond za pomoć poduzećima* za ohrabrivanje članova Udruga proizvođača i Poljoprivrednih zadruga da investiraju u novu i poboljšanu infrastrukturu ili opremu koja će poboljšati veze proizvođača s tržištem i omogućiti poljoprivrednicima s malim posjedima steći veći udio u tržištu i povećane prihode.

- "*Financiranje sjemena"* od do 15 000 KM na odgovarajućoj osnovi dobro vođenim zadrugama usmjerenim prema dobiti koje mogu biti konkurentne u trenutnom

okruženju te imaju potencijal biti od koristi velikom broju zadrugara, stvarati dodatni prihod ili zapošljenje. Financiranje sjemena je praćeno doprinosima lokalne općine i samih primatelja, te se nadopunjava dodatnim zajmovima kroz Projekt, ako je to potrebno u svrhe poslovnih investicija. Projekt će povezati pruženu financijsku potporu s već dostupnim financiranjem iz izvora kao što su Investicijska razvojna banka u RS-u te pomoći svojim klijentima u pribavljanju Garancije od Okvira za garancije RS-a kada ono postane dostupno.

- *Ruralna inicijativa za žene na vodećim položajima*, s ciljem bavljenja pitanjem niskog poduzetničkog samopouzdanja ruralnih žena poboljšanjem metodologije kolega i vještina rukovođenja kod žena, ojačati tehničku sposobnost žena da bi se bavile razvojem ruralnog poduzeća i trening poslovnih vještina, jačati i osnivati komercijalno usmjerene udruge proizvođača i zadruge, kroz koje žene imaju bolji pristup obukama, tržištima i rješenjima pakiranja te profesionalnim mrežama. Očekuje se da će aktivnost pokrivati oko 300 žena ili po 150 u svakom entitetu.

(ii) *Potkomponenta Usluge poslovnog razvoja*. Da bi povezao male poljoprivrednike s tržištem, Projekt će ojačati oko 60 Udruga proizvođača i Poljoprivrednih zadruga s članstvom od otprilike 4200 osoba. Osigurat će obuku, mentorstvo na poslu te olakšati širenje tržišnih veza (npr. povezivanje s krajnjim kupcima ili većim trgovcima/trgovcima na veliko/trgovcima na malo, prerađivačima itd.). Projekt pomaže Poljoprivrednim zadrugama, Udrugama proizvođača i drugim tržišnim posrednicima u pružanju prilika malim poljoprivrednicima za aktivnije sudjelovanje u lancima vrijednosti i usvajanju standarda kao što su Analiza opasnosti i kritične kontrolne točke (HACCP), Europske dobre poljoprivredne prakse (EuroGAP) i ISO 22 000 standard razvijen od Međunarodne organizacije za standardizaciju vezano za standarde sigurnosti hrane. Kroz obuku, tehničku pomoć, marketing i pomoć pri pribavljanju potvrda, ruralni poduzetnici, bilo poljoprivredni ili ne, primaju pomoć prilikom razvoja i širenja svojih poduzeća što stvara mogućnosti za povećanje prihoda i zaposlenosti na ruralnim područjima te daje dodatnu vrijednost ruralnoj ekonomiji.

(iii) *Potkomponenta o Razvoju poduzeća izvan poljoprivrede*. Projekt se usredotočuje na stvaranje radnih mjesta za žene i nezaposlenu mladež, radi manjka mogućnosti u ruralnim područjima i visoke stope nezaposlenosti za ove dvije skupine. Projekt će pružiti potporu koja će uključivati prepoznavanje poslovnih mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja, pripremu tehničke i poslovne izvedivosti, pristup financiranju kroz ruralnu komponentu financiranja. Za nekoliko izabranih poduzeća s potencijalom stvaranja radnih mjesta razmotrit će se i mala jednokratna početna kapitalna pomoć s određenim doprinosom iz Projekta. Od ove pod-komponente se očekuje pružanje obuke za stvaranje radnih mjesta za oko 1000 žena i nezaposlenu mladež. Nadalje, Projekt će (i) naći posebne prilike zapošljavanja u obliku pripravništva kroz suradnju s privatnim sektorom (ii) blisko surađivati s općinskim poslovnim zonama za poticanje zapošljavanja mladih (iii) razvijati kreditne proizvode za nezaposlenu mladež za start-up poslove u suradnji s programima podrške privatnom sektoru i (iv) surađivati s ILO da bi objavili svoje istraživanje te analiza sektora u razvoju s potencijalom zapošljavanja.

Komponenta b.: Investicije u ruralno poslovanje

Komponenta o Investiciji u ruralno poslovanje pruža pristup financijskim uslugama te poslovanje s dvjema glavnim grupama klijenata, (i) proizvođači s malim posjedom i ruralni poduzetnici, kojima se odobravaju zajmovi za do pet godina i (ii) ruralna poduzeća povezana s jednim od glavnih lanaca vrijednosti podržan od projekta kojima se odobravaju zajamovi. Potiču se inovativna rješenja za financiranje tvrtki privatnog sektora s ugovornim rješenjima s Udrugama proizvođača i Poljoprivrednim zadrugama, pošto su se ona pokazala kao jako učinkovita u pružanju pravovremenog financiranja malim poljoprivrednicima, pozbaviti se zahtjevima obrtnog kapitala prerađivača i trgovaca na veliko, osigurati pravovremeno plaćanje poljoprivrednicima za njihove proizvode te osigurati siguran izvor otplate kroz odbitak rata na samom izvoru time smanjujući transakcijski trošak financijskih institucija.

Komponenta o Investiciji u ruralno poslovanje također treba osigurati sredstvo refinanciranja komercijalnim bankama i sredstvo za predfinanciranje za MCO za financiranje s rokom za privatne osobe (poljoprivrednike i mikro poduzeća) i za ruralna mala i srednja poduzeća. Obnovljivi fond od 9.23 milijuna USD (12.9 milijuna KM) će biti osiguran pod ovom komponentom od kojih će oko 5.85 milijuna USD biti za Federaciju i 3.38 milijuna USD za RS. Ovaj iznos će iznositi 80% ukupnog fonda pozajmljivanja a dodatnih 20% ili 1.85 USD će pridonijeti Uključene financijske institucije (Participating Financial Institutions - PFI). Raspodjela projekta za potporu investicija u ruralno poslovanje isplatit će se tijekom petogodišnjeg razdoblja provedbe projekta, a ugovoreni PFI će odmah revolvirati povratne tokove (*reflows*). Očekuje se da će Projekt osigurati zajam za 1387 poljoprivrednika s malim posjedom i 46 poduzeća. Uključenim financijskim institucijama će biti pružena kreditna sredstva na najmanje 10 godina kao obnovljivi fond.

Komponenta c.: Infrastrukture ruralnog tržišta

Komponenta Ruralne infrastrukture poboljšava pristup tržištima kroz širok raspon shema koji će biti provedeni u bliskoj suradnji s općinskim vlastima. Sve izabrane sheme će morati pokazati potencijal programa za poboljšanje ekonomskih mogućnosti i života. Glavne vrste infrastrukture koje će biti prihvatljive prema komponenti Infrastrukture ruralnog tržišta moraju uključivati infrastrukturu kao što su seoski i prilazni putevi uključujući mostove, pojilišta za stoku na ispaši, manje sustave za navodnjavanje, kućnu vodoopskrbu i kanalizaciju.

Komponenta d.: Upravljanja projektom

Komponenta o Upravljanju projektom financira sve vanjske troškove upravljanja i koordinacije projektom od Jedinice za koordinaciju projekta (PCU) u Federaciji i Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata (APCU) u RS-u.

II. Način provedbe

1. Projekt usvaja pristup potaknut potražnjom da bi uključio poljoprivrednike i ruralne institucije koje su najviše usmjerene prema poduzetništvu, time osiguravajući da će usluge koje pruža projekt uroditi plodom i imati velik učinak na razvoj ruralnog života. Uključena su socijalna uključenost i ciljevi specifični s obzirom na jednakost spolova da bi se osiguralo sudjelovanje svih nacionalnosti, žena i mladih u različitim aktivnostima projekta. Organizacijski okvir Projekta se gradi na već postojećim dogovorima za IFAD projekte koji su u tijeku u Bosni i Hercegovini, koji su dobro provjereni te su se u prošlosti pokazali učinkovitim. Zajmoprimac/Primatelj odobrava Projekt kroz svoje institucije osiguravajući njegovu dosljednost s nacionalnim strategijama i politikama, te će zatim proslijediti prihode Financiranja i odgovornost za provedbu Projekta dvjema entitetskim vladama (Federacija i RS), kroz njihova ministarstva za poljoprivredu kao Glavnim agencijama projekta. U svakom Entitetu će međuresorni Upravni odbor projekta (PSC) biti odgovoran osigurati provedbu projekta u skladu s čvrstim financijskim i administrativnim postupcima unutar vladine politike i institucionalnog okvira.

2. *Priručnik za provedbu projekta (PIM)*. PSC odobrava nacrt Priručnika za provedbu projekta te ga predaje Fondu za odobravanje. Dozvoljene su izmjene i dopune Priručnika kao i druge promjene samo uz prethodno odobrenje Fonda.

3. *Srednjoročni pregled (MTR)*. Srednjoročni pregled se provodi na kraju treće godine projekta, za procjenu napretka, dostignuća, ograničenja te utjecaja projekta i vjerovatne održivosti te će davati preporuke i raditi potrebne prilagodbe za preostalo razdoblje isplate. Glavne agencije za projekt i IFAD zajedno provode MTR.

Prilog 2

Tablica namjene

1. *Raspodjela sredstava Zajma i Subvencije*. (a) Tablica niže prikazuje kategorije opravdanih troškova koji se financiraju iz Zajma i Subvencije i raspodjelu iznosa Zajma i Subvencije u svakoj Kategoriji te postoci rashoda za predmete koji se financiraju u svakoj Kategoriji:

Kategorija	Dodijeljeni iznos zajma (izražen u SDR)	Dodijeljeni iznos Subvencije (izražen u SRD)	Postotak troškova koji se financiraju neto
A. Dio A Projekta u Federaciji			
I. Fond za potporu poduzeća	31 000	32 000	100% neto doprinosa općina/korisnika
II. Obnovljivi investicijski fond	2 810 000		100% neto doprinosa PFI-a
III. Građevinski radovi	275 000		100% neto doprinosa su-financijera te općina/korisnika
IV. Nacionalna tehnička pomoć, obuka, radionice i studije	585 000	255 000	100% neto doprinosa su-financijera
V. (a) Oprema	91 000	14 000	100%
VI. Vanjski operativni troškovi	775 000		100%
Nedodijeljeno	238 000		
B. Dio B Projekta u RS-u			
I. Fond za potporu poduzeća	50 000	13 000	100% neto doprinosa općina/korisnika
II. Obnovljivi investicijski fond	1 626 000		100% neto doprinosa PFI-a
III. Građevinski radovi	190 000		100% neto doprinosa su-financijera te općina/korisnika
IV. Nacionalna tehnička pomoć, obuka, radionice i studije	560 000	160 000	100% neto od su-financijera
V. (b) Vozila i oprema	50 000	26 000	100%
VI. Vanjski operativni troškovi	615 000		100%
Nedodijeljeno	154 000		
UKUPNO	8 050 000	500 000	

(b) Raspodjela Subvencije za kategorije I, IV, V i VI pokriva troškove za određene aktivnosti vezane za Pomoć Udrugama proizvođača i programima za žene na vodećim položajima.

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na, hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-21/14.
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

51

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-1327/13 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ О РАЗМЈЕНИ И ОБОСТРАНОЈ ЗАШТИТИ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније о размјени и обостраној заштити тајних података, потписан у Сарајеву, 07. октобра 2013. године, на српском, хрватском, босанском, словеначком и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ О РАЗМЈЕНИ И ОБОСТРАНОЈ ЗАШТИТИ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Савјет министара Босне и Херцеговине
и
Влада Републике Словеније
у даљем тексту "Стране",
у жељи да обезбједе заштиту тајних података које су размијениле Стране или
правна и физичка лица унутар својих надлежности
усагласиле су се о слиједећем:

Члан 1.
(Циљ)

У складу са законима и одредбама двију држава, те у циљу поштивања државних интереса и безбједности, обје Стране предузимају све одговарајуће мјере којим обезбјеђују заштиту тајних података који се преносе, односно генерирају, у складу са овим Споразумом.

Члан 2.
(Дефиниције)

У сврху овог споразума наведени појмови имају слиједеће значење:

Тајни податак: Свака информација која се без обзира на свој облик, преноси односно генерира између Страна, а

према државним законима и одредбама било које од Страна у интересу државне безбједности се штити од неовлаштеног откривања или неког другог компромитовања те је као таква одређена и одговарајуће обиљежена од једне Стране.

Страна пошиљалац: Она Страна, укључујући свако јавно или физичко лице унутар своје надлежности, која преноси тајни податак Страни примаоцу.

Страна прималац: Она страна, укључујући свако јавно или физичко лице унутар своје надлежности, која прима тајни податак од Стране пошиљаоца.

Потребно знати: Начело којим се некој особи може додијелити приступ само оним тајним подацима који су везани за његове/њене службене обавезе или задатке.

Безбједносна дозвола: Одлука донесена након поступка провјере, у складу са државним законима и прописима, на основу које је лице овлаштено да може приступити и радити са тајним подацима до нивоа одређеног у дозволи.

Безбједносна дозвола за правна лица: Одлука донесена након поступка провјере којом се потврђује да уговарач који је правно лице испуњава услове да рукује тајним подацима, у складу с државним законима и прописима једне од Страна.

Уговарач: Физичко или правно лице које има способност да закључи уговор.

Класификовани уговор: Уговор или подуговор, укључујући и пред-уговорне преговоре, који садржава тајне податке или укључује приступ истима.

Трећа страна: Било која држава, укључујући свако правно или физичко лице унутар своје надлежности, или међународна организација која није Страна у овом Споразуму.

Члан 3.

(Надлежни безбједносни органи)

(1) Државни безбједносни органи који су одређени од Страна као одговорни за опште провођење и релевантну контролу свих аспеката овог Споразума су:

У Босни и Херцеговини

Министарство безбједности Босне и Херцеговине

Државни безбједносни орган Босне и Херцеговине

Сектор за заштиту тајних података - Државни безбједносни орган

У Републици Словенији:

Урад Владе Републике Словеније за варовање тајних податков

(Уред Владе за заштиту тајних података)

2) Државни безбједносни органи ће се међусобно обавјештавати и о другим надлежним безбједносним органима који су одговорни за провођење овог Споразума.

(3) Стране ће се међусобно обавјештавати путем дипломатских канала о свим накнадним измјенама Државних безбједносних органа.

Члан 4.

(Безбједносна класификација)

(1) Тајни подаци који се шаљу према овом споразуму обиљежавају се одговарајућом ознаком нивоа безбједносне класификације у складу са државним законима и одредбама Страна.

(2) Слиједеће ознаке безбједносних класификација су еквиваленти:

Босна и Херцеговина	Република Словенија	Превод на енглески језик
ВРЈО ТАЈНО	STROGO TAJNO	TOP SECRET
ТАЈНО	TAJNO	SECRET
ПОВЈЕРЉИВО	ZAUPNO	CONFIDENTIAL
ИНТЕРНО	INTERNO	RESTRICTED

Члан 5.

(Приступ тајним подацима)

(1) Приступ тајним подацима дозвољава се само особама по начелу "потребно знати", које су добиле инструкције о руковању и заштити тајних података, а које су за исто овлаштене у складу са државним законима и одредбама.

(2) Обје Стране међусобно признају безбједносне дозволе и безбједносне дозволе за правна лица. Сходно томе примјењује се члан 4. став (2).

Члан 6.

(Заштита тајних података)

(1) Тајним подацима у вези овог Споразума Стране додјељују исти степен заштите коју пружају својим тајним подацима са једнаком класификацијом тајности.

(2) Надлежни безбједносни орган Стране пошиљаоца:

а) обезбјеђује да су тајни подаци означени са адекватном безбједносном класификацијом у складу са законима и прописима своје државе, те

б) обавјештава Страну примаоца о свим условима слања односно ограничењима употребе тајних података, као и свим накнадним измјенама безбједносне класификације.

(3) Надлежни безбједносни орган Стране примаоца:

а) обезбјеђује да су тајни подаци означени еквивалентном безбједносном класификацијом у складу са чланом 4. став (2), те

б) обезбјеђује да ниво безбједносне класификације не буде измијењен без писменог

одобрења Стране пошиљаоца.

(4) Свака Страна обезбјеђује примјену одговарајућих мјера заштите тајних података који се обрађују, похрањују или преносе у комуникационим и информационим системима. Такве мјере ће обезбједити повјерљивост, интегритет, доступност, и према потреби неоспоравање и аутентичност тајних података, као и одговарајући ниво одговорности и сљедивости радњи преузетих у вези заштите тајних података.

Члан 7.

(Ограничавање употребе тајних података)

(1) Страна прималац користи тајне податке само у сврху за коју су јој послани и уз ограничења која је навела Страна пошиљалац.

(2) Страна прималац неће слати тајне податке трећој страни без писмене сагласности Стране пошиљаоца.

Члан 8.

(Пренос тајних података)

(1) Тајни подаци се преносе између Страна кроз дипломатске или друге безбједне канале које обострано одобре Државни безбједносни органи, а који су у складу са државним законима и прописима.

(2) Подаци са класификацијом ИНТЕРНО могу се слати и путем поште односно неке друге службе за испоруку, у складу са државним законима и прописима.

Члан 9.

(Умножавање, пријевод и уништавање тајних података)

(1) Сваки умножени материјал и пратећи пријевод носе одговарајућу ознаку тајности и штите се једнако као и оригинал тајног податка. Број пријевода и копија ограничава се на минимум који је потребан за службене сврхе.

(2) Сви пријеводи носе ознаку тајности оригинала уз одговарајућу ознаку, на језику на који се преводи, да материјал садржава тајне податке Стране пошиљаоца.

(3) Тајни подаци са ознаком ВРЛО ТАЈНО, било да је у питању оригинал или пријевод, умножавају се само уз писмену сагласност Стране пошиљаоца.

(4) Тајни подаци са ознаком ВРЛО ТАЈНО се не уништавају. Враћају се Страни пошиљаоцу након што се Стране усагласе да више нису потребни.

(5) Податке класификоване са ТАЈНО или ниже уништава Страна прималац, у складу са законима и одредбама своје државе, након што јој више нису потребни.

(6) У кризним ситуацијама у којима је немогуће заштитити или вратити тајне податке који су пренесени или генерирани према овом споразуму, уништит ће се одмах. Страна прималац ће о томе што прије обавијестити Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца.

Члан 10.

(Класификовани уговори)

(1) Прије него што се уговарачима, подуговарачима или будућим уговарачима доставе тајни подаци везани за неки класификовани уговор, Државни безбједносни орган Стране примаоца ће:

а) обезбједити да такав уговарач, подуговарач или будући уговарач те њихови објекти имају капацитете да пруже одговарајућу заштиту података;

б) издати правном лицу одговарајућу индустријску безбједносну дозволу;

ц) издати безбједносне дозволе одговарајућег степена лицима која обављају послове за које је потребан приступ тајним подацима;

(2) Страна Прималац ће обезбједити да су све особе, које имају приступ тајним подацима, обавијештени о својим обавезама и одговорностима за заштиту података у складу с одговарајућим законима и прописима.

(3) Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца може затражити да се безбједносна инспекција проводи у објекту правног лица како би се обезбједила стална усклађеност са безбједносним стандардима у складу с државним законима и прописима.

(4) Класификовани уговор мора садржавати одредбе о безбједносним захтјевима, те о класификацији сваког аспекта или дијела класификованог уговора. Копија оваквог документа доставља се државним безбједносним органима Страна.

Члан 11.

(Посјете)

(1) Посјете које изискују приступ тајним подацима претходно се одобравају од стране Државног безбједносног органа Стране у којој се обавља посјета.

(2) Захтјев за одобрење посјете доставља се надлежном безбједносном органу најмање 20 дана прије планираног дана посјете. Захтјев за посјету садржава слиједеће податке који ће се користити само у сврху посјете:

а) име и презиме посјетиоца, датум и мјесто рођења, држављанство и број личне карте/пасоша;

б) позиција посјетиоца, уз назнаку послодавца којег тај посјетилац представља;

ц) спецификација пројекта у којем посјетилац учествује;

д) рок важења и степен безбједносне дозволе посјетиоца, ако је потребно;

е) назив, адресу, број телефона/факса, е-маил и контакт особа у правном лицу којег ће посјетити;

ф) сврха посјете, укључујући и највиши степен тајности тајних података који ће бити укључени;

г) датум и трајање предметне посјете. У случају поновљених посјета наводи се и укупни временски период који покривају посјете;

х) датум и потпис надлежног безбједносног органа који га шаље.

(3) У хитним случајевима, државни безбједносни органи могу се договорити о краћем периоду за подношење захтјева за посјету.

(4) Државни безбједносни органи могу се усагласити око списка особа овлаштених за поновљене посјете. Ови спискови бит ће првобитно важећи током 12 мјесеци, али се могу продужити на додатни период до 12 мјесеци. Захтјев за поновљене посјете доставља се у складу са ставом (2) овог члана. Једном кад се одобри предметни списак, посјете се могу директно организовати између укључених правних лица.

(5) Свака Страна гарантује заштиту личних података о посјетиоцима у складу са законима и одредбама своје државе.

(6) Сваки тајни податак који добије посјетилац сматра се тајним податком у складу с овим споразумом.

Члан 12.

(Безбједносна сарадња)

(1) Како би постигли и одржали упоредиве стандарде безбједности, Државни безбједносни органи, по захтјеву, међусобно размјењују информације о својим безбједносним страндардима, процедурама и праксама заштите тајних података. С тим циљем, Државни безбједносни органи могу обављати међусобне посјете.

(2) Надлежни безбједносни органи се међусобно информишу о изузетним безбједносним ризицима, који могу угрозити послане тајне податке.

(3) По захтјеву, Државни безбједносни органи, у складу са својим државним законима и прописима, пружају једни другима помоћ у поступку за издавање безбједносних дозвола.

(4) Државни безбједносни органи се одмах међусобно обавјештавају о свакој измјени у заједнички признатим безбједносним дозволама за физичка и правна лица.

Члан 13.

(Повреда безбједности)

(1) У случају повреде безбједности која резултира неовлаштеним откривањем, незаконитим присвајањем или губитком тајних података односно сумњом на постојање такве повреде, државни безбједносни орган Стране примаоца о истоме одмах писмено обавјештава надлежни државни безбједносни орган Стране пошиљаоца.

(2) Надлежни орган предузима све одговарајуће расположиве мјере које су у складу са државним законима и прописима како би ограничио посљедице повреде из става (1) овог члана и спријечио даљње повреде. По захтјеву, друга Страна пружа одговарајућу подршку, а истој се доставља информација о исходу поступка и мјера које су предузете у вези са предметном повредом.

(3) Када се повреда безбједности догоди код треће стране, државни безбједносни орган Стране пошиљаоца без одгађања предузима кораке назначене у ставу (2) овог члана.

Члан 14.
(Трошкови)

Свака страна сноси своје трошкове настале током примјене овог споразума.

Члан 15.
(Рјешавање спорова)

Било који спор везан за тумачење или примјену овог споразума ријешава се кроз консултације и преговоре Страна, а исти се неће упућивати на било какве међународне трибунале нити слати трећој страни на рјешавање.

Члан 16.
(Завршне одредбе)

(1) Овај споразум ступа на снагу првог дана другог мјесеца након запримања посљедње писмене обавијести којом се Стране међусобно обавјештавају путем дипломатских канала да су испуниле унутрашње законске процедуре потребне за ступање на снагу.

(2) Овај споразум се може мијењати уз обострану писмену сагласност Страна. Измјене ступају на снагу у складу са ставом (1) овог члана.

(3) Овај споразум се закључује на неограничен временски период. Свака страна може раскинути овај споразум писменим обавјештењем којег шаље другој Страни путем дипломатских канала. У том случају, раскидање ступа на снагу 6 мјесеци од дана када је друга Страна запримила предметну обавијест о одрицању од Споразума.

(4) У случају раскидања овог споразума, сви тајни подаци који су пренесени према овом споразуму и даље ће се штитити у складу са овдје наведеним одредбама те, по захтјеву, вратити Страни пошиљаоцу.

(5) Ради примјене овог Споразума могу се закључити извршни аранжмани.

У потврду свега доле наведени, као прописно овлаштена лица, потписали су овај споразум.

Сачињен у Сарајеву, дана 07.10.2013., у два оригинала, по један на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини (босанском, хрватском и српском), на словенском и енглеском језику, гдје је сваки од текстова подједнако аутентичан. У случају разлика у интерпретацији, превладава текст на енглеском језику.

У име Савјета министара Босне и Херцеговине
Мате Милетић

У име Владе Републике Словеније
Борис Мохар

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-29/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1327/13 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O RAZMJENI I OBOSTRANOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o razmjeni i obostranoj zaštiti tajnih podataka, potpisan u Sarajevu, 7. oktobra 2013. godine, na bosanskom, hrvatskom, srpskom, slovenačkom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O RAZMJENI I OBOSTRANOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine
i
Vlada Republike Slovenije
u daljem tekstu "Strane",
u želji da osiguraju zaštitu tajnih podataka koje su razmijenile Strane ili
pravna i fizička lica unutar svojih nadležnosti
usaglasile su se o slijedećem:

Član 1.
(Cilj)

U skladu sa zakonima i odredbama dviju država, te u cilju poštivanja državnih interesa i sigurnosti, obje Strane poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojim osiguravaju zaštitu tajnih podataka koji se prenose, odnosno generiraju, u skladu sa ovim Sporazumom.

Član 2.
(Definicije)

U svrhu ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju slijedeće značenje:

Tajni podatak: Svaka informacija koja se bez obzira na svoj oblik, prenosi odnosno generira između Strana, a prema državnim zakonima i odredbama bilo koje od Strana u interesu državne sigurnosti se štiti od neovlaštenog otkrivanja ili nekog drugog kompromitiranja te je kao takva određena i odgovarajuće obilježena od jedne Strane.

Strana pošiljalac: Ona Strana, uključujući svako javno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, koja prenosi tajni podatak Strani primaocu.

Strana primalac: Ona strana, uključujući svako javno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, koja prima tajni podatak od Strane pošiljaoca.

Potrebno znati: Načelo kojim se nekoj osobi može dodijeliti pristup samo onim tajnim podacima koji su vezani za njegove/njene službene obaveze ili zadatke.

Sigurnosna dozvola: Odluka donesena nakon postupka provjere, u skladu sa državnim zakonima i propisima, na osnovu koje je lice ovlašteno da može pristupiti i raditi sa tajnim podacima do nivoa određenog u dozvoli.

Sigurnosna dozvola za pravna lica: Odluka donesena nakon postupka provjere kojom se potvrđuje da ugovarač koji je pravno lice ispunjava uslove da rukuje tajnim podacima, u skladu s državnim zakonima i propisima jedne od Strana.

Ugovarač: Fizičko ili pravno lice koje ima sposobnost da zaključi ugovor.

Klasifikovani ugovor: Ugovor ili podugovor, uključujući i pred-ugovorne pregovore, koji sadržava tajne podatke ili uključuje pristup istima.

Treća strana: Bilo koja država, uključujući svako pravno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, ili međunarodna organizacija koja nije Strana u ovom Sporazumu.

Član 3.

(Nadležni sigurnosni organi)

(1) Državni sigurnosni organi koji su određeni od Strana kao odgovorni za opće provođenje i relevantnu kontrolu svih aspekata ovog Sporazuma su:

U Bosni i Hercegovini

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Državni sigurnosni organ Bosne i Hercegovine

Sektor za zaštitu tajnih podataka – Državni sigurnosni organ

U Republici Sloveniji:

Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov

(Ured Vlade za zaštitu tajnih podataka)

2) Državni sigurnosni organi će se međusobno obavještavati i o drugim nadležnim sigurnosnim organima koji su odgovorni za provođenje ovog Sporazuma.

(3) Strane će se međusobno obavještavati putem diplomatskih kanala o svim naknadnim izmjenama Državnih sigurnosnih organa.

Član 4.

(Sigurnosna klasifikacija)

(1) Tajni podaci koji se šalju prema ovom sporazumu obilježavaju se odgovarajućom oznakom nivoa sigurnosne klasifikacije u skladu sa državnim zakonima i odredbama Strana.

(2) Slijedeće oznake sigurnosnih klasifikacija su ekvivalenti:

Bosna i Hercegovina	Republika Slovenija	Prijevod na engleski jezik
VRLO TAJNO	STROGO TAJNO	TOP SECRET
TAJNO	TAJNO	SECRET
POVJERLJIVO	ZAUPNO	CONFIDENTIAL
INTERNO	INTERNO	RESTRICTED

Član 5.

(Pristup tajnim podacima)

(1) Pristup tajnim podacima dozvoljava se samo osobama po načelu "potrebno znati", koje su dobile instrukcije o rukovanju i zaštiti tajnih podataka, a koje su za isto ovlaštene u skladu sa državnim zakonima i odredbama.

(2) Obje Strane međusobno priznaju sigurnosne dozvole i sigurnosne dozvole za pravna lica. Shodno tome primjenjuje se član 4. stav (2).

Član 6.

(Zaštita tajnih podataka)

(1) Tajnim podacima u vezi ovog Sporazuma Strane dodjeljuju isti stepen zaštite koju pružaju svojim tajnim podacima sa jednakom klasifikacijom tajnosti.

(2) Nadležni sigurnosni organ Strane pošiljaoca:

a) osigurava da su tajni podaci označeni sa adekvatnom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa zakonima i propisima svoje države, te

b) obavještava Stranu primaoca o svim uslovima slanja odnosno ograničenjima upotrebe tajnih podataka, kao i svim naknadnim izmjenama sigurnosne klasifikacije.

(3) Nadležni sigurnosni organ Strane primaoca:

a) osigurava da su tajni podaci označeni ekvivalentnom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa članom 4. stav (2), te

b) osigurava da nivo sigurnosne klasifikacije ne bude izmijenjen bez pismenog odobrenja Strane pošiljaoca.

(4) Svaka Strana osigurava primjenu odgovarajućih mjera zaštite tajnih podataka koji se obrađuju, pohranjuju ili prenose u komunikacionim i informacionim sistemima. Takve mjere će osigurati povjerljivost, integritet, dostupnost, i prema potrebi neosporavanje i autentičnost tajnih podataka, kao i odgovarajući nivo odgovornosti i sljedivosti radnji preuzetih u vezi zaštite tajnih podataka.

Član 7.

(Ograničavanje upotrebe tajnih podataka)

(1) Strana primalac koristi tajne podatke samo u svrhu za koju su joj poslani i uz ograničenja koja je navela Strana pošiljalac.

(2) Strana primalac neće slati tajne podatke trećoj strani bez pismene saglasnosti Strane pošiljaoca.

Član 8.

(Prenos tajnih podataka)

(1) Tajni podaci se prenose između Strana kroz diplomatske ili druge sigurne kanale koje obostrano odobre Državni sigurnosni organi, a koji su u skladu sa državnim zakonima i propisima.

(2) Podaci sa klasifikacijom INTERNO mogu se slati i putem pošte odnosno neke druge službe za isporuku, u skladu sa državnim zakonima i propisima.

Član 9.

(Umnožavanje, prijevod i uništavanje tajnih podataka)

(1) Svaki umnoženi materijal i prateći prijevod nose odgovarajuću oznaku tajnosti i štite se jednako kao i original tajnog podatka. Broj prijevoda i kopija ograničava se na minimum koji je potreban za službene svrhe.

(2) Svi prijevodi nose oznaku tajnosti originala uz odgovarajuću oznaku, na jeziku na koji se prevodi, da materijal sadržava tajne podatke Strane pošiljaoca.

(3) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO, bilo da je u pitanju original ili prijevod, umnožavaju se samo uz pismenu saglasnost Strane pošiljaoca.

(4) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO se ne uništavaju. Vraćaju se Strani pošiljaocu nakon što se Strane usaglase da više nisu potrebni.

(5) Podatke klasifikovane sa TAJNO ili niže uništava Strana primalac, u skladu sa zakonima i odredbama svoje države, nakon što joj više nisu potrebni.

(6) U kriznim situacijama u kojima je nemoguće zaštititi ili vratiti tajne podatke koji su preneseni ili generirani prema ovom Sporazumu, uništit će se odmah. Strana primalac će o tome što prije obavijestiti Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca.

Član 10.
(Klasifikovani ugovori)

(1) Prije nego što se ugovaračima, podugovaračima ili budućim ugovaračima dostave tajni podaci vezani za neki klasifikovani ugovor, Državni sigurnosni organ Strane primaoca će:

a) osigurati da takav ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač te njihovi objekti imaju kapacitete da pruže odgovarajuću zaštitu podataka;

b) izdati pravnom licu odgovarajuću industrijsku sigurnosnu dozvolu;

c) izdati sigurnosne dozvole odgovarajućeg stepena licima koja obavljaju poslove za koje je potreban pristup tajnim podacima;

(2) Strana Primalac će osigurati da su sve osobe, koje imaju pristup tajnim podacima, obaviješteni o svojim obavezama i odgovornostima za zaštitu podataka u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima.

(3) Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca može zatražiti da se sigurnosna inspekcija provodi u objektu pravnog lica kako bi se osiguralo stalna usklađenost sa sigurnosnim standardima u skladu s državnim zakonima i propisima.

(4) Klasifikovani ugovor mora sadržavati odredbe o sigurnosnim zahtjevima, te o klasifikaciji svakog aspekta ili dijela klasifikovanog ugovora. Kopija ovakvog dokumenta dostavlja se državnim sigurnosnim organima Strana.

Član 11.
(Posjete)

(1) Posjete koje iziskuju pristup tajnim podacima prethodno se odobravaju od strane Državnog sigurnosnog organa Strane u kojoj se obavlja posjeta.

(2) Zahtjev za odobrenje posjete dostavlja se nadležnom sigurnosnom organu najmanje 20 dana prije planiranog dana posjete. Zahtjev za posjetu sadržava slijedeće podatke koji će se koristiti samo u svrhu posjete:

a) ime i prezime posjetioca, datum i mjesto rođenja, državljanstvo i broj lične karte/pasoša;

b) pozicija posjetioca, uz naznaku poslodavca kojeg taj posjetilac predstavlja;

c) specifikacija projekta u kojem posjetilac učestvuje;

d) rok važenja i stepen sigurnosne dozvole posjetioca, ako je potrebno;

e) naziv, adresu, broj telefona/faksa, e-mail i kontakt osoba u pravnom licu kojeg će posjetiti;

f) svrha posjete, uključujući i najviši stepen tajnosti tajnih podataka koji će biti uključeni;

g) datum i trajanje predmetne posjete. U slučaju ponovljenih posjeta navodi se i ukupni vremenski period koji pokrivaju posjete;

h) datum i potpis nadležnog sigurnosnog organa koji ga šalje.

(3) U hitnim slučajevima, državni sigurnosni organi mogu se dogovoriti o kraćem periodu za podnošenje zahtjeva za posjetu.

(4) Državni sigurnosni organi mogu se usaglasiti oko spiska osoba ovlaštenih za ponovljene posjete. Ovi spiskovi bit će prvobitno važeći tokom 12 mjeseci, ali se mogu produžiti na dodatni period do 12 mjeseci. Zahtjev za ponovljene posjete dostavlja se u skladu sa stavom (2) ovog člana. Jednom kad se odobri predmetni spisak, posjete se mogu direktno organizovati između uključenih pravnih lica.

(5) Svaka Strana garantuje zaštitu ličnih podataka o posjetiocima u skladu sa zakonima i odredbama svoje države.

(6) Svaki tajni podatak koji dobije posjetilac smatra se tajnim podatkom u skladu s ovim Sporazumom.

Član 12.
(Sigurnosna saradnja)

(1) Kako bi postigli i održali uporedive standarde sigurnosti, Državni sigurnosni organi, po zahtjevu, međusobno razmjenjuju informacije o svojim sigurnosnim strandardima, procedurama i praksama zaštite tajnih podataka. S tim ciljem, Državni sigurnosni organi mogu obavljati međusobne posjete.

(2) Nadležni sigurnosni organi se međusobno informišu o izuzetnim sigurnosnim rizicima, koji mogu ugroziti poslane tajne podatke.

(3) Po zahtjevu, Državni sigurnosni organi, u skladu sa svojim državnim zakonima i propisima, pružaju jedni drugima pomoć u postupku za izdavanje sigurnosnih dozvola.

(4) Državni sigurnosni organi se odmah međusobno obavještavaju o svakoj izmjeni u zajednički priznatim sigurnosnim dozvolama za fizička i pravna lica.

Član 13.
(Povreda sigurnosti)

(1) U slučaju povrede sigurnosti koja rezultira neovlaštenim otkrivanjem, nezakonitim prisvajanjem ili gubitkom tajnih podataka odnosno sumnjom na postojanje takve povrede, državni sigurnosni organ Strane primaoca o istome odmah pismeno obavještava nadležni državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca.

(2) Nadležni organ poduzima sve odgovarajuće raspoložive mjere koje su u skladu sa državnim zakonima i propisima kako bi ograničio posljedice povrede iz stava (1) ovog člana i spriječio daljnje povrede. Po zahtjevu, druga Strana pruža odgovarajuću podršku, a istoj se dostavlja informacija o ishodu postupka i mjera koje su poduzete u vezi sa predmetnom povredom.

(3) Kada se povreda sigurnosti dogodi kod treće strane, državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca bez odgađanja poduzima korake naznačene u stavu (2) ovog člana.

Član 14.
(Troškovi)

Svaka strana snosi svoje troškove nastale tokom primjene ovog Sporazuma.

Član 15.
(Rješavanje sporova)

Bilo koji spor vezan za tumačenje ili primjenu ovog sporazuma rješava se kroz konsultacije i pregovore Strana, a isti se neće upućivati na bilo kakve međunarodne tribunale niti slati trećoj strani na rješavanje.

Član 16.
(Završne odredbe)

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon zaprimanja posljednje pismene obavijesti kojom se Strane međusobno obavještavaju putem diplomatskih kanala da su ispunile unutrašnje zakonske procedure potrebne za stupanje na snagu.

(2) Ovaj sporazum se može mijenjati uz obostranu pismenu saglasnost Strana. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa stavom (1) ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se zaključuje na neograničen vremenski period. Svaka strana može raskinuti ovaj sporazum pismenim obavještenjem kojeg šalje drugoj Strani putem diplomatskih kanala. U tom slučaju, raskidanje stupa na snagu

6 mjeseci od dana kada je druga Strana zaprimila predmetnu obavijest o odricanju od Sporazuma.

(4) U slučaju raskidanja ovog sporazuma, svi tajni podaci koji su preneseni prema ovom sporazumu i dalje će se štititi u skladu sa ovdje navedenim odredbama te, po zahtjevu, vratiti Strani pošiljaocu.

(5) Radi primjene ovog Sporazuma mogu se zaključiti provedbeni aranžmani.

U potvrdu svega dole navedeni, kao propisno ovlaštena lica, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjen u Sarajevu, dana 07.10.2013., u dva originala, po jedan na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom), na slovenskom i engleskom jeziku, gdje je svaki od tekstova podjednako autentičan. U slučaju razlika u interpretaciji, prevladava tekst na engleskom jeziku.

U ime Vijeća ministara Bosne i Hercegovine	U ime Vlade Republike Slovenije
Mate Miletić	**Boris Mohar**

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-709-29/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-1327/13. od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O RAZMJENI I OBOSTRANOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Članak 1.

Ratificira se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o razmjeni i obostranoj zaštiti tajnih podataka, potpisan u Sarajevu, 7. listopada 2013. godine, na hrvatskome, srpskom, bosanskom, slovenskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O RAZMJENI I OBOSTRANOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine
i
Vlada Republike Slovenije
u daljnjem tekstu "Stranke"
u želji da osiguraju zaštitu tajnih podataka koje su razmijenile Stranke ili
pravne i fizičke osobe unutar svojih nadležnosti
usuglasile su se o slijedećem:

Članak 1.
(Cilj)

Sukladno sa zakonima i odredbama dviju država, te u cilju poštivanja državnih interesa i sigurnosti, obje Stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojim osiguravaju zaštitu tajnih podataka koji se prenose, odnosno generiraju, u skladu sa ovim Sporazumom.

Članak 2.
(Definicije)

U svrhu ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju slijedeće značenje:

Tajni podatak: Svaka informacija koja se bez obzira na svoj oblik, prenosi odnosno generira između Stranaka, a prema državnim zakonima i odredbama bilo koje od Stranaka u interesu državne sigurnosti se štiti od neovlaštenog otkrivanja ili nekog drugog kompromitiranja te je kao takva određena i odgovarajuće obilježena od jedne Stranke.

Strana pošiljatelj: Ona Stranka, uključujući svako javnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, koja prenosi tajni podatak Stranci primatelju.

Strana primatelj: Ona Stranka, uključujući svaku javnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, koja prima tajni podatak od Stranke pošiljatelja.

Potrebito znati: Načelo kojim se nekoj osobi može dodijeliti pristup samo onim tajnim podatcima koji su vezani za njegove/njezine službene obveze ili zadatke.

Sigurnosna dozvola: Odluka donesena nakon postupka provjere, u skladu sa državnim zakonima i propisima, na osnovu koje je osoba ovlaštena da može pristupiti i raditi sa tajnim podatcima do nivoa određenog u dozvoli.

Sigurnosna dozvola za pravne osobe: Odluka donesena nakon postupka provjere kojom se potvrđuje da ugovarač kojeg je pravna osoba ispunjava uvjete da rukuje tajnim podatcima, u skladu s državnim zakonima i propisima jedne od Stranaka.

Ugovaratelj: Fizička ili pravna osoba koja ima sposobnost da zaključi ugovor.

Klasificirani ugovor: Ugovor ili podugovor, uključujući i pred-ugovorne pregovore, koji sadržava tajne podatke ili uključuje pristup istima.

Treća strana: Bilo koja država, uključujući svaku pravnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, ili međunarodna organizacija koja nije Stranka u ovom Sporazumu.

Članak 3.
(Nadležna sigurnosna tijela)

(1) Državno sigurnosno tijelo koje je određeno od Stranaka kao odgovorni za opće provođenje i relevantnu kontrolu svih aspekata ovog Sporazuma su:

U Bosni i Hercegovini

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Državni sigurnosni organ Bosne i Hercegovine
Sektor za zaštitu tajnih podataka – Državno sigurnosno tijelo

U Republici Sloveniji:

Ured Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov

(Ured Vlade za zaštitu tajnih podataka)

2) Državno sigurnosno tijelo će se međusobno informirati i o drugim nadležnim sigurnosnim tijelima koji su odgovorni za provedbu ovog Sporazuma.

(3) Stranke će se međusobno informirati putem diplomatskih kanala o svim naknadnim izmjenama Državnih sigurnosnih tijela.

Članak 4.

(Sigurnosna klasifikacija)

(1) Tajni podatci koji se šalju prema ovom sporazumu obilježavaju se odgovarajućom oznakom nivoa sigurnosne klasifikacije u skladu sa državnim zakonima i odredbama Stranaka.

(2) Slijedeće oznake sigurnosnih klasifikacija su ekvivalenti:

Bosna i Hercegovina	Republika Slovenija	Prijevod na engleski jezik
VRLO TAJNO	STROGO TAJNO	TOP SECRET
TAJNO	TAJNO	SECRET
POVJERLJIVO	ZAUPNO	CONFIDENTIAL
INTERNO	INTERNO	RESTRICTED

Članak 5.

(Pristup tajnim podatcima)

(1) Pristup tajnim podatcima dozvoljava se samo osobama po načelu „potrebito znati“, koje su dobile instrukcije o rukovanju i zaštiti tajnih podataka, a koje su za isto ovlaštene u skladu sa državnim zakonima i odredbama.

(2) Obje Stranke uzajamno priznaju sigurnosne dozvole i sigurnosne dozvole za pravne osobe. S tim u vezi primjenjuje se članak 4. stavka (2).

Članak 6.

(Zaštita tajnih podataka)

(1) Tajnim podatcima u vezi ovog Sporazuma Stranke dodjeljuju isti stupanj zaštite koju pružaju svojim tajnim podatcima sa jednakom klasifikacijom tajnosti.

(2) Nadležno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja:

a) osigurava da su tajni podatci označeni sa odgovarajućom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa zakonima i propisima svoje države, te

b) informira Stranku primatelja o svim uvjetima slanja odnosno ograničenjima uporabe tajnih podataka, kao i svim naknadnim izmjenama sigurnosne klasifikacije.

(3) Nadležno sigurnosno tijelo Stranke primatelja:

a) osigurava da su tajni podatci označeni odgovarajućom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa člankom 4. stavka (2), te

b) osigurava da nivo sigurnosne klasifikacije ne bude izmijenjen bez pismenog odobrenja Stranke pošiljatelja.

(4) Svaka Stranka osigurava primjenu odgovarajućih mjera zaštite tajnih podataka koji se obrađuju, pohranjuju ili prenose u komunikacionim i informacionim sustavima. Takve mjere će osigurati povjerljivost, integritet, dostupnost, i prema potrebi neosporavanje i autentičnost tajnih podataka, kao i odgovarajući nivo odgovornosti i sljedivosti radnji poduzetuh u vezi zaštite tajnih podataka.

Članak 7.

(Ograničavanje uporabe tajnih podataka)

(1) Stranka primatelj koristi tajne podatke samo u svrhu za koju su joj poslani i uz ograničenja koja je navela Stranka pošiljatelj.

(2) Strana primatelj neće slati tajne podatke trećoj strani bez pismene suglasnosti Stranke pošiljatelja.

Članak 8.

(Prenos tajnih podataka)

(1) Tajni podatci se prenose između Stranaka kroz diplomatske ili druge sigurne kanale koje obostrano odobre Državno sigurnosno tijelo, a koji su u skladu sa državnim zakonima i propisima.

(2) Podatci sa klasifikacijom INTERNO mogu se slati i putem pošte odnosno neke druge službe za isporuku, u skladu sa državnim zakonima i propisima.

Članak 9.

(Umnožavanje, prijevod i uništavanje tajnih podataka)

(1) Svaki umnoženi materijal i prateći prijevod nose odgovarajuću oznaku tajnosti i štite se jednako kao i original tajnog podatka. Broj prijevoda i preslika ograničava se na minimum koji je potrebitan za službene svrhe.

(2) Svi prijevodi nose oznaku tajnosti originala uz odgovarajuću oznaku, na jeziku na koji se prevodi, da materijal sadržava tajne podatke Stranke pošiljatelja.

(3) Tajni podatci sa oznakom VRLO TAJNO, bilo da je u pitanju original ili prijevod, umnožavaju se samo uz pismenu suglasnost Stranke pošiljatelja.

(4) Tajni podatci sa oznakom VRLO TAJNO se ne uništavaju. Vraćaju se Stranci pošiljatelju nakon što se Stranke usaglase da više nisu potrebiti.

(5) Podatke klasificirane sa TAJNO ili niže uništava Stranka primatelj, u skladu sa zakonima i odredbama svoje države, nakon što joj više nisu potrebiti.

(6) U kriznim situacijama u kojima je nemoguće zaštititi ili vratiti tajne podatke koji su preneseni ili generirani prema ovom sporazumu, uništit će se odmah. Stranka primatelj će o tome što prije informirati Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja.

Članak 10.

(Klasificirani ugovori)

(1) Prije nego što se ugovaračima, podugovaračima ili budućim ugovaračima dostave povjerljivi podatci vezani za neki klasificirani ugovor, Državno sigurnosno tijelo Stranke primatelja će:

a) osigurati da takav ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač te njihovi objekti imaju kapacitete da pruže adekvatnu zaštitu podataka;

b) izdati pravnoj osobi odgovarajuću industrijsku sigurnosnu dozvolu;

c) izdati sigurnosne dozvole odgovarajućeg stupnja osobama koje obavljaju poslove za koje je potreban pristup povjerljivim podatcima;

(2) Stranka Primatelj će osigurati da su sve osobe, koje imaju pristup povjerljivim podatcima, informirane o svojim obvezama i odgovornostima za zaštitu podataka u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima.

(3) Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja može zatražiti da se sigurnosna inspekcija provodi u objektu pravne osobe kako bi se osiguralo trajno udovoljavanje sigurnosnim standardima u skladu s državnim zakonima i propisima.

(4) Klasificirani ugovor mora sadržavati odredbe o sigurnosnim zahtjevima, te klasifikaciju svakog aspekta ili dio vrlo klasificiranih ugovora. Preslika ovakvog dokumenta dostavlja se državnim sigurnosnim tijelima Stranaka.

Članak 11.
(Posjete)

(1) Posjete koje iziskuju pristup tajnim podatcima prethodno se odobravaju od strane Državnog sigurnosnog tijela Stranke u kojoj se obavlja posjeta.

(2) Zahtjev za odobrenje posjete dostavlja se nadležnom sigurnosnom tijelu najmanje 20 dana prije planiranog dana posjete. Zahtjev za posjetu sadržava slijedeće podatke koji će se koristiti samo u svrhu posjete:

a) ime i prezime posjetitelja, datum i mjesto rođenja, državljanstvo i broj osobne iskaznice/putovnice;

b) pozicija posjetitelja, uz naznaku poslodavca kojeg taj posjetitelj predstavlja;

c) specifikacija projekta u kojem posjetitelj sudjeluje;

d) rok važenja i stupanj sigurnosne dozvole posjetitelja, ako je potrebito;

e) naziv, adresu, broj telefona/faksa, e-mail i kontakt osoba u pravnoj osobi koju će posjetiti;

f) svrha posjete, uključujući i najviši stupanj tajnosti tajnih podataka koji će biti uključeni;

g) datum i trajanje predmetne posjete. U slučaju ponovljenih posjeta navodi se i ukupno vremensko razdoblje koje pokrivaju posjete;

h) datum i potpis nadležnog sigurnosnog tijela koji ga šalje.

(3) U žurnim slučajevima, državno sigurnosno tijelo može dogovoriti o kraćem periodu za podnošenje zahtjeva za posjetu.

(4) Državno sigurnosno tijelo može se usaglasiti oko popisa osoba ovlaštenih za ponovljene posjete. Ovaj popis bit će prvobitno važeć tokom 12 mjeseci, ali se mogu produžiti na dodatni period do 12 mjeseci. Zahtjev za ponovljene posjete dostavlja se u skladu sa stavkom (2) ovog članka. Jednom kad se odobri predmetni spisak, posjete se mogu direktno organizirati između uključenih pravnih osoba.

(5) Svaka Stranka garantira zaštitu osobnih podataka o posjetiteljima, a u skladu sa zakonima i odredbama svoje države.

(6) Svaki tajni podatak koji dobije posjetitelj smatra se tajnim podatkom u skladu s ovim sporazumom.

Članak 12.
(Sigurnosna suradnja)

(1) Kako bi postigli i održali uporedive standarde sigurnosti, Državno sigurnosno tijelo, po zahtjevu, međusobno razmjenjuju informacije o svojim sigurnosnim strandardima, procedurama i praksama zaštite tajnih podataka. S tim ciljem, Državno sigurnosno tijelo mogu obavljati međusobne posjete.

(2) Nadležno sigurnosno tijelo se uzajamno informiraju o izuzetnim sigurnosnim rizicima, koji mogu ugroziti poslane tajne podatke.

(3) Po zahtjevu, Državno sigurnosno tijelo, u skladu sa svojim državnim zakonima i propisima, pružaju jedni drugima pomoć u postupku za izdavanje sigurnosnih dozvola.

(4) Državno sigurnosno tijelo se odmah uzajamno informira o svakoj izmjeni u zajednički priznatim sigurnosnim dozvolama za fizičke i pravne osobe.

Članak 13.
(Povreda sigurnosti)

(1) U slučaju povrede sigurnosti koja rezultira neovlaštenim otkrivanjem, nezakonitim prisvajanjem ili gubitkom tajnih podataka odnosno sumnjom na postojanje takve povrede, državno sigurnosno tijelo Stranke primatelja o istome odmah pismeno informira nadležno državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja.

(2) Nadležno tijelo poduzima sve odgovarajuće raspoložive mjere koje su u skladu sa državnim zakonima i propisima kako bi ograničio posljedice povrede iz stavke (1) ovog članka i spriječio daljnje povrede. Po zahtjevu, druga Stranka pruža odgovarajuću podršku, a istoj se dostavlja informacija o ishodu postupka i mjera koje su poduzete u vezi sa predmetnom povredom.

(3) Kada se povreda sigurnosti dogodi kod treće strane, državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljatelja bez odgađanja poduzima korake naznačene u stavci (2) ovog članka.

Članak 14.
(Troškovi)

Svaka strana snosi svoje troškove nastale tijekom primjene ovog sporazuma.

Članak 15.
(Rješavanje sporova)

Bilo koji spor vezan za tumačenje ili primjenu ovog sporazuma riješava se kroz konsultacije i pregovore Stranaka, a isti se neće upućivati na bilo kakve međunarodne tribunale niti slati trećoj strani na rješavanje.

Članak 16.
(Završne odredbe)

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon zaprimanja posljednje pismene obavijesti kojom se Stranke međusobno informiraju putem diplomatskih kanala da su ispunile unutarnje zakonske procedure potrebite za stupanje na snagu.

(2) Ovaj sporazum se može mijenjati uz obostranu pismenu suglasnost Stranaka. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa stavkom (1) ovog članka.

(3) Ovaj sporazum se zaključuje na neograničeno vremensko razdoblje. Svaka strana može raskinuti ovaj sporazum pismenom obavjesti koju šalje drugoj Stranci putem diplomatskih kanala. U tom slučaju, raskidanje stupa na snagu 6 mjeseci od dana kada je druga Stranka zaprimila predmetnu obavijest o odricanju od Sporazuma.

(4) U slučaju raskidanja ovog sporazuma, svi tajni podatci koji su preneseni prema ovom sporazumu i dalje će se štititi u skladu sa ovdje navedenim odredbama te, po zahtjevu, vratiti Stranci pošiljatelju.

(5) Radi primjene ovog Sporazuma mogu se zaključiti izvršni aranžmani.

U potvrdu svega dole navedeni, kao propisno ovlaštene osobe, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjen u Sarajevu, dana 07.10.2013., u dva originala, po jedan na jezicima u službenoj uprabi u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom), na slovenskom i engleskom jeziku, gdje je svaki od tekstova podjednako autentičan. U slučaju razlika u interpretaciji, prevladava tekst na engleskom jeziku.

U ime Vijeća ministara Bosne i Hercegovine	U ime Vlade Republike Slovenije
Mate Miletić	**Boris Mohar**

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH -Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-29/14.
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

52

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-166/14 од 12. марта 2014. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 45. редовној сједници, одржаној 26. марта 2014. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА О ГАРАНЦИЈИ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА УГОВОР О ЗАЈМУ ЗА ПРОЈЕКАТ ЦЕНТРАЛНОГ ГРИЈАЊА ПАЛЕ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Члан 1.

Ратификује се Уговор о гаранцији који се односи на Уговор о зајму за Пројекат централног гријања Пале између Босне и Херцеговине и Европске банке за обнову и развој, потписан у Сарајеву, 23. октобра 2013. године, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у преводу гласи:

ИЗВРШНИ ПРИМЈЕРАК

(Број операције 44191)

УГОВОР О ГАРАНЦИЈИ
КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА УГОВОР О ЗАЈМУ ЗА ПРОЈЕКАТ ЦЕНТРАЛНОГ ГРИЈАЊА ПАЛЕ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Датум 23. октобар 2013. године

УГОВОР О ГАРАНЦИЈИ

УГОВОР закључен 23. октобра 2013. године између **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ** ("Јамац") и **ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ** ("Банка").

ПРЕАМБУЛА

БУДУЋИ ДА су Градске Топлане Пале А.Д. уз подршку Јамца, Републике Српске и Општине затражиле помоћ Банке за финансирање дијела Пројекта;

БУДУЋИ ДА, у складу са уговором о зајму који је закључен на горе наведени датум између Градске Топлане Пале А.Д. као Зајмопримца и Банке ("Уговор о зајму" како је дефинисан у Стандардним условима), Банка је прихватила да одобри зајам Зајмопримцу у износу од 4.500.000 ЕУР, под условима одређеним или наведеним у Уговору о зајму, али само под условом да Јамац гарантује за обавезе Зајмопримца по овом Уговору о зајму; и

БУДУЋИ ДА се Банка сложила да стави на располагање (i) грант у износу од 1.500.000 ЕУР из Европског заједничког фонда за западни Балкан, и (ii) грант у износу од 500.000 ЕУР из Специјалног дионичарског фонда Банке (заједно названи "**Инвестициони грантови**") који ће се користити за сврху финансирања Дијелова Б и В Пројекта (као што је наведено у Прилогу 1), под условима уговора о гранту који ће бити закључен између Банке, Зајмопримца и Јамца ("**Уговор о инвестиционом гранту**");

БУДУЋИ ДА се Банка сложила да стави на располагање средства техничке помоћи на бази гранта у износу до 655.000 ЕУР (**ТЦ грант**) из Аустријског фонда за комуналну инфраструктуру за помоћ Зајмопримцу у имплементацији Пројекта;

БУДУЋИ ДА се Јамац, узимајући у обзир да је Банка закључила Уговор о зајму и Уговор о инвестиционом гранту, сложио да дâ гаранцију за обавезе Зајмопримца по Уговору о зајму.

ОВИМ се стране слажу о слиједећем:

ЧЛАН I - СТАНДАРДНИ УСЛОВИ; ДЕФИНИЦИЈЕ

Одломак 1.01. Укључивање Стандардних услова

Све одредбе Стандардних услова Банке од 01. децембра 2012. године овим се укључују и примјењују на овај Уговор са истом снагом и дејством као да су у цијелости овдје наведене.

Одломак 1.02. Дефиниције

Гдје год су кориштени у овом Уговору (укључујући Преамбулу), осим ако је друкчије наведено или контекст друкчије налаже, изрази дефинисани у Преамбули имају значење какво им је ту приписано, изрази дефинисани у Стандардним условима и Уговору о зајму имају значења која су им на тим мјестима приписана.

Одломак 1.03. Тумачење

У овом Уговору, свако позивање на одређени Члан или Одломак, осим ако је у овом Уговору друкчије наведено, тумачи се као позивање на тај одређени Члан, или Одломак овог Уговора.

ЧЛАН II - ГАРАНЦИЈА; ПРОЦЕДУРА И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

Одломак 2.01. Гаранција

Јамац овим безусловно гарантује, као главни дужник, а не само као јамац, доспјело и правовремено плаћање свих износа који су наплативи према Уговору о зајму, било по договореном или убрзаном плану отплате, или другачије, и правовремено извршење свих других обавеза Зајмопримца, како су исте наведене у Уговору о зајму.

Одломак 2.02. Процедура

(а) Јамац овим потврђује да је упознат с условима Уговора о зајму.

(б) Банка се овим обавезује да обавијести Јамца у случају давања материјалног одобрења или одрицања по Уговору о зајму, или ако одобри материјалне измјене Уговора о зајму.

(в) Банка се сложила с тим да сваки захтјев за плаћање по овом Уговору достави Јамцу у писаној форми, и да ће у таквом захтјеву за плаћање бити наведен неплаћени износ према Уговору о зајму који Јамац има да плати, као и рок до којег Јамац има да плати тај износ, а тај рок неће бити

мањи од десет (10) радних дана од датума запримања захтјева за плаћање.

Одломак 2.03. Друге обавезе

(а) Јамац подржава, подстиче и омогућава Зајмопримцу да испуњава све своје обавезе по Уговору о зајму и Уговору о инвестиционом гранту.

б) Јамац подстиче Републику Српску и Општину да испуњавају све своје обавезе по Уговору о подршци за пројекат.

ЧЛАН III -РАЗНО

Одломак 3.01. Обавјештења

Слиједеће адресе су наведене у сврху Одломка 10.01 Стандардних услова:

За Јамца:
Босна и Херцеговина
Министарство финансија и трезора
Трг Босне и Херцеговине 1
71000 Сарајево
н/р: Министар
Факсимил: +38733202930
За Банку:
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Attention: Operation Administration Department
Факсимил: +44-20-7338-6100
Телекс: 8812161
Answerback: ЕБРД Л Г

Одломак 3.02. Правно мишљење

У сврху Одломка 9.03(б) Стандардних услова и у складу са Одломком 6.02(б) Уговора о зајму, мишљење или мишљења правног савјетника издаје у име Јамца Министар правде Босне и Херцеговине, којима се потврђује да Уговор о гаранцији представља ваљану и правно обавезујућу обавезу Јамца.

У ПОТВРДУ ТОГА, уговорне стране, преко својих правоснажно опуномоћених представника, потписале су овај Уговор о зајму у четири примјерка у Сарајеву, Босна и Херцеговина, на дан и годину како је назначено у уводном дијелу документа.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Име и презиме:
Никола Шпирић
Функција: Министар финансија и трезора

ЕВРОПСКА БАНКА ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ
Име и презиме:
Либор Кркоска
Функција: Шеф канцеларије ЕБРД Босна и Херцеговина

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-709-33/14
26. марта 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Бакир Изетбеговић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-166/14 od 12. marta 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 45. redovnoj sjednici, održanoj 26. marta 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O GARANCIJI KOJI SE ODNOSI NA UGOVOR O ZAJMU ZA PROJEKAT CENTRALNOG GRIJANJA PALE IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor o garanciji koji se odnosi na Ugovor o zajmu za Projekat centralnog grijanja Pale između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj, potpisan u Sarajevu, 23. oktobra 2013. godine, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

IZVRŠNI PRIMJERAK

(Broj operacije 44191)

UGOVOR O GARANCIJI

KOJI SE ODNOSI NA UGOVOR O ZAJMU ZA PROJEKAT CENTRALNOG GRIJANJA PALE IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Datum 23. oktobar 2013. godine

UGOVOR O GARANCIJI

UGOVOR zaključen 23. oktobra 2013. godine između **BOSNE I HERCEGOVINE** ("Jamac") i **EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ** ("Banka").

PREAMBULA

BUDUĆI DA su Gradske Toplane Pale A.D. uz podršku Jamca, Republike Srpske i Općine zatražile pomoć Banke za financiranje dijela Projekta;

BUDUĆI DA, u skladu s ugovorom o zajmu koji je zaključen na gore navedeni datum između Gradske Toplane Pale A.D. kao Zajmoprimca i Banke ("**Ugovor o zajmu**" kako je definiran u Standardnim uvjetima), Banka je prihvatila da odobri zajam Zajmoprimcu u iznosu od 4.500.000 EUR, pod uvjetima određenim ili navedenim u Ugovoru o zajmu, ali samo pod uvjetom da Jamac garantira za obaveze Zajmoprimca po ovom Ugovoru o zajmu; i

BUDUĆI DA se Banka složila da stavi na raspolaganje (i) grant u iznosu od 1.500.000 EUR iz Evropskog zajedničkog fonda za zapadni Balkan, i (ii) grant u iznosu od 500.000 EUR iz Specijalnog dioničarskog fonda Banke (zajedno nazvani "**Investicijski grantovi**") koji će se koristiti za svrhu financiranja Dijelova B i C Projekta (kao što je navedeno u Prilogu 1), pod uvjetima ugovora o grantu koji će biti zaključen između Banke, Zajmoprimca i Jamca ("**Ugovor o investicijskom grantu**");

BUDUĆI DA se Banka složila da stavi na raspolaganje sredstva tehničke pomoći na bazi granta u iznosu do 655.000 EUR (**TC grant**) iz Austrijskog fonda za komunalnu

infrastrukturu za pomoć Zajmoprimcu u implementaciji Projekta;

BUDUĆI DA se Jamac, uzimajući u obzir da je Banka zaključila Ugovor o zajmu i Ugovor o investicijskom grantu, složio dati garanciju za obaveze Zajmoprimca po Ugovoru o zajmu.

OVIM se strane slažu o slijedećem:

ČLAN I - STANDARDNI UVJETI; DEFINICIJE

Odlomak 1.01. Uključivanje Standardnih uvjeta

Sve odredbe Standardnih uvjeta Banke od 01. decembra 2012. godine ovim se uključuju i primjenjuju na ovaj Ugovor sa istom snagom i dejstvom kao da su u cijelosti ovdje navedene.

Odlomak 1.02. Definicije

Gdje god su korišteni u ovom Ugovoru (uključujući Preambulu), osim ako je drukčije navedeno ili kontekst drukčije nalaže, izrazi definirani u Preambuli imaju značenje kakvo im je tu pripisano, izrazi definirani u Standardnim uvjetima i Ugovoru o zajmu imaju značenja koja su im na tim mjestima pripisana.

Odlomak 1.03. Tumačenje

U ovom Ugovoru, svako pozivanje na određeni Član ili Odlomak, osim ako je u ovom Ugovoru drukčije navedeno, tumači se kao pozivanje na taj određeni Član, ili Odlomak ovog Ugovora.

ČLAN II - GARANCIJA; PROCEDURA I DRUGE OBAVEZE

Odlomak 2.01. Garancija

Jamac ovim bezuslovno garantira, kao glavni dužnik, a ne samo kao jamac, dospjelo i pravovremeno plaćanje svih iznosa koji su naplativi prema Ugovoru o zajmu, bilo po dogovorenom ili ubrzanom planu otplate, ili drugačije, i pravovremeno izvršenje svih drugih obaveza Zajmoprimca, kako su iste navedene u Ugovoru o zajmu.

Odlomak 2.02. Procedura

(a) Jamac ovim potvrđuje da je upoznat sa uvjetima Ugovora o zajmu.

(b) Banka se ovim obavezuje da obavijesti Jamca u slučaju davanja materijalnogodobrenja ili odricanja po Ugovoru o zajmu, ili ako odobri materijalne izmjene Ugovora o zajmu.

(c) Banka se složila s tim da svaki zahtjev za plaćanje po ovom Ugovoru dostavi Jamcu u pisanoj formi, i da će u takvom zahtjevu za plaćanje biti naveden neplaćeni iznos prema Ugovoru o zajmu koji Jamac ima da plati, kao i rok do kojeg Jamac ima da plati taj iznos, a taj rok neće biti manji od deset (10) radnih dana od datuma zaprimanja zahtjeva za plaćanje.

Odlomak 2.03. Druge obaveze

(a) Jamac podržava, podstiče i omogućava Zajmoprimcu da ispunjava sve svoje obaveze po Ugovoru o zajmu i Ugovoru o investicijskom grantu.

b) Jamac podstiče Republiku Srpsku i Opštinu da ispunjavaju sve svoje obaveze po Ugovoru o podršci za projekat.

ČLAN III - RAZNO

Odlomak 3.01. Obavijesti

Slijedeće adrese su navedene u svrhu Odlomka 10.01 Standardnih uvjeta:

Za Jamca:
Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora
Trg Bosne i Hercegovine 1
71000 Sarajevo
N/r: Ministar
Faksimil: +38733202930

Za Banku:
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Attention: Operation Administration Department
Faksimil: +44-20-7338-6100
Teleks: 8812161
Answerback: EBRD L G

Odlomak 3.02. Pravno mišljenje

U svrhu Odlomka 9.03(b) Standardnih uvjeta i u skladu sa Odlomkom 6.02(b) Ugovora o zajmu, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika izdaje u ime Jamca Ministar pravde Bosne i Hercegovine, kojima se potvrđuje da Ugovor o garanciji predstavlja valjanu i pravno obavezujuću obavezu Jamca.

U POTVRDU TOGA, ugovorne strane, preko svojih pravosnažno opunomoćenih predstavnika, potpisale su ovaj Ugovor o zajmu u četiri primjerka u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, na dan i godinu kako je naznačeno u uvodnom dijelu dokumenta.

BOSNA I HERCEGOVINA	EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ
Ime i prezime	Ime i prezime
Nikola Špirić	**Libor Krkoska**
Funkcija: Ministar financija i trezora	Funkcija: Šef kancelarije EBRD Bosna i Hercegovina

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj: 01-50-1-709-33/14
26. marta 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Bakir Izetbegović, s. r.

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-166/14 od 12. ožujka 2014. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 45. redovitoj sjednici, održanoj 26. ožujka 2014. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O JAMSTVU KOJI SE ODNOSI NA UGOVOR O ZAJMU ZA PROJEKT CENTRALNOG GRIJANJA PALE IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Članak 1.

Ratificira se Ugovor o jamstvu koji se odnosi na Ugovor o zajmu za Projekt centralnog grijanja Pale između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj, potpisan u Sarajevu, 23. listopada 2013. godine, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:

IZVRŠNI PRIMJERAK

(Broj operacije 44191)

UGOVOR O GARANCIJI

KOJI SE ODNOSI NA UGOVOR O ZAJMU ZA PROJEKT CENTRALNOG GRIJANJA PALE IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Datum 23. listopada 2013. godine

UGOVOR O GARANCIJI

UGOVOR zaključen 23. listopada 2013. godine između **BOSNE I HERCEGOVINE** ("Jamac") i **EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ** ("Banka").

PREAMBULA

BUDUĆI DA su Gradske Toplane Pale A.D. uz potporu Jamca, Republike Srpske i Općine zatražile pomoć Banke za financiranje dijela Projekta;

BUDUĆI DA, sukladno ugovoru o zajmu koji je zaključen na gore navedeni datum između Gradske Toplane Pale A.D. kao Zajmoprimca i Banke ("**Ugovor o zajmu**" kako je definiran u Standardnim uvjetima), Banka je prihvatila da odobri zajam Zajmoprimcu u iznosu od 4.500.000 EUR, pod uvjetima određenim ili navedenim u Ugovoru o zajmu, ali samo pod uvjetom da Jamac garantira za obveze Zajmoprimca po ovom Ugovoru o zajmu; i

BUDUĆI DA se Banka složila da stavi na raspolaganje (i) grant u iznosu od 1.500.000 EUR iz Evropskog zajedničkog fonda za zapadni Balkan, i (ii) grant u iznosu od 500.000 EUR iz Specijalnog dioničarskog fonda Banke (zajedno nazvani "**Investicijski grantovi**") koji će se koristiti za svrhu financiranja Dijelova B i C Projekta (kao što je navedeno u Prilogu 1), pod uvjetima ugovora o grantu koji će biti zaključen između Banke, Zajmoprimca i Jamca ("**Ugovor o investicijskom grantu**");

BUDUĆI DA se Banka složila da stavi na raspolaganje sredstva tehničke pomoći na temelju granta u iznosu do 655.000 EUR (**TC grant**) iz Austrijskog fonda za komunalnu infrastrukturu za pomoć Zajmoprimcu u implementaciji Projekta;

BUDUĆI DA se Jamac, uzimajući u obzir da je Banka zaključila Ugovor o zajmu i Ugovor o investicijskom grantu, složio dati garanciju za obveze Zajmoprimca po Ugovoru o zajmu.

OVIM se strane slažu o slijedećem:

ČLANAK I – STANDARDNI UVJETI; DEFINICIJE

Odlomak 1.01. Uključivanje Standardnih uvjeta

Sve odredbe Standardnih uvjeta Banke od 01. prosinca 2012. godine ovim se uključuju i primjenjuju na ovaj Ugovor sa istom snagom i dejstvom kao da su u cijelosti ovdje navedene.

Odlomak 1.02. Definicije

Gdje god su korišteni u ovom Ugovoru (uključujući Preambulu), osim ako je drukčije navedeno ili kontekst drukčije nalaže, izrazi definirani u Preambuli imaju značenje kakvo im je tu pripisano, izrazi definirani u Standardnim uvjetima i Ugovoru o zajmu imaju značenja koja su im na tim mjestima pripisana.

Odlomak 1.03. Tumačenje

U ovom Ugovoru, svako pozivanje na određeni Članak ili Odlomak, osim ako je u ovom Ugovoru drukčije navedeno, tumači se kao pozivanje na taj određeni Članak, ili Odlomak ovog Ugovora.

ČLANAK II - GARANCIJA; PROCEDURA I DRUGE OBVEZE

Odlomak 2.01. Garancija

Jamac ovim bezuslovno garantira, kao glavni dužnik, a ne samo kao jamac, dospjelo i pravovremeno plaćanje svih iznosa koji su naplativi prema Ugovoru o zajmu, bilo po dogovorenom ili ubrzanom planu otplate, ili drugačije, i pravovremeno izvršenje svih drugih obveza Zajmoprimca, kako su iste navedene u Ugovoru o zajmu.

Odlomak 2.02. Procedura

(a) Jamac ovim potvrđuje da je upoznat s uvjetima Ugovora o zajmu.

(b) Banka se ovim obvezuje da obavijesti Jamca u slučaju davanja materijalnog odobrenja ili odricanja po Ugovoru o zajmu, ili ako odobri materijalne izmjene Ugovora o zajmu.

(c) Banka se složila s tim da svaki zahtjev za plaćanje po ovom Ugovoru dostavi Jamcu u pisanoj formi, i da će u takvom zahtjevu za plaćanje biti naveden neplaćeni iznos prema Ugovoru o zajmu koji Jamac ima platiti, kao i rok do kojeg Jamac ima platiti taj iznos, a taj rok neće biti manji od deset (10) radnih dana od datuma zaprimanja zahtjeva za plaćanje.

Odlomak 2.03. Druge obveze

(a) Jamac podupire, potiče i omogućava Zajmoprimcu da ispunjava sve svoje obveze po Ugovoru o zajmu i Ugovoru o investicijskom grantu.

b) Jamac potiče Republiku Srpsku i Općinu da ispunjavaju sve svoje obveze po Ugovoru o potpori za projekt.

ČLANAK III - RAZNO

Odlomak 3.01. Obavijesti

Slijedeće adrese su navedene u svrhu Odlomka 10.01 Standardnih uvjeta:

Za Jamca:
Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora
Trg Bosne i Hercegovine 1
71000 Sarajevo
N/r: Ministar
Faksimil: +38733202930

Za Banku:
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Attention: Operation Administration Department
Faksimil: +44-20-7338-6100
Teleks: 8812161
Answerback: EBRD L G

Odlomak 3.02. Pravno mišljenje

U svrhu Odlomka 9.03(b) Standardnih uvjeta i sukladno Odlomku 6.02(b) Ugovora o zajmu, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika izdaje u ime Jamca Ministar pravde Bosne i Hercegovine, kojima se potvrđuje da Ugovor o garanciji predstavlja valjanu i pravno obvezujuću obvezu Jamca.

U POTVRDU TOGA, ugovorne stranke, preko svojih pravosnažno opunomoćenih predstavnika, potpisale su ovaj Ugovor o zajmu u četiri primjerka u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, na dan i godinu kako je naznačeno u uvodnom dijelu dokumenta.

BOSNA I HERCEGOVINA
Ime i prezime
Nikola Špirić
Funkcija: Ministar financija i trezora

EUROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ
Ime i prezime:
Libor Krkoska
Funkcija: Šef ureda EBRD Bosna i Hercegovina

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-709-33/14.
26. ožujka 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Bakir Izetbegović, v. r.

САДРЖАЈ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

37 Одлука о прихватању приступања Социјалистичке Републике Вијетнам у чланство Хашке конвенције о укидању потребе легализације страних јавних исправа (српски језик) 1
Odluka o prihvatanju pristupanja Socijalističke Republike Vijetnam u članstvo Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava (bosanski jezik) 1
Odluka o prihvaćanju pristupanja Socijalističke Republike Vijetnam u članstvo Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava (hrvatski jezik) 1

38 Одлука о ратификацији Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Македоније о избјегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и имовину (српски језик) 2
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Makedonije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu (bosanski jezik) 9
Odluka o ratifikaciji sporazuma između između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Makedonije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu (hrvatski jezik) 15

39 Одлука о ратификацији безбједносног Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Србије (српски језик) 21
Odluka o ratifikaciji sigurnosnog Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije (bosanski jezik) 25
Odluka o ratifikaciji sigurnosnog Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije (hrvatski jezik) 28

40 Одлука о ратификацији Меморандума о разумијевању између Европске уније и Босне и Херцеговине о учешћу Босне и Херцеговине у програму МЕДИА 2007 (српски језик) 31
Odluka o ratifikaciji Memoranduma o razumijevanju između Evropske unije i Bosne i Hercegovine o učešću Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007 (bosanski jezik) 33
Odluka o ratifikaciji Memoranduma o razumijevanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u programu MEDIA 2007 (hrvatski jezik) 36

41 Одлука о ратификацији Уговора о кредиту за пројекат између KfW, Франкфурт на Мајни ("KfW ") и Босне и Херцеговине, коју заступа Министарство финансија и трезора ("корисник кредита") и Федерације Босне и Херцеговине, коју заступа Федерално министарство финансија, и Електропривреде Босне и Херцеговине д.д. Сарајево (ЕП БиХ) ("Агенција за реализацију пројекта") за износ од 65.000.000 евра - Вјетроелектрана Подвележје - (српски језик) 38
Odluka o ratifikaciji Ugovora o kreditu za projekat između KfW, Frankfurt na Majni ("KfW") i Bosne i Hercegovine, koju zastupa Ministarstvo finansija i trezora ("korisnik kredita") i Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno ministarstvo finansija, i Elektroprivrede Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo (EP BiH) ("Agencija za realizaciju projekta") za iznos od 65.000.000 eura - Vjetroelektrana Podveležje - (bosanski jezik) 49
Odluka o ratifikaciji Ugovora o kreditu za projekt između KfW, Frankfurt na Majni ("KfW") i Bosne i Hercegovine, koju zastupa Ministarstvo financija i trezora ("korisnik kredita") i Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno ministarstvo financija i Elektroprivrede Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo (EP BiH) ("Agencija za realizaciju projekta") za iznos od 65.000.000 eura (hrvatski jezik) 59

42 Одлука о ратификацији Протокола Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и Министарства за националну економију Мађарске о сарадњи малих и средњих предузећа (српски језик) 70

Odluka o ratifikaciji Protokola Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske o saradnji malih i srednjih preduzeća (bosanski jezik) 71
Odluk o ratifikaciji Protokola Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske o suradnji malih i srednjih poduzeća (hrvatski jezik) 73

43 Одлука о ратификацији Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и ОЕБС - Организације за европску безбједност и сарадњу у области одбране и безбједности (српски језик) 74
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i OSCE - Organizacije za evropsku sigurnost i saradnju u oblasti odbrane i sigurnosti (bosanski jezik) 75
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i OESS - Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u oblasti obrane i sigurnosti (hrvatski jezik) 77

44 Одлука о Ратификацији уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима (српски језик) 78
Odluka o Ratifikaciji ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima (bosanski jezik) 81
Odluka o Ratifikaciji ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima (hrvatski jezik) 83

45 Одлука о ратификацији Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима (српски језик) 85
Odluka o ratifikaciji Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima (bosanski jezik) 86
Odluka o ratifikaciji Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima (hrvatski jezik) 87

46 Одлука о ратификацији Уговора између Босне и Херцеговине и Републике Македоније о измјенама и допунама Уговора о изручењу између Босне и Херцеговине и Републике Македоније (српски језик) 88
Odluka o Ratifikaciji Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije (bosanski jezik) 89
Odluka o Ratifikaciji Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o izmjenama i dopunama Ugovora o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije (hrvatski jezik) 90

47 Одлука о ратификацији Уговора између Савјета министара Босне и Херцеговине и Савјета министара Републике Албаније о сарадњи у подручју ветеринарства (српски језик) 92
Odluka o ratifikaciji Ugovora između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Republike Albanije o saradnji u području veterinarstva (bosanski jezik) 94
Odluka o ratifikaciji Ugovora između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Republike Albanije o suradnji u području veterinarstva (hrvatski jezik) 95

48 Одлука о ратификацији Споразума између Босне и Херцеговине и Чешке Републике о сарадњи у борби против криминала, посебно тероризма, илегалне трговине опојним дрогама и психотропним супстанцама и организованог криминала (српски језик) 97
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Češke Republike o saradnji u borbi protiv kriminala, posebno terorizma, ilegalne trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i organizovanog kriminala (bosanski jezik) 101
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Češke Republike o suradnji u borbi protiv kriminala, posebice terorizma, ilegalne trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i organiziranog kriminala (hrvatski jezik) 104

49 Одлука о ратификацији споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије у вези са Прекограничним програмом Хрватска - Босна и Херцеговина у оквиру Инструмента за претприступну помоћ за 2012.годину (Централизовано управљање) (српски језик) 107
Odluka o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u pogledu prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2012. godinu (Centralizirano upravljanje) (bosanski jezik) 190
Odluka o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije glede Prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2012. godinu (Centralizirano upravljanje) (hrvatski jezik) 268

50 Одлука о ратификацији Уговора о финансирању пројекта - Пројекат руралног пословног развоја - између Босне и Херцеговине и Међународног фонда за пољопривредни развој (ИФАД) (српски језик) 348

Odluka o ratifikaciji Ugovora o finansiranju - Projekat ruralnog poslovnog razvoja - između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) (bosanski jezik) 351
Odluka o ratifikaciji Ugovora o financiranju projekta - Projekt ruralnog poslovnog razvoja između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) (hrvatski jezik) 355
51 Одлука о ратификацији Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније о размјени и обостраној заштити тајних података (српски језик) 358
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o razmjeni i obostranoj zaštiti tajnih podataka (bosanski jezik) 361
Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o razmjeni i obostranoj zaštiti tajnih podataka (hrvatski jezik) 364
52 Одлука о ратификацији Уговора о гаранцији који се односи на Уговор о зајму за Пројекат централног гријања Пале између Босне и Херцеговине и Европске банке за обнову и развој (српски језик) 367
Odluka o ratifikaciji Ugovora o garanciji koji se odnosi na Ugovor o zajmu za Projekat centralnog grijanja Pale između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj (bosanski jezik) 368
Odluka o ratifikaciji Ugovora o jamstvu koji se odnosi na Ugovor o zajmu za Projekt centralnog grijanja Pale između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj (hrvatski jezik) 369

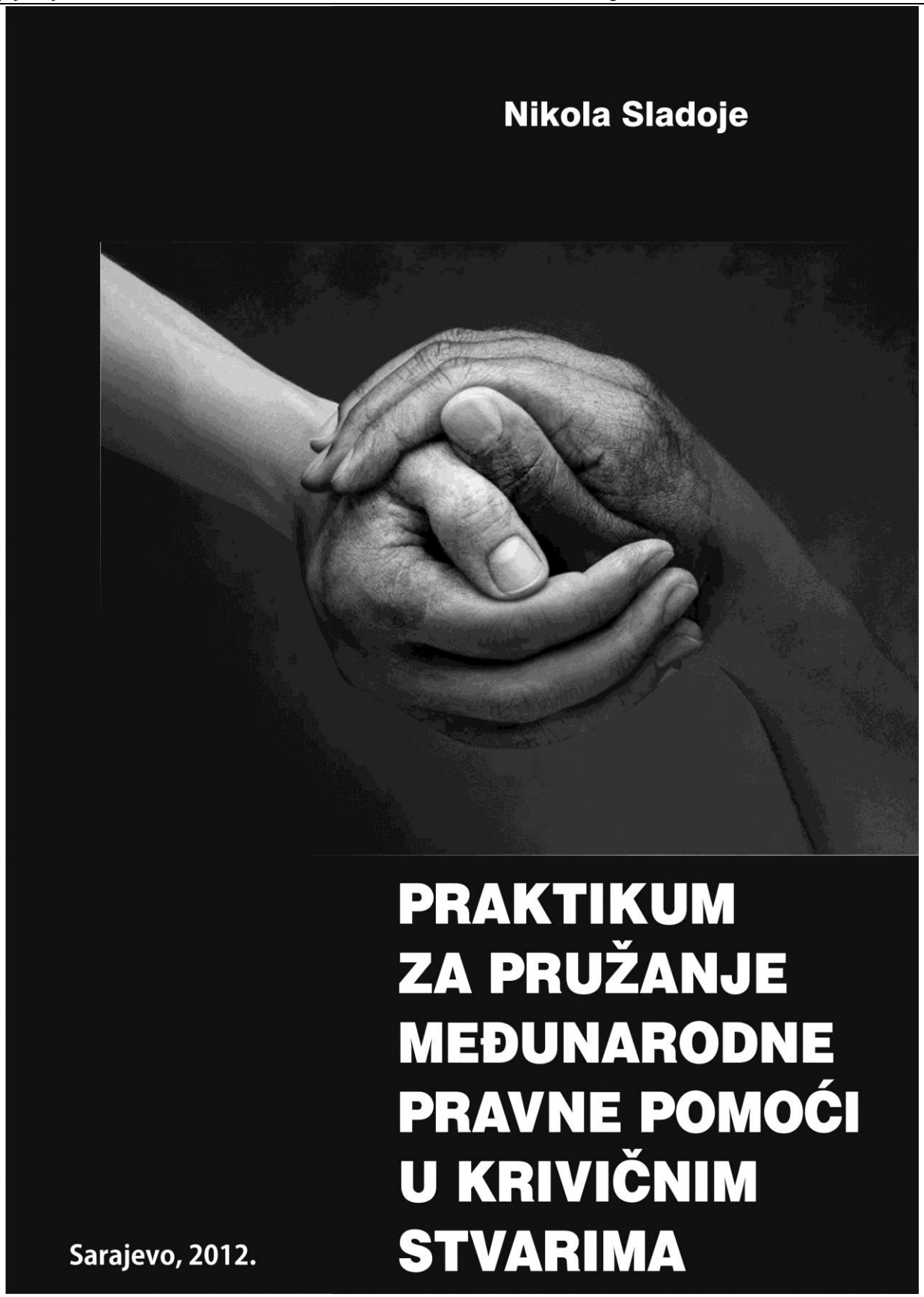
Nikola Sladoje
PRAKTIKUM ZA PRUŽANJE MEĐUNARODNE PRAVNE POMOĆI U KRIVIČNIM STVARIMA
Sarajevo, 2012.

NERMIN HALILAGIĆ
POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE KAO ODGOVOR NA ORGANIZOVANI KRIMINALITET
JP NIO
SLUŽBENI LIST BiH · SARAJEVO ·
Sarajevo, 2013.

Издавач: Овлаштена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретар Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Марин Вукоја - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Џемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прусина - Телефони: Централа: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампа: ГИК "ОКО" д. д. Сарајево - За штампарију: Мевлудин Хамзић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка гласила.
"Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/I - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за I полугодиште 2014. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ.
Web издање: http://www.sluzbenilist.ba - годишња претплата 200,00 КМ